

SUOMEN HISTORIAN LÄHTEITÄ IV, 1
JULKAISSUT
SUOMEN HISTORIALLINEN SEURA

**K. F. MENNANDERIN
LÄHETTÄMIÄ JA SAAMIA
KIRJEITÄ**

**BREV FRÅN OCH TILL
C. F. MENNANDER**

I

TOIMITTANUT
KAARLO ÖSTERBLADH

HELSINKI 1939

TURKU . 1939
UUDEN AURAN OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINO

Sisällysluettelo – Innehållsförteckning

Alkusanat — Förord	V—XII
K. F. Mennanderin kirjeitä — Brev från C. F. Mennander:	
C. F. Fredenheimille — till C. F. Fredenheim	3
Christina Elisabeth Hebbelle — till Christina Elisabeth Hebbe	603
Gudmund Jöran Adlerbethille — till Gudmund Jöran Adlerbeth	605
Juhana Bilmarkille — till Johan Bilmark	606
Axel Fredrik Cronstedtille — till Axel Fredrik Cronstedt	620
E. Ekholmille — till E. Ekholm	623
Pehr Elviukselle — till Pehr Elvius	624
Erik Michael Fantille — till Erik Michael Fant	627
Sigfrid Gahm Perssonille — till Sigfrid Gahm Persson	627
Carl Christoffer Gjørwellille — till Carl Christoffer Gjørwell	629
Kustaa III:lle — till Gustaf III	638
Carl von Linnéille — till Carl von Linné	639
Johan Möllerille — till Johan Möller	643
Fredrik Sparrelle — till Fredrik Sparre	643
Johan Christopher Strickerille — till Johan Christopher Stricker	644
Daniel Tilakselle — till Daniel Tilas	650
Pehr Wargentinille — till Pehr Wargentin	654
Samuel Älfille — till Samuel Älf	667
Tuntemattomille — till okända	667
Henkilö- ja paikannimistö — Person- och ortnamn	669

Alkusanat.

Kaarle Fredrik Mennanderin kirjoittamiin ja saamiin kirjeisiin, joista verrattomasti suurin osa säilytetään Ruotsin Kuninkaall. kirjastossa, on molemmin puolin Pohjanlahtea jo kauan kiinnitetty huomiota. Niinpä Jonas Castrén 1878 julkaisi "Historiallisen Arkiston" VI:ssa osassa luettelon sanotuista Kuninkaall. kirjastossa olevista kirjeistä. Vielä tarkempi luettelo niistä sisältyy Elof Tegnérin 1880 julkaisemaan "Kongl. Bibliotekets samling af svenska brevexlingar". Onpa erinäisiä osia kysymyksessä olevan kokoelman kirjeitä jo julkaistukin: 1898 Ruots. Kirjallisuuden Seura julkaisi H. G. Porthanin kirjeet K. F. Mennanderille (Skrifter XXXVIII), Mennander-biografiaansa Juho Rud. Forsman (Koskimies) kahta vuotta myöhemmin painatti verraten laajoja otteita tästä kirjeenvaihdosta, ja seuraavana vuonna (1901) ilmestyneen Schüek-Levertinin toimittaman "Svenska memoarer och bref" III:ssa osassa on valikoiden julkaistu K. F. Mennanderin ja Fredenheimin välistä kirjeenvaihtoa. Tämän perusteella Schüek julkaisusarjansa "Ur gamla papper" VII:een osaan 1905 laati yhteenvedon "Ur Fredenheims papper". Vajaata vuosikymmentä myöhemmin (1914) Ruots. Kirjall. Seura taas julkaisi uuden kokoelman näitä kirjeitä, nim. Pietari Kalmin K. F. Mennanderille lähettämät (Skrifter CXIV).

Suomen Historiallinen Seura on eri kertoja kiinnittänyt näihin kirjeisiin huomiota. Samana vuonna kuin Jonas Castrén julkaisi edellämainitun luettelonsa, esitti A. D. Helander otteita Porthanin kirjeenvaihdosta Mennanderin kanssa ja 1892 Helander tarjosi Seuralle painettavaksi kokoelman jäljennöksiä näistä kirjeistä, mutta kun noita jäljennöksiä ei vielä silloin oltu Seuralle jätetty, siirtyi ratkaisu tuonnemmaksi. Muutamia vuosia myöhemmin Seura August Hjeltin aloitteesta päätti painattaa Porthanin Mennanderille lähettämät kirjeet, mutta kuten edellä on

mainittu, ehti Ruotsal. Kirjall. Seura ne julkaista, joten kysymys seuraavana vuonna (1899) August Hjeltin aloitteesta otettiin esille siinä muodossa, että Seura julkaisisi ”Mennanderin kirjekokoelmassa tavattavien suomalaisten kirjeenvaihtajain, erittäinkin Bilmarkin” kirjeet, ja Seura kehotti Hjeltiä tässä tarkoituksessa asettumaan yhteyteen Helanderin kanssa. Tälläkään kerralla ei suunnitelma kehittynyt toteuttamiseen saakka. Lähes kolmea vuosikymmentä myöhemmin (1928), Seura päätti pyytää ”professori Gunnar Suolahtea, jonka hallussa oli jäljennöksinä kokoelma piispa Mennanderin kirjeitä, tilaisuuden sattuessa toimittamaan ne painokuntoon julkaistaviksi Seuran toimituksissa itsenäisenä teoksena”, mutta kotimaisen historiamme tutkimusta kohdannut raskas isku, Gunnar Suolahden kuolema, esti tämänkin työn toteuttamisen.

Kun Seura 27 p:nä tammikuuta 1936 teki päätöksen erinäisten Suomen historian lähdekokoelmien julkaisemisesta, sisältyi suunnitelmaan myös K. F. Mennanderin kirjekokoelma, ja työn suoritus uskottiin allekirjoittaneelle, jonka avuksi valittiin professorit Einar W. Juva ja Kaarlo Jäntere. Saman vuoden kesäkuussa allekirjoittanut sitten Ruotsissa koetti ottaa selkoa kysymykseen tulevasta aineistosta. Kuten jo on mainittu, on valtavasti suurin osa kirjeenvaihdosta Tukholman Kuninkaall. kirjastossa; se käsittää 17 kaudista sidettä suurehkoa kvarttakokoa kahdessa sarjassa, joista edellinen sisältää K. F. Mennanderin saamia kirjeitä, jälkimmäisen viisi ensimmäistä sidettä Mennanderin ja Fredenheimin välistä kirjeenvaihtoa, kolme viimeistä sidettä vain isän kirjeitä pojalle. Sitäpaitsi on sanotun kirjaston muissa kirjekokoelmissa jokin määrä tässä kysymykseen tulevia kirjeitä, samoin Ruotsin Tiedeakatemian ja Upsalan yliopiston kirjastossa. Kotimaassa ei niitä tietääkseni ole muualla kuin Helsingin yliopiston kirjastossa pienehkö määrä. Jotta olisi saatu tietoon mikäli mahdollista kaikki tai ainakin mahdollisimman suuri määrä säilyneitä kirjeitä, tiedusteltiin niitä Suomen ja Ruotsin historiallisissa ja genealogisissa aikakauskirjoissa julkaistulla ilmoituksella, jota paitsi yli kolmeenkymmeneen Ruotsin arkistoon ja kirjastoon lähetettiin tiedustelu; kuitenkin ei saatu tietoa yhdestäkään kirjeestä sen lisäksi, mitä edellä on mainittu.

Alkuperäiset kirjeet jäljennettiin melkein kaikki Turussa, mikä kävi päinsä Tukholman Kuninkaall. kirjaston erinomaisen auliuden

kautta, se kun suostui lähettämään tänne siteen kerrallaan lainaksi. Muualla säilytetyistä saatiin fotostaattijäljennökset. Tietysti käytettiin hyväksi Suolahden valmiiksi tarkistamia jäljennöksiä, mutta ne, samoin kuin luonnollisesti täällä tehdyt jäljennökset allekirjoittanut on verrannut alkuperäisiin. Nyt julkisuuteen tulevan niteen viimeinen oikaisuvedos on vielä varmuuden vuoksi hyvin suurelta osalta verrattu alkuperäisiin kirjeisiin. Jäljentämistyön on Turussa suorittanut maakunta-arkiston virkailija Karin Holmquist.

Niiden kirjeiden alkuperäiset kappaleet, joiden lähde ei seuraavassa mainita, ovat helposti löydettävissä edellämainituista Kuninkaall. kirjaston suurista sarjoista (Ep. M. 5 ja Ep. M. 6). Milloin taas alkuperäinen kirje on jossakin muualla, on tämä mainittu samalla rivillä kuin kirjeen järjestysnumero, mutta rivin toisessa reunassa, siten että K.B. merkitsee Kuninkaall. kirjastoa, K.V.A.B. Ruotsin tiedeakatemiaa, U.U.B. Upsalan yliopiston ja H.Y.K. Helsingin yliopiston kirjastoa.

Nyt julkaistava ensimmäinen nide käsittää kaikki tiedossa olevat ja säilyneet Mennanderin muille kirjoittamat yksityiset kirjeet; sellaiset, joita hän on allekirjoittanut viraston esimiehenä, eivät tietysti tule tässä kysymykseen. Hänen muilta saamistaan kirjeistä julkaistaan seuraavissa niteissä ne, jotka on tavattu.

Julkaisutyössä on alkuperäisiä kirjeitä noudatettu niin tarkoin kuin suinkin kaikkine epäjohdonmukaisuuksineen, jopa ilmeisiä virheitä myöten, jotka useissa tapauksissa ovat osotetut sulkumerkeissä olevalla kursivoidulla sic! sanalla (huom. kuitenkin siv. 597 oleva alaviite). Kuitenkin on nasaalin kahdennusviiva merkitty asianomaisella konsonantilla ilman kursivointia. Edelleen on väli-merkkien käyttöä hiukan modernisoitu, tosin *hyvin* varovasti ja tarkasti kiinnittämällä huomiota siihen, ettei ajatus sen kautta ole muuttunut. Suurten ja pienten alkukirjainten käyttö on säilytetty alkuperäisen mukaisena, tosin sekin hiukan lievennettynä. Niinpä esim. alkuperäisessä on silloin tällöin uusi lause alotettu pienellä kirjaimella, mikä tässä julkaisussa on muutettu suureksi, kun taas alkuperäisessä joskus suurella kirjoitetut verbien ja adjektiivien alkukirjaimet ovat muutetut pieniksi; keskellä lausetta suurella kirjoitetut substantiivienkin alkukirjaimet on niinikään joskus, vaikka harvoin, muutettu pieniksi. Muut toimitustyötä koskevat seikat näkynevät itse tekstistä, jolloin toimittajan huomautukset ovat kursivoidut.

VIII

Laskiessani tämän niteen julkisuuteen pyydän saada kiittää Suomen Historiallisen Seuran johtokuntaa minulle osoitetusta luottamuksesta ja suopeudesta. Mielihyvällä on minun mainittava, että minulla on ollut tilaisuus keskustella professorien Juvan ja Jäntereen kanssa erinäisistä toimitustyön periaatteista. Samoin olen kiittolisuuden velassa edellämainittujen Ruotsin kirjastojen asianomaisille virkamiehille, joista minun erityisesti tulee mainita Kuninkaall. kirjaston käsikirjoitusosaston johtaja, fil.tohtori Oscar Wieselgren; ilman hänen erinomaista auliuttaan olisi työn suoritus ollut paljon vaikeampaa. Edelleen pyydän saada mainita saman kirjaston ja osaston toisen kirjastonhoitajan, fil.lis. Ruben Erikssonin, joka minua, ollessani vertaamassa viimeistä oikaisuvedosta, ystävällisesti avusti ja jonka kanssa minulla, paitsi muuta, oli tilaisuus neuvotella erinäisten alkuperäisessä tekstissä olevien epäselvien kohtien lukemisesta. Avuliaasti ja myötätuntoisesti on työhöni suhtautunut myöskin Ruotsin tiedeakatemian kirjastonhoitaja, fil.tohtori Arne Holmberg, jonka tähden lausun hänelle, kuten kaikille edellämainituille — ja mainitsematta jääneille — auttajilleni kunnioittavat kiitokseni.

K. F. Mennander oli Henrik Gabriel Porthanin isällinen ystävä, jonka herättävät vaikutukset Porthaniin olivat huomattavat. Luonnollisesti K. F. Mennanderin kirjeenvaihto osaltaan luo valaistusta ei ainoastaan näihin henkilökohtaisiin suhteisiin, vaan Porthanin aikaan yleensä. Suomen Historiallinen Seura on siitä syystä halunnut saattaa julkisuuteen tämän ensimmäisen niteen kysymyksessä olevaa kirjeenvaihtoa ajankohtana, jolloin vietämme Henrik Gabriel Porthanin syntymän 200-vuotismuistoa.

Turussa, 10 p. syyskuuta 1939.

Toimittaja.

Förord.

Carl Fredrik Mennanders brevväxling, varav den ojämförligt största delen förvaras i Kungl. Biblioteket i Stockholm, har redan länge tilldragit sig intresse på båda sidorna om Bottenhavet. Sålunda publicerade Jonas Castrén 1878 i "Historiallinen Arkisto", VI. delen, en förteckning över de brev från och till C. F. Mennander, som finnas i Kungl. Bibliotekets ägo. En ännu noggrannare förteckning över desamma ingår i Elof Tegnér's arbete "Kongl. Bibliotekets samling af svenska brevexlingar", som utkom i tryck 1880. Särskilda delar av den ifrågavarande samlingen ha redan publicerats: 1898 utgav Svenska Litteratursällskapet i Finland H. G. Porthans brev till C. F. Mennander (Skrifter XXXVIII), i sin Mennander-biografi har Juho Rud. Forsman (Koskimies) medtagit jämförelsevis omfattande utdrag ur denna brevväxling, och i det av Schück-Levertin följande år (1901) utgivna verket "Svenska memoarer och brev", III. delen, har ett urval av brevväxlingen mellan C. F. Mennander och C. F. Fredenheim publicerats. Med detta som grund har Schück gjort sammandragen "Ur Fredenheims papper" i sin publikationsserie "Ur gamla papper", VII. bandet, 1905. Ett knappt årtionde senare (1914) utgav Svenska Litteratursällskapet ett nytt avsnitt av denna brevväxling, nämligen Per Kalms brev till C. F. Mennander (Skrifter CXIV).

Finska Historiska Samfundet har ofta fäst uppmärksamheten vid dessa brev. Samma år, som Jonas Castrén utgav den tidigare nämnda förteckningen, framlade A. D. Helander utdrag ur Porthans brevväxling med Mennander (Hist. Ark. VII), och 1892 erbjöd han samfundet för publicering en samling avskrifter av dessa brev, men emedan avskrifterna då ej ännu inlämnats till Samfundet, blev avgörandet uppskjutet. Några år senare beslöt Samfundet på initiativ av August Hjelt att låta trycka Porthans brev till Mennander, men såsom redan nämnts kommo dessa att utgivas av Svenska Litteratur-

sällskapet, varför samfundet följande år beslöt publicera i mennanderska samlingar förekommande från Finland avsända brev, speciellt de från Bilmark, och uppmanade Hjelt att för detta ändamål ställa sig i förbindelse med Helander. Men icke heller nu kom planen att förverkligas. Närmare tre decennier senare (1928) beslöt Samfundet anhålla att professor Gunnar Suolahti, som i sin ägo hade en samling kopior av biskop Mennanders brev, vid tillfälle skulle ombesörja deras utgivande som ett särskilt arbete i serien av Samfundets skrifter, men det tunga slag, som genom Gunnar Suolahtis död träffade vår historieforskning, hindrade fullföljandet även av denna avsikt.

Då Samfundet den 27 januari 1936 fattade beslutet att publicera vissa källsamlingar rörande Finlands historia, ingick i planen även att utgiva C. F. Mennanders brevväxling, och arbetet anförtroddes åt undertecknad, med professorerna Einar W. Juva och Kaarlo Jäntere som medhjälpare. I juni samma år sökte jag göra mig förtrogen med materialet i Sverige. Såsom redan nämnts, förvaras största delen av samlingen i Kungl. Biblioteket; den omfattar 17 prydliga band i rätt stort kvartformat, uppdelade i två serier, av vilka den förra innehåller brev till C. F. Mennander, den senare i sina fem första band brevväxlingen mellan Mennander och Fredenheim, i de tre följande endast breven från fadern till sonen. Dessutom uppbevaras i nämnda bibliotek, liksom i Svenska Vetenskapsakademien och Uppsala Universitets Bibliotek, en del hithörande brev, som ingå i andra samlingar. I hemlandet finnes, så vitt jag vet, blott ett obetydligt antal i Helsingfors Universitets Bibliotek. För att få vetskap såvitt möjligt om alla eller åtminstone så många bevarade brev som möjligt, efterlystes sådana genom annonsering i Sveriges och Finlands historiska och genealogiska tidskrifter, varutom förfrågningar sändes till över 30 svenska arkiv och bibliotek. Detta ledde emellertid ej till upptäckt av ett enda brev utöver de tidigare nämnda.

Originalbreven avskrevos nästan alla i Åbo, vilket kunde ske genom Kungliga Bibliotekets utomordentliga tillmötesgående att i lämpliga rater utlåna dem till Finland. Av de annorstädes förvarade breven ha fotostatkopior erhållits. Självfallet ha Suolahtis i det föregående nämnda kollationerade avskrifter nyttjats, men dessa, liksom naturligtvis även de här gjorda — alla skrivna av fröken

Karin Holmquist, anställd vid Landsarkivet i Åbo — har under-tecknad jämfört med originalen, varutom sista korrekturet till denna volym i mycket stor omfattning jämförts med originalbrev.

Originaltexten till de brev, för vilka källhänvisning ej är upp-tagen, återfinnes lätt i Kungl. Bibliotekets stora serier (Ep. M. 5 och Ep. M. 6). I de fall, då originalet förvaras annorstädes, har detta angivits på samma rad som brevets ordningsnummer, så att K.B. betecknar Kungl. Biblioteket, K.V.A.B. Svenska Vetenskaps-akademiens, U.U.B. Uppsala Universitets och H.Y.K. Helsingfors Universitets Bibliotek.

Denna första volym innehåller alla kända, bevarade privatbrev från Mennander till andra personer; de skrivelser, han underteck-nat å ämbetets vägnar, komma självfallet icke här i fråga. I föl-jande band publiceras alla de till Mennander adresserade brev, som kunnat påträffas.

Vid avskrivningen har originaltexten följts så noggrant som möj-ligt med alla inkonsekvenser, t.o.m. uppenbara fel, vilka ofta ut-märkts med ett kursiverat sic! inom klammer (observera likväl noten på sid. 597). Fördubblingstecknet över nasalen har dock bortlämnats, och konsonanten ifråga utskrivits dubbel utan kursi-tering. Vidare har skiljetecknens användning något moderniserats, dock med *stor* försiktighet och så, att tankegången därigenom icke ändrats. Stora och små bokstäver ha bibehållits såsom i den ursprungliga texten, även detta med en viss modifikation. Så har t.ex. i originaltexten en ny mening då och då börjats med liten bokstav, vilken här skrivits stor, varemot de stora begynnelsebok-stäverna i en del verb och adjektiv ändrats till små; likaså har någon gång den stora begynnelsebokstaven för ett substantiv mitt i meningen ersatts med en liten sådan. Andra omständigheter, som angå redigeringen, torde framgå ur själva texten, där utgivarens anmärkningar äro kursiverade.

Då jag nu utger detta band till offentligheten, frambär jag mitt tack till Finska Historiska Samfundets styrelse för det förtroende och den välvilja som visats mig. Med tillfredställelse bör jag nämna, att jag varit i tillfälle att rådgöra om särskilda redigerings-principer med professorerna Juva och Jäntere. Likaså står jag i stor tacksamhetsskuld till tjänstemännen vid de nämnda svenska

biblioteken, av vilka jag speciellt nämner föreståndaren för Kungl. Bibliotekets handskriftavdelning, fil.dr. Oscar Wieselgren; utan hans utomordentliga tillmötesgående hade arbetet tett sig betydligt svårare. Vidare ber jag att få nämna andre bibliotekarien vid samma bibliotek och avdelning, fil.lic. Ruben Eriksson, vilken vänskapsfullt gick mig till handa, då jag kollationerade sista korrekturet, och med vilken jag hade förmånen att utom annat diskutera en del svårläsliga ställen i originaltexten. Bibliotekarien vid Svenska Vetenskapsakademien, fil.dr. Arne Holmberg har även visat mig stor hjälpsamhet och välvilja i mitt arbete, varför jag till honom, liksom alla mina tidigare nämnda — och onämnda — medhjälpare, uttalar mitt värdsamma tack.

C. F. Mennander var Henrik Gabriel Porthans faderlige vän, och hans inflytande på Porthan kan ofta spåras. Utom det att C. F. Mennanders brevväxling belyser de rent personliga förhållandena, ger den en bild av Porthans tid och omgivning överhuvud. Finska Historiska Samfundet har av denna orsak önskat bringa denna första volym av ifrågavarande brevväxling till offentligheten vid den tidpunkt, när vi fira 200-årsminnet av Henrik Gabriel Porthans födelse.

Åbo, den 10 september 1939.

Utgivaren.

I

KAARLE FREDRIK MENNANDERIN
KIRJOITTAMIA KIRJEITÄ

BREV FRÅN
CARL FREDRIK MENNANDER

Mennanderin kirjeitä pojalleen. — Mennanders brev till sin son.

1. Min Käre Son.

Jag är nu, Gudi låf! lyckeligen framkommen, och mår wäl, så at du icke behöfwer oroa dig öfwer din Fars tillstånd. War du på din sida alltid en beskedlig gässe, dygdig, flitig och sedig, samt löp icke mycket ute, i synnerhet tunt klädd; utan sköt din hälsa, och kom alltid i hog, at du genom alt detta ökar din Fars nöje, och förlänger hans lifstid. För all ting war flitig i dina böner till Gud, och i bibelns läsande. Skrif mig ock flitigt till, och berätta, huru du mår och hwad du gör. Jag fordrar icke ännu af dig något grannt skriftsätt, utan at du enfaldigt uttrycker din mening och barnsliga hjertelag.

Jag är beständigt din trogne och hulde fader

Stockholm, d. 3. Octobr. 1755.

C. F. Mennander.

A tergo: A Mon fils Charles Fridric Mennander.
a Åbo.

Ankom d. 4 Octobr. 1755.¹ Beswarades d. 11 D:o.¹

2. Min Käre Son.

Tack för din angenäma skrifwelse. Lät mig alt framgent offta weta om dit tillstånd. Förkofra dig dageligen ock sök tillwäxt i Guds kännedom och dyrckan, dygd och dina nödiga lärostycken. Med Skepparen Augustin får du äpplen, päron och pergamotter. Mera godt skall du framdeles få, om du alltid är beskedlig gässe,

¹ *Ei nuoren Mennanderin käsialaa. Mahdollisesti Bilmarkin? — Icke unge Mennanders handstil. Mähända Bilmarks?*

som jag har all orsak at hoppas. Gud wälsigne dig! Jag är alltid din trogne och ömme Fader

Stockholm, d. 24. 8bris. 1755.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur Charles Fridric Mennander,
le Fils a Åbo.

Ankom. d. 28 8bris 55.

3.

Min Käre Gosse.

Du fagnar din Far rätt mycket, så ofta du försäkrar honom därom, at du är flitig och beskedlig. Fortfar alt framdeles på samma sätt, så får du Guds wälsignelse, och din Far skall icke underlåta, at på det ömmaste sörja för dig; som jag ock alltid är din hulde Fader

Stockholm d. 19. Dec. 1755.

C. F. M.

Hälsa Din Morfar och Mormor, samt Mostrar och Morbröder, när du kommer ut till Bussila till helgen.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander, le Fils, a Åbo.

4.

Min Käre Son.

Jag har med mycket nöje ur din skrifwelse förnummit, at du har hälsan, och giordt wackra framsteg i dina studier. Fortfar alt framgent i dygd och flit, at din Far alltid måtte hafwa glädie af dig. Se ock till, at du någorlunda lär dig rita, samt spela på fleut och claver. Jag hoppas, at claveret nu redan är färdigt. Mit tillstånd har varit, Gudi låf! effter önskan. Lät mig ofta weta, huru du mår och hwad du giör. Jag förblifwer din hulde Fader,

Stockholm, d. 23. Jan. 1756.

C. F. Mennander.

Härjämte följa 2 askar åt dig. J den ena ligger en albaster skriflåda, och i den andra några sockerdockor. Men jag är nog rädd, at dessa gå sönder och smälta på vägen. J währ will Gud skall du få mera smått om du alltid är beskedlig gässe, som jag hoppas.

A tergo: Till Min Son Stud. Carl Fredric Mennander i Åbo.

5. Min Käre Son!

Du har giordt rätt wäl däruti, at du nu på kårt tid twånne gångor skrifwit mig till; ty som din hälsa och wälfärd ligger mig mycket om hiertat, så är det för mig ganska fägnesamt, då jag får weta, at du mår wäl. Lijka så gläder det mig, at du är dygdig och beskedlig i dit opförande, samt flitig, så wäl i dina studier, som andra nyttiga och nöisamma öfningar.

Det torde nu mera ei wara så långt till, innan jag åter får den fägnaden at se dig, och sielf förnimma, hwad framsteg du i det ena och det andra giordt. Om du råkar Morfar, så hälsa, och berätta, at jag nästa påst hoppas få skrifwa honom till. Jag är beständigt din trogne fader

Stockholm d. 5 Martii 1756.

C. F. Mennander.

6. Mit Kära Barn.

Du är rätt beskedlig, som icke allenast offta skrifwer din Far till, utan ock är sedig och flitig i dina sysslor, som åtskilliga om dig intyga. Fortfar alt framgent i dygd och flit; men framför alt anropa Gud om hans wälsignelse till alt dit företagande, hwartill, som till alt annat godt, jag icke twiflar, at din goda præceptor dig anförer och tillhåller. Jag underlåter aldrig, at bedia Gud för dig, och at se dig till godo i alt hwad jag kan, som jag ock altid är din hulde fader,

Stockholm, d. 19. Martii, 56.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander,
le fils, a Åbo.

7. Min Käre Son.

Som ingen ting af alt jordiskt ligger mig ömmare om hiertat än din wälfärd, så önskar jag intet högre, än at detta mit bref åter måtte träffa dig wid hälsan, och sysselsatt med de studier och öfningar, som framdeles skola tjäna dig till heder och nytta. Jag håppas, at icke så långt häreffter åter få se dig, och då få fägna mig öfwer de wackra framsteg du under min frånwaro giordt.

Lät mig imellertid flitigt weta, huru du mår. Jag är beständigt din trogne fader

Stockholm, d. 21. Maji 1756.

C. F. Mennander.

A tergo: A Mon Fils Charles Fridric Mennander,
a Åbo.

8. Min Käre Gåsse.

Af dit sidsta bref har jag åter med nöje sedt, at du lefwer, mår wäl och gör dina sysslor. Lät mig vidare som oftast weta om dit tillstånd, tills jag, som man håppas, med Guds hielp effter några weckor åter får den fägnaden, at se dig.

Jmellertid skickar jag nu en wacker Ritbok till din tjenst, som du kan låta strax inbinda och till belöning för din härtills bewijsta flijt så i rijtande som annat, samt till opmuntran, at framdeles wara lijka beskedlig, följer ock härjämte en ask för dig. Hälsa din goda informator, som jag i går skref till med påsten. Jag lefwer ständigt din trogne och ömme fader

Stockholm, d. 29. Maji 1756.

C. F. Mennander.

In margine: Om du är rätt artig, skall du ock i sommar få en Öländsk liten häst.

A tergo: A Monsieur Monsieur Charles Fridric Mennander a Åbo.

9. Min Käre Son.

Twänne dina kärkomna bref har jag fått, och i dem underrättelse om din hälsa och wälmåga. Dessutom har jag genom andras berättelser inhämtat kundskap om din flit och artighet. Fortfar alt framgent i Gudsfruchtan, dygd och arbetsamhet; så får du den Högstes wälsignelse, samt gläder din hulda Fader. Effter några weckor håppas jag få råka dig. Förgät imellertid intet, at då och då låta mig weta, huru du mår. Hälsa alla dina anhöriga därstädes. Jag är så länge jag lefwer din hulda fader

Stockholm d. 23. Julii 1756.

C. F. Mennander.

10. Min Käre Son.

Med mycket nöje ser jag ur dit bref, at du både wackert förbättrat din handstyl, och tillika giordt i dina öfriga öfningar framsteg. Om du härutinnan alltid fortfar, som din böjelse icke tillåter mig at twifla uppå, skall din Far med glädie använda alt, som till din fortkåmst kan tjäna. Men som altsammans förnämligast ankommer på Guds wälsignelse, måste du för all ting lära, at fructa honom af alt hierta.

En hel liten Öländsk häst har jag nu fått hijt, och skall den wid första tillfälle öfwersändas, at du någon stund i weckan må roa dig med ridande, men ingalunda därigenom försumma dina syslor, mindre bryta armar och ben af dig.

Jag är alltid din trogne fader

Stockholm d. 13. Aug. 1756.

C. F. Mennander.

A tergo: A Mon cher Fils Charles Fridric Mennander
a Åbo.

11. Min Käre Son.

Jag har fått twänne dina skrifwelser, och fägnar det mig hiertel., at du mår wäl, och fortfar med flit och åhåga i dina studier. Denna min fägnad blir mångfalt förökt, då jag innan kårt, som jag hoppas, får åter se och omfamna dig. Haf imellertid och alltid din faders trogna färmaningar till Gudsfruchtan, dygd och sedighet för ögonen, så går dig i tid och ewighet wäl, hwilcket af hiertat önskar din trogne fader

Stockholm d. 5. Nov. 56.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander
le Fils, a Åbo.

12. Min Käre Son.

Gud förläne dig förkåfning i wijshet och nåd samt alt annat godt i det nu snart ingående året! Det torde icke wara rätt långt till, innan din fader åter får den fägnaden at se dig. Jmellertid håppas jag, at du fortfar i flit, dygd och beskedlighet; och i synnerhet går

dina hulda Morfäräldrar med all barnslig wördnad och lydna tillhanda. Jag är städse din trogne fader

Stockholm d. 31. Dec. 1756.

C. F. Mennander.

13. Min Käre Son.

Genom twänne dina angenäma skrifwelser har jag fått kundskap om din wälmåga, och tillika inhämtat, i hwilcka stycken du nu studerar. Jag har jämwäl genom Guds nåd warit wid hälsan, och som det nu lider till wahren, så lærer ei wara långt till, innan jag får den fägnaden at åter se dig. Ju flitigare och beskedligare du under min frånwaro opfördt dig, ju större glädie kan du wäl täncka då opwäckes hos din trogne fader

Stockholm d. 22 Martii, 57.

C. F. Mennander.

14. Min Käre Son.

Jag fruchtar mycket därföre, at du denna tiden blir genom för mycket smicker aldeles bårtskämnd, det är altså wäl, at jag snart håppas wara hemma, då jag kann intrycka hos dig, at du icke bör weta af din Fars befordran till någon annan ända, änn at den bör tjäna dig till opmuntran, at i Gudsfruchtan och andra dygder, samt flijt och sedighet, täfla med alla dina jämnåldriga. Jmellertid fägnar det mig mycket, at du mår wäl; och jag är alltid din hulde Fader,

Stockholm d. 7. Apr. 57.

C. F. Mennander.

15. Min Käre Son.

At du mår wäl, är mig rätt kärt, men ännu mera fägnar det mig, at du warit dygdig, flitig och beskedelig, hwarom H. Adjuncten gifwit dig godt witnessbörd. Fortfar framgent på samma sätt, så giör du dig Gudi och menniskom hehagelig, samt lägger god grundwal till din fortkomst i werlden. Då lättas ock min ålders och mödosamma lefnads tyngd, och du bijbehåller alltid den ömma faderliga kärlek, hwarmed jag lefwer din trogne fader.

Uhleo, d. 30 Jan. 1760.

C. F. Mennander.

16. Min Käre Son.

Det fögnar mig, at du äger hälsan, samt någorlunda finner dig wid den skilnad som åter någon tid måste wara oss emellan. Min glädje förökes, då jag ofta får höra om dit wälstånd, samt tillväxt i Gudsfruchtan, dygd och allehanda nyttiga wetenskaper. Därigenom gör du min ålder lätt, och din ungdom Gudi och menniskiom angenäm, samt bereder dig lycka och framgång i werlden.

Från Åland har jag bestält dig nötter, och skall med Gottmarck öfwersända något fruckt, alt till måtteligit bruk. Jag är beständigt din trogne fader

Stockholm d. 30 7bris 60.

C. F. Mennander

17. Min Käre Son.

Din trogne informators goda witnessbörd om din flijt i studierne och dygdiga opförande åstadkommer hos mig mycken glädje. Med Gottmarck följer nu till dig en tunna Tysk Fruckt, och en dito Swenska Äplen, jämte Pärön. Dessa bör du bruka måttel. och småningom; så räcka de längre, och giöra då icke ondt i magan.

Et par pärlefärgade Strumpor följa ock här hos.

Jag är städse din trogne fader

Stockholm d. 19 8bris 1760.

C. F. Mennander.

18. Min Käre Son.

Det har warit mig en glad tidning, at du äger hälsan, och förwärfwat dig allas goda witnessbörd om flijt i studierne och dygdigt opförande. Fortfar alt framgent i samma sinnelag, och till den ändan anropa flitigt Gud, af hwilcken all wälsignelse kommer, om nåd och oplysning; samt åtlyd noga din trogne informators på dit bästa syfftande lärdomar. Lät mig offta weta, huru du mår, samt om du något behöfwer och åstundar. Hälsa din Morfar, dina Mostrar och Cousiner samt andra wänner.

Jag förblifwer din trogne fader

Stockholm d. 25 Nov. 1760.

C. F. Mennander.

P. S. Dina Cousiner, Palenerne, äro nyligen förreste till Upsala, at där dessa terminer studera.

19. Min Käre Son.

Din hulda Mormoders hädankallande, som så ömt vårdat sig om din barndom, bör intrycka hos dig alla jordiska tings förgängelighet, och böja dit sinne, at i tid söka det oförgängeliga, samt at fästa all din förtröstan på den ewiga Fadren i Himmelen. Jag är din trogne fader

Stockh. d. 9 Dec. 60.

C. F. Mennander.

*A tergo: A Monsieur de Mennander, le Fils
a Åbo.*

20. Dilectissime Fili.

Triplex mihi ex scriptione tua gaudium; nam et literæ tuæ valde fuere mihi gratæ, et prospera tua valetudo. Sed illud longe gratisimum, quod profectus tui in Matheseos studio et lingua Latina egregium mihi dederis specimen. Quid in progressu de te sperem, qui sic incipis? Eadem sedulitate in posterum studiis incumbere. Sed cu . . .¹ eruditio sine pietate et morum modestia nulla sit, . . .¹ omnia, tamquam Sirenum cantus, fuge. Ita aderit tibi Deus benedictione sua. Ita spem parentis implebis, et ingenii elegantia, animi candore vitæque comitate omnibus eris amabilis. Vale! Pater tuus

Holmiæ d. XXIV Martii CIOIOLXI.

C. F. Mennander.

21. Min Käre Son.

Du bereder mig alltid nya ämnen till glädje genom dina kärkoma bref, och den kundskap jag af dem inhämtar om din hälsa, samt dina framsteg i dygd och kundskap. Gud wälsigne alt framgent dit företagande, at du fruchtar Hans namn, och wandrar i Hans wägar!

Jag är med all ömhet din trogne fader

Stockholm, d. 26. Maji 1761

C. F. Mennander.

P. S. Jag har til någon upmuntran bestält dig et uhr, som innan kårt skall öfwersändas, hwareffter du på bästa sätt kan använda dina stunder.

A tergo: A Monsieur Mons. l'Etudiant de Mennander, a Åbo.

¹ Tältä kohdalta pieni pala repeytynt. — Här har en liten bit blivit bort-riven.

22.

Min Käre Son.

Med Skepparen Augustin har jag nu i en hwit trädask öfwersändt dit uhr, som är rätt godt, och därför förtjänar, at wahrsamt handteras, hwilket jag ock hoppas, at du effter din wanliga beskedlighet opåmint gör. Dess utmätande af stunder bör altid påminna dig om den dyrbara och snart förbigående tidens rätta användande. Junan kårt wäntar jag det nöjet, at se dig här. Hälsa din cousin Fridric, och tacka honom för sit bref. Jag är altid din trogne fader

Stockholm, d. 31 Maji 1761.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Mons. l'Etudiant de Mennander,
a Stockholm (*sic!*).

23.

Min Käre Son.

At du lyckeligen framkommit, och med fullt alfware åter täncker gripa an dina studier, sådant fägnar mig mycket. Gud gifwe till alt dit företagande sin wälsignelse! Hälsa ibland andra wänner och anhöriga i synnerhet Moster Stenman, och bed henne icke blifwa otålig, at jag ännu icke hunnit beswara hennes bref. Jag förblifwer din trogne fader

Stockh. d. 4 7bris 61.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Mons. de Mennander L' Etudiant des belles
Lettres a Åbo.

24.

Min Kära Son.

Dina bref och underrättelser, om din hälsa, flijt och förhållande, äro mig altid så mycket angenämare, som den högsta glädjen Gud mig i timmelig måtto beskärt, flyter af dit dygdiga opförande; äfwen som på andra sidan ingen större sorg kunde wederfaras mig, än om du skulle wanartas. Gud med sin Ande styre dig til alt det som godt är! Jag förblifwer din trogne fader

Stockholm d. 13 8bris, 61.

C. F. Mennander.

25. Min Kära Son.

Af twänne dina skrifwelser har jag förnummit, at du har hälsan, och flitigt fortfar i dina öfningar, som mycket fagnar mig. Lät mig framdeles som oftast få weta om dit tilstånd, tils wi åter få personligen råkas, som icke torde wara alt för långt till. När du förmodeligen till instundande Helg reser till Bussila, så hälsa mycket från mig. Jag täncker ock förnöta Helgedagarne med små resor häromkring. Gud wälsigne dig! Jag är altid din trogne fader

Stockholm d. 4 Dec 1761.

C. F. Mennander.

A tergo: Till Min K. Son Studenten C. F. Mennander
i Åbo.

26. Min Käre Son.

Din nyårs lyckönskan har warit mig rätt kärkommen; hwaremot min innerliga bön till Gud är, at Han wärdes med detta nya året förnya öfwer dig sin wälsignelse, och låta alt dit företagande till Sit namns ära, min och dina öfriga anhörigas glädje, samt din egen fortkomst i framtiden, wäl lyckas! Jag är beständigt din trogne fader

Stockholm d. 19 Jan. 62.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Etudiant de Mennander.
a Åbo.

27. Min Käre Son.

Af alt jordiskt kan ingen ting mera glädja mig, än då jag förnimmer din hälsa, och dina dageliga framsteg i dygd och kunskap. Sedan du nu under Guds wälsignelse hunnit så långt, at du finner smak och nöje i läsande, blir arbetet dag från dag lättare, så wida det, som härtills ibland kunnat ske af twång och med ledsnad, framdeles lærer blifwa et gladt tidsfördrif. För all ting glömm aldrig, at flitigt anropa Gud, som allena gifwer förstånd och wijshet, om hans oplysning och ledsagande. Då blir alt dit företagande sällt och din framtid lyckelig.

Morbror och Moster Paléen be mig hälsa dig. Af dine Cousiner är den äldre i Upsala, at undergå examen, så wida han snart skall engageras i Kongl. Cancelliet. Den yngre är här i Stockholm i pension hos en Magister.

Achta dig, at du denna wåhrtiden icke blir wåt och kall, at du icke ådrager dig febriliske siukdomar, som detta år äro maligne och dödande.

Jag är med ömhet ständigt din trogne fader

Stockholm d. 19 Martii 1762.

C. F. Mennander.

28.

Min Käre Son.

Ju längre det lider, ju mera kärkomna och glädiefulla blifwa dina bref för mig, så för skrifartens skull, som dageligen stadgar sig och blir manligare, som för deras innehåll, så wida jag i dem finner underrättelse om din hälsa och med åren tillwäxande hog för dygd wetenskap. Fortfar alt framgent på samma wijs, så, jämte det du har at wänta Guds wälsignelse, på hwilcken alt ankommer, skall du heller aldrig, så länge jag lefwer, i något mål sakna en huld faders understöd och opmuntran. Jag är din trogne fader

Stockholm d. 9 Apr. 1762.

C. F. Mennander.

29.

Min Käre Son.

Du lärer wara fulleligen öfwertygad om min Faderliga ömhet och kärlek för dig. Om det wore möjligt, at denna kunde tiltaga, skulle den sannerligen röna ansenlig tillwäxt, så offta jag, såsom nu sidst skedt, genom nya prof öfwertygas om din synnerliga hog för nyttiga wetenskaper, och i dem efter dina år giorda wackra framsteg, hwarjämte det icke länder mig till ringa glädje, at du har almänt låford för sedigt och dygdigt opförande. Gud oplyse dig med sin Anda, at alt framgent wandra i Hans fruchtan, så följer wälsignelse alt dit företagande.

Denna wåhren har jag warit åtskilliga krämpor underkastad, men begynner nu, Gudi låf, at återfå hälsan. Jag har ock godt hopp, at icke så långt till få med glädje åter råka dig i Åbo. Jag förblifwer din hulda fader

Stockholm d. 4 maji 1762.

C. F. Mennander.

30.

Min Käre Son.

Som jag är owiss, antingen H. Adjuncten Bilmark redan afrest eller icke, couverterar jag nu dessa bref til dig, om hwilckas aflewererande till sina ägare du besörjer. Jag håppas, at du icke låter denna tiden falla dig långsam, ehuru du måste wara skild både från din faders och wanliga informators sällskap. Ty Mag. Enckell lærer imellertid med nyttiga tidsfördrif roa dig, wahren har ock sina nöjen med sig, och Pingsthelgen lærer du efter wanligheten fördrifwa på Bussila. Däruppå förmodar jag med Guds hielp snart få se dig. War imellertid, som du plägar wara, beskedlig, och må wäl! Jag är din trogne fader

Stockholm d. 11 Maji 1762.

C. F. Mennander.

P. S. Är adjuncten bortrest, så bryter du op hans bref.

31.

Min Käre Son.

Dit bref har fägnat mig därmed, at du är wid hälsan, och tröstar dig med hopp om min snart skeende hemkomst. Om Gud låter all ting gå wäl, kunna icke heller nu mera många weckor förflyta, innan wi få den glädjen at åter se hwarandra och få wara tillhopa. Imellertid önskar jag dig alt godt, och är din trogne fader

Stockholm d. 28 Maji, 1762.

C. F. Mennander.

32.

Min Käre Son.

Jag hinner allenast med par ord berätta dig, at jag är wid hälsan, och ärhållit dit bref. Riksdagens slut är utstält till d. 18 hujus, och om det blifwer därwid, som man håppas, anträder jag i Herrans namn hemresan några dagar däreffter, och kan altså snart wänta den fägnaden, at åter få se dig. Må imellertid wäl. Jag är din trogne fader

Stockholm d. 8 Junii 1762.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Etudiant de Mennander
a Åbo.

33. Min Käre Son.

Twänne dina bref hafwa fägnat mig. Af det förra ser jag, at du har en naturlig åder till Poësie, hwilcken bör, som alla andra Skaparens förlänta gåfwor, opbrukas. Af det sednare finner jag jämwäl din flit i andra nyttiga studier, till hwilckas fortsättande Gud förläner dig framgent sin wälsignelse!

Jag är nu på en ort, där din farfars faders faderfader warit Probst, och flere dine och mine förfäder beklädt sama ämbete. Det är mycket, at härstamma af hederligt folck, men at genom dygd och skickelighet hedra sina förfäder, är långt mer.

Hälsa din Morfar och andra anhörige och wänner. Jag är framgent din trogne fader

Raumå d. 26. Febr. 1764.

C. F. Mennander.

Kirjeen saaja lisännyt tähän: — Brevets mottagare tillagt här: ankom den 1. Mart.

34. Min Käre Son.

Nu kan jag fägna dig därmed, at Gud effter många beswärligheter i förgårs affton förhulpit mig hijt fram till Stockholm, där jag funnit våra anhöriga och bekanta wid önskeligit tillstånd. Guds nåd är ock det, at jag, oaktat resans swårighet, befinner mig wid hälsan.

Jag är försäkrad därom, at du effter wanligheten under denna min frånwaro åter bereder mig mycken glädje och förlänger mina dagar, genom et dygdigt och skickeligit opförande samt flit i dina studier och öfningar. J synnerhet föreställer jag mig, at du nu fäster efftertanka på din förestående disputation, at den må blifwa både wäl sammanskrefwen och manneligen förswarad.

Hälsa din K. Morfar, som jag innan kårt skall skrifwa till. Förglöm icke heller Jusleens Hus, Kalmen, och flere wänner. Gud wälsigne dig! Jag förbl:r din trogne fader

Stockholm d. 16 Nov. 1764.

C. F. Mennander.

Kirjeen saaja lisännyt:¹ — Brevets mottagare tillagt:¹ ankom den 21. besv. den 27.

¹ *Samoin ovat tietysti seuraavissakin kirjeissä niiden saapumista ja vastaimista koskevat merkinnät kirjeen saajan tekemät. — Likaså äro de i de följande breven förekommande anteckningarna om brevens ankomst och besvarande naturligtvis gjorda av mottagaren.*

35. Min Käre Son.

Dit bref af d. 16. hujus har tillbragt mig fägnasam underrättelse om din hälsa och wälmåga. Det sednare disputations ämnet, som din K. Morfader gifwit dig, tycker ock jag mer om än det förra, och önskar dig förstånd och kraffter till des grundeliga utarbetande. Ännu har jag icke råkat Capellmästaren Zebbell, som skall utse för dig goda musicalier. Därmed är icke heller någon hast, så wida alt tillfälle synes wara betagit, at skicka något öfwer på Åbo, innan nästa währ. Din praesent af Tigerstedts contrefait war mycket wälkommen. Alla i det Huset hälsa dig mycket. Anders Bergius ligger för döden utan hopp om restitution. Gud wälsigne ock oplyse dig! Jag är din trogne fader,

Stockholm d. 30. Nov. 1764.

C. F. Mennander.

Ankom den 10 Dec. besv. den 11.

36. Min Käre Son.

Nu har jag intet annat at berätta dig, än at jag genom Guds nåd äger hälsan, och bekommit dit angenäma bref af d. 27 Nov.

Mig lyster snart få höra, at din tillämnade disputation är färdig. Du lærer effter wanligheten förnöta Juhlehelgen på Bussila. Där kan wara tilfälle, at under din K. Morfaderns ögon arbeta dig et godt stycke fram i dit utsedda ämne.

Förmäl min wördnad hos dina morföräldrar. Gud gifwe dig en glad Helg, och et wälsignat nytt år! Önskar din trogne fader

Stockholm d. 21 Dec. 1764.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Etudiant de Mennander.

Ankom d:n 2. Ian. 1765. beswarad d:n 11.

37. Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag inhämtat kundskap om dit för Philos. Faculteten aflagda prof. Mit om dig fattade hopp opfylles, när du alt framgent fortfar i en dygdig wandel, samt trägen flit i dina studier och öfningar. Gud förläne dig i det snart ingående året,

och alla följande, som Han utmätt til din lefnad; oplysning och
bijstånd därtill! Jag är oughörligen din trogne fader

Stockholm d. 28 Dec. 1764.

C. F. Mennander.

Ankom d. 8. Ian. 1765, besv. den. 11.

38. Min Käre Son.

Tack för din wackra nyårs lyckönskan, den Gud opfylle på dig
genom hälsas och wälgångs förlänande i detta året och många föl-
jande!

Wid någon ledig stund söker du fram i mit bibliothek de böcker,
som stå på närlagde förteckning. De i franskt band och brunt pap-
per finnas förmodel. på bakwäggen mot drängkammaren, och de i
pergament på nästa hylla till höger. Agricola och Grew in fol.
stå ohngefär mit på samma hylla. Dessa böcker lägger du sedan
afsides, och mot wahren låter slå tilhopa en brädlåda, hwaruti
de läggas, och med något säkert fartyg ju förr dess helre hijtför-
sändas jämte adresse til mig. Kom äntel. detta ihog utan ny på-
minnelse. Gmelins reise står något högt op strax wid dörren til
höger. Hälsa din Cousin C. F. Paleen. Framhärdar din trogne
fader

Stockholm d. 11 Jan. 1765.

C. F. Mennander.

Ankom den 18. besv. den 25.

In folio.

Agricola von universal Vermehrung der bäume.	franskt b.
Nehem. Grew musæum R. Societatis Anglicanæ.	safians b.
J. de Laet Americæ utriusque descriptio.	pergam. b.

In 4:to.

Neandri Tabacologia	pergam. b.
Ferrandi Imperati historia naturalis	”
Scheuchzeri Helvetiæ Stoichejo-oro et oreographia	”
Clutius de nuce medica, et de Hemerobia	”
Bonanni recreatio mentis et oculi in observatione animalium testa- ceorum	”
Garmanni oologia etc.	”
Etzholtz gartenbäu	franskt b.
Schreibers abhandlung von Waidte.	Brunt pap.
Klein summa dubiorum circa classes animal.	”
Untersuchung von meere.	”

In 8:vo.

Hermanni hortus Lugduno Batavus	franskt band
Sachs Gammarologia	pergam. b.
Th. Bartholinus de cygni anatome et Med. poetis	”
Gmelins reise durch Siberien. 4 band.	Brunt p.
Kraftens gäntzl. ausrottung der graul. thiere. 2 band.	”
Bruckmans bibliotheca animalis	”
Observations sur les plantes	blått p.

In 12:o.

Simonis Pauli catal. horti R. Hafniensis et reliquorum hortorum public.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Étudiant de Mennander a Åbo.

39.

Min Käre Son.

Dina bref lätta mina bekymmer, och opväcka hos mig dubbel fägnad, då jag af dem förnimmer så väl din wälmåga på Kroppens wägnar, som de dygdiga tänkesätt, hwarmed dit sinne är opfyldt.

Härtill kommer ännu din flit i studierne, hwaruppå jag häppas snart få se bewis i dit tilämnade academiska prof.

Dit claver och ritning äro förmodeligen dina lediga stunders oskyldiga nöjen. Zellbell har låfwat förse dig med musicaliska stycken, och i währ skall jag skicka dig et förråd tusch, af det aldra bästa slaget, teknat med chinesiska Keisarens egen stämpel.

Döden har här, inom kårt tid, bortryckt åtsk . . .¹ af våra anhöriga. At din Mormors Syster, Fru Linderstedt, och unge Bergius nyl. aflidit, är dig förr bekant. J går följde jag til grafwen Håf Junckaren Ridderstads Fru, som ock war en Linderstedt, den förr nämndas dotter.

J dag skall jag på Kongl. Wetenskaps Academiens wägnar paren-tera öfwer framledne Arche Biskopen Troilius.

Paleenska huset låter hälsa dig och din Cousin Carl Fridric. Dina älsta cousiner äro nyligen återkomne från Distingsmarcknaden i Upsala. Jag framhårdar med ömhet din trogne fader

Stockholm d. 15 Febr. 1765.

C. F. Mennander.

Ankom den 22. Febr. besv. den 1. Mart.

¹ Pieni pala repeytynt. — En liten bit bortriven.

40.

Min Käre Son.

Med mycken fägnad har jag ur din skrifwelse förnummit din wälmåga, och at disputationens arbetet växer dig under händerne, så at du innan kårt förmodar få det färdigt; hwartil, så wäl som til des manliga försvarande jag önskar dig mycken lycka!

Ehuruwäl jag nu på några weckor för andra förhindres skull icke skrifwit dig til, har jag doch hela tiden genom Guds nåd ägt hälsan.

Däremot har din morbror Henric warit opaslig, men nu åter kommit sig före.

Hälsa din K. morfader, och berätta, at jag innan kårt skall beswara hans skrifwelse. Glömm icke, at i währ med första fahrtyg öfwersända de böcker, som du fått opsatz på. Jag förblifwer Din trogne fader

Stockholm d. 26 Martii 1765.

C. F. Mennander.

Ankom den 7. Apr. 1765. beswarades den 3. Maji.

41.

Min Käre Son.

Mycken glädie gör det mig, at du har hälsan, och at din tillämnade disputation snart blir färdig. Bäst lærer blifwa, at bortlämna alla dedicationer. Ostrobotniensis behöfwer du icke heller sätta på titelbladet under dit namn. Men laga äntel. så, at disputationen blifwer correct oplagd, samt med det bästa och minst förslitna trycket. Man behöfwer icke wara för sparsam med antalet på exemplar. Par stycken skickar du med påsten hijt öfwer til mig, och 30. a 40. dels på påst dels på godt skrifpapper med någon resande. Du förklarar dig wara hogad, at under Guds försyn hälst söka din fortkomst wid civile Ståndet. Jag har lämnat på dig sielf, at wälja lefnadsart; och trodt mig kunna giöra det så mycket säkrare, som den Högste begåfwat dig med stadighet och efftertäncka öfwer dina år. Då du altså säger dig, under Hans Namns åkallan, hafwa fattat ofwanbem:te beslut, må det blifwa därwid; och dina studier kunna häreffter inrättas til det ändamålet.

Jag kan likwäl icke förtiga, at jag hälst hade önskat, at din hog fallit för Prästeståndet, hwaruti dina förfäder alt ifrån reformations-tiden i oafbruten rad stådt. Det är wäl, som du skrifwer, et med

swårt ansvar förknippat arbete. Men då det rättel. föres, har det ock et stort understöd samt en härlig nådelön. Andra syslor undgå icke heller sträng räfst och ansvar.

Litet längre fram kan blifwa afgjordt, til hwilcken gren af civile lefwernet du kommer at applicera dig, antingen wid Academien, Håfrätten, eller Kongl. Cancelliet här i Stockholm. Du kan häröfwer rådfråga wid din K. Morfader och trogne Mentor Prof. Bilmark, och sedan låta mig weta din tancka.

Laga imellertid så, at du har heder af din disputation. Ventilations dagen kan en wacker måltid och collation anrättas, icke allenast för officianterne, utan ock samt. Professorerne, Presidenten, Landshöfdingen, Juslén och Ignatius. J fall du sedan skal skiljas wid academien, bör du, innan terminen slutes, hålla dig bered at undergå examen på et sätt, som kan tjäna dig til recommendation wid det wärck, hwarunder du kommer at engageras.

De förr omskrefne böcker wäntar jag med första fartyg.

Gud wälsigne dig! Jag framhärddar din trogne fader

Stockholm d. 17. Apr. 1765.

C. F. Mennander.

Ankom den 22. Apr. beswarades den 3. Maji.

42.

Min Käre Son.

Berömmeligit är det, at du will söka ytterligare mognad wid academien. Jag kan därwid intet annat hafwa at påminna, än at tiden således kommer at trögät användas i synnerhet på de studier, som närmast tjäna wid dit tilltänckta civile lefnadsstånd; såsom historien, Moralen, politiquen och Språken. Jus så wäl Romanum som Patrium får ingalunda å sido sättas, icke heller andra af dig redan påbegynta studier, hwilcka, ehwad lefnads sätt man wäljer, altid både pryda och gagna.

Af någon din resa hijt i sommar ser jag ingen nytta, men wäl mycken tidspillan och distraction samt onödig kåstnad. Reellare nöjen, än här kunna wänta på dig, har du där, i den menlösa naturens betrachtande på Lemo, och wid din bok i Staden.

Ännu har icke något Åbo fartyg hijt anländt, men wäl ifrån Soknarne däromkring och från Nådendal. På et af dessa reste din Morbror Henric i förgår hem.

Din Academiska högtid lärer nu snart tillstunda, hwartill jag önskar dig hurtigt mod och mycken lycka! Framhårdande städse din trogne fader

Stockholm, d. 16. Maji 1765.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Skinwahrerne måste nu wäl wädras, klappas och för mahl förvaras. Mårdskinnen kunde, om billig köpare finnas, aldeles försäljas.

Ankom d. 22. D:o Besv. d. 7. Jun.

43.

Min Käre Son.

Med stor glädje har jag fått din wackra disputation, och det ömma bref, hwarmed du den beledsagat. Gud wälsigne dig, och gifwe ytterligare framgång till alt dit företagande!

Det ena exemplaret gaf jag strax åt Hans Excellence Cancelleren och väntar snart et större antal.

Par små tryckfel har jag funnit wid genomläsandet, som kunna lätt med pennan rättas i de exemplar, som ännu äro outdelte. J din K. Morfaders med mycken tendresse skrefne gratulation felas wid slutet stafwelsen *va* i ordet *privatæ*. Pag. 8. med. står conceptunt för conceperunt, och pag. 29. fabricitanti för febricitanti. Mig lyster snart få höra, huru det gått med disputations förswarande, och om du framdeles wågar en eller flere resor genomgå den skärselden.

På Skepparen Corplanders fartyg öfwersänder jag i dessa dagar en kista med böcker och gångkläder. Däruti ligger Bälterns Frälsarens historia, som du kan til dit bruk uttaga. Däruti finnes ock i couvert til dig två chinesiska lådor och 3 lösa stycken Tusche, så at du til din lifstid lärer wara med den wahrän providederad. Mina anstalter om Musicalier hafwa ännu icke lyckats. Wi torde snart i fäderneslandet få ut wackra arbeten af det slaget, på et nytt sätt trykte, hwaraf profblad här hos följer.

Samma Skeppare har med sig i en bur et par Påfåglar af de skönaste. Jag önskar, at de måtte komma fram med lifwet, och där wäl trifwas. Det blir din och Jungfruns omsorg. Sedan man något klipt wingarne, at de ei för mycket flyga, kunna de til dagarne släppas på gården och i trädgården, men til nätterne intagas; och

böra i synnerhet noga achtas för räfwen, som är deras rasande fiende. De få friskt watn, och til mats korn och hwete til skifftes, samt mellanåt söndersmålat hwetebröd. Skulle honan förmärkas laga til bo och wärpning, får hon däruti icke rubbas eller hindras. Köld tåla de icke. Din Morfader, som imellertid kärll. hälses, skall jag skrifwa till med nästa påst; ty nu hinner jag icke mer, än försäkra, at jag alltid är din trogne fader

Stockholm d. 31 Maji 1765.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur l'Etudiant de Mennander
a Åbo.

Ankom den 4. Iun. 1765, besvarades den 7.

44.

Min Käre Son.

Jag håppas, at Påfåglarne, och böckerne i twänne kistor, som i början af förra weckan härifrån med Corplander afgang, redan framkommit. De förra skötas ömt; de sednare, ehuru liflöse, fordra ock sin wård. Du kan lägga böckerne op på bord i Bibliotheket, och effterse, om de tagit någon skada under resan. Bibliotheket behöfwer ock i sommar wid wackra dagar genom fönsternas öppnande wädras och afdammas. Jngen främmande släpper du där inn.

Jag längtar få kundskap om tillgången wid sielfwa din Disputations act, och förmodar at de äskade exemplar snart hijtkomma. På denne din första hedersdag undfägnade jag här några din K. Morfaderns och mine wänner. Guds nåd och wälsignelse beledsage dig alt framgent i alt dit företagande! Önskar din trogne fader

Stockholm d. 13 Junii 1765.

C. F. Mennander.

Ankom d. 18. Iun. Besv. d. 28. d:o.

45.

Min Käre Son.

Det är mig ganska fägnasamt, at du har hälsan och mår wäl.

Tack för din underrättelse, at sakerne med Corplander kommit wäl fram. Påfåglarne måste ömt wårdas för alla wädeliga tillfälligheter, få till skifftes dagel. korn och hwete, samt ibland hwetebröd, hafwa tilgång på friskt watn, och til nätterna instängas. När kalt blir, kunna de hållas i badstugukammaren, hwarest då och då eldas

bör, och de dagel. få sit contingent. De äro snygga diur, så at kam-maren behöfwer allenast någon gång i weckan rengiöras.

Lycka til din landtro på Lemo. War tidigt oppe om mårnarne, och se flitigt effter arbetet, at det blifwer snart och wäl giordt. Gud wälsigne dig! Jag är din trogne fader

Stockholm d. 28 Junii, 1765.

C. F. Mennander.

46.

Min Käre Son.

Det är mig rätt kärt, at du använder den hälsan Gud förlänat dig, til nyttiga böckers, och däribland Livii läsande. Jag twiflar icke, at det ju sker med wederbörlig reflexion. Historien, så stude-rad, underrättar oss icke allenast om förbigångna händelser, utan gifwer ock nyttiga lius om vår tid. På den stora werldstheatern ombytas ofta acteurerne och personerne; men menniskohiertat och maximerne förblifwa alltid de samma.

Sök, ibland andra til dit ändamål tjänande studier, sätta dig fast i Latinska språket, och om tilfälle är, öfwa dig at tala Fransöska. När Juris Professor i höst håller något Collegium, kan du det bijwåna. Bed Prof. Kalm gifwa dig en kårt underrättelse i Mineralogien. Jag wille icke, at min Stensamling, den jag med mycken möda och kåstnad bragt tillhopa, och som gifwit mig många oskyldiga nöjen, skulle en gång ligga onyttig eller aldeles dissiperas. När Gud hielper mig hem, skall jag wäl wid lediga stunder ytterligare underrätta dig i de saker. Jag håppas, at den sidst med Corplander öfwersände Bökkistan riktigt och oskadd framkommit, samt wäntar därom underrättelse.

Lät mig tillika weta, hwilekendera wägen till din fortkomst i framtiden du, om saken ankomme på dit wahl, hälst skulle widtaga, antingen under Håfrätten därstädes, eller Kongl. Cancelliet här i Stockholm.

Under Guds wälsignelses anönskande är jag städse din käre fader
Stockholm d. 19 Julii, 1765.

C. F. Mennander.

Ank. d. 25 D:o Besw. d. 13 Augusti.

47.

Min Käre Son.

Jag behöfwer här 10. exemplar af min oration öfwer Prints Fridric Adolphs födelse, och 8. dito öfwer Riks Rådet Gr. Tessin.

Dessa tager du ur mit Bibliothek, couverterar til mig, och med aldräförsta tillfälle hijtsänder.

De förra ligga öfwer dörren i Bokkammaren, och tagas sådane, som i Gullpapper äro inbundne; de sednare finnas på hyllan till wänster, när man inkommer.

Gud wälsigne och styre dig! Jag förblifwer din trogne fader

Stockholm d. 23 Julii, 1765.

C. F. Mennander.

A tergo: À Monsieur Monsieur de Mennander
a Åbo.

Ankom den 29 Julii 1765, besvarat den 13. Aug.

48.

Min Käre Son.

Sedan du i Herrans namn förklarad dig fullhogad, at i civile Ståndet med tiden tjäna det almäna och söka din fortkomst, har jag engagerat dig här wid Kongl. Maj:ts och Riksens Cancellie Collegium och Justitiæ Revisionen som extraordinarie Cancellist, enligit närlagde extractum protocoll. Det har doch skedt med löffte om permission för dig, at ännu någon tid få i Åbo förkåfra dig i studierne, och wid Kongl. HåfRätten och underrätterne därstädes inhämta grunderna och touren i Lagfarenheten.

J närlagde bref til Herr Præsidenten Lagerflycht, som du honom tilställer, anhåller jag därföre, at du måtte, wid början af nästa session, ärhålla beneficium auscultandi i Håfrätten; och til den ändan förser du dig mot den tiden med testimonium Academicum, och inlägger i högwälbem:te Rätt en supplicque om dit antagande. Under låftiderne kunde du göra en tour med någon förfaren domare, och gå honom til handa. Men wid lediga stunder få studierne ingalunda försummas.

Gud förlåne dig sin wälsignelse på den nya wädiobahnen som du träder uti! Däruppå kommer all ting hufwudsakeligaste ann.

Men därjämte är det första steget, som en yngling gör inn i stora werlden, mycket betydande. Om han då, genom utmärckt dygd, flit och munterhet, distinguerar sig, och förwärfwar sig strax i början sina Förmäns förtroende och opmärksamhet, wäntas däraf et fördelaktigt intryck, som han hela lefnaden igenom kan draga fördel af. Äfwen som twärt emot den, hwilken en gång blifwit känd

för någon odygd, lättja eller wårdslöshet, sedan swårligen kan repa sig, och återwinna folcks aktning.

Därjämte måste man wara mycket försiktig i de wänskaper och omgången man utwäljer sig. Höflig och tjänstfärdig emot alla, får man likwäl icke gifwa sit förtroende åt andra än dem, af hwilcka man kan hafwa nytta och opbyggelse, och som äro mognare och bättre än en sielf.

Gud styre din wandel til sin ära, Fäderneslandets tjänst, och min samt dine öfrige anhörigas glädje!

Jag framhärdar din trogne fader

Stockholm d. 9. Aug. 1765.

C. F. Mennander.

P. S. Härjämte ligga ock bref till Jusleen och Ignatius, med anmodan, at de wid dit nya engagemant se dig med råd och dåd till godo, hwaruppå jag icke heller bör twifla. Du kan köpa dig en Lagbok, antingen interfolierad, eller med rent papper wid slutet försedd, at däruppå annotera de förändringar, som några förordningar giordt. Nehrmans arbeten i Lagfarenheten länar du dig, så framt de icke finnas til köps.

Nu på stunden fick jag din permission, som följer här hos.

Ankom på Lemo Gård d. 16 D:o. Besv. d. 20 D:o.

49.

Min Käre Son.

Min fägnad ökes därigenom, at du förklarar nöje öfwer dit engagement i Kongl. Cancelliet, som skedt enligt din egen åstundan, och hwartil Gud framgent gifwe sin wälsignelse! Du berättade wäl dig wara mäst hogad för inrikes Civil expeditionen; men som wid Revisionen är större utrymme til befordran framdeles, jag ock där äger de fläste bekante, har jag låtit inskrifwa dig därwid. Sådant hindrar likwäl icke, at få framdeles, då du hijtkommit och blifwer känd, flyttning til civile expeditionen, om så kunde finnas fördelaktigt.

Jmellertid är det wäl, at du jämte förkåfran i studierne, söker inhämta Lagfarenhets grunderne och Rättegångs touren så wäl wid

Kongl. Håfrätten, som underrätterne, när därtil kan gifwas ledighet och tilfälle. Jag är i all min tid din käre och trogne fader

Stockholm d. 30 Aug. 1765.

C. F. Mennander.

Ankom i Åbo d. 3. Sept. Besv. d. 10 D:o med fransyska.

50.

Min Käre Son.

Twänne dine skrifwelser har jag inom några dagar ärhållit. De hafwa warit mig mycket kärkomna, så wida de försäkra mig om din hälsa och wälmåga. Jag har ock af dem med nöje sedt, huru din handstijl ögonskenligen stadgas och förbättras, samt at du blifwer alt mer hemma i Fransyska språket. Twänne omständigheter, som wäl icke äro aldeles wäsentelige, men likwäl både gagna och pryda wid dit utwalda lefnadssätt.

Herr Præsidenten Lagerflycht låfwar se dig til godo i alt hwad han förmår. Winlägg dig om, at bijbehålla Hans och andre dine Förmäns ynnest. Jag har fåga hopp qwar, at i höst få se dig i Åbo. Det torde doch, om Gud så behagar, kunna i winter ske. Lieuten. Raths bref är til sin ägare lefwererat. Gud låte sin wälsignelse wara öfwer dig önskar din trogne fader

Stockholm d. 20 7bris, 65.

C. F. Mennander.

Ankom i Åbo d. 27 D:o. Besvar. d. 15. Octobr.

51.

Min Käre Son.

At Herr Præsidenten låfwat wårda sig om din fortkomst, är mig kärt, och har han detsamma i bref til mig utfäst. Af dit testimonio academico skickar du mig afskrifft, så framt det är skildt ifrån det wanliga formularet.

Med Skepparen Corplander skickar jag i denna wecka hem min pulpet, samt en kista böcker och kläder. Dessa optagas, och böckerne läggas i Bibliotheksrummet. J kistan ligga 2. canistrer Théé, af hwilcka den ena kan öppnas til H. Professorens och dit bruk, men den andra förwaras.

Jag skal se til, at wid samma tilfälle kunna skicka dig någon frukt härifrån.

Bed Jungfrun, ibland annan god hushålning, så besörja, at hon har i beredskap twänne wåfwar, en rätt fiijn, och en gröfre, til

öfwer och underskiortor samt annat lintyg åt dig til sommaren. En god yllewäfnad til klåde torde hon och genom atte wäfwaren kunna åstadkomma.

Mag. Lexæll skiljer sig nu wid informationen för dina Cousins hos Paleens, och Mag. Erwast, som nyl. hijtkommit från Lovisa, blir i hans ställe antagen.

Litet bannor förtjänar du, som icke öfwersändt de orationer, om hwilcka jag längesedan skref, men dem jag nu mera icke här behöfwer. Sådane små distractioner kan et Fadershierta strax för-glömma; men de kunna blifwa stora fel, om de begås emot andra, och i wigtigare mål. Derföre måste man achta sig för dem.

Hälsa din K. Morfader, Mbr. Jusléen och andra wänner.

Jag förblifwer beständigt din trogne fader

Stockholm d. 8 8bris 65.

C. F. Mennander.

Ankom i Åbo d. 13. D:o, besv. d. 15.

52.

Min Käre Son.

J dag har jag låtit föra om bord på Corplanders fartyg min bureau, hwaruti ligga några öfwerlops linkläder, et Strutzägg, en tafla och min portefeulle. Lijkaledes har han en kista af bräder, hwari böcker och gångkläder etc. finnas. Wid lyckelig framkomst tager du op dessa saker, och lägger böckerne i bibliotheket. Han har ock ½ Tunna Päron och en burek Åkerbär til din tjänst. Tysk frukt hade jag öfwersändt, men den är ännu icke inkommen.

Bureaus nyckeln har Skepparen förseglad. Sakerna måste wår-samt optagas, och i oppehåls wäder. Jag är din trognaste

Stockholm d. 15 8bris, 65.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander à Åbo.

Ankom Åbo d. 20. Oct. 1765, besv. d. 25.

53.

Min Käre Son.

Twänne dina skrifwelser äro mig under denna tiden tillhanda komne. De innehålla fågnesam underrättelse därom, at du fått beneficium auscultandi i Kongl. Håfrätten, och flitigt nyttjar

detta tilfället til din förkofran. Jag skulle önska, at du kunde hinna blifwa så känd ock öfwad, at protocollets förande i den Kongl. Rätten en eller annan gång skulle dig anförtros, innan afresan sker hijt til Revisionen. Doch måste du icke så gripa dig ann med arbete, at kroppens hälsa och sinnets munterhet därwid lider och i förtid förslites, utan använd en och annan timma om dagen til oskyldiga tidsfördrif och opbyggeligt omgänge. Af dina Academiska testimonier kan du taga för dig och förwara en viderat copia.

Det ser icke så ut, som jag i höst finge antråda hemresan. Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader

Stockholm d. 5 Nov. 1765.

C. F. Mennander.

A tergo: A Monsieur Monsieur de Mennander à Åbo.

Åbo, ankom den 10. Novembr. 1765, besv. den 15.

54.

Min Käre Son.

Dit hälsosamma tillstånd, som jag inhämtat af din skrifwelse d. 15 sidstl., fagnar mig ganska mycket. Lijkaledes är mig kärt, at du under så käcka domares handledning, som Lilius och Sakleén äro, får inhämta någon utöfning af Lagfarenheten. Hälst såge jag likwäl, om dessa dina resor kunde infalla under vacance tiden i Kongl. Håfrätten. Onödig lærer den påminnelsen wara, at du icke får företaga dig dem utan förutgående wederbörl:t anmälande och tillstånd af Håfrätten.

Hälsan måste du noga achta, och til den ändan lærer Herr Professoren förse dig med nödiga winterkläder, samt med resepenningar, som du wäl hushållar med, och endast använder til rätta behof.

Min pulpet nyckel, som jag wid afresan förtrodde dig, bör du wäl förwara; jämwäl hålla hand öfwer Bibliotheket, at inga böcker utomgårds lånas, utan twärt om, de förut utlånte, på hwilcka jag lämnade dig förteckning, blifwa restituerade.

Nu synes fåga hopp wara, at jag får se dig förr än i wåhr, om Gud därtil förunnar oss listiden. Fruchta imellertid och altid Gud, war dygdig och flitig, så saknar du aldrig den Högstes wäl-

signelse, som jag dig hiertel. tilönskar, förblifwande städse din trogne fader

Stockholm d. 3 Dec. 1765.

C. F. Mennander.

Lät mig flitigt weta, huru du mår, och hwad nytt där förefaller.
Ankom i Åbo d. 8. D:o. Besv. d. 13 D:o.

55.

Min Käre Son.

Jag glömde sidst swara angående den Trädgårdsmästaren til Lemo, som Herr Håf Rätts Rådet Neuman dig offererat. Du hade lätt kunnat finna och förklara, at den gården icke förmår bära sådan stat. Hela afkastningen ginge därtill åt, och det wore en härlig hushålning. På den fot trädgården nu inrättas, håppas jag wara nog, at en Trädgårdsmästare på par dagar om wåhren kommer dit ut, at putsa träden, och så några kökskrydder.

Du lærer förmodel. åter Juhla på Bussila. Förmäl dijt min respect. Innan kårt skall jag skrifwa Morfar til. Gud göre din helg glad, gamla årets slut godt, och det nyas början wälsignat. Jag är alltid din trogne fader

Stockholm d. 10 Dec. 1765.

C. F. Mennander.

A tergo: À Monsieur Monsieur de Mennander à Åbo.

Ankom Åbo d. 23. Decemb. 1765. besv. den samma dagen.

56.

Min Käre Son.

Tack för din wackra nyårs lyckönskan. Gud låte sin wälsignelse hwila öfwer dig i det nu påbörjade året och den öfriga lifstiden igenom, som Hans försyn kan hafwa dig beskärt! Det är wäl, at du til dina resor är försedd med goda winterkläder, och nyttiar därwid Churslädan, ty man måste i ungdomen så hushålla med hälsan, at man icke saknar den i mannaåren och med tiltagande åldern. Hijt hörer ock, at, ehuru inga skyldigheter få åsidosättas, man likwäl icke är i oträngt mål altför arbetsgirig, och därmed i förtid förswagar kroppens och sinnets kraffter. Lät mig som oftast weta, huru du mår. Jag är ständigt din trogne fader

Stockholm d. 10 Jan. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom i Tavastehus d. 25. D:o. Besvar. i Åbo d. 7. Febr.

57.

Min Käre Son.

Twänne dina skrifwelser har jag i dessa dagar bekommit, och fägnar det mig mycket, at du med hälsa och munterhet är återkommen från din Tawasthusska resa.

Wid et och annat Ting kunde du nu ock följa H. Häradshöfdingen Sacklén. Men nödigt blifwer, at du i Maji månad, och så snart årstiden tillåter, förfogar dig hijt. Då får jag den fägnaden, at omfamna dig, och kan ställa din hushålning här i någon ordning, samt insinuera dig hos dine Förmänn. Permission på et år kunde du begära af Kongl. Håfrätten; ty jag will icke, at din där förwärfwade lilla tour ginge förlorad. Och om någon apparence wore där til din fortkomst innom några år, såge jag rätt så giärna, at du blefwe qwar på hemorten.

Jmellertid lærer nu denna resan icke kunna undwikas, och bör du söka, at effter möjligheten förse dig hemma ifrån med linkläder, skor, stöflar etc.

Gud wälsigne dig i alt dit företagande! Jag förbl:r din trogne fader

Stockholm, d. 7. Martii, 1766.

C. F. Mennander.

A tergo: À Monsieur Monsieur de Mennander à Åbo.

Ankom i Hallu By och Nykyrka Sokn den 21. Mart. 1766. Besv. Åbo den 4. April.

58.

Min Käre Son.

Som jag sidts skref, så wäntar jag dig i währ, om Gud wil, hijt öfwer, til hwilcken resa du förser dig med Kongl. Håfrättens permission. Du tager då med dig hwad nödigast är af dina böcker och dit öfriga lilla husgeråd. Om du icke hinner til des blifwa fyllest försedd med linkläder, kan det som återstår med sommarresan effterfölja. Hwad som af gångkläder saknas, kan här beställas. En bok in 4:to i wälskt band, som står på hyllan emot drängcammaren: Borellus de motu animalium, tager du äntel. med dig hijt til mig. Jag häppas snart få höra, at du är lyckel. återkommen från Tingsresorne, och förmodar mig tilfalle, at innan kårt ytterligare skrifwa dig til. Förbl:r din trogne fader

Stockholm, d. 27. Martii, 1766.

C. F. Mennander.

Ankom i Åbo d. 7. April. Besvar. d. 10. D:o på fransyska.

59.

Min Käre Son.

Tränne dina angenäma skrivelser har jag på kårt tid ärhållit, et norromkring, som var nog gammalt, och två öfver hafvet. De förwissa mig alla därom, at du, Gudi låf! mår wäl och äger hälsan.

Nu tilstundar tiden, då resan hijtåt måste med något af de fartyg, som först blifwa färdige, företagas. Du beställer dig en säng i Cajutan, och hwad du til reseförnödenheter behöfwer, därom draga wäl Herr Professoren och Jungfrun försorg. Alt hwad du tager med dig, lägges i ordning, och förwaras under lås och nyckel, hwarwid du tilser, at ingen ting under resan skadas eller förkommer. Min pulpetnyckel, som jag lämnade under dit förwar, tager du med dig hijt.

Hwad du til nytta och nöje af dina böcker och saker här kan behöfwa, tager du med dig, men det öfriga kan lämnas där hemma. Du glömmmer wäl icke, at förse dig med betyg från Kongl. Håf-rätten om dit förhållande och med des permission, icke heller, at taga afsked af dem du är wördnad och kärlek skyldig.

Håll dig wäl warm i kläder på siön, at hälsan icke förwårds-lösas. Wid lyckelig hijtkomst söker du effter mit qwarter, som är wid St. Clara i stora Wattu gränden. Huset äges af en hiulmakare, och ligger gent emot Badaren Schimdts hus.

Gud giöre din resa snar och lyckosam!

Jag framhårdar din trogne fader

C. F. Mennander.

Stockholm d. 25. Apr. 1766.

Närlagde Bref til H. Præsidenten aflewewereras, när du upwaktar Honom.

Ankom i Åbo d. 30. D:o.

60.

Min Käre Son.

Effter en jämn weckas resa til dag och tima ankom jag i går qwäls lyckel. Gudi låf! hem. Öfwefärden har doch icke warit utan sina beswär och äfwentyrligheter. Så seglade wi odensdagen i dagningen til hafs, och änskönt seglatzen påstod til kl. 4 effter middagen, funno wi doch intet land. Man trodde med skäl, at den knappa winden, strömmen som gick nog starckt, samt siötöknan warit därtil wällande, at båten från sin rätta led drifwit ut i södra hafwet. Här war altså intet annat råd, än at wända tillbaka; och

Gud fogade så, at wi fingo landkänning, innan tiockaste mörkret inföll, doch $\frac{1}{2}$ mil ner om Byholmarne, dijt wi sedan rodde oss opp.

En och annan mindre ledsamhet har ock Gabriel förorsakat mig. Wid Skarpans på Åland lämnade han effter sig wagns skacklorne; och sedan jag i Kumblinge låtit genom natten tillbönsa nya, och wi skulle stiga om bord, behagade han i sina diupsinnige tanckar om liusa dagen från en bred brygga plumpa ner i siön tillika med mit flaskfoder. Doch war watnet icke diupare, än at bägge utan dykareklocka kunde til lands bärgas.

Så mycket jag ännu kunnat förmärcka, står här hemma alt wäl till. Professoren reste nu til Lemo, at hafwa opsicht på arbetsfolket. Dijt lærer jag på några dagar icke hinna för hwarjehanda hinders skull.

Jag är ännu så trött och förstörd af resan, samt tillika så öfwerhopad af visiter, at jag med denna påst icke hinner skrifwa någon annan til. Innan kårt skall jag i den delen effterkomma mina skyldigheter. Förmäl imellertid min hälsning hos B:r och S:r Lundberg, samt Palenska huset och andra wänner.

Gud gifwe dig i alt dit företagande sin wälsignelse. Jag framhärdar din trogne fader,

Åbo, d. 12. Aug. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom i Stockholm d. 21 D:o. Beswarades d. 22.

61.

Min Käre Son.

Nu hinner jag allenast couvertera til dig närlagde bref, dem du jämte min hälsnings förmälan aflämnar. Med nästa påst täncker jag skrifwa til H. Justitie Cancelleren, Etats Secret:n Rozir och andra dine Förmänn.

Ibland annan glädie, som mig mött wid hemkomsten, har den warit den förnämsta, at alla tala wäl om dig, önska dig godt, och äro angelägne at weta dit tilstånd. Gud förläne dig alt framgent sin nåd, at wandra i Hans wägar, ock wara menniskom tacknämnelig! Med ömt hiertelag framhärdar din trogne fader

Åbo, d. 15. Aug. 66.

C. F. Mennander.

Ank. Stockholm d. 21. D:o. Besv. d. 22. D:o.

62.

Min Käre Son.

Dina bref har jag ärhållit, af hwilcka det sidsta, dat. d. 22. hujus, nu på stunden ankom; och fägnar det mig hiertel. at du, i din nya inrättning, mår wäl, samt at, ehuru arbetet i början kan wara trågit och något owant, du likwäl det med munterhet och til dine Förmäns nöje uträttar. Guds wälsignelse åtfölje dig alt framgent i alt dit företagande!

Lemo har jag nu par gånger besökt, och är rätt nögd med inrättningarne och anstalterne därstädes. J denna wecka blir all ting så färdigt, at allenast kakelugnarnas opsättande återstår til nästa währ. Med denna påst fick jag bref af Herr Hornborg, hwaruti han anmäler sig til condition hos Herr Etats Secreteraren Rosir, och begär genom dig få weta wilkoren därwid. Wälbem:te Herre låfwade bestå årligen 100 plåtar. När jag fått underrättelse, huruwida Hornborg finner sig därmed nögd, torde jag sedan honom hos H. H. Etats Secreteraren härtil anmäla. Med nästa härifrån afgående fartyg skola de böcker du begärt, öfwerfölja. Det är rätt wäl, at du förnöter dina lediga stunder i de menlösa och nyttiga nöjen, som läsning har med sig.

Din Morfader har jag ännu icke träffat. Doch förnimmes han må wäl, och Bussila stå wäl på sig.

Herr Professoren Bilmark och andra wänner låta hälsa. När du skrifwer, så lät weta det märckwärdigaste, som sig där tildrager. Ophandla ock för mig, utom andra utkommande piecer, det nyligen utgifna Swänska Magazinet för Julii månad, och sedan månadtligen, då des tryckning annonseras. Hwad du således för mig utlägger, kan jag få särskild räkning öfwer, som strax skall blifwa betalt.

Hälsa B:r och Syster Lundberg och den lilla Brodren hierteligen. Jag framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 26. Aug. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm d. 10 Sept. Besv. d. 19.

63.

Min Käre Son.

Närlagde bref lefwererar du, så snart som ske kan, til B:r Henric Hassel. Däri ligga några penningar för honom från Morfar, som

jag just nu besökt på Bussila, och låter mycket flitigt, jämte Mor-
mor, hälsa dig.

Jnnan kårt öfverkommer på Gunnarnässkutan från Pargas Smör, til wid pass 20 L \ddot{u} , i en tunna och halftunna, som du låter höra effter, och sedan lefwerera til Morbror Paleens.

Hälsa Moster Lundberg, och tacka henne för des gunstiga skrifwelse, som skall snart beswaras. Nu är påsten resefärdig.

Guds wälsignelse ware öfwer dig! Önskar din trogne fader

Åbo, d. 2 Sept. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm d. 10. D:o. Besvar. d. 19. D:o.

64.

Min Käre Son.

Genom resor till Pargas och Sagu, samt desemellan förefalne stundeliga förhinder, hafwa nu en och annan wecka förflutit, på hwilcka jag icke hunnit skrifwa dig till. Jmellertid har Gud förlänt mig hälsan, och jag håppas, at han wisat dig samma nåd. På några påster har jag saknat skrifwelse från dig, men tror, at sådant härrört af dit trägna arbete i Cancelliet.

Med bygnaden på Lemo har man nu så wida hunnit, at dörrar och fenster äro öfweralt insatte, samt kakelugnar i förstugu kamrarne och Bibliotheket opdragne. Jnnan kårt skola ock dessa rum blifwa meublerade.

Jag förmodar, at du bijdrager til de öfriga rummens prydnad därigenom, at du använder lediga stunder til några wackra ansichtens och behageliga vüers afmålande.

Under den nu tilstundande kalla årstiden måste du, til hälsans conservation, altid hålla dig wäl warm, genom kappräckens bruk i lindrigare, men pälssens i strängare köld. Lifestycket får aldrig förgätas. En i ungdomen genom förkylning förlorad hälsa återställes icke under hela lifstiden.

De böcker, som du härifrån åstundat, skola i dessa dagar med Skepparen Corplander afsändas, hwars ankomst du låter höra effter. Med honom återförväntar jag hijt de Riksdagshandlingar, som effter min afresa från trycket blifwit utgifne, samt andra curieuse piecer i almänna och enskijlta hushålningen, jämte continuationen af Lärda Tidningarne.

Pro Memoria har jag härhos anteknat några omständigheter, om hwilcka du gör dig underrättad hos Bokhandlaren Ulf på stora Nygatan. Om han har något inne af det jag saknar, öfwersänder du det med Corplander, och uttager Ulfvens räkning, den jag härifrån skall betala.

Lijkaledes följer härhos en förteckning på några hushålls och trädgårds requisita. Jag twiflar icke, at Bror Lundberg lærer wara dig behielpelig i denna handeln. De bästa trädgårdsfröön lära fås hos Trädgårdsmästaren Lundberg på Norr. Fröön af flera rarare växter, i synnerhet sådane, som äro i köket nyttige, kunde tillika ophandlas. Till alt detta utlägger väl B:r Lundberg penningarne, hwilcka, så snart jag fått räkningen, skola återbetalas.

Din Morfar och Mormor hafwa nu warit inn til marcknaden, och läto mycket hälsa. Jag förmodar, at brefwet til din Morbror Henric, som war under dit couvert, riktigt framkommit, och at han til följe däraf snart är här.

Under trogen anönskan af Guds wälsignelse framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 23. Sept. 1766.

C. F. Mennander.

P. S. J dag eller mårgon afreser Skepparen Corplander och har med sig en låda til dig, hwaruti ligga utom Böcker och mina juridiska Disputationer, som du wid tilfälle kan ögna på, 8. skiortor, samt paquetter til Landsh. B. Tilas, Kyrkioh. D. Hauswolff och Håfpredikanten Stricker. Det wore wäl, om du hade tilfälle, at sjelf öfwerlefwerera dem. A. Dieu. Et Tennfat och en grof duuk följa ock med i samma låda, Lagman Paleén tilhöriga, som dijt restitueras.

Ankom Stockholm d. 30. D. Besv. d. 3. Octobr.

65.

Min Käre Son.

Jag lærer sidst hafwa förglömt at opföra ibland det, som du hos Ulfwen för mig skulle uttaga, af *Ernesti neue Theologische Bibliothek des fünfften bandes 1. 2 och 3:s stück*, hwilcka jag saknar, och således måste completeras. Sedan har jag redan wärcket til och med *des 6:ten bandes 9:s stück*. Om han sedan fått in ytterligare continuation däraf, följer den hijt med Corplander, som nu wid lag lærer wara til Stockholm ankommen.

Ellies intet nytt, utan Professoren och jag må wäl, hwilcket jag ock önskar, at du genom Guds bijstånd måtte giöra, förblifwande din trogne fader

Åbo, d. 30. Sept. 1766.

C. F. Mennander.

Hälsa hiertel. dit goda wärdsfolck, och aflewera närlagde bref.

Ankom Stockholm d. 11. Octobr. Besv. d. 14. D:o.

66.

Min Käre Son.

Närlagde bref låter du strax aflewera til sin ägare.

Nu lærer wäl icke allenast Gunnarsnäs utan ock Corplander wara framkommen. Med denne wäntar jag så wäl paquetterne från Möller och Stricker, som hwad du för mig samlat och ophandlat.

Stricker skal jag skrifwa til med nästa påst. Det skulle jag ock giöra til Möller, men som här berättas, at Riksdagen i dessa dagar lærer slutas, och jag således icke wet, om han wid brefwets framkomst än kan wara i Stockholm, täncker jag opskiuta därmed, tils han hunnit til sin hemort. Om du råkar Secret. Gahm, så fråga honom, om han öfwerkomit något, det han täncker til mig öfwersända.

J mårgon begynner Håf Rätten sin session. Generalen Gr. Hesenstein, och de öfrige Herrarne, som warit här til fästningarnas öfwerseende, wäntas dagel. hijt til staden från Tavastehus.

Förmäl min respect hos B:r och Syster Lundberg, samt hälsa Din lilla cousin. Jag framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 7. 8bris, 66.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm d. 20. D:o. Besv. d. 21.

67.

Min Käre Son.

Din skrifwelse af d. 3. hujus har fägnat mig med kunskap om din wälmåga. Wäl ock det, at både Gunnarsnäs och Corplander lyckel. dijt framkommit, samt at du har i godt minne alla mina commissioner.

Åter har man under inbindningen blifwit warse en defect, neml. i *Goezens neue samlung auserlesener Canzel-Reden, 1:r theil*, hwaraf jag allenast fått et widlöfftigt förtal, som sträcker sig till pagg. 206. Men sielfwa tractaten eller predikningarne saknas aldeles. Bed Ulfven completera sådant, och lät det följa med de öfrige sakerna.

Stig ock til din granne, H:r Assessor Swedenborg, och förmäl hos honom min hälsning samt gratulation öfwer hans lyckel. hemkomst. Säg tillika, at jag hade skrifwit honom til, så framt jag wist wetat, at han wore i Stockholm wistande. Han lærer wid det tillfället effter sin förra wanlighet ihogkomma mig och bibliotheket härstädes med de böcker, som han nu åter under sin utländska resa låtit oplägga. Får du något sådant, måste det äntel. följa med Corplander.

At du öfwar dig i dans kan icke skada. Den gör kroppen smidig, och conserverar den för skiörbiugg, hwartil du är nog inclinerad. Det blir ock rätt nödigt, at du söker dig något godt tillfälle til öfning at tala Fransöska. Färdighet i det språket behöfs wid hwarje-handa tilfällen.

Förmäl min hälsning där du bor och hos Paleens, samt hos flera wänner. Gud gifwe dig i alt hwad du gör sin wälsignelse. Önskar din trogne och ömma fader

Åbo, d. 10. 8bris, 66.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm d. 20. D:o. Besv. d. 21. D:o.

68.

Min Käre Son.

Det är rätt wäl, at du flitigt låter mig weta, huru du mår, och hwad nytt där kan sig tildraga. Ju oftare och ju omständeligare sådant sker, ju kärare är det mig. Härifrån har jag intet annat at berätta än det wanliga, at jag, Gudi låf, mår wäl. Par weckor hade jag wäl, genom et fall på trappan för min bygning, som då stod under reparation, mycken krämpa i min fot, men den är nu öfwerwunnen. J förtröstan på den Högstas bijstånd är jag sinnad, at nästa winter anställa en visitations resa åt Tawasthus lähn.

Generalen Gref Hessenstein och de öfrige, som warit på Gräntze commission här i Finland och at bese Defensions wärcken, äro nu

här i staden, så wäl som Gref Düben, hwilcken återkommer från sin beskickning till Ryssland. Alla täncka de, så snart winden wändes, fortsätta resan til Stockholm. J synnerhet Gr. och Håf Cancelleren Düben, som din Förman, måste du wid hans ankomst opwakta.

Nyl. förlossade Gud genom döden Justit. Borgmästaren Tolpo från sit långwariga elände. Hans Fru fölgde honom tätt åt, och begrofs i går. Då hedankallades åter Fendrichen Miödh, som hunnit wid muntra kraffter til en hög ålder. Förleden wecka war jag på Willnäs, och begrof Sal. Öfwersten Baron Fleming.

Guds beskärm och wälsignelse ware öfwer dig. Hälsa alla wänner, in- och utom huset.

Förblifwer din trogne fader

Åbo, d. 24. 8bris, 66.

C. F. Mennander.

Bek. Stockholm d. 6. Nov. Besv. den 7. Dito.

69.

Min Käre Son.

Jag är nögd med din räkning; men du nämner icke däruti, huru mycket du til dina större behof redan kan hafwa af B:r Lundberg uttagit. Jmellertid skrifwer jag nu i närlagde honom til, at Han låter dig få jämwäl det, som du til små dageliga utgiffter kan behöfwa. Någon Fransösk Språkmästare til ständiga timmar lærer du icke behöfwa, utan allenast at skrifwa hos, och hafwa conversation och samtal med. En sådan kan du utse dig, och därjämte med dina Cammerater, som äro det språket mäktige, öfwa dig i talande.

Guds wälsignelse önskar dig din trogne fader

Åbo, d. 28. 8bris 66.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Om Corplanders eller något annat Åbo fartyg ännu wore där qwart, och god Tysk frukt til billigt prijs wore dijt inkommen, kunde en tunna Borstocker Äplen ophandlas och hijt-sändas.

Ankom i Stockholm d. 6. Nov., besv: den 7. D:o.

70.

Min Käre Son.

Dina bref har jag fått, som warit mig rätt kärkomna. Corplanders fartyg är ock arriverat, och sakerne richtigt ärhålna. Jlla

war det, at ärterne icke fölgde med; ty sällan händer, at så bittida om wåhren lägenhet yppas til deras öfwersändande, at de kunde hinna hijt til säningstiden.

Här hos följer en sedel på 200 d:r K:mt til betalning för dina utläggningar, och öfwerskättet til dina små behof. Hwad du i öfrigit tarfwar, får du wäl af Bror Lundberg.

Til Ulfven lefwererar du, jämte närlagde bref, 15 d:r K:mt. En bok, som jag förut har, skickar jag i wåhr til honom tillbaka. Defectarket war ock af en orichtig tome, hwarföre det nu i brefwet tillbaka skickes. Om du får af honom det rätta felande arket, kunde det med påsten hijtförsändas.

Wi göre här, effter wår swaga förmåga, anstalter til det annalkande höga Bijlägrets fijrande, men äre ännu i owisshet om dagen när det kommer at gå för sig. Påsten, som nu wäntas, lærer gifwa oss därom nödig oplysning.

Förmäl min respect hos B:r och S:r Lundberg samt i B:r Paleens hus.

Gud wälsigne dig med alt godt! önskar din trogne fader,

Åbo, d. 3. 9bris, 66.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm den 11. Nov. Besv. den 14. D:o.

71.

Min Käre Son.

Twänne dina bref hafwa åter fagnat mig med underrättelse om din wälmåga. Skepparen är nu ankommen hijt på reddan med sakerna, dem man ännu icke fått afhämta; men paquettet med skriffterna tilstältes mig i går. Du bör hafwa tack för god anstalt i dessa dig opdragna commissioner. Hwad vidare af Riksdags saker eller i Literaturen kan utkomma af trycket, lägger du tilhopa til wåhren; så framt icke tillfälle blifwer, at dem med någon resande öfwersända. De curieusare mindre piecer kunde med påsten öfwerkomma. Äro icke afskedstalen för Prästeståndet wid Riksdagens slut af trycket utgifne?

Några penningar öfwersänder jag til B:r Lundberg med denna påst och här hos dina förnödenheter. Jag wil förmoda, at du med rätt hushålning nu bör kunna hielpa dig en god tid framåt. Om wintern är det altid osäkrare, at härifrån öfwersända pennin-

gar, så har man och mycken möda, at på denna orten bekomma större transportsedlar. Torsdagen, fredagen och lördagen i förra weckan firades här deras Kongl. Högheters Förmäling med 5. orationer på Academien, genom en präktig bal af de studerande, samt tracteringar på flera ställen, styckeskott och andra högtidligheter. Första dagen war hela staden illuminerad och flerstädes sågos wackra deviser.

Samma dagar hölts här wahl til justitie Borgmästaresyslan, hwar effter Borgm. Hagert, Kepplerus och din goda wän, Protonot. Lilius komma at på förslaget upföras.

Din Morfar och Mormor, Juslens huus, och alla andra wänner och bekanta, äro wid hälsan, och låta flitigt hälsa dig.

Lät mig weta, huru många äldre extraordinarier du nu har för dig, och hurudan din apparence kan wara til någon fastare fots winnande. Jmellertid: Ora et labora, Domino committe futura. J synnerhet åsido sätt icke studierne. Gud ware med dig önskar din trogne fader

Åbo, d. 21. Nov. 1766.

C. F. Mennander.

Bekommit St:m d. 2 Dec. Besv. d. 5. D:o.

72.

Min Käre Son.

Wid en så hederlig och anständig utgift, som den warit, hwarom du nämner i din sidsta skrifwelse, har jag intet at påminna. Af de Holländske ärterne kunde 6. K:r ophandlas, men nödigt blifwer, at de antingen med någon resande, eller första wårhdag hijt öfwerkomma. Tör hända, at wid denna owanligt långa höstbljdan ännu något Pargas- eller annat landt-fartyg är där qwar. Aflämna strax närlagde bref.

Hälsa dit goda och ömma Wårdsfolck. Framhårdar din trogne fader

Åbo d. 28. Nov. 1766.

C. F. Mennander.

Bekom d. 9. Decembr. Besv. d. 16 D:o.

73.

Min Käre Son.

Till ytterligare öfning i Fransyska språket kan du utse dig något sådant ställe, hwarest det med största fördel och skälighast kan ske.

J dessa dagar har jag til Kongl. Academiens bibliotheque härstädes förärt en del af mina rarare Böcker och Manuscripter. De äro där bäst förwarade.

Studierne får du icke å sido sätta, och däribland öfningen i Latiniteten. Ingen wet, hwarest sådant en gång kan komma til måtta. Til exempel: Om någon öfning skedde wid Juridiska professionen härstädes, wore ju hederligt, at kunna disputando förwärfwa sig et rum på förslaget.

Kårt effter nyåret anträder jag i Herrans namn en visitations resa til Tawastehus lähn, på hwilcken Prof. Kalm blifwer min följeslagare. Första terminen är d. 11 Jan. och den sidsta d. 8 Martii. Jmellertid skrifwer du effter wanligheten mig flitigt til, och anstalt skall fogas, at brefwen komma mig tillhanda.

Närlagde bref til Herr D. Hausswolff tilställer du honom. Det angår förnämligast en god conditions utseende för unge Ferlander från Gefle. Om någon sådan stode til fångs, låter du honom det weta, at han kan sig til des emottagande inställa. D. Schröder har jag ock därom tilskrifwit. Din Morfar och Mormor äro nu i staden, må wäl och låta mycket hälsa. Jusleens hus är ock i önskeligt tilstånd.

Hösten med blidt wäder har här länge påstådt, så at tilförseln til staden warit hämmad. Nu hafwe wi snö och något åkföhre; men träsk och siöar äro icke wäl frusne. Jnga långwäga resande hafwa ännu kunnat nedkomma. De studerande begifwa sig likwäl nu som bäst på sina Juhl- och hemresor.

Gud förläne dig en frögdefull Juhlehelg, och et godt slut på det gamla året. Förbl. din trogne fader,

Åbo, d. 12 Dec. 1766,

C. F. Mennander.

Bek. d. 20. D:o Besv. d. 26. och den 30. med Nyårsönskan.

74.

Min Käre Son.

Effter din begäran följa härjemte mina visitations terminer, de kunna tjäna dig därtill, at du ser, hwarest jag wistas. Men dina bref til mig ställer du imellertid lijka fult på Åbo, hwarifrån jag antingen genom Prof. Bilmark eller Consistoriernes betjäning dem säkrast ärhåller. På denna wägen äro icke flera påstcontours, än i Tawasthus och Cangasala, och på så långt håll, i synnerhet under

påstens owissa gång wintertiden, kunna icke brefwen på dem adresseras.

Någon tid har jag warit plågad af en ledsam tand- och örwärk, som likwäl nu, Gudi låf! lägger sig. Doch måste jag hushålla med hälsan för den annalckande långa resans skull; och vågar således icke, at i instundande helg besöka mina annexer, icke heller Bussila, dijt jag hörer, at dina mostrar med sine menn skola nedförwäntas.

Jag finner, at du icke hafwer så många exspectanter framför dig wid wärcket. Men, som det är trångt, kan wäntan effter något fast framsteg ändå blifwa nog långwarig. Du måste altså wara opmärksam och låta mig weta, när något accord med skäligena wilkor kan förefalla.

Jusleens hela hus reser strax effter Juhldagarne ända opp til Wiitasaari.

Gud låte i det snart ingående nya året och hela din lefnadstid sin wälsignelse hwila öfwer dig!

Framhärddar din trogne fader,

Åbo, d. 23. Dec. 1766.

C. F. Mennander.

Ankom St:olm d:n 3 Ian. 67. Besv. d. 9. D:o.

1767	Febr.	Febr.
Jan.	1 Ruovesi	20 Calvola
11 visitation i Pöytis.	2 Bijwistas Gudstjensten,	21 Resedag
12 Resedag	och reses efftermid-	22 Hattula
13 Loimijoki	dagen	23 Examineres triv. scholan
14 Resedag	3 Resedag	i Tawasthus
15 Pungalaitio	4 Keuru	24 Tawasthus
16 Hwilodag	5 Resedag	25 Resedag
17 Resedag	6 Lengälmäki	26 Wänä
18 Urdiala	7 Resedag	27 Resedag
19 Resedag	8 Orhiwesi	28 Hwilodag
20 Achas	9 Resedag	Martii
21 Resedag	10 Cangasala	1 Janackala
22 Wesilax	11 Hwilodag	2. 3 Resedagar
23 Hwilodag	12 Resedag	4 Tammela
24 Resedag	13 Sahalax	5 Casus från Kikala och
25 Lempelä	14 Resedag	reses
26 Resedag	15 Pelkänä	6 Somero
27 Birckala	16 Resedag	7 Resedag
28 Resedag	17 Säxmäki	8 Nyby
29 Messuby	18 Hwilodag	9 reses hem
30. 31 Resedagar	19 Resedag	

J Stockholm ophandlas:

1. En Tunna rätt goda hwhita ärter, til utsäde tjänlige.
- 2:o. 8 Kappor stora bruna Holländska ärter, lijkaledes til utsäde ämnade.
- 3:o. Twå goda röкта Laxar, a 15: och 18: s:a 33: d:r.

Hos någon pålitelig Trädgårdsmästare:

1 lod. Blomkålsfröo	14: D.
1½ D:o Hufwud Sallats	3: 24 -/.
4 skålp. Socker Ärter, af de största, tidiga och swartprickiga ..	14: D.
5 skålp. Tyska Bönor	10: D.
50 stycken goda Sparisrotter	9: D.
Af andra rarare Fröösorтер, til nytta och prydnad i en Trädgård.	
tjänlige, kunde ock åtskilligt ophandlas	4: D:r 16
	55: 8

C. F. M.

P. S. Emot all förmodan har fartyget sluppit så när til staden, at paquettet och ärterne äro ophämtade. Framdeles är det onödigt, at du, som nu skedt, skickar alla små räkningar til mig, utan blir det nog, at jag får summarisk förtekning på dina utgiffter. Hälsa B:r och S:r Lundberg och din lilla Camrat hiertel.

Kirjeen vastaanottajan käsialalla lisätty: — Med mottagarens handstil tillagt: Frösorтерne och Laxarne jämte räkning med Skepparen Corpolander öfversände den 22. Octobr: 1766.

75. Min Käre Son.

Dit förra bref skickade jag strax ut til Inspectoren Rahm, som lærer rätta sig däreffter, och innehålla med all ophandling af wirke til bygnaden, til dess hans Husbondes ytterligare ordres och den låfwade rijtningen hinna hijtkomma. Berätta detta för B:r Paleen, och bed honom äntel. med första swara på mina bref, och effter all förmåga uträtta det, hwarom jag honom anmodat.

För din nyårs lyckönskan i det sednare brefwet tackar jag mycket. Gud förläne ock dig i detta året och länge häreffter alt det som kan göra dit tilstånd i andelig och timmelig måtta lycksaligt!

En, wid namn Söderbom, om jag rätt mins, skall hafwa af trycket utgifwit en beskrifning öfwer sit lidande under 10. årig lands-

flychtighet, sedan han 1756. blef relegerad. Denne ophandlar du för mig, och jämwäl den utkomna skrifften, som bestrider Prästernas rättighet til tionde af Säterier. Bägge piecerne får jag i währ öfwer, ty det wore en onödig kostnad, at skicka dem med påsten.

J mårgon bittida anträder jag i Herrans namn min resa. Prof. Kalm blir min följeslagare. Wårcken har lagt sig, doch är jag icke utan fruchtan för recidive, i synnerhet om sträng wäderlek infaller. Guds nådiga bijstånd, som jag i all min lifstid ärfarit, liter jag ock nu tryggeligen uppå.

J Martii månad, då jag kommer hem, låter du mig weta din cassas tilstånd, med hwilcken imellertid sparsamt hushålles. Hälsa B:r Lundberg och hans wärda hus.

Förbl. din trogne fader,

Åbo, d. 9 Jan. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom. Stockholm d. 9. Febr. 1767. Besv. d. 13. D:o.

76.

Min Käre Son.

Under min nu i Herrans namn til slut bragta resa bekom jag 2:ne dine bref, och et wäntade på mig wid hemkomsten. Det är mig hiertel. kärt, at du hafft hälsan, och genom dygd och flit alt mer förwärfwar dine Förmäns gunst. Lijkaledes fågnar det mig, at apparence sig företeer til någon fastare fot och tour för dig i Kongl. Cancelliet. Därwid bör du wara waksam; och som det näppel. lærer ske utan accord, så wil jag, som håller all ting ospardt til din fortkåmst, wara betänckt om medel därtil, så framt wilkoren blifwa skälige och billiga.

J fall du kan giöra dig säker om snar befordran innom Cancelliet, så blir det indifferent, antingen du begär prolongation på permissionen från Häfrätten härstädes, eller icke. Gärna såge jag dig hos mig här i sommar några weckor; men det är icke rådeligit, at wid sådane sig företeende öpningar wara bårta. Om därmed går fort, kunde du sedan begära låf, at resa hijt öfwer.

Härjämte öfwersänder jag åter i bref til B:r Lundberg några penningar til din tjenst. Hushålla sparsamt, och lät mig wid tillfälle få summarisk räkning öfwer dina utgiffter.

Min resa har varit rätt swår och äfwentyrlig. Opasslig begaf jag mig til wägs, och på första visitationsstället siuknade Notarien Johnsson, så at han måste wända tillbaka. Och ehuru jag strax antog en ung Magister i stället, war han lijkwäl så owan wid det arbetet, at jag hela wägen fått sielf giöra drygaste delen af Notarii syslan.

Under den stränga kölden i Januarii månad, och i synnerhet d. 22. då förrätningen war i Wesilax, förkylde jag mig, så at jag fick en ganska häftig anstöt af Sten. Här war intet annat råd, än at sluta arbetet, och wända om tillbaka. Men den Högste lindrade smärtan så, då jag rest 5 mil åt Åbo, at jag åter kunde fortsätta och til slut bringa visitationen, utan at något ställe blef förbijgångit eller försummat. Mot slutet wille ock meenföre, i synnerhet på siöarne, infinna sig.

Wi sakne nu flera påster öfwer hafwet. Gud wälsigne och uppehålle dig! Önskar din trogne fader,

Åbo, d. 19. Martii. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom Stockholm den 3. April s:å: Besvarades den 10. d:o.

77.

Min Käre Son.

Du bör tacka Gud, som, til en Honom behagelig tid, behagat förlänga min lefnad, och återskäncka dig en huld Fader. Jag har å nyo varit utställd för ganska swåra och äfwentyrliga påfölgder af min ådragna förkylning; men har nu genom den Högstes nåd hopp om en lyckelig restitution.

Effter lång wäntan fingo wi nyl. några påster öfwer hafwet, då jag ärhölt twänne dina bref, och et har jag fått norromkring. D. 19. Martii berättade jag dig om min hemkomst, och öfwersände i samma omslag några penningar för dig til Bror Lundberg. Jag håppas, at det brefwet redan är riktigt framkommit.

Så wäl då som nu har jag gifwit B:r Paleen frihet, at sluta accord för dig, och låfwat, at strax honorera hans utfästelse. Ju snarare och fördelachtigare detta dit engagement kan ske, ju bättre är det. För mycken modestie är i vår tid icke brukelig. Om man kan giöra sig wiss på skyndsam framgång i detta förslaget, är ytter-

ligare permissions begärande af Kongl. HåfRätten härstädes mindre nödig. Jag skall närmare rådlägga därom med B:r Jusleen.

När denna din befordran gått lyckel. för sig, såge jag giärna, om du kunde ärhålla på en kårt tid permission at resa hijt öfwer och hälst såge jag, om du kunde i B:r Paleens följe öfwerkomma. Men innan saken hunnit til slut, är icke rådeligit, at absentera sig.

Påminn i Cammarexpeditionen om Caxkerta Boernas af Landshöfdingen och Consistorio understödda ansöknings afgjörande angående collect til sin nya Stenkyrckia. Utan sådan hjelp stadnar nu arbetet, som är halfgiordt, aldeles af. Bed i synnerhet Kongl. Secreteraren Sernander härom. Jag skall skrifwa honom til, så snart jag slutit mit watndrickande och hälsan stadgar sig. Jmellertid har min Medicus förbudit mig skrifwande och läsande. Hälsa dit käre Wårdsfolck, och andra bekanta från din trogne fader

Åbo, d. 9. Apr. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom i Stockholm d. 29. Apr. Besv. d. 1. Maji s:å.

78.

Min Käre Son.

Jag har åter, Gudi låf! öfwerwunnit min anstöt; håppas ock framdeles blifwa fri för recidiver, när vår Herre gifwer warm luftt, at man kan röra sig, och får grönt af jorden at förtära.

Alt för illa wore det, om det fagra hopp man giordt sig om något insteg för dig i Cancelliet, skulle i födseln förqwäfwat. Jag wet icke at Riksens Ständer giordt någon reforme och indragning, hwad de mindre syslorne i Cancelliet angår. Så länge någon apparence är, måste man poussera saken så långt man kan.

Jmellertid har jag lagt inn för dig om et års prolongation på permissionen från HåfRätten, och twiflar icke, at den bijfalles. Præsidenten gjorde mig wid det tillfället den compliment, at HåfRätten icke wäntar dig, som sin auscultant, hijt tillbaka.

Det är wäl, at du brukar opmärksamhet på vårt Lazareths fördel wid de där fallande böterne. Men jag ser för flere orsakers skull helre, at utslagen afgå til wederbörande Landshöfdinge, i synnerhet, som Han ändå skall hafwa omak med böternes uttagande. Af de tre utslag, som du tilsändt mig, lära allenast adv. Kasks böter af d. 20 Martii 1767 komma detta Lazareth til goda. Hwad Aganders

angår af d. 14 Aug. 66. torde de tilflyta det Lazareth, som i Österbotn skal oprättas. Men Bröyers böter, d. 11 Martii detta år för obefogade beswär öfwer Consistorium i Borgo, synas naturl. tilhöra det Lazarethet, som Borgo Stiffth fått tilstånd at inrätta, ehuru därmed ingen början ännu är giord. J utslaget står wäl, at hälfften af böterne tilhöra *det i Åbo inrättade Lazareth*. Men jag är icke wiss på, om icke sådant är en miss skrifning af dig, hwartil mig anledning gifwer, at de orden: *i Åbo*, äro underraderade.

Jag wågar altså icke utgifwa denna afskrifft innan du tilförlätel. underrättar mig, huru härmed hänger tilhopa.

Förklaringen öfwer Mag. Zidéns beswär afgick härifrån redan d. 11 Martii, och måste således nu wara framkommen.

H:r HofRådet Arckenholtz måste du äntel. hälsa uppå. Äfwen bör du någon gång med bref opwakta H. Landshöfdingen Raab, om det ei redan skedt.

Fruchta Gud, och wandra i hans wägar, ty slikom skall på sidstone wäl gå. Framhårdar din trogne fader,

Åbo, d. 21. Apr. 67.

C. F. Mennander.

P. S. Här berättas, at wår Pelegrim, Wilhelm Ross skall wara återkommen, antingen på Stockholm eller Götheborg. Giör dig här-om underrättad, som kan bäst ske antingen af D. Nenzen wid Fransöska Kyrckian, eller af unge handelsmannen Hebbe, som warit i Levanten, och kan råkas om middagarne på Stortårget.

Ankom i Stockholm d. 29. Apr. Besvarades d. 1. maji s:å.

79.

Min Käre Son.

Några weckor hafwa wi åter saknat påsterna öfwer hafwet, af hwilcka twänne nu ankommo, och medbragte dit bref af d. 24 Apr. hwaraf jag med fågnad ser, at du har genom Guds nåd hälsan.

Min begynner ock at åter stadga sig, men måste rätt wahrsamt handteras. Til des bijbehållande och för motions skull har jag nu på ålderdomen begynt lära mig swarfwa. Appareillen därtil har jag opstält i din cammare, doch med mycken protest af Jung-

frun, som frågat, hwar Herr Secreteraren, den hon wäntar hem och offta drömmer om, häreffter skall bo? Jag har knapt kunnat blidka henne med det löfftet, at omsorgen blir min för Secreterarens logemente.

Du måste flitigt påminna B:r Paleen och andre dina gynnare, at effter all möjelighet arbeta för dig til något fastare instegs ärhållande. Gånge sedan härmed som Gud behagar, så kan du i sommar på permission komma hem til någon tid, at hwila op dig från arbetet, hwarmed jag har anledning til tro, at du nog ifrigt angripit dig; hwilcket är wäl nog, men kan om man däri går för långt, i förtid utnöta både sinnets och kroppens kraffter.

Så framt du icke får tilfälle, at följa med B:r Paleen hijt öfwer, kan med något af våra fartyg resan företagas. Siöfärden är beqwämligare, och mindre kåstsam. Du har intet équipage, at resa påstwägen, icke heller sällskap, hwarutom den wandringen wore både äfwentyrlig och ledsam.

Wid din räkning har jag intet at påminna. Det är wäl at du begynner få små förtjänster. Jag håppas at de ökas, då du hinner blifwa mera känd, och förwärfwa förtroende.

Kongl. Bibliothekets Lärda Tidningar, af hwilcka jag redan har den första, doch utan titelblad, köper du op för mig, äfwen så Lönboms weckoskrift, samt det så kallade nya och gamla. Continuationen af så wäl Riksdags- som Salvii lärda Tidningar glömmes icke. Andra nu i winter utkomna Riksdagshandlingar, som kunna wara interessante, som: Protocollet i Exped:s Deputat:n wid wederlagssakens förehafwande, den på 6 ark utkomna berättelsen i Rutströms sak, etc, wäntar jag ock öfwer. Jämwäl continuationen af wetenskaps Acad:s handlingar och tal, hwad däraf sedan min afresa utkommit. Jag har til och med andra qvartalet 1766. Hans Excell:s Löwenhielms tal, som swaret på frågan om Tegeltilwärcning utan bränning, finnes ock redan här.

Til dessa utgiffters bestridande följer här hos en transp. sedel stor 100 D:r K:mt.

Hos Lochner och Ulfven förnimmer du, om de fått inn nya böcker, och, så framt cathologuer på dem finnas, öfwersänder du en til mig. J synnerhet har jag nödigt at weta, om nu hos dem finnas continuationer af de arbeten, som jag förut tillhandlat mig.

Jag förönskar dig Guds wälsignelse och milda beskydd, samt med all ömhet framhärda din trogne fader,

Åbo, d. 7. Maji, 1767.

C. F. Mennander.

P. S. B:r Lambergs Riksdags predikan skaffar du mig, och tager emot af Kongl. Håf Predikanten Stricker samt Secr. Gahm, hwad de behaga til mig öfwersända.

Ankom i Stockholm d. 16. maji s:å. Besv: d. 22. d:o.

80. Min Käre Son.

Närlagde Resebeskrifnings tome återställer du til H. Ulf, så wida jag den förut bekommit, och det lilla paquettet lefwereres til H. Håf Predikanten Stricker. Med Corplander kan du nu återsända, hwad som för mig är samlat.

Gud ware med dig! Önskar din trogne fader,

Åbo, d. 10. Maji, 1767.

C. F. Mennander.

Bekom i Stockholm d. 21. maji uti et paquett från Corpolanders Fartyg. Besvarades d. 22. maji.

81. Min Käre Son.

Din åstundade permission från Kongl. HåfRätten följer härjemte. Med Skepparen Corplander öfwersände jag et paquet med skriffter til Ulfven och Stricker, adresserat til dig. J anseende til den goda winden är han wäl redan framkommen. Af B:r Paléen har jag ingen rad fått, och wet således icke, huru det lider med hans hijtresa, icke heller, om du blir honom följachtig, eller om han pröfwar rådeligare, at du i afseende på någon exspectance, där qwarblifwer. J Landshöfd:n Boyes lähn söker Widbom en Häräds-skrifware sysla, och lærer antingen redan wara eller säkert blifwa på förslag opfärd.

Jbland annat du för mig opköper, blifwer och nu den nyl. annonserade 1:a tomen af D. Celsii Kyrckiohistoria.

Gud wälsigne dig! Hälsa alla wänner och gynnare. Framhärda din trogne fader,

Åbo, d. 18. Maji, 1767.

C. F. Mennander.

Ankom i Stockh. d. 25. d:o. Besvarades d. 29. d:o.

82.

Min Käre Son.

Gud ware ärad, som lyckeligen hulpit dig öfwer hafwet. Resan är förmodeligen sedan utan hinder fortsatt, och du längesedan framkommen til bestämd ort.

Din Bureau kunde icke afsändas med Nordstén, emedan dina kläder, som däri skulle läggas, icke hunno blifwa färdiga från Skräddaren, den skall öfverfölja med Corplander, som endera dagen afreser, och får jämwäl Smöret med sig, hwilcket du til Paleens och dit goda wärdsfolek lefwererar.

Jag får wäl snart höra om de Commissioners wärckställande som du fått, Ulfwen har redan afsändt til mig några böcker, och flere, effter en liten opsats, har jag af honom begärt, den du emballerade af honom emottager, och, jämte det öfriga, med något fartyg hijt-försänder.

Lät weta, huru du mår, och hwad som ellies där passerar. Hälsa alla bekanta.

Gud ware med dig! Önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 18 7bris, 1767.

C. F. Mennander.

Ank. i Stockh. d. 26. d:o. Besv. d. 29. d:o.

83.

Min Käre Son.

Twänne dine skrifwelser har jag ärhållit, och fagnar det mig hierteligen, at du mår wäl, och begynner åter wänja dig wid Stockholmska climatet.

Så omständelig styfwers räkning, som den är, hwilcken du författat öfwer reseutgiffterne, behöfwer du icke framdeles til mig öfwersända. Nog af, at den blir summarisk. Men om du wil och hinner för dig sielf annotera stort och smått, har det nytta med sig; ty sinnet wänjes därigenom til ordentelighet och hushålning.

Nu beställer du ett dussin Mat- och et dito Théskedar, samt af Engelskt Tenn två wackra teriner. Bäggestädes prutas til det nogaste, och skyndas så med arbetet, at de kunna med något af höstfartygen, och hålst med Corplanders, hijtsändas. Han är nu resefärdig, och skaffades i går din bureau och Smöret til honom ombord.

Med Tallrickarne får det anstå. Men en Spegel med förgylt rahm och tvåarmig Lampette ophandlas, hwilcka tilhopa betingas til circa 50. a 60. plåtar. Sedan måste säljaren låta förfärdiga låda och nedlägga dem.

Hos Bokföraren Lochner tager du ut:

Elffte tomen af *Vollständige erklärung der heil. Schrift, mit anmerkungen der Engländer, von Dietelmair.*

Item trettionde tomen af *Semlers übersetzung der allgemeinen Welthistorie.*

Ock som jag icke brukat räkningar på tid med honom, kunde dessa strax effter nogaste prutning betalas. Men Ulfvens räkning får wara obetalt, til des jag får den af honom. Doch uttagas och nu med fartygen hijtsändas de böcker som jag af honom begärt.

Secreteraren Gahm har jag anmodat, at inropa några böcker för mig på D. Celsii snart skeende auction, och anwijst honom, at lefwerera dem til dig, och där taga penningar til detta behofwet.

Första tomen Ruthströms religions process måste wäl ock prænureras uppå. Stats journalen kan ock för mig tagas. Då du låter afhämta continuationen af Lärda Tidningarne, så glömm icke at begära titelbladet och registret för i fiol.

Skeden du skrifwer om, har hwarcken warit i detta hus, icke heller weta Paleens Kock och dräng, eller Skepparen af den något. Du måste altså låta förfärdiga en annan dylijk i den förkommas ställe.

Som de penningar du hade med dig til mina behof, omöjeligen förslå til hela denna bråtan, så följer härjämte tils widare en transportsedel, stor 450 D. 24 ·/: K:mt.

Paléen, Fadren, har en tid warit Febricitant, och det rätt illa. Nu repar han sig, Gudi låf! dageligen, och synes wara utom all fahra.

Gud förläne dig all andelig och timmelig sällhet! Önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 25. 7bris 67.

C. F. Mennander.

P. S. J dag sker här husesyn af några Magistrats Personer med nödige handtwärckare, i Landshöfdingens och Consistorii fullmäktiges närwaro, då jag får antwarda gården under Domkyrckio Sysselmännens wård.

Apostille. Vice Pastoren Wirtzenius här wid Finska Församlingen har åtskilliga klagomål för sig öfwer Consistorium, bijträdd, som det förliudes, förnämligast af Rådsmannen Juslén. Något torde däraf måtta personelt åt mig. Om dylika saker öfwerkomma, så lät mig weta hufwudinnehållet af dem, så framt de icke strax communiceras.

Ankom och besvarades i Stockholm d. 2. Octobr.

84.

Min Käre Son.

Det är ännu aldeles owist, om någon sådan öpning existerar, som du skrifwer om. Åtminstone går därmed nog ut på tiden, och måste B:r Eric, förän det bytet hijt kan göras, wara Cancellist.

Tack för den öfwersända skrifften, den är rätt qwick, men därjämte nog dristig, och, effter tidens smak, späckad med bons mots på Prästers och Prälaters depence. Jag twiflar om du rätt gissat des auctor. J mina föregående bref, såsom ock i den optekningen jag wid afresan lämnade dig, tror jag mig redan hafwa påmint om alt, som jag åstundar i höst få från Stockholm hijt öfwer. Det enda lägger jag nu til, at et exemplar af Prof Psalmbokens 2:re del kan och för mig opköpas. Så snart möjeligit blifwer, öfwersänder du räkningen öfwer det, som til mina behof blifwer utlagt. Jag förmodar, at våra fartyg nu äro i Stockholm, så wida de, effter långt motwäder, nu 2. a 3. dagar hafft en strykande wind.

Hälsa dit goda och ömma Wårdsfolck, samt hela Paléens hus och andra bekanta. Under all sällhets förönskan til siäl och kropp, framhärdar jag din trogne fader,

Åbo, d. 29. 7bris, 67.

C. F. Mennander.

Ank. i Stockholm d. 5. Octobr. Beswaradt d. 8 d:o.

85.

Min Käre Son.

Twänne dine bref har jag fått, hwilcka fägnat mig med under rättelse om din wälmåga.

Du gör rätt och wäl däri, at du kastar omsorgen för din framtid på wår Herre, ty Han är i alt åliggande wår säkra och enda till-

flycht. Men därjämte får man icke försumma, hwad til ens bästa kan tjäna. Wid någon förefallande öpning eller accord måste du altså hålla dig framme, hwarwid, ibland annat, til motive kan brukas, at du icke täncker länge ligga andre i wägen wid det wärcket, utan snart söka någon flytning hijt til Finland. Jag håppas, at dine Förmän äro dig benägne, i synnerhet Hans Excellence Löfwenhielm och Rozir. Dine medexpectanter kunde icke heller hafwa orsak at klaga, så wida, om jag rätt mins, allenast en eller annan månad gör skillnad er emellan. Lagman Paleens declaration, at för sin Son endast med dig gå i accord, torde och hafwa sin nytta.

Jag har sagt til Consistorii Notarien Chyträus, at han skulle swara Rector Rönigk angående Profpsalmböckerne, som ock lärre wara skedt. Man hade wäntat af H:r Committerade sielfwe någon närmare detaille i den delen.

Med sine beswär öfwer Lemo Pastorat skall Wirzenius hafwa förseent inkommit, så at om dem hwarcken kan eller behöfwer påminnas. Utan frågan war, om han nu nyligen inkommit med några klagopuncter i andra mål.

Af dit sidsta bref ser jag, at Corplander lyckel. framkommit, samt at du håppas få alt hwad bestält är, färdigt til hans återresa. Som penningarne icke ännu torde aldeles förslå, så följer här hos åter en 50 pl:s sedel. Twänne assiette skedar, något större än de wanliga matskedarne, skulle här ännu behöfwas, om cassan så tilsäger. Räkning öfwer alt sammans wäntar jag med första, på det, at i fall mera penningar skulle behöfwas, de kunna öfwerremitteras, innan menföre blir i hafwet, och påstgången osäkrare. Jag kommer icke ihog, om jag förut averterat dig, at i fall Secret:n Gahm skulle requirera några penningar til en bokhandel han åtagit sig för mig på D. Celsii auction, du låter honom få hwad han begärer.

Jag ser af aviserne, at Direct:n Salvius låtit trycka en catalogue på böcker dem han wil utlåna eller försälja. Et exemplar däraf skickar du med de andra skriffterne.

Hälsa H. Secret:n von Troil, och tacka för des bref, hwaruppå jag med det första skal swara.

Jag är nyss återkommen från Sagu, under hwilcken resa jag hälsade på B:r Paleen på Wiksberg, som nu är aldeles restituerad, och lägger grundwalen til den ena flygelbyggnaden.

Gud giöre din lefnad säll och wälsignad!
 Jag framhärddar Din trogne fader

Åbo, d. 13 8bris 67.

C. F. Mennander.

Ank. St:holm d. 26. d:o. Besv. d. 27. d:o.

P. S. Påminn åter wid tillfälle om collecten för Satava nya Capellkyrckia af sten, som lämnar halfbygd, om de icke få hielp, de äro så fåå och fattige.

86.

Min Käre Son.

Som jag af din skrifwelse d. 13 hujus finner, at penningarne ännu icke förslå til de för mig skeende ophandlingarne, ehuru jag nyl. öfwersände en 50 pl:rs sedel, som nu lærer wara framkommen, så följer åter här hos en sedel, stor 356 D. 8 \cdot /. K:mt, som icke allenast fyller bristen, utan ock förslår til de böckers betalande, som Secr:n Gahm för mig på auctionen inropar; och det, som jag förmodar, så, at något til dina behof lærer öfwerblifwa. Dessa kunna och böra icke stiga högt, då du är försedd med husrum, kåst och kläder. En och annan nyttig bok kan du wäl för dig opköpa, när de träffas för godt kiöp; men i den depencen hör man icke heller gå för långt, hälst du redan äger däraf et wackert förråd, och syslorne icke torde lämna många lediga stunder at studera på.

Om Gahmen fastnar för min räkning för några böcker, såge jag gärna, at ock de kunde än i höst hijt öfwersändas.

Många genom de swåra stormerna timade siöskador talas här om. Et Pargas fartyg är wist förlorat, och 2. andra har man ännu icke säkerhet om.

De Animadversiones in descriptionem Sueciæ Wexionii, som Herr Etats Secreteraren Benzelstierna förmält om, måste wara et manuscript, som jag aldrig sedt; ty något sådant tryckt wärck wet jag icke wara utkommit.

Din Rijtmästaren gifna moral har haft förträffelig effect, ty alt sedan har han icke försummat sine scholairer, och dagel. hållit här middag til godo.

J torsdag skal Lemo Stina, wid hwars förlåfning du war et förnämt witne, här stå brud.

Jag är beständigt med faderlig ömhet och under önskan af all sällhet Din trogne fader,

Åbo, d. 20. 8bris. 1767.

C. F. Mennander.

P. S. Förmäl min Respect hos B:r Lundberg och cousine, samt i Paleens hus.

Ankom Stockholm d. 26. d:o. Besv. d. 27. d:o.

87.

Min Käre Son.

Dina och andras räkningar, öfwer de til mina behof skedda utläggningarne har jag fått, men ännu är intet fartyg hemkommit, ehuru wäderleken här mästendels wisat sig favorabel nog. Jag håppas at penningarne, som til dig blifwit öfwerstyrde, äro framkomne, och wäntar sluträkning, så wäl på min enskijlta Conto, hwarwid hwad Gahmen kan behöfwa, ännu är mig obekant; som ock öfwer din proprie cassas tilstånd.

Här blir ganska knapp tillgång på penningar. Ty Säden, som är det enda man har at til pennings förwandra, frågas aldeles icke effter. Och ehuruwäl köpmannawahror merendels stå wid sit gamla prijs, hafwa doch landtmanna producter ansenligen fallit. Tiden wisar, om dessa äro goda eller onda tekn. Hwad du nödigt behöfwer, måste doch besörjas, och skall icke tryta.

Häreffter måste du, om icke synnerliga hinder komma i wägen, åtminstone en gång hwar wecka eller hwarannan påstdag, skrifwa mig til, och låta weta dit tillstånd. Om några små curieuse skrifter utkomma, kunna de med posten hijtförsändas, och du då allenast i couvertet med par ord gifwa wid handen, huru du mår. Om jag icke så flitigt skrifwer, som jag nu af dig äskar, härrör det af mina syslor, som ock där af at här förefalla mindre ämnen och föränderligheter at skrifwa om, än där kunna och pläga sig tildraga.

Förmäl wid tilfälle hos H. Secret. Sernander min hälsning, och påminn åter om Caxkerta collectsaken, såsom ock om Lectoren Rosses afskeds expedierande, hwartil han nyl. i underdånighet är anmäld. Älska och fruchta Gud för al ting, så går dig alt wäl i hand, hwilcket önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 27. 8bris. 67.

C. F. Mennander.

P. S. Nu på stunden får jag höra, at Corplander skall i går qwälls wara kommen på reddan.

Ank. Stockh. d. 9. Nov. Besv. d. 10. d:o.

88.

Min Käre Son.

Twänne dina bref äro handfångne; så har ock Saarman anländt. Alt hwad du bestält, är wäl giordt, och til nöjes.

Den 18:de tomen af Engelska Bibelarbetet, som Bokföraren Lochner utan någon requisition hijsändt, har jag redan af honom bekommit i fiol höstas. Detta bör du strax berätta honom, och at denna doupletten blifwer återsänd, hwilcket lijkwäl, sedan nu sjöfarten häremellan afstadnat, icke kan ske förr än nästa währ, då jag däremot af honom wäntar antingen den ännu återstående 19:de tomen, om den til dess kommer ut, eller ock någon annan i wärde häremot swarande god bok.

Af de härhos följande 100. plåtar betalar du til Direct:n Ulf 430. D:r K:mt, och låter honom så fullt quittera närlagde räkning, den jag återförwäntar. Jag återställer honom i währ die allgemeine deutsche Bibliothek, som utan min begäran hijtkommit, och wisar i närlagde bref orsakerne til den öfriga afprutningen.

Hwad jag gissat, är händt, at det neml. går trögt med betalningen för de böcker, som du åt Lagm. Paleen berättade dig hafwa hos Ulfven uttagit. Han har nu påmint L. om 647 D:rs betalande. Och ehuru wäl jag icke twiflar därpå, at saken får sin richtighet, flyter likwäl däraf för dig den nyttiga och nödiga moralen, at icke gifwa dig i ophandlingar och än mindre i cautioner, för andra. Offta märckelig skada, men altid förtret, äro interesset af en sådan godhiertenhet. Experto crede.

Af utkommande böcker och skriffter ophandlar du framdeles för mig inga andra, än continuationer af dem, til hwilcka jag redan har början; och sådant, som kan wara synnerl. qwickt eller märkwärdigt. Åtskilligt gifwes ut, som är föga wärtdt med. Så opfyller aldrig den nya Svenska Argus sin företrädares fotspar. Hjertel. önskar jag åt Landsh:n Raab den lediga Präsidents syslan. Det oprättade förslaget tyckes gifwa för honom mycket hopp.

Mycken nytta kan du hafwa af de öfningar, som du med några Cammerater företagit dig, om de associerade äro oplyste och dygdige,

samt edra arbets ämnen nyttiga. Satyriska afhandlingar, hwaruppå dit portrait stöter, dåga icke stort. Man har nog widt fält, at ellies wisa qwickhet och insicht.

Det kommer på dig ann, om du wil wisa din tacksamhet för trogen information mot Prof. Bilmack med en liten brudskriff; men hwarcken dag eller månad til bröllopet wet jag gifwa wid handen; är ock okunnig om någon tid därtill ännu är berammad. Han har icke giordt mig därom förtroende, och jag kan icke fråga däreffter; ty det torde så uttydas, som skyndade jag på hans flytning ur mit hus.

Mag. Pryss är nu ganska swag, och lærer icke hafwa många dagar til bästa. Bedröfl:t är, at han hela siukdoms tiden föga tänckt på ewigheten, Gud oplyse honom! Achta dig för al ting för omgånge med vår tids så kallade stora men förblindande andar.

Jnga animadversioner har Wexionius utgifwit öfwer sin historia Sveciae, utan lærer härmed förstås sielfwa denna boken, som i disputationer framkommit. Den är här på orten nog sällsynt, men plägar offta möta på auctionerne i Stockholm.

Gud wälsigne dig i Sit beskydd! Jag är din trogne fader

Åbo, d. 3. Nov. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom Stockh. d. 9. d:o. Besv. d. 10. d:o.

89.

Min Käre Son.

Kongl. Secreteraren Noréen har berättat til B:r Paléen, at han är sinnad taga afsked. Och som därigenom rörelse blir wid wärcket, måste du söka, at wid det tilfället få första insteget til Copist. Omkåstnaden därwid är jag beredd uppå. Paléen tror, at den torde stiga lijka högt, som han betalte för sin Son. Det är nog drygt, men kan icke hielpa, allenast du kommer i touren. Jag skrifwer i närlagde om denna sak til H. stats Secr:n Rosir, och lämnar den i hans händer. Med detta bref opwaktar du honom strax, och tar hans råd, samt ellies på alt möjel:t sätt bewakar din wälfärd. B:r Paleen skrifwer ock så wäl honom som HH. Justitie Cancelleren härom till.

Twänne dine bref har jag åter fått; men Skepparen Anstén och des medhafwande saker äro icke ännu ankomne.

B:r Paleen kan för sin bygnads och andra utgiffters skull icke härifrån liqvidera med Dir:n Ulf om des fordran, utan låfwar giöra det, när han nästa winter eller währ kommer til Stockholm. Detta berättar jag honom, och återsänder hans assignation i närlagde bref, som du honom tilställer.

Lijkaledes aflämnar du brefwet til H. Öfwerhåf. Pr. Enebom.

Gud gifwe dig lycka och wälsignelse! Hälsa dit goda wärdsfolck och Paleenska huset. Jag framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 13 Nov. 1767.

C. F. Meñander.

Ankom Stockh. d. 20. d:o. Besv. d. 24. d:o.

90.

Min Käre Son.

Jag gratulerar dig hjertel. til den förmånen, at blifwa känd och brukad i Kongl. LagCommissionen. Öfwerläggningarne därstädes, som gå på Lagarnes constitution och grunder, måste för en ung Jurist wara mycket instructive at åhöra. Men samla icke mera arbete på dig, än du med heder och utan kraffternas förslitning kan gå ut med, du har lätt wid at arbeta; men bör bruka denna Skaparens skänck med måtta, så at icke en för trälsam ungdoms tid må föda af sig en bräckelig mannaålder och ålderdom.

Ställ dig synnerhet inn hos H. Revis. Secreteraren Roselius, och wore ei så galit, om du, som är därtill så nära slächtinge som någon annan, kunde blifwa hans arfwinge, så framt icke just ex asse, hwilcket wore försett stycke, doch til hans Bibliothek, som jag hört wara i Europæiska Lagsamlingar rätt ansenligit. När Gubben någon gång är wid rätt godt lynne, kunde du wåga begära, at få se det.

Högeligen längtar jag få höra, huru det går med Noreenska afskedstagandet, hwarom jag sidst skref, och om det blir möjeligit för dig, at därwid winna det första reella insteget.

Lät mig weta, huru din cassa förhåller sig, och huru länge du tror dig därmed komma til rätta. Som menförstiden nu snart infaller, då påsterna börja gå osäkert och långsamt, måste i god tid föranstaltas om penningar, i fall du befarar brist. Jag håppas lijkwäl, at B:r Lundberg, som högel. hälsas, bijspringer dig, i fall nöden så i hast skulle kräfwa.

Jag måste ännu påminna om det, som jag wet dig göra, för din egen wälfärds skull, utan påminnelse, at du neml. är waksam och drifwande, til at wid den förestående öppningen ärhålla Copistsyslan. H. StatsSecret:n Rosir lærer därutinnan med råd och dåd gå dig tilhanda.

Skepparen Anstén är nu hemkommen, och berömmar mycket din hjälpsamhet emot honom. Han har tillika bedt mig skrifwa dig til om ytterligare påminnelse, at hans sak kunde snart komma til godt slut. Om därmed så hänger tilsammans, som han berättat, wore det ömkeligt, om han därigenom blefwe för all sin tid olyckelig.

Under önskan om hälsa och wälgång framhärda din trogne fader
Åbo, d. 20. Nov. 1767. C. F. Mennander.

Nu på stunden skickade Anstén sit bref hijt, som härhos följer.
Ankom i Stockh. d. 29. Novembr. Besv. d. 4. Decembr.

91.

Min Käre Son.

Jag förmärcker af dit bref d. 17 hujus, at du har hopp om, til at komma i det förestående Noréenska accordet, samt at penningarne böra wara i beredskap. Det första sig företeende tillfället, at således få insteg, bör ingalunda försummas; men at i hast, i synnerhet denna årsens tid, få penningar öfwer, blir en stor swårighet. Min förskrifning kan jag, effter dit förslag, imellertid icke gifwa, så länge jag icke wet summans quantum, tiden när den behöfwes, och wilkoren, som i anseende til interesset, af långifwaren kunna prætereras. Owist kan ock wara, om den honoreras.

Det bästa rådet, som mig nu infaller, är, at jag skal låta dig hos B:r Lundberg få uttaga en statscontoirets obligation med Banquens accept på 12,000 D. den du kan, när så behöfwes, på någon tid pantsätta på något säkert ställe för den betingade accordssumman.

Jag opskiuter til nästa påst, hwars ankomst du bör taga wahra uppå, at öfwersända B:r Lundbergs obligation, emot hwilken du tillbyter dig ofwannämnde statscontoirets förskrifning. Ty jag torde, med den snart ankommande påsten, antingen af H. stats

Secreteraren Rosir eller dig få närmare weta omständigheterna af de förestående öppningarna.

Till dess jag får närmare räkning om din Cassas tillstånd, följer härhos en 100 D:s sedel, hwarmed du lärer åtminstone kunna contentera Secr. Gahm för des nya auctions räkning. Böckerna tager du til dig, och förwahrar dem tils wahren kommer.

B:r Carl Hassel, som nu slutit sit vicariat för Häradsh:n Gripenberg, och är nu som bäst hos mig, låter mycket hälsa. Jag framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 24. Nov. 1767.

C. F. Mennander.

Ank. i Stockh. d. 1. Decembr. Besv. d. 4. d:o.

92.

Min Käre Son.

Effter mit löffte med sidsta påst följer nu härjämte H. Commissarien Lundbergs depositions skriffte på en stats Contoires obligation, stor 12,000 D:r K:mt, den du emot hans obligations återställande emottager, och wäl förwarar.

När du kan komma til accord, och därtil behöfwa penningar, pantsätter du den i något säkert handelshus, och hälst hos Grillens, för så stor summa, som nödig blifwer, samt til så lång tid, som ärfordras, at härifrån kunna öfwerstyra de requirerade penningarna i Bancosedlar. Då du tillika tager långifwarens förskrifning, at en sådan statscontoires obligation är för summan pantsatt. Wäl kan och bör du i tid höra dig före, hwarest emot en sådan säkerhet penningar kunna stå at lyfftas; men det förstår sig sjelf, at de icke i wärcket opnegotieras mindre utgifwas, innan du är fullel:n säker om syslans ärhållande, och at ingen annan kan genom sit klander göra dig förköp.

Jag tiltror dig jämwäl den försigtigheten, at denne stats Cont:s obligation icke gifwes i dens händer, som du contraherar med, icke heller nedsättes på något sådant ställe, där man icke äger full säkerhet at, då penningarna ankomma, få den tillbaka.

Så snart jag får weta summans quantum, och kan med säkerhet härifrån öfwerstyra penningar, skall jag därom wara sorgfällig; så at den högsta tiden härtil kan behöfwas, och du wid penningarnas opnegotierande bör til deras återställande stipulera, blir, i anseende

til påstens owissa gång häremellan denna årstiden, 3. a 4. månader. Det billiga interesse, som för den tiden fordras, består jag gärna.

Ellies håller du dig i hufwudsaken til Herr stats Secret:n Rosirs råd; och i finance omständigheten, så framt den ei skulle lyckas hos Grillen, som jag likwäl förmodar, och du i tid bör tala med honom om, lärer B:r Lundberg af wanlig benägenhet gå dig tillhanda. Torde hända, at han sielf, på denna säkerheten och för den kårta tiden, som härtil behöfwes, kan och will bijspringa dig, då all annan omgång blifwer onödig.

Gud wälsigne dig! Jag är Din trogne fader,

Åbo, d. 27 Nov. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom i Stockh. d. 4: Decembr. Besv. d: d:o.

93.

Min Käre Son.

Nu på stunden fick jag dit bref af d. 24 nästl. och finner deraf, at det ännu står i wida fältet, huruwida några tillfällen til accord förefalla, eller hwad hopp för dig kan wara, at blifwa i dem delaktig. Man bör lämna detta, som alt annat under den Högstes styrelse; men emellertid wara opmärksam på lofliga utvägar, at winna sin fortkomst i werlden. Imellertid förmodar jag, at du nu fått twänne mine sidsta bref, det förra med en 100 D:r K:mts sedel, och det sednare, som war recommenderat, med B:r Lundbergs Depositions sedel på en stats Contoires obligation med Banquens accept, stor 12000 D. K:mt. Denna byter du ut emot sielfwa hufwudskrifften, som på det sorgfälligaste af dig til mine ytterligare ordres förwaras, och ingalunda til något annat bruk användes, än om i hast accordssumma skulle behöfwes, då därmed förfares på sätt, som jag i mit sidsta föreslagit.

Det är ganska owist, om Paleen effter des Faders förslag, kan winna flyttning hijt. Jag skall doch ytterligare tala med honom därom, när han härnäst kommer til staden.

Nu hafwe wi i några dagar, effter långwarigt och owanligt regn och slask, haftt en sträng köld, så at troligit är, at passen häremellan lägga sig, och påstgången blir trög och osäker. Jag hade önskat, at förut få weta din cassas tillstånd, och huru stor åderlåting Gahmens bokhandel däruti förorsakat. Men som jag icke fått

därom kunskap, har jag icke heller kunnat föranstalta om några penningars öfwersändande. Jmellertid håppas jag, at du antingen kan någon tid draga dig fram med det du har, eller ock får af B:r Lundberg förskått på det du nödwändigt kan behöfwa; hwarwid han lærer så mycket mindre hafwa betänckande, som det innan kårt skall tacksaml. blifwa betalt.

Under önskan om all andelig och timelig sällhet framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 1 Dec. 1767.

C. F. Mennander.

Ankom. d. 12. d:o. Besv. d. 18 d:o.

94.

Min Käre Son.

J anseende til meenföret i hafwet, och påstens däraf härrörande sena gång har jag på 3. veckor icke skrifwit dig til. Jmellertid fingo wi nyligen emot förmodan tre påster, af hwilcka den sidsta fägnade mig med din skrifwelse af d. 4. hujus. Jag ser däraf, at B:r Lundbergs depositions sedel är dig tillhanda kommen, den du, effter min sidsta föreskrift, wäl förwarar, och icke förr eller til annat bruk employerar obligation, än när penningar til din fortkomst nödwändigt och säkert behöfwat. Herr stats Secret:n Rosir har låfwat, at i alla mål wara til din befordran behielpelig. Jag håppas ock, at dine öfrige Förmänn hafwa om dig god tancka, samt at du, genom dygd och flijt, den samma bijbehåller och förökar.

Lijkaledes finner jag af den medföljande hufwudräkningen, at din cassa ännu en tid, utan ny tillökning, kan begå sig. När wid denna tiden interessen utfalla, har du ock at af B:r Lundberg undfå för den samma någon förstärkning. Jag sade dig wid afresan härifrån, at du, som hushyra för kammaren under din frånwaro, skulle til honom offerera det saldo, som effter des räkning af d. 27 Martii sidstl. hos honom innestod, neml. 295. D.—2 $\frac{1}{2}$. K:mt. Däremot tilfaller dig det interesstet, som belöper sig på de 3. månader du wistades här i Finland, som gör circa 100. plåtar. Men som jag ser, at du redan af honom bekommit 240. D:r, lærer du hafwa at ännu undfå wid pass 360. D. Således förmodar jag, at du til wåhren kan wäl hielpa dig fram, och dessförinnan får jag wäl weta, om botn skulle begynna synas i pungen. B:r Paléen wistas merendels på Wiksberg,

och kommer innan kårt at anträda sina Tingsresor norråt. Dessförinnan får jag wäl tala med honom om den apparence som kan wara til hans Sons hijtflyttning, den jag doch föreställer mig som nog liten och owiss.

Intet annat nytt har jag härifrån at berätta, än at Fred. Pryss är afsomnad. Gud skall hafwa gifwit honom nåd, at de sidsta weckorne besinna och bereda sig på det stora steget från tiden i ewigheten, som han ock twänne resor communicerat.

Mag. Beckman, som nu är Präst, lärer innan kårt infinna sig i Stockholm och där råka dig. Med honom kan du skicka hijt continuationerne af nytt och gammalt etc. Förmodel. torde han ock få fram de af Secret. Gahm sidst köpte böcker.

Gud förläne dig en frögdefull helg, och med det snart ingående nya året förnyad nåd och wälsignelse i alt dit företagande! Hälsa dit goda Wårdsfolck. Jag är Din trogne fader,

Åbo, d. 18 Dec. 1767.

C. F. Mennander.

P. S. När jag hade slutit brefwet, ankommo åter 2. påster, och med dem din skrifwelse af d. 11. hujus. På det du desto säkrare måtte komma ut med din cassa, som i brefwet förmält är, och hafwa tilgång at köpa, hwad du til natträck etc. behöfwer, följer åter här hos en Banco anwijsning, stor 246 D. 4 ½ ·/. K:mt. Men nu måste du ock wara hulpen in på sommaren. All onödig handel af böcker och skrifter bör du undwika. Man har där altid tillfälle, at låna och effterse, hwad som kan behöfwas. Tillfällen kunna ock framdeles förefalla, då man får för intet eller godt köp det, som nu skulle mycket kåsta. Du har redan större bibliothek, än sielfwe premier ministern. Föda och kläder går för alt, och wäl är, när man dessa swåra tider på dem har tillgång. En ynglings flyttningar kunna blifwa mångahanda, och mycket råsk är honom til hinder.

Med närlagde bref skall du opwakta deras ägare, i synnerhet Præsiden Hermansson. Det är af mycken angelägenhet, och angår CammarCollegii och StatsContoires stadfästelse på det af mig ophandlade Biskopshuset. Jag ber honom om bijsstånd, at det måtte ske i sådan form, at ingen effterräkning nu eller framdeles kan hafwa rum. Denna sak måste du i högbem:te Collegier bewaka och påyrcka. Til den ändan tala wid tillfälle med CammarRåden Rothlieb och Stierngranat, samt Stats Commissarierne Adlerberg och

Wirell, som alla äro mine gynnare. Landshöfdingen anmäler med denna påst målet i Collegierne.

Gud hälse dem, som mig hälsa. Påminn H. HåfRätsRådet Tollstedt om de Drottning Christinas bref han för flera år låfwat mig.

Ank. Stockh: d. 31. Dec. Besv. 1. d. 1. Ian. 1768. ytterl. d. 5. d:o.

95.

Min Käre Son.

Med din Morbror, Lieuten. Hassel, som nu reser *påstvägen*¹ til Stockholm, får jag tillfälle, at härhos öfwersända *Algemeine Deutsche Bibliothek*, som hörer¹ Herr Ulf til, och du strax til honom aflewererar¹ samt *die heil. Schrifft, mit erklörungen von den Engländern 18:der (sic!) Theil oder des Neuen Testaments 7:e band*,² som är den douplette H. Lochner i höstas mig tilsände,¹ hwilcken nu honom genom dig återställes, doch med förbehåll, at få antingen penningarne, som redan äro betalte, tillbaka, eller och någon annan däremot swarande nyttig bok, och hälst den 19:de delen af detta wärck, så framt den redan är utkommen, eller med säkerhet i währ kan förwäntas.

Guds nåd och wälsignelse ware framgent öfwer dig.

Hälsa alla wänner och bekanta på den orten. Framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 23 Dec. 1767.

C. F. Mennander.

Bekom d. 5. Ian: 1768. Besv. s. d.

96.

Min Käre Son.

Gud gifwe dig alsköns sällhet och wälgång til kropp och siäl i detta genom Hans nåd åter påbörjade nya året.

¹ Kirjeen reuna, ja sen mukana tässä sanassa kursivoidut kirjaimet, on repeytynt. — Brevets mariginal och med den de i texten kursiverade bokstäverna hava blivut bortrivna.

² Edellämäinitusta syystä on tämän teoksen nimestä joitakin kirjaimia repeytynt, mutta joka tapauksessa lienee teoksen nimi tässä oikea; vrt. ed. siv. 51. — Av förutnämnd orsak hava av detta verks titel några bokstäver blivut bortlitna, men titeln torde dock här vara riktig; jmsr s. 51.

De nu förflutne dagar däraf har jag förnött först i Sagu med ämbetsförrätningar, och sedan på Wiksberg och Bussila, hwarest alla må wäl, och mycket hälsa dig.

B:r Paléen är nu resefärdig til sina Lagmans Ting, som börjas i Biörneborg d. 10. hujus, och torde räcka til medium Martii, så at han wid des slut tror sig wara norr om i Stockholm. Gud styrke hans hälsa, som til en så beswärlig resa och mödosamt arbete är nog wacklande.

Dit bref af d. 24 Dec. fant jag nu för mig, och är det rätt fägnesamt, at du blifwit antagen til Secret. syslans förrättande i Cancellie Rätten, som alltid har åtminstone den nyttan med sig, at man får större öfning, och blir af Sine Herrar Förmänn bättre känd.

Den Högste, som utdelar våra öden, har wäl utsedt den stunden, då han tildelar dig några wärkeliga förmåner, när du på din sida håller trogit i med bön, dygd och arbetsamhet.

Projectet angående din cousins Paleens hijtflyttande, och någon öppnings ärhållande därigenom, lærer icke lyckas. Jag har nu fått höra, at Not. Schlüter wore sinnad at taga afsked, men Paleen kan icke byta med honom, innan han blifwit Cancellist. Berättelsen går, at D. Brandt, som ock är en bland de närmaste i touren, skulle nu stå i någon underhandling med Schlüter.

Hälsa Paleenska huset, och dit goda wärdsfolck. Framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 5. Jan. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. St:hlm d. 23. d:o. Besv. d. 5. Febr.

97.

Min Käre Son.

Jag har på någon tid icke skrifwit dig til, så wida jag warit dels af syslor hindrad, dels ock förestält mig, at denna meenförestid för påsten icke stort kommer däruppå an, antingen man skrifwer någon wecka förr eller senare. Jmellertid har jag af Guds mildhet fått fägna mig åt hälsan.

At ock du mår wäl har jag förnummit af 3 dina bref, som nyligen på en gång ankommo. Et af dem war allenast tilltryckt, men icke förseglat. En distraction, som i hast kunnat hända, men du framdeles lærer achta dig före.

Wid samma tilfälle hade jag swar af Herr Präsid. B. Hermanson, hwari han berättar, at saken angående gårdshandeln warit i Kongl. CammarCollegio före, och blifwit til nöjes afgjord, samt at expeditionen med det första skal följa. Så at du nu allenast behöfwer påminna därom, i fall den ei redan wore afgången. Jag föreställer mig, at Kongl. stats Contoiret lærer tillika hafwa lämnat sit bijfall och stadfästelse.

Samma påster tilbragte mig Hans Exc:s Löwenhielms skrifwelse, hwaruti Han mycket gratieust utlåter sig om dig. Så at du, wid förefallande tilfällen, som röra din wälfärd, lærer kunna lijta uppå Hans Exc:s högtgällande assistance.

Det är mig okärt, at du kommit i något missförstånd med din Wärd B:r Lundberg, angående hushyrans beräkande för den tid, då du war här i Finland, hwilcken jag hade trodt wara hederligen betalt genom det til detta behofwet destinerade räkningens saldo. Jmellertid, så snart jag får weta, hwad Han antingen i hufwudstol, eller i interesse för giorda förskått, kunde hafwa at fordra, skall betalningen affölja.

Nödigt blifwer, at du hushållar så knapt som möjel:t är. Penningen har här på en kårt tid blifwit nog sällsynt. Spannemål har jag fått in, men inga köpare infinna sig, och frågas icke ens däreffter, som til en god del däraf härrörer, at våra handlande i höstas providerade staden med ansen:l:a partier Tysk spanmål. Jmellertid har jag yttersta möda, at skilja mig wid en hop tilstötande köpmanna- och handtwärckare räkningar. Under alt detta skall jag doch se til, när jag får weta din cassas tilstånd, at, hwad nödigt och anständigt är, dig icke må tryta.

Stud. Ahlqwist, som jag tog i mit hus, och tänkte bereda til min hushållare i Prof. Bilmarks ställe, har jag åter måst skilja mig wid, för des incorrigible liderlighet. Jngen annan har jag ännu antagit, behöfwer icke heller någon så snart, så wida Professoren än är här qwar.

Anstén påstår, at du nödwändigt måste wara antingen siuk eller aldeles död, så wida han på flera bref intet swar bekommit, och således icke heller fått weta slutet i sin sak, eller del däraf. Om du åtagit dig, at wara hans commissionair, är nödigt, at han härom underrättas, och jämwäl får utslaget, så framt det icke gått til Kongl. Håfrätten.

Du har ingen underrättelse gifwit om Secret. Gahms sednare bokhandel för mig på Celsiska auctionen: hwilcka böcker han fått, om och med huru mycket du dem betalt, samt hwarest de nu finnas?

Riksdags Tidningarne måste wäl nu wara slutne, den sidsta numern jag har är 191. Tag ut för mig det som felas och jämwäl titelbladet och registret, om det är utgifwit.

Skulle det som felas mig komma an på et ell. par ark, så skicka det med påsten.

Med nöje och Guds wälsignelses anönskande framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 29. Jan. 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Tacka B:r Pehr Juslén för des angenäma nyårs lyckönskan, och bed honom icke förtycka, at jag nu ömöjel. hinner swara.

Ank. St:holm d. 23. Febr. Besv. d. 26. d:o.

98.

Min Käre Son.

Ianuarii månads påster ankommo nu, och med dem dit bref af d. 22. hwaraf jag med mycken fägnad inhämtat, at du är wid hälsa och et muntert sinne, samt winner alt större lätthet och färdighet i de förefallände syslorne.

Det är wäl, at din spis- och huswärd låfwat gifwa räkning, då hans prætioner kunna redigare yppas. De tiugu plåtar, som öfwerskiuta och ligga dig på sinnet, lära opgå i bewilning, hwilcken, om jag rätt mins, lär wara 5 pc. af sådane fruktbarande capitalers interessen.

Jag wäntar ock summarisk räkning af dig, wid den tid, då botn börjar synas i pungen, at man må kunna i tid besörja om din förnödenhet.

Gud hielpe den redeliga Stats Secr:n Rosir åter til hälsan och på fötter!

Ännu höres icke däraf, at expeditionen om Gårdshandeln är hijtkommen.

Hans Maij:ts nådiga utslag öfwer Uhleborgs Församlings påstående, at sielfwa få kalla och föreslå Präster, är hijtkommen. Men innan man kan gå längre i den saken, måste ännu Hans Maij:ts

resolution afbijdas på en annan af Consistorio understäld omständighet, neml. huruwida Kyrckioherden Peitzius som warit dijt föreslagen och för swår siukdoms skull afsagt sig sit rum, nu kan, sedan han är restituerad och återbegär sin plats, på förslag opföras? Jag wet icke, om saken ligger i Revisionen eller Cammar expeditionen, men påminn därom.

Jag håppas, at böckerne, som Lieut. Hassel hade med sig, äro til Ulf och Lochner richtigt aflewederade. Specificationen och räkningen öfwer Secr. Gahms sednare handel på Celsiska auctionen wäntar jag.

Intet annat nytt är härifrån at berätta, än at Rijtmästaren skall innan kårt hålla bröllop med en husjungfru hos Bar. Armfelt. Han stadnar således på denna orten; och som hon skal wara en ganska snäll menniska, kan hon bijdraga til hushållets soutien, och hans lefwerne förmodas blifwa mer reglerat.

J går begrofs Cursorn Gålros hustru.

Under trogen önskan om Guds beskydd och wälsignelse framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 12. Febr. 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Jag har icke på lång tid hört af HåfPred. Stricker. Någon berättade mig, at han blifwit Kyrckioherde i Carlshamn; men det har jag icke observerat i aviserne. Lät mig weta, om han ännu är i Stockholm?

Ank. St:holm d. 23. d:o. Besv. d. 26. d:o.

99.

Min Käre Son.

Nu sakne wi åter hela denna månadens påster, så wida hafwet skall wara opfyllt med drefijs. Jag har dock det håppet til Gud, at han förlänt dig hälsan, och låter alt dit företagande beledsagas af Sin wälsignelse. Mig har och den Högste härintil wid lif och kraffter uppehållit.

Ehuru gärna jag det önskade, lærer doch instundande sommar intet tilfälle för dig blifwa, at hälsa på mig här i Finland, i anseende til de syslor du åtagit dig i LagCommissionen och Cancellie-Rätten, som icke lära med anständighet och utan dine Förmäns misstycke kunna lämnas i andras händer. Så torde ock den wid

alla förefallande tilfällen nödiga opmärksamheten, at få något fastare insteg wid wärcket, fordra din därwaro.

Jmellertid wäntar jag häröfwer din tancka. Och blifwer, i synnerhet om ingen hijtresa sker, nödigt, at du åter i tid anhåller om din permissions prolongation från Kongl. HåfRätten, hwarwid du kunde bijlägga betyg om dina förhinder, som dig där qwarhålla, och de göremål, som dig äro anförtrodde. J ansökningen behöfwer ingen wiss tid utsättas, ty Præsidenten, med hwilken jag härom talat, har låfwat så begå, at du denna gången får en sådan permission, som icke är inskränkt til någon tid, och således ei heller behöfwer framdeles förnyas.

Par oförmodeliga och nog bedröflige händelser hafwa sig här i dessa dagar tildragit: När Prof. Bilmark skulle anstalta om lysning til nästledne Söndag, och alt tyktes wara ganska wäl, förswann Bruden en mårgonstund plöztligen ur sin moders hus, som almänt säjes, genom unge Neumans anstalt, sedan hon förut låtit afföra sina tilhörigheter. Man kan lätt föreställa sig, i hwad bestörtning Bilmark härigenom i början försattes; men nu begynner han ärkänna Guds goda Försyn däruti, at han i tid undsluppit et sådant engagement. Wärst är, at han genom detta uptoget och på Flickans egen requisition kommit at försänka sig i nog betydande gäld genom gårdsköpet och til Kläders samt meublers anskaffande. Doch lærer han jämwäl härutur kunna snart nog utreda sig. Du behöfwer således icke bry hufwudet med någon Bröllopskrifft öfver detta Brudeparet.

Första lysningen för Ritmästaren gick i Söndags för sig. Men måndags qwällen kommer han sent hem, kastar sig på sängen, elden blir lös i hans rum, antingen af liuset eller en sprucken kakelugns pipa, alt det lilla han äger går i rök, och han fås ut med blotta lifwet, dock något skadad af branden. Han är således mycket at beklaga.

Min granne wid Lemo, HåfSecret:n Mondelin, har denna tiden warit swärl. ansatt af sine Creditorer, så at all hans egendom hade gått i läppet, om icke Capit. Engman effter all förmåga bijstött honom. Rushället lærer således ännu blifwa conserverat, men skatterättigheten til augments hemmanet förmenes säkert komma til salu. Jag märcker, at det lærer nog stegras, men måste dock gå i det längsta, at få ägorne befredade, och nya grannar utstängde.

Nog nytt för en gång.

Närlagde bref tillställer du B:r Cygnell. Jag hade ock med sidsta norra påsten notification om den af det almänna och des wänner mycket saknade BergsRådet Swabs dödsfall. Men i hastighet har brefwet icke blifwit underskrifwit, så at jag icke kan weta, från hwem det warit, och hwart swaret borde afgå. Håfjunckaren Swab lærer wara hans närmaste anhörig, men jag twiflar, om han då warit i Stockholm. Af Secret:n Wargentin torde du få weta, hwilcken som besörigt om notifications brefwen; och då kunde du på mina wägnar hos honom aflägga condolence, samt anföra orsaken, hwarföre jag det ei kan skrifftel. giöra.

Gud förläne dig sin nåd och wälsignelse! Framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 26. Febr. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. d. 20. Mars s:å i St:holm. Besv. d. 1. Apr. s:å.

100.

Min Käre Son.

Här begynte blifwa rätt ledsamt, då wi två månader måste sakna påsterna öfwer hafwet. Nu äro de ankomne til och med d. 10. hujus, och hade med sig fyra dina skrifwelser, som fagnat mig med underrättelser om din hälsa och wälmåga.

Man måste hafwa tålmod, ehuru expectancen för dig därstädes ser nog långwarig ut. Lycka är, at du imellertid får arbeta på de ställen, hwarest du har tilfälle, at blifwa af dine Förmänn känd, som är en icke litet betydande förmån.

Om dine Cammerater skulle contribuera til Marks von Würtenbergs bortgång från wärcket, kunde ock du ärlägga därtill din anpart. Men aldeles orådeligit är det, at du allena skulle bära hela tyngden däraf. Hälst ändå owist wara kan, huru wida du i framtiden har däraf någon reel förmån.

B:r Lundberg har nu hijsäändt sin räkning, som slutar sig med 186. D:r 24. ·/. fordran. Den betalar du strax af närlagde sedel, stor 371. D. 8. ·/. hwaraf då til dine behof öfwerblifwer 184. D. som läggas til din cassa, hwarmed sparsamt hushållas, under ständig ihogkomst, at penningen är lätt utgifwen men swärligen förwärfwad.

Då jag accorderade med B:r Lundberg om din spisning och logemente, woro matwahrerne och husrummen i wid pass dubbelt högre prijs än nu om det står så til i Stockholm som här, hwaruppå jag ingen anledning har at twifla. Frågan kunde altså bli, om Han ei framdeles kunde wara skadelös med något mindre, t. ex. 2000. D. om året? Jag lämnar på dig, huruwida du med anständighet, och utan at i minsta måtto stöta, kunde komma fram med en sådan proposition.

Jmellertid, om det ock skal blifwa wid den förra betingningen, ser jag hälst, at du blir qwar i detta hederliga Huset; ty wid förefallande flyttning kan man icke så noga weta, hwad slags folk man råkar hop med, icke heller, då någon siukdom kan tilstöta, giöra sig räkning på så öm skötsel, som du af din närwarande goda Wärdinna kan förwänta.

Påminn äntel. uti Cammarexpeditionen om nådigt swar på en underdånig föreskrift för Sacellanen Arnbergs äncka i Lemo om dubbelt nådeår. Den afgick från Consistorio redan i fiol d. 20. Maji, och förmodel. kårt därpå från Landshöfdingen. Hon är fattig af medel, men rijk på barn. Tala i synnerhet med Kongl. Secret:n Sernander därom, som högel. hälsas.

Rijtmästaren skall hafwa denna wecka stått Brudgumme. Unge Neuman i hwars kloor fr. Browallia ännu är, har begärt lysning i Nådendal, som är afslagen. Unge Browallius skall nu begynna röra sig i saken. Får sij, huru därmed går.

Aflefwerera til ägarne närlagde bref. Jag förmodar, at B:r Paléen snart är i Stockholm. Han skrifwer från Brahestad, at han Påsktiden täncker anträda resan norr omkring.

Den fieskige M. Beckmans resa har afstadnat. Det kan wara tids nog, om jag får de hos dig warande böckerne och opkiöpte continuationerne med första hijtgående fartyg. Säg Secr. Gahm, at jag icke bryr mig om Torfæus.

Köp hos Salvius åt mig *Benthems Holländischer Kirchen und Schulen Staat*, in 8:vo. Den kan icke skäl. kåsta öfwer 3. a 4. D. Den står på cataloguen af hans inbundne böcker, som äro til salu.

Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader

Åbo, d. 24. Martii 1768.

C. F. Mennander.

Ank. d. 2. Apr. s:å: Sthm. Besv. d. 8. d:o.

101.

Min Käre Son.

Brefwet af d. 1. hujus har försäkrat mig om din wälmåga. Jag har åter denna währtiden haft åtskilliga krämpor, doch, Gudi låf! icke så häftige eller af det slaget, som i fiol. Lijkwäl måste jag ännu, så mycket möjligt är, hålla mig inne i wärman.

B:r Paleen är nu hijt återkommen från Österbotn, i tancka, at nyttia föhret öfwer de smärre passen och så slippa öfwer hafwet. Men som stareckt tööwäder dessa dagar infallit, måste han dröjas här til öppet watn. Brefwet til honom, som war under dit couvert, kan således af dig förstöras, som nu mera onyttigt.

Angående dina sommarresor hinna wi wäl än correspondera. At du på egen hand skulle företaga dig en lång resa ner åt landet, är aldeles orådligt. Ty utom det, at mycket penningar skulle därmed fåfängt bortplättras, hade en sådan cavalcade ringa nöje med sig, så wida du har fåå eller ingen bekant på de orterne. Men i fall du får resa med dit goda wärdsfolck, och nyttia samma voitüre med dem, samt bestå halfwa skiutz peningarne, kunde det så wara. Hälst ser jag likwäl, at i fall du icke på någon tid kan komma hijt öfwer, du gör små några dagars promenader omkring Stockholm, t.ex. til Strömsholm, Ekholmssund, Skogklöster, Dannemora etc. Sådane resor fatigera mindre, och så wida på alla dessa orter är mycket at se, förfriska och opmuntra sinnet. Prof. Bilmark lærer knapt denna sommar hälsa på sin hemort.

Ännu är icke Hans Maij:ts nådiga utslag på det consistorii underställande, huruwida Kyrckioherden Peitzius får behålla sit rum på förslaget til Uhleoborg, hijt ankommit. Påminn därom, så framt det behöfwes, som ock om dubbla nådårs ansökningen för Sacellan. Ahrnbergs äncka och barn i Lemo.

Gud oplyse och styre dig til alt det som godt och Honom behageligt är! Framhärda Din trogne fader,

Åbo, d. 14 Apr. 1768.

C. F. Mennander.

Hälsa dit wärdsfolck och andra bekante. Jag håppas, at mit sidsta bref med en transp. sedel redan framkommit. Prænumerera för mig på Bringens Swenska historie, hwaraf första delen redan lærer wara utkommen.

Ank. St:holm d. 23 d:o. Besv. d. 29. d:o.

102.

Min Käre Son.

Dit förslag angående sommarens tilbringande i Upsala under D. Rabenii information i Juridiquen, skulle jag wäl bijfalla, om jag wore så grannsynt, at blifwa warse, hwad nytta dig däråf kan tilflyta. Bättre tour winner du icke därigenom, och däruppå kommer likwäl nu för tiden wid förefallande befordringar alt ann. Sant är wäl det, at en solid kunskap i sina göremål är både prydelig och gagnelig. Men, hwad Lagfarenheten angår, är därwid icke större hexeri, än at en yngling, som har et öppet hufwud, och är någorlunda underbygd med kunskaper ur Morale, Politique och Historien, kan af sig sielf finna rationes legum, och deras application wid förefallande tilfällen; hwarwid likwäl practiquen, som bättre inhämtas wid domstolar än academier, gör ganska mycket. En sådan Upsala resa kan således litet eller intet båta dig; så framt du ei täncker och förmår drifwa saken så långt, at du i höst kunde därstädes doctorera in Jure. Men då måste man förut weta, huru högt omkåstningarne därwid, som jag föreställer mig wara dryga, sig bestiga. Jag wäntar det utförligare brefwet i detta ämnet, som du låfwat.

Ansökningen om förlängandet af din permission från Håfrätten har jag icke ännu ingifwit, så wida jag täncker lefwerera den i Präsidentens egna händer, som jag ännu icke råkat. Lät weta om Ulff och Lochner fått in några nya böcker, och om däribland finnas continuationer för mig. Under önskan om din wälgång framhärdar din trogne fader,

Åbo, d. 22. Apr. 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Just när jag slutit brefwet, kommer påsten, och din skrifwelse af d. 15. Emedan du äntel. wil i det omförmälta ärendet förnöta sommaren i Upsala, må det så wara. Si non prodest, saltem non nocet. Men förut är aldeles angelägit, at du betingar med D. Rabenius kåstnaden för Cammare, spisning och information til skäligt prijs, at intet däråf måtte lämnas på discretion, som altid faller dyrare. Lät mig ju förr dess helre weta härom, då jag ock sielf wil skrifwa D. Rabenius til.

Det wore ei så illa, om någon del af det, som för dit menage i Stockholm skall betalas, kunde framdeles förwandlas i sådane mat-

waror, som härifrån kunna aflåtas, neml. Spanmål ell. Miöl, och Smör. Rådgiör wid tilfälle med din goda Fru Wärdinna därom.

HåfRådet Arckenholtz älskar och berömmar dig mycket. Du måste flitigt idka bekantskapen med den hederl. Mannen.

Nytt och gammalt kan du stadna med, när årgången sluter sig. Däremot kan du taga för mig någon annan journal, hälst af dem, som innehålla samlingar i Svenska historien. Giörwel gier nu ut en sådan, men jag mins icke des titel. Bibliothequets och Lärda Tidningar samt Stats och hushåls journalen väntar jag continuationerne af.

Ank. St:holm d. 2 Maji. Besv. d. 13. d:o.

103.

Min Käre Son.

Af dit bref d. 22. hujus finner jag, at du nu täncker följa H. HåfrätsRådets Tollstedts förslag, och förnöta en del af sommaren på Tingsresor, samt sedan söka Swea Håfräts tilstånd til någon domare förrättning på egen hand. J mit tycke approcherar du ock genom denna vägen närmare til dit ändamål, än om du skulle tillbringa din permissionstid i Upsala. Men hwad sielfwa sättet angår, och hwilcken Häradshöfdinge du med största fördel kan följa, därutinnan bör du icke lijta endast på Tollstedts förslag, som wäl kan hysa mycken wälmening för dig, men har så sina egna idéer, utan därutinnan bör du rådfråga dig jämwäl hos dine öfrige gynnare och anhörige, i synnerhet HåfRR. Linderstedt, som nämnde för mig en Häradshöfdinge, til hwilcken han låfwade adressera dig, och som skall wara ganska käck; men hans namn har jag nu förgätit.

Mit bref af d. 24. Martii, hwaruti en Bancosedel låg, måste wäl redan wara kommit dig tilhanda; men du nämner intet därom. Förwara äntel. wäl den Lundbergiska depositions sedeln, som jag lämnat i dina händer.

Ansökningen om prolongation på din permission härifrån är redan ingifwen, torde ock wara bijfallen, så at jag nästa påst lærer kunna den öfwersända.

Jntet nytt höres af på våra orter. Jag sluter således med det

gamla, at jag under all wälsignelses förönskan framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 29. Apr. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. d. 11 Maji i St:holm. Besv. d. 13. d:o.

104.

Min Käre Son.

Härjämte följer Kongl. HåfRättens bijfall til din sökta permission. Som jag af dit bref d. 29. sidstl. finner, at din pung smalnar af, och at du til sommaren skal behöfwa en tygs hwardags klädning, så skal jag til nästa påst höra mig om en tjänlig sedel, som skall blifwa öfwerskickad. Men underligit är det, at du hwarken nu eller i de förra brefwen berättar, huruwida en sedel, stor 371 D. 8 \cdot /. som gick härifrån d. 24. Martii, kommit dig tilhanda. Jag twiflar ei om des framkomst, och håppas, at du redan däraf contenterat B:r Lundberg för des fordran. Men i penningesaker är den vigilance nödwändig, at strax låta weta, om de bref, hwari sedlar ligga, äro framkomne.

Skepparen Corplander, som i dessa dagar reser härifrån, har med sig åt dig 7. näsdukar, en burk med bär, samt et par outsliteliga stickade Silckesstrumpor. Med honom skickar du wälförwarade tillbaka de böcker och skriffter du denna winter åt mig samlat.

J sidsta aviserne begäres 6. D:rs prænumeration på några Kopparstick öfwer Hennes Majjestets Drotningens intåg i Stockholm. Du prænumererar på et exemplar för mig.

Om Secret:n Gahm är återkommen från sina resor, som jag wil förmoda, så torde han effter wanligheten hafwa et och annat, at til mig öfwersända, som du af honom emottager.

Stig äntel. til Herr Doctor Hausswolff, och berätta, at jag d. 25. Febr. sidstl. til honom i recommenderat bref öfwersändt de fåå penningar, som influtit af en tractats försäljning, kallad: Bekymmerlösa stunders menlösa och opartijska Tanckar; och tillika gifwit wid handen, at om de öfriga exemplarens föryttrande här på orten är ingen apparence; samt at jag af et sedan ankommit bijhang icke kunnat försälja et enda exemplar, så wida jag icke fått underrättelse om prijset. Öfwer alt detta har jag intet swar bekommit. Fråga derföre, om han fått mit bref, och huru med de

oförsålde exemplaren skal förhållas, samt om jag icke får skicka dem med första lägenhet tillbaka? Lämna mig ju förr des helre swar härom.

Min hälsa är, Gudi låf! åter så wida restituerad, at jag nu står på resande fot til Sagu, at predika där Christi himmelsfärdsdag, samt täncker förnöta Pingesthelgen i Pargas.

Gud wälsigne och uppehålle dig! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 11. Maji, 1768.

C. F. Mennander.

P. S. B:r Paléen är nu färdig, at i dessa dagar anträda resan påstwägen til Stockholm.

Ank. St:holm d. 19. maji 1768, jemte HR. Prot: Utdr: på Vice Notarie. Besv. d. 24 d:o.

105.

Min Käre Son.

Här hos följa i några Bancosedlar 500. D:r K:mt, hwilcka jag wid nu fallande prijs på wahror håppas så förslå til en tygs klädnings ophandlande åt dig, at ock någon del qwarblifwer at användas til dina andra förnödenheter.

Corplander afgick för några dagar sedan härifrån, och lærer, om man får tro våra flaggor, redan wara framme.

B:r Paléen afreser denne qwäll eller i mårgon. Jag längtar nu få höra, huru du täncker använda sommaren, och wäntar swar på alt det, som jag i mine sidsta bref begärt underrättelse om.

Förmäl min hälsning hos dit wärdsfolck och andre bekante. Lef wäl! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 17. Maji. 1768.

C. F. Mennander.

De sedan i höstas utkomna Wetenskaps Academiens handlingar och Tal förgäter du wäl icke at öfwersända med det öfriga.

Ank. Stockh. d. 27 d:o. Besv. s. d.

106.

Min Käre Son.

Dit angenäma bref af d. 13. hujus bekom jag på Lemo, då jag där under Pargasresan par dagar rastade.

B:r Paléen afreste onsdagen för helgen, och lærer således redan wara framkommen. Han låfwade giöra sit yttersta, at bereda dig någon fast fot at stå uppå; och jag är wiss däruppå, at han i den saken anwänder all sorgfällighet.

Wid närmare efftersinnande finner jag det förslaget om miöls och smörs afsändande härifrån hafwa sina så stora swårigheter, at man icke kan gå inn däruti. Ty utom det, at skilnaden i prijset på dessa wahror Åbo och Stockholm imellan lærer denna tiden wara nog ringa, så at den icke ärsätter beswäret, hazarden ock omkåstningarne, kan ock wäl hända, at de wissa tider fås til bättre köp och godhet där än här. Sådant berättar jag B:r Lundberg i närlagde, och tillika söker inhämta hans tancka i den andra omständigheten.

J Pargas fick jag förnimma, at Grefl. Braheska huset täncker föryttra sina där belägna fastigheter, bestående i et Rusthåll och 3. frälsehemman, som, i synnerhet Haraldsholm, skola wara bland de bästa i Soknen. Du måste äntel. strax giöra dig tilförlåtel:n underrättad härom, samt til hwad prijs de försäljas? Säkraste kunskapen kan du få hos Sterbhus Cammereraren, som lätt lærer kunna igenfinnas. Underrätta mig härom, såsom ock, om desse fastigheter äro graverade med Bancolån, samt huru stort det är, som wore en förmån för köparen; ty den strax utgående contante betalningen blefwe des mindre. Du kan säja dig wara anmodad från någon i Finland, at höra däreffter; ty jag wil ingalunda synas härutinnan, ehuru min tancka likwäl wore, at i fall prijset är billigt, opnegotiera, om det blifwer möjeligit, penningar til deras köpande, til des förfalletiden på mina Stats Contoires obligationer kommer, och de blifwa inlöste.

Här säjes, at för dem prætenderas 60:m D:r men det synes wara för dyrt. Åtskillige och bland dem H. Cancell. R. Lagerflycht, skola redan fiska effter dessa gårdar.

Du kunde sedan på någonthera af dem giöra försök med din nymodiga bondebygnad. Elak lukt är en stor olägenhet. Men manne den icke genom ventiler kunde förekommas?

Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 27. Maji, 1768.

C. F. Mennander.

P. S. Mina 2 sidsta bref, af hwilcka det sednare inneslöt 500 D. K:mt, håppas jag wara framkomne. Skicka mig ibland de andre papperen H. Just. Canc. memorial i Pr. Mathesii sak, jämte dennes nyl. utkomna bref til Högwälb. Herre. It. Handlingarne emellan Banquens och Järncont:s fullmäktige wid Christinæhams marcknad. It. begäres D. Eneboms griffttal öfwer R.R. Löfwenhielm.

Ank. d. 3. Junii s.å. i St:holm. Besv. s. d.

107. Min Käre Son.

Af dit sidsta d. 27. i nästledne månad finner jag, at den sidsta penningeremissen är riktigt framkommen. Hushålla nätt med det du får, at det en tid bårtåt kan förslå. Du lærer nu fått Linderstedts råd om dina Tingsresor. Malmerfelt war det icke, som han för mig nämde om, utan någon annan Häradshöfdinge i Roslagen. Equipage lærer du wäl få läna til den kårta tiden af Eric Paléen. Ännu äro inga fartyg från Stockholm återkomne. Jag håppas, at du riktigt beställer och öfwersänder, hwad jag tid effter annan begärt. Lochner och Ulf torde nu hafwa fått inn nya böcker, då begär du continuationerne för mig, och cataloguerne.

J dag begrafwes häradsh:n Fridric Forséen.

Under önskan om Guds milda beskydd och hälsning til dit wärdsfolck framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 7. Juni, 68.

C. F. Mennander.

Ank. d. 12. Junii i St:holm. Besv. d. 14.

108. Min Käre Son.

Det utsatte prijset på Braheska egendomarne i Pargas är så dyrt, at jag hwarcken skulle kunna åstadkomma så mycket penningar, eller, om jag det kunde, finna någon uträkning wid en sådan handel; hwarföre jag nu aldeles slagit den ur hågen, så at du icke behöfwer härom widare tala med någon. Den årliga räntan, som dessa hemman nu betala, kan effter gångbart prijs stiga til 1200. D:r wid pass; och stort mera förmå de icke bära, emedan jordägorne äro små, fisket, som det förnämsta, owist och ombytligt, samt skogen skall wara til det mästa uthuggen. De tyckas således kunna wara betalte med hälfften af den utsatte summan. Doch torde

Canc. R. Lagerflycht eller HåfRR. Lagerborg, som hafwa sina gårdar i granskapet, och således kunna giöra sig nytta af dagswärcen in natura, hwartil jag icke har tillfälle, kunna gå i sina anbud något högre. Det blir därwid, at jag hwarcen förmår eller will ytterligare blanda mig i den saken.

J dag har wädret ändrat sig, så at wi snart torde få våra Stockholmsfarare hem, då jag förmodel. får hijt de böcker och skriffter, som du under wintern för mig samlat.

Gud wälsigne dig, och giöre din wandel på sin buds wäg lyckosam!

Hälsa alla wänner och bekante. Framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 10. Junii, 68.

C. F. Mennander.

Ank. d. 16. d:o St:holm. Besv. d. 17. d:o.

109.

Min Käre Son.

J dag har jag fått opp lådan med Skriffterne och böckerne, som alt har sin richtighet. Ari Präst måste du äntel. skaffa til rätta, som är den enda något rara och betydande boken bland dem, hwilcka jag fått på Celsii auction. Item kommer du ihog, at skaffa Nov. månad af Stats journalen, för suitens skull. Så saknar jag och 7:de delen af handlingarne til K. Carl XI:s historie, som för mig ophandlas. Den 8:de bekom jag nu bland dessa skriffter.

Af sidsta Riksdags Tidningarne har jag til och med N:o 191. Lät mig weta, om wärcket därmed sluter sig. Eller om en eller annan nummer går däröfwer, skickar du den med påsten. Twänne skriffter i de nyaste Prästecontroversierne skulle jag ännu önska få, 1:o Et i Stregnäs (*sic!*) tryckt en Adelsmans bref om *Präste Tionden*. 2:o Tanckar, om *Präste Tionden och Frülset*. Jag ser, at Rutströmska Religions processen ännu icke är fulltryckt. Skicka öfwer slutet, så snart det utkommer. Begär af Ulffwen de på närlagde opsatz stående böcker, dem han förer mig til räknings tils widare. Nyttia sedan nästa tillfälle til deras öfwersändande.

Under trogen önskan om Guds beskydd, framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 14. Junii, 68.

C. F. Mennander.

Ank. och besv. d. 21. d:o i Stockholm.

110.

Min Käre Son.

Gud gifwe dig mycken lycka och wälsignelse til dit första steg och avangement! Det ombytet war nog oförmodat; men som jag ifrån första stunden du kunde hafwa begrep om den saken, lämnat dit Ståndswahl på dig sjelf, har jag icke heller nu härwid något at säga. Trängre utsicht är du wäl försatt uti; men det blir botat, om du får behålla din tour i Revisionen, samt blir maintinerad wid dina göremål i LagCommissionen och CancellieRätten, som äntel. måste sökas. Däremot äro dina förestående syslor i Riksarchivo angenämre för et sinne, som roar sig af Lecture. At de tillika äro ganska granlaga, wädeliga och answariga, kan icke wara dig obekant.

Här hos följer en sedel på 4000 D:r och resten, hwartil jag ännu icke fått tjänliga sedlar, skal nästa påst öfwersändas.

Jag är nögd därmed, at du i sommar på några weckor hälsar på mig, om dina Förmän det tillåta, och wid syslorne ingen ting försummas.

At B:r Lundberg, som nu en tid hafft benägen försorg om Banco-sedlarnes förwarande och interessens uttagande, förklarar sin önskan wara, at framdeles slippa det beswäret, undrar jag så mycket mindre på, som det altid har äfwentyr af dödsfall och oförmodel. händelser med sig. Bäst blir altså, så mycket mer, som den ena på 15:m icke är mig sjelf tilhörig, at du tager dem alla med dig hijt öfwer. Til hwilcken ända du behåller den nu utbytta sedeln på 12:m sedan den blifwit ifrån sin pantsättning inlöst. På de två andra skal jag öfwersända B:r Lundbergs depositions sedlar, at mot Banco Reverserne utbytas. Så framt icke wälbem:te B:r Lundberg skulle finna sig wid, at, emot din qwitto och försäkran, at innom några weckor återställa hans förskrifningar, låta dig få dem. Genom hwilcket sednare expedientet den risquen som sådane sedlars försändande med påsten åtföljer, kunde undwikas. Swara härom strax.

Titelbladet på Kongl. Bibliothequets Tidningar felas för mig pro anno 1767. Det du altså öfwersänder til mig, jämte et exemplar af Grefwinnan Tessins genom Floding graverade portrait.

Må wäl! Önskar din trogne fader

Åbo, d. 21. Junii, 1768.

C. F. Mennander.

Ank: i Stockholm d. 28. d:o. Besv. d. 28. d:o.

111.

Min Käre Son.

Härhos följer i trenne sedlar det återstående, neml. 2300 D. K:mt så at du strax effter undfåendet kan och bör betala Kock et Wendelius lånet, jämte det för den kårta tiden oplupne interesset, samt återtaga och wäl förwara panten.

Du utmålar wäl dit nya engagement med smickrande färgor och behageliga prospecter; men jag önskar, at du icke måtte begå någon missräkning, eller härigenom hafwa satt dig i skuggan, hwarifrån framdeles torde blifwa swårt, at warpa sig fram i liuset. Åtminstone är din Morfar missnögd med dit giorda steg, och säger, at du ifrån reelle syslor gått til pappers bewakning.

Jmellertid wore det ganska wäl, om du finge din exspectance wid Revisionen dig förbehållen, och kunde blifwa maintenerad wid dina göremål i LagCommissionen och CancellieRätten. At du därjämte söker distinguera dig genom flit och waksamhet i din nya sysla, därpå twiflar jag icke.

Om du i sommar skall företaga dig någon resa hijtåt, så lät mig strax weta, hurutids den sker; at jag må weta dessförinnan öfwersända Lundbergske recepisserne, at utbytas mot Bancosedlarne, ifall han icke, på sätt jag sidst skref, på dit interims quittance dem aflåter.

Jag ser af notificationerne i advisan, at Rutströmska Religions processen är nu färdig tryckt. Hwad altså däraf för mig felas, lærer innan kårt öfwerkomma. Hans predikningar med deras bijhang behöfwer du icke opköpa, ty dem har jag här tilhandlat mig.

Griffttalet öfwer RR. Löwenhielm, som jag fått, består af 3 arck, men det är defect, och felas däraf en del af personalierne. Drag därom försorg, at denna brist opfylles.

Under Guds wälsignelses trogna tillönskan, och min hälsnings förmälan til dit goda Wårdsfolck och andre bekante, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 24. Junii, 68.

C. F. Mennander.

Ank. i St:holm d. 1. Iulii s:å. Besv: straxt.

112.

Min Käre Son.

Härhos följer den disputation, som Herr BancoCommissarien Bergius begärt, jämte några andra här nyligast utgifna i Natural- och Fäderneslandets historie. Desse lefwererar du til honom, med hälsning från mig, och tillika påminner honom sit mig gifna löffte, at på sin sida åter öka mina samlingar, hwartil jag tror mig ock så mycket mera berättigad, som i det byte af böcker wi i Stockholm gjorde, winsten war på hans sida.

Skulle han wela afstå til mig den resebeskrifningen som jag då falckade på, gjorde han rätt wäl och hederligen.

Må wäl! önskar Din käre fader,

Åbo, d. 25. Junii, 1768.

C. F. Mennander.

Ankom på Djursholm d. 11 Julii s:å. Besv. 19. d:o St:holm.

113.

Min Käre Son.

Som jag lättel. föreställer mig, at dina handpenningar genom Fullmagts lösen och tracteringen til det mästa åtgått, så följa åter härjämte femtio plåtar. Doch under det förbehåll, at du med dem och häreffter på det knappaste hushållar. Om du slår öfwer, hwad allenast inom et år, om ock accordssumman samt afgifften til Lundberg afdrages, i blåtta smärre behof för dig gått åt, lärer du sielf wid någon efftertäncka finna, at jag, om jag ock wille, icke förmår framdeles och i längden stå ut med sådane utgiffter.

Om du i sommar täncker resa hijt öfwer, synes bästa tillfälle därtill blifwa med det nu härifrån afgående Corplanders fartyg. J den händelsen opköper du en matkorg, til hwilcket behof 6 pl:r härhos ligga, och förwarar wäl både det du af dina saker lämnar effter, som det du tager med dig.

Jag håppas, at de med påsten twänne resor öfwersände penningar äro dig tillhanda komne, och wäntar snar underrättelse därom, at galden är betalt. Framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 23. Junii, 68.

C. F. Mennander.

Ankom på Djursholm d. 16. Iulii 1768. Besv. d. 19. d:o i St:holm.

114.

Min Käre Son.

J hwarje bref försäkrar du mig därom, at du förbättrat dina utsichter genom den skedda flyttningen från Revisionen til Riksarchivum. Andre åter, som ock äro kännare af saken, fälla icke därutinnan samma omdömme. Jbland dem tycker ock H. Canc. Rådet Lagerflycht icke synnerl. om detta steget, i synnerhet, då det jämwäl skedt titulo oneroso. Jmellertid styrer wäl Gud, då du med barnsligit förtroende kastar dig i Hans sköte, all ting med dig til det bästa!

Hwar och en din skrifwelse har ock nya utgiffter och pennin-gerequisitioner med sig, så at jag rättnu icke wet, hwar det skall tagas ifrån. Med H. Prof. Wallenius afsände jag nyl. i bref til dig 336 D. K:mt. Han reste med Corplanders fartyg, och lärer, i anseende til det ständiga motwädrret, ännu icke wara långt kommen.

Härhos följer en sedel på 180 D. och måste du äntel. nu så hushålla, at du kan komma skuldfrij hijt öfwer.

Det blir så mycket nödigare, at du har med dig Stats Cont:s reverser, som ägaren til den ena på 15:m til hwilcken jag härtils betalt des interesse, nu will hafwa sielfwa sedeln i sina händer.

De beställningar jag tid effter annan skrifwit dig til om, håppas jag blifwa wärckstälte.

Hälsa dit goda wärdsfolck, Paleens hus och andre bekante. Förbl:r
Din trogne fader

Åbo, d. 5. Julii, 68.

C. F. Mennander.

Ankom d. 11 d:o. Besv. d. 12.

115.

Min Käre Son.

Påsten häremellan går nu så qwickt, at jag inom 3. dagar, dem jag förnött på Lemo, ärhållit twänne dine skrifwelser, af d. 2. och 8:de hujus. Med den sednare fölgde din räkning, hwaraf jag finner, at du är i 264 D:s gäld. Men när de penningar, som jag dels med påsten, dels med Prof. Wallenius til dig öfwersändt, ankomma, kan denna skulden betalas, och du hafwa öfwer 200. D. i behåll.

Oemotsäjeligit är det, at några dina utgiffter hade, som mindre nödige, kunnat undwikas. Nödigt blifwer det ock, at dine depencer ställas framdeles på en mera reglerad fot. Mig tyckes, at om du,

öfwer det, som til kåst, twätt och husrum tarfwas, har årl. 1200 D:r, bör du därmed kunna hederl:n komma til rätta. Genom commisioner torde ock någon förtjänst kunna winnas.

At du wid så unga år fått en ordinaire liten sysla, är onekel. en stor förmån. Och när du finner nöje i göremålen, samt dem med trohet och drifft sköter, banar wäl Försynen i sinom tid utwägar til vidare framsteg. Jfrån Riksarchivum bör du icke så snart söka flyttning eller byte til någon annan expedition; ty det skulle röja ostadighet. Något ämne borde du wälja dig, at samla och arbeta uti. At det icke får wara secret eller ministerielt, förstår sig sielf.

Det får komma på dig an, om du i sommar will hälsa på oss här i Finland, eller icke. Resolverar du dig, at blifwa där qwar, skall jag effter någon tid söka förse dig med penningar.

B:r Lundbergs fordran för det förflutna halfwa året lærer genom de förfalne interesserna wara betalt.

Dina Morförelldrar, Mst. Caisa Lotta och Mbr. Henric gjorde mig i fredags den äran at hälsa på Lemo, och funno gården med des inrätningar passabel.

Utom det jag förut begärt, opköper du åt mig et exemplar af voteringen i Riksdagssaken, samt hwad annat du kan finna wara märckwürdigt och curieust.

Om du icke sielf öfwerkommer, kan altsammans hijtförsändas med Corplander. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 12. Julii, 68.

C. F. Mennander.

P. S. Nu måste wäl våra Bokförare fått inn nya förlager. Underätta mig därom.

På stunden hälsade Håf Secret. Hising mig från dig. Han berättade, at Rådets votering i Prästetionde saken skal wara tryckt. Jag wäntar genom dig del däraf, it. af anm. öfwer Eneboms griffittal öfwer RR. Löwenhielm.

Ankom d. 18. d:o i Stockholm. Besv. d. 19 d:o Besv. d. 22 d:o.

116.

Min Käre Son.

Af dit bref d. 12 hujus finner jag, at Bancosedeln är framkomen. Nu måste ock Prof. Wallenius wara arriverad, och hafwa aflämnat brefwet, samt en på samma fartyg warande student et annat, jämte några disputationer för BancoCommissarien Bergius.

At Stats Contoirets obligationer med Prof. Wallenius öfwerkomma, är bäst, i fall du ei sielf reser hijt. Denna resa lämnade jag i mit sidsta på dit egit behag. Giärna såge jag dig här; men så är ock sommaren nu så framskriden, at dit wistande på denna orten blefwe ganska kårt. Om därmed opskiutes til nästa år, kunde permission begäras för hela sommaren. Men framtiden och vårt lif står i den Högstas hand.

Wälbetänckt är det, at du fortfar giöra tjänst i LagCommissionen. Secreteriatet därstädes är en point de vue af mycken importance, som icke bör släppas. Kunde du med tiden ärhålla det, wore et ganska fördelaktigt steg giordt. Men at du ytterligare, i den ställning du nu är, giör tjänst i Revisionen, lærer näppeligen öka dina meriter, men wäl dit arbete, så framt du icke har uttryckeligit förbehåll om befordran därstädes effter din nu ägande tour.

Använd däremot all flijt i din nya station. Om ibland de i Archivo fundne H. H. Palmsköldiana något är, som interesserar Finska historien, så skrif eller lät afskrifwa det för mig.

Jag förmodar at Lochner nu fått inn den felande tomen af Engelska Bibelarbetet, och continuation af Universal historien; samt Ulffwen fortsättning af de arbeten jag hos honom handlat, jämte annat nytt.

Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader

Lemo, d. 19. Julii, 68.

C. F. Mennander.

Ank. i Stockholm d. 29 d:o effter hemkomsten från landet. Besv. s. d.

117.

Min Käre Son.

Bäst är, som jag skrifwit och du nu föreslår, at din hijtres, i anseende til den redan långt ledna årstiden, opskiutes til nästa währ, om Gud will och man då lefwer. Du torde ock då kunna ärhålla dess flere månaders permission.

War imellertid trägen i din sysla, och för all ting fruchta Gud, som styrer för sina barn alt til det bästa.

At täncka på något Cancellie Junckeri, är i mit tycke fåfängt. Jag har icke kändt någon ofrälse, som det ärhållit. Utsichten är jämwäl där trång, och befordringen långsam, som den hederlige Bar. Sparres exempel wisar.

Så wida B:r Lundberg nu funnit sig wid, at ytterligare förwara de Stats Contoirets obligationer han härtils haftt under sin wård, och interesserne wid förfalle tiderne uttaga, så är jag därmed gärna nögd. Du tilställer honom altså den hos dig warande 12:m D:s sedeln, emot des Depositions sedel, som i recommenderat bref til mig öfwersändes. Jag skall och söka disponera ägaren af den äldre 15:m D:s sedeln, när han träffas, at låta den stå qwar på samma ställe, i anseende til den beqwämligheten både han och jag därwid har. Härom skal jag innan kårt närmare underrätta dig.

Af den mig tillhanda komne Lochners catalog finner jag, at 31:a och 32:a tomen af *Allgemeine Welthistorie* äro utkomne. Desse tager du för mig, och betalar dem af närlagde Bancoanwijsning, då de sedan wid första tillfälle hijt öfwersändas. Äfwenså gör du med 19:de eller den sidsta tomen af *die heil. Schrift, mit anmerkungen verschiedener Engländischen schriftsteller*, som wäl ännu icke står på Lochners boklista, doch effter all probabilitet redan lämnat trycket, och förmodel. finnes hos honom. Hwad af penningarne öfwerblifwer, förer du dig til räknings.

Effter några weckor håppas jag kunna öfwersända til Cousines kök några pund Smör. Jungfrun låfwar ock, at glasburken skall, icke aldeles tom, komma i höst til dig tillbaka. Fr. Browallia söker nu genom Consist. academicum få reda på sit fädernesarf. Jmeller-tid förnöter unge Neuman tiden i stadens corp (*sic!*) de garde, dijt han blifwit för et på stadswakten för par år sedan begångit slagsmål inmant. Prof. Bilmark tyckes hafwa något nytt frieri för händer, som jag håppas och förmodar blifwa lyckeligare, än det förra.

Du har nu mera ledighet än förr. Skrif altså til mig åtminstone en gång hwar wecka eller hwar annan påst, och berätta, hwad där kan förefalla.

Under Guds wälsignelses anönskan framhårdar Din trogne fader,
Åbo, d. 29. Julii, 68. C. F. Mennander.

Ank. d. 9. Aug. i St:holm. Besv. d:o d:o.

118.

Min Käre Son.

Hwad du ophandlat för mig af denna tiden utkomne små skrifter, hade Corplander i dessa dagar med sig. Men däribland woro

åtskilliga sådane, som jag förut äger, neml. anmärckningar wid en Adelsmans bref om Prästetijonden, Swar på denne anonymi anmärckningar, och Grollens sednare och senaste öden.

Tillställ Ulfven närlagde bref, och tag af honom en däri omnämnd defect, som du sedan wid tillfälle hijsänder.

Bed B:r Paleen äntel. med första swara på Insp. Rahms bref angående bygnaden på Wiksberg, i synnerhet hwad fenstren angår. Ty däraf, at fensterlufften stå öpne, skola gålfwen redan begynna förskämmas, som byggmästaren i förgårs berättade. Bed honom ock, om tiden medgifwer, swara på mina bref.

Jag har warit mycket oroad af det rychtet här lupit om en stor brandskada på Söder, utan at man egentel. wetat, på hwad tracht den skedt och huruwida den sträckt sig. Nu har jag, först af en resande, och nu i dag af aviserne fått weta, at olyckan icke är så stor som talet gått, och at den händt långt opp på malmen.

Med par påster har jag icke hördt af dig. Men du torde nu på Skogklöster rida i Drottning Kirstins sadel, med Ziskas swärd i handen. Om Secret. Gahm följt dig dijt, bör du hålla honom resan frij.

Jag håppas at mit bref med Bancoanwijsningen redan kommit framm.

Nu brukar jag i Herrans namn Pyrmonterwatn. Den curen wille i början icke hafwa sig wäl; men begynner nu bättre arta sig.

Hälsa dit werdsfolck. Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 9. Aug. 68.

C. F. Mennander.

Ank: Stockh: d. 15: d:o.

119.

Min Käre Son.

Dit bref med depositions sedeln ankom i går. Wissertligen har jag swarat H. Commiss:n Lundberg med samma påst, då jag skref til dig från Lemo.

Närlagde bref lefwererar du i egne händer, i synnerhet det til H. Secret:n Wargentin. Och i fall han i anledning däraf skulle opdraga dig, at utarbета något angående mortaliteten i detta Stiftet, och Probsteriernes förhållande sins emellan i den delen, bör du giöra det med all flit, effter den anwijsning, som han lærer gifwa dig.

J dag skäres Biskopsåkern, och är altså effter wanligheten stor cour på gården.

Jag är nu mitt i min watndrickning, och är des wärckan ibland bättre, ibland åter sämre.

Deus tecum! Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 16. Aug. 1768.

C. F. Mennander.

Ankom i St:holm d. 22. d:o. Besvaradt d. 23. d:o.

120.

Min Käre Son.

Af Estamps samlingen hos Askergren opköper du alla dem, som hos mig saknas.

Jag wet inge flere Finnar, som äro i koppar stuckne, än dem du upräknar, undantagande Biskoparne Lang, som war född i Uhleo, och Rudeen, som en god tid war Professor härstädes, och således kan räknas bland Finnar, änskönt han war född Werm-länning. Kommer du öfwer Gr. Lilienstedt, som torde kunna ske genom H. Canc. Rådet Lagerflycht, och Ar. Forsius, så tjänar til underrättelse, at de saknas hos mig.

Din gamla atlas kan du skicka hijt til mig, som flere gånger saknat den. Äfwen så bör du giöra med de böcker, som du tänckt ur dit Bibliothek utmönstra. Jag wil här, där de bättre betalas än i Stockholm, låta försälja dem; och provenuen skal du få.

Plåttra ingalunda pengar bårt i dessa saker. Du är nog hulpen med några fåå goda generele chartor; och en studerande Secretare har nog tillfälle, at der få låna sig böcker.

Din illa lönande Finska correspondence kan och bör du in-skräncka. Swara dem, at du nu är wid et annat wärck, och ei hinner med deras Commissioner. Presserande mål torde någon annan, t. ex. Rossen, sig åtaga.

Et Åbo fartyg lärer ännu wara där. Afsänd därmed hwad du har för mig, samt af Gahmen och Bergius bekommer.

Ännu drages jag med watndrickande, med föränderlig wärckan.

Gud wälsigne och styre dig! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 26. Aug. 68.

C. F. Mennander.

P. S. Äldsta Gyllenstolpen war Smälänning; men Sonen, Riksrådet, wisserl. Finne. Hierne war Jngermanlänning, och således född i en del af Finland. Riksrådet Gustav Bonde är icke stucken i koppar.

Ank. i St:holm d. 1. Sept. Besv. d. 2. d:o.

121.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 23. sidstl. ankom med förra påsten. Consistorium Academicum äger sina documenter alt ifrån fundations tiden i behåll. Men nästan alla äldre Consistorii Ecclesiastici handlingar äro i förra kriget förkomne. Jag twiflar icke, at du använder den större ledighet, som din nu warande station gifwer, jämwäl til dit perfectionerade i Rijtande. Om du hade tillfälle, at jämwäl litet lära föra Grafstickeln, wore det dess bättre. Lätt torde wara, at komma i bekantskap med Floding eller Gillberg. Tillstädielse lärer och kunna winnas, at få bijwista Rijtare Academiens sammankomster. Alt detta skulle fournera dig angenäma och oskyldiga tidsfördrif.

Får se, hwilcka estamper du nu skaffar mig. Om prijset mycket stegras, blir ingen handel af.

J dag sluter jag i Herrans namn Brunscuren utan at ännu röna däraf någon wärckan til godo eller ondo. Jmellertid reser jag nu för motions skull på par dagar till Linnunpää och Bussila.

Närlagde bref är angelägit, och behöfwer ju förr dess helre komma i ägarens händer.

Hälsa alla wederbörande. Jag framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 2. 7bris 1768.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Glöm icke defecten hos Ulfven, och i Eneboms griffttal. Bland portraiterne måste äntel. Grefwinnan Tessins wara.

Nu ligger ½ tunna Smör, som innehåller 5. L^ŕ 15. M:r färdig i Pargas, och wäntar på tilfälle at gå öfwer.

Här förliudes, at i Stockholm skall wara ganska godt kiöp på grofwa och til drängars liberi tjänande kläder. Lät mig weta, om så är, och hwad de kosta?

Ankom Stockh. d. 9. d:o. Besv. s. d.

122.

Min Käre Son.

Som jag kan föreställa mig, at din enskijlta cassa, ehuru du icke gifwit mig däröfwer räkning, torde begynna krypa tillhoppa, men förstiden jämwäl nu tilstundar, då det går långsammare med pennin-gars öfwerremitterande, så följa härjämte 50. plåtar, til nödiga behof och tarfwelig hushålning.

När dina utskåtts böcker ankomma, skola de blifwa förauctione-rade. Men blåtta dig icke på Devotions böcker, och håll alltid Her-rans fruchtan, som den ock är, för unum necessarium, hwarutom ingen sann lycksalighet i tid eller ewighet kan finnas.

Livius och Tacitus kan jag icke ombära. Af Virgilius har jag en odugelig edition. Du kan på Auctionerne öfwerkomma desse och flere dig nyttige böcker, då åtminstone bandet alltid är be-sparadt. Hwarföre man icke bör hasta med nya böckers opköpande från våra dyra boklådor, utan imellertid hielpa sig med lån, och det man förut har.

Jag önskade genom dig få weta, hwad et ankare Portugis Muscat, och et d:o Pontaque, bägge af bästa slaget, nu därstädes kåsta. Item Franskt wijns prijs. Winerne härstädes hafwa sin gamla dyrhet, men sällan wederbörlig godhet.

Kan du samla åt mig och i höst öfwersända kärnor af bästa Äppel-Päron, Kirsbärs och Plommons slag, wore rätt wäl.

Hälsa dit wärdsfolek och andra bekanta, från din trogne fader

Åbo, d. 9. 7bris 1768.

C. F. Mennander.

Ank. i Sth. d. 17. d:o. Besv. d. 20. d:o.

123.

Min Käre Son.

Af dit bref, d. 9 hujus, ser jag, at du, Gudi låf! har hälsan. Af mit watndrickande, som ock skedde under en merendels regn-aktig och ohyggelig wäderlek, då motion icke kunde, som sig bordt, i akt tagas, har jag ingen synnerlig wärckan ärfarit.

Se til, at du kan komma til slut med portrait handeln. Om K. Gustavs af Floding redan är til salu, så köp ock et exemplar däraf. Den nyl. utkomne tractaten om Sweriges handelsbalance, lyster mig högel. få se, hwarföre den för mig opköpes.

Jag skulle gärna förse dig med historiska och politiska böcker ur mit bibliothek, om jag ägde sådane, som egentel. passa sig för dig. Wäl har jag, i synnerhet af det förra slaget, et tämmeligit förråd; men de äro, om jag undantager Die allgemaine Welthistorie, uti detacherade ämnen, som lefwernes och resebeskrifningar, etc. Gör dig bekant med någon bokwurm, så får du låna hwad som behöfwes, och kan sedan köpa dig några hufwudböcker.

Jag håppas, at mit sidsta med penningarne är framkommit. Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 16 7bris 68.

C. F. Mennander.

Närlagde bref är ock angelägit.

Ank. d. 23. d:o. Besv. d. 27. d:o.

124.

Min Käre Son.

Det är mig kärt, som jag finner ur dit nu ankomne bref af d. 16 hujus, at du röner nöje i din sysla. Sådant ökar och lättar arbetsdrifften.

Jag förmodar, at mit bref af d. 9. hujus, hwari lågo 50 pl. i 12 D:s sedlar, redan är riktigt framkommit, ehuru det icke war recommenderat. Här är en ganska stor swårighet, at få större sedlar. De smärre börja ock nu blifwa sällsyntare. Däremot är skiljemynt i fult swang.

Nu följa härhos åter 300. D:r K:mt men dessa äro icke til dina behof, utan destinerade at betala några böcker från Julinschöldska auctionen i Upsala, som hålles i Novembri, om hwilckas inropande genom någon Commissionair jag nu anmodar DomProbsten Hydrén. Men som det den instundande årstiden ginge långt ut med correspondencen hijt på Åbo, har jag, hwad betalningen och böckernas emottagande angår, gifwit adresse på dig. Dessa penningar hållas altså til detta behofwet oförrykte. Doch torde de icke alla därtil åtgå; så at du häraf wäl kan opköpa och nu med fartygen hijtsända en Tunna goda Tyska Äplen, om de finnas til skäligit prijs.

Jag öfwersänder dessa dagar til dig några böcker, som blifwa Direct:n Ulf återstälte. Jämwäl några Disputationer för Herr Canc. R. B. Bunge, om jag hinner få dem tilhopa.

Påminn Ulfven och Lochner om continuationernes öfversändande, så framt de fått dem utifrån. När de gifwa mig räkning, skall den blifwa betald.

Har du talt med BancoCommissarien Bergius?

Jag hade nu bref af Secret. Wargentin. Han låfwar instruera dig at uträkna proportionerne i dödlighet och tilwäxt detta Stiftets Probsterier emellan, i anledning af den öfversände tabellen.

Stig derföre til honom, och berätta, at jag innan kårt skall hafwa den äran at skrifwa honom til.

Jag twiflar om den enighet och omsorg för sit almänna bästa i vår Stad, at den skulle gå inn i dit förslag, knapt torde du hafwa tack derföre, om du gjorde det för intet.

Min gisning war, at Præsid. OElreich wore auctor til Rikets Styrelse; ty jag tycker mig däri igenkänna hans tancke- och skrifsätt.

Du gör wäl, at du underrättar mig om det som där förefaller, i synnerhet i Literaturen. Under Guds wälsignelses trogna anönskande framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 23. Sept. 1768.

C. F. Mennander.

Ännu är icke Skepparen Cajalén ankommen.

Ank. i St:hm d. 4. Octobr. s.å. Besv: s.d.

125.

Min Käre Son.

Skepparen Cajalén, som warit så länge på wägen, at man redan trodde honom wara förgången, ankom likwäl i förgårs, och i dag har jag fått om paquetterne, jämte dit bref af d. 8. hujus.

Jag ser, at isynnerhet Secr. Marks von Würtenbergs böcker äro sådane urwalor, at de näppel. äro wärde frachten, och swärl. af Bokauktionisten emottagas, så at du giordt illa, som belastat dig med en så onyttig commission.

Busching är den endaste, som har något wärde med sig; men den torde ock gå lägre, än han förmodar, så at han hade giordt wäl, om han determinerat des ohngefärliga prijs.

J förra weckan afsände jag med chirurgiæ studiosus Hornborg 2:ne convoluter til dig; et med böcker, som restitueras strax åt Ulfven, och det andra med några disputationer för Herr Canc. R. Bar. Bunge.

Denne Hornborg är en qwick och artig gässe, som täncker evertuera sig wid Lazarethet därstädes, men för des fattigdoms skull måste antingen hafwa condition hos någon Fältskär, eller och blifwa brukad til allehanda liqueurers distillation och præparerande, som han säger sig mästerligen kunna. Om du genom B:r Lundberg eller någon annan kunde finna utväg til hans hielp, wore rätt wäl.

Jag ser, at skilnaden på Wijnpriserne mellan Stockholm och här är icke så betydande som man mig inbillat. Det lönar altså icke mödan, at i höst därifrån förskrifwa den wahran.

Swåger Henric Hassels afskedstagande lärer näppel. kunna undwikas. Jag har både sielf och genom gumman sökt förmå gubben at bijspringa honom, men förgäfwes. Och om så är som det berättas, at han wid hwarje sin öfwerresa til tjänstgiöring fått af Fadren wid pass 1800 D:r och at han däremot flere gånger bemött honom med otidighet, är ei under, om denne ledsnar, och des hierta emot honom något förkålnar.

B:r Paléen gör wäl, då han föreställer stora modeller dig til efterfölgd. Och du gör icke heller illa, då du likafult med mycken modestie och trägenhet gräfwer i de dambige handlingarne.

Jag wäntar den utláf Wade summariska räkningen öfwer dina utgiffter och din cassas tilstånd.

Det til dit Wårdsfolck destinerade Smöret skal längesedan wara från Pargas afgångit; och en Bärburk hade Corplander med sig. Med honom wäntar jag tillbaka allehanda nytt, och förbl. Din trogne fader,

Åbo, d. 30. 7bris, 68.

C. F. M.

Ankom i St:holm d. 7. October. Til en del besv. d:o d:o vid d. 18 d:o.

126.

Min Käre Son.

Jag är icke så klarsynt, at jag på så långt håll, och under okunnighet om de fläste omständigheter, skulle kunna positivt säga, hwilcketdera är dig rådeligare, antingen at förbli i din station, eller at antaga byte til Cancellie Collegii expedition. Det förra är doch i mit tycke bättre; ty I:o gå stegen i Archivo, i anseende til mindre

antal betjante, fortare, och du har sielf tilförene berättat mig at mycken apparence skal där wara om skyndsam befördran. Och sedan du där giordt et eller annat pas, kunde byte til den andra expeditionen med större fördel ske. 2:o äger du nu lön, hwileken, ehuru liten den är, doch icke bör förachtas, och därjämte förbättrar sig wid hwarje framsteg; då däremot owist är, när någon lön kan ärhållas på det andra stället, så wida jag har mig bekant, at åtskillige därifrån, för senfärdig befördrans och den trånga utsichtens skull, tagit afsked, förmodel. med sina löners behållande. 3:o förefaller det mig, at så täta ombyten från den ena expeditionen til den andra, kunde, åtminstone hos någon af dine Förmän, opwäcka opinion om ostadighet och för mycken impatience.

Sådane äro mina tanckar. Doch som jag altid lämnat dig fritt ståndswahl, och nu så mycket mera kan giöra det, som förståndet hos dig med åren fått större mognad, så får du och härutinnan giöra och låta, som bäst synes, och med din böjelse närmast öfwerensstämmer. Doch effter förtroligit samråd med B:r Paleen och andre gynnare, som förstå saken, och wilja mig och dig wäl.

Du berättade nyl. at du önskade få institutions politiques par M:r Bielfeld. Den fins på Julinschöldska aucionen, som i Upsala i Nov. kommer at för sig gå, N:o 3 in 4:to. Och som den förmodel. ärhålles där til bättre köp än på Boklådorne, så kunde du anmoda H Secret:n Gahm at genom sin commissionair låta den inropas. Jag glömde at opföra ibland de böcker, som jag ifrån denna aucion begärt, Plinii historia naturalis cum notis variorum voll. 3:a N:o 52. 8:vo i den förra appendice. Bed Gahmen, at jämwäl om des köpande draga försorg, i fall den går bort för skäligit prijs.

Jag wet du icke glömmer, at hos Lochner och Ulf höra åt, om de fått in continuationerne för mig; at alt, hwad jag i höst har därifrån at förwänta, måtte komma öfwer på Corplanders fartyg.

Den räkning du mig låfwat, lærer snart hijtkomma, at jag måtte få se din cassas tilstånd.

Förmäl min hälsning hos dit Wårdsfolck.

Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 4. 8bris, 1768.

C. F. Mennander.

Ankom St:holm d. 12. d:o. Besvar. d. 18. d:o.

Seuraava liittyy isän 4/10 1768 p:ttyn kirjeseen: — Det följande hör till faderns brev av 4/10 1768:

J det större paquettet ligga böcker, dem du restituerar åt Directeu-ren Ulf, så wida jag dem hwarcken begärt eller wil hafwa; hwarföre de i Räkningen afföras.

J detta äro Disputationer för H. Cancell.R Baron Bunge, mäst Prof. Gadds.

C. F. M.

Detta jemte paqvetterne ankommo genom H:r Hornborg til Stock-holm den 13 Octobr. 1768. Genast expedierade. Svar härom den 18 d:o.¹

127.

Min Käre Son.

Af dit nu ankomne bref finner jag, at det projecterade bytet icke gått för sig, som man icke har orsak at sörja öfwer; emedan en sådan flyttning, ifall den finnes nyttig, torde framdeles med större fördel kunna för sig gå.

Lijkaledes ser jag af den medsände räkningen, at du ännu en tid äger nödiga handpenningar. Jmellertid öfwersänder jag, innan men-föhrer blir i hafwet, närlagde Banco assignation på 300 D:r K:mt, af hwilcken du framdeles skall betala Direct:n Ulffs räkning. Han skickade i sommars några böcker til mig, lärar ock nu med höst-fartygen så giöra. Påminn honom därom, samt at han skickar til mig räkning för sin fordran. När jag den fått, och afprutat derå hwad obilligt är, skall jag låta dig weta, huru mycket til honom kommer at lefwereras.

Jag förmodar, at de böcker, som med unge Hornborg afgingo, äro ankomne, och Ulfven restituerade.

Disputation de ornitho Theologia war i det lilla paquettet til BancoCommiss:n Bergius. Jag skall se til, at i währ kunna öfwer-sända et annat exemplar. Hwad det är för en pastoral under-rättelse han begär, wet jag icke; ty därom har ingen skrifwit mig til. Yrka på, at få den omnämnde Resebeskrifningen, eller någon annan god bok af honom, ty jag är wid et Bokbyte, wi under Riks-dagen gjorde, i underbalance.

¹ *Vastaanottajan kirjoittama. — Skrivet av mottagaren.*

J denna wecka flyttar Prof. Bilmark ifrån mig til sin gård. Han får där par unga herrar at bo med sig under sin opsicht, af hwilcka unga Carlsköld är den ena, hos hwilckens Stiuffader Capit. B. Stackelberg han niuter spisning, til des han hinner fullt. sätta egit bo. Han friar imellertid til HofRR. Lagerborgs yngre dotter, och skall hafwa god apparence om bijfall.

Ännu wet jag icke, hwem jag skall anförtra den delen af min hushålning, som Bilmark härtills besögt. Torde hända, at det blir Pereximius Dn. Pelander.

J önskan af Guds wälsignelse öfwer dig, framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 14 8bris, 68.

C. F. Mennander.

P. S. Nu får jag din hufwudräkning, jämte dit förslag om 375 D:r K:mt quartaliter til dina enskijlta behof. Ehuru detta är nog drygt, och swårt för mig at samla i dessa penninglösa tider, må det förbli därwid tils vidare. Därmed bör du kunna hederl. komma ut. Kom ihog, min gässe, at du då, med lönen inberäknad, äger en full Råds lön i Collegierne, eller 1500 D:r S:rmt årl. Glöm icke heller, at om 1. ell. 2. af dine wederlikar hafwa så mycket eller mera, så äro däremot wäl 50. som äga långt mindre.

Ank. Sthm d. 20. d:o. Besv. d. 25. d:o.

128.

Min Käre Son.

Tränne påster äro ankomne, utan at hafwa med sig bref från dig. Den fierde, som nog länge drögt, gaf mig i går din skrifwelse af d. 18. hujus.

Närlagde bref tilställer du Direct:n Ulf, och låter honom qvittera räkningen. 160. D:r är den rikeligen betalt med, som du tilställer honom af den Bancoanwisningen på 300. D:r som nyl. afgick, och förmodel. redan är kommen dig tilhanda. Par maniere de conversation kunde du låta honom weta, som sant är, at jag har utwäg, at få hwad jag behöfwer af Böcker directe från Holland, och at jag twingas at nyttia denna långt lindrigare canalen, så framt han fortfar, at taga för groft till.

Prof. Bilmark är nu bortflyttad, och Mag. Collin hijtkommen i hans ställe. Mag. Schalberg behöfwer wäl hielp, men jag wet icke,

huru wäl placerade mine små financer kunnat wara i en så gäldbunden mans händer.

Wäl är det, at hwad du för mig ophandlat, hwad Secret:n Gahm åter samlat, samt hwad du af kopparsticks samlingen kan ärhålla, följer hijt med Skepparen Corplander. Om några continuationer til Ulfven inkomma, samt de böcker jag på Julinschöldska auctionen torde stadna före, lära dessa näppel. kunna hijtsändas, förr än i währ.

Lagmannen Olivecreutz har nu lagt in om afsked från Secretaresyslan wid Academien. Hade du wäl lust, i fall omständigheterne så foga sig, at få et rum på förslaget effter honom?

Fråga Lagman Paleen wid tillfälle, hwi han är så wreder worden på sin tjänare, at jag icke får et ord swar på flere bref, eller någon kundskap om hans tilstånd.

Gud wälsigne dig! Din trogne fader

Åbo, d. 28. 8bris, 68.

C. F. Mennander.

P. S. J måndags planterade jag en Kirsbärs gård på Lemo, och lät wända jorden til humlegård, som i währ komer, om Gud wil! at anläggas. Allehanda frön och kärnor wäntar jag af dig ännu i höst. Ulfwens räkning bör jag få quitterad tillbaka. Änskönt menföre nu tilstundar för påstgången, wäntar jag af dig ändå åtminstone hwar tredie påst bref. Ämnen kunna icke tryta, om ei af dit enskijlta tilstånd, doch af sig där tildragande händelser.

Ank. Sthm d. 6. Novemb. Besv. d. 11. d:o.

129.

Min Käre Son.

Jag förnimmer af dit bref d. 1. hujus, at du med Corplander och Sahrman försändt til mig åtskilliga paquetter. Den förre berättas wara kommen på Slotsfjärden, men har ännu icke kunnat något utlasta.

Hwad de små occasions skriffterne för framtiden angår, behöfwer du icke opköpa dem för mig, så wida både Adj. Lefren och wår nya Bokförare hafwa här nu boklådor, snart sagt endast bestående af sådane små saker. Jag har redan tagit af dem åtskilligt, så at jag nu får Handlingarne om Pr. Fridric Adolphs examen etc. in

duplo. Men om något besynnerligt på 1 el. par arck utkommer, så skicka det strax med påsten.

Hemma tillwärcat kläde hafwa drängarne klädningar af. Af-sichten war, at från Stockholm köpa dem ämne til kappråckar, och därtil är det öfwersända profwet för godt. Det tör blifwa bäst, at du i währ, innan hijtresan sker, opköper på Stånden par half-slitna färdiga kappråckar.

Det är rätt wäl, at jag får goda Plommonkärnor. Men Äple och Pæronfrön behöfwer jag nästan nödigare. Du torde med påsten kunna skicka mig något af dessa slag. Äpplen mognades icke i höstas här i landet, och en stor del trän så hos mig som andre äro ut-gångne. Til öfwerflöd åto mössen opp hela trädsholan för mig i wintras.

Med nästa påst håppas jag kunna skicka dig litet penningar til winter provision. Då skal jag ock skrifwa H. Secret:n Gahm til.

Under önskan om Guds wälsignelse öfwer dig framhärdar din trogne fader,

Åbo, d. 8. Nov. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. St:hlm d. 25. d:o. Besv. d. 29. d:o.

130.

Min Käre Son.

Paquetterne med Korplander och Sarman äro nu ankomne, men jag har hafft möda wid, at få dem till rätta, så at du framdeles måste slå sådane små packor i et convolut, eller åtminstone binda dem tillhopa. Ty man kan icke heller begära af våre Finske Bårgare, at de skulle wara sådane archivarier, och hålla full ordning på flere sådane små pappersbylten, när de äro löse och strödde.

Åtminstone har du glömt köpa et interessant document åt mig, neml. Gen. Tull Directionens Berättelse om Tullinkomsterne denna tiden.

Secr. Marx v. Würtenbergs och dine böcker äro nu genom H. Prof. Bilmarks bijdragande försälde, men hwarken har jag ännu fått räkningen eller penningar. Och som därmed torde ännu draga något ut på tiden, och menföret nu infaller, så följer härhos til deras betalning 160 D. 29. ·/. Buschings Geographie skall icke

gått högre, än til 7 plåtar, och de öfrige von Würtenbergs böcker merendels til några ören stycket, så at om du gifwer honom 10. plåtar, är han öfwer och icke under betalt.

De öfrige 100 D:r kan du använda til en och annan god och nyttig bok för dig.

J den brist här är på större sedlar, har jag löffte om en banco anwjsning litet längre fram til dina behof wintern igenom, hwilcken, så snart jag den får, skall blifwa öfwersänd.

Så snart du får underrättelse, om och hwileka böcker jag stadnat före på Julinschöldska aucionen i Upsala, så lät mig weta därom, och när de til dig ankomma, håll dem i godt förwahr til wåhren.

At någon gång arbeta natten igenom, kan låta sig giöra. Men sker det offta, brytes hälsan och framåldern blir kraslig. Experto crede. Litet illa war det, at jag icke fick äplen öfwer. Nu tyckes håppet wara ute om deras hijtkomst. Man får bruka Finska rofwor i stället.

J trogen önskan om din wälgång framhårdar Din trogne fader,
Åbo, d. 15. Nov. 1768. C. F. Mennander.

P. S. Nu på stunden får jag auctionistens räkning, och finner däraf, at provenuen är större än mig warit berättat. Den stiger inalles til 233. D. 24. ·/. och Marx von Würtenbergs andel däraf til 90 D. 11. ·/. som du til honom lefwererar. Buschingen, som däri inbegripes, ser jag wara betalt med 54. D:r. För dina böcker har således influtit 143 D. 13. ·/. Du berättade, at du afsändt en liten present til Jungfrun för bären, men den har icke följt med hwarkendera Skepparen.

Ank. St:hlm d. 25. d:o. Besv. d. 29. d:o.

131.

Min Käre Son.

Hwad jag skref angående den här förestående ledigheten wid Secreteriatet, war så en förflugen idé. Wid närmare efftersinnande tyckes det wara föga rådeligit, at du lägger in därom. Det torde allenast opwäcka hos några den fruchtan, som wille man införa en sort nepotisme, hwarföre jag sielf altid haftt afsky. Om du ock ärhölle den syslan, som icke torde wara aldeles omöjeligit, så skulle

likwäl möta rätt stora swårigheter, at därifrån kunna komma tillbaka til civilstaten och Cancelliet, som du säger dig förnämligast wara hogad före. Widare, som Secreteriatet härstädes är combinerat med en adjunctur i Philosophiska Faculteten, torde til förslags ärhållande därwid fordras prof disputando; åtminstone blir det Secreterarens skyldighet, at hålla föreläsningar, och hwarkendera af dessa omständigheter lærer du finna dig wid, som icke har böjelse för academiska syslor. Bäst blir således at afbijda, hwad framstegen Gudomel. Försynen kan hafwa beskärt dig på den lefnads bahnan som du nu är stadd uti.

Om Grefl. Braheska egendomarne i Pargas äntel. skola säljas, hwilcket jag likwäl afstyrkt, och de falla til sådant prijs, at köparen kan wid dem hafwa någon uträkning, torde wäl min hog för denna handeln åter oplifwas. Nu hör jag, at Fru Häf R. Rådinnan Pipping skall falcka på dem, men wet icke, om hennes financer äro fastare än De la Myles.

De twänne skriffterne med påsten och K. Gustavs portrait har jag fått. Köp man ock framdeles op för mig de mäst interessente utkommande piecer i politie och hushåls mål; men inga andra, än de som äro rätt märkwärdiga. Jag skall imellertid icke taga något sådant af vår Bokförare.

Huru går det med Görwelska Bibliotheks Tidningarne. En enda numer fick jag för hela somarn. Den underl. mannen lærer åter snart stöpa om namn och form på sin Dagbok. Blir Stats Journalen för nästkommande år continuerad?

J nästa wecka håppas jag kunna öfwersända den Banco anwijsningen til dina behof, jag sidst nämde om. Wi hafwe föränderlig wäderlek, och nu idel slask, så at påstgången lærer stå öppen åtminstone til Juhl. Förbl. Din trogne fader,

Åbo, d. 22. Nov. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. Sthlm d. 2. Decembr. Besv. d. 6. d:o.

132.

Min Käre Son.

Härhos följa 600 D:r K:mt, til fylnad i dit quartal, och dina behof framdeles. Jag menar, at du därigenom kan hielpa dig fram tils emot wåhren. At om wintern öfwersända penningar har

många swårigheter. De til Lochner och Ulf ankommande continuationer af Böcker behöfwer du icke uttaga eller betala förr än i währ. Af de til Julinschöldska auctionen destinerade penningar torde och något öfwerblifwa. Rätt sparsam kan du ock wara i Nya Swenska Skriffters opköpande för mig, så at jag wäntar allenast det som är synnerl. interessant, antingen för det almäna i gemen, eller Prästeståndet. Til denna sednare classen hörer et utslag jag nyl. såg i awisan, at Consistorium i Upsala skall återfordra fullmagten af en S:t Mariæ Capellan.

Det wore rätt wäl, om du kunde skaffa mig de 2:ne Fransöska Skriffterne, som i dit bref omnämnas. Jag har dem icke sedt.

Huruwida det kunde blifwa möjel:t för dig, at winna den förmån du i dit bref omtalar, kan jag icke säja. Några omständigheter på min sida äro ock ännu hinderlige, at jag icke kan därutinnan röra mig. Jmellertid har jag lämnat den saken på B:r Paléen, som bäst sir conjuncturen. Med honom kan du i förtroende rådgöra, och lät mig sedan weta hwad han säger; ty mig lærer han icke hinna skrifwa til.

Handelsman Schultz, som är i rätt ömkanswärda omständigheter, så wäl genom fattigdom och egen siukdom, som sin Frus och twänne barns förwirrade tillstånd, har bedt mig skrifwa dig til, at du hos H. H. Justitie Cancelleren och Stats Secreteraren Rosir skulle göra dig underkunning, hwaruppå Rådmannen Wechters afsked kan bero, hwartil han redan för par år skall wara anmäld, och som, effter berättelse, jämwäl skall wara honom med Borgmästare fullmagt bewiljat, men hwarom ingen expedition hijtkommit. Lät mig här om weta med det första. Den fattige Schultzen wäntar sig där af någon förmån, dels genom den innestående lönen, dels ock af Successionen, i fall han återfår hälsan.

J önskan om Guds wälsignelse öfwer dig i alt dit företagande, framhärda Din trogne fader,

Åbo, d. 29. Nov. 1768.

C. F. Mennander.

Ankom Sthm d. 12. Dec. 1768. Besv. til en del d. 13. d:o. Vidare d. 30. d:o.

133.

Min Käre Son.

De med sidsta påst i recommenderat bref afgångne 600. D:r K:mt håppas jag wara dig til handa komne. Sedermera har jag ärhållit och inlöst närlagde Bancoanwisning på 300 D:r som nu, effter siön än är öppen, öfwersändes. Således lærer du wara tilträcket. pro-viderad för hela wintern, i synnerhet när, som wara bör och jag hoppas dig giöra, det goda gamla ordspråket i aktages, at munnen rättas effter matsäcken.

J dag ärhölt jag dit bref af d. 29. sidstl. Påsterne härifrån af d. 1. och 4:de Nov. berättas wara omkomne. En händelse, som icke i mannaminne sig tildragit.

J gravuren behöfwer du icke gå långt, ty den konsten lærer för mycket fatigera ögonen, hwileka til andra behof äro oumgängeliga.

Här hafwa wi ännu idel slask och osund wäderlek. För några dagar sedan stötte jag min fot, genom slintande från bokstegen, och måste bruka Archiatern Wolters salfwor. Jag håppas doch at det ei har stort at betyda.

Hwad fröön och kärnor angår, så behöfwer jag dem nu icke förr än i währ. Till dess kunna de i grått papper och kalt rum förwaras.

Genom min recommendation hos Landsh. Raab har Carl Juslén fått fullmagt som archlie mästare wid ammiralitetet, och skall han i währ resa på Copwardie. Fridric blifwer endera dagen Auscultant i Håfrätten. Ellies intet nytt.

Din morfader och mormoder äro i staden, och låta hälsa.

Det samma giör och jag til dit goda wärdsfolk och andra bekanta, framhårdande Din trogne fader,

Åbo, d. 6. Dec. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 19. d:o. Besv. til en del d. 20. d:o. Vidare d. 23. och 30 d:o.

134.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 6. hujus är arriverat. Jag håppas, at så skedt med mine til dig af d. 29. Nov. och 6. hujus, hwileka hade med sig winterprovision åt dig. Här är ännu blid wäderlek och brist på föhre, så at påsterne obehindrade kunna röras. Men all til-

försel til staden saknas, så at här är stor brist på allehanda förnödenheter.

Det wore wäl, om Actuarien Strand blefwe Rådman, och således någon rörelse i expeditionen yppade sig. Men du nämner icke, hwart Jusléen, som ock skall täncka sig bort, ärnar styra sin kosa.

Tack för Pärönkärnor. Men som det Trädslaget effter alla härtils giorda försök, swärl. i detta land kan komma fort, så se till, at du åt wåhren kan förse mig med utwalde Äppels, Kirsbärs och Plommonkärnor. De trifwas hos oss bättre.

Mit bensåår är ännu öppet; men har god liknelse til bättring. Det berättas, at din mormor i dessa dagar genom et fall illa brutit sit ben; men jag har ei ännu fått höra om rätta beskaffenheten. Din Morbror Carl är förordnad, at under vacancen förestå Gripensbergs jurisdiction. Han är mycket älskad på den orten, ock lærer ofelbart stadna där wid någon god sysla.

Gud förnye öfwer dig med det snart ingående nya året Sin både andel, och lekaml. wälsignelse! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 20. Dec. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 17. Ian. 1769. Besv. s. d. Vidare den 27. d:o.

135.

Min Käre Son.

Det fägnar mig, at brefwen med de til dina winterbehof destinerade penningarne kommit dig tilhanda.

Ehuru swårt jag har, at under tiltagande ålderdom och med en siuklig kropp företaga mig någon lång och äfwentylrig resa, och at imellertid härstädes lämna hushållningen och den lilla egendomen wind för wåg, är jag doch ännu sinnad, at i fall, som förliudes, Riksdags Kallelse är at wänta, gifwa mig til wägs. Doch dependerar saken däraf, huru den Högste til dess behagar disponera om min hälsa.

Ännu är bensåret öppet och i lika stånd. Din mormoder har warit olyckeligare, som näst under helgen genom fall från en stol brutit af på ena foten bägge smalbens piporne.

Ännu hafwe wi här sådant menföre, at man hwarken slipper til Sagu, för diupa wägars skull, eller til Pargas, för ijssörja i

wikarne, och de aldeles öpne fiälarne. Huru måste det då gå med längre resor?

Skrif mig flitigt til. Framhärदार Din trogne fader,

Åbo, d. 27. Dec. 1768.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 17. Ian. 1769. Kårt besv. s. d. Vidare den 27. d:o.

136.

Min Käre Son.

Dina bref äro framkomne.

Det är rätt et hederligt betyg, som du fått ifrån Revisionen. Fortfar så, min Gosse, at med dygd och flit effterkomma dina skyldigheter, och förwärfwa dig dina Förmäns ynnest. Skulle lijkafult lyckan wara långsam, så äger du ändå den satisfaction innom dig, at du sielf icke warit til dess långsamhet wällande. Den omständigheten är ock fördelaktig, at Hans Kongl. Höghet Cronprintzen behagat kasta någon attention på din lilla person. Skyldigheten fordrar, at tacka Präsidenten för des goda witsord wid det tilfället. Då kunde ock underställas Honom, huruwida Han funne nyttigt och wille sig åtaga, at någon gång närmare och enskiilt presentera dig.

Den förestående resan gör mig i många handa afseenden bekymrad. Årstiden i synnerhet föreställer jag mig som den aldra swåraste. Jag ser ingen möjelighet, at kunna antråda färden förr än aldrasist i Febr. eller et stycke fram i Martio. Doch måste man wäl rätta sig effter winterns beskaffenhet, som hos oss ännu knapt tagit sin början. Jorden är wäl nu frusen, men wi hafwa ei et snödoft.

Om jag icke gör B:r Lundberg och Cousine för mycken olägenhet, är det förslaget rätt godt, som du gifwer om logement för mig under den första kårta warelsen i Stockholm. Hälsa dit goda Wårdsfolck och Paléenska Huset. Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 30. Dec. 68.

C. F. Mennander.

Ankom och besv. d. 10. Ian. 1769.

137.

Min Käre Son.

Tack för din wackra nyårsönskan, den jag af hiertat reciprocerar, at Gud wärdes gifwa dig alt godt i detta och många följande år.

Secret. Gahm berättar, at Bokhandlaren Askergren nu lærer hafwa den länge omtalte Kopparsticks samlingen, där du altså ju förr des helre utsöker och betalar de portraiter, som i min samling, effter den förut öfwersände förteckningen, saknas.

J fall, som några förmoda, Riksdagen kommer at hållas i Stockholm, så beställer du, i samråd med B:r Lundberg, som torde benägit åtaga sig det beswäret, för mig husrum, neml. 2. kamrar och en sal, jämte rum för drängen. De betingas til bästa prijs antingen på halfft år från Påsk, eller månatligen. Hälst wil jag bo i Staden, och en trappa op, så wida jag nu mera hwarken årckar gå långa wägar, eller klifwa i höga trappor. Kunde man öfwerkomma sådane rum, hwarifrån fri utsickt är antingen til Mälaren eller Skepsbron, wore det dess bättre. Belägenheten bör och bli sådan, at man i negden kan hafwa god mat at tilgå, til at låta hämtas på sin kammare. J alla dessa anstalter går du likwäl icke in, så framt ei Riksdags orten förut är ändrad. J Norköping har jag ingen bekant, och kan således icke där anstalta hwarken om et eller annat.

Mit Bensår är ännu öppet. Aber men Archiatern Wolter sigger ock forsickrer, at det schall ingen fahre hafwe. Jag tror honom, wil icke heller förmoda, at han för egennyttas skull drar ut processen.

Förmäl min respect hos dit wärdsfolck.

Framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 13. Jan. 1769.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 21. d:o. Besv. d. 27. d:o.

138.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 17. hujus, med continuationen af de tryckte Rådsprotocollerne, ankom i dag. Som resan skall gälla til Norrköping, wore wäl, om jag, genom Cousines gunstiga bijdragande, kunde där finna rum för mig. Jag är nögd och hulpen med en cammare, hwilcken ock til en början kunde betingas allenast på en månad. Drängen kan bärga sig antingen på winden, eller bland andra sina likar.

Jungfrun säger sig behöfwa mått af dina skiortlinningar, hwilcket du altså i nästa bref på en pappersrimsa öfwersänder.

Under önskan om din wälmåga, framhårdar Din trogne fader,
Åbo, d. 27. Jan. 1769. C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 9. Febr. Besv. d. 10. d:o.

139.

Min Käre Son.

Emot förmodan hafwa påsterne häremellan denna tiden gått nog fort, så at jag redan bekommit dit bref af d. 27. sidstl.

Wäl nog är det, at du gör dig bekymrad om husrum för mig i Norrköping. Men löp icke inn i några hedniska contracter där-om. Där måste ju finnas några Christne, som åtnöja sig med det, som skäligt är.

Jag lærer näppel. så framt ei något synnerligt förefaller, hinna skrifwa dig vidare till härifrån; ty i början af Martio täncker jag, om Gud will, antråda resan. Men om den sker norromkring, eller öfwer hafwet, är ännu owist, och dependerar af winterns beskaffenhet den tiden.

Ogärna ligger jag, under wistandet i Stockholm, Cousine och B:r Lundberg till last. Man torde wäl, wid min ankomst, kunna i hast få på wecka hyra en sal och kammare.

Gud wälsigne och uppehålle dig! önskar Din trogne fader

Fettisdagen 69.

C. F. Mennander.

d. 7. Februarii. Sthm Ank. den 1. Mars s.å.

140.

Min Käre Son.

Sedan föhret något bättrat sig, jag ock någorlunda hunnit skilja mig wid de härwarande syslorne, täncker jag i mårgon under Guds beledsagande antråda resan norromkring; och håppas således innan kårt få omfamna dig.

På flere weckor hafwa wi icke fått någon påst öfwer hafwet, som skall wara fyllt med drefijs.

Passen hafwa ock härtills warit nog bräckelige.

Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 3. Martii, 69.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 23. d:o.

141.

Min Käre Son.

Effter mycken utstånden beswärlighet af sträng köld, och mycken snö samt nästan beständigt urhwäder är jag framkommen i förgårs affton.

Bisk. Fortelius skildes wid mig i Pyhäjoki, och tog därifrån vägen genom Savolax. Pr. Welin åter stannade i Sjakajoki, dels at besöka sina därwarande anhöriga, dels at några dagar sköta sin hälsa, som blef bräckelig.

Här hemma har jag funnit alt i godt tillstånd. Jnga synnerl. förändringar hafwa heller i orten sig tilldragit, mer än den, at den hedersmannen vice Præs. Lagerborg i dessa dagar afsomnadt.

Oförwarande har andra delen af Svenska Profpsalmboken, som hörer dig til, kommit ibland mina medhafda böcker. Däremot saknar jag mina silfwer skospännen, hwilecka, i fall de blifwit där qwar, du med påsten eller någon resande kan hijtskicka.

För öfwerlopp och hinder får jag nu icke skrifwa någon af därwarande gynnare och wänner til, som doch skall ske med första. Jag wäntar få höra huru du mår, och under Guds wälsignelses trogna tillönskan framhårdar med faderlig ömhet Din trogne fader,

Åbo, d. 9. Martii, 70.

C. F. Mennander.

Ankom Stockh. d. 16. d:o. Besv. d:o d:o.

142.

Min Käre Son.

Om något i timmelig måtto gör min lefnad glad och min ålderdom lätt, så är det dit dygdiga, flitiga och af alla älskade oförande; hwaruti du, til min innerliga fågnad, jämwäl i brefwet af d. 2. hujus, låfwar fortfara. Gud behålle dig altid i samma sinne, och ware dig med sin nåd bijständig! Sådane trogna förböner för din wälgång, och nödigt understöd til din fortkomst skola på min sida icke tryta.

Hälst hade jag wäl sedt, om du kunnat få både rum och spisning i något hederligt hus; men som därtill nu icke lærer funnits tilfälle, är jag nögd med dit contract hos Schayen, hälst genom interessenten hyran kan blifwa drägelig. Doch blir det nödigt, at du obli gerar Wårdsfolcket, at i sommar låta omsätta kakelugnen i sängcammaren, på det den måtte hålla värma.

Om inga Stats Contoires obligationer med Banquens accept kunna ärhållas, må du taga af Banquen oaccepterade, på det penningarne icke må länge stå fruktlöse. Men du nämner icke, om och hwad lagie på dem prætenderas; icke heller, om desse sedlar äro gamle, eller af det nya 40:tr gulls lånet, som Cronan täncker giöra. För dessa sednare lærer icke bestås mer än 5 pc:s interesse.

Hwad wid min bortresa aftaltes om dessa och de förra i din wård lämnade sedlars noga förwarande, håppas jag, at du sorgfälligt effterlefwer.

Så äro medaglionerne i gips öfwer Kongl. Familien nu complete. Gärna såge jag, om, för egalitetens skull, Drotningens wore rödlett, som Konungens. Dessa lägger du wahrsamt inn, och öfwersänder i währ med de öfrige sakerne. Wagnen följer då med. Men bäst wore, om du dessförinnan funne til den någon köpare, så wida jag, som har två wagnar förut, icke finner rum för den i Stadswagns-huset. Ellies är den god, går på ståhlaxlar, och kâstar mig 700. D. Kunde man få 6. a 500 D. giöres köp; men icke därunder.

War waksam i expeditionens pådrifwande angående academiens plantagemedel. Den i bötessaken är redan hijtkommen. Påminn ock flitigt HH Revis. Secret. Segercrona om Wacklins depositions sedels återbekommande, den du strax til mig försänder.

Consistorium Ecclesiasticum härstädes har anmodat mig i et hijt retournerat bref, at skaffa underrättelse, huru wida Substitutus Pædagogi i Nystad, Anders Neuholm, wärkeligen beswärat sig öfwer Consistorii d. 3. Maji i fiol oprättade förslag til Saltwjks Sacellanie på Åland, som han berättat sig giordt. Lijkaledes är oss nödigt at weta, huruwida vice Pastor Wirtzenius beswärat sig öfwer kyrkioherdeförslaget til Pojo och Eknäs. Gör dig härom med aldra första underrättad; och, så framt sådane beswär wore inkomne, påminn därom, at de blifwa communicerade. Om åter, som troligit synes, de icke äro ingifne, så tag däröfwer attest af någon bland Betjäningen i Revisionen, och skicka den til mig, at längre utdrägt med dessa bestälningars besättande må undwikas.

Glöm icke, at hos H. Stats Commissarien Wirell giöra dig underrättad, om och til hwad prijs academien kunde få föröytra någon sin Cronofordran i Rântor, den hon fått genom Ekestubbiska testamentet. Jag talte med honom därom, och gaf honom en note i denna saken, den han tilstälte en man, som skulle gifwa mig swar,

hwilcket likwäl ei skedt. Minnas wil jag, at detta mål står på mit dig lämnade Promemoria.

Gud wälsigne dig och alt dit företagande! Jag framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 16. Martii, 70.

C. F. Mennander.

Förgät ei, at för mig samla de utkomande skriffterne i allmänna mål, och som röra Prästeståndet; jämwäl andra, som kunna wara betydliga eller besynnerliga. Lärda Tidningarne, som utkomma effter min afresa, samt Wet. ac:s Handlingar och Tal afläggas jämwäl. Huru går det med saken hos Landsh. Tilaas (*sic!*)?

Ankom i Stockholm d. 24. d:o. Besv. 30 d:o.

143.

Min Käre Son.

En fattig studerande från detta land, Hertzén benämd, anlitte mig kårt för min afresa från Stockholm, at utwärka för honom testimonium academicum. Det fick jag nu på stunden, och sedan mit andra bref til dig redan war expedierat. Antingen Finske Prästerne, eller någon annan Landsman torde kunna underrätta dig, hwar han igenfinnes, då detta betyg honom tilställes.

Guds nåd ware öfwer dig, önskar Din trogne fader

Åbo, d. 16. Martii 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 24. d:o. Besv. d. 30. d:o.

144.

Min Käre Son.

Det stränga winterwädret, som wi härtills haft, begynner nu at förbyta sig i snöglopp och töö; så at föga hopp är at påsten nu mera kan komma åkande öfwer hafwet, som den nu några weckor giordt. Jag torde altså en tid nödgas sakna underrättelse om dit tilstånd, som jag doch håppas och önskar wara godt och hälso-samt.

Äfwen så länge får jag ombära kunskap om de commissioner, som jag lämnade dig at bestyra om, ibland hwilcka den förnämsta är inwäxlandet af Statscontoirets obligationer. Om det ännu icke

skedt, eller på dem skulle prætenderas för stort lagie, blifwer wäl bäst, at sticka de därtill ämnade penningarne i det nya Cronolånet, hwarom publication redan utkommit, ehuru man då icke får mer än 5. pc. Du kunde då taga 100 plåtars förskrifningar, och det på 6 år.

Skulle den nya kappen icke wara bestäld hos Sauter, kan man aldeles underlåta den saken. Men om köpet redan är slutit, ser du til, at kryckan blir så massive, at den icke får buhla af hwar stöt; kanske af 20. Ducater wid pass. Några figurer och sinbilder på sidorne af den kunde heller icke skada. Men de få icke blifwa emailerade, utan af mattare gull.

Jag håller onödigt, at öfwersända de 24 pl. som du utlagt för mig, innan jag får weta din cassas tilstånd.

Om du har alfware med hijtresan i sommar, och kan utan någon swårighet få därtill permission, wore bäst at den strax i währ ginge för sig, och at du finge blifwa här in på hösten. Ty några fåå weckors hijtryckning lönar icke mödan.

De flere bestälningar, som jag dels genom min i Stockholm lämnade opsatz, dels ock genom bref härifrån, bedt dig om, håppas jag allesamman wara i godt minne, och wäntar, så snart ske kan, underrättelse om dem.

Här talas mycket om CronPrinsens hijtresa i sommar. Lät weta, om och hwad tid den torde gå för sig.

Gud beware och wälsigne dig! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 30. Mars, 70.

C. F. Mennander.

P. S. J går stod här gamla Stinas bröllop med en Stadstjänare, hwarwid Præsidenten, Landshöfdingen, etc etc. woro närwarande. Morfar med, som bad mycket hälsa dig.

Ankom Sthlm d. 7. apr. Besv. d. 13. d:o.

145.

Min Käre Son.

Just då jag sätter mig ner at skrifwa detta bref, ankommer emot förmodan åter en påst öfwer hafwet, som har med sig dit angenäma af d. 30. passato.

Så snart jag hörde om Hans Kongl. Höghets CronPrinsens hijtresa, föll samma tanka mig inn, som du berättar dig fattat. Men orsaken, hwarföre jag den icke yppat, är, at jag förestält mig, det Prinsen, utom sin ordinaire medföljande betjäning, torde öfverhoppas af alt för mångas ansökningar, at få öka suiten, hwileka alla torde hafwa flere och mera betydande recommendationer, än du kan äga tillgång till. Jmellertid wore det ganska wäl, om du finge blifwa wid det tilfället följachtig, som handSecreterare, eller på något annat sätt, hwarigenom du finge fri tillgång, at opwakta Herren, och tillfälle, at blifwa känd. Jag lämnar detta på dit besörjande, och om du ser någon apparence om framgång härutinnan, lærer blifwa nödigt, at anlita Hans Exc. wår Cancellier om förord och recommendation.

Lät äntel. strax weta, när tiden til Hans Kongl. Höghets nådiga besök hos oss kan blifwa faststæld. Här talas pour et contre därom. Någre mena, at det i sommar icke går för sig, så wida Prins Henric från Preussen skall wäntas til Stockholm.

Mycken glädje wore det för mig, om, effter den liknelse sig nu företer, du snart kunde blifwa Cancellist. Constitutorialet til CancellieRättens Secreterare, när det blir hederligt, kan wara wärtdt den discretionen du lofwat Thomée, hwaraf jag wil bestå hälften, tils jag får se, hwad nytta du däraf kan draga. Nog hade du bordt conferera med Just. Canc. Rosir och andre, som wela dig wäl, innan du gått in i den afhandlingen. Hwad jag mäst befarar, är, at du antingen måste försumma något af dit egentel. arbete, eller ock i förtid bryta hälsan och digna under det mångfaldiga arbetet. Jmellertid, som jag altid ansedt Justitie branchen rymligare, och lättare för dig at komma fort uti, passar det sig icke illa, om du har någon bijssysla, som står därmed i gemenskap.

Så wida de äldre StatsContoirets obligationer äro swåra at få, och icke torde ärhållas utan wackert lagie och Mäklarecourtage, ser jag hälst, som jag ock sidst skref, at pengarne förräntas genom det nya nu snart skeende Cronolånet, och det på 6. år, om wärckställigheten hwaraf jag wäntar din berättelse. Hwad du utlagt för mig, skall blifwa betalt, när Påstgången blir ren. Skulle du dessförinnan nödwändigt behöfwa penningar, kunna de tagas af de medel du har under händer. Om käpphandeln afstadnar, kan du giöra dig betalt genom Riksd:s förwäxlande i sedlar. Men

war i all ting sparsam. Fåå eller inga denna tiden utkomna skriffter ser jag dig hafwa ophandlat för mig. Skriflådan tyckes och nu hafwa nog afstadnat. Twänne bör jag doch påminna om, neml. PrästeStåndets Deputerades yttrande om Pr. Krüger, samt Faculteternes i Upsala om Läsningswärcet.

Glöm icke ärenderne hos Segercrona och Wirell.

Så snart något fartyg i währ därifrån hijt afgår, så lät mina saker medfölja alla wäl inlagde och förwarade, samt under däck från wäta noga betäckte. Pulpeten och skåpet insys i mattor. Wagnen skickas ock hijt, om ingen köpare dessförinnan finnes. Se imellertid effter, at den ei af dråpp tager skada.

Ryctet om Präs. Lagerflychts död är ogrundat. Han är nu aldeles frisk, och dagel. i sin sysla på Hofrätten. Morfar och Mormor, samt Jusléns, som i dag warit mina gäster, låta mycket hälsa dig, Landsh. Ramsay och någre andre skall jag innan kårt skrifwa til i Carl Hassels affaire.

Fråga wid tillfälle af Görwell, huruwida han kan skaffa mig en Ungersk Bibel, samt en Grammatica och Lexicon på det språket. Om han, Ullfwen eller Lochner få in några nya böcker, så skicka mig opsats på dem. Af den sidstnämnde, eller Lochner, tog jag elffte delen af Engelska Bibelarbetet, som Dietelmair öfwersätter. Men finner nu, at jag redan i fiol fått den tomen. Du måste altså begära, at jag får återsända den i währ. Däremot felas mig 18:de bandet af Allgemeine Historie der Reisen, hwaremot den förre kunde utbytats och differencen betalas. Det 19:de bandet af denna Resesamlingen har jag redan.

Skrif flitigt mig till, och ju widlöfftigare, ju helre ser jag det, Där kunna icke tryta ämnen. Med önskan om Guds wälsignelse öfwer dig, framhårdar din trogne fader,

Åbo, d. 5. Apr. 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 17. d:o.

146.

Min Käre Son.

Jag har både sedt af couvertet omkring almäna Tidningarne, och hört af den nu öfwerkomne Lieut. Tigerstedt, at du mår wäl, som mycket fägnar mig.

Hans Kongl. Höghets Cron Prinsens nådiga besök hos oss berättas nu vara opskutit til et annat år.

Styrk B:r Paleen, at med alt alfwar söka v. Præsidentskapet wid HåfRätten. Han finner wäl sielf, at många orsaker styrcka därtil.

Påminn åter i Kongl. Cancelliet om utslagets expedierande öfwer Capellanens Kickovii beswär, beskaffenheten hwaraf närlagde Note närmare wisar.

JBland de skriffter du samlar för mig, glömmes wäl icke slutet på förteckningen af Deputationernes Ledamöter wid nästledne Riksdag, som jag ser nu omsider wara utgifwit. It. anmärkningarne som Pr. Kröger giordt öfwer Deputerades betänckande om des utslutande ur Ståndet.

Under önskan om Guds beskydd, förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 12 Apr. 1770.

C. F. Mennander.

P. S. Tigerstedt berättade, at Lagm. Paléen redan wore nobiliterad, och hade antagit adelsnamn. Lät weta, huru därmed är, samt om alla mina dig opdragna commissioner äro wärckstälta.

Ank. d. 19 d:o.

147.

Min Käre Son.

Det nu projecterade wapnet är ock jag aldeles nögd med, så at det må blifwa därwid. Men som H. Landshöfdingen Tilas hafft därwid mycken möda, och flere gånger blifwit därigenom beswärad, är den projecterade ärkänslan alt för liten, och kan förökas med 8 Duc:r eller i sedlar, så at det swarar däremot.

Nu följer, at försöka, huruwida man kunde ärhålla antingen Hans Maj:ts nådiga påskriff och approbation på wapnet, eller ock Diplome. Lieut. Tigerstedt berättade, at B:r Paléen skall hafwa för sig ärhållit detta sednare, och at det wore af Rådet bewiljat. Jag har swårt at tro det, så wida han låfwat, at tillika arbeta för dig. Men om ock det så wore, kan det hafwa den nyttan, at isen är bruten. Ser du någon dag härutinnan, så anlijt i synnerhet deras Exc:r Ekeblad och Sinclair samt Landsh. Tilas om råd och bijträde. Diplomet bör doch icke opsättas, förr än jag hinner gifwa några omständeligare materialier därtil. Alt

för önskeligit wore det, om du genom de i Kl. Cancelliet förefallande rörelser kunde slippa från den första knuten, och få Cancellistsysla. Jag twifflar icke, at du är opmärksam på alt som dijt kan leda.

Af dit bref finner jag, at penningarne nu snart blifwa i Stats Contoirets obligationer förwandlade. Sedlarne kunna ställas på Sedelhafwaren. Gärna såge jag, om hela summan af 24:m D. blifwe på det sättet fruktbar giord. Du torde kunna hielpa dig fram med egne behålne medel, till des påstgången effter detta menföret blir säkrare, och jag kan refundera hwad du för mig utlagt, samt öfverskicka, om och hwad du innan hijtresan kan behöfwa. Men war för allting god hushållare. Det fordra våra tider, och det recommenderar dig mera än godhiertenhet och gifmildhet, som ingen tackar dig före.

Som det är owist, huru snart påstgången häremellan kan bli ren, får du frihet, at om så nödigt blifwer, taga något af dessa under händer warande medel til dina behof. Lånesummorne torde icke så snart fyllas, at man icke i sommar kan insätta, hwad som nu komme at brista.

Af Almänna Tidningarne felas mig N:o 46. den måste du äntel. skaffa mig, och framdeles se til, at ingen defect blifwer; ty då är hela suiten förlorad. Mindre nödigt blir det, at häreffter skicka dessa Tidningar med påsten, utan kunna de nu utkommande läggas til de öfriga papperen i pulpeten, som med det öfriga i währ hijt öfwerkommer.

Gud wälsigne och regere dig! är nu ständig önskan af Din trogne fader,

Åbo, d. 20. Apr. 1770.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 12. Maji.

148.

Min Käre Son.

Jnga påster hafwe wi fått från hafssidan, sedan ijsen begynt blifwa bräckelig. Jmellertid är nu siön häromkring klar, så at några fartyg äro redan resefärdige, och bland dem Corplanders, som har detta med sig, jämte et. paquette, hwaruti ligger en tome af Engl. Bibelarbetet, den du, som en doublette, återställer Lochner, och däremot tager antingen nittonde tomen af samma wärk, så framt

den redan utkommit, eller adertonde tomen af Allgemeine historie der Reisen, som, effter det jag förut skrifwit, saknas hos mig. Så wäl hos honom, som Ulfwen, frågar du effter om några nya böcker inkommit, och bland dem continuationerne af de wärk jag på dessa ställen mig tilhandlat, hwilcka i det fallet uttagas, jämte räkning på dem, och öfwersändas. Hos Segerdahl ophandlar du för mig Westerås Stiftts Tidningar, complete.

Stig til H. Cancellie Rådet Berch, och, jämte min respects förmälan, påminn honom om des gunstiga löffte, at nu i währ låta mig få et aftryck af de medailler och minnespeningar han låtit gravera, samt at ytterligare ihogkomma vårt academiska Bibliothek med någon skänck af numismatiska böcker.

Hattstofferaren Geringius berättade mig, at han låtit sticka i koppar sin Faders bild, och försäkrade mig om et aftryck däraf, som du uttager. Hör ock åt hos Gillberg och Floding, om några nya estamper äro hos dem förfärdigade. Mig berättades, at K. Eric XIV:s, Cronprinsens, Gr. Tessins, och kanske ännu fleres, gravure skulle wara under arbete.

De Swenska Skriffter du för mig antingen prænnumererat uppå, eller ellies ophandlat, wäntar jag öfwer utan defect. Item, hwad af Lärde Tidningare (*sic!*) och Wetenskaps Academiens hanlingar (*sic!*) och tal til närwarande tid utkommit.

Alt detta, jämte den förut hos dig stående Bokkistan samt hwad du af sakerne kan ombära, wäntar jag nu snart hijt, antingen på Corplanders eller något annat godt fartyg. Alt wäl inlagt och förwarat. Wagnen, som förmodel. icke fått köpare, men tyckes wara nog tjänlig til Lemo och Sagu resor, kan och då följa med. Kan du sielf blifwa ledig, at med samma tilfälle hijtres, är det desto bättre.

Guds wälsignelse ware öfwer dig! Förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 9. Maji, 1770.

C. F. Mennander.

Ank. d. 17. d:o med dalkarlen på Corplanders Fartyg.

149.

Min Käre Son.

Jag har warit något orolig däröfwer, at jag på en tid icke hafft bref ifrån dig. Tre påster hafwa blifwit uppehälne genom men-

före i siön, och med de twänne föregående hade jag ei et ord af dig. Min oro har förökts därigenom, at jag drömt om din siukdom och död. Nog wet jag, at les songes sont des mensonges; imellertid giöra de impression på sinnet. Omsider ärhöllo wi i dag twänne påster, som hade med sig din skrifwelse af d. 27. Apr.

At jag wid wapnet ingenting har at påminna, har jag redan förklarad. Det är illa, at H. Landsh. Tilas ei emottagit den tillämnade discretionen; ty at regalera honom med Böcker, wet jag ingen utväg til. Han förstår därmed ofelbart gamla och rara, i synnerhet i Swenska historien. Men sådane har jag icke. De äro och swärl. til fångs; och man är alltid osäker, om han icke har dem förut, som kunde öfwerkommas. Imellertid om hos Ulfwen ell. Giörwell finnes et eller annat historiskt wärk, som han probablement wore betjänt med, kunde det i denna afsicht opköpas.

At undwika penningars öfwerremitterade (*sic!*) tils du kommer hijt öfwer, har jag redan förklarad, at du kan taga, hwad oundgängel. behöfwes, af de dig lämnade penningarne, interesserne utfalla ock nu på Lånebancosedlarne. Det är wäl, at du omsider får Stats Cont:s obligationer för de därtill destinerade medlen. Men det förstår jag intet, hwad du sedan skrifwer, *at en man, som är nödig om pengar, låfwat dig dem, kanske utan något Lagie.* Ty til dessa nya förskrifningar kan du, med pl:r i handen, så wäl hafwa tilgång, som någon annan man, och ingen quæstion om Lagie kan här hafwa rum. War försiktig, så wäl i denna negotiationen som alt annat; och tro egna ögon.

Hwad wapnets underskrift angår, kunde du, sedan RR. Sinclair är förrest, opwakta Hans Exc. Gr. Ekeblad, och be honom, som begynt denna saken, den fullfölja genom nådig underskriffts utwärkande. Jag skulle skrifwa honom til därom, men stadd på resande fot til Lemo och Pargas, hinner jag det nu icke.

Jag ser i dit bref en widlöfftig målning af förslager til din fortkomst, som alle äro owisse, och stå i wida fältet. Jag har et enda, som ser långt säkrare och fördelaktigare ut, som jag i förtroende wil berättat dig. Vice advocat Fiscalen wid HåfRätten, Schlyter, wil accordera, men lærer spänna bogan något högt, så at de i Succession warande hwarken kunna eller wela förnöja honom. En och annan wänn har rådt mig, at därwid lägga ann för dig. Prospecten är den, at om du ärhåller denna sysla, däruppå innan kårt,

genom de hwälfwningar, som i wärket förestå genom 3. redan lediga Assessorater, nödwändigt följer Secreterare ell. Adv. Fiscalsbeställningen, och adjunction wid bordet, så snart din ålder det tillåter. Med et ord: ingenting kan i mit tycke wara förmånligare och reellare, än detta förslaget, hwarigenom jag ock finge det nöjet i min ålderdom, at hafwa dig til hands. Nödigt är likwäl, at du förut är ordinarie Cancellist då accordet under namn af tjänstebyte kunde gå för sig. Om ei strax därtill wore öfning och tillfälle, torde wäl Cancellie Collegium bewärdiga dig i detta afseendet med titeln, som det skedde med HRR. Ehrenmalm, då han skulle byta sig til Åländska Jurisdiction. Nödigt blir och, at i miugg höra sig före, om och hwad du kunde ärhålla för din nuw. Copistsysla, til någon sublevation i accordssumman. Öfwer alt detta wäntar jag din tancka med aldra första. Flyttning til Stockholm, om äntel. din hog ligger dijt, kunde ändå ske effter några år med stor fördel.

Låt weta, om och när du täncker resa hijt. Med Corplanders fartyg, som redan är framme om ei ijsen hindrat, skref jag dig til om mina sakers och documenters wahrsamma inläggande och öfwersändande. Påminn ytterligare Segercrona om Wacklins sedel. Hör äntel. åt på Finska tryckeriet, om där finnas exemplar af 1681 års förordning om Präste Rättigheternes utgörande på Finska språket.

Må wäl! önskar din fader

Åbo, d. 16. Maji, 1770.

C. F. Mennander.

Förslaget är så fördelaktigt at det måste med alt alfware påtänckas. Det måste imellertid hållas hemligt, at ei wäcka afund och motstånd.

Ank. Sthm d. 25 d:o.

150.

Min Käre Son.

Af dit angenäma d. 11 hujus finner jag, at capitalet nu är i lånebancosedlar förwandlat, som tyckas wara nog förbindande och säkra; ehuru jag icke wet, at någon publikation om detta slags lånet utkommit, eller kan ärhindra mig, när den saken warit före i plenis ell. Secr. Utskottet. Imellertid har wäl saken sin richtigkeit.

Ehuru du icke gifwit mig räkning öfwer det du utlagt eller ännu innan afresa kan behöfwa, föreställer jag mig likwäl, at penningar äro dig nödige. Och på det, at din hijtresä icke måtte af brist på dem strandsättas, följer härjämte i sedlar, en:t närlagde förtecknin, 843 D:r K:mt. När du därjämte uttager de interessan, som nu snart på de äldre sedlarne förfalla, lærer du rikel. kunna bestrida alla behof, och jämwäl opköpa, hwad af de utkommande skriffter, utom de förut ophandlade, du kan pröfwa tjäna til något mit tidsfördrif.

Mina förmaningar til sparsam hushålning gå aldra minst däruppå ut, at du skulle knappa för mycket med middags och afftonwarden. Kroppen är mer än kläder.

Hwad jag förut i et och annat skrifwit om, hoppas jag, at du altsammans wärkställer innan afresan sker; och at sakerne wälförwarade antingen förut hijtförsändas, eller medtagas. Commissioernerne hos Berch, Ulff, Lochner, etc. glömmas icke.

Ganska fägnesam wore det, om underskrifft på wapnet kunde ärhållas, innan du skiljes därifrån. Man har orsak at hoppas god wärkan af den förmående Herrens åtgärd, som åtagit sig det beswäret.

Det fördelaktiga bytet hijt til Håfrätten kan aldeles hwila tils til hijtkommer. Schlyter tyckes ock nu, förmodel. af andras mellankomst, göra swärigheter, och spänna bågan högre. Han wet doch icke, at jag hafft någon tancka til negotiation med honom.

När hijtresan sker, hwarom jag wäntar blifwa närmare underättad, torde wara bäst, at du tager Sedlarne och de angelägnaste documenterne med dig. Et litet parti Pomerantzter opköper du ock då, om de finnas.

Guds nåd och wälsignelse ware öfwer dig! Önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 25. Maji, 1770.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 31. Maji.

151.

Min Käre Son.

Sakerne äro richtig och oskadde framkomne och optagne.

Jag finner af dit bref d. 29. sidstl. hwad wäld du giordt på dit

sinne, at samtycka til mit förslag om din hijtflyttning, och med hwilcka betingningar det skedt. Hwarcken det ena eller det andra åstundar jag af dig. Utan som jag en gång för alla lämnat dit ståndswahl på dig sielf, må det därwid förblifwa, och du sielf skörda frukterna däraf med tiden, utan at beskylla mig för utgången. Projectet om bytet med Schlyter är så mycket lättare ophäfwit, som han icke sielf en gång wet däraf, och därwid torde möta nog wanskelige swårigheter. Min afsicht med dig har, utom nöjet af din härwaro, hwilcket jag likwäl, i fall du har nytta däraf, giärna sacrificerar, gått ut på det reelle i menniskolefnaden i timmelig mätto, som är utsicht för framtiden om nödig utkomst. Hwad brist däruppå wil säja, har jag ärfarit. Du har ännu ingen experience i den delen; men lærer kunna se omkring dig nog be- dröfliga exempel däruppå. Så länge jag lefwer, och mägtar fournera dine dryga behof i Stockholm, har det ingen nöd. Men när jag i dag eller mårgon lycker ögonen till, får man se huru det går. Ty mindre har du effter mig at wänta, än du kanske föreställer dig. At förtiga annat, så äro af de nu förräntade penningar några 1000 D. oplånte, hwilcka jag, effter årswäxten här på orten ser wädelig ut, icke kan håppas, at nästa år en gång betala.

Det wore wäl, om du finge underskriftt på wapnet. Ty ehuru du cajoleras med nästa Riksdag, wet doch ingen, hwad då kan hända. Hwad mig i synnerhet angår, så, om jag och lefde til den tiden, förmår jag doch näppel. at ytterligare bijwåna någon sådan samankomst. Och då blir B. M. förglömd, som han aldrig warit till. Sådan känner jag werlden.

Jag har nu icke kunnat få tilsamman mer än hosföljande 390. D:r K:mt. Och som interesst snart utfaller, hoppas jag, at du är bergad.

Om resa skall ske i år til Finland, måste den nu snart för sig gå. Och som inga Åbofartyg på flera weckor torde wara at tilgå, sedan währresan försumrades, lærer wäl antingen någon Nädendahls eller lands skuta finnas.

Ophandla för mig och tag med dig de från Danmark inkomne och hos Görwell befintelige portraiter öfwer K. Christian I. Hans, och Christian II:dra.

Närlagde bref til London är angelägit. Besörg därföre om des säkra framskaffande. Wore det tillätit, at det finge afgå med

Cancelliebrefwen, komme det snarast och wissast ägaren til handa. J annor händelse skickar du det med påsten, i et nytt couvert, med Fransösk eller Engelsk öfwerskrifft. Under Guds wälsignelses förönskande förblifwer Din trogne fader,

Åbo, d. 12. Junii, 1770.

C. F. Mennander.

P. S. Gör dig i Revisionen underrättad, om Sacell. Cairenius och Mag. Zwegberg wärkel. Supplicerat om ändring i sina Suspensions domar; och, om det skedt, hwaruppå då så lång utdrägt på tiden med utslag beror. Glöm icke heller Waklins sedel hos Segererona.

Ank. Sthm d. 21. d:o. Besv. d. 22. d:o.

152.

Min Käre Son.

Jag skrifwer denna tiden till dig med owisshet, antingen brefwen träffa dig ännu i Stockholm, eller du redan är stadd på resan hijt åt.

Hwad jag tid effter annan bedt dig beställa, hoppas jag wara til minnes fördt, och alt blifwa wäl fullgiordt innan afresan. Som hos CR. Berch, etc. Påminn om Jomala förslags föredragande. Mag. Dahlgrén berättar sig hafwa länge sedan skrifwit dig til där-om; men intet swar ärhållit.

Så wida jag fått af detta års Lärda Tidningar endast 11 Numrer, ser jag, at du icke låtit dem uttaga alt sedan jag afreste. Lät altså nu på en gång afhämta dem, därifrån til närwarande tid, och sedan styckewis framdeles. Et och annat Tal i Wet. Acad:n måste ock wara utkomit, sedan jag skildes wid Stockholm.

Man må blifwa krusig i hufwudet öfwer Giörwells periodiska skriffter; ty ehwad försigtighet man wid deras samlande anwänder, kunna doch defecter swårl. undwikas. Wid deras effter-seende finner jag nu:

- 1:o at för mig felas N:o 16 af den Politiska Aristarchi 1:a del. De öfrige äro complete, och af den 4:de delen har jag til och med N:o 22.
- 2:o af Riksdagskrönikan saknas arket N:o 25, det öfriga har jag, til och med st. 33.

3:o af Stats Journalen felas första titelbladet för första delen eller hela wärcket. Af des fierde del saknas N:o 24 och så framt flere numrer följa i samma del, har jag icke heller dem. Femte delen är komplett, och den siette uttages, så framt den nu är tryckt. Änteligen måste du skaffa mig alla dessa defecter; ty ellies äro samlingarne af intet värde, och den på dem giorda kostnaden fåfång.

Det curieusaste som ellies nu kan utkomma, ophandlar du för mig, effter wanligheten, och tager med dig hijt. It. om af äldre Riksdags Skriffterne några betydande saknas. T. ex. så har jag icke fått Pr. Krügers förklaring öfwer sit voto.

Nu på stunden inlöper berättelse, at påsten åter blifwid spolierad på Swenska sidan. En ledsam händelse, som lærer gifwa Cancellie-Rätts Secreteraren eller des vicarius nog arbete.

Om icke nu snart tilfälle yppas til din öfwerresa, torde wara rätt så godt, at opskiuta därmed til et annat år, om man då lefwer. Ty at komma hijt på altför kårt tid, lönar föga mödan.

Gud hafwe sin Faderl. hand öfwer dig! önskar Din trogne fader,
Åbo, d. 15. Junii, 1770. C. F. Mennander.

J går är Pehr Juslén, Junior hijtkommen, effter föga mer än et dygns resa. Han berättar, at du nu wid pass tänckt företaga hijt-resan, som jag önskar måtte blifwa lyckelig. Jmellertid låter jag ändå detta bref afgå.

Ank. Sthm d. 21. d:o. Besv. d. 24. d:o.

153.

Min Käre Son.

Jag håppas, at Gud hördt min trogna önskan, och förhulpit dig wäl och lyckel. fram, så at jag med denna dagens påst wäntar bref därom från dig. Resan til Åland måste hafwa gått fort för sig; ty två dagar blåste god wind. Men sedermera har den på våra flaggor warit föränderlig.

Corplander låfwar resa härifrån nästa Söndag, och nu på stunden skickades på närlagde förteckning stående saker til honom ombord. De ligga til största delen i Bureauen. Dijt har jag ock lagt et paquette och bref til Bibl:n Giörwell, som du honom strax till-

ställer. Han har försändt några böcker til mig. Deras prijs frågar du effter, betalar dem, och skickar mig räkningen.

At alt blijr wäl bestält, som jag bedt dig om, och med Corplander hijt öfwersändes, då han retournerar, twiflar jag icke på.

Skulle under denna tiden några nya betydeliga piecer utkomma, lägger du dem til de öfriga. 2. ärhindrar jag mig nu, neml. Borgareståndets betänckande och manngranna utlåtelse öfwer wexel-coursen; samt Consistorii Acad. i Upsala om studierne och stipendierne.

Hälsa alla goda wänner därstädes, från din trogne fader

Åbo, d. 21. Sept. 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 27. d:o. Besv. d. 28. d:o.

154.

Min Käre Son.

Ännu har icke Fredags posten ankommit, med hwilcken jag wäntar kunskap om din lyckel. framkomst.

Jmellertid lærer Corplander, som haftt en strykande wind, redan wara i Stockholm. Skicka äntel. med honom alt hwad jag begärt, och påminn Ulfwen om continuationernes hijtsändande.

När du opwaktar Landsh. Tilas, så giör dig underrättad om följande omständighet: J sommars hade jag bref från Riddare-Hus Directionen, hwari Han är ledamot, om årl. förtekningars oprättande öfwer födde, döde och wigde af Adeln. Däri berättas, at Hans Maij:ts befallning därom skulle snart ankomna. Den har jag wäntat uppå, och imellertid ingen anstalt giordt, icke heller anmält saken i Consistorio. Fråga Honom altså, om et sådant Hans Maij:ts bref bör afbidas, eller om meningen warit, at Directionens begäran skulle förut gå i wärkställighet.

Yrcka i Cancelliet på de i närlagde förtekning specificerade måls expedierande. Bed ock din gode wän Schröderheim, at han skickar til Consist. Eccles:m de felande Förordningarne, och framdeles wid sådane tilfällen icke förgäter oss.

Så wida jag finner mig redan hafwa 1:a och 3:die delen af *Bekymmerlösa Stunders menlösa och owälduga tankar*, så opköp

för mig jämväl den andra delen, och lägg den bland de andre hijtgående Skriffterne.

J trogen önskan om din wälgång framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 28. 7bris, 70.

C. F. Mennander.

Ank. d. 17. Oct. Besv. d. 19. d:o.

155.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag af dit bref förnummit din lyckel framkomst, ehuruwäl effter en långwarigare resa, än wi här kunnat oss föreställa. Fägnesamt är ock det, at Förmänn och Cammerater äro med dig nöjde, samt at du blifwit utan egen ansökan förordnad til Cancellistsyslans förwaltande. Gud hafwe alt framgent Sin Faderliga hand öfwer dig, at du wandrar på dygdenes wäg och i Hans Fruchtan, så går dig alt wäl i hand.

Nu är här mycket lefwande wäsande genom Prins Henrics härwaro. Han ankom middagstiden i Odensdags, och afreser i mårgon bittida. Herren är mycket gratieus och familier.

Corplander är säkert framkommen, så at du fått dina saker, och nu som bäst, kan jag tänka, äst sysselsatt med hopsökande och sammanläggande af alt det, som jag därifrån begärt, och med samma Skeppare återwäntar.

Mit Debet hos Görwell, sedan den ena boken återställes, blir 51 D. K:mt, som du til honom betalar. De öfrige utläggningarne för mig wäntar jag ock räkning uppå, samt förmodar, at du rätt flitigt skrifwer mig til om stort och smått, som där passerar. Skynda med den ena obligationens återsändande, innan mehnföret för påsten infaller. Förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 5. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

P. S. Cousin Raab är ock nu här bland andre Ammir. officerare. Han tycker illa wara, at han ei fått föra dig med sig härifrån til Stockholm med galeren.

Ank. Sthm d. 17. d:o. Besv. d. 19. d:o.

156.

Min Käre Son.

Det war rätt wäl, at du i dit sednare bref gaf mig anledning at fråga effter det förra, hwaruti Stats Cont:s obligation låg, som då ännu icke war kommit til handa. Det hade ellies, tör hända, legat länge och wäl på posthuset. Men nu har det sin richtighet. Nu har jag allenast at lägga til mine förre commissioner, at du ophandlar åt mig et exemplar af de i Götheborg tryckte Swedenborgianiska handlingarne, som skola finnas til salu där aviserne utgifwas; jämwäl hos Görwell Eloge de Moukden, eller nuw. Keisarens i China på Fransöska öfwersatta arbete, så framt det ei faller för dyrt.

Prins Henric, som hijtkom odensdags middagen, afreste i lögerdags om morgonen.

J trogen önskan om din wälgång, framhårdar Din trogne fader
Åbo, d. 9. 8bris, 70. C. F. Mennander.

Ank. Sthm den 18. d:o. Besv. d. 19. d:o.

157.

Min Käre Son.

Dit recommenderade bref af d. 5 hujus ankom i går. Det inne- lagde til HRR. Broterus blef strax aflämnat, och det til din Mor- fader, så snart han kommer til staden, som, i anseende til Läsnings- terminens begynnelse, i dessa dagar lærer ske.

Det är besynnerligit, at hwarken påsterne eller Corplander ännu dijt framkommit, då likwäl här winden för dem offta synts fogelig. Jag må icke tro, at fartyget tagit någon skada. Jmellertid har du dess bättre tid och rådrum, at samla och lägga tilhopa alt hwad jag därifrån så wäl i mit dig gifne prm:a som förut och sedermera requirerat.

Den tillstundande wintertiden och kölden tyckes minska fruchtan för någon pestsmitta. Wäderleken är likwäl här ännu ostadig, tung och fuchtig. Galererne, som hijtfördt Prins Henric, ligga ännu qware, så wida både winden är contrair, och de behöft några dagar, at proviantera sig. Gen. Adjut:n Nordenanckar har likwäl med Prins Carls jacht strax sökt gå tillbaka.

Jag har blifwit obligerad, at försträcka Capit. Lieut. Raab 30 plåtar, hwaruppå des sedel härhos följer, för hwilcken du wid förfalle tiden uttager penningarne.

Se äntel. til, at få mig en tunna goda Tyska Äpplen, antingen Barstocker eller af det större slaget; ty här hafwe wi fått ganska litet och omogen frukt. Samla jämwäl för mig kärnor af de bästa sorterne, i synnerhet Pärön, Plommon, Krikon och Kirsbär.

Om några Svenska Estamper utkommit, wet jag at du söker fägna mig med dem, i synnerhet Gr. Tessins, om det är färdigt. För någon tid sedan annonserades et kopparstick öfwer Cron-Prinsen, som jag ännu saknar. Det säjes wäl wara illa graverat, men i en samling kommer godt och ondt til måtta.

Gud inneslute dig i sit beskydd och sin wälsignelse! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 12. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

P. S. Glöm intet, at i tid påminna Ulffen om mina continuationers öfwersändande med Corplander.

Ank. och besv. d. 23. d:o.

158.

Min Käre Son.

Jag har åter med mycken fägnad fått din skrifwelse af d. 9. hujus, som försäkrar mig om din hälsa och wälmåga. Jag håppas ock, at flere mine bref, dem du än saknar, som ock Corplanders fartyg, åtminstone i dessa dagar, framkomma, så wida winden, särdeles i dag, synes wara för dem god.

Ganska rätt har du giordt däruti, at du afslagit CRR. Ekestubbes begäran om lån för Iserhielm. Jag känner honom, och wet, at han ärft wackra medel effter sin Fader. Men hans nuwarande omständigheter äro mig aldeles obekante. Tiderne äro sådane, at man i penningesaker icke lätt kan tro någon; och jämwäl hos säkert folck träffar gemenl. ordspråket in, at man länar sin wän; men kräfwer sin owän.

Du måste således icke låta någon dödlig förmärka, at du har flere penningar omhänder, än du til dageliga utgifter behöfwer. Ty ellies kan du wara wiss uppå, at sådane försök, som detta,

regna uppå dig från alla sidor, hwilcka, ehuru de afslås, doch kunna hafwa någon ledsamhet med sig, i synnerhet då de komma från betydande Folck och Förmänn.

Carlborg berättar, at han ärhållit Pojo Pastorat, samt at något hopp kan wara för Arenius, at ärhålla Jomala. J närlagde, som du strax afleworerar, ber jag B:r Paléen, at använda för honom, som den mäst förtjante, alla sina bona officia, och ligg effter honom, at han gör alt hwad giöras kan. Giör ock du alt hwad til det ändamålet tjänar, at den martyren kunde omsider slippa härifrån. Jag skrifwer ock nu därom H. CancR. Helandt til, och Kl. Secret:n Sernander.

Med ständig önskan om din wälgång förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 16. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

Ank. d. 23. d:o Sthm. Besv. d. 26. d:o.

159.

Min Käre Son.

Nu kunna våra flaggor icke mera bedraga oss, utan måste så wäl de saknade påsterne, som Finska flottan, och däribland Corp-lander, wara framkomne. Bewis däruppå är jämwäl, at posten, som denna tiden hijtkommit punctuelt, ännu saknas för förra weckan.

Ellies har jag denna gången icke stort annat at berätta, än at jag, Gudi låf! äger hälsan.

Aflewera närlagde bref, som angår din morbrors Carl Hassels recommendation til Lands Secreterare syslan i Lovisa, hwartil han primo loco är föreslagen, och hwarwid han, som jag tror, utan synnerlig grund, grufwar sig för sine competitorer. Han är nu här, och skulle i går afresa til en Riddare syn med Generalen Ramsay; men denne har i natt rätt swårligen siuknat.

När du råkar Secr. Ekholm, som bor i Auctionshuset wid Tyska brun, så begär af honom förtekning på de Böcker, i synnerhet i Theologien och Historien, som han nu har til föryttrande, jämte utsatt prijs för hwar och en, jämwäl register öfwer des lijkpredikningar; och öfwersänd dem sedan til mig, då jag wil gifwa til känna, hwilcka jag saknar och åstundar.

At alt blir wäl bestält som jag bedt dig om, twiflar jag icke på. En och annan Skriffth begärtes genom H. Secr:n Marx von Würtemberg, som han icke hant hijtskicka, icke heller lærer stå på dine nyare förteckningar. Vive, vige et vale! Din trogne fader,

Åbo, d. 19. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 1. Nov. Besv. d. 2. d:o.

160.

Min Käre Son.

På en gång bekom jag i förgårs dina angenäma skrifwelser af d. 16. 19. och 23. hujus, och förnimmer af dem så wäl din wäl-måga, som dina sakers riktiga framkomst med Corplander. Pa-quettet med Adj. Rappe lefwererades til mig i går. Men om din skänk til Lazaretet har jag ännu icke hört. Wet ei heller, til hwem den blifwit adresserad.

Det är altid fägnesamt, at förnimma hederligt Folcks goda om-dömen om ens opförande. Jag är således Pr. Petersson och Stricker mycket förbunden för deras benägne utlätelser om mig. Til at betala dig den underrättelsen, bör jag ur RR. Gr. Ekeblads med sidsta påst til mig ankomna bref utdraga följande strophe: *B:s Sons goda egenskaper, des flit och skickelighet böra öfvertyga B:n om des Förmäns wälgrundade wänskap för honom, den han i hög måtto äger och förtjänar. Deras åhuga är lijka uprichtig, at wid alla giörliga tilfällen bidra til des förmån. Jag anser som öfwerflödigt, at mit enskijlta tänckesätt i den delen något omröra, emedan jag smickrar mig med det hopp at det samma är B. förut noga bekant.*

Fortfar, min Gosse, under Guds bijstånd och wälsignelse på samma wäg; så bereder du din lycka, och gläder din gamle Fader.

Mycken tack skall du hafwa för dit sorgfälliga samlande åt mig på alla händer, hwilcket alt jag wäntar wäl omslagit och con-serverat med Corplander. Om ännu är tid därtill, så ophandla hos Giörwell och öfwersänd Kopparstijcket öfwer Mad. la. Comtesse de Barry, samt de 3:ne Swenska Konungarne af Oldenburgska Huset, om de nu finnas. Jämwäl de interessente skriffter, som nyligast, och sedan min förteckning afgafs, kunnat utkomma, bland

hwilcka jag någorstädes sedt nämnas Bag. Wessmans berättelse om förra Rdagens göremål.

När Ulffwen aflewvererat, hwad han denna höst af continuationer för mig kunnat inbekomma, så gier du honom tjänligen til förstå, at han icke framdeles behöfwer något för mig införskrifwa. Han är både dyr och långsam med sine commissioner. Jag täncker häreffter i alt wända mig til Giörwell.

På Tessinska auctionen blir wisserl. mycket, som kunde tjäna i mit kram. Men alt lærer där stiga nog dyrt. Doch måste jag wäl hafwa någon åminnelse därifrån. Det lämnar jag på din försorg, som icke har så elak smak i sådane granlåter. Ty när cataloguen hijtkommer, lærer ei blifwa tid, at därom correspondera. När jag får weta, hwad du denna tiden utlagt för mig, skal jag tillika öfwersända en liten summa at disponeras wid detta tillfället. Hwad Estamperne angår, bör jag förut nämna, at inga andra, än portraiter opköpas. Som jag sedt samlingen, så är däribland et, hwaraf finnas flere exemplar, och som Canc. R. B. Sparre låfwat skaffa mig, neml. öfwer Sal. Hans Exc:s Swåger Gr. Bielcke, Senatoren i Rom. Torde hända, at du får det utom auction. Målningar är jag icke före; men om af andra konststycken, antiquiteter och rarare Böcker något för skäligit prijs kunde ärhållas, wore det min sak.

Om cassan til din subsistence icke skulle förslå til nästa sommar, så lät i tid, och innan påstgången blir långsam och osäker, därom weta.

Kongl. Brefwet om Adelsförteckningarne är ankommit. Påminn widare om Capellans saken i Ijo, och Zweygbergs samt Cairenii afslags resolutioners öfwersändande til Håfrätten, hwarifrån wi sedan strax få dem. Om Jomala pastorat än är oförgifwit, så gör för Arenius hwad du kan. Mig är sagt, at därwid något skulle reflecteras på min önskan. Om så är, så predika allestädes, at den är för Arenius, som den mästförtjänte.

Gud inneslute dig i Sit faderl. beskydd! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 30. 8bris, 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 10. Nov. Besv. d. 13. d:o.

161.

Min Käre Son.

Jag kan icke föreställa mig annat, än at Raaben, effter des flere contestationer, hedrar sin sedel wid förfallotiden. Man gör altså först säker räkning på de penningarne, och härhos följa i 5 på dig transporterade sedlar 600 D. K:mt. Sedan min gäld är betalt, använder du det öfriga effter bästa smak och godtycko på Tes-sinska auctionen.

Om ännu tilfälle gifwes til deras öfwersändande med fartygen, men icke annors, ophandlar du för mig följande böcker: Nouveaux voyages aux Indes occidentales, par M:r Bossy, 2. parties, Paris, 1768. och Voyages d'un Philosaphe, Yverdon, 1768. Jag wet ei wist, om de finnas på Boklådorne. Åtminstone står den förra på Salvii Bokregister. Du nämde nyl. at du lämnat Secreterare syslan wid CancellieRätten åt Rossen. Det lærer wara at förstå om des för-waltning en tid bortåt, och de på samma tid fallande emolumen-terne, men sielfwa syslan och characteren, som kostat dig pennin-gar, föreställer jag mig, at du behållit.

Har du giordt något försök, at ärhålla Diplomets under-skrifwande? Lät och weta, huru du tilställer din hushålning, och om du blir qwarboende på förra stället, då nödigt är för hälsans conservation, at kakelugnen omskapas.

Påsten är ännu icke ankommen. Nu wid pass lærer Corplander blifwa resefärdig därifrån.

J trogen önskan om din wälgång, framhårdar Din trogne fader,
Åbo, d. 2. Nov. 1770. C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 10. d:o. Besv. d. 13. d:o.

162.

Min Käre Son.

Åter gick det med det sednare recommenderade brefwet, som med det förra, at det neml. blifwit några dagar liggande på påsten, så wida jag ei wetat låta fråga däreffter.

Fördelen Söndags skedde i bägge Församlingarne tacksägelse för den okändas gåfwa til Lazarethet, och önskades honom en rijk Guds wälsignelse. Därom lærer ock i aviserne notificeras. Löjeligit är at höra, huru mångahanda gissningar omgifwaren kringlöpa.

En god del tro, at det wore Brehmers anstalt, som wäl skulle äga bästa ryggen därtill, men ännu aldrig lærer på engång hafwa gifwit de fattige 100. :/.

Med sidsta påst hade jag åter et ganska gratieust RR. Bar. Ulr. Scheffers bref om dig, hwaruti han berättar, at din flit och skickelighet gör dig berättigad til alla de förmåner, som du uti Kongl. Cancelliet kan begära, och dem han således anser för sin ämbetes plikt, at dig tillägga. Et bewis om din berömmeliga sorgfällighet at completera mina samlingar, och at förskaffa mig något tidsfördrif på lediga stunder under den långa wintern, ligger uti de opsatzer, som du öfwersändt på utkomne Skriffter. Men som jag dem til en del icke wil hafwa, til en del åter antingen redan äger, eller ock genom särskilda pro memorier til dig requirerat, så gör du bäst at hålla dig wid dessa mina opsatzer.

Det bör jag likwäl nämna, så wida jag icke kan minnas om det skedt förut, at jag af Kongl. Bibliothekets Handlingar in 4:to har allenast 1:a bandets 1. och 2:a del, så at, om någon continuation utkommit, den blir mig nödig. Af Bref til HH. RRåd, och Skrifften: Sanning och natur, äger jag endast den 1:a Nummern. De öfrige kunna således opköpas, om de äro dess wärde. 11:te delen af Samlingarne til K. Carl XI:s historie felas mig. Hwad jag af Nordencrantzes bekymmerlösa Tidsfördrif äger, har jag nämndt.

At du står rätt wäl jämwäl i Paleens hus, kan altid hafwa sin nytta. Men hwad förslag om aliance där eller annorstädes angår, lærer du swara, som sanningen är, at det blir en owiss framtids bekymmer.

J nat war elden lös i Cam:n Biörckboms gård. Och ehuru det stället är tätt bebyggt, och et starkt wäder blåste, bewarade doch Gud staden så, at allenast bagarstugan och et uthus gingo för honom til kåst.

Du har wäl icke glömt, at påminna Ulffven om continuationernes öfwersändande, på det du sedan på anständigt wijs måtte kunna skilja mig wid all handel för framtiden med honom.

Beständigt önskar jag dig Guds nåd och wälsignelse, samt framhärda Din trogne fader,

Åbo, d. 6. 9br. 70.

C. F. Mennander.

Ank. och besv. Sthm d. 13. d:o.

163.

Min Käre Son.

Dit bref med räkningarne hade gårdags posten med sig; men Corplander med de öfrige fartygen, Augustins undantagit, är ännu borta. Och som wädret nu lupit i norden, och köld begynt wisa sig, kan deras resa blifwa nog långwarig.

Ellies ärkänner jag din sorgfälliga flit i mine commissioners riktiga uträttande.

Din morbror Carl Hassel har någon tid warit här i Gen. Ramsays följe, och är mycket orolig däröfwer, huru hans ansökning kan slå ut. Jag har tröstat honom därmed, at Konungen wid sådane syslor sällan eller aldrig går ifrån Landshöfdingarnas förslag och yttrade förtroende, samt at sådant aldraminst lærer ske wid detta tilfället, då det angår Ramsayn, som står i synnerlig nåd. Men han plågas ändå af sine scrupler, och har halfft om halfft warit i beråd, at resa sielf öfwer, som doch numera icke lærer ske.

Ellies är härifrån intet nytt at berätta. Min önskan om din wälmåga är lijka beständig, som den ömhet, hwarmed jag lefwer Din trogne fader,

Åbo, d. 9. 9bris, 70.

C. F. Mennander.

P. S. Jag håppas, at mit bref med 600 D. är framkommit. När jag fått Ulffvens räkning, som lærer ligga i des packa, skall jag giöra min slutliquid.

Ank. Sthm d. 26. d:o. Besv. d. 27. d:o.

164.

Min Käre Son.

Under dessa 8. dagar, sedan jag sidst skref dig til, har jag fått fågna mit åt twänne dine skrifwelser, af d. 2. och 6. hujus, hwilcka försäkra mig om din wälmåga, hwilcken den Högste giöre beständig och långwarig! Nu ankommer ock brefwet af d. 9.

Hans Exc. v. Stockenströms anbud om rum i des hus är ganska gratieust, och ingalunda at förakta. Men som du sielf bäst kan se och pröfwa omständigheterna med och mot, samt afwäga förmanerna på den ena, och olägenheterna på den andra sidan, så lämnar jag hela saken på dit eget godtfinnande. Jntet såge jag

giärna, at du härigenom skulle råka i någon servitute, som kunde hindra dig, ifrån göremålen i din sysla, och at oparbete dig til fulkomlig skickelighet däruti, genom handlingarnes genomgående, som du nu säger dig flitigt hålla på med. Men jag wet, at RR. är för hederlig, til at fordra sådant af dig. Skulle du finna denna flyttning förmånlig, måste wäl någon successor utses, som tager emot rummen hos Schay, så framt ei därmed kan hafwas anstånd til Påsk.

Nästl. odensdags qwäll ankom Corplander, och i dag har man fått sakerna op från fartyget, allesammans wäl inlagde och conserverade. Jag tror mig nu, så mycket som af et hastigt påögnande kan skönjas, fått alt hwad jag denna gången begärt, och genom din sorgfälliga åtgärd jämwäl mina förra defecter complete-rade. Den enda bristen föll mig strax i ögonen, at Svenska Kyrko-handlingarne äro utan hufwud, ty de begynnas med N:o 8. och som jag icke äger de föregående Numrerne, så måste du äntel. taga dem ut, at antingen i winter med någon resande hijsändas, eller at tils wahren förwaras.

Så wäl den Engelska som den andra sängen och twättmachinen kunna här altför wäl ombäras.

Giärna ser jag det, at du hos Gillbergen ytterligare opöfwar dig i Tekningen.

Häreffter opköper du för mig allenast de Svenska utkommande skriffter, som äro mycket interessente, och af kopparstick endast de, som här hemma förfärdigas. Skulle jag framdeles åstunda något mera, skal jag därom låta weta.

Ulfwen har skickat på mig åtskilliga böcker, dem jag icke begärt eller tänker behålla. På de qwarblifwande begär jag räkning i närlagde bref, den du effter undfåendet hijsänder.

Jag håppas, at mit bref med 600 D. K:mt är nu framkommit. Härhos ligga åter 300. Af dessa penningar gör du dig först betald för alla dina utläggningar för mig. Och det öfwerblifwande kan, om du det icke til nödiga utgiffter behöfwer, stå til disposition antingen wid Tessinska auctionen, eller til Ulfiska räkningens clarerande.

Ostronen tyckas ännu wara i godt stånd. Jag tänker i dessa dagar hålla en collation på dem.

Om utaf handlingarne om Swedenborgianismen några ark komma småningom ut, så öfwersänd dem med påsten tillika med Almänna Tidningarne.

Gud inneslute dig i Sin wälsignelse! önskar Din trogne fader,

Åbo, d. 16. Nov. 1770.

C. F. Mennander.

Ank. d. 26. d:o Sthm. Besv. d. 27. d:o.

165.

Min Käre Son.

Nu begynner wintern hos oss med alfware wisa sig, så at owist blifwer om påsten på någon tid kan slippa fram. Jmellertid har jag fått dit bref af d. 7. med notificationen om Giörwells för-lager.

Då jag ser effter, huru mycket penningar jag pluttrat bårt med våra Swenska occasions skriffthers köpande, af hwilcka en stor del är mindre betydelig, blir wid den handelen för framtiden den inskränckning nödig, at du icke opköper andra utkommande skriffter för mig, än dem, som antingen för sin godhet eller sällsamhet ådraga sig allmän, eller åtminstone de oplystares opmärcksamhet.

Af kopparstick återsamlar du hädaneffter för mig allenast de i Swerige och öfwer Swenske utkommande. Polhems har jag icke, så at det blifwer rätt wälkommit. Påminn ock Geringius om des Faders. Han sade under Riksdagen, at det då redan war färdigt, och at endast inscriptionen feltes. Mig gör det lika mycket om den står där, på det exemplaret jag får.

Men skulle af någon slump och för ganska godt köp en större eller mindre samling af portraiter, i synnerhet öfwer lärde, konstnärer och Fruentimmer förekomma, bestående i sådane stycken, som jag icke förmodas förut äga, kunna några plåtar däruppå användas.

Specifikation på de wärck, hwilckas continuationer du uttager och til wahren för mig samlar följer härjämte. Hwarwid likwäl bör påminna:

1:a at almänna Tidningarne til detta årets slut med påsten, så snart de utkomma, öfwersändas som härtils. Men nästa års behållas hos dig til wahren, så wida Consistorium då får dem med de öfrige aviserne. Men H. Secreteraren må icke tro, at han därigenom blir

dispenserad, at icke så flitigt som nu skedt, skrifwa mig til. Där-
emot 2:a väntar jag med påsten continuationen af handlingarne om
Swedenborgianismen, så snart et ell. flere ark däraf utkomma. Bed
ock Askergrén, at han äntel. skaffar et exemplar af Swedenborgs i
Götheborg tryckta Bref, som är et hufwuddocument i denna sam-
lingen.

Jag tror mig redan sidst hafwa nämndt, at af Swenska Kyrko-
handlingarne felas början, intil N:o 8. som måste uttagas. Nu
kommer jag til andra saker: Consistorium Eccl. har flere gånger
skrifwit Högloff. Cancellie Collegium til, om låfwad ärsättning för
omkostningarne wid de årl. Bönedagsplacatens tryckande här-
städes på Finska, som ellies skulle tilkomma Finska Tryckeriet i
Stockholm. Jntet swar är ännu ankommit; men påminn därom.
Nu snart förestå nya omkostningar, och Consistorium har ingen
cassa, at dem bestrida. Sakens sammanhang kan du närmare se af
Brefwen och Räkningarne.

Giör dig wid någon ledig stund underrättad, hwad effter när-
maste beting en mässhaka skulle komma at kosta af rödt Sammet
med äkta gulls galoner och korss, eller af Swart Sammet med
Silfwer galoner. Ellies förefaller här intet, som wore wärdt at
berättas. Ehuru påstgången nu snart blir trög, håppas jag ändå,
at du lijka flitigt skrifwer mig til och jämwäl då och då norr-
omkring.

J önskan om beständig sällhet framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 20. Nov. 70.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 28. d:o. Besv. til en del d. 30. d:o.

166.

Min Käre Son.

Emot all förmodan, och ehuru kölden blir dagel. alt skarpare,
ankommo i går twänne poster, som hade med sig dina bref af
d. 13 och 16 hujus, samt i dem fägnasam underrättelse om din
hälsa och wälmåga. Jag märker wäl, at ålderdoms krämporne hos
mig taga til, och at i synnerhet minnet, synen och den förra
munterheten dag från dag aftaga, samt at jag blifwit ganska öm-
tålig mot köld; men så har jag orsak at tacka den nådefulle
Guden, at jag därunder ännu äger någorlunda hälsa och kraffter.

Det är ganska wäl, at du ännu har CancellieRäts Secret. syslan i behåll, och altså därwid har åtminstone den belöningen, at et eller annat år få bära det namnet i almanachan. Sedan kan Makssens (*sic!*) ärsättning komma til måtta.

Om du skickat pomerantzer med Nordstén, äro de säkert redan förskämde. Han är icke ankommen, och slipper nu mera omöjel. fram. Här talas ock om någon honom på wägen händ olycka.

J närlagde bref afber jag mig Ulfvens ytterligare förskrifningar af Böcker til mit behof. Han har nu skickat på mig åtskillige dels onyttige wärk, dels doupletter, som jag i währ måste skaffa tillbaka. Om du får af Ekholm förtekning på des vendible böcker och Lijkpredikningar, blir den icke större, än at den med posten kan fram och åter skickas.

Jag minnes icke, antingen det war du eller Gahmen som berättade, at Canc. R. Berch utgifwit et supplement til sin kopparsticks förtekning. Därpå måste entel. et exemplar för mig afläggas. Ellies skref jag sidst, huru med Bok- och Kopparstickshandeln för mig kommer häreffter i gemen at förhållas.

J dessa dagar är omsider närlagde kungiörelse af Sälskapet utgifwen. För flere orsakers skul tager jag ingen del hwarken i detta eller de öfriga des göremål. Skal doch under hand bijdraga til des bestånd hwad jag kan.

När Ulfwen tilställer dig räkning, som jag begärt, skickar du den til mig, at jag kan afpruta hwad skäligt blifwer, innan om des betalning anstalt fogas.

Råkas Gahmen, så hälsa honom, och berätta, at han nästa post har at wänta mit bref.

Gud oppehålle dig i Sin fruchtan och Sit Faderliga beskärm!
Din trogne fader,

Åbo, d. 23. Nov. 1770.

C. F. Mennander.

Ank. d. 1 Dec. 1770 Sthm.

167.

Min Käre Son.

Åter fingo wi i dag post från Sverige, som gladde mig med din skrifwelse af d. 20 hujus.

De Böcker, som jag af Ulfwen behållit, belöpa sig, effter när-
lagde af honom opgifna prijs, til 351 D. Men som han effter
wanligheten är ganska dyr, så äro de wäl betalte med närlagde
300 D. dem du honom tillställer, och tillika låter honom quittera
hosgående räkning, den jag sedan återförväntar.

Han skrifwer sig nu fått in 18:de Tomen af Allgemeine historie
der reisen. Den kan betalas särskilt, och tagas i dit förwar, tils
tilfälle blifwer, förmodel. icke förr än i wår, at den hijt för-
sända.

J 8:de tomen af Semlers Sammlung werke, Lebens Beschreibungen
saknas arken N. O. P. Q. R. S. i första alphabetet, denne defect
måste han äntel. supplera, ty ellies är hela wärket förlorat.

Förwara jämwäl dem til wåhren. Men skulle han ei hafwa
något exemplar inne, måste han nödwändigt förskrifwa dessa
felande ark.

Hwarken Augustins eller Nordsténs fartyg wänta wi hijt i höst;
ty smärre siöar bära redan, och wärst är, at jag ei får med pome-
rantzerne trösta mig öfwer deras uteblifwande. Man tror här, at
de blifwa winterliggare i Stockholm. Om så är, så tag tillbaka
pomerantzerne och skriftpaquetterne. Jntet nytt, utan det gamla,
at jag med öm önskan om din wälgång framhärda Din trogne
fader

Åbo, d. 27. Nov. 1770.

C. F. Mennander.

In margine: Jag ser af aviserne at en förnäm Herres Bibliothek
förauctioneras, det må icke ännu wara RR. Tessins?

Ankom den 4. Decembr. s. å. Sthm.

168.

Min Käre Son.

Nu sakne wi redan några poster från Sverige, och är, i anseende
til årstiden samt menföret på siöarne, troligit, at communicationen
häremellan lærer en tid förblifwa impracticabel. Jmellertid an-
wänder jag ändå med fägnad någon ledig stund på påstdagarne,
at skrifwa dig til, ehuru jag ibland, som ock nu händer, icke har
något nytt at berätta.

Min hälsa förhåller sig effter wanligheten, och en min hufwud-önskan är, at Gud wärdes behålla dit hierta i Sin Frukthan, och förläna dig beständig hälsa och wälmåga!

Här berättas, at gatorne i Stockholm skola wara i mörkret osäkre, och at flere inbrott och röfwerier där skola wara föröfwade, samt at i synnerhet Mag. Widenius skall tagit döden därigenom, at han blifwit försätel. öfwerfallen.

Du måste altså taga dig tilwahra, at icke gå allena ute, sedan mörckt blifwit, och at alltid hafwa dörr och pulpet wäl stängd.

De mörka gränder, hwarwid det huset ligger, som du ännu lärar bo uti, fordra härutinnan en synnerlig wahrsamhet.

De underrättelser och slut, som jag tid effter annan bedt dig påminna om i Kongl. Cancelliet, håppas jag blifwa, innan året löper til ända, expederade.

Andersmässan höll jag tractering, då ostronen mycket figure-
rade. Förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 4. Dec. 1770.

C. F. Mennander.

Ankom d. 10. och besv. d. 11. d:o.

169.

Min Käre Son.

Trenne nu ankomne poster hade med sig halftredie bref ifrån dig, hwilcka hafwa hos mig opwäckt den glädjen, som kunskapen om din wälmåga alltid förorsakar.

Den klagan är wäl gammal, at wi til detta Stifftet få för litet antal af Kongl. Förordningarne från Cancelliet, och som icke swarar mot Kyrkornas antal. Den har influtit en eller annan gång i Riksdagspostulaterne; och man har fått löffte om rättelse därutinnan. Doch hafwa exemplaren aldrig warit knappare tilskurne än denna tiden. J synnerhet hafwa wi af Förbönen för de nu resande Kongl. Prinsarne, och Tacksäjelsen öfwer Pr. Carls hemkomst fått så litet antal, at det på långt när icke förslår; utan har man warit twungen, at anmoda Prästerskapet, at afskrifwa exemplar til en del Kyrckor. Secret:n Schröderheim torde, då du ber honom därom, för framtiden rätta detta. Kyrckornes antal i Stifftet är ofelbart honom bekant.

Huru med min Bokhandel framdeles förfares, har jag redan gifwit wid handen. At neml. af nya utkommande skriffter inga andra opköpas, än de som äro rätt märckwürdiga; men at med continuationerne af de Tidningar och wärck, som jag har början af, fortfares.

Ellies är härifrån icke något at berätta, utan jag framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 7. Dec. 70.

C. F. Mennander.

170.

Min Käre Son.

Jag finner af dit wälkomna bref, dat d. 4 hujus, at påsten ännu fram och åter går ganska richtigt, så wida du redan ärhållit och wärkstält min begäran om Ulfwens förnöjande. Han är sig lijk i dyrhet, och hade borðt finna sig wid min ganska billiga afprutning. Så har han ock grofft skinnat på 18 Bandet af Samlung der reisen, hwarföre han tagit 60 D. då likwäl ingen del af de föregående wid högsta cours kostat öfwer 40. Men det är wäl at min handel med honom häreffter blir ingen eller rätt liten.

Din förfatning angående correspondencen oss imellan i winter är jag ganska nögd med, så wida jag därigenom ofta får under rättelse om dit tilstånd, och det som där kan passera. Det kan icke hielpa, om då och då någon postdag går utan bref förbij; äfwen som icke heller jag kan så jämnt skrifwa, dels för mellankommande hinders skull, dels ock därföre, at skrifämnen härifrån merendels tryta. Angående Bönedagsplacaterne är säkert intet swar hijtkommit; hwarföre jag ber dig ytterligare påminna därom.

Äfwen så är det wist, at de första 8 nummerne af Kyrkohandlingarne felas för mig, hwilcken brist jag håppas at du ärsätter.

Swedenborgs Latinska bref ägde jag icke förut, så at det kommer i den samlingen wäl til måtta. Men hwad jak ännu saknar, är et Swenskt hans bref, skrifwit til Götheborg, förmodel. til D. Bejer, och där tryckt. Detta är et cardinal document i controversien. Det lærer wara indragit och förbudit; men Askergrén torde doch genom sin correspondent därstädes kunna ärhålla et exemplar. Register öfwer Gr. Tessins präktiga Bibliothek och samlingar lærer ofelbart blifwa tryckt. Men som det torde blifwa för drygt at

läggas på posten, så förwara et exemplar för mig til wåhren bland de andra papperen, som småningom samlas.

Et och annat smått, som någon rar bok, konststycke etc. öpköper du ock där, så långt en Finsk pung kan tåla, och om priset är lindrigt. Glömm icke heller Gr. och Senatoren Bielkes koppars tick.

Skepparen Gedda skall ligga i Corpo ström, 6 mil härifrån, och kan ei komma längre, i anseende därtill, at ijsen hwarcken bär eller brister. En Ammir. Lieutenant Nordenschöld har doch med mycken möda och wåda tråkat sig hijt fram, nästan hela wägen til fots.

Åbo Tidningarne skal jag öfwersända, alt effter som de utkomma.

J trogen önskan om Guds wälsignelse och beskydd öfwer dig, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 11. Dec. 1770.

C. F. Mennander.

Ankom och besv. d. 24. d:o.

171.

Min Käre Son.

Jngen post hafwe wi fått, och det är icke stort, som jag nu har at skrifwa om.

Då jag bad dig ophöra med köpande af de där utkommande mindre skriffterne, såsom til största delen mindre betydande, undantog jag likwäl dem, som kunna wara antingen interessente eller roande. Af det förra slaget förefaller mig Rådets och Commerce Collegii protocoller om dyrheten och stegring i alla warupriser wara; och af det sednare: Handlingarne rörande Skee församlings beswär öfwer sin Kyrkoherde Kloth, och swaret om des förhållande, hwilcka skriffter nyl. i aviserne äro, som utkomne af trycket, annonserade.

Din Morfar och Mormor äro wid hälsan och hafwa nu tilbragt några dagar i staden. Den wandrande Riddaren cousin Fridric residerar imellertid på Bussila. Han är nu hogad, at engagera sig wid Lifdragonerne, och tråda i handel om et corporalskap. Men ehuruwäl denna utwäg med honom torde wara den endaste, äro doch wederbörande så käre i penningen, at accordssumman icke lærer utsläppas.

HåfRR. Juslén berättade i går, at han anmält i Hofrätten sin åstundan om frihet från syslan, i anseende til sin swaga hörsel, och at få sin Son til tjänstgörande i stället. Men han fruchtade, at pluraliteten, i synnerhet i den sednare omständigheten, skulle falla honom emot.

Gud förläne dig en frögdefull Juhlehelg och et godt slut på det gamla samt wälsignat inträde i det nya året! Framhärda Din trogne fader

Åbo, d. 14. Dec. 70.

C. F. Mennander.

Ankom och besv. d. 24. d:o.

172.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har jag fått 2:ne dine bref, och äro de däruti meddelte underrättelser angenäma; men kunskapen om din wälmåga är alltid den gladaste. J förgårs ankom ock Skepparen Gädde påstvägen med paquettet.

Jag har fugitivo oculo jämfört de öfwersände anmärkningarne med Büschingen, och äro de troligen öfwersatte, undantagande det wassa företalet, och de små anmärkningarne, som höra öfwersättaren til. Lät weta, hwad öde denna skrifften får. Bedröfweligit är, at nytt och gammalt sammansökes, och framlägges i den stälning, at medborgares sinnen skola alt mer och mer emot hwarandra opeldas.

Riksdags skriffterne har jag nu låtit inbindas, som utgiöra 8 starcka band, utom det 9:de, som kommer at bestå af Riksdags Talen, Tidningarne och Krönikan, därwid befinnes, at *Secrete Utskottets betänckande om Banco Fullmäktiges förvaltning med därtil hörande allegater*, är defect, ifrån pag. 80 eller från och med Lit. L. hwilcken brist du hos Görwell måste opfylla. Äfwen saknar jag Probstens Bolmstedts votum i Constitutions saken.

Om Gahmen skulle behöfwa några fåå plåtar för mig til Bokhandeln på Broomanska auctionen, så låter du honom få dem, och tager däremot Böckerne til wahren i dit förwar.

Huru lider det med Tessinska auctionen? Om förteckning på de där förekommande böcker och saker icke är för stor, önskade jag få den med posten. Jämwäl et exemplar af Stockholms Stads nästa

års Calender, allenast häfft. och kringskurit. Den finnes icke hos våra bokbindare. Glöm icke, at ytterligare påminna om Cairénii och Mag. Zweigbergs sakers expedierande etc. etc.

Owiss, om jag får vidare tillfälle, at på detta i Herrans namn nu til slut lutande året skrifwa dig til, önskar jag af alt hierta, at Gud wärdes med det nya året förnya öfwer dig sin wälsignelse i andelig och lekamlig måtta, och göra hela din wandel lyckosam! Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 21. Dec. 1770.

C. F. Mennander.

173.

Min Käre Son.

Gud förnye med det nya året Sin nåd öfwer dig til kropp och siäl, at alt dit företagande måtte ske under Hans wälsignelse, och hela din wandel wara Honom behagelig!

Under denna tiden har jag fått twänne dine bref, och finner, huru du äst angelägen at hålla dit löffte om flitig correspondence, som i min enslighet mycket roar mig och hwarigenom jag ofta förwissas om din hälsa och wälmåga, som ligger mig ganska ömt om hiertat.

J det förra brefwet gifwer du mig wid handen den goda apparence, som tyckes wisa sig til din befordran. Jag önskar, at den snart måtte förwandlas i wärckelighet; och när det skedt, får man vidare rådlägga om din ytterligare fortkomst, alt effter de utsichter, som då kunna förete sig.

J din sednare skrifwelse gifwer du mig en qwick och artig afmålning på din hushålning; hwilcken, som den är ordentel. inrättad, så kan det icke annors wara, än at den gifwer dig sielf nöje, och winner tycke hos andra.

Du berättar, at Juhlhelgen är förnött i enslighet. Men har du icke tilbragt en och annan dag hos Paleens eller andre wänner och anhörige? Än Lundberg då? Huru lefwer han? Ligger Förordningen emot yppighet ännu på hans bord? som hans Swåger sade mig warit dijtlagd, då han begrof sin Fru.

För någon tid beskref du för mig Tessinska qwarlåtenskapen, såsom stående i Stockholm, och med hwilckens betrachtande du finge effter behag roa dig. Men huru skall jag förena därmed det,

som nyl. stod i aviserne, at den skall på Åkerö i Södermanland förauctioneras.

Nog mins jag, at du någon gång berättat, det Com. R. Polheim wore i koppar stucken, men det kan jag icke komma ihog, om jag låtit dig weta, at det stycket saknas i min samling.

Jag täncker i morgon resa til Sagu, och wid återkomsten hälsa på Wiksberg och Bussila. Förbl. Din trogna fader

Åbo, d. 4. Jan. 1771.

C. F. Mennander.

P. S. Här är ganska föränderligt wäder; men merendels blidt, som det ock hela förleden natt regnade. Tillförseln från landet har därigenom afstadnat, och nog siukdomar yppa sig, doch, Gudi låf! inga smittosamma.

174.

Min Käre Son.

Med så mycket större fögnad har jag fått din nyårs lyckönskan, som den icke allenast uttrycker dit ömma hiertelag emot mig, utan ock witnar om dit med åren alt mer och mer stadgade tanckesätt i dygd och Gudsfruchtan. Den wälsignelsen af Guds hand, at äga en så kär och wälartad Son, kan icke annat, än innerl. glädja mig, och mycket lätta min ålderdom, med de den åtföljande beswärligheter.

Det är bäst, at wi hålla oss med wår correspondence wid postwägen öfwer hafwet. Härtills har den gått riktigt nog, torde ock så ske framdeles, sedan genom den nu anhängande kölden de smärre passen blifwit med häst brukbare. Jnga bref äro härifrån ännu norromkring försände.

Härhos följer förstlingen af Finska Tidningarne jämwäl, som jag wet dig samla dina erhålna betyg, det aldraförsta däribland.

En surprise har skedt mig därmed, at jag i Stockholms Calendern ser dig stå ibland Cancellisterne. Huru hänger det med den saken tilhopa? och hwarföre är titeln af Cancellie Rätts Secreterare bortlämnad, som Thomée altid figurerade med?

Jbland de andre underrättelser, som jag begärt och förväntar, glömmet du wäl icke, at låta mig weta, hwad en Sammets Mässhake, sådan som jag beskriw, kan komma at kosta? Om priset ei är altför drygt, torde jag förära en åt någöndera af mina annexer.

Ellies är här effter wanligheten alt tyst, och intet nytt förefaller, som kunde förtjäna berättas. Sedan föhret i dessa dagar blifwit godt, hafwa wi hafft nog ömning tilförsel. J et och annat hus i staden har en rötfeber yppat sig; men den lærer nu wara öfwerständen.

Gud wälsigne dig! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 18. Jan, 1771.

C. F. Mennander.

P. S. På lång tid har jag icke hört om din cassas tilstånd. Lät weta, om den wäl begår sig.

175.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har jag icke fått någon underrättelse om dit tilstånd, som jag doch hoppas wara effter önskan. En enda post för detta året hafwe wi fått öfwer hafwet, men om wintern så håller uti, som den nu några dagar giordt, torde det snart kunna åkas öfwer.

Mit och alla andra bekantas tilstånd här är effter wanligheten, utan någon betydande förändring. Ibland de mål jag bedt dig påminna om i Kongl. Cancelliet, öfwer hwilcka alla wi ännu sakne utslag, kan jag icke minnas, om et warit ifrån Pedersöre Soken, angående tilstånd, at bygga en ny Kyrckia. Probsten Aspegren berättar sig hafwa på min anwising skrifwit dig til därom, men säger sig sakna swar.

En annan sak, som ock länge legat inne, angår Sacellanerne i Ijo socken i Österbotn, hwarest de skola få sina stationer, til församlingens största beqwämlighet och bästa betjäning.

J dag reser jag til Bussila, medan det ei kunde ske för det swåra wäglaget, då jag war Trettondedagen i Sagu. Därifrån ställes kosan til Wiksberg. Gud inneslute dig i sit milda beskydd! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 1. Febr. 1771.

C. F. Mennander.

176.

Min Käre Son.

Under det jag förledne Söndag war i Pargas, ankommo några poster öfwer hafwet, som medbragte trenne dine skrifwelser. Seder-

mera hafwa wi fått en samma vägen; men den hade intet bref med sig. Det fagnar mig hiertel. at du äger god hälsa och muntert sinne. Gåfwor, som wisseligen förtjäna, at man dageligen och innerligen tackar Gud för dem.

Du berättar dig kunna med dit penningeförråd hielpa dig fram til des postgången åter blifwer öpen, och dessförinnan får jag wäl weta, huru mycket du då kan behöfwa. Denna tiden på året är det swårt, at få någre större sedlar, och jämwäl någon risque, at dem öfwersända. Jmellertid hoppas jag, at du bestrider jämwäl mine utgiffter, som: til något smått wid Tessinske auctionen, nya prænumerationer til continuerande wärk, Gahmen, etc.

Tack för utslaget om Zweigberg. Vidimerad afskrifft af Cairenii wäntar jag, effter dit löffte med det första. Det wore underligt, och ländande til Justitiens stagnation, om sådane resolutioner blifwa i Cancelliet liggande, utan communication med de Ämbetsmän, som äga dem wärckställa.

Hwad jag skrifwit om bristande Förordningar, angår icke dem, som genom Landshöfdingarne til Kyrckiorne kringsändas, ehuru en och annan kyrckioherde klagat, at ock de äro ibland otilräckelige; utan de exemplar, som Consistorio tilkomma, ty ibland få wi någre, ibland inge; såsom ock de från Kongl. Cancelliet emanerande skriffter, hwilcka genom Consistorii försorg skola kringdelas: som Swenska Bönedags placaterne och Förbönen under Prinsarnes resa, hwilcka warit emot Församlingarnas antal otilräckelige. Men för denna gången torde wara bäst, at du icke vidare rör dig, eller wäcker någon klagan i den saken.

Mag. Collin är förordnad, at förwalta collega syslan wid dom Scholan i den ålderstegne och siuklige Mag. Hallenii ställe, doch utan all lön. Han förblir likkafult hos mig, så wida min honom ombetrodda hushålning icke är widlöfftigare, än at han kan den, som et bijwäreck, därjämte sköta. En stark blåst i går och i dag, wäcker fruchtan, at hafs ijsen åter är oprifwen, och således påstgången åter för en god tid hindrad.

J önskan om din wälmåga och Guds wälsignelse öfwer dig, framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 15. Febr. 1771.

C. F. Mennander.

Ankom Sthm d. 11. Mars d:o. Besv. kårtel. d. 29. d:o.

177.

Min Käre Son.

Jag nyttjar detta tilfället, at skrifwa dig par ord til, då din morbroder Carl reser öfwer til Stockholm i sin bekanta angelägenhet. Icke behöfwer jag påminna dig, at du går honom med råd och anwisingar tilhanda; ty jag wet, at du det dessutom gör. Om H. Secr. Marks änn wore borta på landet, kunde han ock hafwa qwarter hos dig, så länge du bor på det gamla stället. Sker hans återresa med föhret, wäntar jag med honom continuationerne och de mindre skriffterne, som du för mig denna tiden samlat.

Tillställ ju för des helre Giörwell närlagde bref. Om han eller de andre Bokhadlarne fått in nya Böcker, så öfwersänd til mig wid tilfälle cataloguerne öfwer dem.

Dessutom twiflar jag icke, at alt är i godt minne, hwad jag tid effter annan begärt och skrifwit om.

Jngen ting nytt förefaller här, som skulle förtjäna berättas; utan jag förblifwer på gammalt wijs under all sällhets förönskande Din trogne fader

Åbo, d. 22. Febr. 1771.

C. F. Mennander.

Ank. med häradshöfd. Hassel d. 19. Mars s. å. Besv. kårtel. d. 29. d:o.

178.

Min Käre Son.

Jngen påst hafwe wi fått öfwer hafwet. Det nu warande lenwädret gifwer oss icke heller hopp, at så snart ärhålla det nöjet. Jmellertid hade jag den fägnaden, at i dessa dagar ärhålla dit bref norr omkring af d. 4 sidstl.

Jag har ifrån början fruchtat, at Revisionen skulle winna i twisten om Protonotariatet. Om så går, måste man bemanna sig med tålmod. Hurtigare tumlar det om här i Håfrätten, ända så långt, at Schlyter lærer få rum på nästa assessors förslag, och Fredr. Juslén gör sig fullt hopp om ord. Cancellist sysla endera dagen.

J anledning af utslaget i Zweigbergs sak har Consistorium redan fogat anstalt at wärkställa hwad thy til följe därpå åligger. Så snart jag får afskriffter af resolutionerne rörande Cairenius, dem du låfwat mig, skall en dylijk förfatning med honom widtagas.

Porthan berättar sig hafwa öfwersändt til hafs 20 prænumera-
tions sedlar på Åbo Tidningarne. Han låfwar ock öfwerskicka
några exemplar af de utkomne Numrer, om någonsin i winter til-
fälle därtill gifwes.

Jag glömde tala med din morbror Carl wid des afresa härifrån
om en sak. Om han, wid des ansöknings goda slut, som jag hoppas
och förmodar wore stadd wid penningar, och wille gifwa dig 4. a
600. D. K:mt, så mycket du til dina och mina förnödenheter til
sommarn kan behöfwa, wore jag beredd, at på din anwisning strax
wid des återkomst här betala honom. Då sluppe man, at med posten
öfverremittera penningar.

Gud förläne dig god hälsa och all annan wälgång! Förbl. Din
trogne fader

Åbo, d. 1. Martii, 1771.

C. F. Mennander.

Ank. Stockholm d. 11. d:o. Besv. d. 29. d:o kårtel.

179.

Min Käre Son.

Det fattades föga, at icke jag, då tidningen ankom om Hans Majj:ts
dödsfall, tagit samma affärd från werlden, som Han. Så oförmode-
lig, rörande och bedröfwelig föreföll den mig. Gud hafwe sin
wärdande hand öfwer vårt fattiga Rike, och styre i nåd all ting til
det bästa!

Jag har tusende skäl, som skulle förmå mig, at icke vidare färdas
til någon Riksdag. De förnämste däribland äro min ålder, min
swaga hälsa, och min hushålnings samt mine financers beskaffenhet.
J synnerhet blir det odrägeligit, när Riksdagar så tätt följa på
hwarandra, som nu. Men så lärer jag doch swärligen kunna undwika
at wid detta besynnerliga tilfället infinna mig, hälst ock Biskoparne
därwid förestår något officierande, och jag tillika får det nöjet, at
omfamna dig, och, tör hända, se dig något til godo.

Hälst skulle jag bo tilhopa med dig. Men om du, effter det du
tilförene berättat, nu i Påsk kommer at flytta til Hans Exc. v.
Stockenström, låter det sig icke giöra. Hör altså effter husrum at
mig, neml. en sal och kammare, samt en drängkammare. Men, om
icke nöden eller et besynnerl. fördelaktigt tilfälle skulle så fordra,

bör ingen ting wist slutas, innan jag öfwerkommer. Härwid måste man se på lindrig utgift, och beqwämligheter, at man neml. icke har långt til arbets rummen, utan får bo på et sundt ställe, antingen i sjelfwa staden eller i början på Norrmalm.

En sträng köld i några dagar gaf oss hopp at få våra flera saknade poster ijswägen öfwer hafwet. Men en starck storm i går måste hafwa rifwit opp altsammans, så at näppel. någon communication häremellan åt den sidan står at wäntas, förr än hafwet blifwer rent. Jag försänder altså nu detta bref norromkring.

Med betalningen af den gäld du står uti i Kockens bod, lærer wäl kunna hafwas anstånd, til des Gud hielper mig öfwer, eller åtminstone, tils siöwägen blifwer åter öppen. Jag skref ellies i et bref til hafs, at du kunde af Swåger C. Hassel, emot anwijsning på mig, taga några hundrade daler, om han har tilfälle, at dem aflämna, och dine omständigheter skulle så fordra.

Guds wälsignelse hwile altid öfwer dig! önskar din trogne fader,

Åbo, d. 8. Martii 71.

C. F. Mennander.

Jag förmodar, at du nu hwarje post, som går norrråt, skrifwer mig til. Huru mår B:r Paléen? Få wi snart wänta honom hijt?

Ank. Sthm d. 3. April s.å.

180.

Min Käre Son.

Oförmodeligt har det varit, at posterne ijswägen nu kommit öfwer hafwet, som tillbragte mig dina angenäma skrifwelser af d. 22 sidstl. och I hujus.

Plein pouvoir gifwer jag dig, at beställa mig husrum, allenast de blifwa beqwämlige och lindrige, samt, om möjeligt är, på wecka eller månad, och tillika så belägne, at man har något godt spisqwarter i negden, hwarifrån man kan få låta hemta mat, eller ock spisa där med hederligt folck wid sluten disk.

Skulle Hans Exc. v. Stockenström sielf ytterligare offerera mig rum i sit hus, lærer et så gratieust anbud swårl. kunna afslås. Den fägnaden jag då hade at kunna bo tilhopa med dig, torde kunna stå i jämnwigt med de små olägenheter jag däraf ser flyta.

Jag håppas, at du kan, hwad penningar angår hielpa dig fram, tils Gud låter mig komma öfwer. Men om nödwändigheten skulle fordra snarare understöd, låter du mig det weta.

Med önskan om hälsa och sällhet förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 15. Martii 71.

C. F. Mennander.

P. S. Nu kommer dit bref af d. 8 hujus, med berättelse om Hans Högstsal. Maij:ts präktiga bijsättning. Men man kan säja om den herren, hwad fordom sades om Germanicus: Funus, sine pompa, per laudes et memoriam virtutum Ejus, celebre fuit. Hwad du skrifwer om bewakandet af dit diplome, där öfwer skal jag besinna mig til nästa post.

Närlagde bref är angelägit, och gifwes strax i egen hand.

Ankom Sthm d. 28 d:o. Besv. d. 29 d:o kårtel.

181.

Min Käre Son.

Din fruchtan och fahrhoga, angående Diplomets ärhållande ibland så många concurrenter, som alla lära giöra hwar för sig det bästa, finner jag hafwa mycken grund. Närlagde bref til Hans Exc. Gref Ekeblad afleworerar du altså wid någon tjänlig stund i egne händer, och rättar dig sedan effter det swar och den befallning han dig gifwer. Skulle Hans Excellence finna för godt, at underd. ansökning i detta ärendet strax bör ingifwas, sätter du den op i mit namn, och tilställer den Hans Excellence, i fall, som jag hoppas, han därmed wil beswäras. Då kunde ock, åtminstone wapnprojectet, bijläggas och medfölja. Men ännu bättre wore, om sielfwa Diplomet wore wid det tilfället i sin behöriga form til nådig underskrift färdigt. Detta lämnar jag ock, i den händelsen, helt och hållit på dit besörjande. Mine förnämste lefwernes omständigheter äro dig bekante, någre har jag ock i hast kastat på närföljande lapp. Till modell, och hwad egentel. däruti kan anföras, tager du något annat Prästerligit Sköldebref, t. ex. D. Schröders eller Hausswolfs. Skulle Hans Exc. Sinclairs bijträde behöfwas, håppas jag, at han på anmälan det lämnar. Som saken lærer gå genom Cammarexpeditionen tilställer du dit utkast antingen CancR. v. Helandt eller Kongl. Secr. Sernander.

Om icke Hans Exc. v. Stockenström sielf med desto större alfware offererar mig rum i des hus, torde wara bättre, at utse mig logement annorstädes, och närmare, samt hwarest spisnings beqwämlichkeiten kunde wara til hands. Om drängcammare icke finnes, eller blir för dyr, kunde drängen ganska wäl behielpa sig i et hörn af sahlen bakom en liten skärm, då han ock wore wid oppassning strax at tilgå.

J förgårs dog Prof. Olov Prysses Fru i en här mycket gängse smittosam rötfeber hwarigenom åtskillige redan aflidit. J några landsförsamlingar skall den ock yppat sig.

Närliggande lapp kan du afskrifwa, om däri något wore, som du icke förut hade dig bekant. Sedan måste den förstöras.

Gud inneslute dig beständigt i sin faderliga wård. Din trogne fader

Åbo, d. 22. Martii, 1771.

C. F. Mennander.

Gif åter Paleens Bref i egen hand. Carpelii bref gaf jag honom i Odensdags, då han war inne at aflägga Tro- och huldhets försäkran. Han twiflade mycket på, om han kunde skaffa dig någon underrättelse om Ringierne; låfwade doch göra sit bästa.

Ankom Sthm den 30 d:o.

182.

Min Käre Son.

J går ankommo twänne weckors poster öfwer hafwet, hwilcka med mycket beswär och möda blifwit öfwer isen til fots framsläpade; men jag hade icke något bref ifrån dig, så at jag är rätt orolig däröfwer, huru det måtte stå til med din hälsa. Paleen nämner icke något om dig; och jag föreställer mig, at du icke så offta omgås i det huset, at han altid kan weta dit tilstånd. Får nu se, om du skrifwit med norra påsten?

Som denna tiden är osäkert, at öfwerskicka penningar, jag icke heller ännu fått weta, huru mycket du, tils öppet watn blir, kan behöfwa, är icke annat råd, i fall penninge nöd skulle imellertid för hårdt ansätta dig, än at opläna, hwad nödwändigt tarfwas, emot interesse, och om så nödwändigt fordras, emot en af de minsta sedlarnes pantsättande.

Jag menar, at mine bref nu äro framkomne. Lät weta, hwad Gr. Ekeblad säger om sit, i fall du finner rådeligit at det præsentera. Om husrum och allehanda andra saker wäntar jag ock din berättelse.

Åtskilliga denna tiden utkomna skriffter har jag sedt, de fläste til rubrique, någre ock in extenso. Du handlar wäl effter wanligheten op för mig de betydeligaste, t.ex. Omdöme öfwer anmärkningarne wid Swenska Ministèrens förhållande, 1741. Anm. öfwer någre Prästers förhållande etc. Under trogen önskan om Guds beskydd och wälsignelse, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 29. mars, 71.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 4 apr. s. å.

183.

Min Käre Son.

Omsider har jag fått fägna mig af dit d. 29. sidstl. daterade bref, och därur inhämtat den underrättelsen, at du lefwer och mår wäl.

Du talar om din för sig gångna flyttning, som förmodel. skedt til RR. v. Stockenströms hus, ehuru du det icke nämner. Giärna skulle ock jag, för sällskaps skull med dig, bo där, i fall hans exc. skulle därstädes anbiuda rum. Doch blir wägen därifrån nog lång för mina gamla ben, och tilfälle, at få låta hämta spisning, lærer icke finnas där i granskapet. Du gör altså härutinnan som bäst synes, och underrättar mig, så snart ske kan, så wäl om stället, såsom ock därom, huruwida sängkläder för mig och drängen behöfwas här hemman ifrån. Rummen, som jag förr skrifwit, tingas antingen månads eller quartalswijs.

Lägg af i tid et exemplar af Tessinska cataloguen för mig, samt af de betydeligare utkommande skriffter. Allenast det, som märkwärdigast kan wara, får jag hijt med posten.

Det är ganska fägnesamt, at B:r Carl Hassel behållit sit rum på förslaget. Det öfriga lærer i sinom tid gå af sig sielfft.

Den smittosamma Rötfebern, som gått här i swang, berättas nu något sachtas sig, och förwandlas i en bröstfeber.

Närlagde bref, som angelägna, aflewewerar du strax i egna händer.

Flitig måste du denna tiden wara i correspondencen, och skrifwa om alt som förefaller. Under trogen önskan af Guds beskydd framhärda Din trogn fader,

Åbo, d. 5 Apr. 1771.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 24. d:o.

184.

Min Käre Son.

Det är mig altid et synnerligt nöje, at skrifwa dig til, och låta weta, at jag lefwer och har någorlunda hälsa; ehuru jag nu, som flere gånger tilföre, icke har något synnerligt nytt, at skrifwa om. Owist kan och wara, huru snart några bref oss emellan kunna framkomma, så wida wåhren liknar sig at blifwa nog långsam, och den tiocka samt myckna ijsen i hafwet icke lærer så brått gifwa öpning för påstfarten. Jmellertid längtar jag högel. effter bref från dig, och underrättelser, så wäl i de almäna ärenderne, som om dit enskijlta tilstånd. Mig lyster ock weta, hwarest min bonings ort blifwer, om och när Gud hielper mig dijt öfwer.

Wid denna Stadens Borgerskaps Riksdagsmannawahl förledne tisdag ärhölt Handelsm. Pipping mer än 50. rösters pluralitet emot Fabriqueuren Wechter. J Raumo är Borgmästaren Agricola wald. Ehuru jag icke twiflar, at andre underrätta B:r Paléen härom, kan ock du berätta honom det. Om flere städers wahl på denne orten ännu för sig gått, har jag mig icke bekant. Nästa odensdag eller d. 24. wäljer Prästerskapet i nedre delen af Stichtet sine Fullmäktige, och de i Österbotn d. 30. Guds wälsignelse hwile öfwer dig, och Hans hand styre alla dina wägar!

Jag är med all ömhet och kärlek Din trogne fader

Åbo, d. 18. Apr. 71.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 28 d:o. Besv. d. 3. Maji s. å.

185.

Min Käre Son.

Wårt bekymmer om tillståndet på Swenska sidan, samt min enskijlta längtan at få weta din wälmåga, har blifwit lättad därigenom, at wi i dag ärhöllö oförmodel. tre weckors poster öfwer

hafwet, som hade med sig äfwen så många bref ifrån dig, hwileka försäkra mig om din hälsa och wanliga munterhet, men tillika förmäla om den tomhet, hwaruti din pung är stadd. Härhos följer altså en sedel på 600 D:r K:mt, hwarmed du lærer kunna behielpa dig, till dess jag, om Gud så behagar, kommer dijt, och, kanske, jäm-wäl betala därpå den lilla skulden hos von Aken.

De rum du utsedt för mig til 50 D. i weckan äro wäl nog dyre; men som de ligga rätt beqwämligen till, jag dessutom lätt föreställer mig at hyrorne, i synnerhet wid den förestående Riksdagen, hållas i högt prijs, så kan du, om det icke redan wore skedt, oprätta öfwer dem wecko- eller månadetals skriffteligit hyres contract. Det kunde taga sin början med Junii månad, ty då wid pass hoppas jag wara där.

J Diploms quæstionen håller jag onödigt, at beswära RR. Scheffer och Gr. Fersen med bref. Ty om Gr. Ekeblad gör fullt alfware af saken, som jag hoppas, så concurrera de wäl med honom. Tör ock hända, at jag öfwerkommer, innan den saken tages under deliberation. Skulle imellertid inlaga behöfwes, skrifwer du den i mit namn. At jag haft unanimitet wid B. wahlet, är sant; men at ock andre fått röster kommer af den ganska naturl. orsaken, at hwar och en skal wälja på tre.

Under all sällhets förönskan framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 26. Apr. 1771.

C. F. Mennander.

Lefwerera närl. bref strax i egen hand.

Ank. Sthm d. 4. Maji s.å. Besv. d. 10. d:o.

186.

Min Käre Son.

Jag begärte sidst, at du med Gullsmeden Seel skulle oprätta skriffteligit hyrescontract; men det finner jag nu onödigt, så wida det kommer allenast an på wecko- eller månadtal, och således kan, när man will och lindrigare wilkor anbiuda sig, ryggas. Denna hyran är en fjerdedel dyrare än i sielfwa Norrköping, hwarest ändå på köpet månaden räknades effter almanachan. Du skrifwer icke tydeligen, huruwida Sängkläder i contractet inbegripas; men jag tycker ändå, at de wäl rymmas däruti, och lära innefattas i dit Etc.

som står effter Säng och Paulun. Nödigt blifwer ock, at förordas måtte, om frihet, at låta koka The, Caffé, etc. Städning lærer jämwäl för samma köp bestås. Wi måste bägge beflita oss om mycken oeconomie och sparsamhet, så wida jag har stor möda, at opbringa nödiga resepeningar, emedan ock en god del af min Säd ännu är oförsåld, på hwilcken jag måste söka giöra lån.

Af dit i dag ankomne bref ser jag, at du warit siuklig; men nu är restituerad, som hiertel. gläder mig. Sköt altig (*sic!*) hälsan noga, som den angelägnaste delen af det timmeliga.

Berätta B:r Paleen, at af de til största delen redan inkomne voteringarne kan slutas, at D. Gadolin och Kh. Edner blifwa fulmäktige för södra delen af Stichtet. Jag är så länge jag lefwer Din ömme fader,

Åbo, d. 2. Maji, 71.

C. F. Mennander.

In margine: Ålands Prästerskap har walt til sin enskilta fulmächtig Håf Pred. och Pastor i Finström Backman, ÖfwerHåf. Pred. Grunerus, des cousin, til mycken grämelse.

Ank. Sthm d. 13. d:o. Besv. d. 17. d:o.

187.

Min Käre Son.

Dine twänne bref af d. 3 hujus har jag bekommit, med den fägnesamma underrättelsen, at din opasslighet är, genom Guds nåd, fulleligen öfwerwunnen. Glädjefult är ock det, at man kan giöra sig godt hopp om de almänne sakernas lyckeliga framgång, bland hwilcka Hans Maij:ts högsteffterlängtade och nu snart förmodade hemkomst bör med alt skäl ställas i främsta rummet.

Under den Högstas beledsagande har jag tänckt strax effter helgen anträda resan postwägen, så framt siön til dess blir ren från ijs. Men ännu ligga passen öfweralt. Någon wärma hafwa wi om dagarne; men nätterne äro kalle, och ingen droppa regn har denna wahren fallit, så at åkrar, ängar och betesmarcker stå jämmerligen förtorckade. Alt hopp synes wara ute, om ei snar hielp kommer.

Dränggossen Henric, som jag tänckt taga med mig, har fallit i en swår siukdom, så at owist är, om han hinner restitueras, innan resan skal företagas.

Gardiner kan Jungfrun icke skaffa dig, förr än nästa höst.

J går afsomnade Biskopinnan Fahlenia.

Du har grund däruti, at den dumma och dårhusfärdiga Ståhlberg lärer wara fast i Swea HåfRätt för des obetänckta skrifklåda. Skrufwarne måste wara löse i hufwudet på honom. Det kan hända, at jag får resesällskap af Bar. Rehbinder och des Fru. Lifdrag. officerarne hafwa i dag wahlit Capit. Gyllenskepp til Regements fullmächtig.

Gud hafwe dig i sin milda nåd innesluten! Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 10. Maji, 1771.

C. F. Mennander.

Aflämna i egen hand närlagde. Här berättes nu, at Borgm. Sacklen icke blifwit fulmächtig från Biörneborg, utan en handlande. För Wehmo härad har den bekante Gabriel Andersson blifwit wald.

Ank. Sthm d. 20. d:o.

188.

Min Käre Son.

Jag wäntar nu allenast på någon post ifrån Sverige, som kan hafwa underrättelse med sig, huru wida siön är ren från ijs eller icke. Sedan anträder jag resan i Herrans namn, antingen i slutet af nästa wecka, eller ock i början af den påföljande.

Skulle det så hända, at jag, om Gud gör resan lyckelig, hinner fram en eller annan dag förr än Junii månad ingår, hoppas jag icke blifwa twungen at ligga på gatan, utan få tilträda de för mig bestälta rummen.

Henric begynner wederefås af sin siukdom; men som han icke så snart kommer til de kraffter, at jag kan hafwa säker betjäning af honom under en så beswärlig resa, har jag försedt mig med en annan serviteur.

Näppeligen hinner jag mera skrifwa dig til härifrån, utan förmodar snart, gifwe Gud med glädje och goda tidender, få omfamna dig, förblifwande ständigt Din trogne fader

Åbo, d. 17. Maji, 71.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 24 d:o.

189.

Min Käre Son.

Jag är ännu här qwar, dels hindrad af åtskilliga syslor, dels ock däraf, at mycken ijs härtills legat i skärgården. Nu skall den doch begynna skingra sig, som den i går ankomne posten wetat berätta, twilcken hade med sig din kärkomna skrifwelse af d. 17. hujus.

Tredie dagen Pingst afreste Bar. Rehbinder med sin Fru, Carl Paleen och Mag. Erwest. Men som de dröjas en och annan dag i Wehmo, kan det wäl hända, at jag hinner op dem. Min afresa härifrån är fastställd, om Gud behagar, till nästa måndag.

Jmellertid bör jag berätta, at för några dagar afgått härifrån på Corplanders fartyg en mig tilhörig kista, med böcker och kläder, samt en Bärburck. Lät höra effter detta fartygs ankomst, och bestyr därom at kistan blifwer strax opflyttad; hwilcket är så mycket nödigare, som den icke fått rum under öfwerloppet, utan blifwit stående på däck, och således kan taga skada, om regnwäder infaller. Gud wälsigne dig, och giöre vårt möte gladt! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 24. Maji, 71.

C. F. Mennander.

P. S. Om någon watndrickning för din hälsa nödwändigt fordras, torde wara bäst, at nu strax använda par weckor därtill. Ty något Riksdags arbete lærer du wäl wara beredd uppå, om tilfälle därtill gifwes.

Ank. d. 29. d:o.

190.

Min Käre Son.

Nu kan jag fägna dig därmed, at resan gått både fort och lyckeligen, så at jag i går qwälls kom hijt hem. Alt synes wara i god ordning, och alla de jag råkat, betyga mycken glädje öfwer min återkomst, som jag tror flyta, åtminstone hos de fläste, af et oprichtigti hierta. Paleen är i staden, och mår wäl. Morfar wäntas inn i morgon. Jusléns hafwa i går återkommit från sin resa til Helsingfors. Härnäst mera. Glöm icke commissionerne, i synnerhet opwaktningen hos Gr. Horn.

Gud förläne dig hälsa och wälmåga, förbl:r Din trogna fader

Åbo, d. 11. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

191.

Min Käre Son.

Din skrifwelse af d. 7 hujus har så mycket mera fägnat mig, som dit Sonliga hierta lyser af hwarje rad däri. Jag har härtils budit til, och skall framdeles söka at effter all förmåga fullgiöra mot dig den plikt, som Faders namnet åtföljer, hwilcket warit och är mig så mycket lättare, som den omsorg och kostnad det kan med sig hafwa, wida öfwerwäges af den glädjen, som din dygd, flit och stadighet hos mig opwäcker, hwilcken är den största, Försynen beskärt mig i timmelig mätto. Med tisdags posten berättade jag, at resan gått fort och lyckeligen. Den hade kunnat ske ännu skyndsammare, så framt jag icke warit nödsakad, at flarestädes wänta på fordenskap. Måndagen seglade jag från Bomarsund i Åland ända hijt, under en starck storm och täta wäderilningar, så at både mitt mod till siös, och Ålänningarnes ärfarenhet, därigenom undergick sit examen rigorosum. Mindre secrete Deputationen skall behöfwa de projecter, som wid 66 års Riksdag infordrades till instruction för Cancellerne från academierna. Det som Åbo afgaf, har icke funnits bland Deputationens handlingar, icke heller i Consistorii härstädes. Men som jag tagit för mig afskriffter af alla 3 academiernes utlåtanden i denna saken, följer härhos det, som Åbo då afgaf, hwilcket du med det första aflewerrar til Kongl. Secreteraren Arrhenius, som därom mig wid afresan påminte.

J dag har jag begynt watndrickningen, och flyttar i morgon til Lemo, men måste ändå hwarje wecka wara par gånger i staden.

Morfar har jag icke ännu råkat, doch skall han wara wid fullkomlig hälsa, och snart införwäntas. Det kan ock wäl hända, at jag nästa wecka gör en tour til Bussila och Wiksberg.

Jag längtar förnimma Gr. Horns utlåtande, och twiflar icke, at så wäl den som de öfrige commissionerne du dig åtagit, blifwa wäl bestälte.

Gud göre din lefnad förnögd och lyckelig! Förbl:r Din ömme och trogne fader

Stockholm (*sic!*), d. 14. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

192.

Min Käre Son.

Jag har warit några dagar på Lemo, hwilcka ehuru de woro regnachtiga, artade sig doch min Brunscur där långt bättre än här, hwarest öfwerlopp och bekymmer äro stundeligen til mötes. Din morfar och mormor hälsade där uppå mig, friske och muntre. Din morbror har ännu icke infunnit sig til sin depositions emottagande.

Gref Horn dröjes då gräsel. länge på landet. Om icke något hans utlåtande kommer med nästa påst, måste wi wäl oförtöfwat skrida til Cancellers wahl, på det jag må undslippa, at, tör hända, stå i Dageligt Allehanda, som den, hwilcken för länge usurperar det höga Cancellers ämbetet. Jmellertid synas alla wara hogade för Gr. Horn.

Emot all förmodan har jag fått paquettet från England i dag här i Åbo. Det har kommit til D. Wrangel, och han, som trodde det jag redan wore förrest från Stockholm, det jag doch icke war, har skickat det hijt med en resande Prästman. Däri låg innelychte bref til Wrangel sielf, som du är så god, och bestyr honom ju förr dess helre til handa. Skulle han, som troligit är, nu wistas i Sahla, så slår du couvert om brefwet, och sänder det dijt med posten. Lijkaledes aflewvereras närlagde bref til Pastor från London Ferelius, som bor i stora Kyrckobrincken huset gentemot Capellanshuset. Onödigt blir altså, at gifwa det til D:r Bierchen, som adressen lyder.

Magister Aaron Mathesius, som skickat til mig åtskilliga wackra böcker från London, åstundar dijt tillbaka et exemplar af Regeringsformen samt wår nuwarande Konungs försäkran. Dessa opköper du, och jämte några andra de mäst interessente denna tiden utkomne skriffter, slår i et convulut, med adresse til bem:te magister, samt försänder det med nästa til London gående skepp. Glömm detta icke. Et litet bref från dig kunde ock följa med, hwari du berättar, at jag som redan från orten bortfaren, icke kunnat sielf besörja om denna saken. Hans Maij:ts hålna Tal måste för all ting följa med.

Jag föreställer mig, at du redan fått Pr. St:s pupillcassas förskrifning på peng:r och at estamperne snart få sin granlåt färdig.

Under ständig önskan för din wälgång, framhärda Din trogne fader

Åbo, d. 21. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

P. S. Skaffa brefwet til Edner, och det til Görwell gifwes i egna händer. Med sidsta post lærer du wara anmodat, at lefwerera til honom några penningar, och däremot uttaga de af Acad. Bibliotheket köpta Böcker. Härom averterar jag honom och tillika rådgör om Expillys Dictionaire, hwarom han lærer utlåta sig för dig. Vale!

193.

Min Käre Son.

Af dit bref och flere underrättelser därifrån har jag inhämtat kundskap om den stora förändring sig tildragit, och det, genom Försynens styrelse, i stillhet och utan buller.

Berättelser lära ock härifrån redan wara afgångne om Bar. Sprengportens anstalter i Helsingfors och däromkring. Jag wäntar af dig med nästa post omständelig kundskap om alt hwad förelupit är, som ock exemplar af de skriffter som wid detta tilfället af trycket utgifwas. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 25. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

194.

Min Käre Son.

Med mycken fägnad har jag nu på stunden åter fått din skrifwelse af d. 25. hujus. Jag wäntade däri omständeligare berättelser, men föreställer mig, at du denna tiden hafft andra syslor. Så snart de minskas, får jag wäl längre bref.

Det är bedröfweligit, at RR. Gr. Stockenström icke will emotaga Cancellariatet. Jmellertid är kallelsen för Hans Exc. opsatt, och afgår med denna post. Insinuera ock hos Herren närlagde mit bref. Skulle inga böner och persuasioner hielpa, så hör dig närmare före, och lät med aldra första weta, hwart man bör wända sig. Alla Herrarne hafwa wi fullkomligit förtroende före; men en skall wäljas. Hälst önskade jag äfwen som du, at det blefwe Cancellie Presidenten, om ei Upsala lägger sig i förwäg. Des tancka torde du kunna utforska. Slår det felt, blir Academien

wäl försedd antingen med Gr. Bielcke eller v. Hermanson. At Gr. Horns bref nu icke afgifwes, förstår sig af sig sielfft.

Du har par gånger i dina bref talt om min öfwerresa til Stockholm ännu i höst som en afgjord och nödwändig sak. Men jag önskar icke vidare höra därom hwarcken af dig eller någon annan. Ty det skulle ske nu på hösten med min ganska stora olägenhet och hälsans äfwentyr. Jcke heller ser jag någon anledning därtill, då Riksdagen innan kårt slutet. Ståndets oin-skränckta permission äger jag, at återkomma på behagelig tid, om hälsa och andra omständigheter så tillåta. Nu är jag stadd mitt i watncuren, och har härtils tykt mig känna däraf mera skada än gagn, så at jag flere gånger tänkt afbryta den; men på D. Haartmans persuasion måste jag hålla ut. Skulle altså emot all förmodan någon yrcka på min dijtresa, så sök afböja befallning därom. Påliteligt folck behöfwes ock i provincerne, och kan jag utan skryt säja, at min härwaro icke warit utan all nytta. För din wälfärds skull behöfwer jag icke heller mer resa öfwer. Ty du står nu på den trappan, at under Guds wälsignelse egen flit och dygd wäl kan hielpa dig fram. Och du har de papper i händren, at Hans Maij:t lærer benåda dig bland de 150. när i underdånighet någon din Förman gör därom påminnelse.

Med et fartyg, som nu skal wara i Stockholm, wäntas Prof. Gadd tillbaka. Estamperne torde blifwa färdige, at med honom öfwersändas. Äfwenledes wäntar jag då de effter min afresa samlade papperen och continuationerne.

Bland dem glömmas icke Wet. Acad:s sedermera utkomne Tal, t. ex. Salvii edition af Michelessis, hwari Scheffers swar står. Parentationen öfwer Pr. Strömer lærer ock redan wara tryckt.

Jag önskade tillika från Ulffven få en defect supplerad i Buschings Magazins 5:te del, som består i Arcken N. O. P. Q. R. S. i tredie alphabetet. Däremot äro dessa samma ark i mit exemplar in duplo i andra alphabetet, hwilcken douplette han med första siölägenhet skall återfå.

Jag förblifwer så länge jag lefwer Din trogne fader,

Åbo, d. 31. Aug. 1772.

C. F. Mennander.

P. S. Jag skrifwer ock nu til Præs. B. Rosir, at han måtte förmå RR. Gr. Stockenström til Cancellariatets emottagande. Lyckas det

icke, så lät entel. strax weta, hwart man skal wända sig. Hälsa ock ibland på Arckenholtz. Kanske at han i höst öfwersänder Böckerne. Hans bok som du har, wäntar jag, när den icke mer behöfwes.

195.

Min Käre Son.

Fredags påsten från Stockholm är ännu icke hijtkommen, och således icke heller RR. Gr. Stockenströms swar om Cancellariatet, som wi därmed wänte. Winden har här synts wara fogelig, så at man begynner oroa sig öfwer postens dröjsmål. Men det kan ock hända, at annat wäder warit på hafwet.

Lät äntel. weta, hwart wi med Cancellers wahlet, i fall din wärd icke emottager syslan, skole wända oss. Hufwudsaken är at kunna inhämta, hwart Upsala boerne syffta. Ty det wore harmligit för oss, at falla på En, den de antingen förut, eller i det samma til sig kalla. Det torde icke wara omöjeligt, at utspana deras desseiner. Kl. Secret:n Arrhen lærer kunna därom underrätta dig.

Det kan icke annat än högel. glädja mig, at du blifwit känd och brukad af Hans Majj:t. Sådant öpnar tillträde och låfwar ihogkomst hos en så nådig Herre.

Ännu drages jag med watndrickningen som likwäl nu nalckas til slut.

Gen. Ehrenswärd skall på Saaris wara ganska swag, och gifwa föga hopp om restitution. J qwälls spargerades han redan wara död.

Jag innesluter dig i Guds beskydd, och med all ömhet framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 11. Sept. 1772.

C. F. Mennander.

196.

Min Käre Son.

Med mycken glädje öfwer din hälsa och munterhet får jag nu dit bref af d. 1 hujus.

Ännu håller jag på med watndrickande. D. Haartman wil så hafwat. Men huru det bekommer, är owist. Så wida, utom den redan nog olustiga och kalla wäderleken, dagel. syslor ligga öfwer mig, som bry sinnet, och hindra kroppen från motion. En enda

gång effter hemkomsten har jag fått besöka Lemo. Mag. Collin agerar ibland ambassadeur dijt i finance ärender.

Jag twiflar icke, at, emedan Corplander redan rest därifrån, du tager wara på nästa tilfälle, at öfwersända Estamperne, och de för mig samlade papperen. Bland dessa böra finnas hwarje-handa utkommande interessente skriffter, som Landmarskalckens Tal etc. Kyrckioherden Nymansson i Ladugårdslandet har låfwat mig 2:ne nyss graverade portraiter. Spatsera någon gång ut til honom, och tag dem. Endera dagen skal jag öfwersända peng:r til dessa och andra behof. Denne gången hwarken hinner eller orkar jag mera skrifwa, än tillägga den försäkran, at jag altid är Din trogne fader,

(Päivüksettä. — Utan datum.).

C. F. Mennander

D. Gadolin har skrifwit mig flitigt til; äfwenså Edner. Råkar du dem, så ursächta mig, at jag nu ei swarat, det skal ske innan kårt.

P. S. Glöm icke Engl. Mathesius. Skrif honom ock til då du öfwersänder papperen.

Ank. Sthm d. 14: Sept. 1772.

197.

Min Käre Son.

De sidste par påsterne hafwa icke hafft med sig något bref från dig. Sådant är emot vårt aftahl. Men jag will håppas at icke siuklighet utan syslornes trägenhet warit därtil wällande. Hälst den nu ankomne Prof. Gadd berättar, at han lämnat dig wid hälsan.

Härhos följa nu med B:r Pehr Juslén junior 1:o. 2:ne din Sal. Farfaders fullmagter. 2:o. Ett paquette til H. Canc. R. Berch, det du med mycken hälsning från mig afleworerar. 3:o. et 4:o. Et d:o til Biskop Serenius, och et til H. ÖfwerHåf Pr. D. Wrangel. Skulle desse icke wara i Stockholm, kan det förra afgifwas til des Måg Ternell i huset där han under Riksdagen bodde; och det sednare til Kyrckkoh. Båld i S:t Maria, då de wäl lära til sina ägare bestyras.

Lijkaledes finnes här bredewid andra delen af Profpsalmboken, samt Yoricks Empfindsame Reise, hwilcken sednare bok tilställes bokhandlaren Lochner såsom hwilcken han fått rättighet at återbekomma, då jag tilhandlade mig en nyare och komplett edition af denna resan.

De 6 arcken åter af Buschings Magazins 5:te tome återställas åt Dir Ullf, såsom douplette i mit exemplar. Däremot saknas arcken af samma bokstäfwer i tredie alphabetet, neml. N. O. P. Q. R. S. dem han äntel. måste nu gifwa mig, eller med det aldräförsta införskrifwa, at hela wärcket, som han tagit dyr betalning före, icke måtte blifwa skämt och stympat. J dag har jag i Herrans namn slutit watncuren. Får se, huru den bekommer mig.

Öfwerläpp af allehanda folck nu wid marcknaden twingar mig at sluta, med den wanliga försäkran, at jag altid är Din trogne fader

Åbo, d. 15. Sept. 1772.

C. F. Mennander.

198.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag fått din skrifwelse af d. 11. hujus, hwilcken förorsakats så wäl af underrättelsen om det allmänna wälståndet och lugnet, som om din enskijlta hälsa och munterhet. Jag twiflar icke, at du alt framgent gier mig omständeligen til känna hwad sig tildrager.

Wäl är det, at du genom flijt och arbetsamhet gör dig känd och älskad; men i den delen måste man och hålla måtta, som jag offta tilförene bedt dig. Ellies förestår en alt för tidig och genom lifskrafternes och siälens styrckas förnötning decrepit ålderdom. Du har ock utom dess en sådan hälsa, som sielfwa naturen förbiuder dig at hushålla med.

Med Juslén, som i går morgons lærer hafwa rest härifrån, i följe med v. Præsid. Stierneld, skickade jag et paquette til dig, hwari låg i bref instruction om de papper som det innehåller. Strax effter ankomsten lærer han tilställa dig det.

Härhos följa i twänne sedlar 600 D. K:mt til de för mig skeende utgiffters bestridande af hwilcka jag likwäl ännu icke wet flere, än betalningen för kopparstickens encadrering, och opköpet af de utkommande betydeligare skriffter.

2. Tunnor Äpplen skal jag och be dig ophandla för mig och hijt öfwersända, af Tysk frukt, en af det större, och en af Borstocker slaget. Här, äfwen så wäl som i Swerige, fås så godt som ingen frukt i år. På Lemo war någon apparence, men den hafwa tiufwar

förstört, och, det som wärre är, skamligen skadat några de bästa träd.

Under det jag städar om mina papper, finner jag, at almänna Tidningarne för 1771 gå hos mig allenast til och med N:o 78, och wid dem saknas jämwäl titelblad och register. Nog mins jag, at Giörwell för sina bekanta swårigheter afbröt sina förlager, men om Tidningarne just stadnade abrupt wid denna nummern, wet jag icke; icke heller, om Swea Rikes Krönika f. d. 12 Febr. 1771. slutit sig med det 43:de stycket, som jag äger. Biographia Suiogothica lærer ännu icke wara continuerad längre, än til pag 112. Men mig felas halfwa arcket K. ell. fr. pag. 72 til 81 hwilcken defect du ber Giörwell supplera, som ock kan gifwa underrättelse i de förre omständigheterna.

Af förteckningen på ingifne mål til Urskilningen wid den nu slutne Riksdagen har jag til och med N:o 27. Riksdags Tidningarne til 57. Hwarest Lärda Tidningarne Etc. stadna för mig, mins jag mig hafwa på en Note lämnat til dig wid afresan.

Almänna Tidningarne och Dagel. Allehanda torde komma i någon confusion därigenom, at du redan hijtsändt några numrer. Men jag wet, at du effter wanligheten beställer alt wäl. Parentationen öfwer Prof. Strömer ser jag wara utkommen, som följer med de andre skriffterne. Item märckel:e Tal, som Ingmans och predikningar, som Wrangels wid Wasa ordens instichtelse, Flodins på Tack-säjelse dagen, Benzeltiernas. Etc.

Skiut icke opp med sakernas öfwerskickande til de sidsta fartygen, ty då blir hijtkomsten mycket owiss. Tag ock af Ulfwen och de öfrige bokförarne register på deras i år inkomna förråd.

J måndags slöt jag i Herrans namn watncuren, men som wäderleken warit swår, och syslorne dagel. och mångfaldige, undrar jag icke däruppå, at jag ingen nytta däraf spörjer. Något torde likwäl wara ur kroppen afskölgt, så wida hostan afstadnat. J dag har jag förrättat Präste ordination.

Nästa tisdag blir R. M. Prof Kalm genom Præsident förklarad til ledamot af Wasa orden.

Gud hälle sin nådeshand öfwer dig, och gifwe wälsignelse til alt dit företagande! önskar Din trogne fader

Åbo, d. 18. Sept. 1772.

C. F. Mennander.

Jag har länge sträfwat effter at få en gamma (*sic!*) bok in fol. Eugubinus de perenni Philosophia. Den finnes bland Rectorns wid Tyska scholan Nitzars böcker, hwilcka nu som bäst äro under auction. Om den icke redan är bortgången, wore wäl, om du antingen sielf, eller genom Ekholm, kunde få den til billigt prijs. Dagelegit allehanda åstundar jag icke längre, än til Riksdagens slut.

Ank. och besv. Sthm d. 25 d:o.

199.

Min Käre Son.

Du är, om icke just en mycket betydelig Cancellers Secreterare, som du sielf med nog modestie inbillar dig, doch åtminstone en ganska beskedlig gässe, som sonderat RR. Gr. Scheffer om Cancellariatet, och kunnat gifwa oss den försäkran, at han det emottager. Detta fägnar mig så mycket högre, som min hog altid legat dijt åt. Påsten ankom i går qwälls, och i dag afgår kallelsen. Större skyndsamhet har wäl icke kunnat brukas. Genereust är det, at Herren strax i början försäkrat, at framdeles icke wela bortbyta oss mot Upsala. Men, om högre befallning emellan kommer, som det skedde med Gr. Ekeblad? Quid tum? Doch, det är bäst, at icke föreställa sig alla möjel. händelser. Aflewerera närlagde bref, jämte min wördnads förmälan. Kallelsebrefwen lära ock afgå under dit couvert. Som RR. v. Stockenström icke behagat enskilt swara mig, håller jag betänkel. at ytterligare oroa honom med min skrifwelse. Jcke heller skulle jag nu hinna därmed, som nu på stunden skall wara wid den act, då Pr. Kalm förklaras för ledamot af Wasa orden, så at wi hafwe två academiska solenniteter på en dag, neml. Cancellers wahlet och denna.

Det wore rätt wähl, om jag bland de öfriga papperen, som hijt förwäntas kunde få den Archiat. Schützers tractat om Phaëtons siukdom och död, til hwars förläggning D. Skragge skrifwit sin qwicka och bitande satire, den han kallar *Sällsynt Missfoster*, hwilcken jag redan äger.

Om wid fahrttygens afgång pomerantz er finnas til billigt prijs, skickar du mig et litet partie af dem. Hör åt hos Giörwell och Ullfwen, om de fått in några continuationer för mig, hwilcka då hijt öfwerstyras. Registerne, som jag sidst skref om, glömmas icke, ei heller Eugubinus. Om den redan är försäld, lærer den stadnat i Ekholms händer, som därom tilspörjes.

Under önskan om alt godt af den Högstes hand förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 22. Sept. 1772.

C. F. Mennander.

200.

Min Käre Son.

Twänne påster hafwa wi fått, utan at de hafft något bref med sig från dig. Jmellertid har jag likwäl af våra hemkomne resande, Gadolin, Borgström, Poppius och Krogius fått förnimma, at du wid deras afresa warit wid hälsan.

Nu kommer den tredie påsten, och bekräfftar det samma, genom dit angenäma bref af d. 25. sidstl. Jag håppas at kallelsen til Cancellariatet nu är ankommen och emottagen, samt at Lagm. Paléen, som för 2 weckor sedan reste hädan, är lyckeligen arriverad.

Den långa listan på utnämnde adelsmän i förra inrikes Tidningen läste jag begärligen igenom; men fann icke wår Slägt där nämnd. Likwäl kan jag icke föreställa mig, at någon swårighet i den saken nu mera kan möta, när den behörigen invigileras, fast änn därmed skulle gå något på tiden. Jag ser ock, at du därutinnan hyser godt hopp. At du sedan, på sätt som dit bref förmäler, gör din underdåniga tacksäjelses reverence, är mycket anständigt och tilbörlligit. Utgiffterna wid diplomet etc. skall jag söka förese dig med, när jag får weta, huru högt de stiga, på det at den förra fruktbara summan må förblifwa oförrykt.

Härhos följer en af Åbo Tidningarne. De begynna utkomma mycket oordentel. och, det som wärre är, de magra nog af. Det har jag förut förestält mig. Ty så plägar det gå med dylijka Societeter, hwari många ledamöter men fåå arbetare äro, och dessa lijta på hwarannan. Porthan är förnämligast den, som härtils hållit dem wid magt. Nu har han warit siuk ock Tidningarne hafwa känning af samma feber. Med årets slut, om de så länge förmå draga andan, torde de aldeles afsomna. Mig har ingen rådfrågat om det Lärda Samhällets bestånd. Jag har ock flera orsaker, at mig därmed icke befatta.

Gadden berättade, at du wore sinnad förära dijt busterne af de gl. Philosopherne. Det skulle jag icke råda dig til. De misspnyda icke dina rumm. Och i fall där ei wore för dem tjänliga ställen, är långt bättre, at gifwa dem til Bibliothequet härstädes. Hwad

jag tid effter annan begärt och påmint om, håppas jag blifwa alt-sammans wäl bestält.

Gud styre och beware dig! Förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 2. 8bris, 72.

C. F. Mennander.

P. S. Med Corplander har Jungfrun öfwersändt til dig en liten burck Bär, och en thébordsduk. Däremot begär hon, at du wille låta genom drängen opköpa 1½ Tunna goda Renshår, til sängkläder åt tjänstefolcket. Corplander har sagt sig äga tunnar, at lägga och förwara dem uti.

201.

Min Käre Son.

Nu har jag icke stort at berätta. Man wäntar bijfall om Cancellariatet, och trodde, at det skulle följa med den i går ankomne påsten. Men saken lærer fordra sin tid, innan den hinner Hans Maj:t föredragas.

Jag såg i aviserne, at Holmberg fått in 6:te och 7:de tomen af Questions sur l'Encyclopedie. Som jag af honom handlat de 5. första tomerne, så tag ock för min räkning dessa två, och lägg dem til de öfriga papperen, som med något fartyg snart hijt förwäntas.

Aflefwerera närlagde bref, och skrif mig flitigt til, som förbl:r Din trogne fader,

Åbo, d. 6. 8bris 72.

C. F. Mennander.

Gen. Ehrenswärd har det almänna til mycken saknad förl. lördags afsomnat. Hade du tilfälle, at sielf tala med Ekholm, wore wäl. Kanske, at han inropat på Nitzaars auction Eugubinus, då den kunde följa med hijt öfwer.

202.

Min Käre Son.

Dit bref ankom i förgårs, och i går aflefwererade Pastor Arenius paquettet. Han giör sig ganska godt hopp om Jomala, hwilcket jag önskar måtte inträffa. Men på närmare effterfrågan förnam jag, at han icke haft tilfälle at opwakta Hans Maj:t, utan bygger på RR. Lievens och Præs. Lilienbergs löfften. Han hade ock et

bref med sig från Ståhlberg, hwaruti han berättar sig nu wara frisk och redig, hwilcket ock brefwets goda sammanhang tyckes wijsa. Men at några politiska nycker hos honom äro qware, skönjes däraf, at han bijlägger en schiographie til et wärck: Om Rysslands intresse mot Swerige, som följer härhos til dine ministerielle händer. Han berättar widare at han fått predikelåf på Gottland, samt har hopp, at blifwa där prästwigd, om B. Lütkekan gynnare honom. Däruppå går förmodel. närlagde bref ut. Gå därmed til ägaren, som ännu lærer wara qwar i Stockholm, hälsa från mig, och rekommendera den stackaren til det bästa. Dessutom averterar han, at han på min begäran samlat åt mig en hop Gottländska coraller och några marmorarter, hwilcka i en halftunna inpackade, skola wara adresserade til Mag. Tötterman. Tag den äntel. därifrån, och skicka den hijt med öfrige sakerne, hwilcka jag wäntar därifrån med det först afgående fartyget. Ty som hösten är långt liden, och wintern för dörren, är fruchtan wärdt, at de sidste blifwa på wägen infrusne och winterliggare. Glöm intet af alt hwad jag begärt. För all ting icke Äplen, så framt de finnas, och ei äro oskäl. dyra, som torde hända, så wida i och omkring Stockholm detta år föga mera fruckt wanckats än här.

En del af Canc. Secreterarens skyldighet är, som torde wara den nya ännu obekant, at förse Consistorium academicum med et exemplar af alla utkomande förordningar; men med två af de OEconomiska, som Bewilningen etc. af hwilcka det ena lefwereres åt Cammereraren til des effterrättelse i opbörden. Är något Riksdags Beslut redan utkommit?

Åtskillige af HåfRätten söka Carelska Lagsagan effter framl. Wallenstierna. Bland dem är Lilius den äldre den förtjäntaste; ty Juslén har icke anmält sig därtil. Han har bedt mig om mina bona officia, som icke stort betyda. Kan du därtutinnan se honom något til godo genom wänner och gynnare wore rätt wäl. Lärda Tidningarne samt Wet. Ac:s Handl. och Tal wäntar jag. Skulle ei Sandels öfwer Swedenborg hinna til des tryckas, så skicka det med påsten så snart det utkommer.

Gif mig pålitelig underrättelse om 1771 års almänna Tidningar, om ei mer än 78 Numrer af dem utkommit, dem jag äger, men utan titelblad och register. Af Swea Rikes Krönika f. d. 12. Febr. 1771. har jag 43. stycken. Om af hägge desse wärck något mer blifwit tryck (*sic!*), uttages det och hijtsändes.

Förnimm hos Görwell och Ulfwen, om de fått inn några continuationer för mig. Jag är så länge jag lefwer Din trogne fader
Åbo, d. 27. 8bris, 72. C. F. Meñander.

203.

Min Käre Son.

Det gläder mig hiertel. at wi åter fått en god, rätwis och oplyst Cancellor, som säkert opfyller vår wäntan. Gud låte oss länge få behålla honom.

Om wi på engång fingo flere bref af Hans Excellence, så afgå ock nu til handsöl från oss åtskilliga. Det wore i åtskilliga afseenden, och at bijbehålla enigheten, wäl, om Prof. Iacob Haartman kunde framdeles blifwa ansedd som ordinarius Theologus, hwilcket torde låta göra sig, om Hans Exc. favorabelt anmäler den saken med sina omständigheter hos Hans Kongl. Maj:t. Planman behöfwer högel. Nousis pastorat på de föreslagne wilckor. Gör alt hwad du kan, at Mag. Mathesius måtte få successionen effter Fere-lius til Swenska kyrckan i London. Jag skrifwer nu Hans Exc:e jämwäl därom til. Om någon mot förmodan skulle stöta sig på namnet, kan du tryggt försäkra, at denne är af en helt annan calibre, än de andra Mathesierne, som giordt sig i almänheten namnkunnige, och jämwäl mycket lärhare, än sielfwe Professor Upsaliensis. Jag håppas, at du redan afskickat på London de tryckte skriffterne.

Jag tar det för afgjordt, at Porthan blir Bibliothecarius. Han är skickeligast därtil. Jngen kan heller afundas honom lönen, som består i hela 50 D:r S:mt.

Jcke wet jag, om du behöfwer påminnas, at yrcka på diplomets utbekommande. Hwarje påst wisar, at numern torde snart blifwa full. Andre äro i den delen waksamme, och bland dem B:r Paléen, som jag genom god hand fått weta.

Theol. Adjuncts förslaget hwilar, til des Bibliothecariatet blir förgifwit, så wida Mag. Avellan där är föreslagen, och tillika söker Adjuncturet, hwartil han ock lærer wara den skickeligaste.

Projectet til Cancellers instructionen infortrade mindre Secrete Deputationen, och Secret:ne Hollström och Arrhenius påminte mig ofta därom. Nu mera sedan Secrete Deputationen aflidit, tyckes icke något bruk däraf vidare kunna göras.

Din reflexion är riktig, at oändeliga förslag och uträkningar stupade kullerbytta den stunden, då förändringen i Regerings-sättet skedde, och många store menn blefwo då mindre betydande.

D. Gadolin söker bijbehålla och utwidga sit förtroende här på orten så långt möjligt är. Jag kommer ihog, at han berättade, det hans Fru förfallit i melancholie därigenom, at hon från sina fenster hade utsicht åt grafwarne på Tyska kyrckogården. Jag håppas, at det icke händer dig i dit nya och förmodel:n äfwen så belägna logement.

Så långt jag känner din Morfar, håller han sig wid realiteter, och skulle finna sig föga flatterad af band och characterer. Tillökning i lönen wore kärkomnare, och äfwen för des barnabarn nyttigare.

Hälsa då och då på HåfR. Arckenholtz, och lät mig weta, huru han mår. Jag har skrifwit honom til, men icke fått swar. Det hörer til Canc. Secreterare syslan, at hålla honom wid humeur för donationens skull til Bibliothequet, och at wid honom påkommande dödellig händelse strax bewaka, at den kommer til sin rätta destination, så wida man i hans listid icke lærer kunna den utbekomma.

Laga änteligen så, at jag med första därifrån afgående fartyg får alt hwad bestält är. Den på närlagde lapp opförde defecten är mig altför nödigt at suppleras; ty ellies är hela det dyra wärcket förskämt.

Säg Ulfwen, at han strax låter dig få de saknade arcken, eller, om de icke finnas, med första påst förskrifwer dem så wida han wil ytterligare hafwa någon handel med mig.

J beständig önskan om Guds milda beskydd öfwer dig förbl:r
Din trogne fader,

Åbo, d. 30. Oct. 1772.

C. F. Mennander.

P. S. Skulle du emot förmodan finna, at dina penningar icke räcka til öfwer wintern, är bäst, at i tid därom gifwa underrättelse, innan förfallet gör påstgången långsam och osäker.

204.

Min Käre Son.

Med mycken fägnad har jag af din skrifwelse d. 27. sidstl. inhämtat din wälmåga, samt at alla bestälta saker skola med Corp-

lander öfwerkomma. Däremot bedröfwar Landsh. Tilases dödsfall mig högel. Han hade stora partier, och war i synnerhet i wissa delar af Bergswetenskapen unique och omistelig. Jag saknar ock genom hans bortgång en förtrogen wänn.

J sidsta Tidningen gafs wid handen, at en och hwar, som ägde första delen af De Geers memoires sur les Insectes, skulle få gratis uttaga den andra hos Hesselberg. Som jag är ägare af detta wärcks början, så tag ut suiten, och lägg den til det öfriga hijtförwäntade.

J trogen önskan om den Högstes beskydd, framhärdar Din trogne fader,

Åbo, d. 3. Nov. 1772.

C. F. Mennander.

205.

Min Käre Son.

Om det icke redan är för seent, så ophandla åt mig hos Salvius, och hijtsänd med de öfrige sakerne et exemplar af Wallerii nyss utgifne och annonserade Systema Minerale. Men skulle icke sielfwa boken kunna i höst komma öfwer, så skicka mig med posten hans kopparstick, som skal stå framför den.

Jag hoppas, at du effter wanligheten all ting wäl bestält, och jämwäl påmint hos Giörwell och Ulf, i fall de hafwa något, at mig til winternöje hijtförsända. Därtil kunde ock ibland det bekanta Brädspelet tjäna, så framt det öfwerkommer.

Gud förläne dig hälsa och all andelig och lekamlig sällhet. Förbl. Din trogne fader,

Åbo, d. 6. Nov. 72.

C. F. Mennander.

Bland andra Acad:s angelägenheter glöm icke at påminna om Prof. Planmans ansöknings afgörande om Nousis pastorat, på sätt som föreslagit är. Prof. Haartman gick det fort med.

206.¹

Min Käre Son.

Gud förläne dig mycken lycka och wälsignelse til Adels diplomats erhållande; och, så framt Hans Försyn beskärt denna Slägt någon varachtighet, så låte Han den altid utmärka sig genom

¹ *Tämä kirje on jüljennöksenä alkuperäisten joukossa. — Detta brev ingår som avskrift bland de originala.*

Christeliga och medborgerliga dygder, genom nijt för Hans ära och Fäderneslandets bästa.

Så wida jag nedlade min underdåniga tacksäjelse hos Hans Maij:t, då Han behagade underskrifwa och approbera Vapnet och namnet, ser jag icke at någon ny skriftelig compliment nu behöfwes eller har rum, i synnerhet på en tid då Herren är frånwarande, och har långt angelägnare saker at tänka på. Sak samma är det med Hans Excellence Cancelleren. Åtminstone kan icke hwarkendera ske, innan jag får wist weta, at Diplomet är underskrifwit, och hwad etiquetten i denna delen fordrar.

Ehuru jag haft någon möda, at så i hast få den summan tilhopa och förwandlad i större sedlar, så följa nu härjemte de begärte Åttatusende Daler Kopp:mt. När man håller sig wid det nödwändiga och wanliga, samt undflyr fåfänga largesser, föreställer jag mig, at häraf kan wacker besparing göras til andra nöwdändigheter. Du låter wäl strax weta om Sedlarnes riktiga framkomst. De äro sex stycken, alla på dig transporterade. Förbl:r Din trogne Fader

Åbo, d. 13. Novembr 1772.

C. F. Mennander.

Ank. och besv. Sthm d. 24. d:o.

207.

Min Käre Son.

Uppå din requisition skickade jag til de förestående utgiffterne med sidsta påst eller under d. 13. hujus i recommenderat bref N:o 25 om 4 lod, 8000 D:r K:mt. Men som lättel. hända kan, at sådane recommenderade bref, hwilcka icke til Waktmästaren utgifwas, antingen blifwa liggande på påsten, eller ock falla i orätt hand; har jag aktat nödigt, at dig nu därom ytterligare underätta, och bijlägga förteckning på Banco sedlarne, hwilcka alla woro på dig transporterade. Af en annonce i sidsta inrikes Tidningen finner jag, at Sköldebrefwet redan lærer wara i nåde underskrifwit.

Et och annat fartyg af våra Stockholmsfarare skall ännu saknas; så at det är en möjlighet at de bestälta sakerne med någotdera af dem öfwerkomma. Men som jag icke gör räkning därpå; så har jag hos Prof. Lefrén redan tilhandlat mig åtskilliga af de nyaste utkomna tryckta arbeten.

Under förönskan om Guds nåd och wälsignelse förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 17. Nov. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 24. d:o. Besv. s.d.

208.

Min Käre Son.

Med tre poster har jag icke haft något enda ord af dig, ehuru jag föreställer mig, at under denna tiden et och annat skrifwärdigt kunnat hända. Det fructar jag wäl icke, at du med dit nya namn förgätit börd och härkomst. Men mycken oro opwäckes hos mig, huru det måtte stå til med din hälsa, som du kårt förut berättat wara af medicis pröfwad klen, och behöfwa medicinerande.

Biskop Serenius berättar med sidsta post, at han icke fått det paquette, som Juslén hade med sig, och jag bad dig til honom bestyra. Hör äntel. effter, hwar det stadnat, och skaffa det til rätta. Jämwäl D. Wrangels, som ock måtte wara på orätt wäg, så wida jag icke något swar därpå af honom bekomit. Äro de til Mag. Mathesius i London destinerade skriffterne afgångne? Jag håppas, at de d. 13 hujus härifrån afskickade penningarne redan kommit dig riktigt til handa.

Gud gifwe dig all wälgång och däribland det yppersta af timmeliga förmåner, hälsan. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 20. Nov. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. d. 1. dec. 72 i Sthm. Besv. s.d.

209.

Min Käre Son.

J sådan hast hade diplommet icke kunnat bättre utkastas, än det är skedt. En och annan liten omständighet hade likwäl kunnat wara borta, men däremot något ord inflyta om Förfäderne, på hwilcka jag sätter mycket wärde. Chinesernes sed, at i stället för effterkommande, adla Förfäderne, är icke utan grund. Desse känner man; men de förre äro icke allenast til egenskaper, utan ock til sielfwa warelsen okände. Du gör dig hopp om introduction. Riddarhus Directionen måste således nu äga den magten, som förut, om jag icke bedrager mig, tilhördt Riddarhuset in pleno.

Skepparen är i går qwälls ankommen. Han säger sig hafwa en låda til mig, hwari estamperne förmodel. ligga. Men om dessutom något mig tilhörigt paquette af Skriffter är på fartyget, säger han sig icke weta.

Penningarne äro, som jag hoppas, riktigt framkomme. Förbl:r
Din trogne fader,

Åbo, d. 27. Nov. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. d. 5. och besv. d. 8. dec. Sthm 1772.

210.

Min Käre Son.

Din skrifwelse af d. 24 Nov. har fägnat mig med underrättelse om din wälmåga. Räkning öfwer utgiffterne wid diplommet, i synnerhet verificerad, har jag icke begärt, ty jag hyser ingen fahrhoga däröfwer, at du skulle på något oanständigt sätt förslösa dina medel.

Du har ibland många andra af Gud förlänta goda egenskaper, som glädja mig, och lätta tyngden af min mödosamma til grafwen lutande ålderdom, jämwäl den, hwilcken röjer det bästa hiertat, at giärna wara hielpsam, gifmild, frikostig. Mina påminnelser hafwa gått däruppå ut, icke at förqwäfwa, utan endast at sätta skranckor för denna höjelsen, til des man fått af egen ärfarenhet lära, hwad det kâstar, at i dessa tider sielf förwärfwa sig det nödiga och anständiga.

Sköldebrefwet hörer mera än mig til, och må du således det förwara. Jag önskade allenast få Wapnet, ritat på en pergaments lapp med sina rätta färgor, hälst af din egen hand. Och hwi skulle man betala för det, som man sielf kan giöra?

Estamperne äro ankomne, aldeles wackre och oskadde, ehuru de öfwerste twärträden på wägen lossnat.

Rossens fartyg höres ännu icke af. Som lätt kan hända, at det nu så sent på hösten infryser på wägen, wore mig nödigt at weta, om alt hwad jag begärt af tryckta saker, följer däruppå.

Wallerii nya edition af Mineralogien, Wet. Academiens handl:r och Tal, samt de åstundande Predikningarne kan jag få här hos Prof. Lefrén. Et och annat smått däraf, som jag warit nyfignast om, har jag ock redan af honom ophandlat. Har du til Mag.

Mathesius i London afsändt de Skriffter han åstundat, och du låfwat bestyra om? At Paléens herrskap äro förtrutne, undrar jag icke på. Här finnas ock många sådane, och bland dem några, som man minst hade förmodat det utaf. Men det är alltid bättre, at wara afundad, än ömkad.

Härtils hafwa posterne kommit hijt på bestäm'd dag. Men nu sakne wi dem för nästl. wecka, och häreffter har man icke annat at wänta, än långsamhet i deras gång, som giör för oss en obehagelig årstid.

Wåra Bokbindare förse sig icke med Håf- och Stockholms Stads Calender. Så at du skulle giöra wäl, om du skickade dem med posten til mig; jämwäl andra små utkommande skriffter, som kunna wara betydelige.

Gud hafwe dig i Sit nådiga beskydd innesluten, och Hans wälsignelse hwile öfwer dig! Förbl. Din trogne fader,

Åbo, d. 4. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 14. d:o. Besv. d. 15. d:o.

211.

Min Käre Son.

Synnerlig glädje har dit bref af d. 1 hujus, som i lögerdags ankom, opwäkt hos mig, så wäl genom underrättelse om din hälsa och munterhet, som af de flere prof däri framlysa til din Sonliga ömhet om mig.

Sedermera har man hwarken hörtd af någon post, eller Rossens fartyg, ehuru winden här merendels wisat sig gynnande. Som detta fartyg skall wara gammalt och odugeligt, begynna några fruchta, at det är förgångit. Men om det är, som jag hoppas, i behåll, kan det ännu framkomma, så wida wäderleken är åter mycket blijd. Jmellertid lära pomerantzerne nu wid pass blifwa genom köld och förrutnelse tjänlige, at försänckas i Ålandshafs stora punchskål.

Olivecreutzke Juris patronatus saken har aldrig warit hos Ständerne, utan ligger från flera år tillbaka, förmodel. i Cammar Expeditionen, oafgiord. Det wore likwäl nödigt at få slut däri, som ock i en annan sak, hwilcken angår instruction för des til Sagu Sokn donerade fattig-magazins förwaltare. Hans Maij:ts

utslag om Caruna af d. I. Martii 1771, som du citerar, har jag icke sedt, eller wet des innehåll.

Hör äntel. i Ternellska huset effter, om det lilla paquettet til B. Serenius blifwit framskaffat, eller hwar det stadnat.

J oafflätelig önskan om din wälgång förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 11. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 18. d:o. Besv. s.d.

212.

Min Käre Son.

Dessa dagar hafwa fagnat mig med twänne dina skrifwelser af d. 4 och 8:de hujus, ur hwilcka jag, utom annan behagelig underrettelse, inhämtat, at introductionen är dig redan bewiljad. Gud förläne så därtil, som alt annat ditt företagande, Sin nåd och wälsignelse.

Någon impatience i sådane förmånens winnande bör man icke wisa; ty det tjänar til intet annat, än at glädja owännen. Anledning til denna wälmenta påminnelsen får jag af dit sednare bref, hwari du berättar, at wapenplåten skal til Juhl blifwa opsatt på Riddarhuset, ehuru du icke får nummer förr än nästa år. Hwad batar plåtens opslående, förr än nummern står däruppå? Ellies ser jag icke, hwarest de nya wapnen skola få rum, sedan Riddarhuset är med de gamla opfyllt. Bussila och Ispois kunde något figurera i en adelig titel, om man dem ägde; men Lemo, som et litet frälsehemman, är därtil för ringa. Så framt icke nya Adeln, i brist på Säterier, införer det modet. Skulle Tårpen jämwäl komma i consideration, bör halfwa Soldate Tårpet wid Lemo icke förgätas.

Nog wet jag, at Förfäderne icke nämnas i Sköldebrefwen. Men i dit hade jag allenast önskat få in den strophen: at man härstammar af Förfäder, som alt ifrån Reformationen giordt sig i Prästeståndet om församlingen och det almänna wälförtjante. Wid närmare efftersinnande kan det doch wara lijka mycket, om den meningens stätt där eller intet.

Med Rossens fartyg står det aldrig rätt til så wida däraf ännu icke höres, änskönt winden nästan dageligen warit god, och någon ijs icke kuñat wara hinderlig. Denna skuta, som i ranckighet och bräckelighet liknat Directeuren sielf, lærer altså

wara förgången. Någon skada skulle jag därigenom kännas wid, men andre långt större. Domkyrckans kostbara Spruta war ock däruppå. Secr. Lebell är icke heller ännu ankommen.

Den berättelsen du fått om någon min gifwa til academiens Bibliothek, har sin grund. Något mer än 300 volumer har jag gifwit dijt, och däribland några rara Böcker; men i synnerhet det ganska sällsynta Breviarium Aboënse. At därom i Tidningarne icke blifwit förmålt, har skedt på mit egit uttryckeliga förbehåll; ty jag håller före, at i sådane ting wänstra handen icke bör weta af det, som den högra gör. Med sidsta post hade jag underrättelse af D. Wrangel, at paquettet just då kommit honom til handa. Jag önskar, at B. Serenius jämwäl måtte hafwa ärhållit sitt.

Det war wäl, at du nämnde om den nu utkommande Werlds Beskrifningen. Jag fick däraf anledning, at opsöka hosgående för några år tillbaka inlöste prænumerations sedel, som kan wid den handeln komma til måtta. Är Lagerbrings Swenska Histories andra del ännu icke utkommen af trycket?

Förblifwer med all ömhet Din trogne fader

Åbo, d. 15. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm den 2. Jan. 1773. Besv. d. 22. d:o.

213.

Min Käre Son.

Jag får nu gifwa wid handen, at Rossianska fartyget är riktigt framkommit til Bekholmen, Secr. Lebell också lyckel. arriverad. Alt hvad de hafft med sig, är mig tillhanda stält.

Wäderleken, är så blid, och föränderlig, at seglation här emellan ännu kunde nyttjas.

Af detta års Lärda Tidningar felas N:o 60. och jämwäl titeln med Registret för fiolårs, som jag för en tid sedan såg wara utgifwit. Dessa blad. kan du wäl skicka hijt med påsten; kanske ock Sandels Tal, då Hans Maj:t blef Wet. Acad:s Protector, samt parentationen i Patriotiska Sällskapet öfwer Landsh. Tilas; ty alt är mig kärt, som rörer den wärde mannens minne.

Consistorium Acad:m har i synnerhet recommenderat hos Hans

Exc. til Theol. adjuncturet Mag. Avellan. Han är ock den skickeligaste til den syslan bland de sökande.

Theol. Faculteten släpper wäl ogärna det gratial, som Theologorum änckor härtils ensamme innehafft. Doch är i Consistorii öfwergångna project mycken æquitet.

Jag ser, at Upsala academie fått en ny Cancellers Secreterare. Det hade för dig lönat mödan, at begära flyttning dijt; ty där är både penninge och spanmåslön, samt sportler utan ända. Men jag kan lätt föreställa mig, at den goda hushållaren Arrhenius icke släpt den syslan för en smörgås.

Under trogen önskan om allsköns wälgång och en wälsignad Juhlehelg, förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 18. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. d. 24 d:o Sthm, besv. d. 22 jan. 1773.

214.

Min Käre Son.

Gud förläne dig med det snart ingående nya året ny nåd och wälsignelse! Han styre dina fötter på sin bods wäl, och låte genom Sin milda försyn alt dit företagande wäl lyckas!

Alla dina bref til dato äro framkomne, och hafwa mycket fägnat mig. Ju längre och omständeligare du hinner skrifwa dem, ju kärkonnare blifwa de. Jag ser, at de til mina behof destinerade penningarne redan gått åt. Härhos följa altså til sådane förnödenheter 120 D:r K:mt. Din egen cassa, så wida du intet förmäler om des tilstånd, hoppas jag wäl bära sig öfwer wintern. Nu blir i anseende til den swåra påstgången osäkert, at öfwerstyra några penningar. Skulle emot förmodan imellertid så hända, at egne resourcer för dig tryta, måste wäl åter låhn hos din patronessa Gumman Noach göras. Men effter din egen uträkning lærer et sådant bijstånd icke behöfwat. Haf HåfRR. Lili och Prof. Planmans angelägenheter i godt minne. Det utslaget i Olivecreutzska juris patronatus saken, som du omförmäler, af d. 1 martii 1771, har Consistorium icke fått del af. Det än påstående mehnföret har icke allenast hindrat alla Juhleresor, utan ock tilförslen af allehanda nödiga wahror til staden, på hwilcka här är mycken brist. Bar.

Rehbinder och des Fru hafwa förnött helgen här inne, och låta mycket hälsa dig. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 29. Dec. 1772.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 14 Jan. 1773, besv. d. 22 d:o.

215.

Min Käre Son.

Tack för din vackra nyårs felicitation. Min önskan för din wäl-måga är oprichtig och beständig.

Så länge penningarne stå säkre på sina ställen, och bära sin skälige ränta, är onödigt, at dem på något annat ställe omflytta.

J Söndags war jag på Bussila, och må de där wäl. Ingen visite hafwa de nu från Borgokanten. Men Juslens måg och dotter, samt Lector Bonsdorf, äro som bäst i Staden.

Landshöfdingen har några dagar warit illa siuk af strangurie, och HåfRR. Nordstedts äncka afled i går; HåfRR. Brote . . .¹ Fru för par weckor.

Jag håller som bäst uppå, at anstalta til Prästemöte, hwilcket torde kunna gå för sig Fastlags Marknadstiden om Gud förlänar lif och hälsa. Framhärddar Din trogne Fader

Åbo d. 15 Jan. 1773.

C. F. Mennander.

Ank. d. 24 d:o Besv.

216.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag af din kärkomna skrifwelse inhämtat, hwilcket jag ock förut sedt i dagel:t allehanda, det nya profwet af dine Förmäns benägenhet emot dig, at du blifwit 2:o loco til Protocolls Secreterare i inrikes expeditionen föreslagen. Gud gifwe Dig lycka, at anten nu, eller snart häreffter winna framsteg och befordran! Wid det walet dig synes förestå expeditionerne emellan, tyckes icke wara ur wägen, at jämwäl hafwa något afseende däruppå, hwarest den rätta syslan åtföljande lönen snarast kunde erhållas. Men jag wet, at du sielf så i detta som annat bäst kan profwa dit bästa.

Som du känner min nyfikenhet och läsgirighet, så gör du wäl, at du samlar för mig de betydligare utkommande skriffter, och

¹ Viimeisistä kirjaimista ei saa selkoa. — De sista bokstäverna oläsliga.

jämwäl hörer åt på Boklåderne, hwad nytt de kunna hafwa faalt, såsom ock på Bokauktionen, när något select Bibliotheque skall försäljas.

På Michelessis Bref har jag ännu endast hunnit kasta ögonen. Men finner, at det är förträffeligit och med anecdoter opfyldt. Lät mig entel. snart få resten, at dessa lösa blad måtte kunna inbindas.

Hwad du skrifwer om Spanmålssaken, at därmed ser knapt ut, förstår jag icke. Beklageligit wore det, om meningen är, at detta enda och högstnödiga understödet för statens änckor kunde löpa fara, at blifwa indragit, då wore denna quæstionen i en olyckelig stund väckt. Är åter tanckan, at det står i owisshet, antingen Theologorum Enckor allena skola framdeles som härtils få behålla detta gratialet, eller ock de öfrige, som nu begäran är, skola däri deltaga; så kan den frågans decision wara mig indiffirent; fast mycken billighet finnes på den sednare sidan.

Haf Planmans sak ytterligare i godt minne.

Juvelius har fått Consistorii befallning, at resa til sin sysla. Jag sörger mycket B. Schröders död, min gamla och förtrogna wäns.

Brefwet om sammanskått til Dalarne war hos de fläste icke wälkommit. Några hafwa ei råd, andra icke wilja. Dessutom öfwerlöpas wi här så af egne fattige, at hwarje stund tilfälle blir at utöfwa charité. Gud har wälsignat landet med tillräckelig års wäxt; men Spanmåls Judarne slå så alt under sig, så långt de kunna åtkomma, i speculation på winst i Stockholm, at den fattiga hopen måste lida nöd. Det går altså trögt med detta sammanskåttet, som likwäl nu snart skall gå för sig, men icke torde blifwa af betydelse.

Om jag wid afresan från Stockholm tagit af dig något recepisse på Ekestubbiske medlem, som jag nu icke kan komma ihog, måste det wara lefwererat til Consistorium Academicum; ty en enda Ekestubbisk congress har sedan hållits, den jag icke hade tilfälle at bijwåna. Calonius måste weta besked därom men han är nu permitterad til sin hemort.

Min önskan för din wälgång ophörer aldrig så länge jag lefwer, eller jag at wara Din trogne Fader

Åbo, d. 29 Jan. 1773.

C. F. Mennander.

Af Kongl. Bibliothekets Tidningar om lärda saker, årgången 1768. felas för mig Stycket XIII. eller ifrån pag. 193 til 208. Lijka-

ledes af 1772 års lärda Tidningar, Num. 60. Skicka mig dessa defecter med påsten, at dessa wärck måtte blifwa complete, och kunna inbindas.

War ock så god, at taga ut hos Giörwell på min räkning sednare delen af Michaëlis Mosaisches Recht, och hans Orientalische und exegetische Bibliothek.

Förra delen af bägge dessa arbeten har jag förut af honom mig tilhandlat. Past. Arenius har berättat mig, at du skall äga en besynnerlig Lampa, som med mycken lindring för ögonen wid läsande och skrifwande skall kunna brukas. Om så är, så beställ mig en dylijk til wahren, ty min aftagande syn behöfwer alt möjel:t understöd.

Ank. Sthlm d. 8 febr. Besv.

217.

Min Käre Son.

Nu har jag föga annat at berätta, än at dit bref af d. 29 sidstl. i går qwälls ankommit, med den för mig altid kära tidningen om din wälmåga.

Jungfrun är mycket charmerad öfwer din complaisance, och låfwar beställa det som begäres. Man förmodar, at den warma tiden, och innan winterplagg härnäst behöfwes, få se dig hos oss. Magistern, opmuntrad af din höflighet, och förmodel. i afsicht, at få lijka douceurer i swaret har skrifwit närlagde bref.

Du glömmet wäl icke, at aflägga för mig innewarande års almänna Tidningar; icke heller, at låta uttaga Lärda Tidningarne, dem Salvius ewärdel. låfwat mig utan betalning, det kommer därpå ann, om den hypochondristen minnes sina löfften.

Consistorium har orsak at tacka dig för fermeté i expeditionerne. Accis conventationen hafwa wi fått, och är wäl, at den ledsamma saken kommit til slut. Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 5 Febr. 1773.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 22 d:o. Besv.

218.

Min Käre Son.

Nu skall ijs i hafwet hindra påsten, den wi ock redan sakne för två weckor. Detta är den ledsammaste tiden af året, då man är

stängd från kunskap om det, som ske (*sic!*) i stora werlden, och jag i synnerhet måste sakna underrättelse om dit tilstånd. Norra påsten kommer sent, har fåå bref med sig, men inga aviser.

War äntel. så god, och påminn i Cancelliet om föredragande och afgjörande af Beswären öfwer Förslaget til Limingo Pastorat i Österbotn, hwarutinnan Consistorii förklaringar för några månader afgingo. Item: Gör dig tilförlåtel. underrättad om Mag. Mollerus wärckel. beswärat sig öfwer Rimito pastorats förslag. Han kan icke sielf gifwa besked därom utan berättar, at des hustru skall lefwererat suppliquen i Hans Maij:ts egna händer, men huruvida den sedan kommit til Cancelliet, wet han icke. Jmellertid står wahlet inhiberat, och församlingen hinner ei i rättan tid få pastor, om ei denna omständighetens beskaffenhet snart utredes.

J nästa wecka sker, om Gud will, Prästemötet, och om denna wackra lindriga wäderleken til des continuerar, lärer det blifwa talrikt.

Guds hand lede, och Hans wälsignelse hwile öfwer Dig. Önskar Din trogne Fader

Åbo, d. 19 Febr. 1773.

C. F. Mennander

Ank. Sthlm d. 28 d:o. Besv.

219.

Min Käre Son.

Hans Maij:ts ganska nådiga utlåtelse om dig och mig har jag icke utan mycken glädje förnummit. Lijkaledes känner jag igen Hans Exc. Gr. Fersens gamla grace emot mig i den dig tillagda nummern på Riddarhuset. En sådan gunst förtjänar wissertl. din ödmjuka tacksäjelse.

Afskriffterne af Nobilitations documenterne woro mig kärkomne. De begärte 4000 d. K:mt följa härjämte, i den fasta färmodan, at du genom dem, effter dit löffte, blir fullle:n i din hushålning för en god tid reglerad, och at inga ytterligare gälder och requisitioner in petto förwaras. Ty jag måste en gång för alla säja, at jag icke står ut med så stora kâstnader och at redan denna remisse icke aflöper utan någon min egen olägenhet. Mina inkomster äro wid god hushålning tilräckelige, ehuru de icke förökas af någon enda illa förwärfwad halföre. Men icke äro de öfwerflödige, mindre

outöselige. Twärt om aftaga de årligen, genom Räntegifwarnes dels tredska dels oförmögenhet, och min flathet och efftergifwenhet i den delen.

Närlagde kårta och superficielle berättelse om det nu i Herrans namn wäl öfwerståndna Prästmötet kunde, om du så tycker, lefweras antingen til Giörwell, eller Salvius, at inryckas i deras Tidningar. Men då blir nödigt, at du ser på correcturet på det at de Finska namnen måtte blifwa rätt tryckte och icke råbråkade, som gemen. ske plägar. Beswären öfwer förslaget til Limingo Pastorat måste effter utseende wara i Cancelliet förlagde, emedan Consistorii förklaringen afgått redan innan jag hemkom och likwäl om något slut ännu icke höres, änskönt Pastoratet nu in Majo borde tillträdas. Påminn äntel. härom.

En annan saks bewakande ber jag dig om på det ömmaste. Sacellanen i Pyhämaa, Johan Malmberg, har fått Landshöfdinge Ämbetets här i Åbo resolution, at njuta sina Capellans rättigheter af sina åhörare effter gamla Mantalen, som i hela landet brukeligit är, och flera Kongl. förordningar biuda. Detta utslaget har Cammar Collegium ändrat, och sagt, at det borde ske effter de nya förmedlade. Däröfwer har han sig hos Hans Kongl. Maj:t nyligen beswärat, och fått domCapitlets bewekeliga föreskrift. Förgät icke, at trogit bewaka denna hans sak; ty om utslaget faller honom emot, kan påfölgden bli, at hela Capellans corpsen i Stiftet, som utom dess har ganska snäf och otilräckelig bergning, förlöper wid pass tredje delen af sina inkomster. Den underrättelsen jag sidst begärte, huruwida Mag. Mollerus beswärat sig öfwer förslaget til Rimito Pastorat, håppas jag snart ärhålla. Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 5. Martii 1773.

C. F. Mennander.

Lät strax weta, när penningar riktigt framkommit dig tilhanda.
Ankom Sthm d. 13. d:o. Besv.

220.

Min Käre Son.

Sidsta posten tilbragte mig 3:ne dina fänesamma Apostiller; men hufwudlöse, ty literæ humillimæ separatæ, som åberopas, har jag icke fått.

Så är Adels och introductions saken finalement sluten, at icke et ord därom framdeles behöfwer nämnas.

På wist sätt kan du likwäl nu anse dig som en Brahe, i anseende til de yngre ätterne, som lära blifwa en mycket stor skara, om de alla winna introduction.

Projectet til Continuationen af v. Stiernmans Matrikel, som härjämte återföljer, har jag endast hunnit kasta ögonen uppå. Du jämnkar det wäl sielf. Ju kårtare ju bättre. Hwad som Förfäderne wid slutet anföres, lærer näppeligen, utom den första meningen, där kunna få rum, ehuru jag sådant önskade, så framt denna continuationen blifwer af lijka inrätning med Stiernmans wärck. Wäl har du giordt däruti, at jag fått afskriffter af utslagen i OliveCreutzka och Molleriska saken. Claven til dröjsmålet med beswärens afgörande wid Limingo förslag har jag fått genom StatsSecret:s Wallencreutzes bref, som berättar at Consistorii förklaring öfwer kyrckh. Peitzii beswär blifwit förlagd, hwilcken jag nu honom tilhanda sänder.

Jag håppas det tidiga arrangement i dina saker, at du strax i währ kan komma hijt öfwer, och jag således sommaren igenom få njuta dit kära omgänge.

Här berättas, at Hans Maij:t i währ skall täncka benåda Finland med sit besök. Lät mig tilförlätel. weta, hwad grund et sådant rychte kan hafwa, och hwad wäg Hans Maij:t i den händelsen tager, antingen på Helsingfors, eller hijt på Åbo! Kunde du då komma i följet och til betjåning, wore det dess bättre.

Jag kan icke heller annat erhindra mig, än at du wid min afresa gaf förskrifning på Ekestubbiske testamentssedlarne, och at jag den til Consistorium inlefwererat; ty i mina gömmor finnes den icke, och hwad Consistorio tillhörde, lade jag i et särskildt convolut, doch påstår Secr. Calonius högel. at icke någon sådan förskrifning kommit consistorio eller Testaments förwaltarne til handa. Jag har bedt honom se ytterligare noga däreffter; och i fall den icke ingenfinnes eller är till, skall jag inlefwerera dina obligationer så på desse som de Wahlska medlen, öfwer hwilecka förut icke något recepisse lærer wara utfärdat.

Hans Exc. Cancellie Præsidenten swarar jag nu angående de til Ryssland dimitterade Studerande och tror, at Consistorium af de förre förfatningar hafft goda grunder därtil. De twånne omför-

mältes dimission har jag icke haft del uti, så wida jag då warit stadd wid Riksdagarne; men wäl i flere andras. Nädig förfatning i detta ömtåliga mål blifwer nödig för framtiden. Jmellertid skall man tjänligen och försiktigt afböja och opskiuta sådane ansökningar, i fall någon skulle inkomma.

Under Guds wälsignelses och styrelses trogna anönskande förblifwer Din trogne fader

Åbo d. 12 Martii 1773.

C. F. Mennander.

Borgo Consistorii göremål har warit detta aldeles obekant, de lära ock icke hafwa den tilstädjelsen, som här warit.

Ank. Sthm d. 18 d:o Besv.

221.

Min Käre Son.

Din Morfaders ärhålné Kongl. Nåd gläder mig mycket, så wäl för Slägtskapens och den hederliga mannens förtjänsters skull, som ock därföre, at vår Academie härigenom är satt i paritet i denna delen med Upsala och Lund, så at de nu hwardera hafwa sin egen tjänstgörande CancellieRåd. Full surprise kan man härmed icke göra honom. Ty han som warit och ännu är stadd på landet, har redan härom underrättelse genom Dagligit Allehanda. Orsaken til hans sejour på Bussila nu under Lectionstiden är, at D. Krogius och bägge dina Mostrar med 4. sina barn äro nedkomne at besöka honom. J förgårs, då posten kom, war Krogius i staden och skickade strax, mig owetande, en billet ut med detta nymäret, som ganska litet skall hafwa flaterat Gubben. Får se, huru han anser det wid närmare öfwerwägande, och då jag strax effter hans inkomst får tillställa honom, på sätt föreskrifwit är, fullmagten, och sedan gifwa honom dina bref i händer. J går giorde dina Mostrar och cousiner mig den äran, at spijsa här.

Jcke mindre utan ännu högre fägnar mig den goda utsikten du berättar dig äga om tilstundande ytterligare befordran. Detta är mycket godt, och wärtdt, at med sorgfällighet bewakas. Men aldrig nämner du et ord om det hopp som kan förete sig til lörens förbättring som likwäl icke heller bör låtas ur ögnasichtet. Jag föreställer mig, at de afgående taga sina löner med sig, och at

således i den delen alt förblifwer som det warit. Hwad jag i denna delen och om god hushålning påmint, syfftar på dit eget bästa i framtiden. Jag tror mig känna dit sinnelag, och wågar spå något. J ungdoms åren, så länge kroppens och sinnets kraffter äro muntre, alt går effter önskan, och man har hwad någonsin nödigt är, wisar werlden sig med sina titlar och granlåter under et ganska behageligt utseende. Men, när åren komma, kraffterne aftaga, någon brist yppar sig, och några uträkningar, som nödwändigt någon gång måste hända, misslyckas, då får man om werlden och des wäsende helt andra begrepp. Då ledsnar man, i synnerhet om någon disposition finnes til melancholie, wid alt-sammans. Då önskar man kunna retirera sig. Och, om ei utwäg och råd därtill gifwes, hurudan blir då ålderdomen? Hurudan posteritetens opfostran, om man den äger?

Häri ligger orsaken, hwarföre jag hälst hade önskat dig kunna blifwa etablerad på denna orten, hwilket jag likwäl nu mera ser icke kunna ske i min lifstid. Ty då hade största delen af de medel, som nu åtgå i Stockholm, kunnat användas til fastigheter, och beredas en fast botn at stå uppå, til retraite för dig, om så skulle framdeles behöfwas, och til understöd för Familien, om Gud någon beskärer.

Jag hade trodt, at Mag. Aaron Mathesius längesedan warit förordnad til pastor wid vår Swenska församling i London. Men nu förnimmer jag med mycket bekymmer af Kyrkioherden Ferelii skrifwelse, at det icke ännu skedt, och at den saken står i wida fältet. Han bijlägger et Hr Canc. R. Bierchens bref til sig, hwari berättas, at Londonska församlingens kallelse för honom, och den danskas betyg om den goda tjänst han jämwäl därvid en tid giordt, hwilcka documenter jag i underdånighet afgaf i Hans Maij:ts egna händer, icke skola wara komne til Cancelliet. Han gier således det förslaget, at församlingen kunde med kallelse för honom å nyo inkomma antingen til Upsala Consistorium, eller Hans Maij:t, hwilckets råds wärckställande nu så långt effteråt skulle gå så långt på tiden, at Mathesius dessemellan skulle hinna i sin fattigdom och lönlöshet förgås, och den granntyckte församlingen förskingras. För en rund tid bad jag dig om denna sakens bewakande, och är illa, at jag så sent fått weta des rätta belägenhet. Gör nu för Guds skull all din flit, at documenterne måtte igensökas, eller om

det icke kan ske, saken ändå snart avslutas til Mathesii fördel. Aldrig kan en skickeligare präst til den orten upfinnas än han. Skulle Min. B. Nolcken, som icke skall wara Kyrckio- eller Prästewänn, hafwa lagt några hemliga hinder i wägen, så sök undanrödja dem. In summa: Jag ber dig om denna saken, som anginge den mig sjelf.

Jag är förwissad därom, at du icke räknar ibland adelige privilegierne, at försumma mindre förachta offentel. Gudstjänster, utan at du framgent utwärtés och inwärtés fruchtar dina Fäders Gud, som allena kan i tid och ewighet giöra oss lyckelige. Hälst såge jag, at du hölle dig til Finska Nationelle församlingen, då du effter utseende blefwe där Ledamot af KyrckiRådet, och således kunde bijdraga därtil, at där nu blefwe en sådan pastor, som i alla delar kunde fylla sit rum, och Nationen hafwa heder utaf. Conrectorn Mag. Pihlman i Biörneborg tror jag wara den skickeligaste, och han har förklarad sig icke obenägen därtil. Förbl. i all min tid din Trogne fader,

Åbo, d. 19. Martii 1773.

C. F. Mennander.

P. S. Lät mig weta, hwart man nu skall adressera bref til Lagm. Olivercreutz. Prof. Planman wäntar högel. på sin expedition om Nousis. Om Mag. Biörcklund har jag färskare tidningar af Prof. Lexell, som nyl. war här. Han är nu i Keiserl. Ryska häfwet, och där med goda wilkor educerar några unga Kalmucker, dem Keiserinnan består opfostran åt.

Jag håppas, at brefwet af d. 4. hujus med peng. är framkommit. Jag har resolverat mig, och fått råd, at nu skrifwa Olivercreutz til. Du sätter wäl däruppå adressen. Wore han i Stockholm, så gif det honom och bed om swar. Saken är angelägen.

Besv. i flere bref.

222.

Min Käre Son.

Din Morfar är ännu på landet, änskönt des barn och barnabarn förl. tisdags afrest. Jag har altså icke ännu haft tilfälle, at wärckställa min commission med fullmagentens och dina bref (*sic!*) öfwerlefwererande, eller at få se, hwad mine han därwid giör. J början af nästa wecka lærer han komma til staden.

Dina förskrifningar på Ekestubbiska och Vahlska stipendii medlen har jag i Consistorio ad protocollum afgifwit. Calonius påstår högel. at intet recepisse på hwarkendera är förut inlemnad. Minnet lærer bedraga oss. Ty hade jag fått något sådant document, wore det säkert inlewererat. Huru Hedman täncker ställa til med det testamentets förvaltning, är ännu owist. Han war til conference i Consistorio, men då blef ingenting afgjordt. Wid afresan låfwade han correspondera med mig om den saken, som ännu är ogjordt.

Så framt berättelsen om Synodo ännu icke är tryckt, ser jag hälst, at den tages tillbaka. Jag opsatte den i största hast, och wet icke, om den är sådan som sig borde.

Twå myndige Borgmästare från Österbotn wäckte sista Riksdag quæstion om Studentecollecterne i detta Stiftet, hwaraf Borgare Ståndet giordt et almänt postulat, af (*sic!*) de neml. framdeles borde tillfalla kyrckiorne. Däröfwer afgår med denna post Consistorii förklaring. Se til och bewaka, at åtminstone 8. af dem blifwa för våra fattiga Studenter bijbehålne.

Glöm för allting icke Mathesii sak, utan fägna mig snart med godt slut däruti.

D. 18 hujus dog Jacob Göös, och lemnade encka med 4 små barn i yttersta torffthet. Man har ock fått berättelse, at Håf-Pred. Carlborg nyl. aflidit.

Med all ömhet framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 26 Martii 1773.

C. F. Mennander.

P. S. På Banco Commissarien Silfwerstolpes anmodan har jag trädt i en Societet til Portrait-gravurens befrämjande. Lät mig weta, hwad framgång den har, och huru många potraiter redan äro genom den anstalten färdige.

Ank. d. 2 Apr. s. å. Besv.

223.

Min Käre Son.

En kårt stund effter, sedan jag hade skickat mit sidsta bref på posten, kom din Morfar til mig, och som han förut war underättad om sit CancellieRådskap, kunde jag icke underlåta, at gratulera honom därtil, låta honom få se Fullmagten, och berätta,

at jag wore committerad, at tilstålla honom den i sittande Consistorio. Tillika gaf jag ock honom dina bref. Dagen däruppå skedde fullmagtens aflewering med en harangue af mig in pleno Senatu, den han med mycken ärkänsla af Hans Maj:ts nåd och Cancellarens grace beswarade. Lät mig nu weta, hwad han skrifwer dig til. Af Secreteraren Calonius har jag tagit närlagde Recepisse, som dödar de förra förskrifningarne på Ekestubbiske och Vahlske Stipendii medlen i fall någre wore af dig uthändigade, hwaruppå jag likwäl mycket twiflar. Ty hade jag fått någre sådane, wore de säkert på wederbörlig ort afgifne, och Calonius contesterar, at han inga fått. Jmellertid blir det i all händelse nödigt at förwara denna hans decharge.

Så snart jag hinner, och förmodel. nästa post, skall jag skrifwa til mina wänner i Upsala för H. Secret. Enander. Jag har nu mera fåå bekanta där. Ty största delen äro novi homines.

Mag. Erwasts wanliga nonchalance om sin wärfärd känner jag igen i des nu opwaknande åstundan til Rectoratet i Uhleo. Hwad hade warit lättare för honom, om han icke toge dagen som den kommer, at ur Cancelliet därstädes giöra sig underrättad at Rector Remahl nyl. fått på wissa wilkor afsked från sin sysla, ock at då strax sielf lägga in därom. Så mycket mindre kan jag om denna hans angelägenhet besörja, som det tillika är nödigt, at han i den händelsen sig här til profs afläggande infinner; men mig är obekant, huruwida hans omständigheter det tillåta. De öfrige Competitorerne hafwa det redan giordt, effter Scholeordningens föreskrift. Om han strax med första post lägger in, kan det hända, at suppliquen än intra fatalia hinner hijtkomma.

Glömm för alt som til är, icke Mathesii sak.

Här löpa allehanda rychten om förestående krigsoroligheter, ända så långt, at det hwiskas, som skulle alla tre våra grannar täncka i währ angripa oss. Gud afwände all sådan och annan oro nådeligen! Men lät mig i förtroende weta, om sådane rychten hafwa någon grund. Förbl:r Din trogne Fader

Åbo, d. 2 Apr. 1773.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 8 d:o. Besv.

224.

Min käre Son.

Dit bref af d. 2 hujus ankom i går. Posterna hafwa emot all wanlighet gått fort häremellan; men nu lærer likwäl någon deras hwilo och liggetid tilstunda.

Hans Ex:e Cancellarens gifftermål, hwarom Allmänna Tidningarne förmäla, war nog oförmodat.

Lyckelig är Juslen, som wid sin ålder fått så solidt etablissement; kan tillika wårda sina gamla Föräldrar, och, när de wandra hädan, tiltrycka deras ögon. Jag förnimmer, at Paleens hus, och i synnerhet Frun, skal wid detta tilfället mycket bijdragit til hans förmån. Det war hederligen giordt.

Michelessis död war en förlust för belles lettres. Han har til slut utgifwit en berättelse om Hans Maij:ts ungdom och information; den önskade jag äga.

Hela werlden anser Mathesii sak som helt och hålLEN lämnad på mig, och jag får opbära skulden, at därmed gått så ganska långsamt. B. Serenius skrifwer ock mig nu til med sin wanliga höflighet i det ämnet, och låfwar just i detta ärendet resa til Stockholm, så snart wägarne blifwa brukbare. Som effter din berättelse, de til Hans Maij:t lefwererade skriffterne nu skola igenfunnits i Cancelliet, så ser jag icke, hwad som kan hindra sakens skyndsamma afgjörande. Skynda för alting så framt du har någon attention för en Fars begäran däruppå, at gynnande slut för Mathesius måtte utfalla innan Serenius dijtkommer! Ty som han skrifwer, så är det: at genom en så owanlig utdrägt swälter Prästen, och församlingen ledsnar. Han ber mig härom skrifwa RR. Gr. Scheffer til; men du kan wäl muntel. anmäla hos honom min trägna bön om så behöfwes. Nyligen har icke någon sak så mycket oroat mig, som denna. Skiut den icke vidare på framtiden, utan den bör strax med alt empressement bewakas.

J dag skrifwer jag en och annan til i Upsala angående H. Secret. Enander. Men som jag ser, at Boudrie allenast blifwit extraord. Professor, och således förmodel. behåller Secreterare lönen, har jag anledning at twifla, om Enander kan wara betjänt med denna flyttning.

Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 8 Apr. 1773.

C. F. Mennander.

P. S. Fråga wid tilfålle af HåfPred. Thenstedt, om mit bref til honom af d. 4 Febr. med innelagde 300 d:r k:mt för Societeten riktigt framkommit. Är D. Wrangel ännu i Stockholm, och huru länge?

Ank. Sthm d. 18 d:o. Besv. d. 23 d:o.

225.

Min Käre Son.

Med sidsta post hade jag bref från Mag. Mathesius i London, och är det naturligt, at han beklagar långsamheten i sin befordran, den han tror härröra af mäktiga Competitorer och hemliga fiender. Jag tröstar honom nu därmed, at han inga hafwer af dessa slag, och at saken snart til hans fördel blifwer afgjord. Denna försäkran bygger jag på din drifft och waksamhet.

Som Mathesius hela tiden effter Ferelii afresa giordt på den dyraste ort i Europa hans sysla; så försök tillika, om icke lönen för samma tid honom kunde tilslås. Jag wet wäl, at sådant är emot de almånna förfatningarne. Men som denna saken fått en besynnerlig lång omgång, så tyckes här wisserrigen wara rum til grace, och exceptio a regula.

Det är jämwäl politice nyttigt, at Mathesius snart och wäl soulageras. Hela församlingen älskar honom mycket, det han ock förtjänar. Nu äro där ännu någre rijke handlande från Swerige, af hwilcka dels genom arf dels genom gåfwor ansenliga medel stå at til fäderneslandet förwäntas. Så finnes där en gammal Spieker från Åbo, som låfwat hijt et ansenligt legatum för de fattige. Men om desse Gubbar i något mål, och i synnerhet i en så angelägen sak, som deras siälawård är, stötas, är det dem lätt, at giöra andra förfatningar.

När omsider Mathesii fulmagt utfaller, det jag hiertel. önskar redan wore skedt, så betala strax alla omgälderne därwid, dem jag på erhållen räkning skall til dig öfwerstyra, som det minsta, hwaruti jag kan giöra den hederliga mannen någon tjänst. Accompanera sedan fullmagten med et compliment bref, på dina och mina wägnar. Convolutet, som du öfwersändt til honom, berättar han sig riktigt bekommit.

Rehbinderskan har haft en ganska swår Barnsbörd, så at fostret dödt måst uttagas. Hon har likwäl däreffter tämmel. kommit sig

före; men genom någon alteration åter illa siuknat. Huru med henne nu är, wet man icke, medan menföret gör wägarne obrukbare. Härom måste du icke något nämna i Palenska Huset. Ignatius eller hans Fru lära wäl därom hafwa notificerat.

Fredric Stenman är på sina gamla språng. Juslén gjorde sig fagert hopp om hans ändring och skaffade honom til protocollet i Håfrätten. Men har möda, at få documenterne tillbaka, och fick sielf deducera protocollet. J det samma filouterar Stenman af en Bonde en ansenl. summa pengar, går på Cafféhuset, och i hast förspelar dem. Blir däruppå bysatt; men som Henr. Hassel hwilcken då råkade wara i staden, strax får höra därom, reser han til Föräldrarne, och skaffar peng. til hans utlösen.

Sådane små nyheter komma från provincerne de större från Stockholm, hwars påst för förra weckan ännu saknas. Under all sällhets förönskan framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 16 Apr. 1773.

C. F. Mennander.

Just nu får jag höra, at Rehbinderskan åter kommer sig före, och skall wara utom fahra.

Besv.

226.

Min Käre Son.

Förra påsten fägnade mig med din skrifwelse, men den nu på stunden ankomna hade ingen kunskap med sig från dig.

Jag ber ytterligare om outtrötteligit bewakande af Mathesii saken; och på det icke nya hinder måtte möta wid Fullmagtens expedierande, följa härjämte til det behofwet 300. D:r K:mt, som torde förslå til omgälderne wid en så liten sysla. Men skulle honom tilläggas någon del af den förflutna tidens lön, som han gjordt tjänst före, kan denna utgifften däraf tagas. Jag förtröstar honom nu genom bref, at ansökningen snart kommer til önskeligit slut.

Jag önskade weta huset där du bor. Genom Mathesius har jag bestält några Engelska böcker, som nu i sommar ankomma. Men han begär anwising på något hus när til Skepsbron, där de kan aflefwereras. De Engelske pounche drickande Skeppare, kan man täncka, orcka icke gå långt. Jag täncker nämna Grillens contoirt. Men hör imellertid effter, när sådane skepp ankomma, at paquettet strax kunde ärhållas, och de ledsamme omgånggarne med Packhuset undwikas.

Jngen gladare tidning kan gifwas, än förtröstan om fridens beständighet.

Det berättas, at Paleen och Juslen snart täncka resa hijt öfwer. Du torde så ställa til, at du kan hafwa sällskap af endera.

Angående Sällskapet til portrait-gravurens befrämjande lära wid (*sic!*) misstaga oss. Sådane måste där wara två. Den, som jag är deltagare uti, har icke Gillberg, utan en annan, Akrelius, som jag wil minnas, til graveur. Sämre hand, men som tämmel. arbetar sig opp. Nu hade jag bref af Banco Commissarien Silfverstolpe, som har en slags direction därwid, at i dessa dagar en flock af 4. st. portraiter blifwa färdige, neml. drottning Margaretas, K. Gustav 1:s gemåls, Klöcker-Ehrenstrahls, HåfCanc. Dalins, och Com. R. Jon. Alströmers. Hwarje interessent får två exemplar. Tag dem ut för mig, och jämwäl för Porthan, som på Åbo Sällskapets wägnar subscriberat. Förut har den samma Mannen graverat Am. Ugla och RR. Åkerhielm, samt kanske änu flere. Desse äger jag icke heller, innan du förskaffar mig dem; jämte det af dig nämnde stycket öfwer Souther, samt andre, äldre och nyare, som kunna öfwerkommas, och ännu i min samling saknas.

Betydande utkomne skriffter har du wäl ock med dig i synnerhet Wetenskaps och Witterhets Acad:s i winter utkomne samlingar och tal. Nyss inkomna Böcker hos Görwell och Bokförarne önskade jag ock få kunskap om. J oafflätelig önskan om din wälgång framhärda din trogne fader

Åbo, d. 23. Apr. 1773.

C. F. Mennander.

Besv.

227.

Min Käre Son.

Härhos följer brefwet til Hans Exc. RR. Rudenschöld angående Enander. Från en wänn i Upsala hade jag bref, som wäl på min recommendation är honom benägen; men berättar, at han icke skall wara känd af någon annan, och således föga apparence wisa sig til någon pluralitet för honom. Det wore altså ganska nödigt, at han, om tiden sådant ännu tillåter, gjorde en resa dijt, och sielf talte med Gubbarne.

J går nedsände jag på Wallmans fartyg i couvert til dig några Synodal Disputationer, med instruction, at, i fall du sielf icke

träffas, paquettet lefwereras til waktmästaren wid Canc. Collegium. Dessa låter du utdelas effter påskrifterne, och befordrar, så snart möjligt är, B. Serenii och D. Wrangels couverter til sina ägare.

Glömm ingalunda Mathesii och Malmbergs angelägenheter.

På dit löffte om snar refusion så wäl härföre som de förre fordringarne, har Consistorium Eccles. åter i år gått i utläggning för Bönedags placatets öfwersättande och tryckande på Finska. Räkningen insändes med denna post til Canc. Collegium, och anhålles om betalningen. Jag hoppas, at du bewakar, at den snart utfaller.

Påminn i Cammar expeditionen om slut angående kyrckowärdskapet wid wår domkyrcka. Den af Consistorio utnämnde mag. Enlund är, ehuruwäl yngre i tjänsteår, likwäl wida skickeligare därtill, än den klagande Lauræus.

Deo commendatus vale!

Åbo, d. 30 Apr. 1773.¹

C. F. Mennander.

Ank. Stocklm d. 6 Maji s.å. Besv.

228.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 4 hujus är framkommit, och innehåller fagnads ämne för mig, genom underrättelsen om din hälsa och måga (*sic!*). Angenämt är ock det, at det alt mera dagas för dig til något framsteg genom vacancer i Collegio och expeditionen.

Hiertel. längtar jag effter din hemkomst. Men så framt genom oundwikeliga förhinder med resan skulle gå långt in på sommaren, är rätt så godt, at den opskiutes til et annat år, om man lefwer. Ty at hämta eld på långt håll och genom flera beswärligheter, lönar icke mödan. Imellertid torde du med Juslen eller någon annan säker resande hijsända de papper, som för mig under wintern äro samlade, och bijfoga räkningen öfwer deras belopp. Under rättelse om Boklådornas nya tillwäxt lærer ock då följa med.

B. Serenius har från Stockholm med sidsta post skrifwit mig til en widlöfftig Ieremiade öfwer senfärdigheten med Mathesii befordran, som sluter sig därmed, at den nu snart kan wäntas. Det samma önskar jag högel. Gripenbergs sinnelag känner jag ifrån

¹ *Fredenheimin käsialaa. — Fredenheims handstil.*

barna benen så wida han af mig och i mit hus är par års tid educerad. Jag vågar icke på längre eller närmare håll sondera honom om något accord; ty jag föreställer mig at det blir för drygt, kan hända, at Posen är i stånd at formå honom därtill. Men då lär han behöfwa tillhielp därwid icke allenast af sin Fader, utan och af Ränteriet.

Om något förefaller, som är mig nyttigt och nödigt at weta, lär du wara försäkrad, at det blir oss emellan.

Min önskan til Gud om din wälgång är oafwärlig äfwen som det faderl. hiertelaget, hwarmed jag förblifwer Din trogne fader

Åbo d. 11 Maji, 1773.

C. F. Mennander.

P. S. Åbo Acad:s Cancellers Secreterare är ellies nog vigilant i sina syslor. Wet ock sielf ibland tala därom. Men det är hundfatt, at han, ehuruwäl sielf Betjänt i Cancelli Collegio, icke utwärcat för Consistorium Academicum härstädes flere, än et enda exemplar af utkommande förordningar. Wi hade likwäl, lijka med Lund, wist behöft 3 neml. 1. til Consistorii Archivum, det 2:a för Camereraren, och det 3:ie åt Fogden i öfre fögderiet.

Ank. Stlm d. 17 d:o besv. d. 21 d:o.

229.

Min Käre Son.

Jag längtar få weta, huru det blir med din hijtkomst, och när du täncker företaga den resan. Paléen och Juslén skola snart hijtförwäntas, och i deras sällskap tycker jag, at du bäst kunde öfwerkomma. Förut hoppas jag, at mina små commissioner blifwa wäl bestälta. Werlds Beskrifningen skal nu wara färdig i Upsala, emot prænumerations sedelns återställande, den jag för en tid sedan dig tilstälte. Nödigt är för mig at weta, huru snart friskt Pyrmonter watn kan erhållas.

Cancellie Collegium lider täta förluster. Det säjes, at C. R. Lagerflycht skall hafwa dödt i Rötfeber, och at där mycket folck skall af denna smittosamma siukan bortryckas. Achta din hälsa, och bruka några, i synnerhet syrliga præservativer. Här har den, effter flere års härjande, nu afstadnat. Men man får se, huru det går warmaste årstiden.

Hwad hopp få wi denna sommar giöra oss om Hans Maij:ts högst effterlängtrade hijtkomst? Jag har hördt berättas, at en galere skall ligga där helt färdig på strömmen, utan at någon wet des destination.

Några penningar skulle jag, i synnerhet til de för mig ophandlade papperens betalning öfwersända, om jag ohngefärl. wiste, hwad de kåsta, och wore wiss på, at du ännu är där qwar. På den i mit förwar nedsatte 15:m Drs. Stats Contoirets obligation är nu et helt års interesse förfallit. Men för sidstnämnde orsaks skull wågar jag icke heller, at dijtsända den. Du torde, om så behöfwes, med ärligit ansichte och credit kunna hielpa dig hijt fram, då alt bäst kan liquideras.

J trogen önskan om Guds wakande öga och nådiga beskydd öfwer dig, framhårdar Din trogne fader

Åbo d. 25 Maji 1773.

C. F. Mennander.

Ank. d. 30 d:o, besv. d. 1. Junii d:o.

230.

Min Käre Son.

Härhos följa 50 plåtar, at med dem först opköpa det, som angelägnast är, neml. 30 bouteiller friskt Pyrmonter watn, så snart det af detta års inflytning står til finnande; hwilcka bouteiller sedan med första lägenhet wäl förwarade i en korg hijtförsändas. Bäst lærer wara, at handla med Quasten; ty det watnet jag i fiol fick af honom, war excellent.

Jag står nu på resande fot til Lemo, och därifrån til Pargas, at där tilbringa Helgen.

Skynda med din hijtresa, så framt den denna sommar företages.
Förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 28 Maji 73.

C. F. Mennander.

231.

Min Käre Son.

De sedlar jag nu kunnat få tilhopa, följa härjämte, de bestiga sig icke högre, än til 625 d. kmt.

Första utgifften blir, at, som jag sidst skref, 30 bout. Pyrmonter watn ophandlas för mig, som snart friskt inkommer.

Därnäst kan den stå, at effter dit förslag 50 pl:r lefwereras til Bibelarbetets befordran. Hälst ser jag, at mit namn därwid undwikes. Frivilliga gåfwor hafwa wi här dagel. nog, til egne torfftige.

Resten användes til betalning för det du åt mig ophandlat, samt til resepenningar. Förslår det ei til dessa bägge behof, kunde någon min räkning, t.ex. Görwells, den jag icke heller wet hwari den består, til en liten tid lämnas obetalt.

Glöm icke, at uttaga hos Banco Commissarien Silfwerstolpe de färdige Swenska estamperne 2 exemplar för mig, och 2 för Porthan, item at öka min samling i den delen, så långt du kan. Register öfwer Boklådorne hoppas jag ligga i paquettet på Tillmans fartyg, som ännu icke ankommit.

J Lördags arriverade Paleen och Juslén. Skynda, hwad möjligt är, med din resa den Gud giöre lyckosam! Förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 8 Junii 1773.

C. F. Mennander.

232.

Min Käre Son.

Ehuru mycket jag längtar effter din hijtkomst, anser jag doch altid för laga förfall, när omsorgen för din fortkomst och bewakandet wid de sig företeende öppningar fordra antingen dröjsmål med resan, eller des inställande.

Protonotariatet tyckes wäl wara det minsta du kan wänta. Men jag hoppas, om ei mera förtjante från andra expeditioner tränga sig emellan, at du wid nuwarande utsicht kan gå nära til Secretariatet.

Förmäl wid tillfälle hos Hans Exc. Gr. Stockenström min wördnad och tacksäjelse för des mig meddelte Tal.

Tillmans fartyg är ännu icke hemkommit. Jag önskar, at watnet wore helt friskt, och komme oskadt fram. Halfannan wecka går ännu wist förbij, innan jag för andra syslors skull får begynna den curen.

Magistern och Jungfrun låfwa beställa, hwad du af dem begärt. Af Guds milda hand önskar jag dig alt godt, och förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 18. Junii, 1773.

C. F. Mennander.

233.

Min Käre Son.

Nu åro sakerne richtigt framkomne, och hwad dig tilhörer, effter föreskrift af Magistern och Jungfrun opstädadt i din Cammare; så at allenast ägarens ankomst felas.

Af de Böcker, som Giörwell mig tilskickat, äger jag förut af honom i fiol ophandlade:

Michaëlis orientalische Bibliothek 1:r theil 9 D:r
Ejusd. Übersetzung des 4:ten b. Mosis 15.

Hwilcka jag med första siölägenhet skall återsända. Däremot köper du af honom och tager med dig de på hosgående des note stående 2:ne böcker, som tilsammans kåsta 126 D:r eller rättare, när de ofwanstående 24 D:r afgå, 102 D k:mt, hwilcka betalas af närlagde 150 D:rs sedel.

Hwar håller Gahmen til? Jag har icke på lång tid hört af honom. Om han är i Stockholm, lærer han wäl effter wanligheten ihogkomma mig med några af honom samlade skrifter.

Åt Mathesius har jag gifwit adresse til des samlingar för mig, på Grillens contoir. Där låter du höra effter, innan afresan sker, om något ankommit. Bussilianska familien är i staden, med Landssecretern, des Fru Swåger och arf Prints, inclusive.

Wid slutet af nästa wecka hoppas jag blifwa ledig, at flytta til Lemo, och begynna Brunscuren.

Om Grubben ännu är där qwar, så påminn honom des löffte om några asiatiske Gull- och Tennmalmer.

Gud styre och beledsage dig! Förbl:r din trogne fader

Åbo d. 22 Junii 1773.

C. F. Mennander.

2:dra delen af Werlds Beskrifningen har jag icke.

Påminn i Civ. Expeditionen om slut i Lauræi beswär angående Kyrckowårdskapet härstädes, item: om utslag i Probstens Salovii änckas sökta dubbla nådeår i Orhivesi. Hon har inga skäl på sin sida. Imellertid afstänges genom utdrägten den hederl. Pastor Lemqwist från pastoratets tilträdande, hwartil han ifrån Majo wore berättigad.

Besv. Stlm d. 2 Julii.

234.

Min Käre Son.

Under den saken och ledsamheten, som din afresa åstadkommit, har man flitigt betraktat flaggan. Och som den altjämnt pekat på god och fogelig wind, wäderleken därjämte warit behagelig, hoppas jag, at du nu wid pass är lyckeligen på fasta Swenska landet, och i dag eller mårgon får se Stockholm.

Gud giöre både resan och din därwaro wälsignad! Det sker säkert, om du fruktar honom, och wandrar i Hans wägar. Då kan sällhet icke tryta i tid och i ewighet.

Dagen effter, sedan du skildes härifrån, fick jag swar angående Appelrothska Frälselägenheterna i Nykyrcka och Pyhämaa Soknar, at de, med någon afprutning i den utsatte köpeskillingen och tilkommande melioration, skola kunna wäl bära sig, och blifwa fördelachtiga.

Gack altså strax, och innan någon annan hinner komma i förwäg, til Herr Grosshandlaren Appelroth, och biud honom för dem 62000. d. k:mt; eller, som lägenheterne äro 31 til antalet, men nog små, så at de tilsammans knapt utgiöra 9½ mantal, 2000 D:r för hwardera öfwer hufwud.

Säg dig wara af någon bekant härom anmodad; ty jag wil icke synas i denna handeln, innan man får weta, om den tager lag.

Skulle han förklara detta anbudet altför litet, måste, utom hwad redan om dessa hemmans swaghet förmält är, tilläggas, at Landtmanna warors prijs nu är i fallande, i synnerhet Spanmålens, förmodel. til hälften emot hwad den gullit de föregående åren, hwarigenom inkomsten af fastigheter ansenligen förminskas. Twänne bland dessa hemman Junti och Pietilä, hafwa ock i dessa dagar genom wådeld blifwit lagde i aska, och torde således på et eller flera år icke förmå betala skatten.

Jnan jag släpper detta tilfället, kunde du i yttersta nödfall gå till 11:m plåtar, eller 66000 D:r men icke däröfwer.

Skulle nu denna handel komma i gång, och frågan blifwa om betalningssättet, så hemställ, emedan jag icke will altförmycket tilgripa eller aldeles rasera det på säkra ställen stående fruktbara capitalet, om icke säljaren wille åtnöjas därmed, at 50000 D:r k:mt innom årets slut contant lefwereras och det öfriga blir stående för ränta på säker hand, samt innom 2 högst 3 år betalas.

Bijfallas dessa wilkoren, kunde köparen röjas, och köpebrefwet strax af någon i de saker förfaren Jurist in optima forma juris och med förbehåll af Hemul, opsättas.

Böndernes jordeböcker, förra köpebrefwen och alla til hemmanen hörande documenter böra ock då emottagas.

Glömm icke mina commissioner, i synnerhet hwad Mathesius och Orrhiwesi angår, om hwilecka såsom ock det nu föregående, jag snart väntar swar. Förblifwande i all min tid Din trogne fader

Åbo, d. 3 Sept. 1773.

C. F. Mennander.

235.

Min Käre Son.

Med mycken glädje har jag af brefwet d. 7 hujus förnummit din lyckeliga och snara öfverkomst. Gud giöre dit wistande därstädes sällt och wälsignat.

Sedeln är ock riktigt återkommen. Et nytt prof af din ömhet för mig är Medicamentet, som skal öfwersändas. Af beskrifningen låter det som en panacée och universal tinctur. Det kan curera altför många och nästan alla siukdomar. Skulle det föreges fierdedelen så krafftigt, förtjante det mera trowärdighet. Jmellertid skal jag då det framkommer, inhämta D. Haartmans tancka däröfwer.

Giörwell har påmint om sina 81 D:r k:mt för Niebuhrs Resa. Betala dem til honom, och lät så wäl denna boken som de öfrige skriffterne hijtgå med första tilfälle, alla i et convolut sammanslagne.

Längre fram skall jag utlåta mig angående Quastens dråppar. Prijset ser jag wara det samma som här.

Jag förmodar med annalkande påsten få höra om Nykyrckska Frälsehemmanen.

Nu under Marknadsbulret hinner jag ei skrifwa mer. Swåger Carl Hassel war på stunden här och reser i dag eller mårgon med någon Ålands båt åt Stockholm. Oaflåteligen skall du finna mig Din trogne fader

Åbo, d. 14 Sept. 1773.

C. F. Mennander.

P. S. Nådårs ansökningen från Orrhiwesi berättas nu wara afgjord til Änckans fördel. Men det är bedröfweligit, at med Mathesii

klara sak gått så långt ut. Jag blyges skrifwa honom til. För Guds skull skaffa omsider godt slut däruti.

Ank. och besv. d. 24 d:o Stlm.

236.

Min Käre Son.

Jag ser af din sidsta skrifwelse, at du redan entamerat handeln med H. Appelroth. Får nu se, huru därmed går. Jmellertid wore nödigt, på det de p:r jag, i händelse af bijfall, härifrån kan krafsa tilsamman, måtte innan menföre blir, kunna öfwerremitteras, at snart få slut. Jag afbidar det med indifference. På den ena sidan är det sant, at frälsehemman äro den bästa slags egendom, och effter min trowärdige Commissionairs berättelse, skola dessa i hwarjehanda afseenden wara fördelachtige. Men på den andra ser jag ock något bekymmer för mig i betalningens anskaffande, och den meliorations bestyrande, som dessa hemman lära betarfwa.

Jmellertid blir jag wid dem, om han åtnöjes med de 65000 d., som du honom budit, utan vidare tillökning af äreskänk eller annat.

Skulle då de 50000 d. innan kårt behöfwas, lærer du kunna förwandla i penningar och uttaga den redan förfalne Statscontoirets obligation på 15000 och dessutom antingen af Ekestubbiska sedlarne eller det i Prästecassan stående capitalet 9000 d. tilsamman 24000 d. Det öfriga tror jag mig härifrån kunna anförskaffa och öfwerremittera.

B. Serenius skrifwer, at Mathesii fullmagt redan är öfwersänd. Du åter, at den ännu icke utfallit. Hwilekendera skal jag tro? Wore det förra, så återstår ändå, at procurera honom lönen för de förfalne quartalerne. J Julio berättar han, at då redan 15 månaders lön innestod.

Mag. Hirn höres ännu icke af.

Säkert är et af de hos Wargentin warande exemplaren af Solanders Södersio (*sic!*) resa mig tilhörigt. Mathesius berättar, at han neml. Solander skickat det med Capit. Hartson. Laga entel. så, at jag kan få det ännu i höst. Fråga ock Secr. Wargentin wid tilfälle, huru det lider med den för Academien bestälta Antlia pneumatica?

J oafåtelig önskan om din sällhet, framhårdar Din trogne fader,

Åbo, d. 17 Sept. 1773.

C. F. Mennander.

Just nu skickar Mag. Hirn sina föringar, som lära hafwa sin richtigkeit. Giärna hade jag sedt, at Nieubuhrs Resa fått följa med honom. Ännu har han icke warit här.

237.

Min Käre Son.

Nu afgå dina saker til Stockholm på Corplanders fartyg, alla wäl inlagda; och lærer Magistern gifwa förteckning på dem.

Jbland de böcker, jag til winternöje tillbaka af dig förwäntar, blifwa, utom de förut omnämnde, och Solanders resa, som nu lærer wara kommen til rätta, Canc. R. Berchs nyligen utgifna tractat om Swenska mynt och medailler, och Brings Swenska histories andra tome, så framt den redan är färdig tryckt.

Jag wil minnas, at du fått prænumerations sedeln däruppå. Celsii K. Eric den XIV:s historie önskade jag ock få så snart den blir färdig, samt en liten nyss trykt piece Fick Proberkonsten.

Ulfwen måste wäl redan, så framt han med någon art fortsätter sin Bokhandel, hafwa fått inn continuationerne och defecterne för mig, de följa i den händelsen då ock med.

J fall det blifwer något af handeln med Appelroth, fordras därwid mycken försigtighet, at alla arfwingarnas tydeliga och skrifteliga samtycke erhålles, på det man icke måtte störta sig i processer och widlöfftighet. All förtretlighet som kunde opkomma af hemul, klander eller börd, måste sorgfälligt undwikas.

Du underrättar mig wäl framdeles jämwäl om det, som angelägnare och gladare är, neml. om det hopp och utsicht du kan giöra dig om någon befordran wid den förestående ändringen i Cancelliet. Wi lefwe här i okunnighet, om H. Ex. Cancelleren är där, eller nederrest. Min önskan om din wälgång kan så litet återwända, som det ömma hiertelag, hwar med jag framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 24 7bris 73.

C. F. Mennander.

238.

Min Käre Son.

Posternas hijtkomst har denna tiden warit ganska qwick, men bortgången desto senfärdigare. Wädret blåser enwist från en kant; hwarföre icke heller fartygen kunnat dijt framkomma, och bland dem Corplanders, som har dina saker om bord.

M. Mathesii sak får du ingalunda deserera. Det är en skyldighet, at hielpa en förtjänt mann; och blir en Christelig kärleks plickt, när han råkat i långt oförwållat lidande. Påminn altså widare om fullmagten för honom; och, så framt icke Canc. Collegium redan i sit betänckande yttrat sig om lönen under ledigheten, utwäcka et nytt, hwaruti tillstyrckes, at den måtte honom tilläggas. Syslan har han giordt; och icke är det hans skuld, at han därunder nu snart i två år fått gå med tom maga på Londonska gatorne.

Det begynner se ut, som skulle Appelroth med flit draga saken på långbäncken, at imellertid erfara, om någon raisonablare köpare infinner sig, och spara vårt anbud til nödfall. Om han altså icke redan finalement utlåtit sig, torde wara bäst, at du begär hans yttrande. Jag har utwäg, at opnegotiera några peng:r til detta behofwet; och den Personen begär mitt snara yttrande, huru wida jag dem behöfwer. Men det dependerar af Appelroths.

Jag håppas, at du med första säkra tilfälle hijtsänder alt hwad jag begärt, och däribland Solanders och Nieubauers Resor, samt nya kopparstick, i synnerhet det Berlinska öfwer Hans Maij:t. Haf ock continuationerne hos Ulfwen i minne.

Äpplen glömmas icke heller. Några pomerantz kunde följa med, så framt de wid fartygets afgang finnas til godt köp. Om peng:ne icke räcka til; torde wäl Seneca på en kårt tid gifwa mig credit. Utse någon beskedlig commissionair wid den bokauktionen, som snart lærer börjas, helst Gahmen, om han är där. De böckerne, som där kunna ärhållas, wäntar jag ock i höst. Gud gifwe dig hälsan, och et i honom förnögdts sinne! Förblif:r Din trogne fader

Åbo, d. 8. 8bris 73.

C. F. Mennander.

239.

Min Käre Son.

H. Reg. Pastoren Rungius, som har detta med sig, reser nu öfwer, at försöka sin lycka, och at implerera Hans Maij:ts nåd wid något af de nu ledige warande eller snart blifwande pastoraten. Som han i flere år warit mig en trägen medarbetare i Sagu, där han, som vice Pastor, skött församlingen, så önskar jag af hiertat hans befordran, och at jag förmådde något därtill bijdraga. Men som det icke står i min förmåga, jag icke heller wägar med bref och

recommendation för honom beswära Cancelleren eller någon annan af deras Excellencer, som han af mig begärt; så ber jag dig munteligen hos Nostrum illustrissimum och andra där det kan behöfwas, förmäla, at jag ganska gärna skulle se denne förtjante mannen på et eller annat sätt hulpen. Jag twiflar heller icke, at du med råd och dåd därtill bijdrager.

En annan Regements Pastor, Lagus benämnd, infinner sig ock där, at söka Wihtis pastorat dijt han quarto loco är begärd. Men denna behöfwer du icke befatta dig med, utan önskade jag helre därwid se kyrckioherden i Tawasthus, Mag. Idman, employerad. Härom torde jag innan kårt skrifwa mera.

J går medbragte påsten dit angenäma af d. 5 hujus. Motwinden för våra fartyg warar alt stadigt. Äntel. komma de wäl, ehuru sent det blir, fram til Stockholm. Men återkomsten hijt blijr ganska owiss. Ty när wädret slår om til Nordiska kanten, har det köld med sig, och torde blifwa rätt så enwist, som det nu warande.

Det torde altså wara rådeligast, at skicka åtminstone Resebeskrifningarne och Eugubinus med någon resande, som snarare tränga sig fram än fartygen.

Under wanlig och hiertelig önskan om din sällhet, framhärdar
Din trogne fader

Åbo, d. 11. 8bris 73.

C. F. Mennander.

240.

Min Käre Son.

Det är wäl, at Brunneri sak synes få god framgång. Veniam ætatis har Consistorium icke gifwit honom; ty hans minderårighet war oss obekant. Han är robust, och ser äldre ut än han är; och det är ei brukeligt, at fordra af sådane extract ur kyrckieboken. Felet blir då hans, som ei opgaf sin ålder.

Innan kårt afgår härifrån förslaget til Wihtis Pastorat, hwaruppå kyrckioherden från Tawastehus, Mag. Idman står. Jag önskar högel. at han blefwe wid detta tilfället hulpen, för sina långa tjänster wid en ganska fattig bestälning, och jämwäl för des hederliga slägts skull. Förklara altså wid tilfalle denna min önskan hos Hans Exc. Cancelleren, och andra, som kunna til hans bästa bijdraga. Haf ock Mathesii både fullmagt och lön i godt minne;

jämwäl alla mina commissioner. Däremot kommer jag alltid ihog, at önska dig godt, och förblifwa Din trogna fader

Åbo, d. 19 8bris. 73.

C. F. Mennander.

P. S. Laga äntel. så, at närlagde convoluter riktigt komma sina ägare tilhanda. Ännu torde icke fartygen wara dijt framkomne. Huru skola de hinna hijt tillbaka, innan wintern infaller?

241.

Min Käre Son.

Dit kärkomna bref af d. 19 förwissar mig därom, at dina saker omsider äro wäl framkomne, och at Böckerne jämte det öfriga, som jag därifrån hijt bestält, snart retournerar. Som årstiden är nog långt framskriden, så opskiut icke därmed til de sidsta siö lägenheterne; ty då torde jag få nästa währ det, som nu i höst wäntas. Påminn ock Gahmen och Ulfwen om sina sänningar. Frälshemmans handelen wäntar jag med mycken indifferece slut uti. Nu mera, sedan påstgången börjar blifwa trög och osäker, samt endera dagen passen med ijs belagde, kan man icke med säkerhet låfwa penningarnes öfwerstyrande innom årets slut.

Wår hederlige Academie Camererare Biöreckbohm har fallit på den tanckan, at, som åldrig och siuklig, med hela lönen begära afsked, och sätta sig på landet, där han bättre tror sig kunna se sin hustru och många oförsörgda barn til godo. Han har doch därjämte något hemligt accord med Amanuensen wid Consistorio Academico, Mag. Litzelius, hwilcken tillika til successionen skulle anmälas.

Men innan han wågar detta steget, har han bedt mig, at jag genom dig skulle inhämta underrättelse, huru wida det med någon säkerhet, kan taga lag. Om wår ömma Cancellers grace så i detta som alt annat twiflar man intet. Men så förekomma likwäl härwid åtskilliga betänckel. frågor. Som: Om denna Camererssyslan, sedan den fått högre rang, änn af Acad:s Cancellor kommer at förgifwas, och om det kan ske utan formelt förslag? Sedan, i fall Lizelius allena finge föreslås, hwad säkerhet man kunde göra sig emot andra sig beswärande, ibland hwilcka de torde finnas, som academien wid denna för henne mycket betydande förtroendes sysla aldeles icke

wore betjänt med. Direct:n Ross har redan på rychtet om denna afskedsansökningen giordt mine därtil.

Lät mig öfwer hela denna saken så snart möjligt är få weta din tancka, och discourera occasionswijs med Cancelleren härom.

Om utländsk frukt nu finnes där til godt kiöp, så ophandla och öfwersänd, utom den förut bestälta tunnan äplen, som lærer blifwa Borstocker, ½ dito af större slag. Den härliga apparence jag hade på Lemo förswann genom torckan aldeles. Böckerne och Skriff-terne måste wäl inläggas. Jag antwardar dig i Guds beskydd, och förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 26 Octobr 1773.

C. F. Mennander.

Den assistance jag förut begärt för Pastorerne Rungius och Idman, wet jag, at du hafwer ospard.

242.

Min Käre Son.

Jag har haft glädje af twänne dina bref, ankomna sedan jag sidst skref. Du bygger på en grund, som aldrig swichtar, då du med barnsligit förtroende öfwerlämnar din framtid til den Gudomliga Försynen. Om ock lyckan då wore senfärdig, eller blefwe aldeles ute, saknar man icke innom sig tröst och förnöjelse. Jmellertid, som oss är tillåtit, at bruka lofliga medel til vår fortkomst, giör du wäl däri, at du på dem är omtänckt. Och wore önskeligit, at den idéen, som dig infallit, så wist kunde gå i wärckställighet, som den är fördelachtig, och nu synes äga någon probabilitet til framgång.

J förgårs ankom Mag. Brunnerus, och hans medhafde saker äro riktigt opkomne. För god anstalt om dem bör du hafwa tack och ära. Jag måste tilstå, at Engelska Resan är til alla delar präktig, eller, som B. Serenius den kallar, kräselig. Din commissionair på auctionen lærer likwäl icke warit bland de flitigaste, så wida han ei fått en enda in 4:to bland hwilcka likwäl några äro, dem jag åstundat äga.

Berchens nyss utkomna afhandling om Swenska Mynt och Medail-ler, samt den lilla piecen om Fick-proberkonsten, har du glömt, de torde få följa med Rungius eller någon annan resande. Skulle af det auctions Registret du nu skickat til mig, n:o 1 och 2 in folio i appendix n:o 1 erhållas för rätt godt köp, kunna de inropas.

Som det går gräseligen långt med wederbörandes utlåtande om Frälsehemmanen, lærer ingen ting blifwa af den saken. Och det kan wara rätt så godt. Härhos följa 500 D:r kmt. Jag kan icke undgå, at prænnumerera på D. Kennicots wärck i England. Men det är nog af, at man nu betalar halfwa prænnumerationsssumman, som gör 4 Pund Sterl. 4 Schill. Effter nu warande wexelcours lærer Pundet stiga til 85 D. Kmt. så at af dessa penningar dit förskott kan jämwäl blifwa betalt. Schöns contoир skal wara anmodat at emotaga prænnumerationspenning:r, så at wexeln där så wäl för min som academiens lefwerering tages. Däremot begäres prænnumerations sedlar, så framt han fått redan någre från Förläggaren, eller ock des egen attest.

Glöm ingalunda Mathesii redan mögliga sak. Jcke heller Biörckbohms. Jag väntar snart godt swar i bägge desse delar.

Männe, inter nos, Mag. Murray eller Uno von Troil skulle finna sig wid, at söka Theol. Adjuncturen härstädes effter Avellan? Därwid skulle följa den tungan, at de borde infinna sig här til profs afläggande, jämte det sielfwa syslan någon tid blir utan lön, hwilken sedan kommer at bestå af et Finskt annexepastorat, hwarföre ock den, som får beställningen, bör lägga sig på det språket. Af de härwarande competitorerne ser jag ingen, som kunde fylla min önskan.

De återstående Swenska Estamperne väntar jag, så snart möjligt blifwa, jämwäl underrättelse, när Gahmen återkommer. Icke har jag fått något paquette från honom.

Det är illa, at Rungius och Idman blifwa competitorer. Bägge önskade jag hulpne. Jmellertid måste du med all complaisance gå den förre tillhanda. Men om den sednare, som ock står på förslaget, skulle finnas äga bättre apparence, wore det synd, at lägga honom hinder i wägen.

J önskan om din sällhet, framhårdar En trogen fader

Åbo d. 5. Nov. 1773.

C. F. Mennander.

243.

Min Käre Son.

Jag ser af det nu ankomna brefwet, dat. d. 2. hujus, at försöket om befordran ännu icke lyckats. Det torde framdeles bättre reusera.

Bref til Ryttn. Hassel låg i det förra. Det afgår i dag til Hwittis. En honom tillhörig hatt är ock hijtkommen. Han lærer wäl nu utan sinnets oro kunna bära och bruka den.

Secret. Calonius är på en förrätning utom staden. När jag träffar honom, skal jag foga anstalt om den åstundade afskrifften af Canc. Collegii bref.

Då jag nu sedt igenom de hijtkomme papperen, finner jag, at med tredie delen af Nya Almäna Tidningarne står ganska bristfälligt til. Ty mig felas ifrån och med N:o 152 til och med N:o 188. Den sidsta numern hos mig är 199. Men den lærer ännu icke sluta wärcket, utan en eller flera saknas; ty jag will påminna mig, at Giörwell til slut förmäler om arbetets nedläggande, och det sker icke ännu i denne Tidningen. Completera äntel. strax dessa brister.

Med Ulfens nya böckers hijtsändande må det gå huru det kan. Men därtil är han förbunden, at completera defecten i Büschings Magazins 5:te del. neml. arcken N. O. P. Q. R. S. i tredie alphabetet. Han har tagit för detta wärck en dryg betalning; och genom denna bristen förlorar det aldeles sit wärde, så at jag nästa währ om ei det saknade dessförinnan ärhålles, återställer det honom emot penningarnes restituerande. Säg honom detta på det alfvarsammaste. Et bristande arck i 6:te delen fick jag i währas. Hwarföre drog han icke tillika försårg om denna skadans botande?

Alt hwad jag förut skrifwit om, håppas jag wara i färskt minne. J synnerhet förmodar jag, at Mathesius nu fått fullmagt, och lönen för hela tiden.

Gud inneslute dig i Sit faderliga beskydd! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 9. Nov. 1773.

C. F. Mennander.

244.

Min Käre Son.

Twänne dina kärkomna bref, af d. 9. och 12 hujus har jag fått, det förra i går, och det sednare i dag.

Gud ware låfwad, som uppehåller dig wid hälsan, den ock jag ägt, fast nog omskifftelig.

Då flere andre blifwit secund Secreterare, lærer ock touren snart komma til dig. Åtminstone håppas och önskar jag så. Och då

månge på hwarjehanda sätt fått belöningar bland dem, som blifwit brukade wid Regements förändringen, lärer bland dina meriter icke förgätas, at du haftt den lyckan, til at tjäna med pennan wid nya Regeringsformens renskrifning, och med en natts wakande.

Det gläder mig oändel. at Mathesius omsider är befordrad, och det är wäl giordt, at du därom underrättat honom. Skicka ock nu snart fullmagten franco öfwer, med mycken hälsning från mig. Så snart jag får weta at det skedt, skall ock jag skrifwa honom til å nyo, hwilcket icke längesedan skiedde. Lönens beräknings-tid för honom blir nog kårt; men den omständigheten lärer icke mera kunna hielpas.

Glöm ingalunda det löfftet, at du förmäler min wördnad hos H:s Exc. RR. Höpken.

Det blir onödigt, at tala med Uno von Troil om Adjuncturet; ty sedan han blifwit Pastor wid Lifregementet, byter han sig icke til denna lönlösa syslan. Det kommer an uppå, hwad Murray säger, som nu lärer wara aldeles tjänstlös.

Wisserligen behöfwer Rijtmästaren lön. Men den måste då föras op på Cronans stat. Ty besparingar finnas icke wid Academien. Ei til de oundgängeligaste utgiffter en gång. Så at det blir fåfängt, at röra wid den strängen.

Berättelsen om de twänne Prästerne i dagligt allehanda är ohyggelig. Ännu bedröfligare, då jag ser, at de warit Finnar.

Widmagthåll den goda apparencen du förmäler wara i Biörckboms och Idmans sak.

At Morfar bijfallit kåstnaden til portraiterne, är et Järtekn, jämförligt med dem, som skedde i Catholska tiden.

Af gl. documenter angående Adeln, wet jag mig icke äga en enda lapp.

Din bekantskap med virtuoserne därstädes kan du wäl giöra nyttig för min portraitsamling, och småningom förskaffa mig, hwad som ännu brister. Det är rätt mycket. Så felas mig antingen alla eller de bästa stycken af Oxenstiernorne, Banererne, Hornarne, Königsmarkarne, etc. Öfwer Biörnklow, Joh. Skytte, Adler Salvius, Swedenborg etc. Af Präster saknar jag i synnerhet AE. Paulinus Gothus, och Petrus Rudbeckius.

Men hwad du med någon använd åhåga ofelbart kan skaffa mig, är: 1. Senatoren i Rom Nils Bielke, af Håf Cancelleren Sparre, ty

i Tessinska samlingen har jag sedt flere exemplar af hans portrait. 2:o Hos HåfIntend. Rehn en charge af honom giord öfwer Språkm. i Upsala Lieut. Raibaud, och han sielf på knä, spelande på viol, Badinage af Le Bas. Hos Bergqwisten måste man få Christoph. Polhems portrait, medan han det graverat. Swedenborgs dem jag icke heller äger, torde ei wara swåra at där öfwerkomma, icke heller Åkerhielms.

Jag såg nyl. af aviserne, at Nils Gyllenstiernas lefwerne är utgifwit med portrait. Åtminstone måste jag få detta sednare.

Du har wäl hört om Elimæ boarnes dårachtiga och seditieuse rörelser. Twånne från denna sokn äro nu förpassade til Stockholm, at efftersöka, af hvad natur och beskaffenhet deras hemman äro. De hafwa warit hos mig, och pijnligen bedt, at de som enfaldige i språket okunnige, och på orten aldeles okände, finge wid ankomsten adressera sig til dig, och blifwa underrättade, hwar de skola söka sina åstundade uplysningar. Du kan wäl i den omständigheten något hielpa dem, när de framkomma. Guds beskydd ware öfwer dig!

Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 19. Nov. 1773.

C. F. Mennander.

245.

Min Käre Son.

Jag fågnades nu med 2:ne dine bref, bägge utan datum. En påstbåt berättas wara omkommen, och på den Past. Rungius samt Lieut. Taube. Gud gifwe, at det rychtet wore osant!

Rättnu täncker jag fågna Cam:r Biörckbom med den goda apparenzen om des upsåts framgång. Om så tillåtes, undwiker man gärna förslaget, och recommenderar Mag. Litzelius ensam til successionen.

Så är då omsider Mathesii sag wäl sluten; också Brunneri, jämte flera andra. Påminn om Mag. Nummelins beswärs afgjörande öfwer förslaget til Finska domkyrcko församl:n. Jag kan icke se, at han hafft minsta fog til sit klagomål.

Af Questions sur l'Encyclopedie har jag 7 tomer, och finner af Haldins bokregister, at resten lærer wara utkommen och där finnas. Uttag och afskicka den, jämte det öfriga, med Prästm. Cheilanus, som än i höst täncker retournera, så framt han återfår hälsan.

Närlagde document är wäl icke af betygelighet (*sic!*), men innehåller likwäl några anecdoter i twisten om præferencen mellan Grefl. och Adel. familierne.

J går afsomnade D. Mesterton.

Gl. Jungfrun har bedt mig hälsa dig. Hon har, för ålderdoms och sjuklighets skull, nu skildt sig härifrån. Men, ehuru enfaldig hon såg ut, lär hon doch hafwa något ministerielt i sit hufwud. Ty, ibland de flera, som anbudo sig til des effterträderskor, har hon just utwalt den, som synes wara den aldrasämsta. Förmodel. i den afsicht, at sielf blifwa desto mera saknad. Juslenskan plågas af en swår melancholie; Paleen, fadren, af ryggwäreck, och är därjämte af missnöjdt sinne. Guds beskydd och wälsignelse önskar jag dig af alt hierta, framhårdande Din trogne fader

Åbo, d. 30 Nov. 1773.

C. F. Mennander.

246.

Min Käre Son.

Brefwet af d. 30 sidstl. har jag fått med wanlig fägnad. Hwad du utlagt för Mathesii fullmagt öfwer det som til sådant behof war ämnat, följer här hos.

Jag twiflar icke, at du låtit honom weta denna wänskaps betygelsen, som doch til någon del är en gälds betalning för des mig tilhanda sände piecer. Gör dig underkunnig, om och hwad de andre Biskoparne i friwillig gáfwa contribuerat til det för händers warande Bibelöfwersättnings arbetet. J fall de öpnat sina pungar därwid, bör ock jag det giöra.

Förslaget är afgångit til Eknäs och Pojo pastorat. Däruppå står Slots pastoren härstädes, Mag. Sannholm. Gör för honom alt hwad du kan, och lägg detta järnstycket icke ibland dem, som förbrännas i ugnen. Jag ser dagel. hans och des Högwälborna Frus fattigdom och torfftighet. Han har en Rehbinder, och är et förtjänt kyrkoherde ämne.

Genom Wallenii och Mestertons död komma nu snart lönerne wid Academien i det mästa i sin ordning och et stort afunds samt trätefrö förqwäfwes. Theol. Adjuncturen lärer och därigenom få sit annex så at skickel. sökande därtill innom landet lära yppas, och bland dem Conrectoren Mag. Deutsch, som är en habil man.

Det är beklagel. sant, at Lieut. Taube och Past Rungius jämte 6 andra personer äro på Lappwesi omkomme. Effter berättelse skola de sielfwa genom någon oförsigtighet warit til olyckan wällande, i det de förmått folcket, at mot sin wilja lägga ut i mörkningen. Taubens lijk igenfants kårt däruppå, Rungii i förra weckan. Hans hustru och barn weta ännu icke af tilgången. Huset är ömkeligt, och swåra gäldbundit.

Du har giordt wäl däriuti, at inga äplen el. pomerantzter så sent på hösten blifwit opköpte, de hade säkert förskämts på wägen. Altid gifwes tilfälle, at med resande skicka de åstundade skriffterna.

Guds milda Fösyn wake öfwer dig! Din trogne fader.

Åbo, d. 7. Dec. 1773.

C. F. Mennander.

247.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har påstgången warit så snabb, at jag fått tränne dina bref; men alla nog kårta, så at de icke giöra stor distraction från det för mig gladaste ämnet de innehålla, neml. at du har hälsan och mår wäl.

Jag wet, at du har många syslor och förhinder, samt icke låter någon trägenhet wid dem saknas. Men så kunde du likwäl ibland wara något widlöfftigare. Det är understundom harmligit, när jag här får höra nya tidningar, af hwilcka likwäl jag, som har en Minister i Stockholm, icke wet det ringaste. Så berättade Landshöfdingen härom dagen den anecdote, at Canc. Collegium skall hafwa insinuerat hos Hans Maij:t nödwändigheten af en Secretare till, utom den förra, i Collegio. Men på tilspörjan, hwem de därtill åstundade, skola de hafwa hemstält den omständigheten i Hans Maij:ts nådiga behag. Målet skulle sedan i Conseillen hafwa warit före, och då en Ex. begynt recommendera en, den andra en annan, skall Hans Maij:t hafwa utlåtiet sig: Händer det icke som jag tänckte? Hwarföre gaf jag icke syslan bårt i går?

Jag ser ellies af Tidningarne, at många, samt bland dem v. Morian och Rosenstein, hwilckas Mentor du icke länge sedan wid deras första engagement i Cancelliet warit, begynna swäfwa öfwer och omkring dig. Det steget du ärnar taga, at hos Hans Maij:t sielf i underdånighet insinuera din ringa person, ogillar jag således icke; och önskar hälst, at det tredie alternativet du anförer, neml. extra-

ord. Assessorat här i HåfRätten måtte lyckas; icke allenast för min egen, utan ock för din skull. Ty jag ser icke, hwad fortgåst du framdeles där kan hafwa, sedan de nya Cancellie syslorna blifwit inrättade, som til största delen lära hafwa touren framför dig til förmånligare och med lön försedde bestälningar, om du än finge den tomma Kl. Secreterare characteren.

Du gör rätt wäl däruti, at du så sorgfälligt bewakar alla Academiens angelägenheter, och bör få mycken tack jämwäl för Säg-saken. Doch är ingalunda nödigt, at i dessa sakers bedrifwande gå så långt, at man skulle ådraga sig betydande öwänner.

Jag wore nyfijken at weta, om v. Pr. Roselius giordt någon disposition om sin förmodel. rätt ansenl. egendom, samt i fall den tillfaller arfwingarne, om Fru Bergia öfwerlefwat honom, så at hennes barn kunna få någon del däräf?

Ekestubbiska testamentets förwaltare hafwa bestått dig en discretion af 300 D k:mt för dit härtills hafwda beswär med de medlen, dem Secr. Calonius lærer hafwa öfwersändt. Årl. lærer häreffter någon liten Sportel för Cancellers Secreteraren anslås, så wäl för detta, som Hedmanska stipendium.

Då du får tilfälle, at med säker resande skicka mig de nya tryckta Skriffterne, som jag förut begärt, eller sedermera kunna wara utgifne, ber jag icke glömmas hwad af wetenskaps och witterhets acad:s handlingar och Tal nyligast utkommit, de betydligaste skriffterne om nationelle klädedrägten, samt protocollerne i den smutziga Krogii och Westzynthii sak.

Med all den ömhet, som et faders hierta fatta kan önskar jag dig til det instundande nya året den Högstes förnyade nåd och wälsignelse! At du alltid måtte wandra i Hans fruchtan, samt dig därunder til kropp och siäl wäl gå! Förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 28 Dec. 1773.

C. F. Mennander.

Ank. och besv. d. 7 Jan. 1774.

248.

Min Käre Son.

Du wet, at jag har all ting ospardt för din wälfärd och fortkomst. Jag går altså åter inn i det projecterade accordet; men på de beviljade wilkoren, at neml. af de 12 årligen betalas 4:m. Men innan

du afsluter denna handelen, måste noga, i samråd med H:r Canc. R. af Bierchén och andre dina oprichtige gynnare, förut öfwerwägas, huru wida du af denna ansenliga utgifften kan med tiden hafwa någon säker däremot swarande förmån. Ty af blotta carac-
terer, wore de än aldrig så stora, kan ingen lefwa.

Huru är det med Appelrothotska (*sic!*) handeln, hwarom du på lång tid ei et ord skrifwit? Något slut måste likwäl följa däruppå. Häst ser jag nu, at man, om det ei redan skedt, declarerar sig därmed afstå, ty om de ofwannämnde peng:r skola betalas, ser jag ingen utwäg, at fullgiöra mit anbud. Här säjes, at Tauben, som olyckel. omkom tillika med Rungius, stått i handel om dem och wore jag nyfiken at weta, huru mycket han budit?

Biskop Serenius har skickat til mig prænumerationssedel på halfwa Kennikotts wärck, eller första tomen, hwilckens betalning, effter cours d. 27 Dec. sidstl. skulle belöpa sig, a 87 D. p lp. Sterling, til 365 d. 16 ./. kmt; dessa penningar, eller effter det den ostadiga kursen nu är, lefwererar du strax til H. Schön, och tager hans quittance på dem, hwilcken du ofördröjel. i et complimentbref öfwersänder til Stregnäs (*sic!*) och B. Serenius.

Wid samma tilfälle kan du ock betala hela prænumerationen för Acad:s Bibliotheks exemplar, anamma däruppå quittance, samt consistorium därom avertera.

Men jag går tillbaka til det projecterade accordet. Nödigt är, at du ock förut noga ransakar din capacitet til den syslan, i synnerhet hwad fermite i de Europäiske språkens talande och skrifwande angår, som til des hederliga bestridande nödwändigt lärer behöfwat. Jngalunda skal du heller me inconsulto afstå eller bårtaccordera Cancellers Secreterare syslan, just nu, då den begynner hafwa någon förmån med sig. Det är nyttigt, at hafwa en Academiens éleve, som någorlunda känner des tilstånd, på det stället. Beställningen är ock hederlig, så at von Döbeln, änskönt han hade cancellie Råds caractere, några år den bestridde.

Eknäs saken och M. Sannholm måste du hålla i ömt minne. För helgen hade han bref af sin commissionair, at det wore resolverat til fullmagt för honom. Men din skrifwelse tyckes wisa, at utgången ännu är owiss.

Mathesius har öfwerhopat mig med oändel. taksäjelser.

För Gripenstrålen står, hwad Ekestubbiska stipendium angår, ingenting at uträtta. De twänne ledige rummen gåfwos nyl. bårt. Icke heller är han född Finne, som testamentet fordrar.

Af Ulfwen har jag icke sedt eller hört et enda ord, alt sedan jag reste från Stockholm. Tag altså ut eller pressa af honom den betydande defecten i Büschings wärck, och därmed må wår commerce wara slutad. Giärna wänder jag mig sedan til Haldin. Men hans catalogue tyckes wisa, at han endast handlar med Fransyska böcker, och jag behöfwer offta några nya wärck från Tyskland. Fråga honom altså, om han har bokcommerce på Leipzig etc. och kan därifrån införskaffa hwad man kunde åstunda.

Gud beware oss för alla extraordinarier! Veman känner jag för en beskedlig man; men wet icke om han är skapad til Academicus.

Hans Maij:ts wackra portrait har jag fått. Skaffa mig flera, i synnerhet de förr omnämnda. J oaflåtelig önskan til den Högste om din sällhet, förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 14 Jan. 1774.

C. F. Mennander.

249.

Min Käre Son.

På en gång hijtkommo alla Januarii månads poster öfwer ijsen, och medbragte 3. dina skrifwelser. En storm sidstl. lördags natt har bråkat denna broen, så at, änskönt wintern är sträng, den ännu icke blifwit å nyo bygd.

På dit förut ankomna bref angående accordet swarade jag strax, och bijföll utläggningen på de föreslagne terminer. Ellies har jag denna tiden icke skrifwit dig til, dels för hwarjehanda förhindens skull, dels ock därföre, at man förut sedt, at brefwen ändå skulle någon tid blifwa under wägen liggande.

Af dina skrifwelser, och i synnerhet den sidsta, ser jag, huru tanckspridd och rådwill du warit i dina befordrings förslager. När man gör hwad skäligit och anständigt är, samt tillika kastar omsorgen på wår Herre, är man bäst af med de grillerne.

Hwad jag tid effter annan begärt af böcker och skriffter därifrån, har jag nu, så långt det kan rinna mig i minnet, sammandragit i närlagde pro memoria. Där stå ock några nya Tyska böcker, som skola wara inkomne; men hos hwem de finnas wet jag icke.

Nödigt är, at de snart uttagas. Ty exemplaren torde wara fåå, och innan kårt åtgångne. Til dessa behof menar jag närlagde 200. D. wål förslå. Förmodel. är et större partie nya böcker dijt anlåndt på hwileka jag skulle åstunda register, eller åtminstone förteckning på de förnämsta.

Brunneri fullmagt utgifwes i dessa dagar. Af Sågwärcks inkomsten lærer för Canc. Secreteraren, åtminstone så länge hans lön står på Cronans stat, ei stå något at wäntas.

En Mats Diurberg, som i yngre åren giordt mig betjäning, har för wid pass halfft annat år anfört beswär deröfwer, at Landshöfdingen förgifwit waktmästare syslan wid Slottet härstädes til en effter hans tycke mindre förtjänt man. Han önskade få weta, om hans beswär framkommit, blifwit föredragne och hwad utslag på dem fölgdt. Hör entel. däreffter, och lät mig med första weta sakens beskaffenhet.

J önskan om din sanna wälgång förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 11 Febr. 1774.

C. F. Mennander.

250.

Min käre Son.

Håppet, at få poster öfwer hafwet, tyckes nu genom den infalna blijda wäderleken och i stöp förwandlade myckna snön, för en god tid och kanske ända til wåhren wara förgåfwes. Jmellertid skickar jag härhos den åstundade afskriffen af Canc. Coll. bref til Cons. Eccl:m, som jag menar wara det rätta, ibland flera, änskönt äldre, i det ämnet hijtkomne skrifwelser.

Boktryckaren Frenckell war sidsta Consistorii dag opkallad, och i anledning af det extractet du skickade til mig, accorderades med honom om 10. plåtar för tryck och papper för hwarje arek han här-effter af Böndags placater etc. kunde komma at på Finska oplägga. Laga at den saken kommer snart til slut, och de ingifne räkningarne för den framflutna tiden warda honorerade. Ännu hafwa wi icke fått hijt innew. års Bönedags placat.

Du låfwade jämwäl med compliment från mig opwakta RR. Gr. Höpken. Men är det skedt? Jag skref honom til wid des återinträde i Rådet, och har fått et ganska gratieust swar. HåfR. Arckenholtz måste du ock ibland hälsa på, och opfriska hans minne

om donationen til academien. Wäl wore, om man, medan han än lefwer, finge böckerna hijt öfwer, hwilcket han så offta låfwat.

Gud wälsigne och uppehålle dig! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 18 Febr. 1774.

C. F. Mennander.

251.

Min Käre Son.

Ju mindre jag förmodade god framgång wid din tiltänckta ansökning om Exp. Secreterare syslan, ju högre gläder det mig nu, at den saken lyckats. Det är en af Gud beskärd framgång och wälsignelse, som bör tjäna dig til krafftig opmuntran, at altframgent af hiertat tjäna och dyrcka Honom; så går dig jämwäl i din återstående lefnadstid all ting wäl i hand. Därjämte wördar jag Hans Maj:ts synnerliga nåd härutinnan, den jag håppas du altid med underdånig zêle söker giöra dig wärdig til. Du har förmodeligen läst de gamlas lärdom, at Konungarne hafwa däruti en likhet med Elden, at om man är långt borta, fryser man; men altför när åter, kan man löpa fahra, at blifwa bränd. Försigtighet är altså nödig.

God hushållning i dina Financer blir häreffter lijka nödig som förr. Ty icke tiltaga mina inkomster i proportion effter dina characterer; utan twärt om aftaga de. Största delen af sidsta årets Spanmål ligger ock ännu oförsäld. Så at jag denna gång icke kan öfwersända mer än närlagde 628. Dr. K:mt til de presentaste utgiffter. Det öfriga som du requirerat, skall jag närmare mot wahren söka draga försorg om.

Cautionen under förskrifningen til Hr Secr. Klingenstierna följer härhos.

Din Morfar har denna tiden haft någon anstöt af sin förra swåra passion, neml. Sömnlöshet och melancholie, hwarföre han, ehuru nu i staden stadd, icke än kunnat begynna sina föreläsningar. Man håppas likwäl restitution. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 4. Martii 74.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 28. d:o.

252.

Min Käre Son.

Nu med posten norromkring fick jag af Bisk. Serenius Academien Bibliotheks prænumerationsedel på Kennicotts wärck. Til-

förene har han hijtskickat min, som jag förut berättat. Det är altså nödwändigt, at du strax wid detta brefwets ankomst betalar til H. Schön penningarne, neml. effter cours för academiens hela prænumeration 8. guineas, och för min halfwa 4. samt tager på dem quitte. Du kan ock då komma öfwerens med Schön, antingen han eller du berättar Serenius om penningarnas richtiga aflewerering.

Jcke kan du aldeles skilja dig wid Landsmännernes commissioner, som hysa för dig fortroende, och icke äga någon annan bekant på den orten. Mit förslag wore, at du antoge någon liten fattig men skickelig Secreterare, på hwilcka där nog tilgång finnes, som ginge dig tilhanda wid deras commissioners besörjande. Däremot är billigt, at de betala omkostnaderna och beswäret, hwarigenom både han och du kunde hafwa någon förmån. Skaffa mig swar om Slotts waktmästaresyslan härstädes. Karlen öfwerlöper mig dagel. Så snart möjel. blifwer, skal jag öfvesända det återstående af de requirerade 1500 d. Men för allting, hushålla nått, och retranchera alla onödiga utgiffter. Jag glömde sidst, at ibland mina desiderata literaria nämna Questions sur l'Encyclopedie, hwilckets wärcks 3:de och följande tomer felas för mig.

Din Morfars sömnlösa och melancholie continuerar, doch med några omskifften. Nu är han åter på landet. Han som i det tilståndet icke kan sielf skrifwa, bad mig mycket hälsa dig, och förklara stort nöje öfwer din befordran.

Conceptet til mit underdåniga bref til Hans Maij:t följer på din begäran härjämte. Jag wet icke, om det så kan gå an. Du wisar det åt ingen. De öfriga brefwen innehålla tacksäjelse och ytterligare recommendation. Om du effter låfwen sjelf aflewererar dem, får jag wäl höra, hwad swar du får.

Under önskan om din hälsa och sällhet förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 11 Martii 1774.

C. F. Mennander.

Ank. Stlm d. 28 d:o.

Ed. Kl. M:t wärdes allernädigst tilstådja en trogen undersåte, at få i underdånighet yttra de känslor, hwaraf des inre härtills i tysthet öfwerflödat.

Den Högste, genom Hwilcken Konungarne regera, har til werldenes förundran och Sweriges sällhet begåfwat Ed. Kl. M:t med stora och sällsynta egenskaper. Därpå kommer, at Ed. Kl. M:t förmått i hast rycka Riket ur uselhet och förestående undergång, på en tid, då hielpen i mångas ögon redan syntes omöjelig.

Däraf flyta många wijsa och förtreffel:a anstalter, som dels hämma lasterna och befrämja Gudachtighet, dels påskynda nyttiga konstens och wetenskapers tilväxt, dels ock tilföra undersåtarna säkerhet och wälmåga. Alt detta är hela werlden kunnigt, och warder genom dageliga prof bestyrckt. Men mit sinne röres på et lefwande sätt, samt opfylles med den innerligaste frögd och diupaste wördnad, så ofta åtanckan häraf däruti förnyas.

Ed. Kl. M:t utsprider jämwäl dagel. enskilda nådewälgiärningar öfwer sine undersåtare. Bland dem har jag och min ende Son fått åtnjuta flera och större, än jag ens kunnat önska och förmoda. Ed. Kl. M:t täcktes tillåta mig, at endast få nämna de nyligaste, då, til min outsäjeliga glädje, han blifwit i nåde befordrad til en sysla, som har den oskattbara lycka med sig, at under Ed. Kl. M:ts egen höga och nådiga tilsyn utöfwas.

För denna och all annan mid (*sic!*) ärtedd nåd nedlägger jag min allerunderdånigsta tacksäjelse, och skal tilbringa min lefnad i en plikts utöfwan hwartil utom des mångfaldig skyldighet förbinder och mit hierta drifwer mig: i brinnande förböner för Ed. Kl. M:ts dyra lif och wälgång, hwar med wår almänna wälfärd och sälhet är så nära förknippad. Gud låtte den tunga Regements bördan, och gifwe, at Ed. Kl. M:ts Regering i den tilkommande werldens tideböcker måtte kallas, icke allenast rättwis, mild, ärerijk och lyckelig, som den säkert får heta, utan ock långwarig!

Med all den undersäteliga wördnad och submission, som et menniskohierta fatta kan, framhårdar til min dödsstund etc.

Åbo, den 11 Martii 1774.¹

Mennander.

253.

Min Käre Son.

Sedan jag nu hunnit få så mycket penningar tilhopa, och årstiden låfwar häreffter en snarare och säkrare postgång, följer härjämte i 3. bancosedlar det som återstår på de 1500. D. k:mt du skrifwer dig nödwändigt behöfwa, neml. 885. d. God hushålning recommenderes effter wanligheten.

En synnerlig och dryg utgifft har jag i år därigenom, at på Lemo måste öfweralt läggas nya dubbla gålf, och nytt underrede, så wida det förra är af Swamp aldeles förskämt, och hela bygnaden ellies innom fåå år skulle gå förlorad.

Jag lämnar den förteckningen du i sidsta brefwet skickat til mig på Sammanskotten til Bibelarbetet i sit wärde. Men wist är det, at kyrekiornes procenter från detta Stifftet redan härifrån afgått d. 10. Nov. sidstl. på hwilcka wi ock äge wederbörandes quittance. De bestego sig något öfwer 3000. D:r; därtill kommer ännu innan kårt en liten summa, från några återstående pastorater.

¹ *Fredenheimin käsialaa. — Med Fredenheims handstil.*

Jag hade önskat, at til hela instundande sommar få dig hijt öfwer. Men nu lærer det icke låta göra sig på kortare tid en gång, så framt du icke får den nåden, at komma i Hans Majj:ts suite, i fall man får den glädjen, at se Herren här.

Omöjeligen tager det lag, at aldeles afsäja sig Landsmännernas commissioner, då de genom deras opdragande wijsa sin wänskap och förtroende.

På andra sidan ser jag wäl, at du hafwer knapt om tid til sådane ärender. Bästa utwägen synes mig altså wara den, som jag sidst föreslog, hwilcken, då den rätt regleras, kan tillika blifwa något förmånlig.

Samlingarne åt mig hoppas jag wara i färskt minne, och snart öfwerkomma. Men jag har ock twänne angelägenheter för andra, at be dig om. Din forna informator Westzynthius har fått pluralitetens kallelse til Pyhäjoki Pastorat, och Consistorii resolution til fullmagt. Kyrkioherden Falander har wäl beswärat sig, och begärt undersökning om några föregifna olagligheter. Men som denna des begäran för sent inkommit, hos (*sic!*) Consistorium icke kunnat derpå reflectera. Häröfwer har Falander wändt sig med klagomål til Hans Majj:t och begärt restitutio fatalium. Gör för Westzynthius, hwars wälfärd häruppå hänger, alt hwad du kan. Lagm. Paleen säges wäl hafwa afstyrekt Falander från detta uptoget; men det är möjligt, at han ändå, som wän och slächtinge, arbetar för honom.

Det andra målet angår Sal. Göösens swågrar, twänne Rennerfeltar, och Landsfiscalen Burghman, som nyligen är gifft med en min cousine i Nyland, Lanæa. Dessa äro angifne, och, som berättas, genom witnen något graverade, at hafwa utöfwat hemgång hos en Präst i Lojo. Håfrätten skal hafwa understält saken Hans Majj:t huruwida, i anseende til några mitigantier, dem kunde nåd wederfaras. Sielfwe hafwa de mycket at förebära til sin oskyldighet. Gör dig om saken underrättad, och bijstå dem, så långt billigt och möjligt är. Den äldre Rennerfelt lærer snart resa öfwer och sielf tala med dig.

Din Morfars siuklighet continuerar ännu, omskifftar hwarannan dag, och är utgången owiss. Præsidentens tar dagel. til, och gifwa Medici innan kårt alt hopp förlorat om restitution. Min granne Mondelin är nyl. afsomnad.

Sidstl. natt födde Rehbinderskan en liten qwick Baron til werlden.

Guds wälsignelse åtfölje alt dit företagande förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 31 Martii 1744 (*sic!*).

C. F. Mennander.

Ank. Stlm d. 7 Apr.

254.

Min Käre Son.

Den målningen, som du berättar at Lagmannen af Paleen har gjordt på min hälsa, är wacker; men har det felet, at den icke liknar originalet. Han, så wäl som många andra, lærer misstagit sig däruppå, at jag icke wid alla krämpor klagar och skryncklar pannan, utan behåller under dem, då de äro någorlunda drägeliga, et muntert utseende.

Jmellertid finner jag sielf bäst, huru ålderdomen med alt sit följeslag kraftigt inbryter, och at så sinnets, som kroppens kraffter dagel. förswagas. Mig förestår nu i min lefnad annus magnus climactericus, på hwilcket historierne intyga, at et stort antal, i synnerhet af Literatis och sedentariis, wandrat ur werlden. Det, äfwen som alt annat, ligger i den Högstas hand, huruvida jag öfwerlefwer denna perioden. Jmellertid är jag beredd, och nögd med Hans skickelse; samt hoppas, at du gör äfwenså, under tacksam erkänsla af den nåden, at Gud låtit dig så länge behålla en huld och ömm fader.

Herr Canc. Rådet af Bierchen har swarat mig, och effter intygande om dina goda egenskaper, samt sin synnerl. wänskap för dig, sluter därmed, at han hoppas, den (*sic!*) Canc. Collegium snart skall återwinna dig med sin och din egen förmån. Du har wäl tagit quittance af Schön på penninge lefwereringarne, och fogat anstalt, at B. Serenius får weta däraf; Han torde nu wara i Stockholm wid Bibelcommissionen.

Mina requisita literaria hoppas jag du allesamman har i färskt minne. J synnerhet wäntar jag blifwa underrättad, hwilcken Bokförrare man skal adressera sig til angående nya böcker från Tyskland. Nu får jag lägga til en i Stockholm nyl. trykt piece: Handl:r rörande Morianen Phaëtons siukdom och död. Denne är utan twifwel pendanten til Skraggens öppnade missfoster, som jag förut äger.

Då du oblygt berättar Finske Correspondenterne, at du sielf, af brist på tid, måste löna commissionair til deras sakers bedrifwande, sedan skäligen taxerar dem, och behåller skriffterne tills de affinna sig, tycker jag at den saken går af sig sielf, at lämna alt på deras discretion tager icke lag.

Gud wälsigne och uppehålle dig! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 15 Apr. 1774.

C. F. Mennander.

Fråga äntel. Ulffwen, om jag har at wänta några och (*sic!*) continuationer genom honom. Men för all ting yrcka alfvarsaml:n på defectens supplerande i Büschings magazin.

255.

Min Käre Son.

Dina bref lyda alltid så, som kunde wi wara förwissade om Hans Kongl. Maj:ts hijtkomst i sommar. Andra åter ställa den saken, i anseende til Prins Carls förmäling, Regementernes mönstring i Södra provincierne, och flera omständigheter, i mycket twifwelsmål. För mig wore det ganska angelägit, som du wäl kan föreställa dig, at ju förr des helre få tilförlåtelingen weta, hwad wi i den delen hafwa at hoppas, samt i fall Hans Maj:t benådar oss med sit besök, hwad tid ohngefär resan företages, och hwilken wäg, antingen siöledes hijt på Åbo, eller ock norromkring, genom Tawastehus först til gränsen? Sök under hand giöra dig om dessa saker omständeligen och tilförliteligen underrättad, samt lät mig med det snaraste få därom kunskap.

Så wida du icke kommer i suiten, eller kan erhålla åtminstone 2. a 3. månaders permission at dwäljas här, håller jag din hijtkomst i sommar, ehuru kär den mig ellies wore, mindre nödig. Genom en hastig och kårt ryckning hijt ökas ock utgiffterne; då de där- emot, genom et längre wistande härstädes, kunna något besparas.

HåfCancellorens Bar. Sparres bref är mycket gratieust, och wid slutet därpå berättar han, at Hans Maj:t befalt honom betyga des nådiga nöje öfwer det underd. tacksägelse brefwet.

Nyligen skref jag dig til om Rennerfeltarnes och Landsfiskalens sak. Håfrättens underställande til Hans Maj:t om mitigation, i synnerhet för de två förre, lærer nu wara öfwergången. Det war ämnat, at den äldre Rennerfelt skulle til sakens bedrifwande resa

öfwer; men han har icke erhållit sin Chefs permission. Som alla dessa äro med oss beswågrade så sök hielpa dem med alfware och så långt du någonsin kan. Anlijta ock Lagm. af Paleen och andra förmående menn om bijstånd härutinnan.

Lät mig jämwäl få weta om wacktmästare saken härwid Slottet, karlen oroar mig som oftast med öfwerlopp, det kan ju snart wara giordt, at man sielf eller genom någon annan gör sig underättad, om hans beswär inkommit, och hwad utslag på dem följt.

Wår Præsident gifwes af Medicis förlorad. Hans hufwudsrukdom är watusot i bröstet. Din Morfader blir bättre allenast han sielf kunde förmås at tro det. Så inbillar han sig, at han åtminstone hwarannan natt icke såfwer någon blund; ehuru Hustrun intygar, at han merendels roligt hwilar och storsnarckar.

Jag bör icke twifla, at du redan samlat tilhopa alt hwad jag af ut- och inländska Skriffter begärt, och at de wid första tilfälle, antingen med någon resande eller fartyg, hijt öfwerkomma. Underättelse wäntar jag ock til hwem jag framdeles angående utländska böcker bör adressera mig.

Önskan för din wälgång är beständig hos en öm fader

Åbo, d. 22 Apr. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. Stlm d. 4. Maji. Besv. d. 6 d:o.

256.

Min Käre Son.

Nu afgår förslaget til Theologiae Adjuncturen. Conrector Deutsch står däruppå främst, och är ofelbart den skickeligaste, hwarföre jag högeligen ber dig, at hos Hans Exc. Cancelleren så begå, at han måtte erhålla denna syslan.

Arelin har nyl. blifwit Capellan wid Finska församlingen här i staden, och således erhållit satis pro meritis, samt giordt et steg på en wäg, där han är skickeligare och kan giöra större nytta, än på den Academiska. Om Weman har ingen fråga kunnat bli, så wida han är til sin Theologiska insicht okänd, icke heller genom prof sig legitimerat.

Men Seleen har inbillat den godtrogne Prof. Ross och hans hus, at han, i fall denna bestälningen tilfölle honom, wil han där engagera sig genom giftermål. Deras trägna böner och persuasioner

hafwa altså förmått Theologiska Faculteten, at i sit betänkande ställa honom främst, och mig til det twetydiga utlåtandet, som står i voteringen. Jmellertid är det wist at Academien är långt mer betjänt med Deutschen, som tillika är en ärlig och fogelig man. Då däremot hwar och en, som känner Seleens moraliska character, och wet beskaffenheten af Brudarne i Rossiska huset, säkert tror, at han intet alfware hafft med detta frieriet, utan endast tänckt bruka sådant föregifwande som et medel til sin befordran. Hwarföre han icke eller, som jag nu fått höra, welat förut ingå någon formelig förbindelse, utan, då han derom blifwit tilspord och påmint, swarat, at sådant wore en ganska owiss sak, som komme an på framtiden, och at han likwäl wille söka skaffa Rossen någon måg.

In summa: Giör alt dit til, at vår önskan för Deutschen opfylles.

Präsidenten blir alt swagare. Men godt hopp har man om din Morfars hälsas restitution. Han har nu dagel. moverat sig genom åkande. Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 29 Apr. 1774.

C. F. Mennander.

P. S. Sök bijbehålla Academie Staten wid det arendet af Portacisen för sin Spanmål, som den på nyl. skedd laga auction genom högsta budet ingått. Tala med Direct. Kellman, som skall wara en betydande man i de sakerne. Någre berätta at hela Tullwäret snart skall ställas på ny fot.

Ank. Stlm d. 6 Maji. Besv. d. d:o.

257.

Min Käre Son.

Med Skepparen Corplanders fartyg afsänder jag nu 4. st. men tilhopa bundna och til dig adresserade paquetter med exemplar af min Synodal Oration, med begäran och förmodan, at du dem effter närlagda förteckning ju förr des helre utdela låter. Hade du tilfälle, at sielf wid någon opwaktning tilställa någre af deras Excellencer sina exemplar, wore det så mycket bättre.

De i couverter inlagda komma wäl ock strax til sine ägare. Men för allting ber jag för paquettet til Mathesius i London, at det med först afgående skepp och recommendation til en pålitelig Capi-

tain, måtte til honom afgå. Skulle någon frakt därför begäras, lägger du den ut.

Om icke tillfälle förut gifwes, väntar jag med samma Corplander hijt tillbaka, hwad du nu under wintermånaderna för mig samlat. Däribland ber jag ock, at den nya avisan måtte wara, som Secr. Fougt skall utgifwa, ehuru jag icke råkat se den annonserad i någon tidning.

Påsten af d. 22. sidstl. ankom nu på stunden, och med nästa påst skal swar afgå på din angenäma skrifwelse. Förbl:r Din trogne Fader

Åbo, d. 2 Maji 74.

C. F. Mennander.

Ank. Stlm d. 16 d:o.

258.

Min Käre Son.

Så wäl Academien som jag äro dig skyldige tacksäjelse därför, at Kennicottska prænumerationen nu kommit til richtighet. För någon tid skref B. Serenius, at förra delen af hans wärck skulle blifwa från trycket färdig i Iunii månad. Längre fram, och då man kan förmoda, at exemplaren hinna til Stockholm, skall du få öfwer prænumerationens sedlarne, at dem utbyta mot boken.

Med Skepparen Corplander har jag i dessa dagar öfwersändt til dig 4. paquetter, sammanbudna, med exemplar af min sidst hålna Synodal oration, dem du strax effter framkomsten, enligt den medföljande förtekningen låter utdela; och i synnerhet ber jag, at convolutet til Mathesius i London måtte riktigt honom tillhanda bestyras.

Alla dina bref anse Hans Maij:ts hijtkomst i sommar för en aldeles afgjord sak. Några underrättelser innehålla ock, at suiten wore redan utnämnd och reglerad. Andra åter ställa hela saken ännu i twifwelsmål. För Academien, och i synnerhet för mig, wore det imellertid ganska angelägit at weta, om och wid hwad tid på sommaren ohngefärligen wi kunne wänta detta höga och glädjefulla Besöket, samt om resan sker norr omkring och först til gräntzen, eller ock gerad hijt på Åbo. Underrätta mig för all ting strax härom. Skulle Hans Exc. Cancelleren, antingen sielf eller genom dig, underrätta och instruera oss, huru wid detta tilfället

förhållas bör, wore det ganska önskeligit. Så gjorde Sal. R. R. Gr. Ekeblad til mig, då Printz Henric från Preussen hijtförwäntades.

Jag antwardar dig Gudi i mina böner, och med all ömhet framhärda. Din trogne fader

Åbo, d. 6 Maji 1774.

C. F. Mennander.

P. S. Jag har fått någon underrättelse om de i Ryssland fundne gl. böckerne, de skola wara skrefne på Tibetanska. Sidsta underrättelserne från Stockholm förmäla, at qvæstionen om Tryckfrihets förordningen skall wara afgjord, så at den, doch med någon inkränckning, äger bestånd. Om handlingarne tryckas, får jag dem wäl med det öfriga. Nu naleckas Pymonts watnstiden. Lät mig weta huru snart friskt införwäntas.

259.

Min käre Son.

Nu har, hwilcket förut sällan på min sida skedt, 14. dagar flutit förbi under andra syslor, sedan jag sidst skref dig til. Jmellertid har jag med fägnad bekommit brefwen af d. 6. och 13:de hujus.

Det är ganska wäl, at Deutschen blifwer Adjunct, och at de öfriga academiens angelägenheter aflöpa effter önskan.

J änkornas gratials sak är en omständighet som hade warit nödig at inryckas, den jag ock tänkt uppå, men som föll mig ur minnet, då brefwet i detta ärendet justerades. Huru neml. förhållas bör med denna Spanmålen, då så hända kunde, at ingen Professors äncka wore wid staten? At förekomma all brytning med Landshöfdingen, som då torde försöka, at indraga den til Cronan, wore altså ganska wäl, om den meningen ännu kunde inflyta i projectet til Hans Maj:t, at jämwäl i den händelsen Gratialen skall tilfalla Academien, som fond til en fattigcassa för des ringare betjäning; af hwilcka många äro stadde i yttersta torffthet. Men här är ingen utwäg, at soulagera dem.

Om de öfriga mina egna och andras ärender får jag wäl snart swar.

Nyl. såg jag i inrikes Tidningarne, at Sal. Landsh:n Tilases Samlingar och Böcker skola föryttras, och at en Ekman, om jag rätt mins, skal hafwa därom bestyret. Där måste finnas många wackra

saker, och önskade jag förteckning och priset på dem. J synnerhet wille jag blifwa ägare af Bitzens Breviarium eller Missale Aboënse, som Tilas ägde, tryckt på pergament; så framt det för civilt köp aflåtes. Sök gjöra dig och sedan mig härom underrättad.

Hans Exc. Cancelleren wet wäl gifwa wissaste kunskapen om Hans Maij:ts hijtresa. Lät mig med första weta, hwad Han därom utlåter sig.

J förra weckan reste din Morfader på landet, mäst i samma tilstånd som tilföre. Men som man därifrån sedermera icke hafft någon kunskap lærer det bättra sig med honom.

Präsidentens siukdom liknar sig antingen til bättring, eller ock större långwarighet, än man först förmodade.

Nu på stunden tänker jag til Lemo, at effterse, hwad arbetarena där i flere weckor uträttat, och därifrån til Pargas.

Gud utgiute öfwer dig sin wälsignelse! förbl:r Din trogne fader

Åbo d. 20 Maji, 1774.

C. F. Mennander.

Finnes Gahmen i lifwet? Om så är, har wäl han något samlat för mig, som wäntes med det öfriga.

260.

Min Käre Son.

Denna gången har jag icke stort nytt at berätta, mer än det angenäma, at din Morfader, effter någon tids wistande på landet, hijt återkommit, i allas ögon fullle. restituerad, utom sina egna. Doch begynner han nu sielf håppas hälsans återfående. Det oroar honom ändå, at han ännu icke hunnit til sit förra mått af sömn, som likwäl tyktes wara nog drygt, och tåla minskning.

Om Quasten fått in friskt detta års Pyrmonterwatn, så skicka med något därwarande fartyg de wanlige 30. bouteillerne för mig, wäl inlagde. När jag får weta priset, skola pen:ne strax öfwersändas. Så länge består wäl Quasten mig credit.

Jag torde doch icke wåga begynna brunscuren, innan man får närmare kunskap om Hans Maij:ts hijtkomst, samt tiden, när den sker. Skulle resan ske norromkring, är min undersäteliga skyldighet, at opwakta någorstädes oppe i Stifftet.

Åbo Tidningarne magra alt mera af. Endere dagen kastar jag hela plundret på magnus acervus.

Jag framhårdar Din trogne fader .

Åbo d. 27 Maji, 74.

C. F. Mennander.

261.

Min Käre Son.

Jag borde skrifftel. tacka Hans Ex. Cancelleren för notificationen om Hans Maij:ts hijtkomst; men jag wet, at Han icke tycker om sådane tome bref, och du kan wäl muntel. giöra min compliment. Det lilla wi kunna åstadkomma til fägnads betygelse, skal af wördsamma hiertan bestyras om. Hwad mit arbete därwid angår, fölle allenast af en och annan några lösa ord därom i Consistorio. Men som jag nu ser saken wara Cancelleren så förebragt, som hade jag åtagit mig Orators syslan, måste det wäl blifwa därwid, fast både sinnets och kroppens kraffter äro matte, och jag hade behöft denna wackra årstiden, at sköta hälsan.

Så framt du icke äger resoursser, dem jag icke wet af, lära wid dina financer åter snart penningar behöfwas. Denna gången kan jag icke åstadkomma mer, än interesstet för 1. år på den wanliga 15:m D:rs lånebanco sedeln, som med nästa påst i recommenderat bref skall öfwersändas. Ellies följer här et förslag, som torde kunna lätta i denna delen omsorgen för oss bägge.

Såsom längesedan myndig, äger du rättighet, at utfå det hos mig stående arfwet effter din Sal. Mormoder, som du wet wara 15.000 D:r K:mt. Äfwenså tilkommer dig arf i mit bo effter din Sal. Moder. Jag ansåg wid hennes dödsfall optekning onödig, så wida jag strax mäst af ömhet för dig, fattade det beslut, at icke vidare gifta mig. Som jag då nyl. war från en bedröfwelig flykt återkommen, och från den magra Philos. Adjuncturen til profession befordrad, swarade näppel. egendomen emot gälden. Ingen ting förde heller din Moder i boet, ty de 6000 D. jag då bekom, och trodde wara hemfölgd, äro i det ofwannämnde arfwet effter des Moder inberäknade. Sielfwa hennes kläder återstälte jag til hennes systrar. Ehuru nu så är, anslår jag likwäl 8000 D. K:mt som dig tilhörigt möderne.

Dessa summor tilsammans 23000 D:r. K:mt, kan du altså utbryta af de under händer hafwande sedlarne, som egna medel anse, och

effter behag disponera. Jag väntar allenast quittance på dessa bägge slags arfsmedlen, jämte depositions sedel på de återstående 47000 D:r samt nummern på hwarje sedel då din förra obligation skall dödas och återsändas. Denna sidsta summans interesse får du häreffter som härtills til dina behof använda.

Min afsicht med denna förfatning är, dels at utbetala det, som jag anser mig nu mera icke tilhörande, dels ock, at förse dig med penningar, af hwilka du kan småningom späda i, när lönen och det öfriga icke kan förslå til utgiffterne. Men ingalunda är min tancka, at undandraga dig faderligt bijstånd i alt hwad jag någonsin kan förmå. Om jag ännu någon tid lefwer, wil jag utom des betala förskrifningen til Klingenstierna, samt öka interesse capitalet, när förrådet så kan tilsäja.

På den lefnadswägen du utwaldt, synes ännu en god tid förflyta, innan du hinner til sådan lön, som kan någorlunda förslå til behofwen. God hushålning är altså nödig, och lærer du icke mistycka, om jag af ömt hierta ännu en gång därom påminner. Det är en grufwelig utsicht, som du wäl icke erfarit, men lätt kan föreställa dig, och af många bedröfliga exempel lära, om fattigdomen möter och resourcer tryta då man som bäst tänker giöra sin lycka.

Jag väntar närmare underrättelse om tiden, så wäl til förmälin-gen, som Hans Maj:ts hijtresa.

Om tiden tillåter, så lät höra effter på Grilliska Contoiret, om icke något paquette af bestälta böcker dijtkommit från England och P. Mathesius. Convolutet til honom håppas jag ock blifwa afsändt.

Pyrmonter watn från Quasten behöfwer jag. Finge jag weta, hwad hwar bouteille nu kâstar, skulle jag strax til honom öfwersända penningarne och begära hans anstalt om öfwersändandet. Jag befaller dig Gudi, och förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 21. Junii, 1774.

C. F. Mennander.

262.

Min käre Son.

Enligit mit sidsta löffte följer härhos 15:m D:s Sedeln, hwilcken, sedan interesset är uttagit, återförwäntas. En mindre följer med, på 200 dr. kmt. Til pyrmonterwatns opköp och öfwersändande för mig, det wanliga quantum, 30. bouteiller, rätt gode och friske.

Det är godt, at de äro i tid här, ehuru jag ännu icke wet, när jag kan få ledighet, at bruka Brunscuren.

Wi Academici hålla oss fast wid Cancellarens bref, angående Hans Maij:ts tillstundande öfverkomst gerad hijt på Åbo, hafwa ock sökt bijbringa alla andra den glada förmodan. Jmellertid finnas några, som i anseende til tidens kårthet, ännu twifla på resan; andra tro, at den sker på Helsingfors.

Det wore artigt, om wi så i tid kunde få weta förmälingsterminen, at orationen, som då är tillämnad, kunde ske på Academien samma dag.

En tid har jag, ibland andra krämpor, warit grufwel. plågad af tandwärk.

Begär wid tilfälle af Ekholm förteckning på de bästa böcker han nu har at aflåta, med tillsatt närmaste prijs, och skicka den til mig.

Min önskan om din andel. och timmeliga wälgång är oaflätelig, äfwen som den ömhet, hwarmed jag förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 24 Junii, 1774.

C. F. Mennander.

Ståhlberg lærer hafwa beswärat Hans Exc. med en hop underliga klagomål och angifwelser emot Jur. Prof. Pryss. Den Phantasten förtjänar en alfvarsam skrapa. Jmellertid är Pryssen sensibel, och oroas mycket däröfwer.

263.

Min käre Son.

Tack för dit widlöfftiga bref. Wi foge nu med gladaste hiertan de swaga anstalter wi kunne åstadkomma til Hans Maij:ts emottagande. Så wida Herren nu förnimmes taga påstvägen öfwer Åland, blir det mig omöjeligit, at där wara til mötes; ty där lærer ändå blifwa nog knapt om båtar och fordenskap; och, sanningen til säjande, hinner jag icke nu resa någonwärt. Musiquen har icke litet brydt oss, men lærer nu blifwa så god som den här kan ärhållas, doch tillika nog dyr.

Jag har offta sagt, at du med altför mycken arbetsamhet antingen förkårtar dit lif, eller ock bereder dig en krämpig och för tidig ålderdom.

Du måste altså giöra dig lös så mycket som möjligt är, samt nyttja den wackra årstiden til motion, förfriskning och hälsans skötande.

Bandet med sina controversier gaf Arckenholtz icke til Bibliotheket, utan gjorde mig af det en föräring. Gärna skall det med första tillfälle honom til handa återsändas. Tala med Borgm. Forstén, at du kunde få omsider ut de til Academien ämnade och donerade böckerne.

Calonius har sölat med Hedmanska penningarnas öfwersändande, mig til stor harm. Ty de skickades til mig, och jag aflewerrade dem strax til Consistorium, då Calonius fick befallning, at om afskickandet besörja. Nu kan den suspiciense Hedman tro, at jag en tid winglat med dem, eller ock täncker dem aldeles behålla.

Skaffa mig med de andre papperen paquettet från Gahmen, samt den nyligen utkomne Celsii K. Erics historie. Item hör åt om Missale Aboense bland Tilases qwarlätenskap. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 1. Julii 1774.

C. F. Mennander.

Så snart wisshet förspörjes om terminen til Bröllopet och Konungens hijtresa, så lät mig weta därom. Har du än qwar något exemplar af mit tal, så gif det åt Arckenholtz, som jag på förteckningen lærer hafwa glömt, så wida jag trodde honom redan wara ur werlden. Med denna påst afgår förklaringen i Westzynthii sak, den du utan twifwel ömt bewakar.

264.

Min Käre Son.

Effter din apostille wågade wi fijra vår lilla academiska solennitet förledne Torsdag, och träffade lyckel. på rätta förmälingsdagen.

J anseendet dertil, at sommaren begynner förlijda, hafwa många begynt twifla om Hans Maij:ts hijtkomst detta år. Men Resewagnarne, som den i går qwälls ankomne Sarman hade med sig, gifwa oss nytt hopp. Med honom fick jag ock watnet, som i denna hettan lærer nog kokat och sudit. Qwasten har warit alt för dyr; ty en plåt bouteille, har warit gamla köpet, och Brehmer, som rätt så wäl som någon annan förstår sig på profiten, säljer här til det priset.

Jag wil tro, at du i dina financers opgifwande för mig brukar den oprichtighet, som jag torde förtjäna. Jmellertid förefalla mig därwid åtskilliga contradictioner, dem jag icke kan oplösa. Ty först berättar du, at 20,000 D:r blifwit, ehuru med sweda i pungen redan utbetalte, jag wet icke hwart, af arfsmedlen. Strax därpå upgifwer du din gäld til 3.000 D:r, hwilcka, hoplagda med de förra, synas wisa, at hela arfwet, men nog geschwindt, redan spatserat på porten. Åter, i det bijlagde förslaget, calculerar du din årliga inkomst til 7000. D. som, när man hushållar med accuratesse och niugghet, som du berättar dig giöra, wäl kan förslå för en ung man til des behof. Alt detta förstår jag mig icke uppå. Men nu til annat.

Gillberg kan jag icke tjäna i des förslag om portraitets köpande til kyrkorne i detta Stifft, de äro til största delen fattiga, och många af dem äga icke 8. a 9. pl:rs behålning, som detta skall kåsta. Inter nos dictum: Sådane meubler passa sig ock bättre i private hus än i kyrckorne. Du lærer wäl hafwa förut noga calculerat, huru staten kan bära sig med den nya Franska Serviteuren. För mina commissioners skull behöfwes han intet, ty de hafwa warit fåå, och torde häreffter blifwa än färre. Det enda jag nu ber om, är, at få N:o 153, i tredie delen af Nya almänna Tidningarne, som Giörwell utgifwit, den nummern saknas, och torde kunna afsändas med påsten, at jag finge låta inhäffta dessa lösa blad. Til Ekholm återställes ock des Bokregister, tillika med min opsatz, och närlagde 150 D:r. som han lærer wara nögd med. Böckerne emottagas och wid tilfälle hijtförsändas; samt de nya Register som han låfwat afgifwa, wäntar jag med påsten. 200. D:r följa ock nu, til de utgiffters sluteliga betalning du gjordt för mig.

Sängkläder för drängen finnas här icke, utan är egit hushåll i Staden och på Lemo därmed i det aldraknappaste försedt. Icke heller stå de här til köps, men wäl i Stockholm på auctionerne och Stånden, ibland til godt prijs.

2 par gröfre lakan skola blifwa öfwerskickade. Lärfft finnes här allenast til $\frac{1}{2}$ dussin öfwerskjortor. Men om de skola förfärdigas här, måste man få mått af hals och armlinningarne, samt jämwäl af längden.

Med det aaset, som nu förestår hushållet, kommer jag i längden icke til rätta. Betänkeligit är ock, at förskrifwa någon från Stockholm. Här fordras icke allenast matlagning, utan ock något för-

stånd på landshushåll, och at kunna landets språk. Præsidenten, som i går middags afsomnade, har hafft en, som mycket berömmes, och nu är ledig. Får sij, om hon wil komma hijt. Gl. Havenam kallade Gud ock i går. Förbl. din trogne fader

Åbo, d. 12. Julii, 1774.

C. F. Mennander.

In margine: Din devis i det mindre sigillet förstår jag intet; men gissar den wara tagen ur versen: *Felix qui potuit rerum cognoscere caussas. Cognoscendo felix* hade warit bättre Latin. Doch, hela idéen är falsk; ty wäl kan man finna nöje men aldrig lycksalighet genom blotta kundskapen. Därtill fordras utöfning, i synnerhet af de wigtigaste kunskaper.

Jnga Upsala Disputationer til Academien har Schulten fått, som du likwäl skrifwer. Icke heller hade Sarman något paquette med papper, utom et med gl. skriffter, som måste wara från Gahmen.

265.

Min Käre Son.

Efftet det jag sidst skref, blir det mig omöjeligt, at denna gången, i fall Hans Maij:t nådigt besöker oss, resa långt til mötes. Programmet, som då i hast skall tryckas, orationen, hwarmed jag i denna owissheten och under många andra förhinder icke hunnit långt, och flere andra anstalter, hålla mig här qwar. Jag har ock sedt af Tidningarne, at, under Hans Maij:ts resor i södra provinserne, Biskoparne, och Prästerskapet först opwaktat wid den Stadens Tullport där de bo. Så lefwe wi ock i okunnighet om wägen Hans Maij:t täckes taga. Hwaraf hända kunde at, i fall man reste til mötes på en wäg Hans Maij:t hunne både ankomma och afresa på en annan.

Posten, som i mårgon wäntas, lærer wäl gifwa oss nödigt lius i alla omständigheter.

Åter förekommer i dit sidsta bref en oeconomisk gåta. Du berättar dig hafwa fått af Calonius de Hedmanska 3000. d:r at förräntas, at Academien däremot erhållit din sedel på 2000. och min omaka på 1000, så at summan i Prästecassan blifwer för mig ändå jämt 20000 D:r. Mig synes, at du bordt quittera det du fått, neml. 3000. d. hwilcka i en särskild obligation komma at insättas til förräntande. Lägges då min til, som jag icke wil wara emot, blifwer

summan 4000 d. Men en särskild sedel måste däruppå tagas; ty jag wil ingalunda blanda mine financer med Academiens. Jag wet icke, om någon, som hushållar med acktsamhet och niugghet, kan begå en sådan misräkning på 1. eller par tusende dal:r som wore det en bagatelle.

Jag wäntar för all ting af dig kunskap om Hans Maij:ts resa, samt därjämte omständelig berättelse om feterne och annat nytt.

Gud hafwe Sin wårdande och ledande Hand öfwer dig! Förbl:r
Din trogne fader

Åbo, d. 15 Julii 1774.

C. F. Mennander.

266.

Min Käre Son.

Med unge Juslenerne, som berätta sig i dessa dagar resa påstvägen til Stockholm, följer bandet af Arckenholtzes controversier. Jag ombär det gärna; men wist är, at han icke allenast skänckte utan ock trugade det på mig, som et minne af wänskap. Men den hederl. mannens minne lærer jämte de öfrige siälens kraffter wara nog förswagat. Desse Juslener, som låfwa snart komma tilbaka, torde ock få med sig papperen från London, så framt icke förut säkert tilfälle at öfwersända dem gifwes. Äro Engelska rakknifwarne rätt gode, så lät mig ock få en af dem.

Närlagde bref wisar billig fahrhoga, huru det kan gå med Arckenholtziska testamentet, när Gud behagar hädankalla honom. Ty man wet icke, i hwars hand documenterne finnas. Troligen ligga de likwäl antingen hos Borgmäst. Forstén, eller Lagmannen Mozelius. Alt wore ganska wäl til Academiens fördels bewakande och befästande, om du kunde insinuera dig i förtroende hos endera af desse, och oförmärkt få weta innehållet af dispositionen samt hwarest den förwaras. Något utkast har Arckenholtz för flera år wisat mig. Du ser sielf, at detta är angelägit, men tillika, at därwid fordras mycken försigtighet, så at hwarken Arckenholtz eller disponenterne i minsta måtto stötas, eller saken får det anseende, som hade man til dem minsta misstroende.

J måndags begynte jag dricka watn, och står nu på resande fot til Lemo. Ju oftare jag denna tiden får bref af dig, och ju längre och omständeligare de äro, ju kärkomnade (*sic!*) blifwa de mig. Skepparen Forström är ei ännu ankommen.

Under den Högstes beskylds anönskande förbl:r Din trogne fader
Åbo, d. 21 Julii, 1774. C. F. Mennander.

Så wida du icke nu mera saknar Wacklins contrefait, kan det
wid tilfälle återsändas. Matth. prof. förslaget lærer oprättas nästa
odensdag.

267. Min Käre Son.

Hwad jag hiertel. önskat, det har gått i fullbordan. Gud be-
skärde et angenämt wäder och jämn wind, så at man hade säkert
hopp om din snara och lyckeliga resa öfwer hafwet; och jag ser
det wara opfylt af dit bref från Grislehamn, som nu wid åter-
komsten från Pargas här låg för mig.

Gud gifwe vidare lycka och wälsignelse til alt dit företagande!
Det sker, om du af hiertat fructar Honom, och wandrar jämnt i
Hans wägar.

Mina små commissioner hoppas jag dig hafwa i godt minne, och
så föranstalta, at hwad jag begärt, med första fartyg och hälst
med Corplander hijt öfwerkommer. Det händer offta, at de sednare
höst fartygen blifwa winterliggare.

Contrefaitet af Waklin kunde ock läggas i lådan, så wida du
det nu mera icke behöfwer. Påminn jämwäl Ullfwen, at han wid
samma tilfälle hijtsänder, hwad jag af honom desidererat.

Hälsa alla wänner och bekante, i synnerhet af Paleen och des
hus. HåfR.R. Juslen förtrodde mig härom dagen, at han skall wara
fullhogad til afskedstagande från sin sysla, och at til den ändan
tjänstbyte HåfRRR. Ignatius och honom emellan skal wara å färde.

Sköt din hälsa, och skrif flitigt om allehanda. Jag förbl. med
all ömhet Din trogne fader

Åbo, d. 4 8bris, 74. C. F. Mennander.

268. Min Käre Son.

Jag ser af din kärkomna skrifvelse, at H:s Ex:e Cancelleren
expedierat förslaget til Mathes. professionen, och däruppå opfördt
Lexell med sine åstundade wilkor. Men hijt har han nyl. berättat,
sig nu mera icke begära denna sysla, och at han om sit afstående

från ansökningen averterat Hans Exc:e. Om så är, wore wäl, om M. Lindqwist kunde erhålla denna ledigheten. L. Alopæus är wäl med oss i swågerlag; men han måste sielf tilstå, at den förre är skickeligare.

Nog behöfwa Mestertons och Wallenii Sterbhus dubbla nådeår. Men så ökas ock på andra sidan deras lidande, som äro exspectanter til lönerne. De torde nog brumma; men det wil intet hielpa. Det föregifna Spökeriet i Eura Sokn och Panelia By är redan almänt bekant. Consistorium Ecclesiasticum, til hwars afgjörande HåfRätten remitterat det, som angår de Präster, hwilcka därmed hafft befattning, har funnit i synnerhet Pr. Lebells förseeelse så grof, och i öfrigit hela saken så besynnerlig, at det nyl:n i underdånighet hemstält målet Hans Kongl. Majj:t. Tala äntel. strax med den Revisions Secreterare, som fått acten om händer, och styrck därtill, at det måtte förblifwa wid Consistorii project om penninge böter til Lazarethet härstädes, som, effter mit tycke, det lämpeligaste.

Din utläggning för Slotts Pr. Mennanders Fullmagt följer härjämte. Så ock 230. D:r k:mt til Ulfen, dem du jämte brefwet tilställer honom, och tillika äskar des quittance under närlagde räkning.

Jag tyckes mig se din bestälsamhet i mine Commissioner, och håppas, at i synnerhet paquettet från England med några skriffter och Stenarter redan kommit til rätta, och snart fortsätter resan hijt.

Iam ad OEconomica: Ingen Hushållerska är här ännu, utan besörjer Stina våra dageliga behof skickel. nog, åtminstone långt bättre, än det förra aset. Förl. torsdag hade jag en swår alteration, hwareffter blodet ännu icke kommit i sin förra jämna gång. Under det jag är i Bibliotheket, gör Båffeln Simon op eld i sängkammaren, men glömmer draga op spiället. Effter en fierdedels timma wid pass, då jag icke ser någon komma in at röra om elden, går jag til lycka sielf dijt; men finner rummet redan opfylt med tiockaste rök, och lågan utslående ur kakelugnsdörren. J hast, och fast röken wille förqwäfwä mig, tränger jag mig inn, får spillet opp, och drager på klocksträngen. Men, jag wet icke genom hwad fatalitet, så war kläppen nedfallen. Jag löper altså ut, får folket tilhopa, och det haskelige tilbodet aflopp, Gudi låf! utan synnerlig skada.

Annat har jag nu icke at berätta, utan önskar dig alt godt, och förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 11 8bris, 74.

C. F. Mennander.

269.

Min käre Son.

J går fick jag med Prof. Lefrén et nyt register på inkomna Böcker til Ulfens Boklåda, och har däraf utdragit på närlagde lapp stående. War så artig, och requirera dem därifrån, samt bestyr om deras hijtkomst med det öfriga. Lät Ulfen skrifwa i brädden närmaste priset, och, då jag fått lappen tillbaka, skal strax härifrån besörjas om betalningen. Med all ömhet förblifwer Din trogne Fader

Åbo, d. 14. 8bris, 74.

C. F. Mennander.

270.

Min Käre Son.

Med twänne poster har jag icke hafft något bref från dig. Hoppas likwäl, at du mår wäl, och at Corplander nu lærer wara på återresan med alla de bestälte sakerne, wäl inlagde och conserverade.

Min Swärfader war nyl. i staden, mycket rådwil om sin tiltänckta Tjenstfrihets ansökning. Hans tancka war då, at begära licentierande från lectionerne, men at förbehålla sig få bijwåna Consistorierne, när hans hälsa så tillåter. Jag tycker icke stort om det förslaget; ty sällan har han förut warit wid Consistorii sammankomster tilstådes, och sedan skedde det förmodel. aldrig. De äro ock offta mera oroande, i synnerhet för en gammal man, än det öfriga professionsarbetet. Ty wår nya tid kommer icke altid ihog den gamla Moralen: *För et grått hufwud skal tu upstå, och ära the gamla.*

J mit tycke wore det renast, at han anhölle om tilstånd, få giöra hwad han orkar, och underlåta göromålen, när hans swaga hälsa och ålderdom så fordrar. Rådgör härom med Hans Exc. Cancelleren. Wid Upsala och Lund lära finnas hijt lämpeliga præjudicater.

Nog hade sigillets storlek passat sig både til uhret och keden; men som du berättar dig kunna giöra dermed et mycket förmonligit byte, så följer det härjämte.

Gud hafwe Sin wårdande hand öfwer dig! Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 25 Oct. 1774.

C. F. Mennander.

271. Min käre Son.

Af brefwet d. 25 sidstl. finner jag, at Corplander då ännu icke framkommit. Det war stor lycka, at du icke satte dig sielf på det söliga fartyget. En sednare post berättar likwäl, at det omsider där hamnat. Til mina sakers öfwersändande hoppas jag at du nyttjar det sig först yppande tilfället, ty wintern synes tilstunda, och har ijsen i åån redan burit 8. dagars tid.

Til mina förra commissioner får jag nu lägga et exemplar af Biskop Rydelii portrait, som nyl. i aviserne berättades wara graverat och finnas til köps; Prof. Lefrén berättade, at Med. Doctoren, som utgifwer Allehanda, och som jämwäl trycker nya Bibelversionen, tilstält honom et exemplar af 1:a Mosis Bok, som redan är färdig, at til mig föräras. Men när alt går omkring, har han icke fått det med sig. Skaffa mig altså af honom et annat.

Duc de Braganza reste härigenom, kommande från Ryssland. Rychtet om Celsii Ridderskap torde betyda, at han blir Ordens Predikant, och får den syslan åtföljande kedjan.

Med ömhet framlefwer Din trogne fader

Åbo, d. 4 Nov. 74.

C. F. Mennander.

272. Min Käre Son.

Bref til deras Exc:r Höpken och Scheffer följa härjämte.

J anseende til andra syslor hinner jag nu icke med suppliquen til Konungen eller brefwet til Sparren. Som saken icke synes brådska, så skola de följa nästa post, de öfrige synas wara mindre nödige. Jag håppas och önskar, at intetthera behöfwes. Naturl. tyckes, om en Exp. Secreterare bijbehålles, du wara den samma, och om två antagas, du blifwa den äldre, och altså berättigad til lönen. Men hela saken står ändå i Hans Maj:ts nådiga behag, och din waksamhet är nödig.

Illa war det, at sakerna icke kunnat i höst hijtkomma. Håll nu ord däruti, at du småningom skickar med posten weckoskriffterne

och annat smått, som i synnerhet kunde synas interessant och artigt. Bland annat önskade jag få den sig nu snart slutande årgången af Nya Lärda Tidningarne. 31. numrer har jag förut.

Det öfriga literata, förnämligast det Engelska, som icke lärer wara drygt och tungt, kunde hijsändas med någon resande. Men det måste wara en säker och pålitelig man. Estamperne, portraitet etc. kommer wäl sedan i währ öfwer. Köp entel. åt mig et exemplar af Bisk. Rydelii i koppar stukne portrait. Sök jämwäl, at under godt glamm få af HåfCanc. Bar. Sparre et af Romerska Gref. Bielckes portrait åt mig. Jag har sielf sedt, at hos Sal. Gr. Tessin funnos flera.

Gamla Jungfrun förestår nu åter här hushållet. Mag. Collin wil innan kårt blifwa Prästwigd. Prof. Planman skal wara mycket onådigt öfwer Enckornas nådår. Men Prof. Lefrén som synes wara i beträngdare omständigheter, wäl finna sig därwid.

Guds wälsignelse hwile öfwer dig! Förbl:r Din trogne fader.

Åbo, d. 2 Dec. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. d. 13 d:o, besv. d. 16 d:o.

273.

Min käre Son.

Par weckor har jag underlåtitt at skrifwa dig til, dels för menförets skull, som hindrat postgången, dels ock för någon opasslighet af feber, hwarunder min stenpassion jämwäl något plågat mig. Nu hoppas jag dessa krämpor åter wara til någon tid med Guds hielp öfwerwundne.

J går hade jag den glädjen at opbryta dit bref af d. 2 hujus. Om flera bref i dit befordringsämne, utom de twänne til dig redan afgångne, behöfwat, låter du mig weta. Mig förefaller det så, som de wore onödige. Ty du kan altid med större efftertryck muntel. både på egne och din fars wägnar recommendera din sak, än mina skrifwelser förmå göra. Närlagde til H. Banco Commiss:n Silfwerstolpe angår Acrellska Graverings anstalterna. Lefwerera det til honom, och däremot undfår du 2. exemplar af de nu åter färdige Estamperne för mig, och 2. dito för Porthan eller härwarande Sällskapet, dem du förwarar, och i währ med det öfriga hijsänder.

Jngen dödelig kunde föreställa sig winterns så ovanligt tidiga ankomst, hwaraf Sakernas qwarblifwande i Stockholm war en naturlig fölgd.

Jmellertid bijdrar du til min ro och tidsfördrif, om med någon säker resande det Engelska convolutet kan i winter hijtsändas, och så framt du effter gifwit löffte, med posten affärdar mindre skrifter som kunna vara interessente. Til en början och med det första begär jag på den vägen defecten i Giörwells *Nya almänna Tidningar* 1773 8:o i 3:die delen N:o 153. Samt et eller två exemplar, häst på skrifpapper, af mit Tal wid Prästmötets slut, som jag gissar wara på Societetens anstalt tryckt hos Foughten, och nu annonserades under titel af *En Svensk Biskops Tal til sit Stiffts Prästerskap*. Glöm icke detta. Dessutom ser jag en *Berättelse om Swenska Bibelversionerne* wara utgifwen, som ock kunde med påsten hijtkomma. Men om den är för dryg, kan den opköpas och förwaras til wahren, äfwen som et Exemplar af *Ekbergs Chinesiska resa*, och *Högströms Berättelse om Missionerne i Lappmarken*.

Corplander har berättat, at korgen med Engl. Mineralierne skal wara lämnad om bord på hans fartyg. Jag hoppas anstalt wara fogad, at den icke där förkommer.

Jag wil minnas, at et paquette från Ulfen fants bland de hijt ämnade sakerne. Skulle han innan wahren påminna om betalningen, så begär hans räkning, som strax skal honoreras.

Någon förständig commissionair lærer wäl wara utsedd, at för mig inropa de fåå böcker jag åstundar af Salvii auction, i fall de gå bort för skäligt prijs. Så snart jag får weta, hwartil de sig bestiga, skal om penningar anstalt fogas.

Af Ekholm kunde åter begäras förtekning på hans vendible böcker med utsatte närmaste prijser, och wid tilfälle mig tilhanda sändas.

Nu har jag brytt dit hufwud med åtskilligt, som bland politiska och ministeriele saker torde ställas bland petitesser; men af Academicis och Cancellers Secreterare icke just anses med samma ögon.

Gud giöre gamla årets slut för dig förnöjgd och inträdet i det nya til alla delar wälsignat! Framhärddar Din trogne fader

Åbo, d. 16 Xbr. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. d. 5 och besv. den 6 Jan. 1775 Stlm.

274.

Min Käre Son.

Af dit nu ankomme bref, dat. d. 16 hujus, ser jag, at wid befordringssaken ännu intet är tilgiordt. Jag begynner ock twifla, om Cancellers syslan bijbehålles. Det är wäl icke mig bekant, huru wida den står på Pommerska staten; men det kommer jag ihog, at då gr. Horn därtill förordnades, hade den länge stått ledig, och altså icke warit ansedd som nödwändig. Jmellertid, om öpning existerar, så gör alt hwad du kan, och lämna utgången med tranquillitet under Guds försyn, som styrer alt til sina barns bästa.

Tack för almanachorne. Lät mig och framdeles få et och annat smått nytt. Bland annat Prästmöts Talet, så framt det, som jag tror, är tryckt. Hälst hade jag sedt, at det icke utkommit i almänheten, så wida det kunde förorsaka hos någre det omdömmet, som wille man söka fåfäng ära därmed, hwilcket likwäl är långt från mig.

Bewaka med all sorgfällighet, at änckornas gratial icke måtte löpa wåda af indragning. Jag har länge fruktat sådan händelse, och derföre hälst önskat, at den nu förewarande quæstionen aldrig blifwit moverad, utan denna nådegåfwa fått förblifwa wid sin första destination. Men HH:r Philosophi hafwa förmodel. trodt sina änckor swälta ihiel, så framt de icke få en bit af denna magra steken.

Stålberg skal wara här, lefwa hurtigt, och har hyrt sig de wackraste rum. Ingen Academicus har han ännu bewärdigat med sin visite. På ansökning om *venia auscultandi* i HåfRätten har han fått afslag, så wida han icke kunnat opwisa *testimonium academicum*.

Lector Alopæus med hustru och barn besöker til helgen sina Swärföräldrar. Carl Juslén är ock hemkommen genom Stockholm, och har jag bannat honom, at han ei där hälsat på dig, då något paquette kunnat följa i hans släda. Mellan Juhl och nyåret wäntas de i Bussila alierade Borgo Herskaperne hijtner.

Under alla tidens förändringar låte Gud Sin nåd och wälsignelse oföränderl. hwila öfwer dig! Förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 23 Dec. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. Stlm den 5 och besv. d. 6. Jan. 1775.

275.

Min Käre son.

Så snart sidsta påsten ankom, hwilket skedde owanligen tidigt, neml. i tisdags för middagen, reste Mag. Collin ut med brefwet. Han har wäl icke stort kunna förstå sig på, huru Gubben ansedt den tidningen, men sina rörelser lärer han wäl lifligen uttrycka i den skrifwelsen, som nu til dig afgår. Ridderskapet, om han det får, torde jämwäl något roa och opmuntra honom. Den devisen, som du föreslår: *Moribus antiquis*, är ganska artig, och wäl passande.

Jag finner icke någon af mina wänner genom hwilcken jag kunde tjäna dig i den omständigheten, som angår häroldskapet. Du äger ju sjelf fritt språk med Cancelleren och andre betydande män och alltid gifwas tilfälle, at oförmärkt hos någon af dem insinuera den idéen, så framt du insisterar däruppå. Men det är wärtdt at öfwerwägas, som du sielf gifwer anledning til, om icke denna hedern kan anses under den syslan som du nu bekläder. Innom de sex år kan ock Gud beskära dig någon sådan befordran, at du gerad af konungens nåd kan erhålla riddarewärdigheten.

Glöm icke at beställa, hwad jag i mina föregående bref begärt.

Jag skal icke heller förglömma, at önska Guds nåd och wälsignelse öfwer dig i det nu ingående och många följande år! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 30. Dec. 1774.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm den 6. Jan. 1775. Besv. s.d.

276.

Min Käre Son.

Tack så wäl för de tryckte Skriffterne, som i synnerhet för din wackra Nyårs felicitation. Min förnämsta genönskan är och blir alltid, at Gud wärdes, under alla werldenes retelser och förföriska effterdömen, bijbehålla dig i Sin sanna fruktan och på Sina Buds wäg! Då blir din lefnad rätt lyckelig och förnögd, samt sluter sig med en glad ewighet.

Consistorii förslag til Esbo Pastorat afgick nyligen. Använd alla dina bona officia, at någon af de föreslagne, och hälst Reg. Pastoren Krusell, måtte få det. En del af Församlingen, och i synnerhet Gen. och Landsh. Ramsay, arbeta för en minderårig yng-

ling, Helsingberg benämnd, som dessutom är detta Consistorio aldeles okänd, och från et främmande Stiff. Det föregifwes utan grund, at de föreslagne äro gamle och decrepitate, då de likwäl äga full vigeur.

Lijkaledes biuder man til, at nu under kyrkioherdevacancen få Esbo Prästegårds ägor utbytte emot et litet stycke kyrkiojord, den saken torde ligga i Cammar Collegio. Mota hwad du kan et så obilligt försök, och begå åtminstone så at Consistorium måtte blifwa hörddt, innan något därwid giöres.

Fråga wid tilfalle af Giörwell, hwad Langebecks Scriptoros medii ævi kosta, och lät mig det weta.

Så wäl Gubben som Gumman på Bussila taga ögonskenligen af. Jag war hos dem wid nyåret. Då hade jämwäl Krogius allena, men Borgström och C. Hassel med hustrur och barn, där infunnit sig. Desse äro nu hemåt förreste; men de gamle äro i staden til marknaden, och spisa hos mig i dag.

J dessa dagar giffter sig Häradsh. Ross med den äldre Madem. Pryss, Olovsdotter. Framhårdar i all min tid Din trogne Fader

Åbo, d. 20 d. 1775.

C. F. Mennander.

Ankom den 7 och besv. d. 10 mars.

277.

Min käre Son.

Mag. Collin har denna tiden warit i Nyland hos sin siuka Broder. Men Ryttn. Hassel råkade wara i staden wid påstens ankomst. Honom förmådde jag, at, sedan han war instruerad, resa ut til Gubben med brefwet. Han har, doch effter något betänkande, funnit sig wid, at rent af, med lönens och förmånernes behållande, taga afsked, som des närlagde skrifftel. swar lærer närmare wijsa.

Jag ser, at hoppet om någon mot din sysla swarande lön flyttat sig långt bort. Man måste altså bemanna sig med nytt tålmod, och imellertid rätta munnen effter matsäcken, på det botn däraf icke måtte i förtid synas. Sedan du nu wäl bestält om både Academiens och Morfars angelägenheter, lærer du wäl ock täncka på mina commissioner, som äro hwarken widlöfftige eller förtretlige. De grofware och tyngre wahorne lägges tilhopa til wahren; det mindre plocket kan sändas med posten. J synnerhet wäntar jag denna wägen den

offta omskrefna defecten i Giörwells almänna Tidningar, samt opsats på Böcker med deras närmaste prijs från Ekholm.

Gud wälsigne och uppehålle dig! Förbl. din trogne fader

Åbo, d. 3 Febr. 1775.

C. F. Mennander.

Ankom den 7 och besv. den 10 Martii.

278.

Min käre Son.

Nu är här rätt ledsamt; ty snart en månad är förfluten, sedan wi fått någon post öfwer hafwet, och effter utseende fordras åtminstone äfwen så lång tid ännu, innan postgången blir practicabel. Norra wägen komma ganska fåå bref, så at wi lefwe i okunighet om stora werldens händelser, och jag i bekymmer om dit tilstånd, som jag likwäl önskar och hoppas wara godt.

Till mina förra commissioner får jag nu lägga, at du köper op för mig Demosthenis orationer, hälst någon edition hwari original texten står; samt Niebuhrs Resebeskrifning. Hans description de l'Arabie har jag förut.

Den olägenheten, at Corplanders fartyg blef där winterliggare, torde kunna hafwa den förmånen med sig, at jag genom din goda anstalt tidigt i währ får hijt öfwer några Päron, Kirsbärs och Plommon telningar af bästa slagen. Hör effter, hwar de finnas til godt kiöp, och war sielf tilstädes, när de optagas, hwarwid den försigtigheten fordras, at tillräckelig rot och moderjorden följer med, som sedan strax inpackas i en bytta eller balja. Fröön af några andra artiga och nyttiga växter skulle ock wara på Lemo wälkomna.

Din Morfar war nyl. i staden, och är hans hälsa mycket föränderlig. Så har ock min denna tiden warit.

Under oaflätelig önskan om Guds beskydd och wälsignelse öfwer dig, framhårdar Din trogne Fader

Åbo, d. 24 Febr. 1775.

C. F. Mennander.

Ankom den 7 och besv. den 10 Martii.

279.

Min Käre Son.

Ännu äre wi afstängde från kunskap om alt det, som i stora werlden sig tildrager. Posten kommer wäl norrom, men seent, och

har ganska fåå bref med sig, men aldeles inga aviser. Det enda nya wi fått genom privat bref til ass. von Aken förnimma, är at Lejonhufwud skal wara Præsident, och Bror Cederström Landshöfdinge i Österbotn.

J wår lilla sphær tildrager sig icke stort nytt, så framt icke det bör föras däribland, at tiufwar i förledne wecka inbrutit sig i Has-selska gården här i staden på trädgårds sidan, och borttagit wid pass 900 D. i sedlar. Lycka war, at de icke funno på Gubbens skrin, som war i Cammaren qwarlämnat, och hwari alla reverser och obligationer ligga. Då hade hela Morfarska arfwet på en gång strukit med. Jmellertid jämrar sig Gubben öfwer den lidna drägelige förlusten, som skulle swält och hunger honom i ålderdomen förestå. Man gör sig allehanda gissningar om tiufnadens bane-männ.

Någon hwiskade mig i dessa dagar i örat, at Präste Ståndets äncke-och pupill-cassa skulle wara i något obestånd genom oförsiktigt och på osäkra händer skedda utlåningar. För all ting gör dig i tysthet och oförmärckt underrättad, om denna berättelsen har någon grund, och i den händelse tag ut de där nedsatta pennin-garne; samt gör dem på något annat säkert publikt ställe frukt-bare.

Lät aflämna närliggande bref, och haf mina förra skrifwelser i minne. Gud wälsigne dig önskar Din trogne fader

Åbo, d. 3 Martii, 1775.

C. F. Mennander.

280.

Min Käre Son.

Det är glädjefult, at wi, med fastare hopp än i fiol, få wänta Hans Maij:ts nådiga hijtkomst. Det bekräftas så wäl af din skrif-welse, som flera andras. Om tiden och wägen torde wäl Hans Exc. Cancelleren gifwa oss tidig kunskap. Jmellertid låter ock du mig weta, huru därmed lider. Giärna såge jag at du kunde komma hijt med i suiten.

Jag anmodade åter Henr. Hassel, at strax resa ut med brefwen til din Morfar och (*sic!*) tjänstfriheten. Då har Gubben warit ganska nögd dermed, men sedermera, och under det han war i staden, är han skåftals ångerköpt, och tror sig ännu wäl kunna förrätta syslan. Men detta härrör af hans hypochondrie. Kroppen gör

sina functioner, men sinnets orolighet åstadkommer, at ock den förswagas.

Fastigheterne lära blifwa det förnämsta arfwet effter honom. H. Hassel berättade, at den redbara summan, ehuru den är fruktbar, och änskönt där lefwes mycket sparsamt, under denna långa tiden ei det minsta förökad sig.

Ännu har Consist:m icke utlåtit sig om Porthans och Lindqwistens vicariater. Jag märker, at den förre icke har hos alla det gynnande, som han förtjänar. Han trodde, at här skulle blifwa ren vacence, och wille i början aldeles afsäja sig vicarierandet. Men jag rådde honom, at det icke giöra.

Aldrig swarar du mig et ord om mina commissioner. Men jag gissar, at sådant sker til den ändan, på det min surprice i währ och med första fartyg måtte blifwa desto större, då jag lærer finna altsamman wara wäl bestält. På den grund lägger jag ännu til några små bestälningar. 1:o Af de Geers Memoires sur les Insectes hade jag första tomen, och bägge delarne af den andra har du skaffat mig. Sedermera hafwa flera tomer utkommit, om jag rätt minnes, ända til den femte, alla med det genereuse wilkor, at den, som köpt den första, skall gratis få de öfriga. Låt altså entel. strax uttaga den för mig.

2:o Drottningens portrait ser jag wara graverat af Gillberg. Et exemplar däraf wäntar jag.

3:o Bisk. Serenii bild är ock stucken i koppar. Han lærer låta tilställa dig 4 exemplar at hijtskickas.

4:o Capit. Bilangs anmärkningar wid Bibel öfwersätningen, samt handlingarne om Götha Hofrätt, torde wara rolige at läsas och ägas. 50 exemplar af Talet til Stiftets Prästerskap opköpas jämwäl och öfwersändas. Vale, et me amare perge!

Åbo, d. 24 Martii 75.

C. F. Mennander.

Ank. d. 7 Apr.

281.

Min käre Son.

Härhos följa 900. dr kmt. Jag wäntar få se den utlofwade goda hushålningen. Det är din egen nytta som påsyfftas, och dit bestånd i framtiden beror däruppå.

Så framt du exsequerat mina commissioner, lærer jag dessutom stå i någon gäld hos dig. Hwaröfwer väntar räkning. Jag har alltid trodt, at en ansenlig besparing skulle winnas, så framt du tingade dig in til alla dina behof i något hederligt hus. Därigenom blefwe ock lefnaden mera reglerad, än den möjeligen kan wara på et öppet wärdshus. J fall du opsagt capitalet i Prästeståndets Enke- och pupillcassa, måste man wara sorgfällig om, at få det åter strax fruktbart på något säkert ställe, och hälst i et eller annat publikt wärck. StatsContoires obligationers ophandlande lærer wara det bästa rådet. Om Grillens, den gamles, contoир emottager penningar på lån, tycker jag, at någon del där kunde insättas, du har godt tilfälle, at höra dig om, hwarest största fördelen och minsta risquen kan finnas. Ingalunda böra penningarne sättas på priwate händer. Wissierligen är det ganska wäl, om du af Konungens nåd undfår accordssummorne. Ellies är, som du sielf förklarar, det wundna steget alt för dyrt köpt. War alltid omtänckt på andra än reellare förmåners erhållande. Men nog i finance saker.

Morfar är ingalunda altid nögd med sin erhålna tjenstfrihet, utan skal ibland hota begära tilstånd, at å nyo sielf få giöra sin sysla. Alderdomen, och hans hypocondrie hafwa sådane ombyteliga tänckesätt med sig. Jag är wiss däruppå, at, om han erhöle Ridder-skap, den stunden icke blefwe lång, som sådant kunde flattera honom. Men en annan sak blefwe det, om du kunde utwärka för honom 2 à 300 Rd:s pension öfwer lönen. Gubben håller sig wid realiteter. Gumman äfwen så, på sin sida.

Jag har rådfrågat mig hos B. Serenius, genom hwem och på hwad sätt man bäst kunde utbekomma de Arckenholtzka til wårt Bibliotheque destinerade böckerne. Hans formalia verba i swaret äro dessa: Hans negotiorum gestor är Borgm. Forstén, som wårdar hans saker med otroligt beswär och kinck. Til honom måste skrifwas om böckerne til Åbo Bibliotheque. Kan han ei få reda därpå, så kan det ingen annan. Jag wet således icke bättre råd, än at du stiger til hem:te Borgmästare, och berättar: at HåfRådet destinerat hijt sina böcker, offta talat och skrifwit därom, meddelat förtekning på dem, och til den ändan låtit inlägga dem i kistor, samt flere gånger bedt mig under min därwaro, at låta afhämta dem, hwilcket likwäl, då jag giordt därom anstalt, altid blifwit hindrat. Fråga altså Borgm. men (*sic!*) mycken complaisance, huruwida han til deras utbekommande skulle wilja och kunna bijdraga.

Det wore just artigt, om wi hunne få dem hijtöfwer med första fartyg, och innan Hans Maij:t ankommer, at något fylla tomheten i våra boksalar.

Lät för al ting weta, hwad det lider med Hans Maij:ts hijtkomst. Landshöfdingen har fått en sort marchroute, hwareffter Herrens dröjande här blefwe kårt, och allenast 4 dagar. Men om tiden wet han äfwen så litet som jag. De från Gripswall och Prof. Dähnert hijt destinerade böckerne, och som redan i några år förmenas stå i packhuset, måste du sorgfälligt höra effter, at de måtte komma til rätta.

Tag för dig mit memorial wid din sidsta afresa härifrån, samt de bref, i hwilcka jag anlitt dig om några commissioner, och anstalta sedan, at alt blifwer wäl bestält, och med första fartyg hijt öfwerkommer. Som jag nästan på et helt år icke fått något nytt i literaturen, så är jag rätt hungrig däreffter. Påmin ock Ulffven, at wid samma tilfälle skicka öfwer, hwad han utifrån för min räkning erhållit. Underlåt alt detta ingalunda.

Min önskan för din wälmåga är lijka beständig som den ömhet hwarmed jag framhårdar din hulde fader

Åbo, d. 31 Martii 1775.

C. F. Mennander.

Ank. d. 8 Apr.

282.

Min käre Son.

Wisserligen är det ärerijkt för dig, och för mig mycket glädjande, at du wid så unga år får förwalta Etats Secreterare syslan. Gud gifwe dig wisdom, kraffter och försigtighet wid alla förekommande mål! I anseende härtil, samt at från det departementet ingen kommer af (*sic!*) följa Hans Maij:t hijt, lærer jag icke få den fägnaden, at se dig här i sommar. Om altså flere penningar nödwändigt skulle behöfwas, än dem jag sidst öfwerskickade, så lät mig weta därom, såsom ock om den dispositionen du widtagit om de i Präste änke-cassan härtils stående medel, samt huruwida genom accordssumornes utbekommande någon ersättning kunnat winnas.

Jag tror mig hafwa anledning, at ofta påminna om mina commissioner. Hwad i den wägen utlagt är, wäntar jag räkning öfwer.

Jämwäl med det första Bokförteckning från Ekholm, på det, at hwad jag däraf för mig utser, måtte kunna följa hijt öfwer med det öfriga.

Cancellerens bref och föreskrift om göremålen wid Hans Maij:ts hijtkomst wäntas med mycken begärlighet.

Mariage är éclaterat emellan HåfR.R. Hallenborg och Fr. Fredensköld. Någre berätta, at hon warit mera hogad för Ass. von Aken; men at denne kommit för sent. HåfR. Rådinnan Fredensköld lærer näppel. se bröllopet, ty hon skal wara utom hopp, som föregifwes, af en swår feber, men förmodel. af sin ärfda siukdom. Man talar om af Paleens accord om Lagmansdömmet med HåfRR. Ignatius, hwarwid det bihang skal wara, at den yngre Eric skal befordras til assessorat i Håfrätten. Då får den förstärckning af en starck arbetare. Jag framhärdar Din trogne fader

Åbo, d. 14 Apr. 1775.

C. F. Mennander.

Om Haldin och Ulfwen fått in nya Böcker, så skicka mig cathaloguerne. Lät ock weta, om något på Salvii auction mig tilfallit.

283.

Min käre Son.

Jag har skrifwit hwar post; men måste åtnöja mig med några raders retour hwar tredie eller fierde. Den wanliga ursächten af bristande tid och postens hastiga afgang är mig wäl bekant; och det går så, när man lämnar correspondencen til sista stunden. Men om man gör som jag, och skrifwer angelägna bref, bland hwilka en Sons til sin ömme fader lära förtjäna rum, när omständigheterna så fordra, en eller ock två dagar förut i beredskap, kan aldrig brista ledig stund til skyldigheters effterkommande i den delen.

Währen framskrider här i åhr owanl. långsamt, hwarigenom wi icke lära få den glädjen af Hans Maij:ts hijtkomst så tidigt, som tilämnat warit. Något bref af Hans Excellence Cancelleren i den saken och om anstalterne hafwa wi ännu icke fått.

Dansmästaren Ekenberg har bedt mig påminna om fullmagt för sig på Academie dansmästaresyslan, hwarom länge sedan ansökning skall wara giord. Han klagar öfwer intrång af fuskare, hwilket han tror förekommas genom et sådant constitutorial.

Under Guds wälsignelses anönskande förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 21 Apr. 1775.

C. F. Mennander.

Jag fick nu notifications bref om Kyrkoh. Töttermans död af en Christina Lunderberg. Men som jag icke wet, om hon är Fru, Mademoiselle etc. så kan jag icke swara därpå. Fru Fredenschöld är in extremis. En hederlig Landsman Johan Spieker i London har testamenterat til denna Stadens fattige, och et beständigt Sädesmagazin åt dem i hårda år 1500. Pund Sterl. Jämwäl til vårt Lazareth 1000. Pund, hwilken sednare gáfwa jag utwärvat.

Jag har därjämte fått i commission, at notificera des här i landet warande anhörige åtskilliga til dem skedda wackre legater.

284.

Min käre Son.

Med bäge dessa poster, af hwilcke den sednare nu på stunden ankom, har jag haftt angenäma bref från dig. I detta nämnes likwäl ei et enda ord om, hwad det lider med konungens hijtresä. Så mycket jag förmärcker, äro commissionerne wäl bestälte, och bör du i synnerhet hafwa tack derföre, at du opåmint ihogkommit citroner och pomeranser. Nu önskar jag Corplanders snara ankomst, ty ellies gå fröön och telningarne förlorade. Wind hijtåt har icke trutit, men owist är, om siön ännu är ren från ijs.

Nästa post skal jag skrifwa widlöfftigare, och öfwersända de utlagda penningarne. Men har icke Ulfwen nu skickat något paquette. Pater tuus

Åbo, d. 5 Maji 1775.

C. F. Mennander.

285.

Min käre Son.

Nu äro sakerne riktigt framkomne, och bör du hafwa mycken tack för god bestälning. Telningarne skola likwäl warit illa inlagde, och i synnerhet kirsbärs och plommonträden optagne nästan utan all rot, så at trädgårdsmästaren wid nychtert mod högel. twiflar, om något enda kan komma sig före.

Bland Skriffterna saknas i synnerhet continuationen af Wet. Acad:s Handlingar och Tal, samt den ofta omskrefne defecten, N:o 153 i Giörwells Nya almänna Tidningars tredie del för 1773. Af hans nya Lärda Tidningar för i fiol saknas titelblad och Register. Af Samlaren, som tyckes wara en god skriff, äger jag icke mera, än

de nu öfverkomna 5:te och siette delarne, hwarföre de föregående måste opköpas. Denne, så wäl som nya lärda Tidningarne, continueras ock med för innewarande år.

Den nu öfverskickade Ekholm (*sic!*) förteckning innehåller mäst bara luntor; de på närlagde lapp opteknade 3 böcker kunna likwäl af honom tagas för det utsatta priset. Men innan penningarne betalas, måste du likwäl bese dem, at de icke äro bandlöse, slarfwige och halfrutne, som en del bland de sidst af honom ophandlade woro. Återställ honom sin förteckning, och begär en ny.

Fråga Ulfwen, om jag icke i år har at wänta några continuationer genom hans försorg.

J lådan låg et förseglat paquette til mig af obekant hand och utan bref, hwari finnas några exemplar af den utkomna delen af nya Bibelversionen. Jag gissar, at det måste wara från D. Pfeiffer. Underrätta mig för al ting, huru och til hwilcka de skola disponeras.

Ekbergs Ostindiska Resa, och Bilangs anm. wid Bibelversionen finnas icke igen ibland papperen, fast än de stå på Räkningen.

Om intresse penningarne stå säkra på sina ställen, torde wara bäst, at de därifrån icke rubbas. Fastän Arckenholtzka böckerne nu icke kunnat medfölja, så se likwäl til, at effter den förut gifna anwisingen, de måtte utbekommas.

Til utläggningarnas betalning följa härjämte i två sedlar 100 plåtar.

J morgons afreste wår Landshöfdinge til Åland at där wara Hans Maj:t til mötes.

Om du icke i sommar tänker komma hit öfwer hwarom jag ingen kunskap äger, så lät mig genom bref weta, sedan dine penninge-affairer blifwit fulltel. reglerade, huru mycket du pertinent och i det närmaste kan öfwer interessen och lönerne för tilkommande år och wid hwilcka tider behöfwat.

At agera ministerielement och discretionswijs, far och son emellan, lærer icke passa sig; så mycket mindre, som jag har all omhugsan nödig, så framt egna och dina behof skola kunna bestridas.

Guds wälsignelse och milda beskydd önskar jag dig hiertel. samt framhårdar Din trogne fader

Åbo, d. 12 Maji 1775.

C. F. Mennander.

286.

Min Käre Son.

Effter vår uträkning, som flitigt tagit wahra på flaggan, har Gud förl. Söndag mot afftonen lyckel. förhulpit Konungen och des suite fram, fast wädret warit här nog ombyteligit.

Gud gifwe dig hälsa och Sin wälsignelse i alt dit företagande!

Engelska böckerne har jag fått. Med Porthan, som i morgon lär afresa, följer din öfwersättning af Tacitus, som i den hasten blifwit på mit bord qwarlämnad.

Lät mig weta, hwad Vedam et Shâsta samt Histoire des deux Indes, som skal bestå af 7 band, kâsta?

Om mina små commissioner får jag wäl ock underrättelse. Flitig correspondence förbehålles.

Jag är i all min tid din trogne fader

Åbo, d. 4 Julii, 1775.

C. F. Mennander.

Ankom Sthlm d. 9 d:o.

287.

Min Käre Son.

Genom LifMedicus D. Dahlberg, fick jag befallning, at skaffa underrättelse om en controvers i Consistorio Academico angående en Boks tryckande. Jag trodde mig bäst göra det genom extractum af Protocollet i den saken. Sedermera blef jag befalt, at göra latinsk öfwersättning af bem:te protocoll. Det förra aflewederades, och denna hosgående kan du tilställa Hans Exc. Gr. Scheffer. Inter nos gissar jag, at detta document är destinerat skickas til Voltaire, i afsicht at öfwertyga honom om det, som han swärl. lærer tro, at neml. Theologi kunnat någon gång wara mera tolerante än Philosophi.

Jbland Academiens många desiderier sök genom Hans Exc:e Cancelleren få några föredragna och til godt slut befrämjade, medan sakerne och vår torffthet äro i friskt minne.

Bibliothecarien Porthan har med sig din Sol (*sic!*), och par små convoluter. Han lærer redan wara framkommen.

Min medarbetare i Sagu, Mag. Levan, skickar med denna eller nästa post til dig sin ansökning om dubbla års beräknande wid sin beswärliga syssla. Gif den in, och til en början befordra den till communication med Consistorium.

Jag längtar höra, huru resan gått, at du lyckel. framkommit och mår wäl.

J morgon begynner jag i Herrans namn watndrickande, och flyttar til Lemo. Måste likwäl hwar wecka par dagar wara i staden. Får se, hwad den curen uträttar mot skörbiugg och gicht, som hos mig begynt taga öfwerhanden.

Gud wälsigne dig med alt sanskyldigt godt! Förb:r Din trogne Fader

Åbo, d. 7 Julii 1775.

C. F. Mennander.

288.

Min Käre Son.

Twänne dine bref hafwa gladt mig med underrättelse om din lyckeliga framkomst och wälmåga.

Ingen flyttning och befordran kan wara mer motbuden, än den är, som mig, på ålderdomen och wid dageligen aftagande både sinnets och kroppens krafter, torde förestå. Jmellertid underkastar jag mig med resignation Försynens skickelse och Konungens wälbehag. Underrätta mig om wahlens beskaffenhet, alt effter som de inkomma. Hos oss äro Fortelius, Herweghr och jag opförde.

Wäl är det, at din controvers med von Kemphen til bägges nöje blifwit bijlagd.

När Cancelleren får tid, så påminn om våra Academiska angelägenheter.

Opwachta med det aldräförsta RR Lieven, och anmäl min wördnad och tacksamhet mot det nådiga förtroende han åter under sin härwaro mig bewisat. Torde hända at han därigenom påminner sig sit löffte om sin estamps Samlings förärande åt mig.

Jag wäntar, om icke förr, så med Porthan, wärckställigheten af de fåå commissioner jag öfwerlämnat til din omsorg.

Gud hälle sin wårdande hand öfwer dig! Förbl. Din trogne fader

Åbo, d. 18 Julii, 1775.

C. F. Mennander.

289.

Min käre Son.

Från Borgo har ingen ting hörts. Men wahlet härifrån måste nödwändigt wara framkommit. Sedan jag af Camraterne nämndes på förslaget, syntes modestien fordra, at jag ei befattade mig med

den expeditionen, som jag den icke heller underskrifwit. Twiflar likwäl icke om des rictiga afgång härifrån. Den war effter wanligheten stäld directe til Hans Maij:t genom inr. civile expeditionen, men icke på Upsala, som du gissat. Lät strax aflewerera närlagde bref til Görwell med hosgående penningar 215. Dr. Kmt. för par Böcker, och se til, at de, jämte det öfriga, följa hit öfwer med Porthan. Sedlarne göra, at l. D:r brister; men däruppå lärer det icke komma an. Hedmanska sedlarne skal jag aflewerera, när Consistorium sammanträder.

Om någon behöfwer litet anderum och hwila så är det Hans Exc:e Cancelleren. Imellertid kan det hända, at Academiens angelägenheter komma så sent fram, at de öfrige inrätningarne tömt penningeförrådet.

Jag hoppas, at du wid de skedde befordningarne i cancelliet fått din utlagda summa til fullo ersatt.

Men jag får icke längre beswära mina swaga ögon utan antwardar dig i Guds milda beskydd, och förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 25 Julii 1775.

C. F. Mennander.

Jag har låtit efterse i brefboken, och finner, at Förslaget quæstionis gått härifrån d. 13 hujus.

290.

Min käre Son.

Jag finner af din skrifwelse, at det alt mer begynner likna sig til flyttning härifrån. Den samma förmodan begynner ock här taga öfwerhanden, så at åtskilliga friare til Lemo redan instält sig.

Min mästendels här förnötta Brunstid begynner lida til slut, utan någon synnerlig förspord bättring i min gicht. Ögonen hafwa ock blifwit swagare, i synnerhet det wenstra.

In Septembri höstmarcknads tiden täncker jag hålla Prästmöte. Om sedan, som du för någon tid skref, resa skall ske til Stockholm, blifwer det nog sent på året, och för en swag hälsa, i synnerhet återkomsten hijt, mycket äfwentyrlig.

Med Porthan wäntar jag innan kårt alla bestälta böcker och papper. Histoire des Indes är bland dem, som jag köpt af Görwell, så at, ehuru den stått på den äldre listan, den icke vidare behöfwer ophandlas. Collin flyttar innan kårt från mig; Jungfrun säger sig

ock aldeles trötta och will bårt; så at, i fall jag sielf skal dessutom resa öfwer, min oeconomie råkar i wärre tilstånd än Kalmens gård.

Under Guds beskylds trogna anbefallande förbl. Din trogne Fader

AlaLemo, d. 3 Aug. 1775.

C. Mennander.

291.

Min Käre Son.

Jag önskar dig mycken lycka til den wackra Kungl. skäncken, och än mer til det utmärckta nådiga sättet, som du den undfått uppå.

Förleden torsdag war en hemsökelses dag öfwer Åbo stad, då in emot $\frac{1}{5}$ del däraf innom några timmar lades i aska. Eldens häffthighet war så stor, at all mennisklig hielp war under den starcka torckan förgäfves, ock at fåå kunde berga någon del af sin lösa egendom. Så gick största delen af Muldawieru, Anningais, Puolala qwarteren ända til Nystaden til aska. En del tomter ryka ännu, och hålles där hwar natt wakt. Porthan är ankommen, men har icke ännu fått op sakerne; så at jag ei wet, hwad han åt mig kan hafwa med sig.

Mycket tung har jag warit effter watndrickningen, som slöts i förra weckan.

Gud gifwe dig beständig hälsa och munterhet! din trogne fader,

Åbo, d. 15. Aug. 1775.

C. F. Mennander.

292.

Min käre Son.

Nu har Porthan fått opp sina saker, och jag oskadt erhållit hwad mig tilhörer. Bland portraiterne från Holmberg saknar jag gl. Polheims, som torde snart följa effter med de smärre continuations skriffterne. Ulfven, som nyl. säjes hafwa fått in et partie nya böcker, måste nödwändigt hafwa för mig långt mer, än det lilla han nu öfwersändt. Påminn honom, at wid första tilfälle öfwersända, hwad han til mit behof förskrifwit.

Lät mig jämwäl få weta, hwad du för min räkning utlagt.

Dit portrait, som du förärt mig, är ganska wackert, och i synnerhet rahmen den präktigaste och i bästa smak jag någonsin sedt. Det har ock mycken likhet med originalet. Ansigtet är likwäl något rödare, som torde härröra antingen af några glas wijn, eller

wara en reflexion af kläderne. Ögonen förefalla mig ock något större än de naturliga. Wissert. skulle flytning nu på ålderdomen i flerahanda afseenden blifwa mig ganska beswärlig; men jag måste häruti, som i alt annat, underkasta mig Försynens skickelse. En idé har härwid fallit mig in, at neml. B. Benzeltierna, som effter alt utseende kommer på förslaget, wäl kan genom sina mäktiga gynnares samt wänners och fränders bemedlande erhålla syslan. Han är ock därtill långt mer skickelig än jag, som då skal blifwa den första, at af uprichtigt hierta gratulera honom.

Talet har jag under brunscuren icke fått, och sedermera icke hunnit å nyo läsa igenom. Får icke heller tid därtill, innan åtminstone Prästmötet, som hålles höstmarknadstiden i nästa månad, är förbi. Sedan torde blifwa bästa rådet, at skicka det öfwer til dig, at hos någon Boktryckare i Stockholm förläggas.

J nästa wecka flyttar Mag. Collin från mig til sin nya station, och saknar jag honom mycket både wid hushålningen och i conversation. En annan Magister, den äldre Kriander, kommer wäl i hans ställe; men dennes handlag i dessa delar känner jag aldeles icke. Förblifwer Din trogne fader

Åbo, d. 18 Aug. 1775.

C. F. Mennander.

293.

Min Käre Son.

Det är den glädjefullaste tidning som gifwas kan, den du berättar från Ekolsund. Gud opfylle lyckeligen vårt hopp i inom tid!

Man ser af Lundska walet, huru angelägen släkten är om cousins befordran. Dertil kan ock wara mycket skäl.

Du förtjänar mycket tacksäjelse därigenom, at du så omständeligen underrättar mig om wahlen. Men hwad jag i synnerhet önskade pertinent weta, är antalet af röster som hwar och en fått i Upsala Stiff och Consistorio. Ty om flytning nöwdändigt skal framdeles ske til dem, är nödigt, at förut någorlunda weta deras sinnelag. Det wore föga angenämt, at, genom consistoriernes pluralitet men mot dessas wilja och önskan, blifwa dijt transporterad.

J fall Lemo skal säljas, sker det helre åt smått folck än stora Herrar. Arendering är intet at täncka på. Ass. Wallen, Kyrkioh. Beckmans måg, har anmält sig, at inbörda gården; men jag wet icke,

om han är så stadd wid penningar. Gud wälsigne dig. Önskar din trogne fader

Åbo, d. 22. Aug. 1775.

C. F. Mennander.

294.

Min Käre Son.

Nu på stunden, och just wid det posten skal härifrån afgå, fick jag dit bref med fullmagten. Den har gjordt mig bestört och mycket bekymmerfull, huru jag skall kunna gå ut med en så wigtig sysla, hälst nu på ålderdomen, och under dagel. aftagande både kropps och sinnets kraffter. Guds nåd och bijstånd, som jag så offta under mit lefnads lopp erfarit, är ock nu min enda tilflykt. De brefwen du skrifwer om, skola med nästa post expedieras. Då skola ock omkostningarne wid fullmagten följa. At Suthers betalning tål någon tid, kommer wäl til pass.

För all ting sök i tid oförmärckt och bonis modis förekomma befallning til mig at i höst öfwerresa. Det kan så sent på året icke ske af en gammal och sjuk man, utan wåda för lif och hälsa. Påfölgden wore, at öfwerwintra därstädes, som icke skulle aflöpa utan mycken kåstnad och flere olägenheter. Här har jag änn åtskilligt at ställa til rätta. Torde icke heller wara onödig wid det förestående wahlet. Syslan där kan icke tilträdas förr, än i Majo år til.

Mera härnäst. Gud ware med dig din tr. fader

Åbo, d. 5. Sept. 1775.

C. F. Mennander.

295.

Min käre Son.

Anstalterne til det i nästa wecka skeende Prästmötet, öfwerlopp af gratulanter etc. borttaga al min tid, så at jag i hast måst raspa tilhopa närlagda underd. tacksejelse bref. Och är det ganska wäl, at du sielf reser därmed ut, då du kan muntel. fylla, hwad i skriff til vår undersåtel. wördnads förklarande brister. Conceptet, det enda jag har, begär jag tillbaka.

De 1400 D. som du berättar utgå til fullmagts lösen, följa i tre transportsedlar här hos. Mindre nödigt blir, at hijtskicka quitten-erne. Om Suthers betalning skal jag längre fram draga försorg.

Du underrättar mig wäl alt som förefaller och behof giöres, med samma sorgfällighet, som det härtills skedt. Jag wågar fullt och fast hoppas, at ingen öfwerresa i höst blir nödig.

När du får tid, så inhämta jämwäl kunskap om lönen och förmanerne wid den nya syslan, på det jag må kunna jämföra dem med de härtills ägda. Jag tror imellertid, at wilkoren genom flyttningen i den delen icke förbättras, utan, kan hända försämras. Sagu pastorat, som jag personelt innehafft, har warit en wacker tillökning. J synnerhet önskade jag weta, om där är något Biskops præbende (*sic!*) och afwelsgård, utom Bälinge Prästgård på det jag måtte i tid weta, hwad af Creatur etc. behöfwer öfwerföras, eller här kan småningom förtryttas. Som jag har hopp, at ännu in emot två år dröjas på denna orten, är med sådane underrättelser icke just någon brådska. Men i god tid, innan det lider til flyttningen, måste jag pertinent weta, hwad jag härifrån skall förse mig med; och hwad Fru Archi-Biskopinnan torde weta til min tjänst föryttra. Om du någon gång reser til Upsala torde genom Slotsfogden och des Fru bästa underrättelser i alla omständigheter kunna inhämtas.

Angående walet här wäntar man instruction. D. Gadolin anmodade mig, at gifwa låf därtill, at du skulle blifwa hans Commissionair i Stockholm. Jag swarade, at han utan mit låf kunde utse hwem han wille, dig eller någon annan; men trodde, at du icke wore i stånd at effter önskan tjäna honom.

Närslagde documenter har Rijtmästerskan tilstält mig, med berättelse, at du låfwat besörja om hennes sak, som ock synes wara ganska richtig, sedan hon fått löfftesmän. Giör alt hwad du kan til det desolerade folckets hielp, som nu andra gången genom brand förlorat alt det lilla de förut hade at lefwa af.

Under önskan om Guds beskydd och wälsignelse förbl:r Din trogne Fader

Åbo, d. 8 Sept. 1775.

C. F. Mennander.

296.

Min Käre Son.

Jag kan omöjeligen begripa, hwad afsikten warit med Herr Assessor von Akens Memorials hijtsändande, hälst icke et ord medfölgt om des bruk. Assessoren har sig bekant, at icke minsta befatning warit mig opdragen om den arfsandelen, som tilfaller honom

och des medarfwa; jag war således sinnad, at återskicka detta promemoria; men så må det ligga här tils widare. Wore meningenden, at testaments förwaltarne i London skulle få del däraf, så kan det beqwämligast ske genom Tottiska contoiret i Stockholm, som nu har hela correspondencen i denna saken, hwad vår ort angår.

Så snart marcknads och Prästmöts bulret är förbi, skal jag opwakta RR. Scheffer som min härtils warande, och RR. Rudenschöld, som min blifwande Cancellor. Det lærer icke wara nödigt, at tillskrifwa de öfrige Herrar Riksens Råd, hälst jag icke wet, hwilcke af dem sutit öfwer min befordrings sak.

Ännu hafwa icke Consistorierne complimenterat mig. Det har icke heller härtils hunnit ske. Men om därwed skulle draga på tiden, wet jag, som aldeles okunnig i etiketterne, aldeles icke, huruwida det kan wara min skyldighet, at förut notificera dem min befordran, och inskicka afskrift af fulmagten. Men just, då jag detta skrifwer kommer posten och gåtan oplöses; ty den har med sig Consist. Holmensis gratulations bref at begynna med.

Dit glada bref af d. 8 fick jag ock. Twifla icke, dina skrifwelser komma mig riktigt tilhanda.

J von Akenska saken kan mit förord ingenting uträtta ty min bekantskap med wederbörande sträcker sig icke så långt. Jmellertid fägnar det mig, at utgången lærer bli effter önskan.

Wid successionen må ingen, som icke är språket mächtig, påtänckas. Man har trodt sig förmärcka, at Pr. Idm. icke wore obehagelig på förslaget. Han är ock skickelig samt ren och pålitelig. Men jag fruktar at motstånd torde möta af dem, som önska någon ledighet wid academien, såsom ock genom afund af jämlika. Gud styre saken til det bästa! Hans wälsignelse hwile öfwer Dig! Din trogne fader

Åbo, d. 12 Sept. 1775.

C. F. Mennander.

Skrif flitigt om allehanda.

297.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 12 hujus är riktigt framkommit. Jag fick det då Prästmötet war til slut. Därvid gick Gudi låf! alting wäl til; och Präses Pr. Hedeén utgiöt i Tacksäjelse orationen jämväl många

wälsignelser öfver dig, och framställte dig för många vår tids ämbetsmän, som et exempel af Gudsfruktan, dygd och stadighet. Gud låte dig alltid bijbehålla dessa egenskaper.

Från London har jag underrättelse, at Capitain Browell, som seglat därifrån wid början af denna månad, fått med sig för mig et ganska rart kopparstick öfwer Omais, den mannen, som blifwit hämtad från de nyss optäckta södra länderne. Man har begärt, på det at detta kopparstick under utlastningen icke må kastas af och an eller ock förloras, at någon tager wahra på Browells ankomst och det strax anammar. Drag för all ting därom försorg, och lät det sedan hijtfölja med de öfriga för mig samlade skriffterna på först afgående fartyg. Skulle Browell emot all förmodan redan wara ankommen och bortrest, är portraitet adresserat til Grilliska Huset, och lærer där fås; förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 19. Sept. 1775.

C. F. Mennander.

298.

Min Käre Son.

Med den i dag afseglande Skepparen Corplander afskickades til dig et litet paquette, en Bärburck och 7 skiortor, jämte en rimsa lärfftt til nya lidningar. Bref följde ock med i paquette om Äplens och ärters opköpande; item påminnelse om mina Bokcommissioner, at de för allting wärkställas.

Min landbonde på Pargas prästegård wil, då jag skiljes hädan, icke bli där qwar, under owisshet, hurudan husbonde han åter bekommer. Han ser sig därföre om effter något annat ställe; och har fått spaning samt giordt ansökning om et ödeshemmans utbrytande i Wånå by i samma sokn, som närlagde nota wisar. Saken lærer nu ligga i CammarCollegio. Lät där höra effter, hwad hopp han kan giöra sig.

Jag wäntar nu med ali begärlighet underrättelse af dig, om nödwändigheten fordrar min öfverresa ännu i höst, som jag högeligen önskade undslippa. Jämwäl om successionen. Swårligen tar den lag, åtminstone icke genom min swaga åtgärd, på det sidst föreslagna sättet, som mit pro Mem. med sidsta tisdagspåsten, som lærer kommit dig til handa, tydel. wisar.

Guds nåd och wälsignelse hwile öfwer dig! Din trogne fader

Åbo, d. 22 Sept. 1775.

C. F. Mennander.

299.

Min Käre Son.

Jag kan nu fägna dig därmed, at jag redan emot all förmodan hunnit hijt fram til Hammarlands Prästegård. Morgonstunden, sedan jag dagen och natten igenom lidit mycket af den stränga kölden, kom jag til Grisselhamn, där jag fann den beskedeliga Jungen för mig med sin båt, hwari wi kl. 8. wid pass stego, och hamnade kl. 12. wid Eckerö. Om kölden continuerar, blir den återstående resan nog beswärlig. Silfversparren råkade jag i Eckerö, och lærer han i mårgon med Jungen och hans båt sätta öfwer till Swenska watten.

De til mig ankommande bref skickar du på Åbo. Men ÖfwerhåfPredikanten Grunnerus berättar mig, at et Consistorii Ecclesiastici bref från Åbo lærer til mig wara afgångit, hwari ligger des intercession för Åländske Prästerskapet at få behålla des Skafftionde. Detta bryter du opp, och lefwererar strax det inlagde i Cancelliet, emedan saken lærer snart komma före, och periculum wore in mora, om brefwet skulle retournera til mig i Åbo. Cammar-Collegi favorabla betänkande hafwa de för sig. Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader,

Hammarland Prg. d. 13. Nov. 1775.

C. F. Mennander.

300.

Min Käre Son.

Från Hammarland på Åland berättade jag dig om min lyckeliga, fast änn genom sträng köld och snöglopp nog beswärliga ankomst dijt. Följer nu fortsätningen af resan: d. 14. for jag tidigt ned til Bomarsund, i tancka, at den dagen hinna ännu något stycke längre fram. Men motwind och ganska ohyggeligit wäder gjorde, at jag måste blifwa därliggande jämwäl hela den följande dagen. Jag wäntade ock den påliteliga Postillonen Mörck tillbaka från Åbo, dijt han framfört Bar. Hastfer. Men min wäntan war fåfäng. D. 16. begaf jag mig altså til siös med 5. unga, men flincka och försichtiga gossar. Denna dagen hunne wi fram til Nötöo, den yttersta gården i Korpo utskären, hwarest natten tilbragtes. Wi hade under resan ganska wackert och fogeligt wäder; men här i Nötöo hade det grufweligen regnat. D. 17. kom raden til oss, med beständigt snöglopp och omskiffande storm. Därunder hielpte wi oss lijkwäl

dels med segel dels med årar, så fram, at wi om afftonen anlände wid Nådendal. Längre wågade wi icke segla, så wida oss berättades, som ock sanningen war, at Åbo åå och slotsfjorden redan 8. dagar legat betäckt med ijs. Här landsteg jag altså, och på en bondslåda sent om qwallen ankom, Gud ware ärad! til Åbo. Wagnen och bagaget släpades effter. Jag är innerligen rörd af din i brefwet af d. 14. betygade ömhet och sorgfällighet öfwer denna min resa. Däremot såg ock nog bekymmerfult ut; men nu är den förbij. Huruwida hälsan därunder tagit någon betydelig skada, wet jag ännu icke seja. Siberien, genom sina biörnskin conserverade någorlunda kroppens värme. Ehuru Hastfer berättadt, at jag snart skulle komma effter, war doch min hemkomst, i synnerhet så snart, aldeles oförwäntad.

Rappen har sagt mig om brefwen. Til önskande wore, at alla brukade den discretion och försigtighet, som en så delicat och ömtålig commission fordrar. Ellies blir det ledsamt, om saken icke reusserar, som är ganska möjligt; ty jag märcker, at jalousien bewäpnar sig där emot på alla sidor. Mit sidsta råd til Schrh. war, at alt finge gå sin fria gång; och jag tror ännu, at detta warit det bästa.

Dina Morföräldrar hafwa redan warit hos mig. Gubben klagar, jämte sina andra krämpor, öfwer matthet och kraffternas förfall. Gl. Juslén blir ock mycket krasslig, och har en tid måst hålla sig inne. Men Gumman är frisk och tämmel. munter. Alla låta hälsa. Skrif mig flitigt til om dit tilstånd, och det nya, som sig där kan tildraga. Gud bijbehålle dig wid Sin fruchtan, samt hälsa och munterhet! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 21. Nov. 1775.

C. F. Mennander.

301.

Min käre Son.

Huru mycket det kommer ann på tidens iakttagande under resor, wisar mit och Lannerstiernas exempel. Han har rest från Stockholm 3 à 4 timar effter mig och först i går ankom han hijt. Jag undrar ock på, at det gått så långsamt med Silfwersparrens resa; ty effter min uträkning hade han kunnat wara öfwer hafwet dagen effter wi skildes åt, om de i god tid warit ute. Effter middagen blef först ohyggligt wäder.

At Näfwens resa denna gången skulle wara fåfäng, märckte jag redan, och gaf det honom icke otydeligen til känna. Men jag wet icke hwad uppenbarelser han sedan hade, at ansökningen icke des mindre skulle reussera.

Jbland andra opassligheter, har jag effter hemkomsten par gånger haftt kännning af min gamla Stenpassion; doch lindrigt, så at jag hoppas, at det med Guds hielp går öfwer.

V. Notarien Mag. Hielt begär underrättelse om de på närlagde lapp anteknade omständigheter angående ass. Norells Sammandrag af Förordningarne. Lät mig få den med aldra första.

Juden Biörckman måste hafwa råkat i samwetsqwal öfwer hyran han skinnade mig uppå; och derföre til något skadestånd skickat til dig de onyttige nycklarne, som åstadkommit både beswär och kåstnad. Jag kännes icke wid dem, wet ännu likwäl icke wist säja, om de mig tilhöra, innan jag får tid, at ransaka alla lås.

Skicka mig effter wanligheten nästa års almanachor, jämwäl den länge omkältade defecten, Nya almäna Tidningarne för 1773. 3:ie delen. N. 153. Om du sielf stiger dijt, fås den wäl ut, de numrer, som återstå af detta års nya lärda Tidningar måste ock uttagas, alt effter som de hwar wecka utkomma. J trogen önskan om all sällhet, framhårdar Din trogne Fader

Åbo, d. 24 Nov. 1775.

C. F. Mennander.

P. S. Haf Akademiska sakerna i godt minne, i synnerhet Biörckboms. Den Laboratorn, som kommit från Ryssland, och dansm. Ekenberg swälta och önska jämwäl slut i sina saker. Med nästa post skal jag upwakta Hans Exc: Cancel:n.

302.

Min Käre Son.

Wid effterseende har jag funnit, at Consistorii Eccl. föreskrift om Åländske Pastorernes Skaffttionde afgått directe til Hans Maj:t och icke under mit couvert, som tilämnat warit, och Grunerus berättat blifwit.

Ännu har jag icke kunnat finna något lås til Biörckmans nycklar. Får se, hwarom jag likwäl twiflar, om något sådant fins på Lemo, dijt jag ännu icke hunnit, eller för menförets skull kunnat resa.

Du ser här af at jag ingenting af värde nu har at skrifwa om; icke heller orkar jag, nedtryckt af en ganska tung och olustig wäderlek. Haf Academiens angelägenheter i godt minne, samt däribland Biörckboms, och Ekenbergs, om för denne, som är rätt usel, någon hielp är till finnandes.

Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 1 Dec. 1775.

C. F. Mennander.

303.

Min Käre Son.

Härhos följer Constantinopolitanska Förslaget. Som du lærer föredraga det, har jag aktat onödigt, at det här särskilt couverte och afsända. Hägg och Blomberg hafwa icke nämndt i sina ansökningar, huru wida de undergått examen pastorale. Det lærer likwäl wara skedt, ty jag will påminna mig den förfatning wara giord, at ingen får i Stockholm förestå någon Capellans sysla, som icke et sådant förhör præsterat. Schröderheim har recommenderat Häggen. Han lærer få syslan, och det ser jag gärna.

Utom desse föreslagne anmälte sig jämwäl muntel. i Stockholm Mag. Fridric Lebell til denna ledighet, och jag, owiss huruwida förslaget kunde i sinom tid fyllas, opmuntrade honom at blifwa sökande. Men som han sedan icke låtit höra af sig, och icke inkommit med någon ansökning mindre betyg om sin förvärfvade skickelighet, har jag icke kunnat på honom reflectera, utan gissar, at han slagit denna mödosamma sysla ur hogen, hälst han berättade sig warit en tid mycket siuklig. J fall han hörer effter saken, så berätta honom detta.

Magister Idman, Probsten Idmans Son, söker Esquadrons Predikants syslan wid Nylandske Dragounerne. Och, ehuruwäl han, af brist på tidig kunskap om ledigheten, icke hunnit intra fatalia giöra ansökning hos Öfwersten, täncker han likwäl giöra underdånigt anhållande om syslan utom förslag, inrådd därtill af Öfv. Lieutn. Stiernwall, som ock med föreskrift understödier begäran. Både fadren och han hafwa äskat härutinnan mit förord til dig, och twiflar jag icke, at du befrämjar saken hwad möjligit wara kan.

Fadrens omständigheter tyckas nu, hwad förslaget angår, hafwa

fått nog favorabelt utseende. Men om det öfriga, och hwad sielfwa syslan angår, få wi wäl correspondera litet längre fram.

Nu tyckes blifwa tid, at du hos Hans Excellence påminner om Academiens angelägenheter. J synnerhet begynner Camr: Biörkbom aldeles trötta och förfalla, samt längtar effter hwila på det föreslagna sättet. Norberg och Ekenberg slåss dagel. med hunger etc. etc. Det wore mig en synnerlig glädje, om Academien ännu kunde winna några förmåner, innan jag måste skiljas härifrån.

Näppel. lärer Horn komma tillbaka til sin förra tjänstgöring; och altså hoppas jag innan kårt få gratulera dig til den din innehafwande sysla åtföljande lönen.

Hwad jag länge fruktat och sedt annalkas, det händer nu, at jag neml. förlorat nästan alla tänder i nedra käken, därigenom hindras jag icke allenast från stadig mats ätande, utan ock som wärre är, målet tappar ock i sin styrcka, och swäfwar i synnerhet på wissa bokstäfwer. Detta oroar mig högel. och hade det inträffat för halfft år sedan, hade jag afbedt mig flyttningen. Sed hæc interim inter nos. Gud fröjde dig med en glad Juhlehelg, och godt slut på året. Förbl:r Din trogne fader

Åbo, d. 15 Dec. 1775.

C. F. Mennander.

Ank. Sthlm d. 1 Jan. 1776.

304.

Min Käre Son.

Wisserligen är Hans Maij:ts skrifwelse om min flyttning i mycket nådiga och upmuntrande ordasätt författad. Jag hade likwäl önskat, at anledningen därtill hade kommit från någon annan än dig; ty nu kunde det se så ut, som hade jag sjelf giordt denna tilstälningen. Under min därwaro anbödo sig sielfmant åtskillige, och bland dem Just. Cancelleren, at i underdånighet föreställa Hans Maij:t denna saken. Men jag tyckte, at därmed icke war någon brådska. Jmeller-tid blir det mig i hwarjehanda afseende ganska olägligt, at innan hösten eller Michaelis tiden flytta härifrån. Något längre fram, och då man får höra, om sådane omständigheter yppas, hwileka nödwändigt fordra min öfwerresa förut i sommar, täncker jag hos Hans Maij:t anhålla om denna dilation. Således har man ännu god tid, at täncka på anstalten både om husrum och kök, kock kan wäl wara

nyttig, men en beskedlig och förfaren hushållerska, som ändå icke kan ombäras, för brygging, bakning och efftersyn i hushållet, uträttat alt det samma och merendels med större besparing. Elliest har jag strax i början lämnat hela denna omsorgen på min Swägerska, Slottsfogdskan, och den har hon sig åtagit. Med henne kan du conferera om detta och annat, när resan någon gång gäller til Upsala. Får jag bli här qwar til Michaelis, infaller ock då tjänligaste tiden at få husrum, antingen ArchiBiskopinnan då kan för hyra aflåta några, eller de skola annorstädes beställas. Härwid erhindrar jag mig, at Prof. Mellercreutz äger et wackert hus, som nu, sedan han skildt sig wid Professionen, torde stå ledigt. Skulle antecessorskan anbiuda sig, at ingå drägeligit contract om både huset och lönen, får det icke slutas, innan jag hafft där af del.

Effter alt utseende winner wäl nu Idm. förslag. Jag har litet eller intet därtil kunnat bijdraga. Ty skrifwa kan man icke i sådane mål och fåå hafwa för menförets och helgens skull warit inne i staden. Jcke heller är mig någon bestälning härutinnan oppdragen. Men om han sedan får syslan, beklagar jag honom; ty det torde ske med Academicorum och flere andras förtrytelse och misnöje. Jag wet icke heller, om han är wuxen, at på tjänligt sätt förwärfwa sig alt wederbörligit anseende. Utom des äger han många barn och widsträkt slägt, så at någre begynt fruchta för annalkande nepotisme. Elliest är mannens moraliska caracter ganska hederlig. På lärdoms och skickelighets sidan äger Gad. förmån. Men enär på honom swårl. lærer tänckas, männe icke den fattige K.,¹ som lærer blifwa opförd, kunde komma i consideration? Haec sanctissime inter nos.

Hans Exc:e Lieven har nu i sin sidsta skrifwelse sielf behagat påminna sig, at han är min debitor genom sit löffte om koppars tick. Han frågar, antingen de skola hijtskickas, eller til någon i Stockholm lefwereras. J närlagde bref, som du måste aflämna i hans egna händer, constituerar jag dig at uttaga dem. Lät mig sedan weta, huru många och af hwad betydelighet de äro, och förwara dem tils jag kan komma öfwer.

¹ *Epätietoista on, onko alkuperäisessä K. vaiko R. Edellisessä tapauksessa tarkoitettane Kalmia, jälkimmäisessä Rossia. Edellinen oletamus on todennäköisempi. — Ovisst är, huruvida det i originalet står K. eller R. I det förra fallet torde hänsyftas på Kalm, i det senare på Ross. Det förra antagandet är mera sannolikt.*

Jag ser af tidningarne, at HåfMarsk. Piper opläst i Witterhets Academien någon sin öfwersättning af Tacitus. Månne han råkat gå samma wäg med dig? Slut med glädje och under wälsignelse det gamla året. Förbl:r din trogne fader,

(Päivüksettä. — Utan datum.).

C. F. Mennander.

Glöm icke academiske sakerne. Jag nämner i Lievens bref, at du sielf aflewererar det.

Ank. Sthm d. 1. Jan. 1776.

305.

Min Käre Son.

Det är icke någon nyårs, utan en hwar dags önskan, och bön til Gud, at Han wärdes förläna dig all sällhet, och lede dig effter Sit heliga råd!

Tack för Almanackorne, de ankommo just i lagom tid, neml. afftonen för nyårsdagen. J det samma infant sig och Näfven, som ännu icke aldeles öfwer gifwit sit hopp antingen om Tuna, eller Åbo Biskopsdöme. Walet sker, som lärer wara bekant, i hela Stifftet d. 17. hujus. Effter utseende lära Gadolin, Kalm och Idman erhålla pluraliteten, det förliudes likwäl, at emot den sidsta arbetas ganska mycket, så at man är owiss, huru det kan gå, fast än intet, som göras kunnat, är försummat. En bedröfwelig händelse har kårt för helgen tildragit sig i hans hus, i det en piga burit wäldsamma händer på sit foster, och föreger Idmans älsta son wara barnfadren. Idman berättar, at det sker af ilwilja och hämd, at han sökt optäcka hennes missgiärning. Men om ock händelsen i den delen wore sann, kunde derföre fadren icke just någon last tilläggas. Imellertid twiflar jag icke, at onskan nyttjar jämwäl denna händelsen til hans nachdel. Du måste altså præparera wederbörande på möjligheten, at han blir excluderad.

Jag längtar få höra, huru Constantinopolitanska förslaget, som jag nyl. afsände under dit couvert, blifwit ansedt. Jag skyndade därmed af fruktan, at för många och mig aldeles okände skulle sig därtil anmäla. Häggen har sedermera berättat, at han ännu icke undergått pastoral examen; men at han nu anmält sig därtil, och trodde det oförtöfwat ske.

Lät mig ock weta, hwad hopp jag kan göra mig, at til hösten el. Michaelis få här qwar blifwa. Så wäl syslans och församlingens

rediga afträdande, som mina egna hushålls omständigheter, synas äska et sådant dröjsmål. Men om min öfwerresa i något gladt ämne blefwe dessförinnan nödwändig, åsidosätter jag gärna alla andra considerationer.

Jag har denna tiden warit och är ännu plågad af en ganska swår tandwärcck, som måste åter sluta sig med två tänder förlust, af de fåå qwarwarande. Så länge jag lefwer framhärda din trogne fader,

Åbo, d. 5. Jan. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Skaffa för all ting Academiska angelägenheterna i gång; i synnerhet Cam. Biörckboms. Han är sensibel, begynner förfalla, och längtar effter hwila på det föreslagna sättet. Jag skrifwer ock nu Hans Exc. Cancelleren til därom.

Ank. d. 20. febr. Sthm.

306.

Min Käre Son.

Jag är dig mycket förbunden för din angenäma skrifwelse och sententionerne ur Agricolae lefwerne. De hafwa roat och gladt mig, så wida de röja dit kära och ömma sonliga sinne. Men et fel finnes likwäl i dem, at neml. icke en enda passar sig i applicationen och tillämpningen; ty hos mig finnas icke annat, än idel swagheter och ofulksomligheter på alla sidor. För en far hafwa de altså kunnat opwisas; men aldrig måste någon främmande få se dem, ty då skulle man med fullt skäl ådraga sig omdömmet af blindt och öfwerdrifwit sin fars rosande. Fiorton dagars tid har jag hållit mig inne för flussers och hwarjehanda krämpors skull som ännu plåga mig. Jag håppas likwäl med Guds hielp åter öfwerwinna dem til vidare.

Nästa odensdag el. d. 17. skal Biskopswahlet i Stifttet gå för sig. Utslaget är, som jag förr skrifwit owist. Effter all probabilitet få Gadolin och Kalm rum på förslaget. Det tredie rumet synes wara twetydigt, emellan Pr. Haartman och Pr. Idman. Denne hade likwäl hafft säkert företräde, om icke hwarjehanda sammansökta skäl skulle nyttjas emot honom och däribland den sidst omnämnde stygga händelsen i hans hus. Kånan skal påstå at hon hafft beblandelse med twänne hans söner. Man anförer altså emot honom, at enligt Pauli regel, en Biskop bör sit hus wäl förestå, lydiga barn hafwa med all ärlighet etc.

At accordera med Fru ArchiBiskopinnan om tilkommande års lön och inkomst håller jag mycket betänckeligit. Sällan ingår sådane contracter utan at endera delen blifwer lidande, och at klander med missnöje däraf opkommer. Jmellertid berättar Swåger Hellvik, at hon icke allenast offererat mig nödiga rum i Biskops-huset, utan ock spisning wid sit bord, jämte kåst för drängen. Det första kunde wara wäl nog, men i de sednare omständigheterna önskar jag få en egen liten hushålning, antingen den sedan genom en kåck eller hushållerska skal förwaltas. Jag skal närmare härom correspondera med Hellvik och hans gumma, och låta dig weta min mening. Jag håppas ännu wara tid nog til dessa öfwerläggningar, i synnerhet om jag, som mit hopp är, får qwarblifwa til hösten. Min förra syslas och des tilhörigheternes afträdande til den blifwande successoren, såsom ock min egen hushålning, fordra et sådant dröjsmål.

Onödigt och fruktlöst ser jag det wara, at ytterligare påminna om defecten i nya Almänna Tidningarne. Nu ber jag allenast at du wille låta uttaga och förwara åt mig förledit års Nya lärda Tidningar, från och med N:o 46. jämte titelbladet och registret. Prænumerera ock för min räkning på dessa Tidningar för innew. år, och lät taga dem ut alt effter som de framkomma.

Guds nåd och wälsignelse ware ny öfwer dig icke allenast hwart år utan ock hwar morgon! Förbl. din trogne fader,

Åbo, d. 12. Jan. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Prästen Monselius har bedt mig påminna dig om något ansöknings mål, som han berättar sig hafwa skrifwit om. Min påminnelse åter går ut på Biörkboms sak, och hela Academiska con-volutet. Historien om Svenska Bibelöfwersätningarne önskade jag få ju förr des helre, om tilfälle gifwes.

In margine: P. S. Häggen skrifwer nu, at han icke får där examen Pastorale, innan han erhållit tilstånd dertil från detta Consistorium. Saken tager altså en lång omwäg; ty denna menförstiden är owist när han kan hinna få swar derpå. Förslaget, som du förmodel. icke ingifwit, lærer framdeles böra förnyas.

Ank. Sthm d. 20. febr.

307.

Min Käre Son.

Nu är åter den ängsliga tiden för handen, då påstgången här-
emellan ligger spärrad. På 3. veckor hafwa wi icke hört af någon
påst öfwer hafwet, och åtminstone äfwen så länge lära våra påster
härifrån i Stockholm saknas, ehuru nordanwäder denna tiden icke
trutit. Wahlen hafwa i förgår gått för sig, och wid pass en månad
härefter lära de hinna hijt samlas, och man få weta deras resultat.
Oaktat all vår önskan begynner det se så ut, som Idm. icke komme
på förslag, så wäl för den redan nämnde händelsens skull, som
ock därför, at emissarierne, effter berättelse, skola fått i com-
mission at råda til röster på hwem som hälst, undantagande honom.
At förtiga flera omständigheter, om hwilcka, kan ske, framdeles.
Det torde ock blifwa knapt om rum för Kalmen, så framt han icke
från Österbotn får des starckare understöd. Om Domprobsteriets
wahl säjes, at Gadolin fåt 16. Ross 11. Haartman 10. Kalm 6. och
Idman 2. vota. Lät mig weta, huruwida jag kan få göra mig hopp
at här qwarblifwa til hösten samt om och när jag därom skal göra
underdånig ansökning.

Hellvik har berättat mig, at på et hemmans ägor under Fiby skall
wara en porcellains eller krukmakare fabrique inrättad, AB:s stolen
til ganska stor skada. Till detta hemman intercederar nu Håfjäg-
mästaren Rudbeck ägande rätt, och, saken skall ligga i Cammar-
Collegio. Gör dig därom underrättad, och för all ting bed wede-
börande, at den måtte hwila, tils jag kommer öfwer, och hinner
göra mig om beskaffenheten underrättad. Jag hörde något härom
i Stockholm, och mig sades, at Hans Maij:ts utslag til B:stolens
förmån fallit. Jag kan således icke begripa, huru målet kunnat
effteråt dragas under Cam.Collegium. Gud wälsigne dig med alt
godt til kropp och siäl! Önskar din trogne fader,

Åbo, d. 19. Jan. 1776.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 20. febr.

308.

Min Käre Son.

Härhos följer mit underdåniga bref til Hans Maij:t om flytnin-
gen, och min anhållan, at därmed til hösten få fördröja. Du lärer
wäl aflewerera det i egna höga händer. Jag har lämnat ena

kanten af couvertet öpen, som tiltryckes, i fall det skal med couvert afgifwas. Jag får sedan höra, hwad Herren utlåter sig.

För all ting hielp Academiska angelägenheterne snart til gångs, åtminstone de, som icke angå penningar. Framför alt ber jag om Biörkboms afskedssak. Han är siuklig, och oroar sig mycket öfwer dröjsmålet. Widenius begynner ock ledsna, samt torde endera dagen opsäja contractet.

Sidst gaf jag wid handen, at jag icke fann rådeligit begära eller föreslå något accord med ArchiBiskopinnan om lönen, utan må Hon den oförtryckt sielf disponera; ty jag wet, at sådane accorder, i synnerhet med änckor, ehuru billiga de ock wore, aldrig pläga aflöpa utan knot och klander effteråt. Men jag kommer icke ihog, om jag förut berättat, hwad Slottsfogden gifwit mig wid handen, at neml. Fru ArchiBiskopinnan genom honom offererat mig icke allenast tillräckeliga rum i huset, utan ock spisning för mig och en dräng. Det förra kunde wara wäl nog; men det sednare, hwad mat angår, at i den delen så länge wara inhysing, och icke kunna wid tilfälle gifwa en och annan wän någon måltid, tager aldrig lag. En egen oeconomie blir altså strax effter dijtkomsten nödig. Nu kan det hända, at i huset icke finnas två kök, eller ock at sådan dubbel hushålning förde någon annan olägenhet med sig. J den händelsen såge jag hälst, at et särskildt litet hus blefwe i staden för mig optingat. Om alt detta, som ock om sielfwa hushålningens inrättning kan du småningom höra dig före och correspondera med Hellwik och hans Fru.

Tändernas förlust är ei af så ringa betydlighet, som du wil inbilla mig. Jag har wäl aldrig brukat eller tänkt använda dem, at bitas med folck. Till ätande och rent uttal äro de likwäl outhärlige.

Häggen har begärt detta Consistorii tilstånd, at i Stockholm få undergå examen Pastorale. Det får han i dag med posten. Kan han præstera det, så önskar jag hälst Leg. Predikants syslan åt honom, som Landsman och en stadig karl. Pro tua grudentia ser du bäst, om förslaget kan förut ingifwas, eller om därmed bör dröjas tils hans förhör gått för sig. Hwad B.wahlet angår, får det et helt annat utslag, än man kunnat sig föreställa. Ty ehuruwäl fåå walacter ännu äro inkomme, och ingen af dem får opbrytas, innan alla Probsteriers äro samlade, hör man dock från alla kanter med full säkerhet, at Gadolin, Prof. Ross och Prof. Haartman få

en stor och deciderad pluralitet. Kalm får nog litet, och Idman än mindre. Tonen war förut helt annan; men detta blef tilskapat par dagar för walet. Aldrig bör konstmästaren, som genom denna tilstälning tyckes lika som wela truga sig fram, få winna sit ändamål. Om Hans Maij:t blifwer wid förslaget, som det står i Rege- ringsformen, önskade jag i detta nödfall syslan åt Haartman. Rossen är aldeles decrepitus och förfallen. Men så framt Hans M:t skulle täckas gå utom förslaget, som för 1680. icke sällan warit wanligt, kunde någon annan anses lijka nära och förtjänt til befordran. Kalmen lærer få röster näst de föreslagne. Om han skulle flyttas i den invalda Rossens ställe wore saken hulpen.

Guds nåd och wälsignelse hwile nu och framgent öfwer dig! din trogne fader

Åbo, d. 26. Jan. 1776.

C. F. Mennander.

Ank. St:hm d. 20. febr.

309.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har Gadolin warit hos mig, och sökt insi- nuera sig. Han bedyrade, at den underliga och oförmodade stäl- ning, som wahlet nu effter alt utseende tagit, icke härrört af någon hans åtgärd, utan at wederbörande sielfwa, af kärlek til honom fallit däruppå. Detta kan ock til någon del wara sant; ty icke felas honom wänner och anhöriga något hwar stans. Idman har ock warit i staden. Han sade sig aldrig warit hogad för syslan, och gärna se, at han blifwer på förslaget förbigången. Jag swarade, at om han giordt sådan declaration jämwäl för andra, wore det icke underligt, at saken tagit sådan stälning, som den nu får. Men at han hade bordt strax i början oprichtigt och positivt förklara denna sin tancka, då många ledsamheter hade kunnat undwikas. Rossen har denna tiden warit siuk. Kalmen förnöter nästan hwar efftermiddag hos mig, och tror sig mycket roa mig med des agreabla omgänge. Han så wäl som de andre inbilla sig, at min recommen- dation skall ganska mycket kunna uträtta. Jag däremot wet, huru swag min förmåga är, och i dessa förwirriga omständigheter wet jag icke ens säja, hwad som kunde wara bäst och rådeligast. Jag längtar effter bref från dig, och hoppas, när posterne slippa löse,

få åtminstone hälfften så många, som jag denna tiden skrifwit dig til, de som angå wahlet, blifwa wäl förstörde.

Juslén senior har denna tiden warit ganska illa siuk, och ehuru hans tilstånd ännu är twetydigt, synes det dock likna til bättring. Mina flusser och krämpor hafwa något lagt sig, så at jag til Söndagen täncker besöka Pargas. Gud ware med dig! Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 2. febr. 1776.

C. F. Mennander.

Ank. Sthm d. 20. d:o.

310.

Min Käre Son.

Här är rätt ledsamt, ty på mer än 5 weckor har ingen post kommit öfwer hafwet, och ganska fåå bref komma norr omkring. Jag afbidar altså med otålighet underrättelse om din hälsa och wälmåga.

Ledsamheter ökas genom den oförmodade utgången af Biskops-wahlet, hwars hela beskaffenhet du finner af närlagde lista. Gadoln, Haartman och Ross stå altså på förslaget, som är så inrättat, at den första tror sig säker. Ross är aldeles af sig kommen; och reser nu Capit. Lode öfwer, i afsicht, om möjeligit är, at få sin Swärfader Prof. Kalm i hans ställe, på förslaget. Han är äldre Professor än de utnämnde, berest och skickelig, samt har näst de föreslagne största antal af vota. Gå Loden i råd och dåd härutinnan til handa. Jag skrifwer jämwäl härom med honom til Hans Ex:ce Cancelleren. Saken förändrar sig, om Hans Maij:t skulle fortfara i Sin nåd för Idman. Men jag har förut omständel. berättat om detta wahlet, och lära åtminstone en del af mina bref denna sak angående redan kommit dig til handa.

Gl. Juslén har några weckor legat i dödsens käfttar, utan alt hopp om restitution, man har dagel. wäntat slut på hans plågor. Om du warit til Upsala, så lät mig weta, hwad du där uträttat.

Gud wälsigne dig! förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 21. febr. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Skulle Hans Maij:t i nåde, i anledning af orden i Rege-ringsformen, finna sig för godt, at utnämna någon af de på förslaget

stående, wet jag icke, hwilckendera jag helre såge befordrad, H. eller R? doch kan ske den sednare, som förmodel. förr giör wacance, och kan wara dem god nog, som ansedt honom i decrepita omständigheter, som skickelig til syslan.

311.

Min Käre Son.

J dag kommo 5. weckors poster, och hade et bref från dig, som förwissat mig om din wälmåga. Jag förmodade få någon under rättelse om Academiska angelägenheterne, men finner, at wid dem ännu ingen ting lærer wara giordt. Jag ber altså ytterligare på det högsta, at åtminstone Camer:n Biörckboms sak måtte med det aldräförsta blifwa afhulpen. Wid den lærer nu mera aldeles ingen swårighet möta, sedan ock, som förliudes, Rossen återkallat sina beswär. Biörckbom är ellies hypochondrisk och oroar sig så öfwer tidens utdrägt, at jag fruchtar det hans hälsa tager därpå meen. Målet interesserar ock mig på wist sätt; ty såwida jag aftalt med honom någon underhandling om Lemo, som beror på godt slut i hans sak, kan jag imellertid icke skrida til någon annan förfatning om denna gård. Om Biskopswahlet har jag flera gånger skrifwit, och sidst med H. Cap. Lode. Jag blir wimmerkantig då jag tänker därpå, och önskar den möjligaste bästa utgång, som torde wara den sidst föreslagna.

Guds wälsignelse och beskydd hwile öfwer dig! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 23. Febr. 1776.

C. F. Mennander.

312.

Min Käre Son.

Hwad tyckes dig? Är det rätt och försvarligit, at då jag skrifwer til dig nästan hwar påstdag, jag däremot hwar femte el. siette wecka behedras med några ords swar. Men detta fel kan förgätas, om du här effter skrifwer flitigare.

Med obeskrifwelig nyfikenhet wäntar man nu få weta, hwem Hans Maj:t til Biskops ämbetet härstädes behagar utse.

För all ting hielp våra Academiska saker i gång, och slut i Biörckboms anhållan wäntar jag med nästankommande poster. Hela

wintern har jag warit plågad med flussen, i synnerhet i hufwudet, hwarföre jag ock, så långt möjel:t warit, hållit mig i värman.

Ellies ser det så ut, som åtskilliga af våra härwarande anhöriga skulle innan kårt lämna det jordiska. Min Cousin Anders Mennander i Pelkene har redan d. 23. sidstl. samlats til sina fäder. Juslén ligger ännu emellan lif och död, utan hopp om restitution. Och natten mot sidsta onsdagen fick Gubben Hassel slag öfwer hela wenstra sidan, som ännu är i lika stånd, så at därmed ser ganska wadel. ut. Gud hielpe honom. Sonen Carl är i går hijtkommen.

Så snart postgången blir redigare, skal jag omständeligen skrifwa dig och Hellvik til om hushåls anstalterne i Upsala, huru jag tycker, at därmed kunde tilställas. Det blir en hufwudsakelig omständighet, om jag i ämbetshuset kan få husrum icke allenast för mig, utan ock kök, samt rum för hushållerska och par andre betjante. Allenast en dräng tager jag härifrån med mig, men wet ännu icke, hwar jag kan få någon pålitelig och trogen. Simon skulle gärna följa, men han är nu blefwen pedell i Sal. Orreus ställe. Förr än fram i Augusti kan jag icke resa härifrån. Under önskan af all wälgärning skal framgent finnas din trogne fader,

Åbo, d. 1. Martii, 1776.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Du skal wara ganska wälkommen hijt i sommar. Prof. Bilmack och Fr. Hastfehr, DomProbstens Stiuftdotter, lyses nu som bäst före.

313.

Min Käre Son.

Biskopswahlet är rätt olustigt at täncka på; derföre önskar jag högel. at det snart måtte komma bland de förbigångna och förgättna ting, samt mig någon successor förordnas. Den, som du nämner om, kan aldrig gå ut med syslan, och jag såge helre, som mit sidsta bref innehåller, at Kalmen finge den.

Nu skrifwer jag til Swåger Helvik i Upsala om min förestående resa, at den torde ske i Aug. månad, och ber honom til des utse för mig rum antingen i ABhuset eller annorstädes, där kök finnes och beqwämligheter för et litet hushåll. Hans Fru anmodar jag, at skaffa mig en god hushållerska och en piga. Mina saker kunde wäl redan förut öfwersändas, om man finge hyra en bod, hwari de tils

min ankomst kunde med säkerhet förwaras. Jag rådgör ock med honom, hwilcka matwaror härifrån borde dijt skickas; såsom ock antingen wagnshästar skola transporterar eller om de där kunna erhållas til skäligt prijs. Det wore rätt wäl, om du kunde bryta af någon tid, til at i dessa och andra sådane omständigheter i Upsala med Helvik och hans Fru rådlägga. Så snart jag får weta er tancka, skal swar följa, så at alt kan wara i god tid i redighet. Skulle Fru ArchiBiskopinnan afstå rum i huset, måste Hon utsätta wiss hyra; ty discretions betalningar har jag altid warit rädd för.

Gudi låf! Swärfar Hassel repar sig dagel. och öfwerwinner sin swära och äfwentyrliga anstöt. Borgo DomProbstinnan är ock nu hijtkommen. Däremot är Juslen under mycken wedermöda in extremis, och wäntas nu stundel. hans skilnad från werlden. Hans Fru, som härtils ganska tåligt burit detta sit kors, begynner nu mycket oroas, så at fahra är, at hon snart förfaller i sin förra melancholie, och gör mannen i döden sällskap. Ioh. Lilius och Nääf hafwa jämwäl warit illa siuka. Men icke Bilmark, som nästa tisdag håller bröllop. Jag antwardar dig Guds beskydd, och förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 8. Martii 1776.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Nu på stunden kl. wid 3. afsomnade B:r Juslen. Wil du undfly bannor, så skaffa Acad:s angelägenheter i gång och i synnerhet Biörkboms sak snart til godt slut.

314.

Min Käre Son.

Professoren wid Petersburgska Wet. Academien Laxmann har skickat til mig närlagde Japanske gullpenning, at blifwa i underdånighet presenterad til Hans Maj:ts Myntcabinett. Jag har stått i mycket betänkande, huruwida man kunde wåga på så hög ort framkomma med så ringa sak, doch likwäl, då den commissionen är mig opdragen, penningen skal wara ganska rar, och af wördnadsfullaste undersäteliga hierta offereras, hwilcket alt du kan inhämta af des brefs hosgående utdrag, skickar jag den nu til dig, at wid tilfälle för Hans Maj:t nedläggas. Men skulle ock du finna därwid betänkelighet, wäntar jag penningen tillbaka, at Laxmann återställas. Han är född Swensk, men har tjänt all sin tid i Ryssland.

Nu äro två Råds lägenheter ledige i Åbo Håfrätt. P. Juslen är effter touren berättigad til endera. Men skulle någon utifrån tränga sig emellan, förlorar han icke allenast i namn utan ock i realitet, så wida hans expectance til lön blir då långsammare. Jmellertid behöfwer han den ju förr des hältre, så wäl för sin egen som för sin Mors skull, hwilcken han måste soutinera; ty hon har effterlämnat i så gäldbundit tilstånd, at hela egendomen stryker med, och wäl blir, om concours kan undwikas. Bewaka altså Juslens förmån härwid så sorgfälligt, som anginge saken dig sielf. Emot alt förmodan gifwer sig Juslenskan tämmel. til frids uti sit ensörjande och betrykta tilstånd.

Din Morfader håller ännu sängen, och märckes med honom icke synnerlig förbättring. Det war en swår anstöt, så at man twiflar, om han kan den wid sina år fuller. öfwerwinna.

Academiens angelägenheter böra ständigt ligga dig i hufwudet, och flyta i pennan til goda expeditioner.

Inga poster hafwa åter sluppit hijt fram. Under oughörlig önskan om din wälgång framhärda din trogne fader

Åbo, d. 22. Mars 76.

C. F. Mennander.

315.

Min Käre Son.

Hela denna winter har jag warit mer och mindre opasslig; men nu öfwer en wecka har en swår feber tagit boställe hos mig, som är ganska plågsam, i synnerhet genom odrägelig hetta och törst. Kraffterne äro redan mycket medtagne, hwartil sömnlöshet mycket bijdrager. Olycka är, at D. Haartman jämwäl är sjuk, så at jag måste cureras genom correspondencer. Min Swärfars tilstånd är alt likkadant. J förgårs hade jag den glädjen, at få dina bref så wäl öfwer hafwet som norromkring. Men commissionen med Rossen är den aldra swåraste, som någon kan anförtros. Hos en förnuftig man wore operationen lätt och ganska naturlig. Men den som känner menniskan quæstionis, undwiker gärna at befatta sig med honom. Han har i all sin tid warit mycket sielfklok och inbilsk, samt trodt sig wara wida öfwer alla goda råd. Nu har han på en god tid icke warit visible, och ingen wet, huru med honom står til. Trol. äro så sinnets som kroppens kraffter på uphållningen. Härtil kommer än en swårighet, neml. at han altid hafft för sed, at så i

ämbets som andra göremål consulera sin hustru. Om man altså skulle träda i någon conference med honom, ser jag förut, at han icke ingår i någon omständighet, innan saken blifwit dragen under denna qwinliga domstolen; och i samma ögnableck är den kunnig öfwer hela staden. Här af ser du til någon del swårigheterne; jag skall likwäl göra alt som möjligt blifwa kan, men utgången är mycket owiss.

J går war jag i conference med Präsidenten och Kalmen. Effter lång öfwerläggning syntes oss blifwa den bästa utvägen, at Häradsh:n Ross skulle genom natt och dag af Präs:n hijtkallas. Kan han sedan icke operera på sin Far och Mor, så kan det ingen annan. Löffte om befordran torde göra gossen activ. Jag har i dag ännu icke fått höra, huruwida någon redan blifwit skickad effter honom. Tager detta förslaget lag och blir wärkstält, fordras likwäl par weckor, innan han hinner hijt, och kan förmå Fadren til afsäjelse.

Ganska berömmelig är din sorgfällighet om mit établisement i Upsala, och Jordboks extracterne tackar jag mycket före. Jag hoppas snart få weta, hwar jag kommer at logera. Då har jag, hwad helre är, tänckt i wackrare årstiden öfwerskicka det mästa af min lilla egendom. Swåger Hellwik lærer wäl wara så god, och skaffa den i förwar. Kommer icke snart slut i Biörkboms sak, fruktar jag, at han förut wandrar ur werlden; ty han förfaller dageligen. Hielp Juslen hwad du kan. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 29. Martii, 1776.

C. F. Mennander.

316.

Min Käre Son.

Som jag fruktat så har det gått, at neml. ingen ting, hwarcken löfften eller hotelser, kunnat wärcka på de obändiga Rossianska sinnen. Som jag aldrig ägt förtroende i det huset, så togs, hwilcket jag sidst skref, den utvägen, hwilcken man förmodade wara den bästa, at Präsidenten skulle, genom Häradsh. Ross, som är sina föräldrars käraste barn, agera til ändamålets winnande. Denna effterskickades strax, och hijtkom. Men ehuruwäl Präsidenten med honom användt all sin wältalighet, och förestält saken både på den hwita och swarta sidan, har dermed icke det ringaste blifwit uträttat. Med mycket effronterie har han yrckat sin Fars öfwerflödiga skickelighet, och at han wäl ännu kunde i Theologicis informera

samtel. Professorerne; at han, Sonen, aldrig ginge inn i et sådant forslag, ehwad promesser ell. undsäjelser honom skedde, eller någon sin wille förmå sin far til et sådant steg, det han ansåge för honom wanhederligt. Omsider: at om han än kunde så långt förgäta sin skyldighet, han likwäl icke trodde sig kunna stort uträtta hos sin Far, men aldeles intet hos modren. Under alt detta hade likwäl Präs:n ännu icke, som bättre war, hunnit til peng:e anbodet. Den altsammans lærer han närmare berätta til H.C. Sparre. Ehuru han, Rossen, hade befallning, at strax wid hijtkomsten infinna sig hos Präs:n förflöt likwäl en half dag innan det skedde, hwarunder han, som torde något sänär gissat til ärendet, har kunnat få instructioner. Häraf finnes orådeligt wara, at ytterligare försöka någon negotiation i den wägen; ty det skulle icke tjäna til annat, än at öka deras inbillade triumph och heroisme.

Hwad står altså i denna ganska ledsamma och mig mycket oroande saken nu til giörande? Min enfaldiga och oförgripeliga tancka därom är sådan: Om Rossen icke genom annat, så hade han genom denna enwishedeten excluderat sig från syslan; men jag wet icke, om han kan stötas från förslaget, så wida han aldrig blifwit lagl. angifwen mindre dömd för något förseende, intimerat nästan hwarje termin, och nu åter då och då infinner sig i Consistorio, samt äger dessutom Prästerskapets kallelse. Om Hans Maj:t altså icke skulle ellies täckas taga Kalmen utom förslaget, lærer Haartmans lyckas tid nalkas. Det är sant, at han är tung och gnatig; men elies förswarsl. lärd, och ren i sederne. Skulle under någon prätext förslaget skickas hijt tillbaka, tycker jag mig se willerwallan mera ökas än minskas.

HRR:t Idman lærer nu skrifwa dig til om sin åstundan at få endera af de föreslagne nya Lagmansdömmen här i Finland. Han har begärt, at jag skulle be dig wara honom bijsändig. Lijkaledes har Häradsh:n Stålhanske begärt dina bona officia wid hans doms mitigerande. Han är en gammal betjänt, men tillika en gammal syndare i syslan. Doch kan ingen hans owän tillägga honom, at han felat af wrånghet eller egennytta. Han är min wän från ungdomen, och tillika fattig, så at han förtjänar medlidande. Sielfwa Präsid:n ehuru han effter lagens strånghet dömt honom, har doch i et handbref implorerat Konungens nåd för honom. Om han finge antaga ständig substitut wore han hulpen. Jag längtar effter slut i

Academicis, i synnerhet för Biörkbom. Feberparoxysmerne hafwa nu afstadnat; men mycken mathet är qwar. Deus tecum! Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 5 Apr. 76.

C. F. M.

317.

Min Käre Son.

Knapt war sidsta påsten afgången, innan Hărădsh:n Ross kom til mig, och beklagade sig öfwer Prof. Kalm, hwilcken ehuru des faders Cousin, likwäl altid hatat och förfölgt honom och hans hus, samt jämwäl nu åstadkommit en tilstälning, at förmå honom til det wanhederliga steget, at afsäja sig rummet på förslaget. Jag swarade mig aldrig förmärkt en sådan owilja hos Kalmen mot Rossianska huset. At afsäjelsen från förslaget, i fall fadren därtil kunde förmås, hwilcket jag önskade, icke wore wanhederlig, i synnerhet wid hans ålder och omständigheter; at flere berömmel. männ det giordt; at det kunde lända honom och hans familie til nytta; med mycket annat. Men alt war surdo narrare fabulam. Han kunde wäl icke inwända något betydeligit däremot, men förblef därwid, at afsäjelse skulle i högsta måtto wanhedra hans Far.

Hwad utgång skall nu denna ledsamma saken taga? Hälst önskade jag Kalmen befordrad. Men om det icke låter sig giöra, skulle wäl på den enwisa Rossens utnämmande effter all apparence snart följa ny vacance då rummet kunde tilfalla någon tjänligare. Sedan återstår Haartman, fast han är ganska gnatig och tung. Du måste för all ting se til, at denna underliga nu förewarande tilstälningen icke lägges hela Stifftets Prästerskap, som jag förmärkt någre giöra; ty de bestå til största delen af redeligit och wältänckande folck, ehuru de, kringspridde i en widlöfftig province och icke kännande omständigheterne, kunnat i hast blifwa underkastade dem gifna impressioner.

Det är ganska wäl, at jag har rum färdiga i Upsala, och hushållerska optingad. Detta har warit det angelägnaste, ty alt det öfriga kan småningom besörjas om.

Ju förr du kommer hijt öfwer, ju kärare skall det wara mig. Giärna såge jag, om du tillika kunde hijt öfwersända 30 bouteiller friskt och i år påfyllt Pyrmontervatn. Jag önskar få begynna den

för mig ganska nödiga curen tidigt; ty längre på sommaren får man wäl mångt annat at beställa.

För Guds skull skaffa snart slut i Academiens anmälda angelägenheter, i synnerhet hwad Biörkbohm och Observators syslan för Lindqvist angår. Det är wäl ganska berömmeligt at med all sorgfällighet bewaka sin publique sysla; men än mer wällustigt är det, när man tillika har tilfälle, at fort och lätt befrämja hederl. medborgares wälfärd. Biörkboms siukdom härrör til en god del af fruktan för hans saks utgång, som jag sökt men icke aldeles kunnat betaga honom. Widenius ledsnar, och wil rygga accordet, samt taga sina penningar tillbaka, sedan de öfwer halfft år stådt fruktlöst deponerade. Jag nämnde penningar. Lägg då en gång til dina öfriga älskanswärda egenskaper jämwäl den, at bli hushållare, och lär den i menniskl. lefwernet så oumgängeliga konsten, at rätta munnen effter matsäcken. Du har ju flera gånger låfwat mig, at blifwa oecome. J det hoppet har jag ock gått inn i alla de wilkor du sielf opgifwit och fordrat. Jag har utlefwerert til dig din mors och mormors arf, at få se prof på hushållning därmed. Jmellertid blir det wärre år från år, och mit bekymmer, i stället för at minskas, blifwer ständigt förökt. Nu kommer åter en oförmodad grof balance och jag har af det föregående all orsak at befara, at det framdeles blir ännu wärre; ty när min flyttning skedt, lærer man föreställa sig, at där finnas gullgrufwor, dem man utan hof kan ösa utur. Jag måste wäl ännu denna gången betala din gäld, när det kan ske. Men för närwarande tid och åt året blir det, i anseende til min flyttning och mångfaldiga egna utgiffter, omöjeligt.

För framtiden måste du åtnöjas med din lön och hederlig tillökning, utan at wänta nya tilskått. När en ungarl har så mycket at disponera årl. som de hederligare Rikets Ämbetsmän måste föda hushåll med, må han skylla sig sielf och stå sit kast om han råkar i balance. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 12. Apr. 1776.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. At bland dina utgiffter warit flere fåfängeliga och onyttiga, kan jag finna af interesstet du betalt til Klingenstierna. Han ägde aldeles ingen rättighet at fordra det, så wida förskrifningen icke innehöll något interesse. Icke heller ägde du magt,

at mig outspordt, på sätt som nu skedt, ändra naturen af en obligation, den jag caverat före.

Apostille: Nu på stunden war Präsiderten hos mig, och under bekymmerfullt glammande, om B. sakens stälning, föll det oss inn, at bästa rådet wore, om H:s Majj:t skulle täckas låta förslaget ligga några månader, då man wunne tid och en eller annan ändring kunde imellertid förefalla. Jag skrifwer härom i hosgående til H:s Excellence. Jngenting är, som skyndar på syslans besättande; ty jag blir här til hösten, och mit tjänsteår sträcker sig til nästa månad år til. Detta tyckes wara rådeligast.

318.

Min Käre Son.

Du behöfwer så mycket mindre oroa dig öfwer mit tilstånd, som febern, hwilcken warit häfftig, men allenast några dagar påstående, nu wärckel. är öfwerwunnen. För några lämningars och större säkerhets skull håller jag likwäl som bäst på, at repetera med bruket af China. Fråssor gå här mycket i swang, och i mit lilla hushåll hafwa Magistern och Kökspigan Stina länge och swårt warit af dem ansatte.

Omöjeligt är det för mig, at ännu weta, huru snart mina saker härifrån kunna afskickas. Jag skal söka giöra det i sommar månaderna. Men sielf lærer jag icke slippa härifrån förr än i höst. Det är sant at sena siöresor äro, i synnerhet för en gammal man, mycket wådeliga; men här är ock mycket, som behöfwer ställas och lämnas i ordning effter mig; icke heller har jag tjänstfolck i Upsala, förr än Michelsmässotiden.

Jag får wäl snart omständeligare swar, huru Laxmans ringa gåfwa blifwit ansedd; hwilcket jag sedan kan meddela honom.

Endera dagen wäntar jag godt utslag i Biörkboms sak, jämwäl sedan i de öfriga negotiis Academicis.

Mag. och Sac. Levan i Sagu har för flere månader bestyrt til dig sin underd. ansökning om dubbla tjänsteårs beräkande. Ehuru den härtils icke blifwit communicerad, wil jag doch ei twifla, at den är ingifwen. J Guds beskydd och nådiga styrsel anförtror jag dig, och framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 19. Apr. 1776.

C. F. Mennander.

319.

Min Käre Son.

Hans Excellence Cancellereus bref med medaillerne til Prof. Laxman har jag bekommit, och måste wäl hwarocken tilstå, at Hans Maij:t effter sin wana kungligen belönt Laxmans lilla gåfwa och wördnadsbetygelse. Jag har redan underrättat honom härom; men huru medaillerne skola komma honom tillhanda, blir en annan fråga. Icke törs jag betro dem den Ryska påsten; ty antingen kunde brefwet förkomma, eller blifwa undersökt, då Laxman hos et suspicieust folck torde utställas för förtretlighet. Här blir altså intet annat råd, än at wänta til sommaren, då någon pålitelig studerande från den orten lærer resa hemåt, och får med sig dessa penningar. Jag wördar det nådeprof Hans Maij:t åter behagat gifwa mig genom denna præsentens öfwerlewererande til Laxman; men bättre och säkrare synes det hafwa warit, om i bref från Kungl. Cancelliet den blifwit til vår Minister därstädes afskickad. Hans Exc:e täncker jag icke swara, innan alt blir wärckstält. Jmellertid kunde du wid tilfalle gifwa sakens belägenhet wid handen.

Får nu se, hwad utgång Biskops saken stadnar uti. Med wisshet berättas, at Rossens hus redan skal emottaga gratulationer. Gadolin har nyl. haft en ny förtret och ledsamhet. Den bekanta Håfräts adelsmannen Breitholtz har lägrat sin piga, och nu gifft sig med henne. Gadolin utsänder först en lysning för ärlige unge mannen Carl Edwardsson, som 3. Söndagar å rad af Cantzlen förkunnas. Däruppå gier han en annan, för Wälborne Hr. Carl Breitholtz, som ock 3. gånger lyses. Så wäl stads som AdvocatFiskalen hafwa där öfwer inkommit med sine memorialer til Håfrätten, och skal Gadolin sig öfwer dem innom 14. dagar wid 20. Dr. S:rmts wite förklara. Jag kan icke begripa, hwar, wid et sådant uptog, hans wanliga försigtighet hållit til.

Min Swär- och din Morfars siukdom continuerar. Därunder är Gubben stilla, nögd och munter. Den apparence man i början hade om förbättring, synes förswinna, och matlusten samt krafterne aftaga, så at jag begynner twifla, om han reser sig op från den bädden. Doch wisa flera exempel, at siukdomen kan bli långwarig.

Lät mig i tid få weta, huru snart man kan wänta din hijtkomst. På par weckor har jag icke haft bref af dig, och tycker mig

däraf kunna sluta, at du äst wreder worden på din tjänare. Men wi kunna wäl igen förlikas, och framhärda wänner i alla möjliga och billiga mål.

Jag håppas, at Biörkboms afsked på det föreslagna sättet nu är på wägen hijtåt. Han är ganska siuk, och kan i dag eller mårگون afsomna. Sker det innan slut faller i hans begäran, sucka hans fattiga hustru och många små barn öfwer dig, ty då måste de om-bära den dem ganska nödiga accordssumman.

Önskar dig Guds beskydd, och förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 3. Maji 1776.

C. F. Mennander.

320.

Min Käre Son.

Under denna tiden har jag fått twänne dina bref; men bägge ganska kårta. När jag skrifwit för mig och andra om hundrade mål, får jag på 99. icke et ord swar. Min munterhet och wälmåga är icke så stor, som du föreställer dig, ty beswäret wid min förestående flyttning, omkostningarne därwid, och en hop räkningar, som här förut böra clareras, samt din åsamkade gälds betalning, gifwa mig mycket bekymmer; hwilcket blir så mycker (*sic!*) mer tryckande, som detta årets inkomst blir ganska liten. Åkrarne stå här öfweralt jämmerl:a helt hwita och förtorckade. Nu, sedan Gud gifwit värma, sticka wäl några strån sig fram; men så glest, at skörden knappast gifwer igen utsädet. Skulle Lemo blifwa effter billighet betalt, kunde däraf något behof fyllas; men som ingen nu falckat däruppå, ser det så ut, som man wille twinga mig, då jag blir förlägen at föryttra det, at emottaga hwad som biudes.

Giärna ser jag din hijtkomst. Men om swårighet wid permissionen skulle yppas, och i synnerhet då någon collega för dig fordras, torde wara rätt så godt, at du blir qwar. Jag märckte på Hans Ex:ce Canc:n wid des härwaro, at han önskade få syslorne i Cancelliet til sin primitiva inrättning. Därefftter lærer en enda exp. Secreterare wid utrikes ärenderne bestås. Det är ock hederligare, at allena bestrida den syslan.

Nog skall flyttningen härifrån ändå gå för sig. Men nödigare synes, at du, om tilfälle medgifwer, följer med sakerne til Upsala, och ser til, at de komma under tak och förwaras.

J förra weckan afsände jag medaillerne til Prof. Laxman med en Handels Bokhållare från Fridricsham, som är i tjänst hos en Handlande därstädes, Bruhn wid namn. Porthan känner honom, och har rådt mig taga denna vägen, samt gått god för riktigheten. Han har anmodat Bruhn, at widare förskicka paquettet til en des son, som är i tjänst i Petersburg, at af honom til Laxman lefwereras. Jag håppas, at de således, jämte mit bref, komma honom tilhanda. Säkrare medel därtill har jag icke kunnat utspana. Förslaget om deras återsändande til Stockholm, at genom Ministern bestyras, war wäl godt; men för sent. Det wisar sig snart, huru denna tilstälning lyckas.

Förslaget om uppskiutandet af B. syslans förgifwande kom wäl egentel. från Präsidenten. Mig hade det warit förmånligare, at ju förr des helre få successor, til hwilken jag kunnat innan afresan lefwerera det ena med det andra. Jag gick likwäl in i detta projectet, under hopp, som jag likwäl nu fruktar slå felt, at genom tidens winnande någon beqwäm utwäg kunde påfinnas, at afhielpa den trassliga saken. Tör ock hända, at Directeuren, om han blifwer wäl instruerad, intimerad, encouragerad, kan wid sin hemkomst på föräldrarne något uträtta, i synnerhet om jämwäl du råkar wara här, och bijstår honom. Ellies är Rossen nu friskare, än förut, och, sanningen til säjande, kan den ena wara så god som den andra. Jag wet, at Präs. skrifwit grymmeligen så wäl om competitorerne som de wäljande. Men möjligt är, at prædilection för Kalmen, som genom Lodarne är anhörig, haft någon del däruti. För någon tid sedan berättade mig Kalmen, jag wet icke genom hwad uppenbarelse, at sedan förslaget någon tid hwilat, han skulle erhålla syslan, och Hans Maij:ts bref då afgå til samtel. Consistorierne, at denna gången för opkommen oredas skull wid wahlet, H:s Maij:t sedt sig twungen, at gå från förslaget; men tillika afgåfwe Sin höga försäkran, at framdeles icke så skulle ske. Jag wet oförripel:n icke, om en sådan declaration wore Herrens höghet nog wärdig. Det skulle ock oroa mig, om Stifttets Prästerskap, som til störste delen äro redelige, men wid detta tilfället, tör hända, bakom liuset stälte menn, skulle offentel. något til last läggas.

Här berättas, at Häradsh. Stålhanske skal stå i accord om sin sysla med en ung auditeur, Wahlheim. Jag önskar wäl Stålhansken god utgång i sin sak; men twiflar, om han så långt blir benådad, at han finge sielf accordera med hwem han wille. Jmellertid har

Wahlheim rest öfwer i speculation, som man allmänt tror på denna sysla. Men i händelse af ledighet wore wäl v. Häradsch. Synnerberg närmast, som flera år med onereusa wilkor förestått jurisdictionen. J går skickade jag med Corplander et paquette til Jahmen, men adresseradt til dig; och lagar du wäl, at det kommer honom til handa. Med samma skeppare, hwars fartyg warit i Stockholm winterliggare, och altså lærer blifwa det första, som därifrån hijt afgår, kunde 30. bouteiller af godt Pym. watn affölja, som strax skola betalas, när jag få (*sic!*) weta priset. Men därom måste du med första post underrätta mig. Ty ellies kan det hända, at de snart hijtkommande utl. skeppen hafwa sådant watn med sig, och jag således få onödig dubbel sats. Citroner och Pomeranser behöfwa icke hijt sändas. Men säcken med böckerne kunde han få med sig. Din morfader war jag rättunns hos, och är hans tilstånd likkadant. Ass. Juslen har fråssan. Glöm icke hans HåfRR:s sak, icke heller Biörkboms, Lindqvists och de öfrige Academica. A propos Sernsköld war ganska accurat i förordningarnes öfwersändande til Consist. Acad:m. Nu saknas de för en lång tid. Lät icke heller i denna delen din vigilance tryta. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 17. Maji 1776.

C. F. Mennander.

321.

Min Käre Son.

Sedan mit förra bref war afskickat på posten får jag höra, at Brehmer har sent i höstas inkommit Pyrmonterwatn (*sic!*) det han försäkrar wara rätt godt. Och som friskare icke heller ännu på en tid lærer finnas i Stockholm, har jag resolverat, at taga af hans, och i Herrans namn begynna curen strax effter Helgen; hwarwid jag ock har den förmån, at strax kunna utbyta de förskämde bouteillerne. Du behöfwer således icke från Stockholm beställa mig watn; men säcken med böckerne och de skriffter du för mig samlat, kunna med först afgående fartyg hijt försändas. Tillika höre åt hos Grillen, om något til mig destinerat ankommit från England. Gud med dig! tuus pater

Åbo, d. 17. Maji 76.

C. F. Mennander.

322.

Min Käre Son.

Jag glömde sidst swara på en af dig hemställd omständighet, neml. huru wida du bör tjäna Carl Hassel i des tillämnade handel af et sätter (*sic!*). Om mit råd följes, gör du bäst, om du icke blandar dig i den saken; ty utom det, at däruti alltid ligger et tricherie, som dig icke anstår, kan et sådant steg hafwa snart eller sednare förtretligheter med sig. Göösen, den äldre, lånade sit namn åt en handlande i Borgo wid köpet af en sätesgård. Men nuw. Gen:n Ramsay, effter hwarjehanda försök at få utröna sakens rätta sammanhang, lät omsider stämma honom, at för domaren edel. opgifwa köpets beskaffenhet. Därtill hade det ock gått, om ej förlikning mellankommit. Sådant kan ännu hända. Den fattige Göösen fick en klädning för omaket, och för någon discretion kan wäl ock Hassel få någon på den orten, som i denna handel bijstår honom; men han borde icke försöka, at draga dig in i denna sin tillstälning.

Det fagnar mig, at början af Taciti öfwersättning snart kommer ut af trycket. Du lärer wäl achta dig, at icke sielf gå i förlags omkåstnaderne; ty det wore at kasta några hundrade plåtar i siön; utan som wärcket säkert blir begärligit, finnes wäl någon förläggare, som jämwäl består dig pro labore så många exemplar, som til utdelning behöfwas. Åtminstone lärer Secret:n Fougt wara därtill benägen.

Hwad jag sidst skref om boksäckens och de samlade ströskriffternas hijtsändande med Corplander håppas jag dig hafwa i minne. Gahmen lærer ock tilställa dig et litet convolut, som jag hijtförwäntar med samma lägenhet. Önskar dig Guds beskydd och wälsignelse, förblifwande din trogne fader,

Åbo, d. 24. Maji 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Jag kan aldrig nog offta påminna om Academiens angelägenheters befrämjande til snart och godt slut. Däribland är ock en ansökning om någon lön för en Dissector, som wid Medicinens drifwande är oumgängelig. D. Haartman har låfwat sedan genom något legatum öka des förmoner, så at han kan subsistera. Haartmans hälsa är swag, och hans lif hänger på en tråd. Skulle han hädankallas innan saken blir afgjord, mister Academien wärckan af denna hans goda wälmening.

323.

Min Käre Son.

Åter undföll mig i det i joust på påsten skickade brefwet en och annan omständighet. Unga Mag. Idman söker blifwa EsquadronsPredikant wid LifDragonnerne. Om lönen skall wäl wara giord den förfatning, at den indrages til något annat behof. Men Öfwerste B. Armfelts betänckande skall afgå om nödwändigheten af två Prästers bijbehållande, jämte förslag, at Reg. Pastorens lön kunde jämt fördelas dem emellan. Jag är trågit anmodad at be dig trol. understödja den saken, om du hinner innan afresan afbryta någon stund därtil. Jämwäl at påminna Hans Exc. R. R. Scheffer om det nådiga löffte Han skall hafwa gifwit Fadren, at wara hans Son, wid sådant tilfälle som detta är, behielpelig.

Nousis församling har, i afsicht at få en ung och aldeles oförtjänt Magister Achrenius på Pastors förslaget, angifwit hos Hans Maj:t twänne af Consistorio på förslag opförde för oskickelighet och oanständigt opförande. Af Consistorii nyl. afgångne förklaring lärers synas, at et sådant föregifwande äger mindre grund. Sök befrämja förslagets bestånd. Gud gifwe dig lyckosam resa och glad återkomst! Förbl. din trogne fader

Åbo, d. 31. Maji, 76.

C. F. Mennander.

324.

Min Käre Son.

Jbland de oräknel. wälgärningar, som den Store Guden oss bägge betedt, är den en ibland de största, at Han bögt Konungens sinne til en synnerlig nåd och ömhet för dig, som jag med mycken glädje funnit af den i dit sidsta bref anförda händelsen, utom de många prof man förut har därpå. Gud låte Herren länge lefwa, och dig kunna bijbehålla Hans grace; så tyckes, effter mennisklig uträkning, din lycka winna alt fastare grund och vidare framsteg. Önskeligit wore, om åtminstone en god del af Academiens behof och desiderier, dem jag nu ser Hans Excellence Acad:s Cancellor hafwa kraftigt understödt, kunde winna nådigt bijfall innan jag skiljes hädan. Men i synnerhet ligger mig Biörkboms afsked med full lön om hiertat. Consistorium har som du wet, på goda grunder styrkt därtil, och föreslagit honom til successor Ingenieuren Widenius. J

dit bref står Lizelius, men genom et skriffel, som jag för all ting ber icke måtte inflyta i fullmagten. Denna har nyl. blifwit Håfrätts Camererare. Jag lærer tilförene skrifwit, at Biörkboms snara afsked på föreslagne wilkor interesserar mig; ty jag har stått i någon slags handel med honom om Lemo, och kan så länge icke lystra til andras propositioner; hans resourcer åter dependera til en god del af bijfall i denna afskeds ansökningen. Mig skedde altså en stor tjänst om slut härutinnan kunde falla och expedieras innan du anträder Norrska resan. Ty effter återkomsten blir det för sent. Swar angående Rectorats ombytet glömmet du wäl icke opsätta och hijtskicka med det aldraförsta; ty tiden därtill är snart inne.

Effter många öfwerläggningar hos mig sielf om bästa sättet til mina sakers öfwerskickande, har jag nu stadnat i det beslut, at frachta et litet fartyg, om wilkoren blifwa någorlunda drägeliga, som går genom slussen ända fram til Upsala. Då kunna sakerne i det tilstånd dijt framkomma, som de här inläggas. Då blifwer icke heller din dijtresa synnerl. nödig, allenast jag får en trogen och pålitelig dräng, som följer med fartyget. Den håller man nu på at söka. Michel wore förträffelig; men han kan icke et ord Swenska, och behöfwes här wid åkerbruket.

Unge Lundbergs förlust beklagar jag. Han lærer ännu icke wara myndig. Hwem wårdar sig om honom och egendomen? Näppel. lærer där, utom Raaben och dig, finnas någon anhörig.

I dag har jag i Guds namn begynt dricka pyrmonter watn, och flyttar i mårgon til Lemo. Talet tager jag med mig, om ögonen och efftertanken sedan stå bij, at gå det igenom. Jag önskar dig af alt hierta den Högstes wälsignelse och beskydd, förblifwande din trogne fader

Åbo, d. 7. Junii 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Jag håppas, at den sidsta dijtgående påsten icke blifwit spolierad, utan at de 2000 dr. kommit dig riktigt tilhanda. Min egen afresa härifrån lærer icke kunna ske förr än wid augusti månads slut, och om jag får råda mig sielf, täncker jag då fara gerad från Grisselhamn til Upsala.

325.

Min Käre Son.

Med mycken fågnad ser jag af din skrifwelse d. 28. sidstl. at du mår wäl, och at Norrska resan näppel. kommer at gå för sig. Den hade kunnat nu wackraste årstiden wara amusant; men hade swärl. aflupit utan mycket beswär och äfwentyr på de obanade steniga orterne.

Boksäcken är framkommen. En tunn quart saknar jag, som torde fallit ut, då den öppnades. Auctorn är en Tysk Präst, Michaël, som warit i Stockholm, och berättar åtskilligt om Swenska saker. Som boken är nog rar, såge jag gärna, om den kunde ställas til rätta.

Jag håller nu på, at försälja Lemo, köpeskillingen lærer icke gå öfwer 25000 D. ehuru gården kåstar mig wäl dubbelt. Camer:n Biörckbom torde blifwa des ägare. Han beklagar sig däröfwer at i hans afsked icke influtit förordnande därom, at änckan och barnen effter hans död får njuta nådeår. Detta säger han sig likwäl i sin ansökning hafva förbehållit, och det samma skal wara af Consistorio tilstyrkt. Saken blir hulpen, om du förmår Hans Ex:ce Cancelleren, at genom et bref til Consistorium tillägga hans fattiga och många qwarlemnade en sådan förmån, den ock andre afskedstagare wid staten, t. ex. Prof. Schulten, tilförene åtnjutit. Om denna saks besörjande ber jag på det trägnaste.

Jag håller nu på med watndrickning, mästendels ute på Lemo; och glädes, at därmed skrider i nästa wecka til slut. Wäderleken har nu en tid warit tung och kall, och således til den curen otjänlig.

Den Högstes wälsignelse hwile öfwer dig! Förblifwer din trogne fader,

Åbo, d. 3. Julii 1776.

C. F. Mennander.

In margine: Fyrberg har nu Ulfiska Boklådan under händer, dijt närlagde bref skickas.

326.

Min Käre Son.

Rossens exempel wisar, hwad tack wälgärningar i våra tider offta föra med sig. Han är nu här med hela sin familie, och besökte mig i går, då jag icke underlet, at ställa honom sin så mycket berömde

faders rätta skäpnad och hans egit otidiga opförande under ögonen. Præsidenten har jag ännu icke råkat, sedan jag i tisdags effter slutad watndrickning kom til staden från Lemo, som jag nu är i begrep at försälja til Cam:n Biörkbom. J närwarande ställning blir det ofelbart bäst, och gör wigaste slutet på den ledsamma saken, om Haartman blifwer utnämnd til syslan. Hwarken competitorerne eller Prästerskapet kunna med skäl förtycka, om han, som på förslaget stående, blifwer utkorad. Mig ser jag wäl i den händelsen ledsamheter och kanske processer förestå wid husesynerne med den mannen, som gnatar i alt; men det wil icke hielpa.

Hwarjehanda rychten hafwa här denna tiden lupit omkring angående den saken, som at stiftet skulle säkert blifwa delt; hwarwid Pr. Idman, som nyl. war i staden förtrodde mig den anecdoten, den han fått af sin son, at Österbotn war ämnat åt Kalmen; men at wederbörande här nere skulle wid onåde antydas, at votera honom. Hwarmed han stälte sig mycket missnögd; men jag förklarade, at han icke borde oroa sig öfwer en så orimelig skeppar tidning.

J går berättades mig, at AB:n Beronia fått dubbelt nådår. Ehuru jag icke ser, på hwad skäl det kunnat hända, torde likwäl något sådant wara å bahn. J sådan händelse måste jag begära at blifwa här quar, ty at två år lefwa i Upsala på pengar och i hyrhus står jag icke ut med. Jmellertid har jag nu fraktat en Jagt, som i slutet af denna eller början af nästa månad går ända fram til Upsala med mina saker. Min trogne dräng Michel följer med. Skada är, at han ei kan et ord Swenska. Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 12. Julii 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Det andra förslaget kan wäl i anseende til familien hafwa sin blänckande sida; men i öfrigt duger det icke. Morfaders hus har, som bekant är, cederat bonis och warit under concours. Fadren är gnidare i såmt, i annat slösare, och lämnar säkert sina flera barn litet el. intet at ärfwa.

Skicka strax närlagde bref til Kyrkoh. Stenbeck i Ladugårdslandet, som wäl skaffar det fort til sin Swägerska; ty jag wet icke adressen til henne.

327.

Min Käre Son.

Härhos följer correspondencen tillbaka. Præsidenten förundrade sig öfver Rossisk näsvishet, då han den genomlas. Han tyktes ock gå in i förslaget om Haartman och låfwade nu skrifwa därom til HåfC. B. Sparre.

Det lærer wara dig bekant, at HåfRR. Eek stått i underhandling med Lagm. Krook om tjänstbyte. Denna har dödt i förgårs, och kan således det förslaget icke winna fullbordan, så framt icke saken, det man doch icke tror, wore redan föredragen. Den hederl. och mycket förtjänte HåfRR. Ignatius täncker nu söka syslan, sådan som den effter beslutnen fördelning blifwer. Skickeligare man kan därtill icke finnas, och min wänskap med honom förbinder mig, at begära, det du använder all möjelig drifft til hans tjänst härutinnan. Rådgjör med Paleen, tala ock med RR. Stockenström, han är hans gynnare, samt andre, som kunna befrämja saken. Han har Hans Maij:ts löffte om nådig åtanka, låfwar ock söka inrätta successionen så, at Krokens fattiga Sterbhus kunde få åtminstone par tusende plåtar. Gör härwid alt optänckeligit bijstånd, och lät mig weta, huru apparencen förhåller sig.

Jag önskar dig Guds nåd, och däruti all sällhet, förblifwande din trogne fader,

Åbo, d. 16. Julii 1776.

C. F. Mennander.

328.

Min Käre Son.

Til swar på brefwet af d. 12. hujus länder, at det gör mig lijka mycket, antingen Pehr eller Påhl blir successor. Men hwad Rossen angår, tyckes likwäl, at den familien, effter de demarcher som giorde äro, skulle, i fall af hans befordran, få altför stor triumphe. Wisserl. står det i Hans Maij:ts magt, at dela Stifftet. Då skulle genom nya wahl alla opkomna tracasserier förswinna. Österbotningarne såge det ock gärna, i synnerhet, om Gymnasium i deras land följer med. Men ingen nödwändighet fordrar sådane nya gravationer för staten, och nyttan föreställer jag mig icke swara mot utgiffterne.

Så wäl öfwer Weman som Miöden kan jag förundra mig, då de äga dierfheth nog, at med så ringa ålder och förtjänster sträfwa effter det största pastoratet i Stifftet, hwartil menn äro på förslag opförde,

som äga flera tjänste- än desse lefnadsår, men ännu äro wid god vigeur. Dessutom hörer Weman til Borgo stiftt. Aldrig intercederar jag i denna sak för dem, tror ock, at du ei heller det gör. Men om du kan tjäna någon af de föreslagne, gör du effter samwetet, som alltid bör obefläckat bijbehållas. Om Willnäs förslaget skref jag sidst min tancka. Så länge du har möda wid, at tränga dig sielf allena fram, är icke rådeligit, at lägga sig til swantz, om den icke är ei allenast med bandrosor prydd, utan ock förgyld.

Boken måste då frågas effter hos Biörckman. Här finnes den icke. Kom ihog Ignatii angelägenhet, om res är ännu integra. Item: hör effter Rijtmästaren Norbergs process, huru därmed är beskaffat, och hwar den nu hwilar. Det stackars folket har ingen commissionair därstädes. Hustrun berättade mig, at det nyl. stått i Tidningarne, at dom wore fallen i Swea Håffrätt, men som ingen den uttagit, weta de icke beskaffenheten däraf. War så christelig, och gör dig noga underrättad om belägenheten af deras process, och underrätta mig med det aldräförsta därom.

Jag håppas wid öfverkomsten til Swenska sidan finna för mig en angenäm surprise därigenom, at du då har i beredskap de utläfwade estamperne från RR. Lieven, och jämwäl den öfwer Senatoren Bielcke från HåfC. Sparre. Förb:r din trogne fader,

Åbo, d. 19. Julii, 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Ryktet om ArchiB:nans dubbla nådår, som ännu löper hand emellan, intresserar mig alt för mycket, at jag icke skulle önska snart få weta hwad grund det kan hafwa. Nog torde de finnas, som söka befrämja den saken, på hwilcka är nödigt hafwa wakande öga.

329.

Min Käre Son.

Bägge dina bref har jag fått, så wäl det från Ekolsund, som det sednare från hufwudstaden. Bägge hafwa ock gladt mig med under rättelser om din hälsa och wälmåga. Fägnesamt har ock det tillika warit, at apparencen är god om Academiens penninge sakers winnande genom Hans Ex:ce Cancellarens bearbetande. Det hjälper icke, fast än därmed går något på tiden. At jag är indifferent i Biskopssaken, skref jag sidst. Jag missunnar icke Rossen den befordran, allenast den halfgalna och gäsande släkten kan förut be-

tagas den inbilning, at hans lysande egenskaper och förtjänster hafwa segrat öfwer dit och mit samt annat ännu mer betydande folcks motstånd och förföljelse.

Hwad din egen befodring angår, är det bäst, at smida järnet medan det är varmt. Afund kan wäl aldrig undwikas; men lærer doch här mycket lindrigare falla på dig, som du är almänt känd för synnerlig skickelighet och arbetsamhet. Waksamhet i Ignatii sak recommenderar jag åter på det högsta. Handtera den så ömt, som den anginge dig eller mig. Mannen wet du wara bland de aldrahabilaste i landet, och här ser han icke någon dag för sig; men genom denna flyttning får han likwäl nödig utkomst. Paleens bearbetande lærer icke stort betyda, utan på dit samwete lägger jag detta mål, och jämwäl det andra om ynglingarnes excluderande från Kimito Pastorat.

Wäl är det, at AB. Beronii äncka åtminstone ännu icke fått dubbelt nådår. Rychtet därom har warit här nog almänt, så at något torde hafwa warit på färde, hälst om så är, som jämwäl är berättat, at hon testamenterat sin egendom åt Biörnstiernorne, hwilcka i den händelsen icke torde underlåta, at, kan ske i förening med Benzeltiernorne, söka befrämja hennes bästa. Hans Maij:t, som befalt mig strax flytta öfwer til syslans emottagande, är wäl alt för nådig at nu mera samtycka til en sådan begäran, som skulle försätta mig i märkeligit lidande. Men som mycket kan subreptitie hända, är dit waksamma öga i denna delen nödig.

Nu ligger Upsala jachten med mina saker här färdig, och wäntar allenast på wind. Alt jag tänckt taga med mig, rymdes icke därpå, utan et partie måste i höst komma effter. Strax effter lyckelig ankomst til Stockholm söker wäl Michel op dig, då du är behielpelig til fartygets resas ytterligare fortsättande.

Porthan har warit stadd på sin Tawastländska resa, då dit bref ankom med Lagerflychts minne. Därigenom har händt, at några öfwerlops exemplar icke blifwit afdragne. Och at därför nu köpa op hela suiten för årgången, lærer du finna onödigt kostsam. Jmelertid har Porthan låfwat, at sammanskaffa åtminstone 2. a 3. exemplar, och dem med denna post öfwersända.

Guds beskydd och wälsignelse hwile öfwer dig! Förbl:r din trogne fader

Åbo, d. 30 Julii, 1776.

C. F. Mennander.

330.

Min Käre Son.

Nu kommer drängen Michel med mina saker på Jachten som är ämnad til Upsala. War honom i råd och dåd bijständig, och se til, at fartyget snart går igenom slussen, och får sedan en beskedlig lotz til Upsala. Effter contractet bör skepparen bestå alla omkåstnader, som därwid behöfwas. Angående sakernas optagande och förwarande skrifwer jag nu til Hellwik.

Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 30. Julii 1776.

C. F. Mennander.

331.

Min Käre Son.

Torsdags morgonen kl. 4. afgick den til Upsala destinerade Jagten härifrån, och som bägge dagarne war strykande wind, föreställer jag mig, at den fredags afftonen anlände til Stockholm. Michel hade i befallning, at strax opsöka dig. Jag håppas, at fahrttyget nu redan fulländat resan til sin destinations ort, och at sakerne wäl behålna där blifwit optagne, och satta i förwar.

Det blir curieust at se, hwem Hans Maj:t i nåde utnämner til min successor. Saken lærer hwälfwa emellan Ross och Haartman. Bägge kunna hafwa sina fel; men denne är likwäl wid bättre vigeur. Den förre åter gör effter utseende snarare ny öpning.

Nådårets bewiljande i Upsala föreföll mig strax i början otroligt, och kan wäl det rychtet, som kringspriddes, hafwa sådant ursprung, som du gissar.

Det gläder mig högel. at Ignatius har god liknelse om sina anskningars framgång. Understöd dem ytterligare så långt du någonsin förmår. Haf ock Juslens sak i ömt minne. Din Morfader är alt i samma tilstånd som förr. Carl Hassel har warit här, och sidsta gången han besökte mig, effter lång lamentation öfwer våra tider, befordringar och många Adelsmän, omsider kom fram med sin åstundan, at sielf blifwa adlad, och begärte mit bijdragande därtil genom dig och andra. Enda ordsaken härtil wore, at en owärdig frälseman wille draga af med Hans köpta säteri. Han erkände, at hans egna meriter wore små, men det kunde ske för Fadrens förtjänster. Uppå min frågan, om Henric då borde utslutas, tykte han det wara billigt, emedan Henric icke wore betjänt med denna

hedern. Jag förestälte at han den bäst behöfde, på det han framdeles kunde besitta Bussila, och at jag aldrig trodde, at Gubben i den händelsen kunde begå så grof mannamån sina barn emellan. Swaret war, at Henric ändå aldrig finge äga Bussila, eller mägtade det, som han wördade åtminstone til 70 a 80 m.dal:r inlösa. At han, Carl, hafft det i sina händer, men sjelfmant sönderrifvit dispositionen. För dig kunde det blifwa en tjänlig gård, då du snart blefwe här Landshöfdinge. Jag tackade honom för des goda, men förmodel. med någon satire blandade tancka, och försäkrade, at hwarcken du el. jag hade så förmäten afsicht, eller wille ligga dem wid gårdarne här i wägen. Utom annat tal, som då föreföll. Sådane ministerielle conferencer hållas här. Jag wet icke, hwarifrån råfungen kommit i et hederl:t bo. Assessor Wallén, som Beckmans måg, lærer genom sin bördsrätt lyffta Biörkbom ifrån Lemo. Deras älsta son står på et Landtmätareförslag. Jag såge giärna, om du hade tilfälle at hielpa honom. Med höstfartygen skickas ännu någon del af mina saker öfwer til Stockholm, at därifrån til Upsala transportereras. Jagten war för liten, at emottaga alt. Någon del blir ock här föryttrad. Där- emot behöfwer jag strax från Stockholm åtskilligt, som en bord-service, stolar etc. Men om alt detta skal framdeles skrifwas, såsom ock om tiden när jag sielf härifrån afreser, hwilken ännu är i owisshet. Under trogen önskan om all sällhet förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 6. Aug. 1776.

C. F. Mennander.

332.

Min Käre Son.

Det är underligt, at sidsta posten icke hade med sig någon kunskap om Jagtens framkomst til Stockholm, då jag likwäl förestält mig, at den längesedan bordt hinna ända til Upsala. Den har hafft god wind och fogeligt wäder, så at man icke kan föreställa sig någon olyckshändelse, så framt den icke tildragit sig genom folckets egit förwällande. Din Morfader, hwars tilstånd hwarcken förbättras eller förwärras, har bedt mig hälsa dig, och ursächta, at han icke swarat på dit sidsta bref. Han kan med swårighet röra handen til sit namns teknande, och har nu ingen, som kunde skrifwa effter hans dicterande, så wida bägge sönerne nu äro borta; doch lærer Henric snart åter infinna sig. Sinnets styrcka är hos Gubben obruten, och minnet fullkoml. i behåll. Jbland swäfwar han något på målet.

Med sidsta påst afgick förslaget til Kimito Pastorat. Effter det jag förr skrifwit, så sök på alt sätt afwända ungarlarnes försök, som biuda till at tränga sig til denna bestälningen, som gamla förtjänste hedersmenn alltid innehafft; och begå så, at Hans Maij:t skulle täckas i nåde utnämna någon af de föreslagne. J synnerhet ömmar mig v. Pastor Arenii belägenhet, som blir ohielpelig, så framt detta tilfället till befordran undgår honom. Han har tjänt wid DomKyrckan, när hans Capellans år fördubblas, öfwer 60 år, och altså långt längre, än någon annan i manna minne, begynner trötta, och församlingen ledsna wid honom, hwarigenom hans inkomst, som till största delen består i friwillige gåfwor, aldeles förswagas, så at han redan nödgats försäncka sig i ansenlig gäld. Bed någon i underdånighet föredraga Hans Maij:t denna mannens förtjänster och beträngda tilstånd. RR. Lieven har flera gånger låfwat både honom och mig, at befordra hans bästa. Påminn ock honom därom. Men alt detta måste snart ske; ty det berättas, at Weman skall hafwa utlätit sig, at så snart förslaget inkomme, wore han säker om sin befordran.

Jag är nu återkommen från afskedstogande i Sagu och på Wiksberg. Min belägenhet är bedröfwelig, ty jag wistas nu emellan reseanstalterne på den ena, och med tårar beklagad saknad på den andra sidan. Min resa på flykten war nog bedröfwelig, då jag måste med hushåll och toma händer wända ryggen til denna orten, samt lämna alt det jag ägde i fiendens wåld. Men på långt när gick den skilnaden mig icke så ömt till hiertat, som den nu förestående boflyttningen.

Under trogen önskan om all sällhet förblifwer din trogne fader,

Åbo, d. 13. Aug. 76.

C. F. Mennander.

333.

Min Käre Son.

Tidningen om mina sakers framkomst war mig kärkommen. Jag kan icke säja, at den andra om Haartman war lijka angenäm, ehuru denna utwägen synes, i sakernas nu warande belägenhet, wara den bästa. Jag har redan accorderat med honom, at wid de förestående husesynerne få slippa alt gnateri. Det har han låfwat, men jag twiflar, om han (*sic!*) naturele tillåter honom, at hålla det.

Den härnäst ankommande posten lærer fägna mig med berättelse om Jagtens lijka lyckeliga arriverande til Upsala. Du låfwar, om tiden tillåter, at resa dijt, och arrangera altsammans. Det är mindre nödigt; ty jag ser hälst, at Kistorne stå öppnade til min dijtkomst. De kunna imellertid ställas i något säkert tilläst rum, som förseglas med tullsigillet.

Nu måste jag gifwa dig den bedröfweliga tidningen, at din Morfaders lefnads slut tyckes rätt snart förestå. J går fick han hela dygnet en ganska starck diarrhé, som aldeles borttog kraffterne, så at han nu redan liknar et lijk. Han hade kårta intervalla lucida, men talade i yrsla dessemellan, fast hans mål är nog oredigt. J natt har han haft någon hwila; men owist är, om den varit wedergwäckande, eller härflutit af matthet. Som ingen af Sönerne nu är här, blef Henric effterskickad. Hans barn i Borgo hafwa allesamman förklarad, at de wid förefallande sorgelig händelse icke komma hijt, hwarföre man tänckt, om Gud kallar honom, strax anställa begrafningen.

Du har i dit bref låfwat personl. än i sommar hälsa på honom. Men därom har du icke gifwit mig någon notice. Resan i det ärendet torde ock nu bli för seen.

J trogen önskan om din sanskyldiga sällhet framhårdar din trogne fader

Åbo, d. 16. Aug. 1776.

C. F. Mennander.

P. S. Kom för all ting ihog Ignatii och Arenii förmån, och bed någon tala godt för dem.

334.

Min Käre Son.

Så är omsider den ledsamma Biskopssaken til ända. Jag har sökt effter bästa samwete instruera Haartman, och twiflar icke så mycket däruppå, at han blir stående på egen botn, som jag icke mer fructar, at det sker med enwished, och offta i petitesser.

Jag war tilstädes då din Morfader siäldes. Det skedde utan synnerlig swår kamp; ty kraffterne woro redan brutne och uttömde. Hans beredelse war exemplarisk. J tisdags begrofs han, och kårt förut war posten ankommen, så at man på färsk gärning fick wid det tillfället se åtskilliga förställda ansichten. Porthan har sielf-

mant låfwat med det första parentera öfwer Sal. Academiens Senior. Får se om det sker.

Nu blifwer wäl nödigt, at du utser för dig någon pålitelig fullmäktig til din arfsrätts bewarande. Tiden til arfwingarnes sammanträde wet man ännu icke. Wid begrafningen war ingen annan än Henric närwarande.

Många förtretligheter och ledsamheter synas förestå. Det säges, at huset på alla dessa år om icke försämrats, doch icke det ringaste förkofrat sig. Assessor Malm förlüdes, på sin Frus wägnar, som är en Lilliegrén, wara färdig at inbörda Ispois. Ekenberg lærer icke försumma sig. Fredric Stenman, som man trodde för ewig tid wara i Ryssland, tros nu hemligen uppehålla sig här i Åbo; och lærer den hiertungen, om så är, snart giöra klart med alt det Gumman kan disponera om.

Ännu är jag owiss om tiden til min afresa härifrån. Hinder och syslor öka sig dagel. Ibland annat har nya Biskopen högel. bedt mig, at innan jag skiljes hädan, inwiga honom. Jag skall likwäl söka komma öfwer, innan swåraste höstwädret infaller. Nu står jag på resande fot til Pargas, at taga afsked af den församlingen.

Hwad jag förr bedt om, har du wäl i godt minne. Under outhörlig önskan om din sällhet, förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 23. Aug. 1776.

C. F. Mennander.

335.

Min Käre Son.

Fullmagten har jag lefwererat till Juslén. Han har wäl låfwat wara Gumman bijständig wid optekningen och skifttet; men som han föreställer sig, at ingen collision henne och dig emellan därwid existerar, har han tillika åtagit sig, at bewaka därwid din rätt. J dessa dagar låfwar han effterse beskaffenheten och dispositionerne i boet, och strax underrätta dig om altsammans.

Här är ock ganska siukligt, i synnerhet åt skärgården. Gud förläne oss nåd, at effter Christendomens föreskrift till den wigtiga oss förestående förändringen, som kan i dag eller mårgon infalla, altid wara beredde.

Landshöfdingen berättas wara utom hopp af restitution, v. Præsidenten afled i dessa dagar. Som HåfRR. Ignatius effter det du

förr skrifwit, icke har synnerlig apparence om Lagmansdömmet, och Hans Maj:t berättas hafwa nådigt förklarar, at han wore wid Håfrätten omistelig, så giör nu för den hederl. mannen all din flit, at han måtte kunna erhålla den lediga v. Præsidents sysslan samt tillika blifwa nobiliterad. Skrif ock honom til om apparen- cerne, och försäkra om din tjänstfärdighet.

Jag äflas dagel. med det återstående af flyttningen; men ser ingen möjlighet, at för höstmarknaden kunna anträda resan. Kårt där- efter hoppas jag kunna slita mig lös från denna orten, och skall närmare låta weta tiden til min afresa härifrån.

Porthan har jag sedan icke hört af; men gissar, at han arbetar på parentationen. Guds wälsignelse och faderliga wård hwile öfwer dig! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 3. 7bris 76.

C. F. Mennander.

336.

Min Käre Son.

Twå poster ankommo i går, men utan något bref från dig. Du torde altså tro, at jag redan är stadd på öfwerresan. En eller annan vecka torde likwäl ännu förflyta, innan jag kan rifwa mig lös från denna orten. Marcknaden, som infaller i fredag, måste jag afbida, under hopp, at något af lönen då torde inflyta. Sedan behöfwas några dagar til inpackning och afskedstagande. Haartman, som nu fått sin fullmagt, wil ock i söndag blifwa inwigd. Porthan berättar sig wara färdig med parentationen, allenast han får några lefwernes omständigheter, som skola wara i Sterbhuset hopsökte; men Gumman kom först i går qwälls til staden, så at han dem ännu icke erhållit. Ceremonien kan icke ske under min härwaro, emedan sådane acter pläga under läsetiderna då ungdomen är samlad, för sig gå. Juslén har läfwat, at med denna post berätta dig beskaffen- heten af boet.

En hop mina saker, som ännu äro här qwar, öfwersändas med fartyg på Stockholm, och det passar sig wäl, at Mag. Kreander, som denna tiden warit hos mig, följer med ock har wård om dem. Han ärnar sig til Österbotn, där han fått en liten sysla. Mycket brydd är jag, i hwars wård jag skall lämna ämbetsgården och span- målsopbörden, i fall något under denna almänna misswäxten härom kring kan inflyta. Men man måste wäl widtaga någon utwäg.

Haf för allting i waksamt minne Ignatii sidst omskrefne sak. Jag skulle därom opwakta RR. Scheffter; men wet icke, om Han än är dijt återkommen. Du kan bäst bewaka altsammans. Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 10. 7bris 76.

C. F. Mennander.

337.

Min hiertel. älskade Son.

Alla de sorger och bekymmer, som här nu wid min tilstundande afresa stöta tilsamman, äro ihoptagne för intet at räkna emot den bestörtning tidningen om din swåra siukdom försatt mig uti. Jmelertid lättas min oro til någon del genom det hopp man gifwit mig om din restitution. Gud giöre den snar och fulkomlig! Sök behålla et stilla och med den Högstes skickelse förnögt sinne. Efffterkom noga Medicorum råd, och haf all ting ospard, som til din wård och skötsel tjäna kan. Lät mig oek antingen genom H.Kl. Secret:n Adlerbeth eller ock, om kraffterne åter infinna sig, sielf weta, huru siukdomen nu förhåller sig. Men det måste ske på Grisselhamn, ty i nästa wecka reser jag härifrån. Gud wälsigne och styrcke dig! din trogne fader,

Åbo, d. 13. Sept. 1776.

C. F. Mennander.

338.

Min Käre Son.

Gud ware ewinnerl. ärad, som åter skänkt dig mig til min ålderdoms tröst och hugnad! Sköt nu hälsan ganska wäl, at du snart måtte åter komma til kraffter, och jag innan kårt får omfamna dig i Upsala. Herren låte den resan lyckel. aflöpa, som jag i öfwermårgon, om någonsin möjeligit blir, täncker i Hans namn anträda. Jag följer påstwägen åt, och kosan ställes från Grisselhamn til Upsala. J nästa wecka komma en del af mina saker effter, som Mag. Kreander, hwilcken warit i mit hus, får i sit förwar. Han lærer wäl strax effter ankomsten opsöka dig, och då drages strax försorg, at skåpen och det öfriga flyttas på en Upsala jakt. Men det måste ske ganska warligen, i synnerhet med mineralie skåpen, at de icke mycket skakas eller lutas. En god del af mit silfwer har han ock med sig, som blir qwar hos dig, til des du sielf hälsar

på mig i min nya boning. Penningar til frakt och andra omkostningar får ock Kreander med sig. Jag kan wäl föreställa mig, at siukdomen försänckt dig i gäld och utgiffter. Jag skal effter möjligheten söka clarera dem, när Gud hulpit mig öfwer. Akta dig i synnerhet för alt arbete, til des kraffterne återhämtas. Gud wälsigne dig, gifwe snar och fullkomlig restitution, samt däruppå långt lif och hälsa! Förbl:r din trogne fader,

Åbo, d. 17. Sept. 1776.

C. F. Mennander.

J Söndags inwigde jag B. Haartman i domkyrkan under en otrolig conflux af folk. Den acten har aldrig förr skedt här; lærer ei heller häreffter snart förekomma.

339.

Min Käre Son.

Förleden torsdag om mårgonen reste jag från Åbo, och är effter en swår och beswärlig resa, under storm och motwind, nu hijtkommen. Hälsan har Gud beskärt mig. Commissarien Jung låfwar i mårgon föra mig öfwer hafwet, och håppas få tjänligit wäder därtil. Jag längtar i Grisselhamn få förnimma, at du fullkoml:n öfwerwunnit din swåra siukdom. När Gud hulpit mig fram til Upsala, skal jag strax gifwa därom kunskap. Den Högste inneslute dig i Sin heliga wård! Förbl. din trogne fader,

Eckerö PostContoir, d. 24. Sept. 1776.

C. F. Mennander.

A tergo: Kungl. Secreteraren Wälborne Herr Carl Fredric
Fredenheim i Stockholm.

340.

Min Käre Son.

J går afftons kl. half til siu ankom jag, Gudi låf! lyckel. hijt, och öfwerhopas af ganska mycken complaisance. Alt är ock genom Hellviks, des Frus och din goda anstalt i tämmelig ordning. Mat är wäl brist uppå, men i nästa wecka wäntar man hushållerska. Några felande matwahror håppas man ock snart ankomma från Åbo, med de öfrige sakerne. Så snart de dijtlända, fogar du wäl anstalt, at de flyttas på en Upsala jagt. 50 pl:r har Magistern med sig til frakternas betalning. Jmellertid fordras här nu först en liten

bordservice af Marienbergs hwita stenporcellain neml. hälfften af det som hosgående opsats innehåller, och två dussin smala aflånga chrystall drickes och äfwen så många wijnglas. Til betalning följer en sedel på 600 D:r. Dessa kunna följa med det öfriga från Åbo, el:r förut hijtskickas, wäl inlagde. Dina bref, så wäl på Åbo, som Grisselhamn och hijt har jag fått, med fägnesam underrättelse om din restitution. Jag wäntar dig altså innan kårt hijt; men icke förr än hälsan återwunnit sin förra styrcka. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 27. 7bris 1776.

C. F. Mennander.

341.

Min Käre Son.

Jag njuter här af alla mycken höflighet, och bor ganska wäl; men med hushållningens inrättande går det långsamt, ehuru Hellvik och des Fru troligen bijstå mig. Jngen af det här städslade folcket har heller ännu infunnit sig i tjänst. Det ser altså swårt ut, at ännu, och innan något i den delen är bragt i ordning, kunna resa härifrån. Wägen til Gripsholm skal ock wara ganska swår, dels siö dels landwäg, och mycken swårighet möta at få skiuts. Genom Stockholm åter måste den blifwa lång. Jag wäntar altså dit ytterligare råd i denna saken. Om din hälsa tillåter, at förr resa dijt, innan jag kan infinna mig, kan du wäl finna på ursächter til drögs-målet.

Gen. Wrede har jag icke råkat, men wäl nu på stunden des Swåger Häfmarsk. Fleming, som hälsade mig från honom. Längre fram skal jag låta weta, huruwida tilräckeliga rum i ABhuset för det Herrskapet, som jag gärna wille herbergera, kunna finnas. Den stora Boksalen, hwartil jag nu som bäst låter giöra hyllor, borttager en god del af tredie wåningen. Innan Maji månad kan jag i hela saken ingen ting disponera.

Fredenschöld och Ignatius hafwa bedt mig procurera dina bona officia för den förre til Landshöfdinge och den sednare v. Præsidents syslan i Åbo. Denne har jag redan skrifwit (til) och önskade af alt hierta hans befordran; äfwen så den förres i synnerhet för slächtskapens skull.

Twänne Fruar behöfwa ock, som i yttersta torfftighet stadde, pension: v. Præsids: Stiernelds enka, som innan kårt i Stockholm

lärer hälsa på dig; och S:r Juslén, hwars tilstånd du känner. Gör för dem alt hwad möjligt är.

Med öm kärlek och i önskan om all sällhet framhårdar din trogne fader,

Upsala, den 1. Octobr. 1776.¹

C. F. Mennander.

P. S. För egen räkning önskade jag hwar post få Swenska Post-rikets och Nya Lärda Tidningarne. Dessa sidstnämnda har du wäl prænumererat på, och uttagit dem från årets början. Linné har hälsat på mig, ganska kraslig och förfallen; men tycktes få nytt lif af vårt möte. J dessa dagar reser jag som snarast ut til honom. Mag. Kreander skrifwer mig til, at mina saker då warit inkastade. Jag önskade, at de hunne fram medan Upsala Skepparen Åhman, som lärer söka op dig, och kan wara ganska beskedlig, ännu är där.

342.

Min Käre son.

Akta för Guds skull, at du icke å nyo infaller i recidive, som kan bli ganska wädelig. Jag håller altså mindre rådeligit, at du med så swaga kraffter nästa wecka reser til Gripsholm. Par dagar har och jag warit opasslig af en i liumskan opstigen gicht, som giordt, at jag med yttersta wedermöda kunnat röra wänstra foten. Nu tyckes wärckan något lägga sig.

Jag skal se til, at torsdagen i nästa wecka kunna resa härifrån genom Stockholm til Gripsholm, det är wäl, om jag då til natten får nyttja dit rum, och än bättre, om du sielf då kan resa med. Jag wet icke, om du bor qwar på dit förra ställe. Lät dagel. höra effter sakerne från Åbo. Man önskade, at de kunde följa med Skepparen härifrån, som nu lärer wara där. Äfwen blifwer porcellainet nu nödigt; ty i dag ankommo hushållerskan och pigorne. Weckobladet passar jag icke på. R.R. Scheffer upwaktas nu. It. Rudenschöld. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 4. Octobr. 1776.

C. F. Mennander.

343.

Min Käre Son.

Tack för den angenäma men kårta sammanwarelsen i Stockholm. J närlagde bref recommenderar jag Paleens men i synnerhet Ignatii

¹ *Fredenheim* lisännyt. — Tillagt av *Fredenheim*.

sak. Han är, som du wet, en synnerl. hederlig och capabel man; därföre gör ock alt det du kan för honom.

Här hos följer Ulffska räkningen, den du låter quittera. Så snart du återkommer til Stockholm, så skicka i mit namn til Capitain Bromell 100 Dr. K:mt. Han sitter under gardes högwakten, för gäld, som det säges, eller hufwudyra. Han bestormar mig hwar post med bref. När du hijtkommer, skal utläggningen betalas.

Gud wälsigne dig! förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 18. Octobr. 76.

C. F. Mennander.

344.

Min Käre Son.

Som du hwarcken effter löffte kommit hijt, eller på par a 3 post-dagar låtit höra af dig, fruktade jag redan, at du fått recidive. För all ting akta hälsan ömt, och bryt den icke genom för mycket arbete och nattwak.

Jag mår Gudi låf! wäl och är nog nögd med mit nya boställe, hälst nu, sedan jag fått hushålningen i någon ordning. Förl. torsdags war jag hos v. Linnée på landet. Då war Gubben munter, och tyktes likasom repa kraffterne.

Det gläder mig hiertel. at Ignatius är befordrad, hälst som ofrälsemän. Jag hoppas, at detta Hans Maj:ts steg skall assopiera den olyckel:a och ännu gäsande twisten stånden emellan.

Mercies contes moraux 1:a tomen skal du få tillbaka när du kommer hijt. Ellies tog jag inga andra böcker med mig, än Robertssons hist. de l'Emp. Charles V. les sens, l'Etoile Etamboyante, Batilde par d'Arnaud le faux ami, Silvain par Marmontel, Adelaide; och af kopparstick inga flere, än de 4. som du sjelf aflade.

En wacker Cammare har jag färdig städad för dig, och hushållerskan som S:r Hedvig skaffat mig, lagar rätt wäl mat.

Utlägningen til Bromell skal jag betala wid din hijtkomst. Glöm icke at skicka mig Post och Inrikes Tidningarne samt lärda Tidningarne hwarje postdag.

Juslen berättar, at arfssaken skal wara til allas nöje i godo afgjord, och at han redan skickat til dig förstlingen af din andel. Ass. Wallén har ock besinnat sig, och afstått med sin tiltänckta chicaneusa process.

Giärna går jag med mina råd tilhanda i de mål som röra Åbo Academie.

Gud wälsigne dig! önskar din trogne fader

Upsala, d. 29. 8bris 76.

C. F. Mennander.

P. S. Om priset är godt, så köp för all ting op åt mig 1 eller 1½ Tunna goda Borstocker och Stetiner äplen, och skicka dem hijt med första tillfälle.

345.

Min Käre Son.

Kl. Secr. Klingenstierna har jag förnögt för des fordran och följer härhos obligationen öfwerkorsat tillbaka, den du förstör. 60 p:s interesse betalte jag ock til honom. Det är owist, om mina penningar räcka til för utgifternas bestridande detta året, då ingen vidare inkomst är at tilgå. Men så hoppas jag, när så skulle omtränga, finna refruce i den cassan du af från Finland inflytande arfsmedel inrättar.

Tack för aviserne. Curieust är, at jag nu med posten fått dem och jämwäl Lärda Tidningarne skickade i couvert til mig, utan at jag wet från hwem.

De täta recidiverne se wädeliga ut. För all ting wårda hälsan på det ömmaste. Jag längtar se dig här; men icke förr än du är fulkompl. frisk.

Skicka äppeltunnorne hijt med det aldräförsta, at nattfroster icke måtte skämma dem på wägen. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 5. Nov. 1776.

C. F. Mennander.

346.

Min Käre Son.

Ehuru du icke nämmer i det nu ankomna brefwet om din hälsas tilstånd, sluter jag doch af dit stilla tigande, at du nu mår någorlunda wäl. Til fulkomlig återstälning fordras al wahrsamhet i diaet, arbete och motion. J synnerhet får man icke wara länge ute i luftten, så länge den är oren och tung, som den nu par weckor warit. Förl. Torsdags fick Archiat. v. Linné ny attaque af slag, och ehuru han det åter någorlunda öfwerwunnit, sätta likwäl så täta anfall oss i stundelig fruktan för des bortgång.

Kyrckoh. Nymansson har nyl. skickat til mig en suite af 4. kopparstick dem Akrel graverat. Om eder association til hans understödjande, hwaruti jag warit deltagare, ännu påstår och Banco-Commiss:n Silfwerstolpe eller Nymansson påminner dig om min anpart, så utlefwererar du för min räkning 12. plåtar. När Gud gifwer nytt år, torde wara bäst, hwad aviserne angår, at komma öfwerens med någon liten Skrifware på posthuset, som för et nog ringa arfwode åtager sig omsorgen.

Inter nos: Nymansson berättar, at Akrel innankårt torde begära mit Contrefait i olja på några weckor, förmodel. at gravera det. Skulle så hända, som jag likwäl helre såge blifwa ogjordt, låter du honom få det du äger, ehuru det är nog flatterat. Däreffter kunde plåten simpelt och utan ornamenten i 4:to graveras, doch med någorlunda god smak, som du kan waka öfwer.

Men när får jag Lievens estamper, och Gr. Bielcke af Sparren? Har du til Åbo återskickat det därifrån til läns tagna contrefaitet? Äppeltunnorne och barometern äro ännu icke här. Recommendation mot recommendation: Anmäl wid tillfälle hos Häfmarsk. de Geer min intercession för vice Pastor Asp här wid domkyrckan, som är på förslag til en sacellanie där de Geer äger bruk och egendom. Han är icke oskickelig, och mycket nödstäld. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 12. Nov. 1776.

C. F. Mennander.

347.

Min Käre Son.

Det oroar mig högel:n at din hälsa ännu är swag. Wårda den ömt, som den största oss i timmelig måtta beskärda skatten. Den tunga årstiden har ock influerat på mig, så at jag en tid saknat munterhet och hog til arbete. Mit sinne nedslås därunder mycket af Archiat. v. Linnés tilstånd, som, ehuru han ibland synes något qwickna wid, begynner blifwa så swag, at man despererar om hans restitution, och fruktar, at hans dagar torde snart ändas.

Jag är gärna allom til tjänst; men nu kunna icke recommendationer wärcka på mig. Så länge jag icke sielf känner folcket, rättar jag mig wid Probstesyslorne effter contractens votering, och därwid förefallande omständigheter. Nu har jag fått weta, at Aspen, om ansökningen icke lyckas för honom, är sielf fortunæ suæ faber.

Om Rosenadler får afsked, tycker jag, at cam. Råds ämbetet wore för dina omständigheter en beqwäm sysla. Skrif flitigt. Välkommen hijt, men på bästa sätt ombonad. Förbl:r din trogne fader
Upsala, d. 22. Nov. 1776. C. F. Mennander.

P. S. Redan wid slutet af förra månaden insände jag underdånigt förslag til Bönedagstexter för instundande år. Det war couverteerat til inrikes civile expedition. Som man ännu icke hörer af något Bönedags placat, så gör dig för all ting strax underrättad, om brefwet til äfwentyrs då blifwit förlagt. Skaffa det då til rätta, at jag icke måtte noteras för försummelse.

348. Min Käre Son.

Det fagnar mig mycket, at din Riddare decoration, ehuru nu opskuten, likwäl innan kårt af Kungl. nåd kan wäntas. Ännu mera fägnesamt är det, at din hälsa åter stadgas, och lærer tillåta en resa hijtåt. Mot slutet af weckan låter jag altså wärma op Cammaren. De twänne sidsta poster hade inga Lärda Tidningar med sig. Påminn altså din commissionair, at de följa med wid nästa tillfälle. Tag ock med dig af Ekholm förteckning på des bästa böcker, Lijkpredikningar, och smärre tractater i Swenska historien.

Hwad kopparsticket angår, bör du icke wisa någon åhåga där effter, utan i tysthet wänta, tils därom kan någon anmälan ske. Sedan skal jag wäl utlåta mig om titeln och annat. Om Fru Bilmarks död har jag ännu icke kunskap; men redan då jag reste därifrån, såg det så ut, som hennes lifstid icke blefwe lång. Jag önskar, at Bilmarskielf, som är mycket sensibel, förmådde utan hälsans förlust öfwerwinna den sorgen. Juslén har icke handlat wäl om han tillåtit, at du blifwit wanlättad. Jag fruktar ock, at han öpgifwit arfwet större, än det wärkel. blir.

Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader

Upsala, d. 26. Nov. 1776. C. F. Mennander.

P. S. Du berättade mig, då jag war i Stockholm, at conceptet til Cancellarens bref, hwaruti han skulle försäkrat om nådår för hustru och barn, redan låg färdigt. Jag har altså försäkrat honom därom, at et sådant bref skulle ankomma. Han påminner nu om wärkställigheten, och den beror mycket på dig.

349.

Min Käre Son.

Jag är icke missnögd därmed, at du opskiutit din hijtresa til Helgen, så wida jag intil dess är öfwerhopad med dagel. arbeten, och således icke kan med den sinnets ledighet, som jag önskar, conversera med dig. Så har ock med min hushålning den förändring sig tildragit, at jag warit twungen förwisa den antagna hushållerskan, och en ny är i går från Stockholm ankommen, hwars handlag i matredning och annan hushåls styrsel jag ännu icke känner.

När du kommer hijt, så tag med dig tredie delen af Lagerbrings Swea Rikes Historia, som nu har lämnat trycket; jämwäl de förut begärta förteckningarne af Ekholm, jämte andra utgifna små saker, som du tror kunna roa mig. J dag höll Prof. Murray sin introduction med et instructivt Tal om Academiens nyaste öden och nuwarande tilstånd. Må wäl! din trogne fader

Upsala, d. 6. Dec. 1776.

C. F. Mennander.

Påminnelsen om flitigt skrifwande behöfwes offta.

350.

Min Käre Son.

Åter är jag i oro öfwer dit tilstånd, så wida jag några postdagar, och icke heller i dag, hafft bref af dig. Om sådant härrörer af indifference och wårdslöshet, kan det swärl. förswaras.

Mag. Clewberg söker at blifwa HåfPredikant; säger ock sig hafwa godt hopp och löffte därom. Han har bedt mig begära din assistance. Jag såge så mycket helre honom på det sättet hulpen, som han wärckel. är ganska qwick, och hans moder med des omyndiga Syskon, som äro stadde i torfftighet, kunde därigenom med tiden få något stöd. Capit. Bromell bestormar mig ännu som offtast med bref, och ansökning om hielp, som han säger sig icke undfått. Gör dig altså underkunnig, om de 100 Dr. som jag bad dig låta honom tillställas, wärckel. äro i hans hand på mina wägnar lefwereade. Lät afgifwa närlagde bref til någon Waktmästare i Banquen, at ägaren tillställas. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 17. Dec. 1776.

C. F. Mennander.

351.

Min Käre Son.

Tack för den kårta angenäma sammanwarelsen och wälbestälta commissioner. Leyonmarks Tal har jag likwäl fått in duplo. Där-
emot saknas ännu hos mig Just.Canc. Lilliestråles præsidi Tal.
War så god, och lät taga det ut, jämwäl de på härhos återgående
nota opförde twänne böcker från Görwell. Skulle han, emot mina
i et band bundne twänne delar låta mig få de utkomna 5. af Walchs
neuste Relig. Geschichte, wil jag betala differencen. Alt detta
skickas hijt med första tilfälle, som lærer bli med Prof. Murray,
hwilcken bor i dit granskap, antingen hos sin broder, eller på
källaren, och låfwat i dessa dagar wara här tillbaka.

Wid Nyårs visiterne hos R.R. Liewen och Håf Cancelleren glöm
ei at påminna om estamperne. Opköp jämwäl för mig Irens och
gl. Pählheims. Penningarna, som utläggas, skola sedan strax blifwa
betalte. Gud förnye öfwer dig i detta året sin wälsignelse! Förbl:r
din trogne fader

Upsala, d. 7. Jan. 1777.

C. F. Mennander.

Just nu kommer posten med dit bref och räkningen, som, jämte
den nu blifwande, skall framdeles tacksaml. betalas. Jnga aviser
ankommo nu.

352.

Min Käre Son.

Tack för god anstalt om wexeln och böckerne hos Görwell. Af
Walchs neuste Geschichte har jag två delar, inbundne i et band.
Om Görwell wil byta den emot sina inbundna 5. delar, är jag fär-
dig, at betala differencen.

Wi glömde talas wid om den af Akrell tilämnade estampen. Skulle
han ytterligare nämna därom, lærer wara bäst, at under någon
prætext opskiuta med sit utlåtande.

Under önskan af Guds nåd och wälsignelse förbl:r din trogne
fader

Upsala, d. 14. Jan. 1777.

C. F. Mennander.

353.

Min Käre Son.

Af hosgående bref från London af Pastor Mathesius, som nu ankom, finner du, at Ministern lærer wara inkommen med klagomål öfwer honom och större delen af församlingen. Jag skyndar mig at meddela dig det, på det förekommas måtte, at den hederlige mannen, som jag wet wara god patriot och sorgfällig om församlingens wälstånd, icke måtte wederfaras någon malheur. Giör häraf försiktigt bruk, och sök begå så, at åtminstone Pastor och den missnögda delen af församl. måtte blifwa hörd, innan utslag faller. Lät mig ock med första få brefwet tillbaka. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 17. Jan. 1777.

C. F. Mennander.

Jag liter därpå, at böckerne och kopparsticken, som stå i de förra brefwen, komma hijt med Prof. Murray, jämte boklåds registerne.

354.

Min Käre Son.

Det är wäl, at du föranstaltat därom, at böckerne från Giörwell följa med Prof. Murray. De två delarne jag har af Walchs neueste Geschichte äro inbundne i et wälskt band. De kopparstick jag skrifwit om, lära följa med samma tillfälle. It. Just.canc:s Liljestråles Tal.

Här bijläggas 500. D. Kmt. Däraf betalar du til Fyrberg 18. RDr eller 324. Dr K:mt emot närlagde räknings quitterande och de böckers undfående, som däruppå stå opförde, 11:te delen af Saml. neuester Reisen undantagen, den jag har förut. Detta paquettet torde ock kunna följa med Murray; ty icke blifwer det så stort och tungt, at fohrwagnar därföre behöft inrättas.

Af de öfwerskiutande pengar förnöjer du Giörwell och dig sielf, så långt de räcka. Kom ihog Mathesii sak, och lät mig få hans bref tillbaka, med underrättelse, hwad det är som Min:r mot honom angifwit. I dag begynnes distingen, och staden hyser stor myckenhet främmande. Föfbl:r din trogne fader

Upsala, d. 24. Jan. 1777.

C. F. Mennander.

355.

Min K. Son.

Jag kan icke begripa, hwarigenom H:r Kungl. Secreteraren åter är så förtörnad worden på sin tjänare, at jag på några weckor icke fått bref af honom. Resande berätta likwäl, at du är wid hälsan, och jag har swårt wid at concipera några syslor så trägna, at man icke skulle hinna om man så behagde, med par ord skrifwa sin Far til. Några, och til en del angelägna bref har jag denna tiden skrifwit, som i Mathesii sak, hwars skrifwelse jag begärte strax tillbaka. Sedan skickade jag i bref 500. Dr K:mt til min bokhandel, utan at ännu få weta, om de äro riktigt framkomne. Jag torde likwäl framdeles, när ledig stund infaller, blifwa i dessa omständigheter underrättad. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 4. Febr. 1777.

C. F. Mennander.

356.

Min Käre Son.

J fall Stats Secret:n Rosenadler twingas af sin swaga syn at taga afsked, twiflar jag icke, at du däraf drager för dig all den förmån, som möjelig är. Blindheten lärer ock wara af ärfstel. siukdomar. Hans Far hade den. Äfwenså Fru Rosensteins mor, och dottren hotas nu med samma olycka.

J dessa dagar är Prästmannen Fahnehielm hijtkommen. Han förklarar sig beredd at antaga condition hos Banco Com:n Iggerström, i fall den blifwer Academisk, och sådan at han kan disponera en och annan timma om dagen til egna studier, dem han här täncker perfectionera. Swar torde antingen han eller jag få, jämte närmare underrättelse om conditionens beskaffenhet.

En gammal fattig bekant skref til mig kårt för afresan if. Åbo närlagde bref, som härtils legat blandat i andra skriffter. Hör åt, om hans sak är sluten; och i fall den ännu wore oafgiord, fäll et godt ord för honom, hos wederbörande Rev. Secreterare. Här har jag icke hört det minsta, at ArchiBiskopinnan skulle wara sinnad at söka dubbelt nådår. Lärer ock blifwa bland de sidsta, som få där-om kunskap, i fall något sådant skulle förehafwas. Det blir altså nödig, at du därpå använder all waksamhet. Den förmånen unade jag henne gärna, om jag änn wore qwar wid min förre sysla i Åbo. Men nu, sedan jag där förstört mit hushåll, giordt en

kåstsam flyttning, och en lång tid på denna dyra orten lefwat för penningar, skulle et års prolongation blifwa icke allenast tung, utan ock aldeles ruineus. Konungen är för nådig, at tillåta sådant.

Det nu löpande året är denna Academies tredie Jubel år. Ehuru derom ingen deliberation ännu förewarit, märker jag doch, at wederbörande äro, hwad den saken angår, af skiljachtige tanckar, i det några hälst såge, at året ginge i tysthet förbij, som de twänne förra Jubelåren; andra åter, at det blefwe med några solenniteter, som orationer, promotioner, distinguerat. Alt beror slutel. på hans Maij:ts nådiga godtfinnande. Du lærer icke glömma, at med M. Murray skicka Just.Cancell:s präsidii tal. V. Cerem. mästaren Plommenfelt war nyl. här, och hälsade mig från dig. Gudi låf! at din hälsa stadgar sig.

Undflyende af alt, som echaufferar, bidrager wissertl. därtill. J önskan om din sällhet framhärdar din trogne fader

Upsala, d. 14. Febr. 1777.

C. F. Mennander.

P. S. Har Graveuren Akrel sedan låtit höra af sig, och hwad har du swarat honom? Ätminstone tyckes den saken fordra upskof.

357.

Min K. Son.

Om du af Hans Maij:ts nåd kan erhålla successionen effter Rosenadler, så tag den emot med all underdånig wördnad. Bättre är, at wara afundad, än ömkad; och jag har förmärkt, at afunden i detta land wäl i början mycket brummar, men snart faller til föga. Af Bierchén, din gamle gynnare ligger dig icke i wägen; ty hans siuklighet gör, at han snart lærer taga afsked. Påminn Ceremon-Mästaren Plommenfelt om des löffte, at afskicka til mig de under des resa samlade doupletter af Mineralier. Jag skal däremot, så snart jag kommer åt, samla tilhopa de ombärliga stuffer af Swenska Stenarter, som kunna finnas i min samling.

Jag förmärcker icke, at ArchiBiskopinnan måttar åt dubbelt nådär. Men det berättas, at hon skall mycket beklaga sig, och frukta, at hon swälter ihiäl, så snart hon flytter ur huset, så at god wilja, at prolongera besitningen af hus och inkomst, icke lærer hos henne saknas. War opmärksam, at ingen ting subreptitie framkommer.

J dag har Wetenskaps Societeten härstäden behagat kalla mig til des ledamot.

Lät hos Giörwell och Lange uptaga de på närlagde lilla förteckning stående böcker, och skicka dem hijt med första säkra resande. Så snart jag får weta, huru räkningen oss emellan står, skall den clareras. Jag wet icke, hwad Morfar tänkt uppå, då han conserverat det omnämde brefwet. Jmellertid är lycka, at det fallit i hans k. dottersons händer; som tjänstl. anmodas, at strax bränna op det.

Gud inneslute dig i Sit beskydd. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 21. Febr. 1777.

C. F. Mennander.

In margine: R:Rådet Arnell, som tänckt med des familie här tillbringa wintern, har i dessa dagar fallit in i en ganska swår siukdom och sinnets förwirring, som ännu påstår, och förmenes leda sig från förståppad gyllenåder.

P. S. Jag har nyl. wäckt Consistorii i Stockholm upmärksamhet på en i Stockholm utkommen och med ogudachtigheter opfyld Skriff, kallad: mina tidsfördrif på geldstugan. Til Högl. Cancellie Collegium har ock Consist:m kommit in med en grundelig skriff härom. Bed wid tilfälle H:s Exc. Scheffer och Bar. Sparre, at detta ohyggeliga försök på Religionen och Uppenbarelsen måtte på sätt som det förtjänar, snart motas och qwäfwat.

358.

Min Käre Son.

Jag märcker, at hwarcken böner eller bannor kunna förmå dig, til at åtminstone en gång i hwar eller hwarannan wecka skrifwa mig til.

Någon feber har jag hafft, och en swulst i wänstra ögat, som bägge synas lägga sig, men någon tid hållit mig i Cammaren.

Utan grund torde wi hafwa misstänckt Gumman i Biskopshuset om någon anläggning til dubbelt nådårs winnande. Hon begynner nu fatta arangements om den tilstundande flyttningen.

Herr Fahnehjelm ber förmåla, at han icke kan åtaga sig de unge Iggestromarnes information, så wida han är öfwertalad, at träda til sin förra condition hos ÖfwerstLieut. Bar. Cederström, som bor här i negden, och låfwat hålla honom med disciplarne wid Aca- demien.

Til de saker jag förut begärt, lägger jag nu: Mallets åminnelse-tal öfwer Bar. Palmqwist, som torde få hijtfölja med det öfriga. It. den utkomna begynnelsen af Giörwells Lexicon. Pränumera-tions sedeln följer härjämte, som sedan til nästa bruk förwaras. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 28. Febr. 1777.

C. F. Mennander.

359.

Min Käre Son.

Jag känner ännu icke så noga Americanska Prestewäsendet, at jag kunde säja, antingen Missionens indragande eller bijbehållande blifwer nyttigare. Men wist synes det wara, at Mag. Hultgrén, hwilcken effter Mathesii berättelse nu som bäst lärer wara stadd på resan från London til Pensylvanien, blefwe mycket lidande, om han strax skulle återkallas.

Ny hushållerska har S:r Hellwik åter bestält och städslat för mig från Stockholm. Får se, hurudan och huru långwarig den blir.

Innan jag reste från Åbo, lade B. Haartman inn hos Hans Maij:t en underdånig förfrågan, huruwida han, strax jag skildes dädan, finge tilträda Biskopsämbetet. Han rådgiorde med mig, och jag tykte det wara aldeles i sin ordning, at icke falla in i mit tjensteår utan nådigt förordnande. Jmellertid har härintil icke något utslag fallit, och Haartman skal misstänka mig, som hade jag lagt hinder därwid i vägen, hwilcken suspicion är aldeles ogrundad. Nu önskade jag weta, huruwida han anlijtat dig om bewakande af denna sak, och i hwad belägenhet den nu är?

Nu följa twänne mål, som äntel. måste af dig sorgfälligt bewakas, om än en cour, twå comedier och tre baler skulle försummas.

Det ena angår mig sielf och Biskopstolen. En Soknewägs wid-makthållande wid och förbi Fiby är af wederbörande resolverad: men af Häradsh. Brandt, twärt emot sit mig gifna löffte, är saken stäld i ny widlöfftighet, och dragen til CammarCollegium. J dag afgå handlingarne dijt, med Landsh.ämbetets favorabla betänkande. Läs dem igenom, och gör sedan til CammarRåderne, i synnerhet Bar. Bunge, nödiga förestälningar, och haf waksamt öga, at utslaget blifwer favorabelt. All billighet och rättwisa är på min sida, och vägen är mig beskrefwen så nödwändig, at om den bortdömes,

ingen, i synnerhet höst och währ, kan komma ut ell. in til Fiby præbende. Et litet Hellwiks pro mem. följer härjämte.

Men nu til det andra målet, som angår Medicinska Faculteten härstädes. Det gifwes ut för wist, at unge Prof. Linné skall, med föregående af Consistorium Academicum och Cancelleren, genom någon sin Gynnare söka icke allenast introduction som Professor och Facultatis Medicii Ledamot, utan ock, at utwärcka sig, i grund af sin äldre Professors fullmakt, främsta rummet i bemt:e Facultet. Det förra är ingenting at påminna wid, hälst nu, sedan fadren är ur stånd at någonsin förrätta syslan; men det sednare wore ganska tungt och ömt för Facultetens nuwarande Ledamöter, Sidrén och Murray, af hwilcka den förre i synnerhet har långt större ålder och förtjänster än Linné. Sensibelt wore det för honom, om denne strax wid inträdet skulle springa fram til Senioratet i Faculteten. Opwakta Hans Ex:ce Rudenschöld, och tala härom, at sådant måtte förekommas. Jag skulle på Sidréns träгна åstundan skrifwit Hans Exc. til härom; men har icke kunnat giöra det; medan saken grundar sig på rychte, som doch säges hafwa mycken probabilitet.

J morgon lärer jag åter få tillfälle at skrifwa dig til med en resande. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 4. Martii 1777.

C. F. Mennander.

360.

Min Käre Son.

Brefhafwaren, Hospitals Predikanten och Syslomannen, Mag. Lexelius, måste du, så långt någonsin möjel:t är, bijstå uti des ansökning om Grans pastorat, hwartil han primo loco är föreslagen. Flere skola genom hwarjehanda wägar måtta åt denna sysla; men ingen behöfwer den bättre än Lexell, som har länge tjänt, är fattig och gäldbunden. Han har ock i wår olyckeliga partietid blifwit mycket brukad, och då fått flera betydande mäns löfften om befordran, hwilcka borde ihogkommas och hållas. Som han blir gammal och ledsen, så wore det ock Hospitalet til förmån, om han komme därifrån. Detta kunde du sou main föreställa RR:ne Schefffrarne och andra, som kunna hielpa honom. RR:n Carl Fr. och Sparre skrifwer jag nu till för honom.

Man måste wäl wänta litet, at man må erfara, om på det anwijsta stället någon hand lägges wid det ganska betydande Religions målet.

Sker det icke, så lät mig weta när tid synes wara, at hos Hans Maij:t i underdånighet inkomma med någon påminnelse.

Jag tror, at Åbo Consistorium kan förswara sig mot de gjorde anmärkningarne; ty de förmente Academiens besparingar höra til sina wissa bruk, som plantagerne, Bibliotheket etc. Wäl kan det wara, at räkningarne äro något otydelige. Så syntes de ock mig, men Biörkbom war enwis, och påstod dem wara mycket klara. Papperen följa härhos tillbaka.

Blir icke förr tilfälle, så får du det med Lexell, at skicka hijt de begärte böckerne. Nu lägger jag till *Michaelis paraphrasis und anmerkungen über die Briefe Pauli* från Görwell. Vale.

Upsala, d. 6. Martii 77.

C. F. Mennander.

361.

Min Käre Son.

Det är mig kärt, at goda adspecter wisa sig på alla sidor. Jag twiflar icke heller därpå, at alt sorgfälligt invigileras. Hans Exc. RR. Scheffer skal jag tacka, så snart boken med det öfriga hijtkommer, och jag fått litet titta i den. J de små piecer jag förut begärt, sker nu den ändring, at Mallets parentation öfwer Palmqwist bortlämnas; ty den har jag nu fått af auctoren. Däremot uttages hos Görwell Spangenberg's *leben Graf von Zinzendorf*. Om icke förr, så blir med Mag. Lexelius tilfälle, at skicka hijt det begärta. Utlägningen skall, så snart jag fått räkning, blifwa betald. J dag har BibelCommissionens sammanträde för innewarande år tagit sin början.

Önskar dig all sällhet, och förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 14 Martii 77.

C. F. Mennander.

Med denna dags post har jag icke fått några aviser. Laga at jag får nummern af Nya Lärda Tidningarne med nästa.

362.

Min Käre Son.

Dit bref af d. 20. Martii jämte paquettet feck jag sent om Påskafftonen. Altså har jag icke kunnat skicka den begärta boken. Kan det icke heller ännu, så wida den blifwit bland andra böcker inkastad i salen i ämbetshuset, dijt jag, hindrad af en feber, icke fått tilstånd at gå. Innan kårt skal den afsändas jämte Sophan, wid

första tilfälle. Påstpengar förtjänar den icke, så framt ei större wijshet däri ligger förborgad, än jag förmår begripa. J paquettet fants ei hälfften af det jag begärt, och wärst är, at jag icke kan opge mina desiderata, så wida jag förstört aviserne och registerne, hwarur jag dragit specificationerne. Af mina bref kunna de inhämtas, om du hinner gå igenom dem. RR. Sparres präs. tal i Wet. Academien är det nyaste, som jag nu saknar. J dag fick jag twänne dina bref. Mycken tack är jag dig skyldig för bearbetandet i CammarCollegio til godt slut angående wägen. Jag tar det opp för et godt omen i en annan mera betydelig sak, som snart kommer dijt, neml. angående Qwarnbergs hemman och det där anlagda porcellains bruket.

En man, som tror sig weta mycket, har berättat mig, at Rosenadler wid afskedstagandet skal hafwa förbehållit sig någon sort accord med effterträdaren. Som mannen är förmögen, ser en sådant förbehåll nog otroligit ut. Ätminstone förmodar jag, at, om så wore, du icke entrerar i någon sådan transaction. Hwarken du ell. jag äga peng:r därtil.

Gud gifwe dig til alt företagande Sin wälsignelse! Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 1. Apr. 1777.

C. F. Mennander.

Bland annat jag saknade i paquettet, war den af RR. Gr. Scheffer förärte Italienske Boken.

363.

Min Käre Son.

Jag har icke något nytt at berätta, men will allenast påminna om bewakandet af wägsakens expedierande i Cam.Collegio. Det är mig kärt, at du fått glada och beqwäma rum. Endera dagen lærer ock min flyttning gå för sig. Min antecessorska är mycket benägen därtil, såsom ock at föryttra til mig de meubler, husgeråd, boskap, som hon kan umbära. Glöm icke wid tilfälle at erindra RR. Gr. Lieven om estamperne, icke heller HåfC. Bar. Sparre om Gr. Bielckes portrait. Jag ser, at Lijkpredikan öfwer Landsh. Bar. Raab är i Stockholm tryckt. Opkiöp et exemplar däraf för mig. Under önskan af all sällhet framhärda din trogne fader

Upsala, d. 8. Apr. 1777.

C. F. Mennander.

364.

Min Käre Son.

J de omständigheter, som dit sidsta bref innehåller, få wi wäl talas wid i Pingest, då du låfwat hälsa på mig. Minneswärda bedrifter har jag aldrig förmått giöra, utan sökt i enfaldighet och stillhet effterkomma mina skyldigheter, så långt jag förmått. Här effter blifwa bristerna mera synliga, då kroppens och sinnets kraffter dagel. aftaga. En tid har jag warit opaslig af feberbrytningar. Tillika är kroppen mycket tung, så at ådern i dessa dagar måst öppnas. Min contubernal Prof. Murray har i synnerhet ömt wårdat mig. Härunder har jag icke efftersatt ämbets göremålen, och håppas genom motion, om jag får tid därtil, snart blifwa restituerad. Jmelertid röjer din sorgfällighet om en ömm Faders minnes bewarande det bästa hierta.

J går reste Acad. Boktryckaren Edman til Stockholm, och låfwade söka op dit qwarter samt taga hijt med sig det du för mig handlat. Håll altså alt i beredskap, och jämwäl de nu omnämnde Lijkpredikningarne. Den sagnade boken skal, så snart jag går i mit bibliothek, opsökas, och med första tilfälle afskickas. Förbl:r i all min tid din trogne fader

Upsala, d. 15. Apr. 77.

C. F. Mennander.

365.

Min Käre Son.

Med en Prästman och Scholemästaren wid Sabbathsberg, Eric Sörling, som i mårگون bittida reser härifrån, skickar jag jämte Sophan, Etoile stamboyante. Denna bok har giordt mig större förtret än jag kan säja, så at jag giordt et löffte, at aldrig släppa innom mit Bibliotheks dör något, som angår frimureriet. Jag wet icke, om denna sectens hemligheter sträcka sig in til deras böcker och skrifter; men åtminstone har denna boken wetat så wäl fördölja sig, at jag flera gånger måst låta rumstera om hela min boksamling, innan den kunnat igenfinnas. Jag har bedt Prästen höra effter dig i Cancelliet, och genom någon waktmästare besörja, at det lilla paquetet kommer dig riktigt til handa.

Ju före expeditionen om Fiby wägen kan utbekommas, ju bättre är det. Ty man är omgifwen af konstigt folck, som säkert söka winna ändring och omskapning i utslaget.

Wid min nu snart förestående flyttning behöfwes en sängpaulun, wackert tyg, men icke kåstsamt, högst af halvesiden. Skicka mig några sådane profbitar, med underrättelse om priset. Et dussin wackra stolar torde ock blifwa nödige, om hwilckas pris underrättelse kan fås hos Grewesmühlen. Hwad du för mig samlat och ophandlat, hoppas jag få med Boktryckaren Enman. Framhårdar din trogne fader,

Upsala, d. 22. Apr. 77.

C. F. Mennander.

366.

Min Käre Son.

Tack för den kårta visiten. Jag har icke sedermera hört af någon i den saken du sidst talte om. Håppas således, at du på tjänligt sätt detournerat mit hörande därutinnan. Tillika glömde jag berätta, at jag i fredag borde wara på Bälunge Prästegård, hwarest då husesyn hålles. Jmellertid skal jag bli qwar i staden den dagen öfwer. Men lögerdagen är utresa oumgängelig.

Siö Capitainen från London, som har med sig några böcker för mig, heter Unander, och har säkert adresse antingen til dig ell. Grillens Contoir. Lät flitigt höra effter honom, och bestyr sedan genom säker wäg böckerna hijt.

Det lærer nu snart blifwa alfware med twisten i wår Swenska Londonska församling, som du kan se af hosgående Mathesii bref, hwilcket, sedan det är försiktigt brukat, åter förwäntas. Bijstå den redel. mannen effter all förmåga. Han är en niytisk Prästman och oprichtig Christen, samt således wärd at protegeras. Sakens beskaffenhet kan af brefwet inhämtas. Framhårdar med all ömhet din trogne fader,

Ups. d. 6. Maji, 77.

C. F. Mennander.

367.

Min Käre Son.

Härhos följa 106. D:r K:mt til räkningens betalande hos Giörwell, hwilcken ock bijlægges, samt begäres derpå hans quittance. Han och andra bokjudar taga grofft til, och bli ju längre ju wärre.

Dina bref af d. 8. och 12. hujus ankommo nu, och är det förra på begäran redan förstört. Som med den bekanta saken nu går på

tiden, så ber jag ytterligare, at du den på tjänligt sätt imellertid aldeles detournerar. Jag torde få tala med dig i instundande helg.

Wisserl. får man i Stockholm på auctionerne meubler för godt köp, allenast man finner någon pålitelig commissionair, som flitigt wid dem är tilstådes. Jag skal litet längre fram rådföra mig med min cassa, och då anslå något til detta behofvet. Ellies kan jag redan någorlunda, fast icke splendidt, hielpa mig fram. Förmaket är anstrukit perlfärgat, och kan nu icke ändras. Blekrödt skulle ei passa sig, så wida de fläste större kamarne hafwa den färgen. Vale! din tr. fader,

Upsala, d. 13. Maji, 1777.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. J dag slöt BibelsCommissionen sina sammanträden för i år. När jag får räkning på dina utläggningar för mig, skal den strax honoreras. It. Medaillen blifwa betald så snart råd och förmåga tilsäger. Par Wet. Acad:s Tal lära åter nyl. wara utkomne. Engl. Skepparen Unander lærer och snart arrivera.

368.

Min Käre Son.

Fåfängt wäntade jag dig hijt til Helgen. Bref saknas ock för några postdagar. Pingestdagen höll jag inträdes predikan i Bälinge, och hade en myckenhet åhörare, jämwäl från staden, ehuru wäderleken war regnaktig.

Närlagde bref, som jag jämte det förra återbegär, sedan bruk däraf är giordt, fick jag nyl. från London af Mathesius. Det wisar, at nu wid pass klagomålen öfwer honom lära wara til Regeringen inkomne. Kan hända, at mannen är något het och enwis, som flere af våre Landsmän; imellertid kan jag försäkra, at han är bland de ärligaste och bäst menande, både för Religionen och Fäderneslandet, som jag känner. Skada wore altså, om han skulle lida någon förtret, i synnerhet ohörd. Därföre laga för alting så, at beswären, om och när de inkomma, communiceras med mig och Consistorium, som då få tillfälle, at infordra hans förklaring. Du ser ock af brefwet, at SkepsCapit. Unander, när det skrefs, warit segelfärdig, och lærer altså nu arriverat til Stockholm. Lät flitigt höra effter honom, och strax optaga paquettet til mig, som med någon säker resande hijt försändes. Tillfälle blir om ei förr, så med

Prof. Murray, som i måndag på några dagar reser dijt. Twänne små paquetter, et med Stenarter och det andra med Skriffter, wäntar jag ock från Prof. Bilmark, som i fall de hinna til dess ankomma, få följa de Engelska sakerna åt.

Den saken du talte om wid härwarelsen, ber jag högeligen, effter man nu har god tid därtill, måtte aldeles detourneras på bästa maneer, at jag därom aldeles icke måtte blifwa hörd eller tilspord. Jag har många och wigtiga orsaker at önska det.

Gud wälsigne dig med alt som sanfärdigt godt är. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 23. Maji, 1777.

C. F. Mennander.

P. S. Hwad meubler i mitt nya rumrika bonings ställe angår, är jag med dem nu tämmel. försedd, sedan jag af ArchiBiskopinnan Björnstierna handlat, utom några Creatur, en hop råsk för inemot 3000. Dr. En grön nymodig säng skulle jag likwäl behöfwa. Skijrt halvesiden med rosor uti synes mig wara bäst. Jag wet icke, om du såg Landsh. Rappes i Åbo. Den war sådan, och föll mig mycket i smaken. En ganska commod hwilstol kunde ock tjäna för mig.

369.

Min Käre Son.

Hr. Prof. Murray reser nu til Stockholm, och har detta bref med sig. Jag hoppas, at han genom din goda anstalt tillbaka effter otta dagar hijtförer det från London ankommande paquettet, så mycket wissare, som jag sedt af aviserne, at Skeps Capitainen Unander redan wid början af denna månaden passerat Sundet. De twänne små convoluter från Åbo och Prof. Bilmark torde ock til dess ankomma, at de få följa det förra åt. Parentationen öfwer Sahlgrén och andra wackra utkomna skriffter kan han ock fohla hijt med sig.

Om så wäl Mathesii som den andra saken åberopar jag mig min sidsta skrifwelse. Din trogne fader,

Ups. d. 25. Maji, 77.

C. F. Mennander.

370.

Min Käre Son.

Prof. Bilmark berättar, at 3:ne mig tilhöriga paquetter äro från Åbo afgangne, som jag hoppas at du redan emottagit, och tillika med det Engelska hijt bestyrer. Då får wäl ock det nyl. utkomna Dahlbergs Tal i Wet:s Academien följa med.

Jag ser af Dagligt Allehanda, at Notarien Stenman dijt ankommit. Utan min påminnelse lærer du akta dig, at icke gifwa honom husrum eller någon försträkning, icke heller låta honom gå öfwer papper elr. penningar. Lycka til godt nöje på Carrouellen. Sedan den är förbi, hoppas jag få längre bref. Förblr. din trogne fader,

Ups. d. 27. Maji, 1777.

C. F. Mennander.

371.

Min Käre Son.

Det är ganska wäl, at du ännu befinnes i lifwet. Dit enwisa stillatigande i flere veckor har kunnat föra mig på allehanda tanekar. Sakerna från Finland fick jag i går med Lector Hallencreutz, och de Engelska böckerne jämte portraitet wäntar jag med första, och såge hälst, at du sielf hämtade dem hijt med dig. Det utkomna nyaste af Wet:s Acad:s Tal etc. lærer då följa dem. Ceremonielet öfwer Tornerspelet wore ock artigt at få se. Jnnankårt komma åter från England några Stenarter och Böcker, som wid Skeppets ankomst optagas och hijtförsändas. J hwad afsicht är Stenman kommen dijt? Juslen berättar, at bägge Sönerne warit hos Modren, och hielpt henne hushålla. Förblr. din trogne fader,

Upsala, d. 10. Junii, 1777.

C. F. Mennander.

Är Secret. Gahm siuk, eller wred worden, effter han aldrig mer låter höra af sig.

372.

Min Käre Son.

Närlagde underdåniga supplique lærer höra til utrikes expeditionen, och altså til dit föredragande. Jag ber, at den ju förr des helre måtte blifwa framstält och afgjord. Saken, ehuru den i framtiden kan blifwa af någon betydelighet för wår Församling, synes likwäl in præsentu casu icke wara af större wigt, än at den lærer kunna hos Regeringen afgiöras. Men om den skall underställas

Hans Maijts egit nådiga godtfinnande, så skicka skrifften äntel. med nästa påst til H. Kungl. Secret. Franck, och anmoda honom, at med första förnimma däröfwer Hans Maijts utlåtande. Långt på tiden tål icke detta mål utdragas; ty gossen är fattig, och kan allenast några weckor sig här uppehålla. War altså sorgfällig om godt slut härutinnan, och lät mig med första post weta, hwad utwäg kan därtill blifwa tjänligast, och du täncker widtaga. Förblr. din trogne fader,

Upsala, d. 13. Junii, 1777.

C. F. Mennander.

373.

Min Käre Son.

Det är ändå wäl, at du ännu någon gång täncker hälsa på mig. Gör det ju förr des helre. Haf då äntel. med dig för min räkning Les Yncas par Marmontel, som jag sedt mycket berömmas, jämwäl de än saknade Wet. Academiens Tal, it. des första nu utgifna quartal för i år etc. Meurman har jag ännu icke hört af. Stålbergs skriffthade ju kunnat skickas couverterad med honom. Lät mig innan kårt få den, ty jag längtar se den underliga avanturierens dårskaper. Jag får wäl icke tid, at dricka mit årliga watn, förr än kan ske med nästa månad. Jmellertid är det underligt, at man ännu icke ser några friska Mineralwatn af detta års påfyllning wara inkomna. De artificiella bruka några; men dem liter jag icke på. Recommendera den unge Engelsmannens sak til det bästa. Förteckningar på de nyss til våra boklådor inkomna böcker glömm du icke at taga med dig. Lät och höra åt hos Giörwell och Fyrberg, om de fåt in några mig tilhöriga continuationer. Guds milda Försyn wake öfwer dig. Förblr din trogne fader,

Upsala, d. 17. Junii, 1777.

C. F. Mennander.

374.

Min Käre Son.

Närlagde recommenderade bref til dig, som originairement lærer wara från Åbo, ankom nu med Stockholms posten hijt, och som det lærer innehålla penningar, skickar jag det strax dig tillhanda tillbaka under recommendation. Tack åter för det kårta omgänget. För mina comissioner, när de blifwit wäl bestälte, skall jag ock

tacka. Nu berättas i aviserne, at friskt Pyrmonter Watn ankommit til Stockholm. Gud regere och wälsigne dig! — Förblr. din trogne fader,

Upsala, d. 27. Junii, 1777.

C. F. Mennander.

375.

Min K. Son.

Jag märcker af detta åter hijtstälte brefwet, at folcket tror dig längre kunna trifwas hos din än du wärckel. gör. Carl Hassels död har mycket surprenerat och oroat mig. Lycka är under olyckan at hans qwarlemnade lära wara i godt tilstånd. Tack för god anstalt om Watnet och packan från Åbo. Skepparen säges nu wara i Flötsund, får se om sakerne kunna fås op i dag eller mårgon. Åtminstone ligger watnet i den nu tiltagande wärman icke til sin fördel länge på sion. Skynda på Fyrberg, at jag snart får Böckerna. Des snarare erhåller han betalningen. Förblr din trogne fader

Upsala, d. 4. Julii, 77.

C. F. Mennander.

376.

Min Käre Son.

Watnet är riktigt framkommit, och nyttias nu som bäst. Boken har jag ock fått från St. Petersburg den Porthan föranstaltat om. Den är mycket dyr i anseende til de många kopparstick; men warit så illa förwarad, at hela ena sidan blifwit groft nedsmutzad. Wid din Sal felar echabraque, och lærer den i det tillståndet wara obrukelig. Nu skickar jag Michel til Stockholm at nästa Söndag begå Communion i Finska Kyrckan. Han har Chaise, och kan således återhämta med sig den begärta Bokpackan från Fyrberg. Skicka allenast strax wid drängens dijtkomst til honom, at han aflägger och emballerar Böckerne, samt formerar Räkningen, så at drängen får i mårgon qväll eller öfwermårgon bittida afhämta bägge. Jag skref om en Låhnstols opköpande; men finner nu at den icke behöfwes.

Den andra saken har mycket bekymrat mig och kan jag icke fyllest uttrycka min glädje däröfwer, at, enligt din nu ankomna skrifwelse, inga förestälningar därom nu mera ske. Den som gifwit första förslaget på mig därutinnan har hwarcken kändt mit sinne-lag, eller betänckt den stälning jag står uti. Det måste wara skedt

antingen af en icke nog betänckt wälmening, eller, det jag icke tror mig hafwa af någon förtjänt, i afsicht at exponera mig. Jmellertid blir det min declaration, at jag icke kan gå något steg i den vägen. Nog finnas de, som äro skickeligare därtill och hogade för saken. Jmellertid har jag nödigt, at munteligen för dig detaillera de orsaker jag härutinnan bygger uppå. Hwarföre jag ber at du ju förr dess hältre och redan i dessa dagar rycker som snarast hijt, om det ock wore allenast på en half timma, at wi få talas wid. Den resande Ståhlbergs bok följer härjämte. Jag har icke nämndt om den för någon, mindre wisat den åt någon dödlig. Kan hända, at jag sedan får den med samma wilkor tillbaka. Skaffa mig snart slut på den unga Engelsmans sak. Han har icke råd at länge uppehålla sig här.

Förblr din trogne fader

Upsala, d. 11. Julii 1777.

C. F. Mennander.

377.

Min käre Son.

Stundeligen wäntar jag dig hijt. Nu är ock bästa tilfället at taga motion och göra sådana små resor, innan trägnare arbete åter widtager, då Hans Maijt, som wi håppas snart med glädje få höra, genom Guds nåd lyckeligen hemkommer.

Jag skref tydeligen til Notarien Ekholm, at jag icke will hafwa några af hans predikningar, och at den samlings hogen redan aldeles förgått mig. Min förra samling är ock under flyttningen skingrad, och i oordning kommen. Sådant oaktat skickar han på mig hela hopen och det til et enormt pris. Du kan, ehuru ock det är altför mycket, biuda honom i betalning tolf plåtar, doch icke gifwa dem honom, innan han underquitterat den härhos återgående Räkningen, som til fullo betalt. Wägrar han det, skal jag med första tilfälle återskicka til honom bunterne orörda och öppnade. Sådant plunder kan jag köpa här hela hästlass för par plåtar. Swara mig härpå ju förr dess helre. Jag förblifwer din trogne fader

Upsala, d. 15. Julii 1777.

C. F. Mennander.

Bed Fyrberg skicka Räkning, Catalogue wäntar jag från Giörwell. Hör åt, om han har något exemplar af Lavaters Physiognomiska wärck, och lät weta hwad det kostar.

378.

Min Käre Son.

Du förfarar obarmhertigt mot mig, som icke allenast gör dina visiter så ganska korta, utan ock så sällan låter mig få se något bref från dig. Jmellertid skulle jag nu som bäst behöfwa något tidsfördrif antingen genom omgänge med dig, eller flitig brefwäxling. Under watndrickandet faller tiden mig ganska lång, på en ort där jag ännu icke hunnit förwärfwa mig många bekantskaper, och mine fåå wänner äro stadda på landet, så at lefnaden är nog solitaire.

När Hans Maijt genom Guds nåd til allmän glädie snart hemkommer, och de lediga syslorna skola förgifwas, söker du wäl bewaka Porthans wälförtjänta befordran. Til Theol. Professionen härstädes skulle för min del hälst önska Theol. adjuncten Hydrén, i hwilcken man finge en fogelig Camrat. Wår Acad:s Jubel sak är understäld Hans Exc. Cancelleren, som däröfwer lærer i underdånighet inhämta Hans Maij:ts egen nådiga tancka. Jag har warit sinnad, at i höst anställa en liten visitations resa. Men den kan icke anträdas förr änn in medio Septembris, sedan skörden är slutad; och tiden därtill blifwer altför kårt, om något Jubilæum kommer at hållas. Så at jag är rätt willrådig. Sök ju förr des helre afsluta handeln med Ekholm om hans Predikningar til det prijs jag bestått, at jag måtte kunna skicka dem tillbaka, i fall han ei därmed åtnöjes. Lät mig ock få Fyrbergs Räkning. Med Capit. Gustav Fridr. Wallis är från London til mig skickad en låda med Mineralier inlagda i 13. särskilda papper. Lät höra effter denna Capit:s ankomst, och emottag lådan, samt skicka den med säkert tilfälle wälförwarad hijt. Skrif för all ting flitigt, åtminstone hwarannan post.

Gud wälsigne dig! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 25. Julii 77.

C. F. Mennander.

En del af Watn bouteillerne äro icke så friska som borde. Doch hielper jag mig med dem.

379.

Min Käre Son.

Jag är just glad, när jag, ware sig med bön eller påck, kan få några rader af dig.

Fast Porthan är sådan Philosoph at han satt sig öfwer alt jordiskt, som det ser ut, måste likwäl des wänner söka hielpa honom, som en ganska skickelig karl. Befordra ock Pryssen, som en gammal wän til tjenlig character wid des afsked. Den lilla Engelsmannens sak håppas jag at du hielper snart til slut. Han kan icke uppehålla sig här öfwer denna månaden som nu ingår.

Närlagde bref ankom nu från Gösens äncka. Hennes söner, af hwilcka i synnerhet de twänne yngre synas wara wälartade, behöfwa wisserr. hielp; ty fattigare andelsmenn känner jag icke. När altså vacance blifwer wid Ekestubbiska Stipendium, så bed Hans Excellence wara nådig emot dem præferablement för andra. De äga platt intet, sedan ock gården nu är såld. Ju diupare jag kommer i kårgen, ju mer är watnet opblandat med gammalt förskämt, så at jag aldeles måst cassera par bouteiller. Detta har skedt däraf, at din Fransos icke undersökt dem mot dagen, utan på god tro emottagit hwad honom gifwit blifwit. Jag är glad, at det nu lider til slut med watncuren, hälst ock wäderleken ofta warit olämpelig. Jag wäntar swar på mit förra. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 29. Julii, 1777.

C. F. Mennander.

380.

Min Käre Son.

Jag hade nu bref af Olov Pryss, hwari han berättar sig wid afskedstagandet icke wara betjänt med Lagmans eller HåfRätts Råds caractere, utan wil, om så skall wara hafwa CancellieRådstitel, eller hälst adelskap för sig och sin son.

Man har all orsak at befara, at Prof. Christiernin blefwe en orolig Camrat i Consistorio Ecclesiastico om han blefwe Theologus, hwarföre jag, som ock sidst skrefs, hälst såge, at Adjuncten Hydrén erhöle den syslan.

Om Hans Excellence R.Rådet Scheffer behagade skrifwa et ord til sin repræsentant wid Ekestubska testamentets disposition, Landshöfdingen i Åbo, för Gösarne, erhöle de säkert stipendium. Ellies förgås de.

Haf Porthan och Calonius i minne, samt Räkningarne hos Ekholm och Fyrberg. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 5. Aug. 77.

C. F. Mennander.

381.

Min Käre Son.

War så god, at jämte närlagde bref tilstålla Hr Notarien Ekholm 75. Dr. K:mt til hwilcket prijs han låfwat lämna Lijkprediknigarne; så at den wigtiga saken är sluten.

Skrif du man flitigt mig til om allehanda, och frukta icke, at någon får se brefwen.

Det gläder mig, at Porthan och Gösarne blifwa hulpne. Ol. Pryss kan wara nögd med den tillstyrkte characteren.

Lät höra effter den Londonska Skepparen, som har til mig en låda med Stenarter, och förmodel:n redan är dijt framkommen. Skicka sedan denna låda wäl förwarad til mig med Prof. Murray, som effter Prof. Bergmans berättelse i instundande wecka täncker resa hijt. Om den förr nämnde boken, Lavaters physiognomie finnes hos Giörwell, så lät et exemplar däraf då följa med.

Målningarne ankommo i dag med sina nya kåstbara infattningar. Jag tackar mycket för god anstalt, och gratulerar til den (*sic!*) nya heders förrättningar, samt önskar reelle påföljande förmåner. J tisdags slöt jag watndrickandet. Dit contrefait får jag wäl snart tillbaka, botat för sina skela ögon. Under alsköns sällhets önskan förblifwer din trogne fader

Upsala d. 8. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

382.

Min Käre Son.

Sedan min watndrickning slöts i början af förra weckan, har jag för motions skull giordt åtskilliga små resor och excursioner, samt sidst i sällskap med öfwerståhållaren Rudbeck, til Hospitalerne i Weckholm och Enköping at effter ÖfwerDirectionens förfatning hålla i dem visitation. Återkomsten hijt skedde i fredags affton sent, så at jag icke kunde beswara dit med den posten aflåtna bref. J den ställning du nu är, bör den tanckan aldrig falla dig inn af (*sic!*) öfwer gifwa tjänstewägen, sedan du skridit så långt fram däruppå, samt därwid användt så mycken möda och kåstnad. Mag. Kreander råkade wara hos mig i dag til middagen wid påstens ankomst, så at jag strax kunde underrätta honom om den douceur han har at wänta, hwilcket icke litet opmuntrar hans oroliga och under bekymmer om sin framkomst hijt och dijt kastade sinne. Jag såge gärna,

om Pryssen, en gammal wänn, kunde få den åstundade characteren, och är wiss uppå, at du på det ömmaste bewakar det till Åbo Academies fördel giorda Arkenholtzska Testamentet. Mina saker skickar du wäl ock hijt med första tillfälle.

Denna dags påst medförde Mathesii bref från London hwari han berättar sig hördt, at saken, som är i den församlingen i twist, skulle afgöras effter Ministerns inlämnade berättelse, och anhåller högel. at få däraf communication innan utslag faller. Är ännu icke något swar ankommit angående den unge engelsmannen? Han längtar hem, och hans omständigheter lära icke tillåta långt dröjsmål. Gud wälsigne dig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 19. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

Jag wäntar dagel. få se dig här. Är Juslén ännu där qwar, så tag honom med.

383.

Min Käre Son.

Ehuruwäl mina omständigheter äro sådane, då både hog och kraffter at arbeta dagel. aftaga, och jag förmärcker at lifsluset begynner brinna i pipan, at jag har nödigt snarare, så långt möjligt är, förminska än utwidga mina göremål, och inskränka dem inom det aldra oundgängeligaste, wil jag doch följa dit råd, och til en början skrifwa för den omförmälta wännen, men skicka mig med nästa post et utkast till modell af sådana bref.

Jag fant så för mig brukeligt, at Americanska Prästsakerne blifwit en tid bortåt här consistorialiter handterade. Men om Hans Maijt täckes ställa sit nådiga swar enskildt til mig, kommer saken åter i den gång, som jag tror at den af ålder warit.

Så snart swar ankommer ifrån Ministern i London, så befrämja den unge Engelsmannens sak til slut.

Ju förr dess helre önskade jag se dig här. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 22. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

384.

Min Käre Son.

Hosgående Fru Leches bref ankom nu med posten. Nog känne wi hennes torfftighet med många barn, och at hon så wäl som någon skulle förtjäna understöd af pension. Men swårigheten at erhålla den ibland så många sökande och behöfwande är ei mindre bekant. Och om mit minne ei bedrager mig, är redan i den delen något försök för henne giordt. Jag ser ingen utwäg til hennes hielp; så framt icke kåppymningswårcket wore i det tillstånd at med något gratial understödja henne, för hennes Sal. mans skull, hwilcken wårckel. war den första, som här i riket utöfwade kåppymningen. Jag skickar därföre hennes bref til dig, som har tilfälle at utröna, huruwida någon hennes räddning genom den utwägen kan wara möjelig. Den lilla änckehielpen af 8. T:r Spanmål hon har från Åbo förslår icke långt.

Tack för god anstalt om Stenlådan från London, och för winet. Mathesius, som jag ser af et des nyss ankomna bref, swäfwar ännu i fruktan för klagomål öfwer sig och församlingen. Så snart swar kommer om den unge Engelske PrästCandidaten, sök befrämja den saken til slut. Cancellie R. Gref Gyllenborg som jag nyl. hade tillfälle at tala med, trodde, at Collegium därwid icke skulle hafwa något at påminna. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 25. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

385.

Min Käre Son.

Assessor Iuslen återreste i mårgons sedan han par dagar roat mig. Jag har warit i ständelig förwäntan, at ock få se dig här, och håppas, at därmed nu mera icke drages långt ut. Åtskilligt nödwändigdt har jag at tala med dig om, och den andra saken tyckes icke hafwa någon brådska med sig, utan wäl tåla til des opskiutas.

Aflämna närlagde bref i Hans Exc:s Gr. Liewens egna händer. Det är en recommendation för Probstens Idmans Son at blifwa befordrad til Kungl. HåfPredikants caractere. Fadren tror des lycka däruppå mycket bero, och har så offta begärt af mig en sådan föreskrift, at jag icke undgå kunnat at den afgifwa. Det kan hända

at RiksRådet wid det tilfället jämwäl påminner sig sit löffte til mig om estamper.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 29. Aug. 1777.

C. F. Mennander.

386.

Min Käre Son.

Sedan Husesyner äro hålne på de Biskopsstolen underliggande hemman, och däribland på hemmanet Qwarnen eller Qwarnberg, på hwars ägor en porcellains eller Lerkärils fabrique är anlagd, den Hr. Öfwerjägmästaren Rudbeck nu säger sig äga, blir nödigt, innan något vidare steg tagas kan, at få en afskrift ur Commerce Collegio af Sal. Archeb. Henric Benzeli ytrande, då Mantals commissarien Berggrén sökte privilegium at denna Fabrique oprätta. Det har följt med Landsh. Grooths betänckande. War beskedlig, och skaffa mig ju förr des helre detta document. Närmare oplysning gier närlagde Nota.

Med Skepps Capit. Unander, som antingen redan dijtkommit eller snart wäntas från London, följa åter par böcker til mig, dem du emottager och hijt bestyrer. Torde hända at han ock har några til mig destinerade Mineralier. Man får underrättelse om Skeppet på Totties contoir.

Dagel. wäntar jag dig hijt. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 2. Sept. 1777.

C. F. Mennander.

387.

Min Käre Son.

Jag önskar, at resan måtte gå lyckeligen, och hälsan wara god och beständig!

Närlagde bref ankommö nu med posten. Det til Gahmen tilställer du honom wid första tilfälle. Han skref mig nu til.

För en stund sedan rann det mig i minnet, at Sal. Arckenholtz flere gånger låfwade mig, at hans litteraire corespondence, som war widlöfftig och med de lärdaste männ i hela Europa, effter hans död skulle föräras til Åbo Bibliothek. Männe han icke i sit testamente giordt härom förfatning, eller disponenterne finna sig wid, at lefwerera dessa bref antingen dijt eller til något annat publikt

ställe? Skada wore om de blefwe förstörde. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 9. Sept. 1777.

C. F. Mennander.

388.

Min Käre Son.

Jag har warit rätt orolig öfwer din under resan iråkade opasslighet, och fägnar mig mycket åt det du nu skrifwer, at du åter mår tämmel. wäl. För Guds skull, akta hälsan på det nogaste, i synnerhet därigenom, at du alltid håller hufwud, maga och fötter wäl klädda och warma. Dina Financer behöfwer du icke sörja öfwer; ty när jag får weta pertinent deras tillstånd torde wäl blifwa möjeligit, at snart nog ställa dem i ordning.

Documentet är godt; men man har det här förut. H. Benzeli tillåtande wore mycket angelägit. Lät altså widare sökas däreffter. Förbl:r Din trogne fader,

Upsala, d. 12. Sept. 77.

C. F. Mennander.

389.

Min Käre Son.

Jag hinner nu icke widlöfftigare swara utan endast berätta, at Spännlådan är riktigt framkommen. Spännen äro rätt wackra, och jag tackar för dem, ehuru de till mit bruk äro nästan för flychtiga. När du framdeles behöfwer penningar, och min cassa kan det tillåta, will jag betala så wäl dem, som Medaillen. De öfriga mig offererade meublerne gör jag icke med, utan stå de bättre hos dig. Doch om Liusstakarne, knifwarne och skedarne kommit bland dina arfssaker från Finland, och äro sådane, at du ändå täncker dem föryttra, kunna de följa med dig wid nästa hijtkomst, då jag will dem för det utsatta priset behålla. Jmellertid är det mig kärt at du nu är i något renare watn och arrangementet för framtiden på (*sic!*) wi wäl snart widare språka tilsammans om. Benzeli tillåtelse på Foyans wärckets oprättande måste ofelbart ligga wid acten, och gör du ganska wäl, om man får afskrift däraf. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 19. Sept. 1777.

C. F. Mennander.

390.

Min Käre Son.

Nycklarne emellan lærer icke finnas någon synnerlig skilnad. Åtminstone öppna bägge lådorne i den lilla Bureauen. Jmellertid skickas härhos på begäran den andra tillbaka.

Det är wäl, at du betalar Fyrbergs räkning; men giör det med 2. a 3. pl:s afprutning; ty jag känner och har offta warit ute för det slags folckets dryga debitering.

Ehuru mycket jag högaktar Hr. Kongl. Secret:n Schröderheim, och skall söka i all ting giöra honom till wiljes, kan jag doch icke på det föreslagna sättet interessera mig för Kl. Håfpred. Ramström, den jag ganska litet känner; men hördt mycket berömmas. Jag wägar icke inkomma med sådane underd. recommendationer, och stiftets barn skulle förtycka et sådant steg af mig. Lät mig weta, om jag skall skrifftel. swara Hr. Kl. Secreteraren, eller om det är nog, at du på anständigt sätt gifwer dessa mina betänckligheter wid handen.

Prof. Berch har bedt mig hos dig anmäla des ansökning om fylnad i lönen som Kungl. Secreteraren Mannerheim skall hafwa til föredragande. Jämwäl Prästmannen Wirtzenius, som har 34 tjänste-år i Prediko ämbetet, ber om din hielp til befordran wid det lediga Nousis pastorat. Lät mig weta, om och hwad du uträttat i dessa och andra mål jag anlitar dig om. Sällan får jag något enda ords swar.

Hwad är, som hindrar Pryssens afsked, och hwaruppå ankommer dröjsmålet med Porthans fullmagt?

Gud stärke din hälsa och gifwe dig alt godt. Önskar din trogne fader,

Upsala, d. 3. Oct. 1777.

C. F. Mennander.

391.

Min Käre Son.

Dit sidsta bref förmälte om någon din opasslighet, och som jag med denna posten icke haft någon kunskap från dig, är det naturligt, at någon oro hos mig opkommit. För all ting sköt hälsan wäl, och akta dig noga för förkylning, som är wärsta fienden i detta vårt nordiska climat.

Det är underligt, at Ministern i London icke redan swarat om den unge Harris, huru wida han kan här ordineras. Som wintern är för dörren, så är gossen rätt orolig, längtar hem och hans omständigheter fordra. Men som saken är i underdånighet hos Hans Maj:t anmäld, kan jag icke tillåta honom resa, innan swar ankommit.

Jag ser af en Holmbergs catalogue, at boken Les Yncas af Marmontel lærer finnas på hans boklåda. Tag et exemplar för mig, och betala det, om några penningar öfwerblifwa, sedan Fyrberg är förnögd.

Jag har förtröstat Ol Pryss, at få wid afskedstagandet rev. Secreterare character. Se til, at han därmed blir soulagerad. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 4. Oct. 1777.

C. F. Mennander.

392.

Min Käre Son.

Hierteligen önskar jag snar och fullkomlig restitution!

Med Herr Prof. Bergman, som i går eller i dag reste dijt, afskickade jag mit uhr, hwars kädja gått af, och som här icke kan fullkoml. repareras, i synnerhet om, som jag fruktar, ny kädja behöfwer insättas. Han lærer oförtöfwat hälsa på dig, och drag då strax försorg, at det af någon pålitelig uhrmakare blifwer i fullkomligt stånd satt, och jämwäl justerat; och sedan om icke förr med något säkert tillfälle, så åtminstone med bem:te Professor, kommer hijt tillbaka.

Mag. Kreander är nu här blefwen Iuris Licentiat. Han lærer i dessa dagar infinna sig där, och har hos Hans Exc:e Åbo Acd:s Cancellor två ansökningar. 1:o at få sub proprio præsidio legitimera sig i Åbo til Doctoratet, och 2:o af blifwa extraord. Juris Adjunct. Mig tyckes, at hans begäran i bägge delarne är billig och bijfallelig; hwarföre du icke lærer underlåta, at understödja den.

Mina commissioner lærer du wäl icke aldeles förgäta. Böckerne från England måste längesedan wara ankomne, och deponerade i Totties Contoir; så at med dem icke lærer behöfwas större möda, än at de afhämtas. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 14. 8bris, 1777.

C. F. Mennander.

393.

Min Käre Son.

Ehuru jag med denna post icke hafft någon underrättelse om beskaffenheten af din hälsa, hoppas jag och, at enligit det du sidst skref, den åter repar sig. Lärda Tidningarne fölgde åter i dag icke med. Lät påminna at de komma nästa post.

Engelska Böckerne, dit contrefait och åtskilligt annat, som jag begärt, hoppas jag snart blifwa hijt bestyrdt, jämte et paquette Åbo saker, som Calonius berättar redan i sommars wara til dig öfverskickat. Uhret väntar jag ock tillbaka, reparerat och wäl justerat, om ei förr, doch säkert med Prof. Bergman.

En tunna Tysk frukt, hälfften Stetiner och andra hälfften Borstocker, om de fås för skäligit köp, är du så god ock skickar hijt, med först afgående Jakt, så wida wintern snart kan infalla, och frukten på wägen förskämmas.

Lät mig med första weta, hwad en ganska commod Länstol kâstar, item et pälswärck under en kappräck, antingen af Råfpolar, eller andra lätta och tillika starcka Skinn. Erforderliga penningar, ehuru klen cassan är, skola sedan strax öfwerstyras. Hörer man ännu icke något om unge Engelsmannens sak? Skrif flitigt. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 24. 8br. 77.

C. F. Mennander.

394.

Min Käre Son.

Det är mig ganska kärt, at din hälsa dagel. förbättras. Så täta anstöter böra wara krafftiga påminnelser, at wårda den på det ömmaste. Tack för god anstalt om sakerne; men Skepparen Möller är ännu icke ankommen.

Min mening war och är ännu, at man hos någon Meublehandlare skulle opköpa en länstol, den beqwämligaste man där finner. At sielf låta giöra den, har mycket krängel med sig.

Pälswärcket jag skref om, bör wara så tilräckeligit, at man kan slå det wäl dubbelt om magen. Armarne böra ock wara långa och wida. Öfwertåget kan ei bli annat, än swart drojet elr. Camlott de Bryssel.

Glöm icke at skicka mig Fyrbergs räkning; icke heller N:o 81 af Stockholms Lärda Tidningar, som saknas.

Alla begynna undra, at det går så långt ut med Eloqu. professionen i Åbo, och Pryssens afsked. De mena, at därunder ligger någon hemlighet. Men jag har sagt, at det beror på Hans Exc. Cancellarens återkomst, som icke heller ännu lærer återkommit til Stockholm. Engelsmannen är jag brydd med. Han har nu skrifftel. inkommit och begärt få än i höst resa hem. Jag väntar ännu en och annan vecka, innan jag anmäl hans åstundan hos Hans Maj:t. Eller, tör hända, at jag kan öfwertala honom, at förbli här öfwer wintern.

Capit. Mellercreutz war just nu här, och bad hälsa dig.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 31. Oct. 1777.

C. F. Mennander.

395.

Min Käre Son.

Uhret och det öfriga är riktigt framkommit, och tackar jag mycket för god anstalt.

Det fagnar mig, at Åbo Academies saker snart komma til slut. Du lærer wäl då icke förgäta, at söka procurera Ol. Pryss Revisions Secreterare afsked, hwarom jag förtröstat honom.

Dubbelt nådeår, ty det ena följer altid ecclesiastique syslor åt, där encka och omyndige barn äro, kunde wäl Fru Hassel förtjäna. Men då man besinnar, at hennes moderliga klenighet ändå utöser alt hwad hon hafwer på sine liderliga Söner, är det just icke någon meriteire gärning, at procurera henne en sådan nåd. Mig tyckes, at Porthan, som länge och med mycken nytta, samt så godt som utan all lön, wid Academien tjänat, nu kunde rätt så wäl wara til Prof:s lönen berättigad. Huru lider det med hans parentation?

Jag har besinnat mig angående hälsan och tror, sedan min garderobe är reviderad, at jag ännu detta året kan begå mig med mina förra foderwärck. Men en ny oförmodad utgift förefaller i stället. J går mårgons bortstals ur salen GullKnapsKäppen, den jag i synnerhet för Sal. Canc.R. von Stiermans skull, som testamenterat mig den, satte mycket värde uppå, såsom ock en paraplué. Och som jag icke kan hoppas återfå käppen, så hör åt hos Suther, hwad en gullkrycka med en wacker spanskrör kostar. Den kan wara antingen

slät, eller på något tjänligt sätt utarbetad; men icke emaillerad. Jag anförtror dig i Guds vårdnad, och förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 7. Nov. 1777.

C. F. Mennander.

N. 81. af Lärda Tidningarne skickar du mig med nästa tillfälle.

396.

Angående Engelsman Harris prästvigning så får jag just i dag bref från London med den underrättelse¹ det Ministern Bar. Nolcken berättat, at Regeringen icke hafft någon objection emot hans ordination härstädes, hwarom Ministern sagt sig länge sedan lämnat swar. Det måste altså ligga i cancelliet. För Guds och den fattige gässens skull laga så, at saken strax föredrages och nådigt utslag faller. Effter 14. dagar wid pass blir ordination, och då kunde han komma med, samt kanske än i höst retournera til sit fädernesland. Swara mig härom med nästa post, och lät då den saknade och flere gånger omskrefne nummern af Lärda Tidningarne följa med. Med Skepscapitain Bawell, som nyl. från London afseglat på Stockholm, får jag åter et litet convolut böcker, som du låter höra effter antingen på skeppet eller Totties contoir. Förbl. din trogne fader,

Upsala, d. 18. Nov. 77.

C. F. Mennander.

397.

Min Käre Son.

Tillståndet för den unge Engelsmannen John Harris, at blifwa här ordinerad, kom i rättan tid fram. Till följe däraf admitteras han i dessa dagar til examen.

Vice Pastoren i Lundo, Gustav Bång lärer nyl. hafwa skrifwit dig til om sin ansöknings befrämjande til Rimito Pastorat. Lijkaledes har v. Pastor Wirtzenius bedt mig wara sig behielpelig til Nouis Kyrckoherde sysla. Bägge äro mycket förtjante, skickelige och

¹ *Tähän asti eri käsialalla jülkeenpäin lisätty, jatko K. F. Mennanderin käsialaa; tämä 18. XI. 1777 p:tty on vain katkelma, kirjeen alkupuoli on poissa.—Ända hittills med annan stil, fortsättningen K. F. Mennanders handstil; detta brev av den 18 november 1777 är blott ett fragment, början saknas.*

ganska torfftiga menn, så at du gör wäl, och har at wänta Guds wälsignelse, om du kan til deras hielpande wid dessa tilfällen något bijdraga.

Redan wid slutet af förra månaden insände jag underdånigt förslag til Bönedagars texter för instundande år. Men ännu hörer man icke, at placatet utkommit. Gör dig underkunnig i inr. civile expeditionen, om den saken är föredragen. Under önskan om alt godt, förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 28. Nov. 1777.

C. F. Mennander.

398.

Min Käre Son.

Det är mig omöjel:t at i sådan hast som nu är, då posten för menföret nyl. ankommit, och strax skall afgå, något utlåta mig öfwer de mot Mathesius anförda beswär. Det kan jag allenast i gemen säja, at mannen, så långt jag känner honom, är full med nijt om Guds ära, församlingens bästa, och fäderneslandets nytta och heder. Jag har ibland andra prof därpå därutinnan, at han hemförskaffat flere där afledne Siömäns qwarlåtenskap, den jag effter des anwising deras anhörige i Finnland tilstält. Om han råkat i något mål förgå sig, som torde hafwa härrört mäst af någon missämja honom och Springer emellan, hwilcken ännu skal wara mycket rörig man, som han war här hemma, kunde det anses som skedt af misstag och förhastande, och rättas genom alfvarsam correction, hwareffter jag är tämmel. wiss at han rättar sig. Han skref ock icke länge sedan, at de missnöjde Församl:s ledamöter åter begynna wäl förlikas med honom. Det förefaller mig altså nog hårdt, om han skulle suspenderas, innan han fått afgifwa sin förklaring, som torde oplysa åtskilliga omständigheter. Närmare känner jag icke sakens beskaffenhet.

Ibland andra förtretligheter, som här under stundom möta, är icke bland de minsta en och annan process som wäckes angående en och annan ArchiBiskops stolens tilhörighet. Nyl. tilstältes mig genom Landshöfdinge ämbetet til förklaring en Lieut. von Küssells prætention, at komma i possession af et litet hemman eller torp, Gammaläng kallad, i grund af några 100. års gamla documenter. Däribland är närlagde Lagmans Rättens extractum protocoll, som i anseende til sin ställning, och i synnerhet den effteråt skrifna

clausulen synes nog besynnerligit. Lät genom någon pålitelig din wänn i HåfRätten låta jämföra detta med protocollsboken. Sedan är mig i synnerhet nödigt at weta, hwad slut Kungl. HåfRätten sielf detta mål angående stadnat uti, som af des protocoller lærer kunna inhämtas. Jag önskade ju förr des helre få härom pålitelig kunskap. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 2. Dec. 1777.

C. F. Mennander.

399.

Min Käre Son.

Redan i slutet af 8:ber insände jag i underdånighet genom civile expeditionen Förslag til Bönedags texter för nästkommande år. Men som ännu icke höres af sielfwa placatet, som Hans Maj:t i nåder låfwat i November utfärda, begynner jag twifla, at förslaget blifwit förlagt. Hör för all ting effter, huru härmed är beskaffat.

Sök ock så bemedla, at Mathesius i London icke blir suspenderad, innan han fått på beswären förklara sig. Jag känner icke sakens beskaffenhet; men Mannens character känner jag, at han är både bland de lärare och opbyggelige Präster. Har han i något förgått sig, är jag wiss uppå at det icke skedt i ond mening.

Skaffa mig jämwäl den sidst begärta underrättelsen ur HåfRätten och det där förwarade Lagmans Rättens protocoll. Sedermera har jag kommit på spår, at HåfRätten skall wid början af år 1677. fält dom i denna saken. Lät se däreffter ty den wore mig altför nödig, så wida jag här icke kunnat öfwerkomma några oplysningar.

Wirtzenius och Bång recommenderas ytterligare, den förra til Nousis och den sednare til Rimito Pastorats erhållande. Bägge hafwa många förtjänster öfwer sine medsökande. Wid Nousis lærer wäl Walwikska Familien och Prof. Planman göra alt hwad de kunna för en ung Magister Achrenius, som gifft sig i den släkten, och är Planmans Swåger. Men han war icke född, då Wirtzenius redan war i ämbetet. Han har ock länge lefwat utan tjänst och lön, så at han förgås, om ei snar hielp mellankommer. Bång åter war länge Magister docens wid Academien, och har nu i många år sutit wid en af de minsta Sacellanierne. Är en lärde och exemplarisk man.

Vale! Pater tuus,

Upsala, d. 5. Dec. 1777.

C. F. Mennander.

400. Min Käre Son.

War wälkommen hijt til helgen. Om föret någonsin tillåter, skall jag dagen för Juhlaffton låta Michel komma dijt med den lilla wagnen. Då få wi talas wid om det ena och andra. Men se til, at du då har wiss kunskap och widimerat extractum protocolli med dig, huruwida Håfrätten, som berättas, wid början af 1677. genom dom afhulpit saken angående hemmanet quæstionis. En käpp med gullkrycka kunde ock på öppet köp följa med. Angående Bönedags placatet har jag intet swar fått. Kan ske jag ock behöfwer från Görwell en och annan Bok, hwarom med nästa post skal skrifwas. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 15. Dec. 1777.

C. F. Mennander.

401. Min Käre Son.

Gärna skickar jag wagn och hästar til dig; med (*sic!*) du ser sielf, at nu, och om föhret icke förbättrar sig til måndagen, blir omöjel:t at komma dijt fram med wagnen hwarken på medar eller kälkar. Jmellertid, om det sig giöra låter, skal Michel wara där nästa måndag. Haf då med dig kunskap, om något finnes i Håfrättens protocoller angående det omtwistande (*sic!*) hemmanet, item: huru det gått med Mathesii sak. Noch om Bönedags placatet etc. Tag ock med dig et exemplar åt mig af de större Almanachorne; så ock från Görwell *Zachariæ Biblische Theologie*, jämte underrättelse, hwad den kåstar. Jag önskar, at Peträji ansökning måtte lyckas; men wet icke huru därmed går. Den torde stadna tils effter helgen. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 19. Dec. 1777.

C. F. Mennander.

402. Min Käre Son.

Nu har jag mycket at beswära dig med, och anförtro dit sorgfälliga bewakande:

1:o Följer härhos Regements Pastorens Runboms supplique til Hans Kungl. Maijt om Nysätra pastorat. På hans trägna begäran, som är en lärd och förtjänt man, måste du lefwerera den i Hans Maij:ts egna händer, antingen sielf, eller genom någon annan. Och

det ofördröjeligen, så wida här är maximum periculum in mora, medan förslaget redan varit en och annan vecka inne.

2:o Ligger här bredewid min egen underdåniga ansökning til Hans Maj:ts med sina allegater, om det så kallade Porcellains Brukets bortflyttande från Fiby och Qwarnberg. Läs den igenom, innan den insinueras i Cancelliet; och som förmodel. Commerce Collegium, som gifwit detta wärk privilegium, lærer först höras, så se til, at betänckandet därifrån blifwer favorabelt, och sedan Hans Maj:ts nådiga utslag äfwen så. Samma waksamhet behöfwes ock

3:o wid en förklaring Cammar Collegium genom Landshöfdinge Ämbetet infordrat af mig däröfwer, at MantalsCommissarien Berggrén blifwit från Qwarnby hemmanet opsagd. Så snart Landsh. hinner sätta op sit betänckande, som lærer snart nog ske, komma documenterne in til bem:te Collegium. Läs dem där igenom, och war waksam wid sakens bedrifwande. Det är af mycken wigt, at få honom och hans anhang skildt wid hemmanet, och få fri disposition däröfwer. Ty i annor oförmodad händelse stadnar ock den nya antagna bondens underhållande på min kostnad.

Om du finner nödigt, at jag i dessa mål behöfwer skrifwa någon til, så lät mig det weta. Tack för god anstalt om Böckerne etc. Et quartal wet. Acad:s handl:r och 3. des Tal har jag likwäl nu in duplo. Gärna hade jag sedt dig här tillbaka. Men denna gången torde det varit rätt så godt, at det icke skedde. Ty, effter Fru Helwiks berättelse, skal hela den tilämnade lustbarheten stadnat i idel strunt och lapperi. De böcker, som ännu saknas på min upsats, behöfwa icke där tagas; ty jag torde kunna få dem här hos Swederus.

Effter den anwisningen du fick under härwarandet, lærer wara snart efftersett, om i Håfrättens protocoll på den utsatta dagen eller däromkring något finnes angående det i twist dragna hemmanet eller torpet. Jag wille gärna ju förr des helre få slut i dessa saker, som altid oroa et sinne, hwilcket älskat och i all sin tid fått lefwa i stillhet och ro.

Jag tillönskar dig Guds wälsignelse och förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Jan. 1778.

C. F. Mennander.

403.

Min Käre Son.

Det är mig ganska okärt, at Runboms ansökning kommit för sent in. Han gjorde sig hopp om ganska god wärckan däraf. Du har warit nästan för snabb i portraitets beställande. Man hade wäl ännu behöft besinna sig därpå. Jmellertid ber jag at aftalet må ske på det sättet, 1:o at om betalningen förut accorderes, och at 2:o icke et enda aftryck blifwer utlefwererat i andras händer. Jag önskar och få förut se den til gravuren beredda målningen. Men at Acrell sielf skulle därföre resa hijt, är aldeles onödigt. Jag hade trodt, at det bästa swaret i sådane mål som de, om hwilcka Herr HofCancelleren mig tilskrifwit, och det enda som wäntades, wore det, då af utgången skönjes, at man effterkommit befallning. Nästa post skal jag opwachta Wälbem:te Herren. Bröst- och hufwudwerck hafwa nu åter någon tid hållit mig innom hus. Haf mina angelägenheter i sorgfällig minne. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 16. Jan. 1778.

C. F. Mennander.

404.

Min Käre Son.

Angående Fyrbergs återstående räkning som ock om projectet til Matrikeln skal jag swara nästa post.

Lät du mig ock äntel. med den näst därifrån gående få weta, huru wida i Håfrättens handlingar något finnes angående det om-twistade hemmanet. Den sidsta anwisingen gaf i det närmaste tiden tilkänna, då saken lærer hafwa warit före. Communication med mig är skedd nästan för 2. månader, och jag wille gärna swara ju förr des helre. Haf ock de andra målen i godt minne. Schröderheim låfwade wara Wirtzenius behielpelig til Nousis, och Mag. Bång til Rimito Pastorat. Påminn honom därom. Men om Slåtspastoren Mennander kunde utom förslag erhålla detta sednare, wore ganska wäl. Han är siuklig och har många barn. Braf karl och opbyggelig Präst därjämte. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 20. Jan. 1778.

C. F. Mennander.

405.

Min Käre Son.

Projectet til Matrikeln följer härhos tillbaka.

På det Fyrbergs äldre räkning icke måtte längre spöka effter,

så betala den med hosliggande 360. Dr. eller 20. RD. och skicka mig så räkningen quitterad tillbaka. Något öfwer 2. RDr. äro wäl afprutad; men räkningen är så hundfatt opsatt, at den ganska wäl tål en sådan rabatt. Fortfar han i sådan dyrhet, måste jag för framtiden opsäja all handel med honom. Säg honom det.

Effter alt utseende, som närlagde nota utwisar, måste finnas betydelig defect uti de af Giörwell köpta Oeures de Demosthene et d'Eschine, och första tomen däraf. Stig sielf til honom, och begär, at defecten suppleras. Tag tillika hos honom et wackert exemplar af D. Lidéns graverade portrait, och skicka det hijt wid nästa tillfälle. Enligt annonsen utdelas det til samlare gratis. Får man icke i Håfrätten närmare reda på den där efftersökta saken? Förbl:r din trogne fader

C. F. Mennander.

(Ilman päivämäärää; alkuperäisessä kirjekokoelmassa sidottu 20. I. 1778 ja 30. I. 1778 p:tytjen väliin. — Utan datum; i den originala brevsamlingen inbundet emellan 20. I. 1778 och 30. I. 1778 daterade breven).

406.

Min Käre Son.

Tack för underrättelsen från Kungl. Håfrätten. Man måste hielpa sig fram därmed så långt man kan.

Bewaka nu jämwäl sorgfälligt de andra sakerne, så wäl den, som gick til Hans Kl. Maij:t om porcellains fabriquens bortflyttande från hemmanet Qwarnen; som den til CammarCollegium afgångne förklaringen angående hemmanets besitning, som den gamla och odugeliga Mantals Commissarien påstår. Denna förklaring är redan afgången til högwälbem:te Collegium jämte Landshöfdinge ämbetets betänckande, som jag tror wara favorabelt. Läs handlingarne där igenom, och war så mycket opmärksammar wid dessa saker, som ÖfwerJägmästaren Rudbeck, hwilcken ligger under alt detta, icke såfwer, utan ställer alt i rörelse, som han åtkomma kan. J synnerhet förmodar jag icke at oinskränckt disposition af hemmanet och åboers tillsättande därå, mig från ärkännes. J den händelsen, som icke gärna kan supponeras, hade jag ock mycken olägenhet och kåstnad däraf, at en annan Bonde är antagen, den jag då med hustru och barn finge underhålla.

Här går et rychte, som skulle von Troil snart blifwa Bisköp i Stockholm. Jag afundas honom icke den lyckan. Men som sådane förändringar icke gärna pläga ske utan då någon wacance förefaller, och min fullmagt tillägger mig alla de rättigheter mine Företrädare haft, förmodar jag den berättelsen icke hafwa någon grund. Saken är öppen då jag bortgår; och därtill är effter alt utseende icke så långt, at någons tålmod dessförinnan skulle hinna uttröttas.

Förbl:r med önskan om all sällhet din trogne fader

Stockholm (*sic!*), d. 30. Jan. 1778.

C. F. Mennander.

407.

Min Käre Son.

Jag tror dig ytterligare på det trägnaste, at du alt framgent med all sorgfällighet bewakar AB. Stolens och mina angelägenheter, til des godt slut i dem kan falla, som jag wäntar och förmodar, i så billiga saker, som dessa äro i mina ögon.

Jnnan kårt kommer min förklaring in angående et annat hemman, som man söker få undan AB.ämbetet. Det ser ut, som någre hade sammansatt sig, at roa mig med sådane processer.

Denna posten medförde bref från Pastor Mathesius i London. Jag ser honom wara mycket oroad öfwer de mot honom wäkt klagomål, af hwilcka han då ännu icke fått del. Han ber mig anhålla för sig om 3. månaders permission, at komma til fäderneslandet. Jag har warit mycket bekymrad hwad härwid står til görande. Men som han slutel. underkastar saken mit godtfinnande, täncker jag råda honom, at hafwa anstånd med denna begäran, åtminstone til des han in loco afgifwit förklaring öfwer klagomålen.

Huru lider det med den omtalte kryckan och käppen? Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 6. Febr. 1778.

C. F. Mennander.

408.

Min Käre Son.

Nu har ock Krukmakare ämbetet här i Staden opwaknat, och i närlagde Skriff med des allegater fördt klagan däröfwer, at Qwarnbergs så kallade porcellains wärk gör dem förfång i deras näring. Jnlefwera denna deras ansökning, som kan lända min förut ingifna anhållan til någon stöd, at detta onyttiga wärk anten måtte nedläggas eller bortflyttas.

Ehuru gärna jag ser Mag. Clewbergs befordran, måste jag doch, när han fått Mag. Lindqvist til competitor wid Bibliothecarie syslan, säja, at han hwarcken i år eller förtjänster går på långt när opp emot denna, som tillika tryckes af mycken fattigdom. Hans skäl finner du närmare af hosgående des bref til mig, som ock antingen kan opwisas eller til sit innehåll föredragas Hans Exc:e Cancelleren, när syslans förgifwande kommer i quæstion. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 10. Febr. 78.

C. F. Mennander.

409.

Min Käre Son.

Nu är Prästmötet härstädes slutit, och har, Gudi låf! aflupit til inbördes nöje och opbyggelse.

At du arbetar för Assessor Hising, och Med. Prof. Haartman, har sina goda skäl. Men hwad merite Billmark har at blifwa Adelsman, ser jag aldeles icke.

Wore man förewijs, ägde man nu godt tillfälle at få gullkrycka, på RR. Gr. Horns, Consuln Arwidsons, etc. auctioner, förmodel. til halfwa prijset mot det den kommer at kåsta hos Suther. Men som den redan lærer wara bestäld, måste det därwid förblifwa. Doch betingas den och röret til det aldranärmaste.

Genom en marcknadsresande har Gillberg offererat sig at gravera mit portrait. Af de Geers, som ofelbart är det bästa och fijnaste i Swerige utkommit, sluter jag, at det då torde blifwit bättre än Akrells, men förmodel. ock dyrare.

Sakerne om hemmanet Qwarnen och det så kallade porcellainsbruket måste du på det sorgfälligaste bewaka, och hafwa några som förekomma, at de icke måtte subreptitie få slincka fram, som anläggas torde. Opwakta jämwäl Hans Exc. Hermanson i detta ärendet at Han, som flitigt skal biwista Collegium, måtte förut hafwa någon idée om målet. Om du finner så nödigt, wil ock jag skrifwa honom til.

Någon hosta och bröstwäreck har jag denna tiden warit plågad af, som i synnerhet betagit mig nattron. Men nu begynner den sakta sig.

Jag önskar dig all sällhet och förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 24. Febr. 1778.

C. F. Mennander.

410.

Min Käre Son.

Åter har jag så länge saknat brev från dig, at fahrhoga opväckes, huru det må stå til med din hälsa. Min har icke heller dessa dagar warit bland de bästa. At få skyndsamt slut i CammarCollegio angående obehindrad besitning af hemmanet Qwarnen i Fiby, är mig högstangelägit. Ty d. 14. Martii infaller fahrdagen, då den af mig antagne Landbonden bör flytta dijt. Men sker det innan utslag fallit, fruchtar jag, at där förefaller owäsende och slagsmål. Skulle jag åter hela detta året icke få Bonden dijt at förestå hemmansbruket, måste jag sielf föda honom med hustru och barn at han icke må hafwa anledning at klaga sig wara strandsatt.

J anseende härtil så tala sielf med Herrarne i Collegio, och i synnerhet jämwäl med Hans Exc. Præsidenten, som skal taga om del i sakernas rätta gång, och af ålder warit min Gynnare. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 3. Martii 78.

C. F. Mennander.

411.

Min Käre Son.

I anseende til några weckors tysthet på din sida har jag wärckel warit bekymrad, huru det stått til med din hälsa, med så mycket större sensibilitet, som jag sielf jämwäl warit och ännu är något opasslig af en opstigen gicht, som Medici likwäl hoppas snart skola gå öfwer. Nu gläder det mig högel. at både du mår wäl, och at jag nästa post får wänta godt utslag från CammarCollegium, och någon tid effter i den andra omständigheten från Hans Maij:t.

Tack och för dit besvär med käppen. Suther kan wäl wänta någon liten tid med betalningen. Jag har ännu icke fått betalning för min försålda lönings Spanmål.

Det förslaget du skrifwer om tyckes wara mycket fördelaktigt. Så framt omständigheterna äro sådane, som de äro för dig berättade, ser jag icke, hwad därwid kunde inwändas. Men i sådane mål kan och will jag icke råda någon aldraminst dig. Det är et steg, hwar på en mans hela timmeliga wälfärd beror. Man måste altså sielf söka wälja det bästa; och framför alt anropa Gud om Sin oplysning och styrsel. Hans wälsignelse hwile öfwer dig! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 10. Martii, 1778.

C. F. Mennander.

412.

Min Käre Son.

Jag blir ytterligare öfvertygad genom din nu ankomna skrifwelse därom, at det partiet du täncker försöka framgången af, måste wara i flerahanda afseenden fördelaktigt. Jmellertid gör man bäst, då sådane saker med tillförsicht underkastas den Gudomliga För-synens skickelse, som styrer alt til sina barns bästa.

CammarCollegii utslag om Qwarnbergs besitning war ganska kärkommit. Men jag torde därigenom icke aldeles slippa den konstiga Mantalscommissarien. Han har icke welat inrymma nödiga hus åt den antagna bonden, lärer, fast utan alt skäl, påstå fahrdag, och har i Kungl. Håfrätten förwarat sig talan därutinnan. Jag tror wäl, at alla hans och des wänners försök därutinnan blifwa frukt-löse. Jmellertid oroas genom sådane optog et sinne, som älskar frid.

Ännu är jag opassalig; doch tiltager hoppet dagel. alt mer om snar och lyckelig restitution. Sömdlöshet, matleda, en enwis obstruktion och hemlig feber hafwa plågat mig.

Min önskan om din sällhet ophörer äfwen så litet, som den ömhet, hwarmed jag framhärdar din trogne fader,

Upsala, d. 17. Martii, 78.

C. F. Mennander.

Ännu är icke Hallencreutz hijtkomen.

413.

Min Käre Son.

Med nästa post skal jag skicka til dig hwad Suther har af mig at fordra; jämwäl til dina egna behof 3000. D:r K:mt. Men med den tillägning, at jag detta år omöjel. kan bijspringa dig längre, utan måste din oeconomie däreffter inrättas. Du är för dygdigt barn, at begära, at din gamla fader skal inskräncka egna nödwändigheter och anständigheter, til at fournera behofwer, som offta torde genom reglerad hushålning kunna inskränckas och förekommas. Jag gier detta förut wid handen, at du måtte låta taga wahra på brefwet, som jag täncker afskicka orecommenderat. Jag har warit och är ännu siuklig så at hwarcken hand eller sinne giöra sin tjänst. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 27. Martii, 1778.

C. F. Mennander.

At du icke måtte, tör hända, alarmeras öfwer min opasslighet, måste jag lägga til, at godt hopp är om restitution, åtminstone när blidare wäderlek infaller.

414. Min Käre Son.

Penningarne til dig och Suther jag sidst skref om, följa härjämte; också Suthers räkning, som wäntas quitterad tillbaka.

Jag menar, at du i början kan komma wäl tilrätta med en ny håfklädning. Dina förra hederliga klädnader kunna ju omgiöras effter den wedertagna faconen.

Gratulerar til goda apparencer i frieriet, och önskar en sådan framgång, som Försynen finner dig nyttigast wara!

Ännu är jag opasslig, och håller som bäst på med watndrickning. Under önskan om all sällhet förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 31. Martii, 1778.

C. F. Mennander.

415. Min Käre Son.

Nu ser det så ut, som mina krämpor småningom skulle minskas, doch äro några ibland dem rätt enwisa. J synnerhet är både kropp och sinne ganska matt, och lärer det gå långt ut, innan krafterne återhämtas. Ännu fortfar jag dagel. med Seltzer watns drickande och annat medicinerande.

Denna dags post ankom nog sent, och andra förfall giöra, at jag måtte opskiuta med det åstundade brefwet til tisdagen.

Sök i tid præparera wederbörandes sinnen til den redel. Mathesii faveur. Under önskan om all sällhet, förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 10. Apr. 78.

C. F. Mennander.

416. Min Käre Son.

Härhos följer brefwet ohngefär sådant, som du det åstundat. Du torde likwäl icke hasta mycket med des opwisande. Det är nyttigt, at förut wäl känna Personens egenskaper och böjelser, innan man knyter et ouplöseligit band.

Jag har bedt Gahmen inropa några böcker för mig på Berchiska auctionen. Får han dem, begär han betalningen af dig, som du

kan utlägga, då jag, så snart räkningen hijtkommer, skal besörja om penningarnas öfwerstyrande. Lijkaledes har jag anmodat honom, at tilställa dig et exemplar af de där utkommande Bokauctions cataloguer, som du med posten skickar mig tilhanda. Min siukdom tyckes nu gifwa något effter; men det går ganska trögt och smått med kraffternas återhämtande. Ännu fortfar jag med watndrickning och annat medicinerande. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 14. Apr. 1778.¹

C. F. Mennander.

417. Min Käre Son.

Hälsans tilstånd är wäl för mig nu något bättre; men är likwäl underkastad många förändringar, och lärer icke komma til stadga, innan lufften blir warm.

Hebben hade jag i dag swar af. Saken tyckes wara bijfallen. Han fordrar allenast, som ock billigt är, någon tilträckeligare bekantskap och pröfningstid.

Wijsa för all ting Mathesii förklaring och öfriga documenter, åt några betydande menn, som kunna hafwa influence til hans hielp och räddning. Hans bedröfliga stälning ömmar mig ganska mycket.

Natten mot i går afled ArchiBiskopinnan Biörnstierna af slag hastigt och utan at man förmärckt någon föregående synnerlig siukdom.

Under trogen önskan om all sällhet framhärdar din trogne fader,

Upsala, d. 21. Apr. 1778.

C. F. Mennander.

418. Min Käre Son.

J dag har jag slutit watndrickningen. Hälsan synes wäl något förbättra sig; men är doch ännu underkastad förändringar. Den stränga wäderleken hindrar ock nödig rörelse. En mycket enwis obstruction har icke kunnat fuller. öfwerwinnas.

Hr Hebbe skref mig nu til för Mag. Törner. Men jag wet ingen ting swara i sådane mål, innan alla Competitorerne samlats, och deras förtjänster blifwa jämnförde.

¹ *Kirjeen alareunaan on jälkeempäin eri käsialalla lisätty: til Herr S. B. Hebbe. — Nederst i brevet senare tillagt: til Herr S. B. Hebbe.*

Wisserligen måste mycken omtäncka och försigtighet användas wid alla göremål, i synnerhet då de äro af den wigt, som det du nu hafwer för händer.

Si Mathesii sak til godo i alt hwad du kan. Må wäl! Din trogne fader,

Upsala, d. 28. Apr. 1778.

C. F. Mennander.

419.

Min Käre Son.

Min felicitation blir i orden kårt; men af innersta hiertå: Gud förlåne dig lycka och wälsignelse til dit förestående äktenskap, och låte dig til sednaste ålderdomen däråf skörda sällhet och nöje!

Med nästa post skal jag skrifwa til Hebben, och i synnerhet til den unga Fästmöen. Nu är posten resefärdig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 5. Maji, 1778.

C. F. Mennander.

420.

Min Käre Son.

Härhos följa brefwen til det nya Swågerslaget. Bruden skall, effter almän berättelse, wara dygdig, qwick, sedig och alfwarsamt opfostrad. Och som hon tillika är ung och böjelig, så kommer det an på dig sielf, at af henne tilskapa en älskanswärd hustru, och at bijbehålla henne wid stadighet och alfwarsamhet.

Prof. Olov Pryss skal mycket wara förtörnad däröfwer, at i hans afsked icke blifwit inrykt om nådeår effter honom, i fall han lämnade äncka och oförsörgda barn. Saken torde kunna hielpas genom en särskild declaration nu effteråt, sådan som jag tror at Camereraren Biörkbom fått.

Juris professions förslaget lærer nu hafwa inkommit. Du känner Calonii sällsynta capacitet, och lærer icke underlåta, at för honom giöra alt hwad möjligt är. Hans befordran lærer blifwa så mycket lättare, som Secreteraren härifrån, Flygare, som står på andra rumet, icke lærer wara betjänt med flytning til denna, Gud wet huru länge, lönlösa professionen. Tredie rumet skal wara ledigt medan Consistorium icke ansedt Adj. Kreander för competent sökande, och ingen annan sig anmält. Hans Excellence torde ändå,

utan vidare omgång och communicationer, söka afhielpa saken.
Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 8. Maji, 1778.

C. F. Mennander.

421.

Min Käre Son.

Nu med posten äro handlingarne i Mathesii sak mig til utlåtande af Höglofl. Canc. Collegio meddelte. Som jag ingen kunskap äger om Församlingens inrättning därstädes, och oplysning därom icke heller i Consistorii handlingar finnes, lärer jag blifwa twungen, at inskräncka mig innom anförande af det, som jag om Mathesii moraliska caractere har mig bekant, samt om den myckna nytta han under sin tjänstetid i London för Fäderneslandet åstadkommit. Med första skal et sådant mit utlåtande afgå, och så snart opassligheten, som ännu plågar mig, tillåter något alfwarsamt arbete.

Jag gör mig därom förwissad, at du sorgfälligt bewakar så wäl Mathesii fördel, som ock Calonii ansökning om Juris professionen i Åbo. Secret:n Flygare som i dag war hos mig, synes göra fullt alfware at erhålla denna sysla, och lärer i sådant afseende i dessa dagar infinna sig i Stockholm. Men Calonijs, som tjänt innom wäret, tyckes wara mer berättigad til denna befordran, och för min del önskar jag at han den måtte winna. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 19. Maji, 1778.

C. F. Mennander.

P. S. Prof. Ol. Pryss skal något misstycka, at i des afsked icke influtit om nådeår för äncka och omyndiga barn, i fall några sådane honom öfwerlefwa. Du torde kunna hielpa detta genom tillstyrckande af et bref från Hans Exc. Cancelleren, hwari sådant tilläg innehålles, som jag will minnas skedde med Camereraren Biörkbom.

422.

Min Käre Son.

Min hälsas tilstånd är i det mästa lijkadant. Jbland plågas jag af gicht och spasmer, ibland af strangurie, sömnlöshet, matleda etc. Jbland ansätta flere sådane krämpor mig på en gång. Jmellertid utmattas både sinnets och kräppens kraffter. Får se, hwad watn-

drickning och motion kan uträtta, när vår Herre beskär värma och tjänlig wäderlek. Med Fredags posten skal det mig anbefalte utlåtet i Mathesii sak afgå. Men jag wet sannerl. icke, hwad jag därutinnan skal skrifwa. Icke minsta oplysning finnes här i handlingarne om vår kyrckas inrätning i London. Wäl, och effter mit tycke mera i sin ordning hade det varit, om i fall jag i saken skulle höras, det hade skedt innan det steget togs med suspensionen. Jmellertid synes mannen wara mycket lidande, och förtjäna reparation salutatis salutandis; framhärdar din trogne fader,

Upsala, d. 26. Maji, 1778.

C. F. Mennander.

423.

Min Käre Son.

Mit infortrade underdåniga utlåtande, angående Mathesii och des anklagares sak, afgår nu sådant, som det kunnat bli, då kunskap om kyrcko inrätningen wid den församlingen saknas, och under ombytande krämpor, samt kroppens och sinnets krafftens matthet. Sök skaffa däruppå god uttydning, samt bijdrag effter all möjlichkeit sielf och genom andra därtil, at den ärlige mannen måtte blifwa hederligen til sin sysla restituerad, och få den å nyo förwalta. Möjeligit kan då bli, at beswären förfalla och enigheten återställes. Hans Maj:ts nåd och försäkran at sedan blifwa til anständig sysla i fäderneslandet befordrad, hoppas jag säkert honom blifwa gifwen.

Gahmen lærer hafwa inropat och du betalt några böcker på Berchiska auctionen. Räkning och sielfwa böckerne wäntar jag med första. Äfwen lærer något til mig destinerat paquette från Åbo wara ankommit, som då följer med.

Det lærer redan wara dig bekant, at Porthan d. 21. hujus parenterat öfwer din sal. Morfader. Glöm icke Secret. Calonii befordringsmål, icke heller förbehållet om Pryssens nådår. Gud wälsigne dig! önskar din trogne fader,

Upsala, d. 29. Maji, 1778.

C. F. Mennander.

P. S. Mig är berättat, at under hand jämwäl skal arbetas på Missionens ophäfwande i Norra America, som mindre nödig och kostsam för publicum. Men mig tyckes, at sådan förändring nu

aldraminst wore rådelig, då lijkt synes, det Swerige jämwäl torde få fri handels rättighet i dessa colonier, och Missionen därigenom blifwa både Ecclesiastice och politice nyttigare än tilförene.

424. Min Käre Son.

Min hälsas tilstånd rättar sig mycket effter wäderleken. Så länge luftten är kall, fuchtig och olustig, som den merendels warit, mår jag wärre, men wid klara och warma dagar är kropp och sinne muntrare.

Du lærer få flere visiter af Hr. Professorer härifrån, som nu äro dijtreste at hos Han Maj:t nedlägga underdånig tacksäjelse för den erhålna förbättringen i sina löner. Wore något paquette från Åbo ankommit, så lät det följa hijt.

Det gläder mig hiertel. at du är så fulkomligen nögd med dit ingångna engagement. Gud låte dig til sidsta lefnadsstunden erfewa däräf allsköns förnöjelse! Dit hederliga Swärsfolcks ömhet och sorgfällighet kan icke tilfylles berömmas, icke heller Brudens dygd och stadighet wid så unga år.

Jag har förut druckit en sats Seltzer watn, och begynt en d:o Pymonter i dessa dagar. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 5. Jun. 1778.

C. F. Mennander.

Glöm icke Mathesii, Pryssens och Calonii angelägenheter.

425. Min Käre Son.

Du och Resesällskapet blir mig hiertel. wälkommit när som hälst. Hijtkomsten torde ske i slutet af denna eller början af nästa wecka, då den fagraste årstiden eller midsommaren är för handen, då wid pass torde jag ock kunna sluta min watndrickning, som jag nu andra gången denna währ måste hålla på med.

Af brist på rum och sängkläder kan jag icke herbergera flere, än dig allena. Men om mat skal anstalt giöras, sådan, som på denna orten kan åstadkommas.

Jag wäntar med först från London ankommande skep, som torde blifwa Browells, en låda med Mineralier samt continuationen af

Monthli Revieu, som aflewereras på Tottiska contoiret. Lät höra åt, om fartyget anländt.

J dag war mutatio Rectoratus, men jag, som ännu drages med flere krämpor, har icke kunnat bijwåna den solenniteten. Under trogen önskan om Guds wälsignelse, förblifwer din trogne fader,

Upsala, d. 16. Junii, 1778.

C. F. Mennander.

426.

Min Käre Son.

Jag är dig til tacksäjelse förbunden för dit omak med Finska Biblarne och Montalambert, hwileka riktigt äro framkomne. När jag får weta, hwad den sednare kostar, och hwad jag genom förut skedda utläggningar för mig är skyldig, skola penningar strax öfwerstyras.

Dagel. har jag wäntat angenämt besök af det nya Swågerskapet. Men kan föreställa mig, at bland annat den excessiva hettan warit wid resan hinderlig. Nu måste jag på Medicorum råd, sedan watndrickning och medicamenter föga hielpa, söka restituera naturen genom små resor åt en och annan kant i landet.

Nyligen berättade mig Past. Mathesius i London at saken honom och dissidenterne emellan wore nu bijlagd, och at Ministern högel. åstundar des qwarblifwande. J dag fick jag hosgående Mathesii bref. Saken lærer wara underkastad Hans Maj:ts nådiga decision. Han ber om min underdåniga intercession at få bli där qwar, i hwilcken begäran nu mera hela församlingen skal förena sig. Men jag wågar icke inkomma med en sådan anhållan, så länge jag icke fått befallning at härom utlåta mig, ehuru jag tror detta wara det bästa medlet til enighets återställande i församlingen. Jmellertid skickar jag brefwen härhos, hwarwid du wid sakens föredragande torde kunna göra något bruk.

Med Capit. Browell, som i dessa dagar seglar från London, följa för mig en låda Mineralier, några månader af Monthley Rewieus, och ändå en liten bok, adresserade til Totties contoir. Lät taga dem därifrån, och bestyr om deras hijsändande. Önskar Gudomligt beskydd, och förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 24. Julii, 1778.

C. F. Mennander.

427. Min Käre Son.

Du måste icke så mycket alarmera dig öfwer det jag i bästa afsicht skrifwit, at neml. wäcka dig til nätt och efftertäncksam hushålning. Än mindre bör du tro, at jag någonsin drager handen undan, at med warmt hierta bijspringa dig, så långt min förmåga, som genom flyttningen hijt icke är förbättrad utan försämrad, kan tillåta. Men om alt detta få wi närmare talas wid, då wi personl. råkas. Jag skal i slutet af denna och början af nästa wecka wara hemma, och afbida et så kårt besök, som jag hade afbördat mig i Stockholm, och icke til skifftes siuklighet och syslor warit mig därwid hinderlige. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 28. Julii, 1778.

C. F. Mennander.

428. Min Käre Son.

Tack för den sidsta angenäma visiten, men som war effter och öfwer wanligheten ganska kårt.

Brefwet om Mathesius följer härhos. Då alle wederbörande åstunda hans qwarblifwande, och jag förmärker honom sielf häst önska det, wore wäl, och som jag tror til all missämjas dämpande tjänande, om Hans Maij:t skulle täckas i nåder därtil bijfalla.

J förra aviserne såg jag, at Capit. Browell hijt inpasserat. Lät altså Skeppet eller contoiret optaga den mig tilhöriga lådan med mineralier och några til mig destinerade böcker samt skicka dem hijt med första säkra tilfälle. När jag får weta, at du wistas i staden, skal jag skicka de pgr wi sidst taltes wid om. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 4. Aug. 1778.

C. F. Mennander.

429. Min Käre Son.

Drängen ankom med brefwet, under det jag war på Bälinge Prästegård. Documenterne jämte mit underdåniga utlåtande inskickas härjämte til CancellieCollegium. Nog hade jag likwäl tykt, at saken kunnat tåla komma hijt med posten; ty om den afgjöres några dagar förr eller sednare, kan icke wara så magt på-

liggande. Då hade jag ock haft tid, at bättre städa om min skriff, som nu i hast, och under swaghet och opasslighet, blifwit tilraspad.

Jmellertid lyser häraf din ömhet för Mathesius, och mig gläder det, at hans sak nu synes nalckas til et för honom och församlingen angenämt slut.

De 1500. Dr. K:mt eller 83. RDr. sp. 16. Sch. som wi sidst taltes wid om, följa härjämte.

Glöm icke, at strax låta från Capit. Browell eller Totties Contoir låta afhämta de mig tilhörige Böckerne och en låda med Minerallier, dem jag sedan väntar hijt med första säkra tilfälle. Deo commendatus vale!

Ups. d. 9. Aug. 1778.

C. F. Mennander.

430.

Min Käre Son.

Härhos följer nytt bref til Cancellie Collegium, sådant, som du det åstundat; fastän, tör hända, det hade varit lijka så godt, at inlewerera det förra, tillika med handlingarne. Slå covert därom, i fall så behöfwes. J sit bref nämner collegium, at Env. v. Nolckens skrifwelse med Hans Maij:ts remiss och nya kyrkoordningen för församlingen i London skulle följa med, men dessa handlingar woro icke bijlagde. Har ei welat nämna därom, at sådant icke måtte anses för någon insimulation om wårdslöshet. Hoppas imellertid, at de skrifter äro där qwara, och icke föras på min räkning af någon, som här förkomne.

Jcke ordet nämner du om sakerne från London med Cap. Browell; hoppas imellertid, at du skaffar dem til dig, och så med säkert tilfälle hijt mig tilhanda. Bokcataloguerne från Görwell, Fyrberg och Holmberg ber jag at du skaffar åt mig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 14. Aug. 1778.

C.F. Mennander.

431.

Min Käre Son.

Befordra Mathesii sak til godt och skyndsamt slut, och lät mig weta, när det utfaller och huru det lyder.

Här är icke något särskildt ArchiBiskops Archive, icke heller finnes bland Consistorii Handlingar någon tilförlätelig opsyning

i de delar, som du omförmäler. Det wore således ganska wäl, om därifrån lius i dessa omständigheter kunde winnas. Enskilta correspondencen med mina företrädare lærer hafwa stadnat i Sterbhusen.

Laga äntel. Böckerne och Lådan op från Fartyget, och skicka dem hijt, med något säkert tillfälle. En annan låda med Mineralier, som jag tror wara ändå rarare, är til mig destinerad från Petersburg af Prof. Laxman och redan til Stockholm ankommen samt finnes hos Hof-Apothekaren Lars Collin, hwarom så wäl han som Laxman sielf mig averterat. Lät strax hämta den til dig, och betala tillika til Collin effter hosgående Nota omkostningarne 1. RDr. 10. Sch.

Denne, jämte det förra, wäntar jag wäl förwarat med det första hijt, och underrättelse, när och med hwem dessa saker från Stockholm afgå. Under önskan om den Högstes wälsignelse förblifwer din trogne fader,

Upsala, d. 21. Aug. 1778.

C. F. Mennander.

432.

Min Käre Son.

Tack för god anstalt om Böckerne och lådorne, som oskadde framkommit. Mineralierne, i synnerhet de Engelske, äro doch mycket wårdslöst inlagde, utan annotation om deras beskaffenhet och locus natalis, så at jag icke har af dem den nytta, som jag förwäntat. Huru är nu Mathesii sak afsluten? Lät mig med det första weta det.

Får jag icke tillbaka dit contrefait? Wore det gifwit åt Bruden, måste ock rahmen härifrån afhämtas.

Jag menar, at ingen början lærer wara giord med mit kopparstick. Ätminstone bör det icke ske, innan jag får se deseinen.

Bibel commissionen håller nu här i Huset sina dageliga sammanträden. Därigenom hindras jag från motion, som wore för min swaga hälsa aldeles nödwändig. Hälsa Bruden och andra Bekanta. Framhärdar din trogne fader

Upsala, d. 1. Sept. 1778.

C. F. Mennander.

433.

Min Käre Son.

Åter äro några Böcker och trykta papper til mig destinerade och afgångne från Hull i England, samt förmodel. redan til Stockholm

framkomme. Herr Langenberg, junior, har tagit dem i sit förwar at hijt framskaffa, som torde hafwa aflewererat dem på Totties och Arwidssons contoïr. Lät strax höra häreffter, och skicka dem hijt med första säkra tilfälle.

Gahmen torde åter snart behöfwa några plåtar til par böckers inköpande åt mig på en snart skeende auction. Lät honom för min räkning få dem, då de requireras.

Lijkaledes, om Tysk frukt finnes för gådt köp, så handla opp åt mig en tunna Äpplen, hälfften Borstocker och andra hälfften Stetinare. Altsammans föres mig til räkning och skall tacksamligen betalas.

Af Secret. Wargentins portrait, som nu skall wara färdigt, skaffar du mig wäl et exemplar.

Hälsa Bruden och andre bekante, från din trogne fader,

Upsala, d. 11. Sept. 78.

C. F. Mennander.

434.

Min Käre Son.

Under allehanda syslor och distractioner får jag allenast med par ord berätta, at jag lättas ifrån mycket bekymmer genom de rumm du för din tilkommande bosättning hyrt, och mig nu offererar. Med en sal och kammare, samt något rumm för drängen, är jag sluteligen betjänt. Wed för mig ber jag at du där låter optaga 1½ famn Biörk, som tyckes wara nog för den förmodel. kårta tiden. Skulle hushållerskan kunna disponeras at åtaga sig en liten oeconomie för mig, wore ganska wäl. Jag sluppe då låta hemta mat utifrån, kunde ibland hafwa några wänner hos mig til middagen, och ägde bättre sköttsel i fall mina opassligheter, som ännu påstå, men äro likwäl drägeligare, återförwärras. Wärsst blir då om kökssaker, men af dem kan, då jag kommer dijt, som lærer ske en wecka wid pass för Riksdagens början, något opköpas, som här sedan kan komma til pass. Kläder til en säng och talglius skall härifrån afsändas. Mer erhindrar jag mig för denna gången icke.

Bisk. Celsius har warit och är ännu här. Förmodeligen jämwäl i den afsicht, at närwarande förnimma, huru det är beskaffat med min hälsa. Han föreställer sig, at honom, som en (*sic!*) yngste wigde Biskopen, tilkommer, at hålla predikan wid Riksdagens början. Tiden

är kårt, och han såge gärna at texten därtill blefwe ju förr des helre utsatt. Påminn i Cammar expeditionen, at befallning til mig om förslaget til texter finge snart afgå. Celsius, som i morgon reser tillbaka, lærer ock sielf giöra därom erhindran.

Hielp Mathesii Sak til snart slut. Den stackars gässen, som flere gånger skrifwit mig til, trånar af wäntan, at se utslaget öfwer sit öde.

Skaffa äntel. och ju förr des helre de Engelske Böckerne, som Langenberg hafft i commission. Framhärda din trogne fader,

Upsala, d. 15. Sept. 1778.

C. F. Mennander.

Jag önskade weta, om något stallrum följer med de boningsrum du tingat? Men jag tror det wara så godt, at i den delen tillita hyrkuskarne. At flytta hö och hästar härifrån har sin widlöftighet.

435.

Min Käre Son.

Mathesii sak är ganska wäl uträttad, och bör du derföre hafwa mycken ära och tacksäjelse. Med tisdags posten skal jag skrifwa honom til därom; ty nu hinner jag det icke, så wida jag i qwall eller morgon skal resa til Bälinge, at predika där, och hålla en angelägen kyrkostämna. Jag har närmare besinnat mig på min förestående oeconomic i Stockholm, och finner wid egen hushålnings inrättande möta tusende swårigheter; hwarföre jag beslutit, at låta hämta mat för mig, och, då främmande skola biudas, betinga därom på någon källare, t.ex. Dufwan, som ligger när intil, och hwarest altid tilförene god mat blifwit lagad.

Lijkaledes har jag slagit utur sinnet at där hålla hästar och wagn, helst wägen til slottet och Ståndsrummet är ganska kårt. Hyrwagn kan jag ganska wäl behielpa mig med. Jämwal med en ståndsäng. Den går wäl an i sängcammaren, dijt ändå ingen främmande kommer.

Hwad vidare kan blifwa at påminna, hafwa wi ännu tid at rådgöra om. Hans Maij:ts nådiga skrifwelse om döpets (*sic!*) förrättande och texter til Riksdags Predikan har jag ännu icke fått. Påminn i Cancelliet om denna sednare omständigheten, at befallning därom

snart afgår. Ellies blifwer tiden alt för kårt för den, som utses til Predikants syslan.

Glöm icke Engelska Böckerne. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 18. 7bris, 78.

C. F. Mennander.

436.

Min Käre Son.

Det är artigt, at wi bäge råkat falla på en idee. Effter närmare öfwerwägande, och i samråd med S:r Hellwik, har man befunnit bäst, at Jungfrun härifrån och en piga flyttas til Stockholm, at hushålla för mig den kårta tiden som Riksdagen förmodeligen påstår. Några matwaror och hushållsredskap skola ock härifrån dels siöledes dels til lands öfwersändas. En min pulpet skal följa med, hwaruti jag kan lägga några böcker och skriffter. Din bureau har jag ingen nyckel til, och kan den således icke nu nyttias, utan skal framdeles dijt skickas. Åtskilligt måste wäl köpas eller lånas där i Stockholm, i synnerhet bord och stolar. 50. RDr. eller 900. Dr. K:mt härjämte, at därmed köpa op både Biörk och Tallwed för den kårta sejouren jag tänker giöra där. Något annat smått torde du ock därmed ophandla, hwad du finner wara nödigast. Jag skal wäl vidare gifwa wid handen, hwad i denna hushålls tilstälning kan fordras. Ännu har jag icke fått Hans Majj:ts bref om text til Riksdagens början. Jag har bedt dig påminna därom, och tiden blifwer redan nog kårt. Skaffa böckerne med Langenberg til rätta, och lät dem, så wäl som de, hwilka Gahmen kan ophandla, ligga där wäl förwarade til min ankomst. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 22. 7br. 1778.

C. F. Mennander.

437.

Min Käre Son.

Jag hoppas, at inga hinder betagit mig det nöjet, at nu på en tid få bref från dig, än trägna ämbetsysslor, som ibland omskiffra med angenämare tidsfördrif hos Bruden.

Jmellertid önskade jag weta, om mit bref med 50. RD:rs sedeln, som afgick för 8. dagar sedan, kommit dig til handa, och om tilfalle warit, at låta optaga wed åt mig, samt besörja om andra små hushålls omständigheter.

Förledne lögerdag lade Skepparen Eric Murén härifrån ut. Han hade med sig de på närlagde specification opförde saker. Så snart han dijt anländer, drager du wäl försorg, at altsammans kommer riktigt och wälbehållit opp.

De Engelska böckerne från Langenberg eller Totties Contoir hoppas jag redan wara i dit förwar. De kunna där qwarblifwa, til des min ankomst sker. Hälsa alla wederbörande, från den som altid är din trogne fader,

Upsala, d. 29. Sept. 1778.

C. F. Mennander.

438.

Min Käre Son.

Jag begynner blifwa rätt orolig däröfwer, at jag på par weckor icke hafft en enda rad af dig, nu, då likwäl så mycket förefaller at rådgiöra om, i synnerhet, hwad min hushålning, som där kommer at inrättas, angår. Jcke heller har jag fått weta, om sedeln på 50. RDr riktigt framkommit, och hwad anstalt kan wara fogad om mina sakers ophämtande och förwarande, hwilcka härifrån för 8. dagar med en Upsala Skeppare afgang, på hwilcka jag strax sände til dig förteckning. Alt detta försätter mig i den fruktan, at du, som ellies plägar wara i sådane mål activ, måste hafwa fallit i någon swår siukdom.

J måndag 8. dagar til afgå härifrån landwägen några lass med husgeråd och matsaker. Tisdagsmorgonen täncker jag i Herrans namn sielf anträda resan.

Lät mig imellertid ändtel. weta huru med dig står til. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 2. 8bris, 78.

C. F. Mennander.

439.

Min Käre Son.

Förslaget, angående mathämtning från Dufwan kommer nu för seent. Jag tykte i början därom; men då afrådde du det. Däremot är anstalt giord om egen hushålning, som jag ock tror wara bättre än källarespijsning. Altså afsändes härifrån, som jag i går skref, i måndag 8. dagar til Jungfrun med en piga, samt några lass husgeråd och matwahrer. Tisdagen därpå reser jag sielf, och har med mig Michel och en annan dräng. Kan den förra där ombäras, skic-

kas han tillbaka. Men någon annan behöfs icke antagas. Logementet blir så belägit, at til Slottet och Ståndets rum hästar och wagn icke behöfwes. När någon längre resa förefaller, kan jag wäl behielpa mig med hyrwagn. Hwad du nu strax behöfwer ophandla, blir följande:

1:o Et matbord af flere lösa skifwor, för 15 personer wid pass.

2:o Et dussin af i Stockholm gjorde korgstolar. De kosta icke mycket, och kunna sedan på Bälinge komma til pass. Men så torde där jämte behöfwes

3:o $\frac{1}{2}$ dussin andra wackrare stolar,

4:o En ståndsäng med Buldans botn. Mycket annat kan wäl ock behöfwes, men kan småningom anskaffas. Hwad anfört är, synes mig wara i början oundgängeligast. En afträdes stol lærer du förut äga. Faller något med mig in, skall med tisdags och fredags posten därom skrifwas.

Jag känner Probsten Acrelius, som en ganska hederlig och förtjänt mann. Skulle Biskopp Benzeltiernas emot förmodan hafwa förglömt honom på förslaget til Doctorpromotionen, skall jag söka förmå honom, at det måtte nu effteråt ske. Det wore mig kärt, om jag förmådde uträtta något widare til hans tjänst. Men effter wanligheten och Hans Maj:ts nu ankomna nådiga bref är et sådant förslag et oeconomicum, som tilkommer hwarje Biskop och Consistorium för sit Stiftt, hwari andra swärligen kunna sig blanda. Förblifwer din trogne fader,

Upsala, d. 3. 8bris, 78.

C. F. Mennander.

440.

Min Käre Son.

Jag har nu ingen ting lägga til wid det jag sidst skref, utan hoppas, at alt blifwer wäl bestält. Jämwäl, at wed, om den ännu icke wore optagen, blir med det första köpt och i förwar lagd. Den wahren stegras alt mer, när Riksdagsmännen hinna samlas. $1\frac{1}{2}$ famn Biörk, och 2 d:o Tallwed tror jag mig komma ut med. Böckerne från England äro wäl redan i dina händer. Nästa måndag afgår mit bagage, och tisdagen jag sielf. Min hälsa har denna tiden warit krasslig. Får se, om den genom orts och syslors förändring bättras eller förwärras. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 6. 8bris 78.

C. F. Mennander.

441.

Min Käre Son.

Tack för all vänskap och förtroligit omgång under vår sammanvaro. Den kårta resan gick lyckel. och fort för sig, så at jag kl. ½ fem om efftermiddagen kom hijt hem. Föhret til siös kan icke förbättras; til lands kan det ock gå an, om man undantager Stockholms och Upsala gatorne. Alla må här wäl. Hälsa wänner och bekante, i synnerhet Hebbiska huset, Paleens och General Directeuren. Gud wälsigne dig! Din trogne fader,

Upsala, d. 4. Febr. 1779.

C. F. Mennander.

442.

Min Käre Son.

Jag finner af dit ganska kårta bref, at de mångfaldiga och trägna syslor, som öfwerhopade dig under min därwaro, ännu icke återwändt. Grip dig likwäl icke så an, at en förut wacklande hälsa än mer förswagas, och lifstråden i förtid förnötes.

Både willig och skyldig wore jag, at tjäna Lagm. Paleen med det åstundade lånet; men ser mig nu icke i stånd, at effterkomma hans begäran. När jag betalt köpmanna och handtwärcks räkningarne för sidsta år, blifwer icke stort qwar af de penningar jag hade med mig från Stockholm, och det årets lön eller betalningen för Spanmålen faller icke ut förr än effter par månader. Gärna önskade jag ock hålla til reds några penningar, i fall tilfalle yppades at få tilhandla sig någon liten landtgård, som kunde gifwa anledning til en för mig högstnödig motion.

A propos häraf. Jag ser af de nu ankomna inrikes Tidningar N:o 12. at et helt mantal purt Frälse skal wara tilsalu 5. mil land- och siöwägen hijt åt Upsala sidan, och at närmare underrättelse om priset och beskaffenheten skal erhållas på Fredsgatan i huset N:o 27. två trappor op. Jag önskade, at du hunne giöra dig därom under rättad, och meddela mig härom kunskap, jämwäl, huruwida gården är någorlunda bebyggd. J samma Tidning utbiudas til salu några Sackiska eller Bielkiska egendomar; men om Kungshamn och därtil lydande hemman talas där icke. Något af dem skulle ligga wäl til hands.

Jag hoppas, at Mathesii sak nu är til nöje afsluten. Åtminstone tröstar jag honom därmed i nu afgående bref. Lät mig weta, om så wärkeligen är?

Det wore besynnerligit, om Haartman blifwit förbigången wid promotionen. Den gnataren kan doch wäl hafwa det förtjänt. Ännu wete wi här icke om promovendi, icke heller med wisshet om Her-nösand, som doch berättas hafwa D. Hesselgrén, en förtjänt och skickelig man, tillfallit. Nästa post skal jag skrifwa Hebben och Acrell til. Heter icke den förre Simon Bernhard? Hälsa Bruden, från din trogne fader,

Upsala, d. 12. Febr. 1779.

C. F. Mennander.

443.

Min Käre Son.

Tack för brefwet och documenterne. Men det beklagar jag, at dit trägna arbete ännu icke wil ophöra, och fructar, at för mycken application därwid bryter en förut nog swag hälsa, och förkärta lefnaden.

Ehuru mycket godt jag önskar Swåger Krogius, tycker jag doch aldeles icke om det förslaget, at han skulle blifwa vicarius Episcopus i Borgo, och ber dig, at snarare hindra än befrämja det. Händelsen wore helt ny och owanlig, och kunde icke annat än mycket gräma den därwarande hederlige och förtjante Gubben. Dessutom exempla non desinunt ubi incipiunt. Krogius kommer tids nog därtill, ty Fortelii dagar kunna icke blifwa många. Har du hördt effter det hemmanets beskaffenhet som jag sidst skref om? Äro Doctorandi redan utnämnde? Gud wälsigne dig önskar din trogne fader,

Upsala, d. 19. Febr. 1779.

C. F. Mennander.

444.

Min Käre Son.

Tack för god anstalt om krigsmanshus afgifftens liquiderande, och berättelsen jag fått om det til salu warande hemmanet. Utlägningen hwad det förra angår skal innan kårt betala; och det sednare tyckes falla nog dyrt, doch skal jag låta någon bese det, och så gifwa min tanka tilkänna.

Skulle det så passa sig, torde jag wäl inställa von Troil i des nya församling. Men en ännu rätt ostadig hälsa samt hwarjehanda här åliggande arbeten åstadkomma, at jag skulle önska undslippa den resan. Antecessoren Bisk. Celsius kunde beqwämligen förrätta den acten. Hör dig doch härutinnan oförmärckt före. Om den tilstun-

dande Doctoralpromotionen skrifwer ock Hans Exc. Rudenschöld med denna post til mig, at tiden därtil wore af Hans Maj:t utsatt til d. 6. Junii; men at Han icke ännu fått Hans M:ts notification därom. Det wore likwäl nödigt, at ju förr des helre blifwa härom instruerad, emedan anstalterne fordra sin tid, och äfwen correnspondencen med promovendis.

Så snart peningarne för detta års spanmål infalla, som jag hoppas snart ske, skall jag öfwersända de requirerade 6000 Dr. Men afgiffterne til praesenter och deras fördelande på flera år, hwarom du skrifwer, känner jag icke, eller wet, at någonsin oss emellan tal därom warit. Den brist på förtroende du beskyller mig före drabbar på dig sielf; ty på flera år har jag icke rätt fått weta dina financers tilstånd. Med dit tilämnade äktenskap är jag hiertel. nögd, och underlåter icke at dagel. önska därtil Guds wälsignelse. Hade ock icke underlåtit, at om din bosättning rådgiöra med din tilkommande Swärfader, om tilfalle under min därwaro hade sådant medgifwit. Jag har warit och förblifwer din trogne fader,

Upsala, d. 5. Martii, 1779.

C. F. Mennander.

445.

Min Käre Son.

Min hälsas tilstånd är mäst lijkadant, som det war i Stockholm. Om naturen har några kraffter qware at hielpa sig, ty medicamenter hielpa litet eller intet, skulle jag behöfwa motion och sinnens ledighet; men sådant hindras af mångahanda tilstötande syslor. Jag förestälte mig, at Talen wid Riksdagen nu mera icke skulle behöfwas och twiflar, om jag har dem alla i förwar, så wida de woro på små lappar utkastade. Doch skall jag biuda til, at med tisdagsposten öfwersända dem. Det til Hans Maj:t effter Drotningens lyckeliga förlossning följer härhos. Ändra i detta och de andra alt, hwad hielp och förbättring behöfwas.

Gud wet, om någonsin en Pommersk Brögger sedt någon Finsk Mennander. Imellertid är åter denna decouverten artig, och slägt-registret torde gifwa i saken något lius. Här studerar en Pomerink, den namnkunnige Doctor Schuberts Son från Greifwald (*sic!*). Han lägger sig på Juridiska wetenskapen, och har fått höra, at Gouvernements Secreteraresyslan hos Gen. Gouverneuren skal wara ledig, samt bedt mig om din intercession hos Hans Exc. Hessenstein,

at han kunde blifwa därtill antagen. Denna hans begäran effterkommer jag så mycket helre, som han är dygdig, flitig, och därjämte ganska fattig. Jag ser at hos Bokh. Runemark Faddrarne af Borgare Ståndet äro i kopparstick utgifne, såsom ock af adelns och Prästeståndets äro under arbete. Lät uttaga åt mig et exemplar af de förra; och, så framt jag kommer at stå på Prästeståndets tafla, ser du wäl til, at bilden wäl graveras och får någon likhet. Hälsa Bruden och des Hus. Må alltid wäl.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 2. Apr. 1779.

C. F. Mennander.

P. S. Folcket roar sig här ibland med det ryktet, at din tilk. Swärfader köpt åt dig Tynnefsöö (*sic!*), ibland åter, at han gifwit dig 300000 Dr at accordera med Rudbecken om Lännet härstädes. Åtskillige hafwa frågat mig härom; men jag har swarat, at sådane skeppartidningar icke hafwa någon grund.

446.

Min Käre Son.

Hwad jag sidsta post låfwade, följer härhos. Om Psalmer etc. som brukades wid Hans Kungl. Höghets CronPrinsens döpelse Act, kan jag icke gifwa närmare underrättelse, än den, som står at inhämtas af hosgående ceremoniel. Jag bijlägger och et kårt utdrag af mit wid det tilfället hålne Tal. Af bägge nyttiar du så mycket, så litet eller intet, som kan passa sig i tidningarne.

Lijkaledes ligga härhos mina afskeds Tal. Se öfwer dem, och jämnka alt, som hielp och rättelse kan behöfwa; som tror wara mycket nog. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 6. Apr. 1779.

C. F. Mennander.

447.

Min Käre Son.

Högeligen bedröfwar det mig, at Fästmon är så siuklig. Men jag har det hoppet til Gud, at Han snart afhielper den krämpan. Hennes ungdom och Acrells skickelighet blifwa wäl de medel, som til vår glädie restituera hennes hälsa. Schubert har wäl fått en venerabelt gammal competitor i Rhezius; men gör doch för den förre hwad du kan.

Jag tycker det wara onödigt, at sätta på Faddergravuren, at den är copierad effter Acrells. Ty det skulle allenast tjäna at wäcka mångas hog effter Acrells stikning, som man likwäl wil sparsamt utdela, tils tiden til des utgifwande kommer.

Jag gratulerar til ordens Camererare syslan och skal icke underlåta, at så snart jag får någon tid til disposition, affärda de omnämnde tacksäjelse bref.

Med all tendresse framhärdat din trogne fader,

Upsala, d. 13 Apr. 1779.

C. F. Mennander.

Det nyaste jag härifrån wet, är, at D. Hesselgrén i Söndags til Hernösands Stifft här i domkyrkan inwigdes.

P. S. Du har på någon tid blifwit så underlig til sinnes, at jag icke kan förstå mig derpå, och har möda wid at känna dig igen. Idel missnöjen. Idel Jeremiader. Alt sådant tjänar til intet annat, än at göra din lefnad tung och orolig. Hos mig torde det ock hafwa den wärkan, at påskynda min bårtgång ur werlden, som utom des icke kan wara långt borta. Mit samwete bär mig witne, at jag altid hyst öm faderlig kärlek för dig. Också til din fortkomst och bästa giordt alt hwad jag förmått, och trodt, under onödiga depencers undwikande, kunna och böra til dina behof förslå. Framdeles skal jag icke heller underlåta, at bijdraga til dit bästa alt, som af et ömt Faders hierta kan skäligen fordras. Ingen disposition om min qwarlåtenskap har jag giordt. Du gör wäl, som du förklarar i dit sidsta då du wänder hiertat til religionen och Gudsfruktan. Den allena kan tranquillisera sinnet, och göra oss nöjde i mot och med samt, hwad det tilkommande angår, lära oss underkasta alt Guds nådiga Försyn.¹

¹ Tämä postscriptum seuraa sidotussa kokoelmassa välittömästi 13. IV. 1779 p:ttä kirjettä, mutta vaikka tuon kirjeen toisella sivulla olisi ollut vielä tilaa, on postscriptum alotettu kylläkin samanlaiselle paperille, mutta uuden sivun yläreunasta, joten on epävarmaa, kuuluuko se kysymyksessäolevaan kirjeeseen vaiko johonkin muuhun. — Detta postscriptum följer i den originala brevsamlingen omedelbart efter det den 13 apr. 1779 daterade brevet, men ehuru på andra sidan av sagda brev utrymme icke skulle fattats, har detta postscriptum påbörjats, visserligen på likadant papper, men överst på en ny sida, varför det är ovisst, huruvida det tillhör ifrågavarande brev eller något annat.

448.

Min Käre Son.

Gårds beskrifningen följer härjämte tillbaka. Det är icke egendom för mig; ty ehuru rik man torde tro mig wara, kan jag försäkra, at jag icke äger siette delen af den köpeskillingen. Så skall ock gården, effter deras beskrifning som den känna, hafwa förmåner, men ock olägenheter.

Om de öfrige omständigheterna få wi framdeles correspondera. Nu är posten färdig at gå bort. Muntel. kunde man tjänligare afhandla de sakerne. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 20. Apr. 1779.

C. F. Mennander.

449.

Min Käre Son.

Gud förläne dig mycken lycka och wälsignelse til det nya äretekns bärande, hwarmed hans Kungl. Maj:t dig benådat! Han låte ock däruppå snart följa ännu större förmåner! Den begäran jag för en tid sedan gjorde, at du skulle öfwerse och nagelfara de wid Riksdagens slut hålne Tal innan de tryckas, den oprepar jag åter. De blefwo i hast och under många distractioner skrefne, och til et och annat bland dem hade jag icke concepten qware.

Jag önskar, at du wille hälsa på mig här i Upsala. Skulle det ske för promotion komme din wanliga skyndsamhet, då du plägar allenast några timmar trifwas här, wäl til pass; ty jag är till des med hwarjehanda arbeten öfwerhopad. Men sker det sednare, hoppas jag något längre få behålla dig. At correspondera i våra finance ärender duger icke; ty därutinnan är redan mera skrifwit än sig borde. Förblifwer beständigt din trogne fader,

Upsala, d. 30. Apr. 1779.

C. F. Mennander.

450.

Min Käre Son.

Mycken tack är jag dig skyldig för beskrifningen på Walla gård, som här hos går tillbaka. Den är dyrare, än at jag skulle mäga den lösa. Tyckes ock ligga för långt härifrån; ty mina omständigheter tillåta mig icke, at öfwer två dagar wara från Staden. Stor och widlöfftig egendom åstundar jag icke; ty den skulle allenast öka beswär och bekymmer på ålderdomen. Et nätt frälsehemman

här i granskapet, med god belägenhet, som kunde reta mig til motion, är alt, hwad jag i den delen skulle önska mig.

War hiertel. wälkommen hijt, och wi skola wäl förlikas. Nu reser jag til Bälinge, at där i öfwermårgon predika. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 11. Maji, 1779.

C. F. Mennander.

451.

Min Käre Son.

Michel skickar jag nu til Stockholm, at giöra en liten handel för mig, hwaruppå han har upsats, samt tusende D:r K:mt med sig, at däräf bestrida utgiffterne. Gack honom med råd och dåd tilhanda, och lät din dräng gå med honom. Skulle renetter och apalciner wara altför dyra, kunde de articlarne gå ut af förteckningen.

Så snart han bestält sina ärender, reser han tillbaka. Lät då följa med honom, hwad af Riksdags Tidningarne och Biörnståhls bref nyligast utgifwit är, jämwäl Faddrarne af Adelsståndet, om de redan äro graverade. It. om något annat interessant nytt utkommit. Gud wälsigne dig! Önskar din trogne fader,

Upsala, d. 25. Maji, 1779.

C. F. Mennander.

452.

Min Käre Son.

Bestälningarne med Michel äro riktigt framkomne, och är jag dig mycken tack skyldig för godt bijträde därutinnan.

Til silfrets betalning följa härhos 1236. Dr. K:mt. Om det skickas med någon resande, måste det wäl omläggas, at ingen wet, hwad som finnes i convolutet. Men så framt dina omständigheter så tillåta, kunde du wäl sielf som snarast rycka hijt. Murray berättar, at många Hospites et Patroni från Stockholm tänka med sin närwarelse hedra acten. Men om Hans Maij:ts egen höga närwaro har man icke här haft anledning at giöra sig hopp. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 1. Junii, 1770 (*sic!*).

C. F. Mennander.

Besv. den 3. Junii med räkning och sakerne.

453.

Min Käre Son.

Som sorger och bekymmer äro vårt lefwernes oskiljachtiga följeslagare, och nästan aldrig något jordiskt nöje finnes, som wore reent och från missnöjen obemängt; så fick jag ock mitt under promotions lustbarheterna dit bref om den älskansvärda Brudens siukdoms tiltagande. Denna tidning har så mycket högre bedröfwat mig, som jag gjorde mig godt hopp, at siukdomen redan wore öfwerstånden. Gud ware Hennes hielp, och tröste oss alla, som af denna bekymmerfulla händelsen innerl. oroas, samt i synnerhet dig, hwars ömma sinnelag jag nogsamt känner!

Ännu lefwer jag likwäl i den fasta förmodan, at siukdomen öfwerwinnes; så wida jag har mig flera exempel bekanta af personer, som effter dylijka anstöter hunnit til en hög ålder. J all händelse måste man bereda sinnet, at underkasta sig Guds faderliga behag, som, änskönt ofta nog genom swåra wägar och bittra medel, likwäl altid går til sit ändamål: wår sanna lycksalighet. Lät mig ofta weta, huru tilståndet förändrar och förhåller sig.

Härhos följa til ny bohielp 500. RDr. eller 9000. Dr. K:mt. Dessa äro promotions inkomsterne, på 100. RDr. när, hwilcka redan, och mera til, äro här åtgångne.

Mot slutet af nästa wecka hoppas jag blifwa något ledigare, at begynna watndrickning. Detta säjes wara det enda medlet til min hälsas restitution. Jag täncker således, så långt möjligt blir, därmed fortfara. Saken kommer däruppå an, om en gammal och förswagad kropp äger kraffter, at återhämta sin spänstighet. Åtminstone twiflar jag högel. därpå. Gud wälsigne dig! — Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 11. Junii 79.

C. F. Mennander.

454.

Min Käre Son.

Förleden måndag hade Upsala den lyckan, at benådas af Hans Maij:ts härwaro. Öfwerståhållaren, Rector Acad. och jag aflade wår första opwaktning wid Flötsund. Herren war effter wanligheten mild och munter, förnötte under et olustigt och regnaktigt wäder wid pass tre timmar på Regementernes campements plats, och spisade sedan på Slottet. Däruppå tächtes Hans Maij:t bese det

rum, som AdelCrantz hållit före wara det tjänligaste för nya Bibliotheks byggnaden. Sedan Hans Maij:t jämwäl tagit under ögnasichte domkyrkan, des grafChor och i synnerhet det Gustavianska, skedde återresan mot qwällen. Gud wälsigne och beware Hans Maij:t på alla sina wägar! Ut in litteris

Allekirjoitus ja päivämäärä puuttuvat. — Underskrift och datum saknas.

455.

Min Käre Son.

Det menniskliga lefwernet är underkastat åtskilliga oförmodeliga händelser. En rätt besynnerlig träffade mig i går, hwarwid jag bör wörda Guds nådiga Försyn, som wakade öfwer mig. Jag bör gifwa dig därom berättelse, at rychtet icke måtte få giöra saken större eller mindre, än den i wärket warit.

Om mårgonen skulle jag i domkyrkan hålla en Prästordination. Consistorialerne och ordinandi woro redan i Sacristugan församlade. Psalmen söngs af Församlingen, och wi skulle träda fram för Altaret. J det kommer en förwirrad student af Fierdhundra Nationen, Holmén benämnd, som en blixtpändande in med dragen wärja, den han satte mig mitt för bröstet och hiertat. Under det han med bister opsyn sade några ord, fick pedellen tilfalle, at baktill fatta honom om armarne. Andre, fast än med möda, emedan han war både stark och wig, wredo honom wärjan ur handen, och han antwardades omsider åt wakten. Par knifwar war han ock i fickan försedd med. Jag har aldrig i minsta måtto kändt honom, och således hwarken kunnat giöra honom godt eller ondt.

Det säjes, som faseligare är, at han hafft något dylijkt opsåt före emot Hans Maij:t och til den ändan infunnit sig förl. måndag på Campements platsen. Men som han där råkat i kerell med några Ryttare, skal hans fördömeliga afsicht därigenom blifwit rubbad.

Något bedröfweligit och sällsynt hände jämwäl i dag. Under det wi samlades i Consistorio Academico til Rectorats ombytet, och wäntade på Rectoris Steincours ankomst, finge wi berättelse, at hans Fru, som i går war frisk och ute, hastigt blifwit död. Man fogade därföre anstalt, at Prorektor skulle lefwerera Magistratus Academici insignia åt novus Rector. Härunder kommer likwäl Steincour

opp, och med munterhet orerade samt författade ceremonien. Han wiste likwäl icke, at hustrun redan war afleden; ty man hade funnit utwäg, under föregifwande at hon war ganska swag, at afhålla honom från hennes Cammare.

Gud ware med dig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 17. Junii, 1779.

C. F. Mennander.

P. S. Under det jag som bäst processat med Öfwerjägmästaren Rudbeck om des Krukmakeris bortflyttande ifrån Qwarnbergs hemmanet, har han mig aldeles ohörd utwärkat sig i Com. Collegio redan 1777 nya privilegier icke allenast på Fayance utan ock på kokkärils tilwärande af Sten. Detta är mig helt nyss berättat af LandsSecreteraren. Han skall ock hafwa ändrat namnen och i stället för Qwarnberg nu kalla denna sin inrättning Gustavsberg, där han ock, fast än emot förbud, flitigt bygger. Gör dig härom underrättad, och lät mig weta, hwad bästa rådet kan wara. Nu skall han hafwa i afsicht, at genom mäktiga persuasioner och recommendationer förmå mig til utbyte af detta hemman emot et litet Säteri han äger icke långt härifrån. Det förra äger härlig skog, detta icke en pinne. ArchiB. Stolens possessioner lära icke heller kunna abalieneras eller bortbytas. Gud nåde den, som råkar i process med konstigt och oroligt folck!

456.

Min Käre Son.

Den händelsen, hwarom jag sidst skref, kunde wäl icke aflöpa utan all alteration; men jag har likwäl icke kunnat däraf ännu förmärka några skadeliga påföljder; hwarföre och brunscuren är redan i Herrans namn börjad. Studenten hålles ännu under Aca-
demiens wakt, och Consistorium har rådfrågat sig hos Cancelleren, hwad utwäg med honom skall tagas. Om jag skulle inlösa honom på Danviken, kunde wäl den giärningen hafwa sin wackra sida; men ock på den andra gifwa öfning för hwarjehanda omdömen.

Jag trodde, at det lilla portraitet skulle wara af Suederi Leipzigska fabrique; men nu förnimmer jag, at det är Akrells. När hans cahier blir färdig, så skicka mig den hel och hållen. Gra-
veuren, som stuckit Fadrdarne i koppar, skall ock hafwa förfärdigat Archiat. Hiernes portrait; men denna skall i wredemode

inlöst och förstört plåten, doch berättas, at några aftryck förut däraf äro tagne. Wäl wore, om du kunde skaffa mit (*sic!*) ett. Är icke peregrinanten Porthan dijt öfwerkommen? Några böcker har jag bestält genom Mathesius från London. Hörer man icke något om dem?

Se wid tilfälle effter det nya Fabriks privilegium, som Rudbecken skal hafwa erhållit, och berätta mig des innehåll.

Salutatis salutandis förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 22. Junii, 79.

C. F. Mennander.

457.

Min Käre Son.

Det fägnar mig, at sändningarne til mig från England äro ankomne, och väntar jag dem med det första hijt. Jag har wäl icke fått något bref om deras afsändande; men Skepparen torde hafwa det med sig. Lijkaledes lyster mig se det nya portraitet graverat. Hwad hindrar Riksdags Tidningarnas utgifwande? Aldrig må det så gå med dem, som med Åbo Tidningar, hwilcka stadnat i bästa loppet. Jag fortfar med watndrickande; men en del bouteiller äro icke rätt friska. Om Cataloguer finnas i lådorne på nyss inkomna böcker, så skicka dem til mig. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 2. Julii, 79.

C. F. Mennander.

458.

Min Käre Son.

Mycken tack för det fägnasamma besöket, och dit bref, som under rättat mig om lyckelig och munter återkomst til ämbetes orten. Det är ganska wäl, at man får wänta kunskap om classification på Danwiken, och hwad inlösen i hwarje rum kostar.

Jag menar mig redan äga alt hwad af Wetenskaps Academiens Handlingar och Tal härintil utkommit.

J morgon resa Professorerne Mallet och Prosperin på några dagar til Stockholm. Med endera af dem torde det Engelska paquettet beqwämligast kunna återfölja.

Wid samma tilfälle torde Schröderheims och Hiernes portrait hijtkomma. Af den lilla gravuren öfwer mig önskade jag få 12. eller om de icke äro altför dyra 20. exemplar.

Hwad wållar Rikdags Tidningarnes så långsamma utgifwande? Jag må icke tro, at de få samma öde, som Åbo Tidningarne.

Gud wålsigne dig! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Julii, 1779.

C. F. Mennander.

459.

Min Käre Son.

Lycka til Landtnöjet, som i Brudens närwaro måste wara fördubblat, och hafwa dubbel wärckan til hälsans stärckande. Mina omständigheter binda mig wid Staden, och watndrickningen, som nu skrider til slut, lærer, i synnerhet för brist på tilräckelig motion, icke hafwa synnerlig wärckan. Watnet jag brukat, har ock til en god del warit matt och andtrutit. Effter någon tid lærer en ny sats blifwa nödig.

Professorerne Mallet och Prosperin äro nu återkomne, men tomhändte, och utan at hafwa med sig det Engelska paquettet. J torsdag lærer Professor Hagman (*sic!*) resa dijt, och torde han wara lyckeligare i denna expeditionen. Jag skall be honom höra där effter i dit qwarter.

En artig och qwick yngling, Bergstedt benämnd, från Södermanland, som i wåhras undergick examen til Cancelliet, lærer nu infinna sig där at blifwa inskrifwen. Han balancerade, antingen han skulle wälja utrikes eller Finance expeditionen, och lærer anhålla om dit råd och handledande så wäl härutinnan, som i alt annat. Jag wet, at du gör dig nöje af at tjäna och opmuntra så artig ungdom, så at min recommendation icke behöfwes.

Förmäl min respect hos Bruden och alla Anhöriga. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 20. Julii, 1779.

C. F. Mennander.

460.

Min Käre Son.

Nu har jag slutit min Brunseur, utan at märcka däraf någon wärckan hwareken til godo eller ondo. Innankårt torde altså en ny sats blifwa nödig. Hwareken Murray eller Hageman äro ännu återkomne; så at jag icke wet, hwilekendera har det Engelska paquettet med sig. De små portraiterne skulle wara wiga, at af-

sändas til några gamla wänner. 10. a 12. exemplar af dem kunde giöra tilfylles. Men af hela denna sidsta samlingen will jag icke hafwa mer än et enda. Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Upsala, d. 27. Julii, 79.

C. F. Mennander.

461.

(*Alkupuoli puuttuu. — Början saknas.*)

mätte kunna hända.

J nästa wecka begynner åter den årliga BibelCommissionens sammankomst här hos mig, och påstår effter wanligheten wid pass 1½ månad.

Något hopp har jag giordt mig, at mina krämpor skulle lindras, om icke aldeles afstadna. Men nu börja de åter tiltaga, och hinna förmodel. snart til sin förra högd.

En Upsala Borgare, som mött dig på wägen, har funnit en kapprock, som man trodt wara din dräng tilhörig. Min Magister har skrifwit dig til därom, men intet swar fått, som likwäl wäntas. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Aug. 79.

C. F. Mennander.

462.

Min Käre Son.

Jag har nu icke något annat at berätta, än at Gen. Directeuren Acrell war här som snarast förl. tisdags affton, och effter des wanliga benägenhet gaf mig några medicinska råd emot mina enwisa krämpor.

Bokhandlaren Swederus wid des återkomst från Finland offererade mig et aftryck i Rödt af det lilla portraitet, som faller rätt wäl i ögonen. Om tilfalle är, så lät afdraga för mig jämwäl på samma sätt et exemplar af det större.

Nästan alle Academici äro ännu stadde på landet och nyttja ferierne så at staden är nog tom.

Ännu hörer man icke af de infordrade förklaringarne angående Qwarnbergska Krukmakare wärecket. Lef wäl, och hälsa alla Bekante i synnerhet de närmaste. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 27. Aug. 79.

C. F. Mennander.

463.

Min Käre Son.

Så wida plåten kunde taga skada af cinnobern, må wäl den fåfänga curiositeten at giöra et afdrag i rödt, afstadna. Schröderheims portrait är det likaste bland dem, som Snacken förfärdigat. Rudbeckens och Ruthens förklaringar äro nu omsider inkomne, och lära med Öfwerståth:s och Landsh:s utlåtande snart afgå, hwarom jag närmare skall gifwa wid handen.

Den händelsen du sidst skrifwer om, kan på de ställen icke wara owan och oförwäntad. Jag tror, at den för dig icke kan hafwa något at betyda. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 7. 7bris, 79.

C. F. Mennander.

464.

Min Käre Son.

Det fagnar mig hiertel. at den förmenta malheuren så lätt, och til större nytta än skada, aflupit. Jag önskar, at i sit mått här sannades det gamla ordstäfwet: amantium iræ sunt amicitiae redintegrationes.

Nu hade jag bref af äldste och föreståndarne wid Tyska Församlingen om Pastor Noodts introduction ju förr des helre, och swarar dem i det närliggande, som jag ber dig wara så god, at strax bestyra någon af dem i händer. Jag ser, at Christ. Hebbe är i deras antal. Jag hade wäl skickat brefwet directe med posten. Men owiss om deras titulature och om brefwets uttagande har jag helre walt denna vägen. J anseende til Bibelarbetet som ännu påstår samt flera andra hinder, jämwäl min hälsas beskaffenhet, som icke är bättre men snarare wärre än förut, kan jag icke resa dijt, utan har anmodat v. Troil om introductionens besörjande.

Jag håppas, at af de Bibliska böcker, som nu äro under händer, i synnerhet öfwersätningen af Jobs Bok och Ep. til de Hebreer skal blifwa mångom til nöjes. Ingen heder för detta arbetet tilkommer mig; ty mit arbete därwid är föga betydande. Prof. Aurivillius och Floderus få bära tyngsta ändan.

Jag har nu fått Landshöfdinge Ämbetets utslag angående et torp *Gammalängen*, som Lieuten. von Küsel eller des Morbroder Majoren Hernodh sökt ABiskopsstolen frånwinna, och et Rusthäll, Bärby, underlägga. Wi förwisas däri til Häfrätten, om någondera

så behagar. Jag är in possessione, och kan icke tro, at wäderparten går dijt. Twisten är öfwer 100. år gammal, desererad, och nya skäl kan han omöjel. framte.

Gahmen lamenterar däröfwer, at du icke gifwit honom något exemplar af mit portrait. Det måste nödwändigt ske, ty jag är honom, som ofta meddelat mig af sina samlingar, mycket förbunden. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 14. Sept. 1779.

C. F. Mennander.

465. Min Käre Son.

Befordra åter närlagde bref, som är angelägit, strax til sine ägare. De wänta på v. Troil, och jag tror honom nu redan wara i Stockholm, så at Pastor Noodts introduction kan nästa Söndag pålysas, och Michelsmässodagen för sig gå. Min hälsa är icke god, doch krasslar jag här fram med syslorne. Bisk. Herweghr reser nu bårt för sina angelägenheter, men ännu räcker Bibelversions arbetet någon tid. Hälsa alla, men framför alt Bruden. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 24. 7bris, 79.

C. F. Mennander.

466. Min Käre Son.

Då jag flere påstdagar saknat bref från dig, har fruktan hos mig opkommit, at du fallit i någon siukdom. Denna årstiden har du förut några gånger warit swårt ansatt och från Stockholm berättas, at feber skola där gå mycket i swang. Men det nu ankomna brefwet har hiertel. gladt mig genom underrättelse så wäl om din hälsa, som träffade fördelaktiga hushålls inrättning.

Min hälsa står alt jämnt på swaga fötter. Doch bör Guds nåd därutinnan wördas, at jag en tid bårtåt icke synnerl. kändt til den smärtsamma Stenpassionen, och kunnat, fast ibland med nog swaga kraffter, sköta syslorne. Bibelversions arbetet påstår ännu, men håller likwäl på, at för detta året lida til slut.

Omsider är med Rudbeckska processen så långt kommit, at Landshöfdinge ämbetets utlåtande i dag lærer til Cammar Collegium afgå. Jag har wid saken och emot Rudbeckens hopsökta skäl bijfogat ytterligare påminnelser. Begär dessa saker til påseende, och be-

waka sedan målet så wäl i Collegio som hos H:s Maij:t på det ömmaste. Opwakta i synnerhet RR. och Präs. Gr. Hermansson, och bed honom til sin alt ifrån ungdomen mig ertedda grace tillägga gunstigt bijträde i denna saken. Jag drifwer den icke för min egen skull, ty jag har deraf intet annat än förtret och kostnad, utan för mine effterträdare, at ock de på denna skoglösa orten måtte hafwa några wedstickor at värma sig wid. Som icke sker, om Rudb:s krukmakeri får hussera med den därwarande skogen.

Uttag och hijtsänd hwad af Biörnståles bref sedan sidst utkommit, jämwäl af Riksdags Tidningarne, så framt de continueras. Fars Majas bref, såsom hörande til personalierne, följer tillbaka. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 1. 8bris, 79.

C. F. Mennander.

P. S. Bliir hösten wacker, och omständigheterne någonsin kunna det medgifwa, täncker jag ännu dricka en satz Pyrmonter watn, hwarmed jag redan försedt mig.

467.

Min Käre Son.

Denna gången, så wäl som offta tilförene, har jag wäl icke stort at skrifwa om; men bör likwäl gifwa wid handen, at jag lefwer, och hwad hälsan angår, någorlunda drar mig fram. Skifftewis äro likwäl anstöterne nog plågende.

Porthan har låfwat, at wid sin återkomst utifrån besöka Upsala. Jag såg nyligen i aviserne, at han inpasserat; men härtils har wäntan på honom warit förgäfwes. Lät weta, om han är til Stockholm ankommen. Här säges, at stud. Holmén skall wara från Dannviken utsläpt. Om så är, lärer det wäl skedt under sådan förfatning, at han, i fall raseri åter skulle falla på honom, icke kan tilfoga någon skada.

Den nu ankommande posten har med sig medailen öfwer Cronprinsens födelse och dop, jämte et ganska nådigt Hans Maij:ts handbref. Påstens snart skeende afgång hindrar mig at nu strax nedläggga min underdåniga tacksäjelse, som ofelbart skal ske med nästa tilfälle.

Hälsa Bruden och hela Huset. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 9. 9bris 79.

C. F. Mennander.

468.

Min Käre Son.

Ehuru du, som jag föreställer mig, denna tiden mer än wanligen öfwerhopad, utom publique syslor, med enskilda bekymmer och anstalter, icke hunnit swara mig på föregående skrifwelser, giör jag mig doch försäkrad, at du sorgfälligt bewakar min sak med Rudbecken. Önskeligit wore, at man finge CammarCollegii favorabla betänckande, som kunde förmodel. lätta målets lyckel:a framgång hos Hans Kongl. Majj:t.

Jag lefwer effter wanligheten; och har intet nytt at berätta, utan det gamla, at jag oföränderl. är din trogne fader,

Ups. d. 12. 8bris, 79.

C. F. Mennander.

469.

Min Käre Son.

Med mycken fägnad har jag af dit bref och bijlagorne inhämtat, at din förestående bosättning nu kommit på en fast fot, och at, under Guds wälsignelse samt god hushållning, nödig och anständig utkomst, genom din lön, och din Swärfaders och mit ringa wanliga tillskott, icke kan tryta. Därom kan man wara så mycket wissare, så framt twänne omständigheter, hwilcka du icke lärer misstycka, at jag påminner om, i akt tagas: 1:o at alla utgifter til onödiga meubler och nipper undwikas, som äro död egendom, hwilcken innom 16½ år förligger hela sit värde. 2:o om man undflyr et stort och widlöfftigt Bords hållande; ty erfarenheten har lärdt, at man därmed emot en wänn förwärfwar sig hundrade owänner och afundsmänn.

Härtils har jag wäl ibland warit något orolig och missnögd därmed, at du oftare begärt penningar, än jag tykt dig nödigt behöfwa, och kunnat beqwämligen åstadkomma. Men häreffter då allting blir reglerat och nya requisitioner ophöra, hoppas jag, at wi kunna oföränderligen wara de bästa wänner på jorden.

Jag bör ock i tid præveniera dig därom, at det blifwer mig omöjeligt infinna mig där til dit Bröllop. Min ålder och swaga hälsa, årstiden och menföret, mångahanda då förefallande syslor, förbiuda mig det. Jag skall likkafullt, ehuru mot min wilja frånwarande, med mina önsknningar och wälsignelser beledsaga dig och din maka til Brudstolen, och därifrån samt anropa din (*sic!*) Högste

för eder om lång och lyckelig sammanlefnad. Förblifwer din trogne fader,

Upsala, d. 19. 8bris, 79.

C. F. Mennander.

Apostille. Fäll Rudbeckska saken icke ur minne. Präs. Rosir måste därutinnan opwaktas.

War beskedelig, och lät opköpa åt mig $\frac{1}{2}$ tunna Borstocker och äfwen så mycket Stetineräpplen, samt et litet partie Renetter och Citroner. Til detta behof följa härhos 5. RDr. Lät ock strax bära dem wälförwarade om bord på någon Upsala Jagt; ty seglationen häremellan torde snart afstadna. Behöfwes mera penningar, skola de strax afskickas. Men wore frukten ohoffligen dyr, wil jag icke hafwa den.

Jag har icke fått v. Linnés nyligen i Paris graverade portrait; wet icke heller, hwar jag det kan erhålla.

470.

Min Käre Son.

För angenämt omgänge wid sidsta härwaran tackar jag mycket, såsom ock för löfftet om Renetters hijtsändande. Så goda dessa äro, så nödigt behöfwer jag äpplen, åtminstone til $\frac{1}{2}$ Tunna, de skola stekte wara mot min passion ganska nyttiga. Som fråst torde snart infalla, ber jag, at de med första hijtgående jag måtte afsändas. Wore Citroner för skäligit prijs til finnande, kunde ock några af dem medfölja.

Ledsna icke, at jag åter påminner om Rudbeckska saken. Den måste icke allenast i Cammar- utan ock i Commerce Collegio bewakas; ty den är i bägge anhängig.

Degerman, den Lappske Uplando- Westrobotniensis, som han kallar sig, känner ingen här af dem som jag nu i hast råkat. Til Stifftet lærer han åtminstone intet höra. Om han förtjänar befordran, önskade jag, at han finge den annorstädes.

På begäran följer härhos Hebbens bref. Det är både complaisant och förtroligit. Hälsa Bruden och hela Huset högeligen. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 29. 8bris, 1779.

C. F. Mennander.

471. Min Käre Son.

Så stor bestörtning de flera starcka anstöter af siukdom, som du kårt effter hwarandra warit utstald före, försatt mig uti, så fägnesamt är det, at de nu synas wara öfwerwundne. Och härwid gläder det mig i synnerhet, at du finner dig förnögd med den Högstes heliga wilja, och beredd, at med barnslig tilförsicht underkasta dig Hans heliga skickelse. Herren låte dig altid behålla et sådant sinnelag! Närlagda underdåniga tacksäjelse bref til Hans Maj:ts [för medaillen i Guld öfver Kronprinsens Dop med en Nådig skrifwelse]¹ af den 1. November besörjer du wäl, at det kommer ju förr dess helre fram. Förbl:r din trogne fader, hastigt

Ups. d. 12. 8br. 1779.²

C. F. Mennander.

472. Min Käre Son.

Porthan har fägnat mig med sin hijtkomst, men ännu långt mer med tidningen om din restitution, som jag doch nu af dit bref ser ei wara aldeles fullkomlig och säker. Min innerliga bön til Gud är, at dit lif och hälsa måtte genom Hans nåd bijbehållas och stärckas samt öfwer din förestående äkta förbindelse alsköns wälsignelse utgiutas! Med förra påsten hade jag bref från Kalmen, doch ei med hans egen hand, ty därtill är han redan för swag. Han står wid dödsens portar, och en skrifwer med den nu ankomna posten, at kall brand redan begynt wijsa sig. Du finner häraf, huru angelägit de (*sic!*) wore för hans fattiga hustrus conservation, at hon (*sic!*) ju förr des helre finge afträda sin sysla åt Kreander, som både är skickelig därtill, och låfwat Sterbhuset några förmåner. Loden och Kreander lära härom hafwa skrifwit dig til, och, om det icke redan är skedt, tala med Hans Exc. Cancelleren och förnimm, samt underrätta dem, hwad hopp de härutinnan kunna göra sig.

¹ Sulkujen sisällä olevat sanat on Fredenheim jülkeenpäin lisännyt kirjeen alareunaan osoittaen ne tähän yhteyteen kuuluwiksi. — De inom klammer satta orden efteråt tillagda av Fredenheim med hänvisning till detta sammanhang.

² Kuukauden yläpuolelle Fredenheim merkinnyt: — Ovanom 8br. har Fredenheim skrivit: Novembr.

Lijkaledes har DomProbstén Pryss änckefru anhållit om Hans Exc:s bijstånd til erhållande af dubbelt nådår i anseende til husets torffthet. B. Haartman har effter wanligheten afslagit hennes begäran; men om Cancelleren gier godt hopp, går den wäl ändå igenom.

Utsichten är ganska god til Diurbergs befordran. Hans Maij:t har behagat i nådigt bref til mig förklara, at hans geographiska arbete skall anses som det ellies wanliga prof til scholebefordringar, samt af (*sic!*) Hans Maij:t med nådigt nöje skulle anse, om han til Scholemästaresyslan i Clara blefwe förhulpen. Häraf har jag på befallning gifwit inspectores Scholarum i Stockholm del.

Jag är nu sannerl. icke stadd wid penningar öfwer det, som til egna nödtorffter behöfwes. Får se, hwad jag i währ, då Spann-målen blifwer förysttrad, kan åstadkomma.

Hälsa Bruden, och hela det hederliga Huset. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 19. Nov. 1779.

C. F. Mennander.

473.

Min Käre Son.

Jag wet, at du känner mit hiertelag emot dig. Du kan då lätt giöra dig förestälning, huru ömma de rörelser äro, som dit nu i Herrans namn förestående Bröllop i mit sinne opwäcka, och huru trogna och innerliga böner jag inför den Högstes thron utgiuter om des wälsignelse i Edert äktenskap. All den trefnad och sällhet, som något hionelag af des milda hand åtniutit, samle sig öfwer Eder, och giöre sammanlefnaden glad, lyckelig och långwarig!

Hierteligen hade jag längtat få bijwåna din hedersdag. Men hälsan, och des bewarare, Medici, tillåta mig icke, at företaga någon resa, i synnerhet denna årstiden, och wid det wäglag, som nu är. Så skäcka sig ock nu wid terminens slut allehanda göremål, tilhopa, som fordra min härwaro. Jag förmåler nu med posten dessa mina förfall hos Bror Hebbe och Bruden och hoppas, at de wärka ursächt för mit uteblifwande. Framhårdar i all min tid din trogne fader,

Upsala, d. 3. Dec. 1779.

C. F. Mennander.

474.

Min Käre Son.

Gud gifwe dig til dit nu fullbordade Äktenskap fullt mått af sin nåd och wälsignelse! Som jag hoppas det wara begynt i Herrans wälsignade namn, så kunnen J icke eller, om J fortfaren at fruchta Honom, någonsin sakna, under des fortgång, Hans milda wördnad, något wärckeligt godt, eller någon rättskaffens förnöjelse. Min bön härom för Allmachtens thron skall aldrig ophöra.

Jag önskade få weta tilgången wid Bröllopet. Hwilka woro därwed tilstädes? Hwem wigde, och hwem fölgde Brudgummen, etc.? Om några Brudskriffter utkommit, wäntar jag af dem del.

Härhos följa hundrade RDr som jag med möda kunnat sammanskaffa. Om man lefwer, måste det framdeles förblifwa wid den stipulerade årliga afgiften. Längre mäftar jag icke gå. Oförmodade utgiffter kunna offta inträffa. En försiktig hushållare inrättar saken så, at han alltid har något til sådane behof i beredskap.

Den misslyckade ansökningen lærer aldeles hafwa nedslagit Collins sinne, som är mycket sensibelt. Han ock Porthan äro wäl redan afreste.

Jag har sedt, at SkeppsCapit:n Browel är nyligen dijt anländ. Som han årl. plägat hafwa med sig några små beställningar från London åt mig, så har jag all anledning at tro, at han ock nu har något til mig adresserat paquette. War så god, och lät höra därefter, antingen hos honom, eller på Grillska elr. Tottiska con-toiren.

Mina processer med Rudbecken och von Küsel i Kl. Håfrätten, Cammar och CommerceCollegierne ber jag icke måtte försummas. Handlingarne kunna på dessa ställen igenomläsas. Jag sluter, at Küsel, en Preusisk Lieutenant, som söker winna et tårp, Gammalängen kallat, från ABiskops Stolen, måste hafwa någon betydande gynnare i Håfrätten, emedan hans beswär blefwo mig nyl. til förklaring meddelte, inom 14. dagar och 10. Dr. S:mt wite. En tilägning, som icke just plägar brukas til Ämbetsmän. Jag wet ock, at Rudbecken gör alt sit til allestädes. Tala altså med Præsiden Rozir, och bed honom af gammal ynnest sielf se på mina saker, som jag tror hafwa rättwisa med sig.

Jag framhårdar din trogne fader,

Upsala, d. 17. Dec. 1779.

C. F. Mennander.

475.

Min Käre Son.

För menföhrets skull kom posten ganska seent, så at jag ei mer hinner, än med fåå ord, men af innersta hierta flytande, önska dig och din Gumma alsköns sällhet och wälsignelse i rijkt mått så wäl i det ingångna året, som många följande tider! Jag har ock den förtröstan til Gud, at Han öker min glädje därigenom, at din hälsa alt mer stadgar sig, sedan du kommit til en jämnare och nöjdare lefnad, samt äger sorgfälligare skötsel.

Collin lærer dröjas här öfwer Trettondedagen, och måste jag tilstå, at hans öde tyckes se nog krusigt ut.

Tänck, at avanturieren Ståhlberg är återkommen til London, säger sig blifwit Medicinæ Doctor i Italien och begynt practicera, samt tros, som flere andra qwacksalware därstädes, få rikkelig bergning. Med Collin skall jag skrifwa, om jag någonsin hinner, widlöfftigare, jämwäl om mina processer.

Gud wälsigne dig til siäl och kropp! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 4. Jan. 1780.

C. F. Mennander.

476.

Min Käre Son.

Par postdagar har jag icke hunnit skrifwa dig til. Den sidsta posten kom ock för menföhrets skull så seent, at icke tid war, at då beswara brefwet.

Gud ware ärad, som återstadgat din hälsa! Så offtatimande anfall påminna därom, at den bör sparas och skötas med yttersta sorgfällighet, och det i alla måtto. Förnöjt sinne, jämn lefnad och et kärt äktenskap äro ock härutinnan en panacée.

Din fahrhoga om någon min kallsinnighet emot dig oroar mig mycket. Jag hade trodt, at du borde wara om min faderliga ömhet öfwertygad. Någon gång har det kunnat hända, at jag, genom täta och starcka penninge requisitioner, blifwit nog ledsen; men aldrig har jag tänckt betaga dig den barnarätt, som effter min bortgång dig tillhör. Gör doch icke däruppå för stora uträkningar; ty min egendom är mindre, än mången, kan hända, sig inbillar.

At giöra någon förestälning i det målet du skrifwer om, fordrar mycket betänckande. Den kunde ock så snart uträtta ondt som

godt. För min del söker jag i stillhet giöra min sysla effter all förmåga; och wet mig icke i något mål hafwa ådragit mig min Öfwerhets onåd, eller äga några witterliga owänner. Om ändå någon belackare skulle söka swärta mig, så lät mig det weta, at jag må kunna ådagalägga min oskuld.

Nyligen blef Hans Maij:ts nådiga utslag af d. 17. Nov. sidstl. öfwer Prästeståndets ansökning om $\frac{1}{2}$ proc:s afgifft til de fattiga af testamenten mig tillsändt. Förnimm i Cancelliet, och underätta mig med de (*sic!*) snaraste, om det jämwäl afgått til de öfriga Biskoparne och Consistorierne, eller om meningen är, at jag skall det dem communicera.

Hållt ord, med mina processers sorgfälliga bewakande, dem jag råkat uti icke för egen utan A.Biskopsstolens skull, och som redan giordt mig både beswär, förtret och kostnad. Utom den i Commerce Collegio med Öfv.Jägm. Rudbeck om kakelugns fabriquens flyttande, har jag en annan med honom i HåfRätten, däraf, at han låtit sit folck giöra wåldswärkan på en Quarnby tilhörig qwarn, hwarföre de, som skiutit skulden på husbondens befallning, i underätten pliktat. Hwad ellies Rudbecken är för en mann, och huru han sökt comparera min fullmächtig D. Hernberg, kan skönjas af närlagde des sedel, den jag wäntar tillbaka.

Den andra processen i HåfRätten är med en Lieutenant i Preussisk tjänst, von Küsel, om et torp, Gammalängen kalladt, som af urminnes tid hördt under A:Biskopsstolen, men för wid pass 100. år blifwit af underrätterne dömt under et Rusthåll, hwilcket von Küsel nu äger. Däruppå är wädjat, och saken i HåfRätten desert lämnad, til des Küsel den nu åter opväcker. Saken är af wigt; ty torpet skall wara betydeligit. Läs acterne om dessa saker. Min förklaring i den Küselska afgick nyss. Consistorii infordrade utlåtande kommer snart effter. Någon har sagt, at contraparterne skola i synnerhet lijta på Ass. Rangell och Hellmansson.

Hwad sedan sidst utkommit af Biörnståhls bref ber jag at du måtte låta uttaga och hijtförsända. Lät mig ock med aldräförsta få Ståhlbergs bok. Jag kan icke swara honom på des bref, förr än jag fått se arbetet. Om det skickas til den äldste Mag. Wijkman i Catharins kyrckioherdehus med begäran om des skyndsamma

hijtsändande, får jag den snart. Tack för det Engelska öfwer halfft år gamla brefwet.

Hälsa hiertel. din K. Maka. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 14. Jan. 1780.

C. F. Mennander.

477.

Min Käre Son.

För det med nästa weckas början infallande Prästemötets skull, samt stundeliga syslor och öfwerlopp, hinner jag nu intet mer, än at gifwa wid handen, at penningarne med den förra posten riktigt framkommo, hwilcka strax blefwo S:r Hedvig tilstälta, som låfwade göra i handeln sit bästa; men trodde, at den än bättre hade lyckats, om hon strax wid Marknadens början hade wetat däraf.

Jag tackar dig mycket för ouverturen; och är det sannerl. underligt, at folck kunna löpa med så falska och ogrundade tidningar, förmodel. endast i den afsicht, at swärta redeliga medborgare. Jag plägar icke wara mångtalig, och af min mun har aldrig något ord utflutit, som kunde tydas til missnöje öfwer dit opförande, mindre något, som tilkänna gifwit, at göra en dig förfördelande disposition om min qwarlätenskap.

Detta och mångt annat gör altså, at jag både i oeconomiskt och politiskt afseende regretterar mit förra lugn på andra sidan hafwet. Men min tröst är, at jag icke fijkar effter flyttning, at tiden all ting oplyser, och at Gud gifwit mig et sinne, som tåligt kan bära större och mindre motgångar.

Den underrättelsen jag i det förra brefwet begärte ur Kungl. cancelliet, wore mig ju förr des helre nödig. Din ytterligare sorgfällighet ber jag om i processerne. Consistorii infortrade utlåtande om Gammalängen afgick i förra weckan. Hälsa hiertel. din hustru, från din trogne fader,

Upsala, d. 28. Jan. 1780.

C. F. Mennander.

478.

Min Käre Son.

Brefwet med fohrmannen fick jag nu på stunden. Posten är ännu icke ankommen. Säden, som gör min inkomst, är wäl til största delen utförd til sina destinations orter; men ännu icke hela

quantum. Och innan det skedt, får jag inga penningar. De lära doch innom fåå weckor utfalla, och då skall jag se til, at kunna bestrida den begärte prænumerationen. Min hälsa är skiffeswis bättre och sämre.

Närlagde sorgbref har hijtkommit under mit couvert. Mathesii under wägen föråldrade bref har jag fått; men däri berättas, at några små Stenarter skulle följa med SkepsCapit. Browell. Om tilfälle är, kunde man låta höra effter dem. Jag ber om min hälsnings förmälan, och förbl:r din trogne fader.

Upsala, d. 11. Febr. 1780.

C. F. Mennander.

479.

Min Käre Son.

Tack för utslagets meddelande öfwer Rudbeckens drängars wåldswärckan. Men den saken war af ringa betydelighet; så at det kan anses nog indifferent, huru den utfallit. Af mycket större wigt för Biskopsstolen är det andra i Kungl. Håfrätten liggande målet, neml. Lieuten. von Küssells om ägande rätt til torpet Gammalängen; såsom ock det i Cammar- och CommerceCollegio emot Öfr.Jägmästaren Rudbeck om des porcellins eller krukmakare fabriks bortflyttning ifrån Qwarnby ägor.

Dessa mål ber jag på det högsta, at du har waksamt öga öfwer, och söker befordra dem til snart och godt slut. Men skulle du för mångfaldiga andra hinder icke äga dertil tid, så utse någon pålitelig man, som dem sorgfälligt bewakar.

Jämte trogen hälsning förbl:r din trognaste fader,

Upsala, d. 18. Febr. 1780.

C. F. Mennander.

480.

Min Käre Son.

Jag wet, at du denna tiden har syslor och arbeten öfwer nog, och skall derföre wara dess kårtare. Rectoren wid trivial Scholan härstädes Mag. Wenström, som nu reser til Stockholm, och har detta bref med sig, har råkat i en process med staden eller Magistraten, angående ämbetsgård, som Rectorerne tilföre ägt, och denna wil hafwa återställd. Han har åstundat mit förord hos dig, at du

wid tilfälle understödjer hans sak, och därom ber jag. Skrif mig til wid någon ledig stund, och hälsa Frun i huset.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 26. Febr. 80.

C. F. Mennander.

P. S. Om tilfälle är, så lät R. Wenström få med sig hijt de ark som utkommit af Biörnståhls bref.

481.

Min Käre Son.

Med nästa eller Fredagsposten hoppas jag kunna öfwersända penningar. Och som de afskickas i orecommenderat bref, så lærer du foga anstalt, at det af säker man strax uttages.

Jag erkänner med tacksamhet din sorgfällighet om mina eller rättare sagt ABiskopsstolens angelägenheters bewakande på wederbörliga ställen. Von Kusels försök i Hofrätten om torpet Gammalängen måste i synnerhet motas. Rudbeckens fabriks anstalter äfwen så. Med hälsning förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 7. Martii, 80.

C. F. Mennander.

482.

Min Käre Son.

Jag gratulerar til wäl och hederligen slutad expedition. Wi wore i wäntan at få se den Herren här; men hoppet har slagit oss felt.

Penningarne följa härjämte. Och torde du med et ord låta mig weta, at de richtigt framkommit.

Som Rector Wenström icke ännu retournerat, kunde med honom, hwad nyligast af Biörnståhls bref är utgifwit, få hijtfölja.

Med hälsning och önskan om wälgång framhårdar din trogne fader,

Upsala, d. 10. Martii, 80.

C. F. Mennander.

483.

Min Käre Son.

Jag beklagar af alt hierta din Hustrus siukliga och äfwentyrliga tilstånd. Men då man genom Guds nåd är i den sinnets förfatning, som jag har orsak at förmoda dig wara stadd uti, at man i med

och mot underkastar sig Hans heliga wilja, med en fast förtröstan, at, ehwad Han öfwer oss beskär, länder til vårt sanna bästa, saknar man icke Hans Andas tröst och bijstånd i alt det, som på denna pröfnings orten och under wandringen til ewigheten oss kan möta. Jag underlåter icke, at bedia Gud i Jesu namn för Eder om tålmod och hielp, och hoppas af Hans nåd bönhörelse.

Wid projectet til Adels Matrikeln, som härhos återsändes, har jag icke stort at påminna. Scholelärareernas förmåner genom erhållen lörens förvandling i spanmål kan gå ut, emedan den förfatningen nu är ändrad. Äfwenså tycker jag, at Gullkedian icke behöfwer omnämnas; men i des ställe kunde Doctoral promotionen och Ledamotskapet införas. Jag såge ock gärna, at min förra Sal. hustrus födelses och döds dagar och år blefwe anteknade, dem jag icke nu kan så noga påminna mig, men du ur slägtregistret lätt kan tillsätta. Förblifwer med all ömhet din trogne fader,

Upsala, d. 17. Martii, 1780.

C. F. Mennander.

P. S. För min kopparsticks collections fullständighets skull önskade jag få CronPrinsens portrait. Jag twiflar icke däruppå, at flera exemplar emanerat innan des försäljande förböds; icke eller, at du wäl kan öfwerkomma något af dem. Lät hos skeps-Capit. Browel, som skall wara bosatt i Stockholm, höra åt om de några Stenbitar, som han hafft med sig från Mathesius til mig. *En Svensk Biskops Tal til Prästerskapet*, som Societeten pro fide et Christianismo för några år sedan lät anonymt trycka, är nu öfwersatt på Engelska, och nitidt af trycket utgifwit i York.

484.

Min Käre Son.

Det står i dit behag, at ändra och förbättra personalierne, som du finner tjänligast wara. Skäl nog finner jag däruti, at hwad som om Götheborgska Sällskapet nämnt är, aldeles går ut.

Jag har hopp, at min Adjunct Mag. Wengrén blir befördrad til apologist syslan wid domscholan. Därtill är han ock redan af Consistorio utnämnd. Men en simpel student, icke en gång från detta Stiff, Zeseman, har beswärat sig. Sant är det, at han räknat så, at några skrufwar i hiernan tyckas wara låssnade. Andra egenskaper til Scholelärare äger han icke, ei en gång opförande och

omgänges gåfwor med ungdomen. J dag afgår Consistorii förklaring. Saken talar för sig sielf; men det kan doch icke skada, om du har tilfälle at tala med Föredragaren. Tack för löfftet om portraitet och Stenar. Hälsa Makan, från den som förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 31. Martii, 80.

C. F. Mennander.

485.

Min Käre Son.

Ganska berömmeligit är det, at du trogit bewakar mina processer. Egenteligen äro de wäl icke mina; då skulle jag ock kunna låta något falla af min rätt, utan de angå ämbetets förmån och posteritet. De måste altså drifwas, på det mine Hög- och Wälborne effterträdare måtte hafwa wéd, at wärma sig wid.

Währfloden gjorde wäl här någon skada på de närmast åen belägna gårdar genom plancks, gärdesgårdars etc. förstörande. Men altsammans är af ingen betydelighet.

Så långt du kan, tjäna Kreander i des ansökning; genom honom kunde jämwäl Kalmens fattiga bo få understöd. Mig är berättat, at H:s Exc:e Cancelleren skal nog inclinera åt den sidan.

Jag kan omöjel. tro, at du går i land med din Tyska extraction. Imellertid är försöket curieust. Icke kommer jag ihog mig hafwa sedt Bröckerska wapnet.

Hälsa Syster hiertel. Här har icke någon talat et ord om hennes siuklighet. Om operationen blir oundwikelig, så läte Gud den blifwa lindrig och lyckelig! Sådane känningar äro, i synnerhet under en Akrells hand, icke så wädelige, som de kunde synas wara. På Sal. Spörings begäran war jag tilstädes wid en i Åbo, som aflopp rätt lyckeligen. Min passion tager alt mera til. Dage! brukar jag nu afförande; men ofta nog utan all wärkan. Den tillstundande wärman gier något hopp, at watndrickande torde bryta naturens enwijshet.

Hälsa den fattige Collin. Han är lyckelig, som kan hålla god mine wid elakt spel. Jag hade önskat, at i föreskrifften til consistorium i Åbo om befordran för honom, min misslyckade intercession icke hade blifwit nämnd.

War så god, och lät uttaga hos Giörwell det som återstår på första bandet af Biörnsthåls bref, jämte hans portraitet, då ock præ-

numerations sedeln återställes. Jag får wäl dessa blad sedan, tillika med Engelska stenarne, hijt. Under sällhets förönskan förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 14. Apr. 1780.

C. F. Mennander.

486.

Min Käre Son.

Hans Majj:ts nådiga skrifwelse om Legations Prästs syslan i Constantinopel har jag fått; och ber för allting, at du strax låter sätta i aviserne, at den är ledig, och snart kommer at effter förslag besättas; ellies weta tjänliga sökande icke anmäla sig til denna vacance. Här torde jag knapt finna en eller annan, som wore skickelig och hogad, at resa til denna långwariga och äfwentyrliga station, ehuru den i åtskilligt afseende är mycket förmånlig.

J Rudbeckens där giorda propositioner igenkänner jag mannens wanliga konstlerier. Mig är ock förslag gifwit om Qwarnbergs utbyte mot et annat hemman, som skall stå för än högre ränta. Men Qwarnberg äger förmån af watnfall, och icke allenast miöl- utan ock sågqwarn, den likwäl Rudbecken nu egenwilligt förstört. Det förnämsta är, at därunder lyder en förträfflig skog, som på köpet ligger mitt uti de öfrige hemmanens skogsmark, som det anlagda Krukmakeriet skulle med tiden aldeles förstöra. Utbyte til et annat hemman, som icke äger en skogspinne, wore altså skadeligit och icke kan jag om en publique egendom ingå i sådane propositioner. Underrätta wederbörande härom på det billigheten på min sida måtte inses, och jag icke hållas för twär och enwijs, med hwilcka färgor wederparten lærer söka afmåla mig.

Mycken tack för chartan, och slutet af Biörnståhls brefs första del. Prænumerations sedlarne på den andra och tredie följer här hos tillbaka. Jag äger riktigt de numrer, som äro afklippte, och wäntar wärcket hijt, när det blifwit fullbordat.

Lijkaledes torde jag snart erhålla det lilla Engelska paquettet, jämte det andra, som du för mig samlat, hwaruti jag hoppas finna CronPrinsens portrait. Nu wid pass lærer Oeconomiae professions förslaget från Åbo inkomma. Gör med alfware för Kreander alt hwad du förmår; och det blir mycket. Han har, som wi alle, sina fel och swagheter; men tillika mycken och sällsynt qwickhet och skickelighet, samt blifwer utan fog och billighet af en del förfölgd.

Genom hans befordran kunde ock Kalmens, wår gamle wäns, hus blifwa någorlunda hulpit. Förmäl hos Cancelleren min ödmjuka intercession, jämwäl til din Gumma min hiertel. hälsning. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 18. Apr. 1780.

C. F. Mennander.

När jag slutit brefwet, kommer omsider posten, som i detta wäglaget warit nog senfärdig. Tusende tack för uplysningarne om Prästsyslan i Constantinopel, och om Bryggarne. Gör som du finner, hwad annongen i aviserne om det förra angår. Kanske den ei behöfwes. Stationen är artig för en Literat. Prof Aurivillius sade, at om han wore yngre, och icke ägde hustru och barn, skulle han antaga den utan betänckande. Om jag weste, hwad på mit opförande kan klandras, skulle jag strax rätta det.

487.

Min Käre Son.

Jag begynner nu se någon dag hwad förslagets oprättande til Constantinopolitanska (*sic!*) Prästesyslan angår; och hafwa redan en och annan sig därtil anmält. Därom behöfwer altså, effter min sidsta begäran, icke något annunceras i aviserne; och har jag bordt detta wid handen gifwa, förblifwande din trogne fader,

Upsala, d. 21. Apr. 80.

C. F. Mennander.

Med gissningarne om den Tyska släkten Brucker eller Brygger kan man gå så långt, at sielfwa Stamfadren, De Palude, warit Finne, och tagit sig namn af Suomi eller Suomaa, som betyder et kärr eller Träskaktigt land.

488.

Min Käre Son.

Som befalningen innehåller, at förslaget til Predikant wid Constantinopolitanska missionen skulle skyndsamt införsändas, följer det härhos, och ber jag, at det måtte ju förr des helre föredragas. Jag har lyckeligen träffat på tre skickelige och raska unge män. Den förstnämnde, Mag. Sturtzenbecker, är doch i mit tycke den aldratjänligaste, och med hijthörande egenskaper bäst försedde. Prästmannen Lindeström gifwer honom icke stort effter, och är,

äffwen som han, försedd med mycken munterhet och rätt goda ämbets gåfwor. Candid:n Waldius förtjänar i alt öfrigit godt låford; men förefaller mig nästan för mycket taciturn och tanckfull; och torde hända, at dessa böjelser wid den långwäga stationen, som fordrar munterhet, mera tiltaga. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 28. Apr. 80.

C. F. Mennander.

På några postdagar har jag åter icke sedt någon lapp från dig. Hälsa Makan.

489.

Min Käre Son.

Jag bör säja, at med Legations Predikants utnämmande gått mycket snart, men tillika ganska nådigt til. Canc. Collegium lærer likwäl öfwer sit förbigående åter förtörnas.

På mit inrådande reser nu Mag. Sturtzenbecker til Stockholm, at erhålla fullmagt eller Constitutorial, och at göra sig underkunnig om systlans och göremålens beskaffenhet, huru snart han skal resa? Hwad wäg han bör taga, med mera sådant. Til at inhämta dessa kunskaper, har jag adresserat honom til Ministern Celsing och D. Nensén. Men framför alla infinner han sig hos dig. War honom i råd och dåd bijständig. Han är rätt artig och beskedlig. Så snart detta är giordt, kommer han hijt tillbaka at ordineras, och torde då få med sig papperen och stenarne som hos dig förwarats. Sedan, och kårt innan han företager sig den långa färden, lærer för Hans Maj:t han få blifwa præsenterad.

Tack för din sorgfällighet wid processerne. Tröttna icke därwid, utan snarare fördubbla dit bemödande, at hielpa dem til godt slut. Förmäl min hälsning hos din Gumma och Släkten. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 3. Maji, 1780.

C. F. Mennander.

490.

Min Käre Son.

Nu lærer Oeconomiae Professions förslaget från Åbo wara inkommit, hwarwid Kreander åter blifwit förgäten. Så wäl han, som Kalmens Änkefru äska högel:n min intercession. Men hwad skal den kunna uträtta? Dig ber jag, at alla bona officia för Mannen,

som wärkel:n är lidande, måtte användas. Han är ock så skickelig til syslan, som trotz någon annan. Lät mig weta, om du tror mit förord hos H:s Exc. Scheffer något inflytande äga? J den händelsen wil jag strax opwakta honom. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 15. Maji, 80.

C. F. Mennander.

491.

Min Käre Son.

Så har Gud tidigt nog, som det oss synes, inskänckt dig den sorgeskalk, som Han plägar räcka sina barn, jämwäl i äktenskapsståndet, genom din kära och liufwa Makas swära siuklighet. Jag hoppas, at du härutinnan, som wid alla andra tilfällen, åtnöjes med Hans faderliga wilja, wäl wetande, at alla Hans wägar med oss, ehuru underliga de ibland kunna wijsa sig för våra förblindade ögon, äro idel godhet och sanning, samt syffta til vår sanna lycksalighet: Genom Hans nåd kunna wi, ehwad oss händer, fatta vår siäl i tålmod.

Sedan incisionen är genom förfarna händer för sig gången, gör jag mig försäkrad, at såret snart läkes, samt hälsa och kraffter återwinnas. Lijkaledes hoppas jag, at du undwiker några fölgder och anstöter på hälsan af den swära alterationen. Om bägges tilstånd ber jag blifwa flitigt underrättad, och wäntar snart den dagen, då J kunnen, glade och muntre, hälsa på mig i min solitude.

Hälsan blir för mig alt krasligare. Oaktat dagel. brukade medicamenter, tager obstructionen til. Bröstat är slem opfyllt, och kraffterne förminskas. Jag skulle altså högel. behöfwa motion och watndrickning; men därtill är på 2. a 3. weckor ännu icke tilfälle. Under alt detta är likwäl sinnet, Gudi låf! tämmeligen muntert.

Hälsa hiertel. din K. hustru! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 26. Maji, 1780.

C. F. Mennander.

492.

Min Käre Son.

Michel längtar til Communion; och jag låter honom nu på par dagar resa dijt, ty Swenskan har han icke så lärdt, at han kunde draga full nytta af Gudstjänsten på det språket.

S:r Helwig har lättat min oro öfwer tilståndet hos dig, därigenom, at hon berättat sig fått til swar, då hon dagen för sin afresa lät

höra effter huru man mädde, at alt stode wäl til. Jag hoppas likwäl i denna omständigheten snart blifwa närmare underrättad.

Prof. Risell, nyss återkommen från sin dotters bröllop i Stockholm, hade det nymäret med sig, at Rudbecken wunnit processen emot mig eller AB. stolen. Det sade han blifwit där almänt berättat; men utslagets innehåll wiste han icke. Gör dig om den sak underrättad, och lät mig omständeligen weta, i hwad belägenhet den, så wäl som den Küsselska, nu är.

Med en Skepscapitain från London, Carl Gust. Berg, som förer skeppet Victoria, fölger en liten låda med mineralier, samt en bok och några trykta skriffter, mig tilhörige. Jag har sedt af aviserne, at denna Berg är redan inpasserad, och torde til Stockholm wara ankommen. Instruera Michel, at höra effter honom, så at han, om Skeppet är arriverat, kunde få dessa saker med sig hijt. Ellies har han inga commissioner, mer än at köpa några citroner och renetter. Gud wälsigne Eder bägge! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 1. Junii, 1780.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Bisk. Engeström i Lund skall för någon tid wara stucken i koppar, af Gillberg, som jag tror. Kunde man någonstädes ifrån få en wacker epreuve däraf? Något nytt portrait af Ahlströmer har man ock talat om.

493.

Min Käre Son.

Tusende tack för underrättelserna, som alltid äro nödiga, fast de icke alltid kunna wara behageliga. Hans Maij:ts handbref har jag icke fått. Torde hända, at Herren har ändrat sig, i synnerhet hwad terminen angår. Ty mårgon otta dagar til blefwe mig nästan omöjeligit, i anseende til Doctoral promotionen i Medicinen, som kommer at ske d. 13. och hwarwid mig lærer påläggas, at gifwa veniam promovendi, så wida vår Cancellor icke lærer för det ärendet beswära sig hijt. Hela nästa wecka ske ock examina ordinandorum, och däruppå Ordination. Aldrig kunde tiden til resan falla obelägligare. Lät för all ting med Michel eller med nästa post weta, om icke denna tilstälning är ändrad. Oförmodelig war för mig Rudbeckens så totala seger. Men jag har giordt hwad jag kunnat och trodt mig böra giöra, icke så för min, som effter-

trädarens skull. Kunde något, åtminstone i tournuren, ännu ändras, wore wäl.

Gud låte dig snart erlefwa den glädjen, at din K. Maka fuller. blifwer til hälsan återställd! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 21. Junii, 1780.

C. F. Mennander.

494.

Min Käre Son.

Hans Maij:ts nådiga befallning har jag nu i händerne, och anträder resan, om möjligt är, i torsdag, men aldra sidst fredagsmorgonen. Jag erkänner med tacksäjelse din omsorg om husrum för mig, och gläder mig åt det tilfället, som blir at där se och omfamna Mina K. Barn. Hinner jag, så skall boken och disputationerne opsökas. Lät imellertid höra effter SkepsCapit. Berg, som nu lærer säkert wara där framme. Kreander står icke ännu i aviserne, som professor. Sök mota, om några anläggningar wore emot honom. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 6. Junii, 1780.

C. F. Mennander.

In margine: Wist blir i Söndag förut i SlottsCapellet wanlig Gudstjänst och predikan, innan inwignings Acten hålles.

495.

Min Käre Son.

Tack för god wälfägnad och förtroligit omgäenge under min kårta därwaro. Kl. 5. om qwällen kom jag lyckeligen, Gudi låf! hem.

Ytterligare ber jag på det högsta om sorgfälligt bewakande af AB. Stolens sak med v. Küsel om Torpet; at ei surprise måtte ske härutinnan, som det skedde i Rudbeckska affairen.

Nyligen har Major Hernodh, som är Morbror til Küsel och förnämsta driffiädren til denna process, hållit på landet en stor collation för domare och Leguleji, hwarmed man tror påsyfftas någon intrigue til sakens snara och förmånliga slutande. Hernodh är af samma calibre som Rudbecken, och stadd i förtrogen wänskap. Lät mig snart få afskrift af utslaget angående utbytet af Qwarnbergs hemmanet. Har SkepsCapit. Berg icke ännu någon bok åt mig med sig från London?

Hälsa din K. Maka, Hebbens Hus och Gen.Directeuren, samt andre bekante. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 16. Junii, 80.

C. F. Mennander.

496. Min Käre Son.

En vidimerad afskrift af resolutionen om bytet för Rudbecken har du låfwat mig, och den väntar jag, så snart möjligit är. Lijkaledes är jag wiss därpå, at du honorerar dit löffte om Kuselska sakens bewakande. Stolen är framkommen, och för den tackar jag mycket. 8. exemplar af din Disputation tog Prof. Hellenius med sig. Lät Gahmen få en afskrift af min lefwernes beskrifning, som du til Adelsmatricelns bruk opsatt. Han berättar, at D. Schinmejer begärt mina personalier, at införas i des Bibelversions historia, och til sådant behof kan det kårta utdraget wara tilräckeligit.

Jag har begynt dricka watn, och får icke mycket bruka ögonen. Hälsa Gumman och andra wänner. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 23. Junii, 80.

C. F. Mennander.

497. Min Käre Son.

Jag förenar min hön med Slottsfogdens nu afgående begäran, at du wille med aldraförsta i CammarCollegio se effter richtigheten af expeditionen i Qwarnby saken, och därom lämna underrättelse. För egen räkning tillägger jag en annan åstundan, at du i Gen.-Landtmäteri Contoiret gör dig underrättad, om någon charta finnes öfwer Fijby och Qwarnby egendomarne. En är wäl här, författad 1635. och renoverad 1775. Men den innefattar allenast Åker och Äng, och icke skog eller utmarck, åt hwilkens inkräktande förnämligast måttas.

Nu är formosissimus annus. Så at om Systems hälsa och dina syslor sådant tillåta, väntar jag Eder innankårt hijt. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 4. Julii, 1780.

C. F. Mennander.

498. Min Käre Son.

Jag är dig mycket förbunden, som utwärkat nytt bref från Cammar-Collegio i Bytes saken.

Gud ware ewinnerl. ärad, som återstält Hans Maj:t til hälsan. J Söndags hade wi redan den glada tidningen genom Rådmanen Printzell, som reste härigenom.

Bruckenska saken tyckes alt mera blifwa opdagad och interessant. Maken heraldicus, som du är, lærer knapt finnas.

Innan kårt torde jag få fägna mig åt din och din K. Makas hijtkomst.

Jag är nu öfwer halfwa wägen med min watndrickning.

Framhårdar din trogne fader,

Upsala, d. 11. Julii, 1780.

C. F. Mennander.

A tergo: Ceremonie Mästaren, Kungl. Secreteraren och Camereraren wid Kungl. Maj:ts Orden, Wälborne Herr Carl Fredric Fredenheim i Stockholm.

499.

Min Käre Son.

Med denna wecka slutar jag min brunscur, som icke artat sig illa; men Rudbeckska sakens oförmodade utgång, och den touren processen med Küsel tagit, hafwa förstört altsammans. Dessa saker oroa mig mer, än man kan föreställa sig, och de kanske förtjäna. Alle Jurister säga, at Rudbecken aldrig hade kunnat winna sin afsigt, om saken blifwit på min sida fullleigen förestådd och bewakad. Och om du förut hade gifwit mig wid handen dit twifwelsmål, at du icke wiste på hwars sida rättwisan war, hade jag i tid försedt mig med någon annan fullmäktig.

J Küselska saken åter talar Häfrätts Advocatfiscalen med mycken nijt för ABiskopsstolens rätts befredande til torpet Gammalängen men då han wid slutet af sit ämbetsmemorial tilstyrker, at förra domarne måtte undanrödjas och saken försättas i sit första stånd, ser jag ock där en ny rättegång förestå, af mycken förtretlighet och owiss utgång. Jag skulle skrifwa Präs. Rosir til därom; men wet icke, om han ännu är siuk, eller i staden wistande. Underrätta mig därom.

Effter slutad watndrickning tänker jag wäl företaga mig en och annan liten resa, men skall så laga, at jag til den utsatta tiden är hemma.

SkepsCapit. Browel, som haft med sig det Engelska brefwet, skall

ock hafwa i antwardning en bok för mig: *Bachmain öfwer Apocalypsis*, den du låter höra effter, och tager med dig. SkepsCapit. Berg, som nekade sig hafwa någon til mig destinerad bok, har likwäl wärkel. fått med sig en: *Lowths version af Esaias* på Engelska, den jag högel. skulle behöfwa, och du, om någonsin möjeligit är, söker ställa til rätta. Om han redan afrest, torde den wara deponerad i något handelscontoir.

Jag skall sorgfälligt låta se effter, om ur Matrikeln¹ någon oplysning på frågorne kan hämtas.

Hälsa wederbörande. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 18. Julii, 1780.

C. F. Mennander.

500.

Min Käre Son.

Jag har sökt få den äskade underrättelsen ur Academiens Matrikel. Men som des Archivum denna sommar undergått reparation, och documenterne blifwit flyttade och sammanlagde, har man ännu icke kunnat igenfinna Matrikeln för de åren. Jnnan kårt skall ytterligare efftersökas. Jag twiflar likwäl, om någre sådane warit cives Upsalienses. Den förmögnare studerande Finska Ungdomen reste den tiden mästendels til utrikes universiteter. Den fattigare fullföljde sina studier wid Åbo schola, hwilcken då war i florerande tilstånd effter den tidens wijs, som bästa gymnasium.

Cerestes wet jag icke någon origination på. En slags orm har wäl inemot samma namn. Men den är ibland de förgifftigaste; så at ingen lærer wela hafwa med den at beställa, mindre taga sig därpå namn. Torde hända, at det är tagit och formerat af SädesGudinnan Ceres.

Sedan mina bouteiller nu äro tömde, finnes här ingen droppe Pyrmonter watn i staden.

De Engelska Böckerne: *Lowths öfwersättning af Esaias*, som Capit. Berg hafft med sig, och *Bachmain öfwer Apocalypsis*, som Cap. Browel medfört, ber jag äntel. ju för des helre måtte skaffas til rätta, och få giöra dig hijt medfölje. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 21. Julii, 80.

C. F. Mennander.

¹ Tälle kohdalle on Fredenheim reunaan kirjoittanut: academie. — Här har Fredenheim satt i marginalen: academie.

In margine: P. S. Det wore ganska wäl, om du kunde snart ur Kungl. HåfRätten skaffa mig afskrifft af de Küsels första inlaga om Gammalängen bijlagda Härads och Lagmans Rättens domar.

501. Min Käre Son.

Primarie Kämnären wid Stockholms Norra Förstads Östra Kämnerns Rätt, H:r Isr. Joh. Zollin har altifrån sin ungdom warit mig wäl känd, är Österbotninge, och warit någon tid informator för mine yngre Swågrar, Palenerne. Han önskar blifwa med dig känd, och få njuta dit råd och bijstånd i förefallande mål, samt til den ändan begärt med sig detta bref. Jag kan således icke underlåta, at honom til all wänskap hos dig anmäla, och förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Aug. 1780.

C. F. Mennander.

502. Min Käre Son.

Jag tackar för kärligt omgånge, och gläder mig, at en så stark resa i hettan icke hafft några obehageliga fölgder, utan at J måen wäl.

Gif mig förslag på någon skickelig och ärlig Jurist, så framt den framdeles behöfwes. Tala imellertid med Präsid. Rosir, hwilcken, om Han, som jag förmodar, sielf sedt på saken, lærer gifwa däruti det bästa rådet.

Portraiterne från Giörwell har jag fått.

Dagel. sysselsättas wi med BibelöfwersättningsCommissionen, så at jag icke hinner en gång resa ut til min Prästgård. Under önskan om den Högstes wälsignelse framhårdar din trogne fader,

Upsala, d. 15. Aug. 1780.

C. F. Mennander.

503. Min Käre Son.

Jag ser, at andra delen af Biörnståhls Bref är nu färdig worden. War så god, och lät uttaga mit exemplar hos Giörwell. Redan äger jag til och med pag. 144. Någon tillökning på prænumerationen torde begäras, som du tils vidare utlägger. Sedan skickas den hijt, om ei förr, så med Bokhandlaren Swederus, som nu är där, och snart kommer tillbaka.

Prof. Bilmark har under din adresse skickat til mig några disputationer, jämte en bok. Hinna de fram, wäntar jag dem med samma tilfälle.

Jag står ock i förbidade af något smått från England.

Gud wälsigne dig, din Maka och Hus. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 25. Aug. 1780.

C. F. Mennander.

504.

Min Käre Son.

Sällan brukar du wara så omständelig i dina bref, som du warit i det sidsta nu ankomna, hwilcket warit mig desto behageligare. Glömt har du likwäl at berätta, om någon charta öfwer Fijby egendomen finnes i Gen.Landtmäteri contoiret?

Consistorium har, så wida gårdarne af urminnes tid warit i samfällighet, och icke genom råer warit från hwarannan afskilde, begärt Landtmätare förrätning öfwer hela egendomen, på det hwart hemman måtte få sin afskilda del, och således tillika utrönas, huru mycken jord sig kan belöpa på Qwarnberg, som Rudbecken fått tilstånd at utbyta. Han lærer därmed icke wara nögd, och har nu en lång tid legat åter i Stockholm, samt berättes röra himmel och jord. Han skall söka få mäktiga interessenter med sig i Krukmakeriet, i synnerhet Exc. Stockenström och Hermansson, samt utlätit sig, at han ännu hoppades få et hemman til från Fijby. Det wore wäl, om man kunde något följa den mannens anläggningar på spären.

Kom ihog Biörnståhlska brefs andra dels uttagande hos Giörwell. Subscribera jämwäl för mig på et exemplar af den nya Adelsmatrikeln.

Hälsa din K. Maka och andra wänner. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 5. 7bris, 80.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Med först afgående jagt följer en bytta ägg.

505.

Min Käre Son.

Jag måste tilstå, at du är en stor mästare til at sammansöka och hopbinda probabiliteter. Jmellertid blir swårt at begripa, om Släkten härstammat från Tyskland, och på köpet af Adelig oprinnelse, at så aldeles ingen kundskap därom nedflutit til effterkomman-

derne. Däri tror jag dig hafwa rätt, at Raumannus så kallat sig af sin födelse ort, och at detta icke warit hans rätta tilnamn. Wäl hafwa en eller flere slägter i Finland burit det namnet; ty ex. så har en Raumannus warit Theol. Professor prim. och Perpetuus Rector här i Upsala, samt den förste och i sin tid ende Theol. Doctor i Swerige. En annan på Finska öfwersatt den Augsburgska Bekännelsen. Den tredie warit stamfader för Liljenstedt, Lagerflycht, Lindheim. Men jag har, effter all undersökning, icke kunnat finna någon combination dem emellan med wår Raumannus. Capellmästaren Roman war ock til börd en Raumannus.

En Ceresstis mins jag wara nämnt i Consistorii Academici protocollet i Åbo; men tror icke, at han hördt til Släkten.

Öfwerst. Petterssons Manuscript ligger här färdigt, at så snart han det åstundar, återsändas. Det hade längesedan skedt, om jag wetat, hwar han wistas. Academiens Bibliothek wil nu köpa det. Det skall icke heller wara mycket wärd. Prof. Aurivillius utlet sig, at han högst wille gifwa derföre 10. a 12. plåtar. Bäst är, at han får det tillbaka. Lät mig allenast weta, hwart jag får adressera det.

Tack för noticen från Landtmäteri contoiret. Den gamla chartan har jag sedt. Men som den innehåller allenast inägorne, är den wid närwarande tilfälle föga til nytta. Ny refning och delning, jämwäl öfwer utmarken, behöfwes altså här. Därom har Landshöfdingen redan beordrat en Landtmätare, som likwäl för andra syslors skull icke hinner därmed denna höst. Innankårt skall jag skicka til dig berättelse om processens tilgång, at wid tilfälle nyttjas.

Skicka til Conrectoren wid Tyska Scholan, Susemihl, Diurbergs Geographie, samt hwad annat för mig kan wara ankommit. Han reser hijt mot slutet af denna wecka at ordineras, och kan taga det då med sig. 2:dra delen af Biörnståhls bref skrifwer Giörwell, at han anstaltat om. J går afgick skepparen Löthman, och hade med sig en så med 20. tiog Ägg för dit kök. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 12. 7bris, 80.

C. F. Mennander.

506.

Min Käre Son.

Hasselska portraitet är rätt wäl träffat. Doch wet jag icke, om den gammaldags hedersmannen någonsin, om icke sina bröllopsdagar, brukat krås i bröstet. Mig tyckes, at wid subscriptionen kunde wäl

antalet af Rectoraterne utlämnadt blifwa. När afdragningen sker, ber jag om 10. a 12. exemplar. Öfwer ögonen tycker jag, at portraitet behöfwer någon förbättring.

Jag önskade, at din undersökning om Tyska Slägtskapen hunne til slut, innan Adelsmatrikeln tryckes, at däri kunde med något ord nämnas om denna origine, i fall den befunnes wara grundad. Ellies kan wara nog at nämna, at förfäderne warit från Reformationstiden om Finska Församlingen wälförtjante Prästmän.

Gl. Directeuren och Styckgiutaren Mejer torde hafwa Stamtafla öfwer sin för flere generationer til riket inkomne Slägt. Kan ske, at Anna Mejer där kunde igenfinnas. Gud wälsigne dig och din K. Maka. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 15. 7bris, 80.

C. F. Mennander.

507.

Min Käre Son.

Så mycken glädje jag hade af Eder härwaro, så stor är nu åter tomheten, och det ensliga ödesmål, hwari jag är stadd.

Mycket omak har du giordt dig med personalierne. Jag behöfwer en och annan weckas tid, at med efftertäncka gå dem igenom. Flerahanda syslor och arbeten distrahera sinnet. Kroppen wil icke heller göra sin tjänst, sedan de wanlige krämporne, som en tid warit lindrigare, i dessa dagar åter opwaknat.

Jmellertid, som jag för siukdomar och andra förfall härtils icke kunnat visitera i Stifftet, täncker jag under Guds bijstånd göra någon början därmed med Novembr. månads begynnelse, wid hwilcken tid Bibelarbetet för denna gången lærer slutas. Resan sker til några närliggande församlingar, och kan slutas inom 3. weckor.

För all ting: glöm icke Präs. Rosir at bedia honom stäcka den om gl. ängen af Küsel intenderade processen. Om den finge nu mer än effter et seculum oprifwas, hwar blefwe då säkerheten för alla possessioner? Förbl:r beständigt din trogne fader,

Ups. d. 3. 8bris, 80.

C. F. Mennander.

508.

Min Käre Son.

Jag har i hast genomlupit dit härhos återföljande utkast, utstrukit mer än jag tillagt, och hade önskat kunna reducera alt til den

simplicitet, at blotta facta hade blifwit kårteligen anteknade. Jämka nu alt til det bästa. Hwad præmium angår för wäl utarbetade predikningar kan därom här omöjel:n nämnas, ty det är wår Bokförares Swederi privata tillstälning, som alt effter des capricer eller financer står eller faller. Jag lämnar til dit godtfinnande, om man skall nämna om medaillen, eller icke. Tessins diarium har jag med all flit efftersökt, men icke kunnat det igenfinna. Det måste således antingen wara ganska wäl förlagt, eller ock bortkommit. När du får ny copia, så lät mig äntel. få en afskrifft.

Visitations resan är redan utskrifwen. Jag håppas genom Guds nåd gå ut dermed, ty den är kårt och allenast sträckande sig til 7. pastorater; Jag torde ock kunna wara, om hälsan bijstår och så nödigt pröfwat, wid Novembris slut i Stockholm. Alt wore artigt, om du skulle fortsätta Episcoposcopien. Jag har påmint Eberhardt om sit löffte och skall ännu göra det. Et exemplar af Synodal talets öfwersättning på Engelska skall jag wid tillfälle gifwa dig. Til flera har jag icke råd. Ei heller til något af det Swenska, som lærer kunna fås hos förläggaren Fougte. Bilmarks paquetter, som Kreander haft med sig, wäntar jag hijt med första säkra tillfälle. Hälsa Maken. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 6. 8bris, 80.

C. F. Mennander.

509.

Min K. Son.

Jag släpte sidst altför hastigt ifrån mig det til D. Schinmejer ämnade utkastet; ellies hade jag giordt det, som jag nu måste be dig göra, at neml. så långt möjligt är, utmönstra de däri befintel. eloger och fördelachtiga omdömen, och endast historice berätta händelserna. Wil sedan Tysken tillägga några omdömen, må han det för sin räkning göra. Hwar och en gissar lätt, at conceptet är antingen från dig eller mig, och då passa sig eloger aldeles icke, t.ex. den om min wältalighet, etc.

Nyl. las jag i von Uffenbachs Resebeskrifning, at af Barthelska familier ännu skola finnas i Frankfurt och Lübeck. Som denna slägt inlöper i mit möderne, torde om så behagas, Schinmejer kunna gifwa därom närmare underrättelse.

Nödigt är, at ju förr des helre tala med Præsid. Rosir, då får man höra, hwad klockan slår, och kan skicka sig däreffter. Bifaller han

min begäran at saken icke får å nyo oprifwas, kan man i denna delen wara sorglös.

Om Lieutn. Degerman är ännu där qwar, så berätta honom, at han måste utse någon fullmäktig för sin Broder, som tager wara, när något honom anständigt regalt pastorat blifwer ledigt, och lägger därom i Consistorio in för honom. Ellies kan man icke weta, om han därmed wore betjänt, ja, icke ens om han, som bor så långt härifrån, då är lefwande elr. död, när sådane ledigheter yppas.

Sök säkert tilfälle, at snart få hit Kreanders medhafde paquetter. Eller kanske han sielf täncker hälsa på oss. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 10. 8bris, 80.

C. F. Mennander.

P. S. Det är bäst, at kedian på portraitet sättes under racken, och allenast smycket lyser fram på wästen, på det sättet, som Sal:e Troilius är aftagen. Jag wet icke, om man bör nämna om medaillen. Wid Doctoralpromotionen kunde tilsättas, at denna warit den talrikaste i Swerige.

510.

Min Käre Son.

Lefwernes beskrifningen war mycket wälkommen, och har synnerligt wärde både af författaren och renskrifwaren. Några omständigheter, som kunde tilläggas, torde wäl framdeles falla mig inn. För et oskyldigt låford lærer det t.ex. kunna anses, at jag i min Academiska lärotid altid haft et talrikt auditorium, och mycket förtroende af ungdomen, samt tillika ägt under min speciella inspection och handledningen de flästa den tiden wid Academier studerande Adelsmän: Creutz, Sinclairer, Kurck, Uxkull, von Hierten, von Törne, Gynterfelt, Gripenberg, Göös etc. af hwilcka ock en del warit i pension i mit hus.

Det wore ganska wäl, om Gammalängs saken som utlefwad kunde aldeles dö bort, eller åtminstone ställas på en favorabel fot.

Gud ware ewinnerl:n ärad, som förmodeligen nu hulpit Hans Maj:t åter hem igen. Lät mig weta, hwad dag Ordenscapitlet i nästa månad hålles?

Den Högste wälsigne dig och din omwårdna. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 17. 8bris, 80.

C. F. Mennander.

511.

Min Käre Son.

Et enfaldigt bref til Hans Maij:t lägges härhos. Önskeligit wore, om du hade tilfälle, at sielf lefwerera det i des höga händer, och at ingen ytterligare dijtresa i höst blefwe nödig. Ordens Capitelsdagen infaller, då jag knapt slutit min wäl kårta men denna årstiden beswärliga visitations resa. Och om Troils inwigning då tillika skall ske, hinner jag icke med alt det utan hälsans ruin. En och annan wecka däreffter blefwe det möjeligare, så framt Biskops ordinationerne häreffter skola ske i Stockholm.

Et exemplar af Talets Engelska öfwersättning följer härhos.

Ännu mer hade wäl bordt utstrykas ur Lefwernes beskrifningen. Men i synnerhet ber jag, at så måtte ske med den strophen, hwari Fortelii och Gadolins röster til Biskopsdömet opräknas. Ty det hörer ju icke hijt. Oförmodeligen har jag sedan igenfunnit Sal. RR. Tessins memoires, ur hwilecka afskriftt härhos följer. Berömmet är så öfwerdrifwit, at det icke kan brukas til det ändamål, som du tänckt använda det til.

Jag håppas, at du afwänder Stockholms resan. Hwad Herrarne wid 30. års ålder förefaller lätt och härligt, det är för en siuttioåra gubbe halsbrytande.

Gud wälsigne dig och din hustru, som troligen hälsas! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 20. 8bris 80.

C. F. Mennander.

512.

Min Käre Son.

Sal. Swärfars af dig utkastade wackra lefwerne följer härhos tilbaka. Därwid har jag intet at påminna, mindre något at tillägga, om icke det, at hans hufwudstudium i Gymnasii åren warit, jämte det Latinska, Grundspråken, uti hwilcka han giordt sällsynta framsteg, och därföre fått et mycket hedrande testimonium från Stregnäs (*sic!*). Sedan lade han sig med mycken force på historien och politiquen.

Hiertel. gläder det mig, at brefwet til Hans Maij:t blifwit nådigt emottagit. Det bestod af några fåå rader, af hwilcka jag icke har någon afskriftt. Hwarken nämndes däri om mit förfall, at nu kunna personl. opwakta, eller infördes något löffte, at snart häreffter giöra

det. Jag håppas, at den resan kan, i anseende til årstiden och mina krafftens matthet, inställas, hëlst då du och förmodar, at ingen befallning om B. Troils wigning i Stockholm lærer ankomma.

Aldrig hade dit financeproject kunnat komma i obelägligare tid, än nu då jag har hufwudet fult med min förestående resa, och händerne, at giöra dessförinnan ren disk i Consistorio. Jag begriper icke eller den operationens möjelighet, at reda sig ur gammal gäld genom nytt lån. Hwad jag nu kan utlåta mig, är l:o at jag skall öka det årliga tilskottet med de begärte 1500. D:r K:mt så at det in alles blir 7500. D:r doch under twänne wilkor: först, om jag det kan; ty om spanmålen, hwari hela min lön består, mycket faller, förmår jag det icke; och för det andra, at då slippa ytterligare penninge requisitioner. Men hwad caution angår, kan jag däri så mycket mindre ingå, som jag med min skada lärdt på fölgderne däraf, och därföre förlåfwat, at aldrig gå för någon i borgen. Och änskönt mindre risque kunde synas wara wid närwarande tilfälle, äro doch i vårt menniskliga lefwerne allehanda händelser möjelige. Förbl:r din trogne fader.

Upsala, d. 24. 8bris, 80.

C. F. Mennander.

6. a. 8. exemplar af Hassels portrait ber jag om, och jämwäl några af mit eget.

In margine: P. S. Nästa måndags morgon reser jag i Herrans namn på visitation, så at jag ännu i fredag kan wänta en din skrifwelse. Jag skall ock foga anstalt, at då bref, som hijtkomma under min kårta bortowaro, skickas mig tilhanda.

513.

Min Käre Son.

J dag har jag genom Guds nåd slutit min kårta, men nog beswärliga resa. J början af denna wecka war jag wäl som snarast i staden. Men hwarken handt eller förmådde då skrifwa.

Jag instämmer med dig både i hiertelig glädje och önskan öfwer din K. Hustrus med lifsfrukt wälsignade tilstånd. Gud beware Henne nådeligen, och låte i sinom tid barnsbörden lätt och lyckel:n aflöpa!

Någon resa til Stockholm ännu i höst skulle komma både hälsa och syslor illa til pass. Jag håppas, at du den redan tjänligen afwändt.

Nu under min bortwaro har Consistorium på Håfrättens befallning dijt insändt, hwad til oplysning i Gammalängs saken kunnat af des handlingar inhämtas. Jag håppas, när alt sammantages, at det kan wärka afslag för v. Küsel, at få draga en så mörk och urgammal sak under ny rättegång. Men han torde doch hafwa sina gynnare. Därföre stig strax åter til Præs. Rosir, och bed honom at sielf se på handlingarne, och sedan frälsa mig, som frid älskar, från en så förtretelig process.

HåfCancell. Bar. Sparres ynnest och wänskap wil jag icke förlora för mycket godt. Jmellertid har nu, under det jag war bårta, en ung Präst, Biörklind, som warit i HåfCancell:s Hus, infunnit sig til examen Pastorale, men blifwit improberad. Detta kunde han uttyda mig til last. Men du måste præveniera H:r HåfCanc:n at jag ingen del haft däruti. Wederbörande betyga ock, at han warit aldeles usel och okunnig. Om han söker förkåfran, och effter någon tid åter infinner sig, torde den saken kunna remedieras.

Jag kan wäl icke, under min tjänstetid i Åbo, med skäl beskyllas för Nepotisme. Ty de fåå, som af mit namn där qware äro, finnas stadde i mycken torfftighet. Den i närlagde bref omnämnde förtjänar och behöfwer wissel:n befordran. Kunde han på det föreslagna sättet, och genom RiksGrefwinnans ynnest, förhielpas til Haliko, wore ganska wäl. Sök någon utwäg därtil.

Kirjeen loppuosa, päiväys ja allekirjoitus puuttuvat; alkuperäisessä kirjekoelmassa on tämä katkelma 24. X. 1780 ja 1. XII. 1780 p:tyjen kirjeitten välissä. — Slutet av brevet liksom datum och underskrift saknas; i den originala brevsamlingen är detta fragment mellan de 24. X. 1780 och 1. XII. 1780 daterade breven.

514.

Min Käre Son.

Några postdagar har jag icke hördt af dig. Men jag kan täncka, at arbetet ökat sig, sedan Hans Maj:t är til staden inflyttad.

Jag hoppas, at du åter opwaktat Præs. Rosir i Gl. Ängs saken, at få den qwäfd.

Från London är til mig skickad en bok med Lieuten. Bagge, som rest genom Götheborg til Stockholm, och låfwat den til dig aflämnas. Jag wäntar den hijt med första säkra tilfälle.

Gahmen är ond, at du ännu icke gifwit honom mit portrait. Gör det; ty den erkänsla är jag honom för flera små tjänster han giordt mig. Hälsa Frun i huset. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 1. Dec. 1780.

C. F. Mennander.

515.

Min Käre Son.

Din hälsa och wälmåga fagnar mig ganska mycket.

Jag är wiss därpå, at Präs. Rosir håller ord, om du söker tilfälle, at ytterligare påminna honom om saken.

Fahnehielm, som riktigt uträttat sin förra commission, är nu åter i Stockholm, och med honom kan skickas den Engelska boken, som förmodel:n nu är dig tilstæld.

Här talas om et tilämnat accord Rudbecken och dig emellan. Men för flerehanda orsakers skull anser jag det rychtet som opdiktadt och chimerikt (*sic!*). Framhärdar med all ömhet din trogne fader,

Upsala, d. 12. Dec. 1780.

C. F. Mennander.

516.

Min Käre Son.

Din mycket wälkomna önskan om en frögdefull helg, godt slut på det gamla och wälsignadt inträde i det nya året, bemöter jag med en hiertelig genönskan om alsköns din och din K. Hustrus sällhet och wälgång i många tider.

J dessa dagar har åter min hälsa utstådt en swår pust af obstruction och dyssurie, som genom D. Sidréns sorgfällighet, fast med nog möda, blifwit häfwen, så at jag åter på någon tid, och så länge Gud behagar, synes i den delen wara utom fahra.

Probsten Göransson wid wår Americanska Mission är nyl. från Philadelphia ankommen til London i yttersta fattigdom, sielf siuklig, måst lämna hustru och barn qware, icke eller fått taga några andras bref hijt öfwer med sig. Den förtjänar altså medlidande och understöd om någon annan. Från envoyén Bar. Nolcken afgår med det första underdånig föreskrift för honom til Hans Maj:t. Gör för Guds skull alt hwad du härutinnan kan åstadkomma. Med en någorlunda hederlig pension samt bijbehållande af Probstelönen

kunde han warda tarfligen bärgad, tils någon anständig öpning för honom kunde yppas.

Säkert måste Lieuten. Bagge, som har med sig en bok för mig från London, nu wara til Stockholm ankommen. Hör effter honom, och lät boken effter nyåret följa hijt med Murray. Förslaget om Stockholm är mycket likare, än det, som angående Upsala blifwit pratat. Nya præsidenten i Åbo war jämwäl mig oförmodad. Den strid, som skall wara opkommen emellan Ignatius och Ehrenmalm, torde i anseende til bägges sinnelag, icke så snart dämpas. Och denne sednare lærer söka draga profit däraf, at præsidenten är hans nära anhörig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 26. Dec. 1780.

C. F. Mennander.

517.

Min Käre Son.

Med det ingångna nya året förnye och föröke Gud öfwer dig och dit Hus alsköns nåd och wälsignelse!

Talet i Åbo är icke nu i det tilståndet, at det kan för någon opwisas. Det är fullplotrat, och sakerne, wissa hypothetiska, mer och mindre betydande, kastade om hwarandra. Hade jag då, när talet hölls, wetat det, som du nu berättar, at Hans Maj:t åstundat läsa det, wore det synnerl:n strax af trycket utgifwit. När jag får tid och hälsa därtil, täncker jag det å nyo genomgå, och sedan kan hända, låta det tryckas; ehuru sådant nu skedde nog långt post festum.

Jag håppas, at du effter löffte har Pr. Giöranssons och Lieuten. Bagges medhafwande bok i godt minne.

Wid det projecterade accordet om något Landshöfdinge Ämbete har jag intet annat at påminna, än at det wore en önskelig sak i fall din Swärfader består rent af hela Accordssumman. Men i fall du komme til en sådan sysla med gäld och widhängande gravation, wore det at störta sig ur askan i elden. Hela lönen och god hushålning fordras ändå at kunna med wärdighet opföra sig et sådant ämbete.

Helsa Syster hiertel. samt dina Swärföräldrar och andra anhöriga. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 2. Jan. 1781.

C. F. Mennander.

518.

Min Käre Son.

Rychtet angående min opasslighet har icke varit ogrundat, ehuru jag icke med den tidningen welat oroa dig. Nu äro åter krämporne, så länge Gud behagar, i det mästa öfwerwundne. Matthet och en ganska orolig sinne får jag än kännas wid. Jag märker, at detta climatet, ehuru föga skildt ifrån Åbo, och änskönt jag borde wara därwid wahn, med sina täta wäderlekens omskifften icke kommer min hälsa synnerl. til pass nu på ålterdomen.

Emellan de föreslagne accorderne til Stockholm och Åbo är så stor skilnad, at man, i fall man täncker wälja endera, icke kan balancera, at declarera sig för det sednare.

Det är sant, at i Åbo torde fordras mera figurerande af en Landshöfdinge än i Stockholm; men det kan ock, om man kommer gäldfri dijt, löpa måtteligen af. Om man, t.ex. som den almänt älskade Gr. Lilienberg inrättar bordet med 4. rätter och par assietter etc. Förtretligheter och afund af Fredenschöld och flere tycker jag mig se förut. Men sådant förswinner med tiden. Gud gifwe dig det bästa rådet. Jag ser intet annat at tillägga, än at, ehwad calculer som anställas, någon uträkning på mit ytterligare bijstånd eller låns omsättning på mig icke må inlöpa i förslagerne. Ty jag förmår icke gå längre än jag gått. Jag måste wäl, af alt mit trälände i werlden, få äga den frukt, at tilbringa min kärta återstående lefnad i någorlunda beqwämlighet. Genom siukligheten ökas mina behofwer, dem jag förut kunnat inskräncka.

Jag har fått höra, at pluraliteten af den tilförordnade Slots Rätten frikallat ÖfrL. Ehrenmalm från v.Präs. Ignatii angifwelser om duell etc. Denne sednare skall hafwa allmänhetens röst för sig. Mig skulle det ock oroa, om den hederlige mannen hade af denna sak någon ytterligare olägenhet.

J dag har jag varit första gången ute til fots hos min DomProbst, som ock en tid varit opasslig.

Jag ber om min hiertel. hälsning til Syster; des angenäma skrifwelse skall härnäst swaras. Så wäl hon sielf, som Prof. Murray berätta om någon des opasslighet. Men jag hoppas, at den siukdomen förwandlas snart i glädje.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 12. Jan. 1781.

C. F. Mennander.

519. Min Käre Son.

Med en af Gikten ännu darrande hand bör jag låta dig weta, at alt hopp är om snar restitution, men ingen fara synes wara på färde, du behöfwer således icke det minsta oroa dig öfwer mit tilstånd. Gud wälsigne dig och din Gumma!

Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 26. Jan. 81.

C. F. Mennander.

520. Min Käre Son.

Gikten håller sig ännu i handen. Ellies har jag ingen betydlig krämpa, utan hoppas genom Guds nåd snart wara fulleligen restituerad. De bref du begärt, kan jag i detta tilståndet icke åstadkomma; saken går wäl utom dess för sig, om Guds hel. wilja så är.

Americ. Probsten Göransson recommenderar jag ytterligare på det ömnaste. Han förgår, om ei snar hielp mellankommer. Wanl. resepenningar och pension behöfwer han. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 30. Jan. 81.

C. F. Mennander.

521. Min Käre Son.

Det gläder mig, at resan i det swåra wäglaget gick tort och lyckeligen. Tackar jämwäl för det kårta förtroliga omgänget. J dag för middagen åkte jag med medicorum tilstånd litet ut. Sömn och matlust begynna infinna sig. Men lamheten i händerne är nog enwis, och kroppen ännu matt. Hälsa hiertel. din K. hustru och Swärföräldrar. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 14. Febr. 81.

C. F. Mennander.

522. Min Käre Son.

Sedan jag fått ordenteligen sömn och matlust infunnit sig, begynner kroppen at återhämta krafter. Med armarnes restitution går likwäl ganska långsamt, tils tilfälle kan bli, at nyttja motion och watn. Tack för continuationen af Adelsmatrikeln. Jag ser, at Riksdags Tidningarne jämwäl fortsättas, den (*sic!*) jag längtar få.

Handlingarne mellan Gerner och Lund, samt i Plomgrenska concursen önskade jag få läsa. Förmodel. äger du dem.

Om de til mig ämnade estamper äro stora, löna de icke kåstnaden at encadreras.

Passa sig icke eller tilhopa med dem jag förut har. 5. a 6. goda Bibliska stycken ur gl. Testamentet af et litet arcks storlek wore jag bäst betjänt med.

Hälsa din K. Maka, Swärföräldrar och andra wänner. Framhärdar din trogne fader,

Upsala, d. 27. Febr. 81.

C. F. Mennander.

Kom ihog Göransson, och det öfriga.

523.

Min Käre Son.

Mina händer, och i synnerhet den högra, äro ännu stele, och få icke stort mödas. Af währwärman och watndrickning förmodar man hielp. At förskaffa mig watn lærer jag endera dagen afskicka Michel dijt. Lät då med honom återfölja hijt hwad jag begärt, och alt du för mig samlat.

Så snart tiden är inne effter förfatningen til Enköpings förslags insändande, skal det icke här dröja. Ännu påstå profpredikningarne.

Hälsa hiertel. din K. maka. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 6. Martii, 81.

C. F. Mennander.

524.

Min Käre Son.

Innerligen gläder det mig, at din hälsa är åter fullel. restituerad. Min förbättrar sig jämwäl dageligen; men i synnerhet hwad högra handen angår, med nog små steg. J mårgon affärdar jag Michel til Stockholm, at hämta mig Pyrmonter watn. Det är genom Prof. Sidrén betingat hos Hr Bergman, som skall bo i Kyrkobrinken wid Prästgatan. Lät din dräng följa med honom dijt och wid des öfriga små commissioner. Penningar, at betala bouteillerne och fastaget, har han med sig.

Den omsider til rätta komne Madans Engl. bok, samt de estamper och skriffter du samlat at mig, at roa mig med under en tid, då Medicii pålagt mig at undfly hufwudbry så långt möjligt är,

wäntar jag ock hijt wid detta tilfället, altsammans wäl omlagt, och mot smutsighet och wäta förwarat. Laxtunnan kunde sågas twärt af, och den ene hälfften med honom hijtfölja.

Skulle du sielf icke äga Plomgrenska och Gernerska handlingarne, kan drängen anwisa, at dem för mig opköpa och med sig taga.

Litet äpplen och citroner har han i commission at ophandla, och får wäl anwajsning, hwar det bäst kan ske.

Gud wälsigne dig, din Gumma och hennes angenäma börda!
Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Martii, 81.

C. F. Mennander.

525.

Min Käre Son.

Jag är mycken tacksäjelse skyldig för de twänne wackra estamperne. Men 2:a och 3:ie delen af Biörnståhls bref har jag länge sedan complete och inbundne. Hwad altså nu hijtskickades, skall med första tilfälle återgå, at Görwell restitueras.

Mit tilstånd, hwad hälsan angår, är äfwen som wäderleken, mycket föränderligt. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 20. Mars, 81.

C. F. Mennander.

526.

Min Käre Son.

Jag önskar och hoppas, at den blinda gyllenådrems öpning skall wara dig hälsosam. Ätminstone säga alla Medici så, och at det jäm-wäl skall bijdraga til längelefwandet. Mit tilstånd, hwad hälsan angår, är mäst likkadant som förr. Det stränga och ohyggeliga wädret är wäl icke något recept til förbättring. Watndrickning har jag begynt med, men åtnöjes tils vidare med $\frac{1}{2}$ bouteille om dagen.

Hiernes portrait, om hwars erhållande jag redan twiflade, war mig ganska wälkommit. Wisserrigen wåldswärkar Rudbecken alt hwad han förmår på Qwarnby, så wäl i skogen, både på timmer och bränsle, som i Qwarnen och sielfwa gården, hwarifrån han låtit opsäja bonde . . .¹

¹ Tämän sanan loppu epäselvä. — Slutet av ordet otydligt.

På min anhållan har Landshöfdingen förbudit honom et så egenwilligt förfarande; men han fortfar ändå därmed. Jag har i dessa dagar bedt Landshöfdingen om förbudets förnyelse; men det torde ock föga uträtta. Förslaget angående supplicationen hos Konungen sielf tyckes altså wara ganska godt. Jag skall därom conferera med mina wänner. Den ansökningen måste med mycken efftertanka och warsamhet opsättas. Hälsa din Gumma och andra wänner. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 27. Martii, 81.

C. F. Mennander.

527.

Min Käre Son.

Jag bör fägna mig därmed, at min hälsa synes något förbättra sig. Skulle den Högste beskära warm wäderlek, at man kunde movera sig, och fortsätta watn drickningen, är man icke utan godt hopp om restitution.

Rudbeck acktar icke Landshöfdingens förbud mot åwerkan på Qwarnby. Man är rådwill med honom.

Gud wälsigne dig och din omwårdnad! Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 3. Apr. 81.

C. F. Mennander.

528.

Min Käre Son.

Jag är rätt orolig däröfwer, at på tre påstdagar ingen kunskap inlupit om din hälsas tilstånd. Gyllenådran kan ibland wara nyttig; men för mycken evacuation är altid wädelig. Gud gifwe dig förnyad hälsa och lång lefnad. En owärdelig förmån är det, at du har den förfarnaste Medicus nära wid handen.

Mit tilstånd är mäst lijkadant som det warit. Af wärman, som har tilfalle til motion med sig, wäntar man förbättring. Watn dricker jag redan, men allenast en half bouteille om dagen. Under önskan om all wälsignelse framhärdar din trogne fader,

Ups. d. 6. Apr. 81.

C. F. Mennander.

529.

Min Käre Son.

Gud ware låfwad, som åter förhulpit dig til hälsan! Han låte den blifwa långwarig! Med en gammal krops restitution går det långsammare. Dessa dagars wackra wåhrwäder har warit opfriskande.

Om dina genealogiska optäckter icke snart slutas, leder du wäl wårt slägtregister ända in i Noae ark. Gif mig wid tilfålle förteckning på de opstigande lederne, så långt du kan hafwa dig dem bekante, antingen med tilförlåtelighet, eller effter probabel gissning.

Du ser sielf långt bättre än jag, hwad dig i befodrings wågen kan wara nyttigast. Jag må icke tro, at Ignatius genom den honom och Ehrenmalm emellan opkomne trätan skiljes wid sin tjänstgöring. Kanske den sednare, som jag ser wara dijt öfwerkommen, arbetar därpå.

Skicka til mig continuationen af Adelsmatrikeln och Riksdags Tidningen, jämte annat smått, som kan roa mig, under det jag för siukdomens som watndrickningens skull föga får befatta mig med brydsammare göremål.

Nu wid pass seglar från London SkepsCapit. Pihlgren, som har med sig böcker och mineralier för mig, adresserade til dig. Gud wålsigne dig och dit Hus. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 10. Apr. 81.

C. F. Mennander.

530.

Min Käre Son.

Effter begåran följa Genealogiska Documenterne jämte dit sidsta bref härhos tillbaka. De förra i detta ämnet äro icke så lätta at igenfinna. Jag påminner mig jämwäl, at de icke innehålla något, som wore synnerl. betydeligt. Mig tyckes, at den redan tryckta genealogien kunde wäl gå an, med et och annat ords förändring. Men du ställer där med til, som bäst och sanningen eller sannolikheten enligast finnes. Jmellertid ser jag gärna, at arcket optryckes, ty då kan den sidsta Doctoralpromotionen blifwa nämnd, hwilcket jag hoppas icke blifwe förgåtit.

Det paquette Papper, som du ämnat til mig, kunde få hijtfölja med Med. Licentiaten Haartman, som nu är där, men i dessa dagar retournerar. Min swaga hälsa brottas med den strånga wäderleken.

Wärman hoppas jag skola alt mer och mer återställa kraffterne. Ännu äro armarne, i synnerhet den högra, nog swaga.

Hälsa din Gumma hiertel. och andra anhöriga. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 17. Apr. 81.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Plomgrenska handlingarne, som jag för en tid sedan begärte, behöfwes icke nu mer, sedan jag fått dem genom en annan wäg.

531.

Min Käre Son.

Tack och ära för de sidst meddelte Skriffterne. Wisseligen äro Gr. Tessins ord nu införde på et obehörigt ställe, och utom all connexion. Skulle det äntel. så wara, hade de bort inflyta i lefwernes beskrifningen. Ellies har jag wid Slägtregistret, sådant som det förut war, intet at påminna.

Alla utkomna delarne af Büschings Magazin är jag förut ägare af. Just då jag trodde min gikt wara i det mästa öfwerwunnen och tänkte taga wid alla delar af syslan, flyttade den sig på sit första ställe, som är långt wädeligare, neml. urinblåsan, och har där nu i par dagar giordt mig mycken plåga. Jag håppas, at den genom Guds nåd snart lindras. Jämte kärlig hälsning förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 24. Apr. 1781.

C. F. Mennander.

532.

Min Käre Son.

Åter har den Högste behagat låta det sidsta anfallet på min hälsa öfwergå, som warit det swåraste jag utstått, och försatt Medici i mycket bekymmer. Jag röres nu dageligen något ute i lufften, men med ganska swaga kraffter.

Jag ser, at Adelsmatrikeln nu är färdig, och wäntar med första det som för mig återstår, jämte annat, som kan tjäna at roa och fördrifwa tiden. Rehbinder blifwer hiertel. wälkommen. Jag hoppas at han tager qwarter hos mig, jämwäl, at du wid det tilfället följer honom hijt.

Salutatis salutandis förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 1. Maji, 1781.

C. F. Mennander.

533.

Min Käre Son.

De plågsamma anstöterne hafwa wäl åter afstadnat, men alt är ännu swagt och ombytligt. J synnerhet går det ganska långsamt, innan armarne återhämta styrcka.

Rudbecken plågar mig utan ända. För någon tid sedan wille han sätta sig i possession af Qwarnberg, disponera qwarnen, lät hugga timmer och gårdsell, etc. Däröfwer beswärade jag mig hos Landshöfdingen, som wid wite förböd honom sådan egenwillighet, och satte det huggna i qwarstad. Nu har Rudbecken i en owettig skriffit klagat öfwer mig hos Håfrätten, som i dessa dagar skall beswaras. Sielf reser han i dessa dagar til Stockholm, utan twifwel at genom sina wanliga wägar opröra himmel och jord, d. 14. hujus kommer Landtmätaren at aftaga Qwarnberg. Om Bar. Rehbinder nu i slutet af weckan infunnit sig här, hade han följt til grafwa sin Camerat Mellercreutz, som nästa Söndag jordfästes.

Jmellertid wäntar jag eder hijt i nästa wecka, och håppas, at du då har med dig resten af Adelsmatrikeln, och andra nya saker. Jämwäl det på närlagde lapp nämnde arcket från Giörwell.

Kunde icke gamle Paleén öfwertalas, at med Sällskapet taga sig frisk luft genom en resa hijtåt?

Helt nyss har jag fått min lön för i fiol, och aflagt det jag låfwat dig til gäldens betalning, som skall stå til reds när du hijtkommer, ty jag anser onödigt at förut skicka penningarne. Farwäl! Min hälsning, som förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 4. Maji, 1781.

C. F. Mennander.

534.

Min Käre Son.

Ju förr J kunnen komma hijt, ju kärare skall det wara mig. Jag wäntar, at du då har med dig resten af Adelsmatrikeln, och annat til tidsfördrif under ledsnad tjänande. Skulle något, som til mig är destinerat från London och Åbo, des förinnan hinna ankomma, följer det med. Opwakta Hans Excellence Rudenschöld, och recommendera Doct. Herenberg til åtanka wid någon förefallande Juridisk öpning wid Academien. J synnerhet, at ingen oförtjäntare måtte honom föredragas. Han har misstanka på Secret. Flygare, som nu ligger där, at han arbetar på någon survivances erhållande, änskönt han är flera års yngre betjänt än Herenberg.

Du gör wäl, at du i Håfrätten åtföljer och bewakar Rudbeckens allurer. Hela sakens beskaffenhet kan du här få inhämta.

Under önskan om alsköns wälsignelse förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 8. Maji, 81.

C. F. Mennander.

535.

Min Käre Son.

Kårt men ganska angenäm war åter din sidsta härwaro, och fägnar det mig högeligen, at du funnit din Gumma, som mycket hälsas, i önskeligit wälstånd. Tack för god anstalt om Åbo paquetterne, och hoppas jag, at alt det öfriga, jag bedt dig om, blir lijka wäl bestält.

Den starcka diarrheen, som ännu icke återwändt, har mycket medtagit mina förut nog swaga kraffter.

Gud wälsigne dig! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 15. Maji, 1781.

C. F. Mennander.

536.

Min Käre Son.

Nu är min hälsa genom Guds nåd så wida återstæld, at jag denna wecka kunnat wara dageligen ute, och sköta ämbetssyslorne. Doch felas ännu styrka i armar och händer. Därjämte är alt swagt och maktlöst, så at man ingen stund kan wara säker för recidiver.

Wid berättelsen om Raumannus har jag wisslerl. icke något at påminna; om icke det, at pag. 93. lin. penult. är et grammaticaliskt fel: *toto* för *tota*.

Böckerne från Åbo kommo igår mig riktigt tilhanda. Jag wäntar innan kårt de Engelska, jämte Stenarterne. Lijkaledes gör jag mig hopp, at genom din sorgfällighet estamperne etc. snart hijtkomma.

Jag hoppas, at du redan opwaktat Cancelleren Gr. Rudenschöld, med recommendation på mina wägnar för Doct. Hernberg. En visite hos Præs. Rosir om Rudbeckeska saken lærer ock blifwa nödig. Hälsa din Gumma. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 22. Maji, 1781.

C. F. Mennander.

537.

Min Käre Son.

At Rudbeckska saken bewakas är ganska wäl, Landtmätaren håller denna wecka på, at aftaga egendomen. Förut har han redan opgått yttra råerne. Men Hans Maij:ts nådiga stadfästelse på ritningen til domkyrkomuren och trappan är ju förr des hältre för arbetets skull angelägen, och om någonsin möjligt är, innan afresan til Carlscrona sker, du låfwade ofördröjel. därom anstalta, och därom har jag försäkrat wederbörande; har altså förtret däraf, om wäntan blifwer lång.

Jag skulle önska, at wid samma tilfälle estamperne hijtkomma, få tillbaka Bokstämpeln retoucherad, jämte 2. a 3. hundrade afdragna lappar. Snar anstalt om $\frac{1}{2}$ laxtunnan blifwer ock nödig; ty inpå sommaren kan den under resan förskämmas.

Sedan min hälsas tilstånd blifwit något bättre och muntrare, såge jag gärna, at du hälsade på mig, om din K. Hustrus tilstånd sådant tillåter. Under Hans Maij:ts frånwaro lærer syslan lämna någon ledighet. Hälsa Makan. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 29. Maji, 1781.

C. F. Mennander.

538.

Min Käre Son.

Ehuru kärkommen du wore här, finner jag likwäl af din skrifwelse, at någon resa knapt lærer så brådt kunna företagas, så wäl för syslans trägenhet, som i anseende til den angenäma Gästen, som innankårt dijt förwäntas, hwars ankomst Gud giöre glad och lyckosam.

Jmellertid recommenderar ytterligare i godt minne så wäl mina egna flera commissioner, som den presserande saken om domkyrko-trappan. At afsända det, som siöledes skall komma hijt, är nu godt tilfälle, så wida nästan alla våra jagter sägas ligga där. Jag ber om min hiertel. hälsning, och framhårdar din trogne fader,

Upsala, d. 5. Junii, 1781.

C. F. Mennander.

539.

Min Käre Son.

Jag kan icke påminna mig, at Probsten Sacklinius tillstält mig det omförmälta Bryggers epitaphium. Wore det ock skedt, måste

saken därigenom hafwa råkat i förgätenhet, at det icke lærer wara af betydighet. Aldeles icke förtjänar det stickas i en koppartafla; jag har icke eller för andra nödiga utgiffter råd därtill. Det högsta wore, at det blefwe trykt; men wet icke profwa värdet af detta document, så wida det är mig obekant.

Något enda ord utbeder jag mig om sakens föredragande angående domkyrkostrappan, och jämwäl angående de öfrige sakerne.

Under hälsning och önskan om alt godt framhärdar Min K. Sons trogne fader,

Upsala, d. 12. Junii, 1781.

C. F. Mennander.

540.

Min Käre Son.

Bryggers härhos återgående epitaphium är, effter den tidens literaturs beskaffenhet, både til innehållet och poésien, blandigt, mörkt och matt, så at det säkert icke gjorde hwarken honom eller oss heder, om det skulle tryckas. Mindre förtjänar det i någon kopparstick förwaras. En och annan strophe torde doch gifwa lius i biographien.

Tack för god anstalt om laxen, som hijtförwäntas. Med nästa post skall jag tacka Pr. Fortelius för denna oförmodade gåfwa.

Förwara det öfriga i godt minne, i synnerhet domkyrkomuren och trappan, på hwars dessein nådig stadfästelse innankårt förwäntas.

All sällhet önskas, och jag förbl:r din trogne fader,

Upsala; d. 15. Junii, 1781.

C. F. Mennander.

541.

Min Käre Son.

Om Raumans grafskriff öfwer sin fader skall på något publikt ställe förwaras, är oumgängeligen nödigt, så framt den skall giöra honom och oss heder, at poésien däruti på många ställen rättas och förbättras. H:r Prof. Älf kunde bäst giöra det; men då blefwe det ock hans, men icke Raumans arbete. Din öfwersättning är rätt wäl träffad, och har oplyst åtskilliga i originalet mörka ställen.

Querela Suedica har Giörwell låfwat innan kårt oplägga. Den är skrefwen med gamla tidens stil, och altså icke just lätt at afskrifwa. Den okände Auctoren har altför warmt hierta för Swerige at wara utlänning, som Prof. Älf tyckes förmoda.

Jag har swårt wid at säja, hwilketdera jag helre önskade: antingen at saken med Rudbecken i Håfrätten blefwe snart afgjord, eller någon tid hwilande. Om det liknade sig därtill, at han finge fds¹ för sina ogrundade klagomål och skamlösa skrifsätt, wore det förra bättre ty då torde den oroliga mannen hållas något i tygeln.

Skepparen Lagerström är ännu icke hijtkommen. Jmellertid tackar jag mycket för god anstalt så wäl om de Engelska sakerne som Estamperne, hwilcka jag ser blifwa rätt wackra. Hälst hade jag likwäl sedt, om däribland warit en och annan af de märkeligaste historier ur gamla testamentet. Den wäggen i förmaket, som åt dem är destinerad, är ännu icke fylld; men däremot lärer den andra blifwa för mycket chargerad. Doch lärer detta kunna genom en annan ordning remedieras.

Påminn ytterligare om expeditionen angående domkyrkomuren och trappan. Haf ock mit bomärke jämte de begärta aftrycken i godt minne. Glöm icke eller, at hos Hans Exc. Rudenschöld i bästa måtto recommendera Adj. Juris Hernbergh, och det med första; ty periculum kan wara i mora.

Jag har orsak at wörda Guds nådiga Försyn; som någorlunda återstält min hälsa. Doch är den ännu swag, och utstald för recidiver. J synnerhet är gikten ännu nog rådande i armarne, som handstilen nog wisar. Jag håller nu andra gången på at dricka pyrmonter watn. Men det blifwer snart alt, så at til önskande wore, at nytt och friskt snart inkomme.

Nu hafwa wi som bäst den glädjen, at här se och wörda Hans Kungl. Höghet Prins Carl. J mårgon bittida reser Han åter härifrån.

Hälsa hiertel. din Gumma, Hebbens hus och andre bekante.
Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 22. Junii, 81.

C. F. Mennander.

542.

Min Käre Son.

Sakerna äro allesammans wäl och helbregda framme, för hwilcken goda anstalt jag är dig mycken tacksäjelse skyldig; i synnerhet för

¹ ? Epäselväi. — ? Otydligt.

de wackra och präktiga estamperne, hwilkas rangerande och opslående jag giärna opskiuter til din hijtkomst, då wi ock få om kostnaden liquidera. Då lærer du ock hafwa med dig den retoucheerade Bomärks plåten med sina aftryck. Jag hoppas, at Schröderheim flitigt påminnes om föredragandet af Domkyrko ritningen. samt at RR. Rudenschöld är prævenierad, at hafwa D. Hernbergh i minne wid någon existerande befordran, och imellertid icke låta någon annan få prioritet eller survivance, som han fruchtar försökas.

M. Ekorn berättade, at wid hans afresa från Stockholm war din K. Hustrus födslostund just för handen. Nu ser jag, at därmed dröjer. Men när Gud låter all ting gå wäl som hierteligen önskas, skadar sådant intet; utan gossen blir des fullkomligare och lifligare.

Förslagen til Rectoraterne äro med sidsta post ankomne. Men jag har därmed ännu icke fülleligen hunnit stadga mina tanckar, wid Diurberg är wäl icke något betänkande. Icke eller så synnerligen wid Ekorn. Doch åberopar sig Hedström emot honom på flera tjänsteår, och jag förmärker, at han har gynnare, så at beswär torde på högre ort anföras, som altid har ledsamhet med sig.

Effter din begäran har jag tankarne fäste på en man af stark och utmärkt caractere. Men du måste kunna och weta mer än andra menniskor, så framt du effter dristigt löffte kan optäcka, hwar det är.

Gud wälsigne dig och din Gumma! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 27. Junii, 81.

C. F. Mennander.

543.

Min Käre Son.

Med fredags posten utnämnde jag Rectorerne Diurberg och Ekorn. Nu på stunden war D. Bastholm hos mig, och jag har på bästa sättet giordt din ursächt. J mårgon reser han åt Götheborg, strax han spisat med mig. Tyckes wara en artig och munter man. Kom ihog Rudenschöld. Jcke låter Schröderheim ännu höra af sig. Råg och mjöl stode gierna til tjänst, men har icke öfwer egit behof, och knappast därtill; ty jag har i det närmaste måst dels

sälja, dels creditera, dels skäncka af det lilla förrådet åt tarfwande, som äro många, och sädes bristen öfweralt stor.

Under hiertelig önskan och hälsning förblifwer din trogne fader,
Upsala, d. 3. Julii, 1781. C. F. Mennander.

In margine: Afmålningen träffar in i åtskilliga omständigheter men i andra bär den aldeles til fiäls.

544.

Min Käre Son.

Gud ware ewinnerligen ärad, som lyckeligen förlöst din K. hustru, och beskärdt oss alla glädie af en ganska kärkommen slägtinge! Han låte denna glädjen förökas genom barnets trefnad och tillväxt! Han återställte ock modren snart til sin förra hälsa!

Det skulle oändeligen fägna mig, at strax få se honom, och wara tilstades wid den unga arfwingens döpelse act; men min hälsa är ännu så klen, och beswärligheten för mig at komma i och ur wagn, samt op- och utför trappor så stor, at jag nödgas försaka det glädiefulla tilbodet. J går war jag til Bälinge; men mår af den lilla resan i dag ganska illa. Om och så snart Gud någorlunda återställer hälsan, skulle bland mina första göremål blifwa, at giöra visite hos den nya medborgaren. Jmellertid skall min bön til den Högste om wälsignelse öfwer honom och des föräldrar wara beständig och brinnande.

Lät strax weta, huru döpelse acten skedt och offta, huru modren och barnet må. Guds nåd hwile öfwer eder alla! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Julii, 1781.

C. F. Mennander.

545.

Min Käre Son.

Af din angenäma skrifwelse finner jag, at all ting wid den Lillas döpelse så aflupit, som Bourdonniere effter din begäran i förwäg redan middags tiden förl. Söndag berättade mig. Hwar och en måste tilstå, at Hans Maj:t härutinnan, som i alt annat, ganska nådigt betedt sig. Lät mig nödwändigt med nästa fredagsposten weta, om nödwändigheten fordrar, at jag för dessa nya nådeprof

skall aflägga und. tacksäjelse skriftel:n, då det icke så snart synes kunna ske munteligen; eller om sådant torde anses mindre nödigt.

Min hälsa är mycket ombytlig. En dag går det wäl ann, och då har jämwäl hon den tämmelig stadighet. Men den andra är hela kropssystemet swagt och darrande. Om denna föränderligheten wahrar tils den wackra års tiden är förbi, wet jag icke, huru det går nästa winter. Doch, jag har med nögd hierta underkastat all ting den Högstes behag.

Honom anropar jag dageligen om wälsignelse öfwer dig och dit Hus. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 17. Julii, 81.

C. F. Mennander.

P. S. Et litet paquette tryckta papper har Prof. Bilmark med en Skeppare skickat, at til mig öfwerstyras, som jag hoppas snart ske. Under det jag måste spara arbete och efftertäncka wid angelägnare saker, har jag låtit slå op estamperne i Förmaket, i en ordning, som jag hoppas at du lærer approbera. Prof. Solander war den jag hade i tänckarne, och som gaf anledning til beskrifningen.

Hälsa Mor och Son.

546.

Min Käre Son.

Det i hast skrefna brefwet til Hans Maij:t följer härjämte, jämte en copia däraf för dig. Finner du, at det så kan gå an, så aflämna det wid nästa tillfälle; hwar och (*sic!*) icke, så lät mig få et annat utkast med nästa post. Wid närmare påseende finner jag, at din afschildring har nog likhet med det påtänckta originalet. J synnerhet är moraliska characteren mycket träffande. Om du en gång til är lijka eller mera lyckelig, wet jag icke, hwad jag skall täncka. En annan man tar jag nu in petto. Skicka Bokstämpeln med afdragen, samt det paquettet från Åbo med nästa tillfälle. Hälsa ock hiertel. Stora och Små. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 21. Julii, 81.

C. F. Mennander.

Tit.

Utom de almänna wälgiärningar, som under Ed. Kl. M:ts wälsignade regering mig jämte alla Swea inwånare samfält tilflyta, har Ed. Kl. Mt. allernådigst tildelt mig så många enskilta, at jag aldrig tilfylles kan dem wörda och

beprija. Nyligen har ock Ed. Kl. Mt. tillika med Hennes Kl. Mt. drottningen, behagat wara Högste witne wid min Sonasons dop, och nådigast förordna, at Ed. Kl. M:ts egit Höga namn af honom får bäras. Nådebetygelser, som öfvergå all wäntan och förmodan, som ingiuta i min snart utsläcknande lefnads lampa ny olja, och som skola upelda mine efterkommande, så länge någre finnas, til den undersåteliga trohet, och innerliga bön til Gud, för Ed. Kl. M:ts och det Kungl. Husets höga och långwariga wälgång, hwaruti jag i diupaste underdånighet til dödsstunden framhårdar etc.

Upsala, den 16 Julii 1781.¹

547.

Min Käre Son.

At resan är lyckeligen sluten, och at du träffat de dina i hälsosamt tilstånd, sådant alt fögnar mig högeligen.

Jag hade icke tilfälle at säja dig, at din Swärfader kårt för afresan härifrån gjorde mig den propositionen, at til hälfften participera med honom i Landsh. accordet. Swaret blef, som sanningen är, at jag det ingalunda förmådde. För honom wore den bördan ganska drägelig, at allena bära den hel och hållen. Och Gubben torde finna sig därwid, när du cajolerar honom. Af sådane detacherade underrättelser, som du dels muntel., dels nu twännern gånger skrifftel. welat gifwa mig, är jag icke i stånd, at fatta något redigt sammanhang. Önskade därföre, at et kårt system blefwe opsatt och mig meddelat. Hwad som förbudit är att meddelas, åstundar jag icke weta. Jämte kärll. hälsningar förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 31. Julii, 1781.

C. F. Mennander.

548.

Min Käre Son.

Jag har giordt dig mycket beswär med utkastet; hwilcket jag med alt betänckande skall läsa i genom. Men til lögerdagen kan jag därmed icke hinna. Siukdomen har giordt sinnet slappt, så at jag icke får länge i sender spänna tanckarne. Jmellertid kan du wara wiss därpå, at ingen dödlig får se hwarcken denna skriffte eller dina bref.

¹ Paikan ja päiväyksen on Fredenheim lisännyt. — Ort och datum tillagda av Fredenheim.

Ibland mår jag wäl nog; men åter kastar det om, utan witterligt förseende, eller at någon orsak kan utgrundas. Det måste likwäl härröra däraf, at naturen är gammal och förswagad. Jag är nögd med den nådiga Gudens skickelse. Hans nåd och wälsignelse dig och dit Hus trol. förönskas, af din trogne fader,

Ups. d. 7. Aug. 81.

C. F. Mennander.

549.

Min Käre Son.

Jngen kan högeligare glädja sig öfwer Systems restitution och den lilla Arfwingens trefnad än jag. Gud giöre deras dagar många och nögda! Mina naleckas effter naturens lopp til sit slut. J Guds hand, som allena räknat dem, står, huru stort antal af dem ännu kan återstå. Med gladt hierta underkastar jag mig Hans Faderliga skickelse. Du kan lätt föreställa dig, at i de papperen jag fått åtskilligt finnes, som icke sammanstämmer med mit gamla enfaldiga systeme. Altså behöfwas, innan omdöme kan fällas, ytterligare deductioner och bewis. Gud gifwe dig alt godt! Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 10. Aug. 81.

C. F. Mennander.

550.

Min Käre Son.

J dag har BibelCommissionen för innewarande år första gången satt sig. Wi äro fåå, ty döden har årligen bortplåckat någon, och Prof. Floderus hindras af siukdom at wara med oss. Doch hoppas man, at han snart blir någorlunda restituerad. Ellies är det arbetet i denna hettan nog beswärligit, i synnerhet för en watndrickare, som jag ännu är, doch dricker jag med Sidréns tillåtelse allenast $\frac{1}{2}$ bouteille hwar morgon. Förgår's natt födde jag en sten, icke stor eller med lång smärta beledsagat. Detta synes styrcka Gen. Dir:s Acrells sidst förklarade tancka, at hela systemen af mina krämpor torde härröra af gravel och grusämne i kroppen. Ellies är sinnet muntert, och med den Högstes skickelse förnögt, Hwars wälsignelse jag hiertel. önskar öfwer dig och de dina. Förblifwande din trogne fader,

Upsala, d. 14. Aug. 1781.

C. F. Mennander.

551.

Min Käre Son.

Nu begynner saken med Rudbecken komma i full gång; fast ingen kan säga, hwart det bär, eller huru alt sluter sig. Icke har jag eller här någon förfaren Jurist, den jag med fullt förtroende kunde rådföra mig med i detta målets besynnerliga och delicata ställning.

Sedan Landtmätaren, som varit hindrad af andra förut anbefalte förrätningar, hunnit aftaga Qwarnberg och nästliggande ägor, har man haft sammanträde. Nya råer och rör finnas här hemmanen emellan, så wida de i samfällighet af urminnes tid tilhördt ABiskopsstolen. Jmellertid har Rudbecken giordt ohofliga prætensioner, på hwilcka han likwäl sedan låtit ansenlig del afprutas.

Nu ber jag högel:n därom, at du strax utser någon pålitelig och aktsam man, som så wäl Hos Hans Maij:t som i CammarCollegio tager wahra däruppå, at min active och spitzfundiga Contrapart icke måtte kunna på ensidig berättelse ex incommunicato och subreptitie utwärka sig härutinnan något utslag. Äfwenwäl är min trägna anmodan, at någon rådelig man af Betjänterne i CammarCollegio ofördröjeligen blifwer utsedd, at ur gamla handlingar noga effterse alt hwad Fiby ABiskopspräbende angår, huru de andre hemmanen tilkommit, om de icke äro i början, som man gissar, som torp på des ägor inrättade, och om de någonsin blifwit skattlagde, med mera, som til oplysning tjäna kan. Mannen måste wara tystlåten i detta sitt göremål. De som sålunda få beswär, wil jag skeligen förnöja.

Jag är rätt bekymrad, huru härutinnan förhållas skall, och wore wäl för min del benägen, at i godo ingå bytet med Rudbecken om han finner sig wid billiga wilkor, och ABiskops stolen undfår, som sig bör, fullt gen fullo. Fast det altid blir beswärligit, at hafwa den mannen mitt i egendomen med sit Krukmakeri. Ellies kunde wara två wägar at wälja af. Den ena, at i underdånighet gå gerad til Hans Maij:t, och föreställa sakens förlopp från början härintill. Men det steget kunde blifwa wädeligt. 2:o kunde man låta saken gå instantierne igenom. Men det blefwe en långdantz, kåstsam, oroande och af owiss utgång.

Gif mig din tanka härom, och gör, hwad jag in antecedentibus

begärt. Det fögnar mig, at J alla måån wäl. Gud giöre wälmågan
långwarig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 24. Aug. 81.

C. F. Mennander.

552.

Min Käre Son.

Tack för dit goda råd och bemödande i Qwarnbergska saken. Wägen igenom instantierne blefwe oändelig, och probablement, i anseende til Konungens sidsta resolution, skulle jag tappa hos underdomarene allestädes. Det enda medlet at hielpa saken, wore altså effter min tancka, at man anmodade någon pålitelig och betydande man, som gjorde inför H:s Majj:t utförlig berättelse om hela sakens förlopp, och sedan inhämtade des utlåtande häröfwer. Hwarwid, ibland mångt annat, i synnerhet den omständigheten torde föredragas, at här äro twänne H:s Majj:ts egna resolutioner emot hwarandra, af hwilcka den förra wid den sednares utwärande ofelbart blifwit förtegrad. Jmellertid kan det anstå med någon efftersökarens antagande i Cam.Collegio. Jag skulle tro, at de hafwa hwarje års acter registrerade, så at mödan icke kan blifwa så stor, at igenfinna det man söker.

Jnnan kårt skall du få tillbaka utkastet. Det ligger så länge wäl förwarat. Jag önskade få på en gång hela systemet.

Hälsa stora och små. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 28. Aug. 81.

C. F. Mennander.

553.

Min Käre Son.

Som jag med fyra poster icke hafft något ord från dig, oprinner naturl. någon fruchtan, at antingen du eller någon af de dina icke mår rätt wäl. Men jag hoppas ännu denna föreställning wara ogrundad, och at allenast trägna syslor eller wistande på landet wållat denna correspondencens afbrytning. Det mig communicerade documentet skall snart återsändas. Den Skepparen, som skulle hafwa med sig Boken, som B. Wingård ophämtat från Götheborg, höres ännu icke af. Icke eller wet jag hans namn. Diurbergs Geographies 2:dra tome, och den nyss utgifne delen af Witterhets nöjen, har du låfwat mig. Bibelcommissionen lærer ännu inemot en månad blifwa tillhoppa. Förbl:r oföränderl:n din trogne fader,

Upsala, d. 7. 7bris, 81.

C. F. Mennander.

554.

Min Käre Son.

Boken från England har nu kommit til rätta. Så gör wäl ock i sinom tid det convolutet, som du nu berättar dig hafwa afskickat. Dit pro memoria i den andra saken torde få blifwa här, til dess boken fås om händer; ty det ena torde oplysa det andra. Min hälsas omständigheter äro nu drägeliga. Jag skulle ock fatta hopp om alt större förbättring, om icke den kulna hösten och wintern wore för handen, som torde snart igen förstöra hwad nu någorlunda botat är.

Jngen dag försummas wid Bibelarbetet, som ännu lærer räcka några weckor. Sedan min syn wid läsande och skrifwande, i synnerhet wid lius, icke gör sin förra tjänst, måste sådane tidsfördrif något inskränckas, och därigenom blifwa effterstunderne i min enslighet ibland nog långsamme.

Jämte hälsnings förmälan til dit Hus och Swärfolck, förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 14. 7bris, 81.

C. F. Mennander.

555.

Min Käre Son.

Böckerne har Skepparen riktigt framskaffat. Mig tyckes, at Witterhets nöjen magra af. Gratiernes döpelse hade wäl kunnat wara båarta från samlingen. Den Fransöska boken har jag ock något, så mycket tid och hälsa kunnat tillåta, läsit uti. Men, ehuru orden äro tydeliga, förstår jag litet eller intet däraf. Får se, huru det går, när jag får ytterligare nyckel af dig til begrepet af dessa ting. Jag behöfwer icke säja dig, at stora tydeliga och biudande bewis fordras innan man kan öfwergifwa et gammalt och wälgrundat systeme, eller ock gifwa det en ny och owanlig förklaring. Wid sådane tilfällen måste man ock noga se sig före, at imaginations kraften hålles innom sina rätta skranckor. Jag skall ytterligaren läsa boken igenom, ehuru tung och mörk han förefaller mig.

Mathesius och hans mig låfwade skriffter har jag ännu icke hördt utaf. Man wäntar ännu i höst med Skepslägenhet några tryckta saker från honom, och då torde de skrefna följa med.

Denna gången saknar jag intet annat därifrån än mit Bibliotheks bomärke, jämte de aftryck du däraf låtit taga. Jag får dem wäl med

någon Skeppare, eller, hwilcket jag hälst såge, med Herrskapet sielfwa.

Af de nu ankomne Lärda Tidningarne ser jag tredie delen af Schinmejers Bibelöfwersättnings historia är färdig, och skall bestå af 204. sidor. Jag har allenast til pag. 92. och ber, at du behagade snart skaffa mig resten.

Guds wälsignelse och nåd ware öfwer Eder alla! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 25. 7bris, 81.

C. F. Mennander.

En här utkommen grafskrift öfwer B. Filenius bijlägges, til et litet prof af erkänsla mot hans portrait.

556.

Min Käre Son.

Jag bör skynda mig at gifwa wid handen det misstag jag i mit sidsta bref begick. Wid hastigt genomläsande trodde jag, at recensionen i Lärda Tidningarne angick Schinmejers Bibelhistories 4:de del: men nu ser jag, at där recenseras den tredie, som jag redan komplett äger. Jag hoppas, at än i höst öfwerkommer det som saknas i den 4:de.

Cornelii Agrippæ opera, 2. band in 8:o äger jag, men hinner nu icke söka dem igen, at jag kunde gifwa wid handen årtalet och tryknings orten. Det är wäl berömmeligit, at du assisterar dina wänner genom låns procurerande hos din Swärfader. Men därwid lærer fordras det menagement, at Gubben icke ledsnat, då man sielf wid sådane tilfällen kan behöfwa assistence. Hälsa Syster, och den qwicka Gässen. Din trogne fader,

Upsala, d. 28. 7bris, 81.

C. F. Mennander.

557.

Min Käre Son.

Wid vårt sammanträde i morgon skall jag alfwarl. påminna Pr. Aurivillius och Lect. Eberhardt om alt det som Dr Schinmejer af dem wäntar. Hans fierde del längtar jag högeligen effter. Nyttia första säkra tillfälle til des hijtsändande.

En enda Tysk studerande finnes här, som wäl wore hogad, at blifwa extraordinarius i Utrikes expeditionen, som heter Schubert, den berömlige Grypswallska Professorens.¹ Han är ock wäl under-

¹ Son (?).

bygd, flitig och till alla delar skickelig. Men har två Nestii egen-skaper, at han är ingen håfman eller har anseende och at han är ganska fattig, så at han icke förmår uppehålla sig där, så framt ei något understöd kan stå til finnande. J morgon skall jag närmare tala med honom, och sedan låta weta hans tanka.

Strömmen kan jag icke hielpa. Han will hafwa någon Schole-sysla. Därtil är han redan för gammal, och i detta Stichtet både okänd och främmande. Han har ock så länge warit från Academien, at icke eller någon i Åbo lærer känna honom. Hälsa Syster och den lille, Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 2. 8bris 81.

C. F. Mennander.

558.

Min Käre Son.

Af innersta hierta beklagar jag det dig åter tilstötta bekymmer genom din K. Hustrus siuklighet; men önskar tillika och hoppas, at den nådefulle Guden jämwäl härutinnan giör en snar förbättring och glädjefull utgång.

Som du ser af närlagde des bref, hwilcket han volant tilstält mig, har nu Schubert resolverat sig, at, i anseende til den goda utsichten för honom i framtiden, blifwa extraordinarius i Utrikes expeditionen. Han har wäl icke något at soutenera sig med; men hoppas doch kunna hielpa sig fram på det knappaste och få något litet understöd af des Moder. Lät antingen til honom eller mig weta, hwad tid du åstundar honom dijt, då han ofördröjel:n skall infinna sig.

Tack för anstalten om stycket af Schinmejers Bibelhistorie. Men du skulle giöra mig en ganska angenäm tjänst, om du kunde förmå honom at låta omtrycka det bladet, hwari om Tessin och mig förmäles, samt helre, om så skall wara, flytta den elogen til lefwer-nes beskrifningen. Denna ber jag ock, effter tiden det wäl synes tillåta, at du wille omarbета, och giöra den hel kårt, utan alla låford.

Gud wälsigne dig och din wårdnad! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 5. 8bris, 81.

C. F. Mennander.

P. S. Jag har på Schinmejers wägnar alfwarl. hälsat Aurivillius, Eberhardt och de öfrige wederbörande.

559.

Min Käre Son.

Med tacksam erkänsla har jag handfångit så wäl det catholska kopparsticket, som continuationen af Schinmejers Bibelversions-historie. Nog har jag påmint Lect. Eberhardt om de åstundade lefwernes beskrifningarnas samlande; men om och hwad han därwid kunnat uträtta, får han sielf, som nu är dijt återrest, utreda. Det ser ut, som wederbörande icke hade synnerl. hog, at med sina personalier figurera i denna historien. Om mig sielf måste jag tilstå det samma. Men, om så wara skall, ber jag, at det måtte ske helt kårt.

Lüdecke har redan förut genom Gahmen giordt mig præsent af sin pappersmedailen. Bed honom i det stället nu skicka mig et exemplar af des wid orgellinwigningen och Pastors wahlet i Tyska kyrckan hålne Tal.

Fru Söderberg har fått dit breff; men ännu icke paquettet; ty Skepparen Wiberg är icke ankommen.

Jag skall låta Schubert weta hwad du skrifwer och nästa post berätta hans sluteliga yttrande. Hälsa Gumman och Pilten. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 16. 8bris, 1781.

C. F. Mennander.

560.

Min Käre Son.

Den komne kölden plågar i synnerhet mina extremiter (*sic!*) och framför alt händerne. Muff är owig att altid hafwa med sig. Altså ber jag, at du wille ophandla åt mig par swarta Silkes fingerwantar, som icke äro förlegade, utan starka, tretrådiga och wäl nåckade, samt tilräckeligen wida och långa. Til detta behofwet följa 3. RD:r. De kunna skickas antingen med posten wälhoplagde, eller ock med någon resande. Schubert har låfwat i denna wecka resa dijt, at se sig före och conferera med dig. Sker det, kunde han få wantarne med sig. För en stund war Prof. Lexell hos mig. Då han kommer hijt i mårgon middag, skall han få brefwet.

Med SkepsCapit. Pihlgrén har jag från London at wänta några Böcker. War effter wanligheten så artig, och lät höra effter det skeppets ankomst. Under önskan om alt godt, förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 23. 8bris, 81.

C. F. Mennander.

561.

Min Käre Son.

Du har giordt rätt wäl däruti, at duchtiga wantar blifwit för mig bestälte. Så snart de äro färdige, blifwer wäl tilfälle, at få dem hijt. Wid samma lägenhet torde ock Bokstämpeln med des aftryck hijt-försändas.

Med Capit. Pihlgrén från London, hwars ankomst jag sidst begärte skulle effterhöras, så wida han har några böcker för mig, förer ock med sig 4. exemplar af Kennicotts Bibelarbete, neml. för Upsala Acad:s Bibliothek, Lunds d:o, Borgo Gymnasii och B. Serenii Sterbhus. Dessa äro ock til dig adresserade. Det Upsaliensiska skickar du hijt, och besörjer om de öfrigas riktiga framkomst. Mathesius skickar exemplaren så småningom för osäkerhetens skull siös, och låfwar de återstående med nästa tilfälle, bland hwilcka är det andra Hans M:ts exemplar och Åbo Academies.

Schubert är nu icke i staden. Jag twiflar, om han kan blifwa så snart färdig med sit Academiska examen, som omständigheterne synas fordra. Han säger sig hafwa undergått examen juridicum i Greifswall, och tror sig snart kunna skaffa betyg däröfwer. Måne det kan något gagna honom i Cancelliewägen?

Sal. Jusléns måg, Lector Alopæus i Borgo är på förslag til St. Michels pastorat i Savolax, och har erhållit pluralitet wid wahlet. Han åstundar min assistence; men den kan icke sträcka sig längre, än at jag ber dig wid tilfälle fälla för honom et godt ord. Wi äre det Huset genom wänn- och frändskap förbundne; och mannen sitter med 5. barn i beträngd (*sic!*) tilstånd. Han lærer wäl sielf skrifwit dig til.

Giör dig underrättad, om icke Mag. Törnqwist, som nu blifwit Lector wid CathedralScholan i Åbo, kunde få behålla sin från constant i Spanmål indelta lön, som några hans företrädare åtnjutit.

Nu begynner åter rychtet höja sig här om dit Landshöfdingedöme. En af Cancelliet frågade mig häromdagen, huru snart du skulle flytta hijt.

Hälsa Syster och lilla Gubben. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 30. 8bris, 81.

C. F. Mennander.

562.

Min Käre Son.

Jag glömde sidst tacka dig för de Pommerske Hertigarnes portraiter. Men du, som har så mycken bekantskap på den orten, kan ännu mer i denna vägen tjäna mig. Du wet, at jag i synnerhet samlar estamper öfwer Swenske. Bland dem förer jag ock Pomerinkerne, sedan den provincen kommit under Swerige. Af desse har jag v. Præsidenternes Alex. Erskeins och von Engelbrechts, Gen. Superintendenternes Friedlibs och Mayers samt Professorernes Dav. Mevii, Palthenii, Schwartzes och Ahlwards. Men de, som äro där i koppar stuckne, måste wara långt flere. Mig skulle ske et stort nöje, om du kunde förskaffa mig af dem wackra exemplar.

Wi hafwa nu på en tid icke talats wid om ÖfwerJägm. Rudbeck. Han har ock emot wanligheten warit tyst; men är i dessa dagar förrest til Stockholm, utan twifwel, at anlägga nya konster, eller åtminstone, at fortsätta sina förra. Ellies är saken nu i det stånd, at Landtmätaren warit där, och aftagit den del af skog och marck, som ligger närmast omkring Qwarnby. Men för andra förrätningars skull kunde han i höst ei längre hinna. Som hemmanen härstädes icke warit från hwarannan skilde och rörlagde, utan från urminnes tid i sämfallighet ArchieBiskopsstolen tilhörige och underlagde, hafwa Crono och Consistorii fullmäktigerne påståt, at ingen utbrytning af Qwarnby hemmanet kunde ske, innan alla wore refwade, och hwart och ett effter dess skatt åker, äng, skog och utmarck til-delt. J följe häraf har Consistorium af Landshöfdingen begärt, at Ingenieuren Sarström, som begynt detta arbetet, måtte beordras, at med första währdag det fortsätta öfwer hela egendomen. Och i den belägenhet är saken nu.

Jag ser wäl icke, hwad Rudbecken kan hafwa at därwid inwända. Men som han är i inventioner spitzfundig, så ber jag högeligen, at du tager wahra på hans gånger, och söker mota anläggningarne.

Kan man icke få sig någon liten ärlig skrifware i CammarCollegio, som skulle löpa igenom JordeBöckerne för sednare delen af förra seculo, och början af detta, samt extraherade hwad Fiby och i synnerhet Qwarnby angående där kan finnas. Som Böckerne måste wara registrerade, kan arbetet icke blifwa så stort. Någre tro ei utan all grund, at Qwarnby är et afhyst hemman under Fiby. Om så är, wore det artigt, at få rätt därpå.

Skulle Rudbecken yrka för sig favorabelt slut i HåfRätten på den förra oafgiorda saken, så war jämwäl därwid waksam. Effter mit tycke kan den på min sida aldrig förloras; och genom Rudbeckens näpst därutinnan torde hans kitslighet något dämpas. Tala ock å nyo med Præs. Rosir därom. Med wanlig hiertelig önskan framhärda din trogne fader,

Upsala, d. 2. Nov. 81.

C. F. Mennander.

Til Brevet af d. 2. Nov. 1781. (*Nämät sanat on Fredenheim lisännyt. — Dessa ord har Fredenheim tillagt*).

P. S. Jag har kommit öfwer en kättare i wår Genealogie. Eric Fernow har utgifwit en *Beskrifning öfwer Wärmeland*. I des *tredie afdelning*, utgifwen Götheborg, 1779. 8:o pag. 754. talar han om en Wärmelänning, Torbernus Simonius Forssmannius, som kommit til Åbo 1640. och blifwit RR. Gustav Baners HofPredikant, samt Regements Pastor i Finland. Om denne säger han, at han warit min Farmors Fader.

563.

Min Käre Son.

Rychtet blir alt starckare om något förewarande accord emellan dig och Öfwerståhållaren Rudbeck. Jag är ock snart af den tanckan, at du måste wara med något dylijkt sysselsatt, effter du icke på någon tid hunnit skrifwa mig til. Här talas om 70:m pl:rs erläggande för den syslan, som skäligen bör anses för en altför enorm summa. Hälften däraf wore redan för mycket. Lönen härstädes är bland den swagare, och har Landshöfdingen icke en gång något afwelshemman eller ladugård, så framt icke Ultuna Kungsgårds arrende kunde få följa med i Accordet. Däremot har Landshöfdingen här framför de aflägsnare den tungan, at han nästan dageligen får faire les honneurs, om wäl skal wara; så at lönen omöjel:n räcker til.

Mig wore det en obeskriflig glädje, at hafwa mina K. barn så nära til hands, i synnerhet nu i ålderdomen, då jag ingen dag gör mig säker för swårare siukdomar och hastig skillnad från werlden. Jmellertid kunde likwäl faders och sons innehafwande af de ämbeten på en ort någon gång kunna föda af sig collisioner och ledsam-

heter, som jag likwäl hoppas blifwa undwikeliga. Gud gifwe det bästa rådet!

Kom i hog hwad jag begärt i de förra brefwen. Engelska Skepparen är ankommen, så at jag hoppas mina böcker redan wara oppe hos dig.

Må wäl med de dina! Önskar en trogen fader,

Upsela, d. 9. Nov. 81.

C. F. Mennander.

564.

Min Käre Son.

Jag hör mycket tacka för god anstalt om de med Skepparen Stangenberg hijtsände saker. Önskeligit är, at hans jagt icke fryser fast på wägen. Utom Alopæus har den fromme Collin anmält sig til St. Michel. Man lærer als intet kunna hielpa hwarkendera. Har du icke förnummit något om Rudbeckens rörelser därstädes.

Herr Baron Taube skall wara mycket wälkommen, och det blifwa mig en fägnad, at få binda med Honom bekantskap. Har han då med sig Hans Maij:ts expresse skrifftel. befalning därom, samt sin fullmagt, som wid sådant tilfälle måste opläsas, skall wid ordinationen intet drögsål förefalla, om Gud gör hälsa och kraffter. Jag wäntar den fägnaden, at jämwäl då se dig hos mig. Engelska paquettet, wantarne etc. följa tillika hijt. Under wälsignelses önskan öfwer dig och de dina förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 16. Nov. 1781.

C. F. Mennander.

565.

Min Käre Son.

Jag beklagar hiertel. anstöterne af Gyllenådrén. När de komma så offta och häfftigt, kunna de snart blifwa wådeliga. Denna tiden har jag mått någorlunda wäl, har ock i dag warit både med wagn och til fots ute, så at Nouvellisten hade kunnat bespara sina opdichtade nymären. Den enwisa obstructionen, som på intet sätt kan fullel. häfwas, måste likwäl, effter längre eller kårtare tid hafwa funesta fölgder.

Alopæus har skickat til mig extract af Förslaget til St. Michel, och sit betyg af Gen.Am. Trolle. Dem ärnade jag nu skicka til dig. Men jag ser af aviserne, at det wore fåfängt, då Forsius redan är utnämnd.

För ingen menniska har jag talat om Diurbergs dessein. Men det tror jag, unter uns sagt, at han giorde bättre mot sig, och stadgade sit anseende, om han hade anstånd med denna characters emottagande, til des han någon tid gordt tjänst wid sine redan erhålne ämbeten.

Den förre Skepparen är redan ankommen. Den sednare ännu icke. Wantarne äro rätt miuka och warma. Hälsa Familien.

Förbl:r din trogne fader,

Ups. 23. 9bris, 81.

C. F. Mennander.

566.

Min Käre Son.

Jag känner den warmaste glädje däröfwer, at din K. Gumma åter är i wälsignat tilstånd. Wil det så continuera, kan man säja om Eder, hwad Scarin sade om Stenman och des maka: Felici agello diligens contigit cultor. Gud låte all ting gå wäl! Wid arfwingarnas förökelse hoppas jag, om man lefwer, framdeles få äga den äldsta, så snart han kan ombära fruentimmers skötsel, och förmår sielf knäppa böxorne på sig.

God anstalt om wantarne tackar jag mycket före. Den sednare Skepparen är ankommen; men först i går.

Swedenborgs sidsta tider hafwa warit underliga och aldeles förwirrade. Bland annat kommer han en dag in til sin wärd, som hetat Brokmer, en hederlig och trowärdig man, och förtror honom, at han, Swedenborg, wore Judarnas Messias, kommen, at blifwa för dem korsfäst. Brokmer skulle blifwa hans wän, och nästa dag gå i Synagogan, at predika dessa ord. Til yttermera wisso worde en engel om natten kommande til honom med befallning härom. Denna himmelska bodbäraren wäntade Brokmer; men den infant sig.¹ Alt witnar i hwad dårskaper en tygelfri inbilning kan störta menniskan. Lät detta blifwa oss allena emellan; ty som mannen warit min wän, och i åtskilligt annat hafft mycken merit, så wil jag icke gifwa någon anledning, at hans hwilande ben skulle genom förklenliga omdömen oroas.

¹ Näin alkuperäisessä, josta kait kieltosana epähuomiossa jäänyt pois. — Sä i originalet; nekningsordet torde ha bortglömts.

Jag ser hos Giörwell prænumererat på 4:de och följande delarne af Biörnsthåls bref. Om något redan wore utkommit, ber jag, at du tager det til dig, och wid tilfälle hijtsänder. Som jag kan bruka Consistorii Acad. avisor, behöfwer Ut- och inrikes Tidningarne för nästkommande år icke åt mig beställas. Förbl:r din trogne fader,
 Upsala, d. 30. 9bris, 81. C. F. Mennander.

567. Min Käre Son.

Manuscriptet kan jag icke så snart ombära, innan jag hunnit tråka mig igenom den trykta Boken, och därmed går, för des tunga och mörka skrifarts skull, icke så fort. Sedan behöfwa de bägge jämnföras sins emellan.

Wisserligen wore det önskeligit, om man i god tid kunde få hijt cataloguer öfwer det stora Hamburgska Bibliotheket.

För all ting skaffa mig ju förr des helre aftryck af Swedenborgs och Helsingii portraiter. Twå besynnerliga mäns, hwar i sit slag, doch utan jämförelse.

Af mit retoucherade stycke får jag wäl ock par exemplar, om icke flera. War jämwäl så god, och köp hos Langen åt mig andra delen elr. tredie flocken af Berchens namnkunne Swenska Herrars och Fruers Skådepenningar. Sök ock at wid samma tilfälle ersätta en defect som jag fruktar wara i min andra flock. Den sluter sig med pag. 320. och af Bonde ätten tyckes ännu Carl Bonde återstå, hwars medaille jämwäl står på sidsta taflan. Et eller par blad synas altså saknas, om hwilckas erhållande jag ber.

Salutatis salutandis förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 7. Dec. 1781.

C. F. Mennander.

568. Min Käre Son.

Knapt hade jag hunnit skicka mit förra bref på posten, innan HHR Baron Taube kom til mig, och hade jag den fägnaden, at så wäl då som den följande dagen njuta den hedersmannens förtrogna omgänge. Jag hoppas ock, at Han warit nögd med mig, och icke beskrifwer mit tilstånd så förfallit och misantropiskt, som tör hända, någon annan giordt. Jag tryckes wäl af ålder och siukdom;

men Guds nåd bör det tilskrifwas, at jag ännu kan göra mina syslor med tämmelig munterhet.

Du har föreskrifwit mig altför kårt tid til Böckernas återställande. Den ena följer nu tillbaka, som jag hastigt påögnat. Bokregistret skal komma antingen med nästa fredags eller tisdags post.

Håfrättens utslag wördar jag; men kan ändå icke begripa i min enfaldighet, at här skulle behöfwas communication, då saken war bewijst, och af Rudbecken sielf erkänd. Wäl är imellertid det, at skogen är för åwärkan befriad; men hela hemmanet och Qwarnen hade behöft samma förbud.

Då retoucheringen af plåten faller så dyr, är bäst, at intet tänka därpå.

Mycken tack för de bäge portraiterne, som äro rätt wäl giorde, Helsingius sig ganska lik, men Swedenborg något flatterad. Lät mig jämwäl framdeles få Martins arbeten, alt effter som de blifwa färdiga. Jag har med wisshet fåt förnimma, at framl. RR. Reuterholm är nyl. stucken i koppar. War angelägen, at skaffa mig et exemplar. Genom Sonen, Cammarherren, kan det wigast och utan swårighet ske.

Seb. Brandt navis stultifera, som utbiudes i en nota för l. Rd:r, är i anseende til sin sällsynthet de penningarne wärd, och tages åt mig. Boken beses likwäl förut, at den ei må wara defect eller illa faren. Berchens andra del eller tredie Flock af Skådepenningar öfwer Swenska Herrar och Fruer, som finnes hos Langen, ber jag icke måtte glömmas.

Några ytterligare Riksdags Tidningar lära icke stå at wäntas, så at man förmodel. nu kan låta de utkomne numrorne inbindas.

Ännu en sak: Jag har låfwat en därwarande Magister och Präst, Nils Samuel Swederus, Broder til vår Bokförare, at effter all möjlighet bijdraga därtill, at han kunde blifwa antagen til SkepsPräst på någon vår OstindieFarare. Han är både mycket hogad och skickelig därtill, jämwäl underbygd med Natural historien. Saken kommer an på Compagniets directeurer. Som jag af dem ganska fåå känner, så grundade mit löffte strax i början sig på din assistance, som både äger connoissance och influence på dem, i synnerhet Grillen. Gör altså härtutinnan alt hwad du kan. För bättre minnes skull följer hans bref härhos. Han lærer sielf hos dig föredraga denna sin angelägenhet.

Just nu kommer påsten. Det är ändå wäl, om åwerkans förbudet blifwer extenderat. J förra weckan hant jag icke för andra syslors skull skrifwa. Gud förläne dig och de dina en frögdefull Juhlehelg, och wälsignadt slut på året! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 18. Dec. 1781.

C. F. Mennander.

569.

Min Käre Son.

Jag prænnumererar min tacksäjelse för alt det nya, som du tänker med Prof. Kreander hijtskicka. Riksdags Tidningen har jag till pag. 108. Skulle något continuation wara utkommen, torde den få följa med.

Orderne angående de communicerade Böckerne woro så præcise och fordrade sådan skyndsamhet, at föga fattades, at de ei i samma ögnablek blefwo med en courier tillbaka skickade.

Hamburgska Bokregistret har jag genomlupit, och finner där mycket, som jag wäl hade hog at köpa. Men som de mästedels äro granlåts och öfwerflöds, men icke nyttas och nödwändighets böcker, wet jag icke, om jag resolverar mig til någon handel. Sådane commissioner utrikes hafwa ock merendels förtretligheter med sig. Jmellertid är det wäl, at jag fått en weckas dilation med återsändandet, så at jag hinner communicera cataloguen åtminstone med Bibliothecarien.

Några dagar har min hälsa warit ostadig.

Tänker du icke snart hälsa på mig! Den glädien wågar jag icke wänta af Syster och den Lilla, i detta stränga och ostadiga wärdet.

Gud gifwe eder alla en frögdefull helg, godt slut på det gamla och wälsignad början af nya året! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 21. Dec. 1781.

C. F. Mennander.

570.

Min Käre Son.

Jag har fått höra, at i Hamburg skall wankas godt kiöp, och böcker där försäljas alntals. At försöka om så är, följer härhos för mig en liten opsatz, den jag ber du wille skicka til någon erfaren Bokkännare, som icke går med dem öfwer rätta wärdet. Något wist

prijs wet jag icke föreslå, mindre nu sända penningar till detta behofwet, som likwäl, så snart man fått weta sit Debet, skola remitteras.

Lät mig äntel. få se de följande delar af registret, ty där måste förekomma classer af Böcker, som jag har mycken hog före. T.ex. Rese- och Lefwernes beskrifningar etc.

Helgen har warit nog långsam, då jag måst ombära Edert omgånge. Men wäglaget har ock hindrat alla resor. Löfftet, at i distingen få angenämt besök, wore mig ännu fägnessammare, om icke då åter på min sida, åtminstone första weckan af marcknaden, mötte något hinder af då infallande Prästemöte, hwartil både tid och rumm måste disponeras. Men hwart har den hijtförwäntade Prof. Kreander tagit wägen?

Gud giöre för dig och dit Hus gamla årets slut gladt, och det nyas ingång wälsignadt! Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 28. Dec. 1781.

C. F. Mennander.

571.

Min Käre Son.

Under det förbi gångne året förestälte jag mig icke, at jag skulle erlefwa det nu började Tidskiftet. Men den Högste, som effter Sit alwisa och nådiga behag med oss dödeliga förwandlar tider och stunder, har härintil behagat uppehålla mig wid lif. Han har tillika beskärtd mig den glädjen, at få förnimma min ende K. Sons, min Sonhustrus och Sonesons hälsa och wälmåga. Något på jorden och af det timmeliga, som låge mig ömmare om hiertat, äger jag icke. Derföre är ock min innerliga och beständiga önskan, at Gud wärdes uppehålla Eder alla öfwer detta nu i Hans namn ingångna och många följande år wid beständig sällhet och wälgång, samt förläna Eder alt det, som kan giöra reen och sannskyldig förnöjelse! Framhärda din trogne fader,

Upsala, d. 4. Jan. 1782.

C. F. Mennander.

P. S. Schubert har omsider fått från Gripswald närlagde betyg, hwilket jag ber måtte tillbaka skickas, så framt det icke, som jag nog fruktar, kan giöra tilfyllest til hans ändamål. At effter förfatningarne här taga sig examen til Cancelliet, och till den ändan giöra

sig känd med åtskilliga Professorer genom deras Collegiers bijwistande, skulle gå långt ut, icke eller har han råd därtill. J Stockholm tror han sig likwäl, genom sin Moders bijstånd, kunna draga sig fram, i tysthet och enfaldighet; ty för stora werlden är han icke skapad.

Berchens mynt beskrifning och Brandts navis fick jag i går qwälls. Tackar för god anstalt.

572.

Min Käre Son.

Du och din K. Hustru ären mig alltid hiertel. wälkomne, doch mindre i Prästemöts weckan än ellies, ty de många syslor och occupationer som då förefalla, skulle hindra mig, at med lediga sinnen nyttia edert angenäma omgänge. Distingen begynner d. 29. Jan. Om J då kommen hijt, kan wacker handel hinna göras och flera baler dansas innan den weckan slutes. Men den följande uptages hel och hållen af Synodo. Hade du tilfälle, at redan förut rycka hijt på någon dag, och wi fingo conferera om min process etc. såge jag det gärna. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 11. Jan. 1782.

C. F. Mennander.

In margine: Du glömde sidst skicka til mig Diurbergs geograph. utdrag. Kan du oförmärkt få weta, om framl. RR. Gr. Liewen giordt någon disposition om sin egendom, och i synnerhet om några böcker: Auctores in usum Delphini, til Åbo Academies Bibliotek. Jag twiflar därpå, äfwen som det löfftet jag hade om hans estamper, förmodel. dödt med honom.

573.

Min Käre Son.

Tack för löfftet om Diurbergska geographien och RR. Reuterholms portrait. Lavaters skulle jag ock önska mig. Det finnes hos Görwell, och torde få följa med de förr nämnde. Med RR. Gr. Lievens qwarlätenskap står det så til som jag förestält mig. Hwad Opfostrings Sällskapets Tidningar angår, har jag med dem kommit i stor confusion. Som commissionairen i början af året en och annan gång skickade dem hijt, trodde jag, at det så skulle continuera. Afsade altså Görwells tjänaktighet, som jämte andra sina förlager brukade

med dem förse mig. Jag wil doch gärna äga dem, och ber, at du med närlagde 2. RD. prænnumererar. Doch behöfwa de icke postdageligen hijtsändas, utan samlas, och wid tilfällen komma mig tilhanda. Murray berättade, at den delen af Schinmajers bibelhistorie, hwari mit lefwerne skal stå, wore redan öfwerkomen. Om så är, har du wäl den med dig. Det säjes, at han hijtsändt några exemplar af en bok, som skal stöta på Socinianismen. Den wore det ock curieust at få se. War hiertel:n wälkommen hijt, om icke förr, hwilket jag önskade, så på den utsatta tiden. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 18. Jan. 82.

C. F. Mennander.

574.

Min Käre Son.

Hiertel. längtar jag, at se Eder här hos mig, och beklagar, at så många hinder mellankomma. Som man nu har orsak at befruckta, torde det wärsta blifwa meenföret; ty jag hörde i dag af en resande, at sandade landswägar skola redan wara aldeles bara, och isarne osäkra. Hwarken til Prästmötet eller marknaden lära många kunna infinna sig, om denna blida wäderleken icke ändrar sig, som ännu inom den återstående weckan wäl kan hända. Jmellertid fordrar försigtigheten, at man innan resan anträdes, gör sig noga kunnig om isarnas säkerhet.

Rummen skola wara beredde och opwärmde.

Jag längtar se de konststycken, som Pr. Christiernin har med sig, och skall sedan strax inkomma med min tacksäjelse. Min hälsa är wacklande och ombytlig. Hela denna månaden har jag knapt varit utom min dör. Hälsa Syster med orden, och den lilla med en wänlig nick. Förbl:r din trogne fader

Upsala, d. 25. Jan. 82.

C. F. Mennander.

575.

Min Käre Son.

Taflorne äro rätt ståtelige, och förtjäna mycken tacksäjelse. Hos mig äro de allenast et lån, som innankårt återkommer til sin gifware. Jag håppas, at du snart kan debarassera dig från förhindren, och anträda hijtresan. Nu är föhret ganska godt, och marknaden liknar sig at blifwa folkrijk. Rudbecken har icke låtit höra af sig.

Jag tycker, at man kan hafwa anstånd med förklarings begärande i Hofrätten, til des han åter rör sig.

Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 29. Jan. 82.

C. F. Mennander.

En Samlare får icke wara blyg. Jag häppas, at du bland andra Artisaner är bekant med Håfintendenten Rehn. Jag saknar det portrait han giordt öfwer framl. Capit. och Franska Språkmästaren Raibaud såsom ock den charge le Bas graverat öfwer honom sielf. Bed om et exemplar af dessa för mig, om han har tilgång.

576.

Min Käre Son.

Jag bör tacka dig och din Gumma för det kära och glada omgänget, som doch effter wanligheten war ganska kårt. Prästmötet är nu, Gudi låf! wäl öfwerståndit. Jngen annan olägenhet känner jag til hälsan, än at högra handen blifwit något mer darrande, som likwäl torde öfwerwinnas. Nu är man sysselsatt med afskeds visiter. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 8. Febr. 82.

C. F. Mennander.

577.

Min Käre Son.

At jag nu några postdagar saknat bref från dig, hoppas jag här röra af trägna ämbetes syslor, och icke af någon dig eller de dina tillstött opasslighet. Mag. Wikman, som på par dagar rest dit til sin broders bröllop, har låfwat opwackta dig. Han torde få med sig Diurbergska Geographien, Opf:s Sällsk:s Tidningar etc. Gud beware Eder alla! Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 22. Febr. 82.

C. F. Mennander.

578.

Min Käre Son.

Då så mycket betydelligt folk styrckt til accord för lilla Gustav, torde wäl wara onödigt, at jag anförer några af de betänkeligheter mig därwid infalla. At wåga en betydande summa på et barn, innan det undergått barnasiukdomarne och dentition, ehuru lifachtigt det ellies kan synas wara, är altid stor risque wid. Jag har ock erfarit,

at educationen blir altid trög och haltande, när en ung herre wet, at han redan är officer, och i sin inbilning bättre än informatoren. Fåå äro jämwäl de exempel, at någon ungdom wänder sig til annat stånd, sedan han från barndomen familiariserat sig med galonerte hatten.

Jag förmår så mycket mindre härtil præstera den föreslagna accordssumman, som jag för det löpande året ännu ingen schillings lön fåt, utan betalas spanmålen, som ock hos oförmögna betalare til en god del inestår, först mot sommaren af Brukspatronerne.

Förbl:r din trogne fader,

Ups. 26. Febr. 82.

C. F. Mennander.

579.

Min Käre Son.

Gud göre din hälsa i många tider stadig och waraktig. Wid mina år bör effter naturens lopp alt luta til grafwen. Jag skall låta Prof. Aurivillius tolka det Turkaska (*sic!*) brefwet åt mig. Det måste wara från Sturzenbecher; ty ingen annan känner jag i hela Ottomanniska riket. Med wår Consul Wesslo i Cagliari har jag råkat i correspondence, som, i fall den på samma fot continuerades, skulle blifwa mig mycket depensiv. En Professor därstädes har utgifwit en liten Bok, hwaraf han wil offerera et exemplar åt Academien härstädes. Det tilställer han Wesslo med begäran, at de måtte framskaffas, Wesslo couverterar boken til mig, och skickar den gerad hijt med posten. Porto blef icke mindre än 11. RDr sp. så at den luntan är mångfalt betald.

Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 8. Martii, 1782.

C. F. Mennander.

580.

Min Käre Son.

Jag skall se til, at med måndags eller torsdags posten i nästa wecka kunna öfwersända de requirerade penningarne. Lät då se effter på posten, at brefwet kommer riktigt fram.

H:r Baron Taube gör wäl, då han ju förr des helre låter mig weta sin tanka om tiden til introductionen. Jag kan wäl icke stort lijta på min hälsa; hoppas doch, at den til dess något stadgar sig. Ellies utlät sig Hr Baron, då han war här, at Han icke ogiärna

skulle se, om des Swärfader från Westerås förrättade denna acten. Därmed wore ock jag nögd, och skulle i den händelsen skrifwa honom til därom.

Sedan får jag anlita och beswära Hr. Baronen om någre de nya Pastorers därstädes inställande i små församlingar.

Lät mig weta, om du för innev. år prænumererat för mig på Upfostrings Sällskapets Tidningar. J annor händelse kan jag requirera dem af Giörwell sielf. Men bijhanget, Registret och Titelbladet för i fiol ber jag, at du för mig uttager, såsom hwilka här ännu saknas. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 15. Martii, 82.

C. F. Mennander.

581.

Min Käre Son.

Härhos följer i tre Km:t sedlar, som äro på dig transporterade, siu tusende dal. Km:t. Jag får wäl strax weta om deras riktiga framkomst. Detta tilskottet, jämte dina öfriga inkomster, gör wäl, at på en god tid och åtminstone långt in i nästa år, om man då lefwer, icke det minsta höres af nya requisitioner. När alla onödiga utgifter undflys, kommer man wäl til rätta.

När jag hunnit läsa igenom de nu ankomne documenter, skola de blifwa återskickade.

Plommenfelts öde är wederstyggeligt, men som han har sielf på flerahanda sätt så beredt det.

Skaffa mig äntel. ju förr des helre Bar. Taubes utlåtande, huru han åstundar at förhållas skall med des introduction, och hwad tid därtill faller honom beqwämligast. Om det låter sig med anständighet giöra, önskade jag undwika dijtresan så tidigt på wahren. Min gikt är wäl nu merendels drägelig; men brister ibland swårare ut. Jämwäl nu är handen därigenom mera darrande. Är Präs. Höppens (*sic!*) så nära för sin bortgång.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 22. Martii, 82.

C. F. Mennander.

582.

Min Käre Son.

Tack för communication af de härhos återföljande skriffterne, och jag gratulerar til den wackra acquisitionen af AdlerSalviska

handlingarne. Men om collectionen redan är brukad af Mejer, Arkenholtz, Oelrich, Kettenbrinck, eller någon annan bland dem, som utgifwit den tidens handlingar, och quintessencen såleder (*sic!*) däraf redan är utdragen, tappar skänken, ehuru den ock bestode af originaler, mycket af sit värde.

Det förtjänar ock, at af en så stor genealogist som du är, undersökas, om AdlerSalviska namnet och släkten är aldeles, som Tysken skrifwer, ausgestorben. Åtminstone påstod Direct. Salvius flera resor för mig, at han war af samma ätt med honom. Bägge woro de Södermanlänningar.

Præs. B. Höpken bör saknas. Han war en redelig och genomlärd man; och sådane hafwer vår tid icke öfwerflöd på.

Jag trodde mig med denna post få underrättelse om penningarnes framkomst, som i fredags härifrån afgingo. Hoppas imellertid, at de kommit i riktiga händer.

Hälsa Familien. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 26. Martii, 82.

C. F. Mennander.

583.

Min Käre Son.

Medici smickra mig nu med hopp, at jag, när lufften blir blidare, skal få anträda en kårt resa til Stockholm. Jag har altså låfwat HHr Baron Taube, at Pingestdagen til des inwigande i Storkyrko Församlingen mig där infinna. Tillika får jag då det länge effterlängtrade nöjet, at hälsa på dig och din K. maka, samt omfamna den lilla nyssankomne medborgaren. Men som en swag hälsa är många förändringar underkastad, kan jag härutinnan icke låfwa något wist. Icke eller behöfwer för andra härom talas, ty det tjänar endast, at öka öfwerloppet. Om Husrum til de 2. a 3. dagar jag därstädes dröjes, får jag framdeles skrifwa.

Huru berättas det lida med Hennes Majj:ts grosesse, den Gud giöre lyckosam!

Om du samlat några skriffter för mig, så skicka dem couverterade i St. Catharinæ kyrkoherdehus, til Mag. Casper Wikman, som i nästa wecka reser hijt. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 5. Apr. 82.

C. F. Mennander.

584.

Min Käre Son.

Jag hade trodt, at du, som har så fritt tilträde til Hans Maij:t, hade förut i underdånighet inhämtat Herrens tanka därutinnan, innan du lagt in om afsked.¹ CancellieRådssysla skulle jag icke tycka wara dig otänlig. Därwid är måtteligit och angenämt arbete, altså sådant, som passar sig för din swaga hälsa. Afskedstagande wore wäl det aldra sidsta, jag skulle råda till. At förbi gå andra considerationer, är ofelbart, at et activt sinne, sådant som dit, skulle wid en sådan ledighet snart nog högeligen ledsna. Jag är wäl i dessa mål icke rådfrågad; men anförer doch, för wår slägtskaps och min wänskaps skull för dig, dessa reflexioner.

Mina krämpor hafwa giordt kårta stillestånd, men ingen frid med mig. Gikten håller sig i kroppen, och obstructionen är offta nog ganska beswärlig.

Jag har förut hafft någon kunskap om Juustens (så skrifwer han sig sielf) nobiliterande, som kan inhämtas af närlagda blad, eller præfationen til hans berättelse om Ryska legationen, den Porthan ur min samling disputationswijs utgifwit.

Han war först Biskop i Wiborg och sedan i Åbo; men Elimæus allenast på det förra stället.

Hwarest du opfiskat wår slägtskap med dessa gubbar är obegripeligit. Om den genealogiska hogen icke stadnar hos dig, hinna wi wäl snart op til Fornjoter och Thor. Jag önskade få en tafla på wåra förfäder, sådan som du den nu opställer.

Tack för löfftet om något nytt med Wikman. Skulle continuationen af Schinmejers Bibelhistorie wara dijtkommen, torde den ock få följa med; jämwäl Diurbergs geographie. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 12. Apr. 82.

C. F. Mennander.

585.

Min Käre Son.

Sändningarne med Wikman äro riktigt framkomne. Diurbergs geographie, både den större och den mindre är ganska torr. Han

¹ *Tähän yhteyteen viitaten Fredenheim jälkeenpäin lisännyt kirjeen alareunaan sanat: — Nederst i brevet har Fredenheim med hänwisning till detta sammanhang tillagt: från Ceremoniemästaresyslan, hwilket förblef utan resolution.*

hade bordt lämna ut en hop mindre betydande orter, och däremot igaiera¹ de förnämsta däribland med små angenäma historier om dem. Så har den nu så förachtade Hübner giordt, jämwäl Büsching. För bättre minnes skull bör gifwas wid handen, at jag nu har af Upföstrings Sälskapets Tidningar til och med N:o 56. Tag de följande småningom ut, jämwäl 4:de delen af Biörnståhls Bref, som nu skal wara färdige.

Här går et rychte, som wäl kan hafwa grund, at Schröderheim skal wara utsedt til Etats Secreterare. Men den första berättelsen, at du skulle succedera honom, föreföll mig otrolig. Nu talar man om Uglas. Lijkaledes berättas, at Bar. Taube skal få Ecclesiastique ärenderne til utarbetande och föredragande. Litet längre fram skall jag skrifwa om qwarters beställande för mig. Därtill är ännu god tid. Jag dröjes icke öfwer 3. a 4. dagar där. En liten sal och Cammare är jag fuller. hulpen med. DrängCammare behöfwes icke; ty min hälsas tilstånd fordrar, at drängen är alltid och jämwäl om nätterne til hands. Sängkläder måste likwäl wara för honom. Långa vägar och flera trappor opp förnår jag icke gå. Jag hade nu bref af din Stiuf-Mormoder, at hon resolverat sig blifwa boende i Borgo hos Krogius, mot 100. Rdr om året. Hon tror mig recom-mendera des fattiga Söner til din befordran. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 23. Apr. 82.

C. F. Mennander.

586.

Min Käre Son.

Sändningarne med Not. Insulin äro riktigt framkomne. Recommendationerne i synnerhet för honom wärcka mycket; men man wet ännu icke, hwad salvo jure aliorum ske kan. Det enda kan man säga, at aldrig en sådan myckenhet sökande til alla ledigheter skäckat sig tilhopa, som denna gången.

Porthans parentation är wäl nog skrefwen; men om den skall tryckas, måste en förfaren man ställas wid correcturet, som observerar och rättar skriffelen och i synnerhet interpunctionen, som i hans ibland inbundna meningar är nödig at i akttagas.

¹ = *egayera*.

Hans Broder Sigfrid har sökt et Lectorat i Borgo, och per pluralitatem blifwit därtill utnämnd. Däröfwer hafwa Solitander och Lind beswärat sig. Den sednare skall och wara för rest til Stockholm, och lærer genom sin broder, som wet wägarne, giöra sit bästa. Gör du dit för Sigfrid, som är skickelig, bäst beläst, och har länge tjänt mot ringa belöning.

Ännu wäntar man förgäfwes på wärma. Min hälsas tilstånd har således icke kunnat förbättra sig. Men så är det icke eller förwärrat, så at jag hoppas om Gud wil, kunna wara där til den utsatta tiden. Det kan wäl hända, at jag redan om onsdagen för Helgen reser härifrån. Laga så, at jag då har herberge färdigt, sådant, som jag sidst beskref. Hos eder wet jag wara för trångt at bo, så at wi skulle incommodera hwarandra. Hälsa Gumman och Barnet. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 3. Maji, 82.

C. F. Mennander.

P. S. Med Insulin skickade jag et paquette adresserat til Pastor Mathesius i London. Det är angelägit, och jag bad honom tilstålla dig det, at lefwereras til någon på London gående SkepsCapitain. Tag af honom recepisse, och lät mig weta hans namn.

Parentationen torde få bli här, til des jag tager den med mig.

587.

Min Käre Son.

Det är rent af för mig omöjeligit, at om måndagen komma til Stockholm. Den är utsatt til justering af de många Förslag som nu oprättas, och adjungerade Ledamöter från landet äro inkallade. J tisdag skall jag, om Gud wil, anträda resan, och om hälsan, som åter warit kraslig, det någonsin tillåter. Recommendationen för Wittingen kommer nog sent. Han och Insulin söka samma förslag. Bägge kunna de icke få rum, och jag har determinerat mig för den sednare, som jag wid Riksdagen och flera andra tilfällen lärdt känna. Om detta och annat få wi snart talas wid. Kniggens Präst är den yngste til tjänsteåren bland de många sökande.

Tack för det goda qwarteret du bestält åt mig. Jag känner det Folcket sen sidst för stilla och beskedeligit; lærer ock få de rum jag då bebodde. De wore ock för mig i närwarande tilstånd rätt beqwämliga; ty drängens lilla Cammare ligger in wid sängstället

så at han altid kunde wara til hands. Gud gifwe, at jag hunne få giöra min opwaktning hos Hans Maij:t innan Des afresa sker. Jag hoppas, at det kan för sig gå onsdags förmiddagen. Hälsa Syster. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 10. Maji 82.

C. F. Mennander.

In margine: Anställ inga Calaser för min skull, och afstyr, at jag icke blifwer på några biuden. Lång bordsitning är mig ganska plågsam.

588.

Min Käre Son.

Jag ber mycket tacka för det kärliga omgänget där borta, och ber, at samma compliment anmäles hos K. Syster, likwäl blandad med litet bannor för des beswär om Resekåsten, som änskönt resan, för de usla hästarnas skull, gick nog långsamt, likwäl icke behöfdes. Hos de öfrige närmaste Slägtingarne förmäler du ock min hälsning och ursächt, at jag försummade taga afsked. Härnäst hoppas jag få bättre tid och tillfälle, at på alla sidor i akttaga min skyldighet.

Glöm ingalunda, at i Cancellie Collegio trägit påminna om expedition i saken som angår Wet. Societetens påstfrihet för utländska bref. Hans Kungl. Höghet Prins Carl ser gärna, at Societetens på goda skäl grundade ansökning winnes, och befalte mig påminna dig om skyndsamt föredragande och bijdragande til önskad slut.

Betänckandet om våra Präster i America, som du berättade redan wara til Cancelliet inkommit, ber jag ock måtte, så snart tillfälle gifwes, blifwa föredragit. De behöfwa tidig kunskap om utslaget til sin effterrättelse.

Jag twiflar icke, at paquettet til Mathesius i London afgår med första säkra lägenhet.

Haf Porthans sak i godt minne. Lindarne giöra all sin flit, och behöfwa motstånd.

Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 24. Maji, 82.

C. F. Mennander.

589.

Min Käre Son.

När Länsmannens sak är sådan som du skrifwer, står wäl för honom icke något at uträttas; utan bäst blir, at man skyndar på sådant slut i målet som det förtjänar, at han därmed måtte snart få resa tillbaka i Tawastländska skogarne. Jag tycker, at det icke lönar mödan arbeta därhän, at han skulle befallas ändra namnet. Hwar slägt har något sådant rötägg.

At Engelska paquettet snart afgår är mig ganska kärt; at de öfrige comissionerne äfwen så wäl blifwa uträttade twiflar jag icke, utan förbl:r din trogne fader

Ups. d. 31. Maji, 82.

C. F. Mennander.

590.

Min Käre Son.

Du har rätt däri, at så flitig correspondence oss emellan icke just behöfwes, om icke synnerliga skrifämnen förefalla. Man får ändå genom andras bref och Resande förnimma, huru man ömsides mår.

Paquettet til Mathesius lærer wäl wara afgångit. Jag har sedt, at Capit. Browell från London nyl. dijt anländt. Han är en vigilant man, och har merendels bestyrt comissionerne här emellan. Jag undrar, om han icke nu haft något convolut til mig.

J dessa dagar har här warit ordination, promotion och Rectorats ombyte. Et stort antal Främmande hafwa därwid infunnit sig.

Nyss hade jag bref från Porthan. Han tilstår, at parentationen i den brådskan blifwit af en student felaktigt afskrifwen, och han ei hunnit sielf rätta det som behöft rättelse. Nu låfwar han, så snart låftiden infaller, gå igenom alt sammans, och strax begynna med tryckningen. Han säger sig wara brydd med *anmärkningarne* och *bijlagorna*, huru han med dem skal bära sig åt; och begär mit råd däri. Ehuru jag icke rätt förstår, hwad han här menar, tänker jag swara honom, at icke hwarkendera behöfwes, utan at alt som nödigt är, kan i sielfwa texten införas.

Har Schinmejers continuation af Bibelversions historien ännu icke ankommit eller något annat nytt från Tyskland. Jag hoppas, at den hederl. Gen. Directeuren med Guds hielp öfwerwinner sin sjukdom. Hälsa hiertel:n de dina. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 21. Junii, 82.

C. F. Mennander.

591.

Min Käre Son.

Nu begriper jag redigt, hwad med *armärkningarne* och *bijlagorne* förstås. Det är således et widlöfftigt wärk, som säkert löper til ansenlig kåstnad. Den Sal. Mannen förtjänar et så hedrande minne; men jag bör likwäl underställa, om icke saken kunde, åtminstone nu i början, wara giord därmed, at hans orationer omständel. specificeras, antingen i en Note, eller effteråt. Jag fruchtar ellies, at så stora anstalter kunde tydas til högmod, och största delen af utgiffterne, kan hända, til slut stadna på dig.

Vignetterne äro ganska wackra.

J morgon skrifwer jag til Porthan, skyndar på parentationens tryckning, och ber honom i alt rätta sig effter de föreskriffter han af dig fått eller får.

Cap. Browell från London har haft med sig til mig några subscriptions listor, dem jag, owiss genom hwars anstalt, får hijt med posten; men jämwäl några häfften af Monthley Review, dem jag än saknar. Han är wäl ännu där qwar och lät höra effter detta lilla convolutet. 3 exemplar af Kennicotts arbete skrifwer Mathesius sig hafwa skickat til dig, de lära wäl wara handfångne, och effter sina adresser disponerade.

Det är wäl, at den lilla mår wäl, och får tänder, då Farfadren dem nästan alla förlorat. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 25. Junii, 1782.

C. F. Mennander.

592.

Min Käre Son.

Effter begäran följer härhos tillbaka det författade pro memoria om Hasselska äreminnet. Porthan torde, om han håller ord, snart begynna med trykningen; men måste förut blifwa underrättad om vignetternes storlek och ställen.

Mit råd är ännu, at man stadnar wid programmets och parentationens utgifwande, som giöra et anständigt och prydeligit monument, och som kunna, om så behagas, rundeligen gratis utdelas. Alt det öfriga är owanligit, och skulle wäcka opinion om husets stora rikedom; skulle jämwäl löpa, i den dyrhet som nu är på papper och tryck, til ganska dryg kostnad, som torde kunna bättre til nödigare utgiffter användas. Owist är

jämväl, om alla arftagare, utan sin olägenhet, stå ut därmed. Åtminstone får man icke göra räkning på exemplarens föryttrande. Af opuscula Lagerlöfviana och Rydeliana, som ock äro mästarstycken, äro på några år icke 15. försålde. Du wet, at tidens smak icke ligger åt den sidan. En förtekning kunde likväl, effter min tanka, bifogas effteråt på den Sal. Mannens egna skrifter, at wisa hans lyckeliga arbetsamhet. Men de under hans præsidio utgifne disputationer äro förut i Lidens Catalog och flerestädes opräknade.

Täncken J intet, at i sommar här hälsa på mig?

Ställ för all ting till rätta Monthly Rewiew, som Browell hafft med sig, och skicka dem med första tillfälle hijt. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 28. Jun. 82.

C. F. Mennander.

In margine: Tro ingalunda, at mina reflexioner härröra af afund eller mindre aktning mot en Swärfaders minne, den jag, jämväl effter bortgången, alltid älskar och wördar. Utan de flyta af mit tankesätt, och grunda sig på goda skäl. Jag är ock wiss däruppå, at vår Afledne, om han nu kunde förklara oss sin tanka, skulle instämma med mig, och förmodel. protestera mot sielfwa parentationens hållande och tryckande.

593.

Min Käre Son.

Jag twiflar aldeles icke därpå, at Porthan, när han nu är och blir fuller. instruerad om sättet til parentationens tryckning, ofördröjel. lägger handen wid wärket. Han skrifwer, at den redan är af honom å nyo sorgfälligt genomgången och tryckfärdig.

Tacka Görwell på mina wägnar för Schinmejers Predikan. Men får man icke snart hans fortsättning af Bibelversions historien?

Browell lærer effter påminnelse hafwa aflämnat de delar af Engelska Journalen han hafft med sig.

På medicorum tilstyrkan har jag begynt bruka Pyrm.watn. Men ännu wil curen icke rätt arta sig. Förmäl min hälsning. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 9. Jul 82.

C. F. Mennander.

594.

Min Käre Son.

Så har den Högste åter giordt en stor förändring i vårt Konunga Hus. Underrättelsen därom du gifwit mig, har warit ganska nödig, och ser jag gärna, at B. Wingård förrättar Likpredikan. Tiden wore ock, för en så ålderstegen som jag är, nog kårt, at bereda mig på det arbetet wid et så högt tilfälle. Jag wäntar Hans Maij:ts nådiga befallning om Jordfästningen, och skall wara beredd på resan. Betinga mig äntel:n rum på det förra stället, som ligger i alt afseende wäl till. Med Porthan, som effter par dagar reser, skall jag tala om parentationen. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 19. Jul. 82̄.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Lät mig med nästa post närmare weta omständigheterne, och när resan skall anträdas. Jag lærer strax skola afbryta watndrickningen, hälst den redan några dagar icke synts mig wäl bekomma.

595.

Min Käre Son.

Porthan har nu låfwat mig, at strax effter hemkomsten besörja om parentationens tryckning, så at den säkert i höst skall wara färdig; som han ock sade sig redan hafwa öfwersändt därtill tjänligt papper. Jag twiflar icke, at han häruti håller ord. Han berättade, at du funnit dig wid det Swenska Minnets utslutande; som ock jag tycker wara bäst. Beskrifning på vignetterne synes mig wara aldeles onödig; ty de äro parlante, och af en något efftertänckande åskådare lätt begripelige. Wi få snart, om Gud will, talas wid, och då afgjöra, om något annat wore i denna sak at påminna.

J de Opfostrings Sällskapets Tidningar, som Porthan hade med sig, är en interstice som saknas, neml. från och med N:o 79. til och med N:o 86. som måste wara antingen hemma, eller hos Förläggaren förgätne; men dem jag för all ting ber, at du mig förskaffar, och jämwäl titelbladet för nästlidne års tidningar.

Jag är wiss däruppå, at Browell haftt med sig continuationen af Monthly Review. Den måste altså någonstädes finnas och, kan hända, på Packhuset. Lät sorgfälligt höra däreffter.

Ehuru angelägnare arbete nu hindrat dig, at skrifwa mig til, hoppas jag likwäl, at det sker nästa post, och jag då underrättas

om alt jag weta bör. Hans Maij:ts nådiga befallning om Jordfästningen har jag nu fått, och täncker resa dit i Söndag eller sidst måndag. Mina förra rumm hoppas jag optingade och stå redo. Gud ware med dig och de dina! Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 23. Jul. 82.

C. F. Mennander.

596.

Min Käre Son.

Det är ganska wäl, at rummen stå färdige. J morgon för middagen reser jag, så at jag innan afftonen hoppas kunna embrassera dig. Då få wi vidare talas wid, och jag blifwa underrättad om alt det jag behöfwer weta. T.p.

d. 26. Jul. 82.

C. F. Mennander.

Kommer posten förr än jag, så lät underrätta wärdinnan om mit annalkande, at rummen måtte wara städade.

597.

Min Käre Son.

Hiertel. tackar jag för god wälfägnad, sorgfälligt bijstånd och förtroligit omgänte under wår sidsta sammanwaro.

Med berädt mod skiöt jag opp med måndags posten skrifwa dig til, emedan du berättade, at wistandet dessa dagar warit på landet. Jag kom lyckel. hem, och är åter i mit element. Men hwarjehanda krämpor äro allestädes mine följeslagare.

Efftter löffte lät mig, så snart möjeligit blifwer, weta, när Hennes Maij:ts kyrkogång kommer at ske.

Et ryhte löper här, at Hans Maij:t tänker i nästa wecka med sit höga besök benåda Upsala. J den händelsen skulle jag skatta mig lyckelig, om Hans Maij:t tächtes taga logement i Biskopshuset. Min wåning kunde därtill wara redo. Om mat etc. skulle dragas försorg på enfaldigt Prästawijs. Meublerne äro wäl ock slätte; men på Slottet finnes nu inga, och äro där allenast några rum inredde, de öfrige stå under reparation. Doch kan Herren jämwäl där behielpa sig, om Han, som sidst, allenast dröjer här några timmar.

Hör oförmärkt åt, om någon assignation på StatsContoiret för mig utfallit. J sådan händelse förwarar du den til min dijtkomst.

Alla må här wäl. Mäst fagnar det mig, at din Gumma och Son äro wid hälsan. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 13. 7bris 82.

C. F. Mennander.

Rummen här äro för slätte, illa meublerade och altför fåå för en så hög Gäst. Men skulle Han af egen nådig böjelse wijka hijt in, tages wäl wiljan, både i logering och undfägnad, för wärket til godo. Jmellertid lærer ock på slottet dragas försorg om det som wara bör. Man måste icke i minsta måtto låta märka hwarken längtan eller fruktan. Nam haec inter nos.

598.

Min Käre Son.

Då man där icke hörer af Hans Maij:ts tilämnade hijtresä, olustigt och regnachtigt wäder jämwäl infallit, lærer den wäntan för det närwarande wara fäfäng, och det rychtet, som mångt annat, ogrundat. Landsh:n Nackrey har ock skickat hijt en hop meubler, så at Slottet kan i all händelse någorlunda anständigt emottaga sin höga Gäst; åtminstone bättre, än i detta huset kunde ske.

Tack för Rabbinska Sångerne, som wisserl. äro de första i Swerige af sit slag och af Synagogans producter.

Det ser nog likt ut, at kyrkotagningen kan wara utsatt till d. 29. Men jag litar däruppå, at genom din sorgfällighet antingen bref eller wissare kunskap därom i tid erhålles.

J morgon torde Wesslands och Tolfta pastorats förslag oprättas. Mig wore det en synnerlig fägnad, om M. Brändström därwid erhöle sin önskan. Kan doch, i anseende til många och förtjänta competitorer, icke wist säja, huru därmed kan gå.

Collin kom i dag från Grislehamn hijt, och lærer snart opwakta sin forna lekeCamrat i Stockholm. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 17. 7bris, 82.

C. F. Mennander.

599.

Min Käre Son.

På den underrättelsen du warit så god och gifwit mig, skal jag, om Gud förläner lif och hälsa, infinna mig där nästa Fredag mot afttonen. Rum hoppas jag då wara för mig beredt på en wecka eller

dagetal, om möjligt är, allenast en trappa op, och där dräng Cammaren är när intill. Jag torde dessförinnan få authenticquare befallning om förrätningsterminen antingen munt- eller skrifteligen. Långe kan jag icke dröjas där; ty alt stagnerar i Consistorio Ecclesiastico, då jag är borta. Mine Camrater där äro, lijka som jag, dels gamle, dels siuklige. Jag har ock förmärkt, at förändring af lefnads art och brist på wanliga beqwämligheter influerar på en swag hälsa, mer än man kan föreställa sig.

Det förra qwarteret wore för mig godt och lämpeligt nog; men hyresfolket lærer nu wid Michaelis dijt inflytta. Jag hade önskat, mäst af wörndnad för recommendationen, at Brändström wunne sin ansökning; men fruchtar at hans ansökning denna gången i Consistorio icke lyckas. Nästa odnsdag kommer saken ultimat före. Böckerne skal Collin få med sig. Nästa tisdag wäntar jag säker underrättelse om logementet och annat. Hälsa alla stora och små. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 20. 7bris, 82.

C. F. Mennander.

600.

Min Käre Son.

Med R. Collin följa nu de åstundade Böckerne.

Lät mig för all ting nu med denna påsten få swar på följande:

1:o Emedan du berättar, at Hennes Maij:ts kyrkotagning skall i stillhet på Drotningholm för sig gå, torde det kunna hända, at B. och ÖfwerHåfPr:n får befallning om des förrättande, och att altså min därwaro icke behöfwes.

2:o Om jag skall infinna mig, frågas: Om terminen är wisso fast til d. 29. hujus, då jag skall, om Gud will, fredagsafton wara i Stockholm, och i det rummet du för mig beställer.

3:o Om, i sådan händelse, skruden och Stafwen skola tagas med til Drotningholm?

Alt annat, som du förnumit, och kan angå denna resan, som är mig nödigt at weta, averterar du wäl ock med par ord.

Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 23. 7bris, 82.

C. F. Mennander.

601.

Min Käre Son.

Mycken tack för underrättelsen, som war mig så mycket nödigare, som allehanda rychten om terminens prolongation tils i Söndag 8. dagar til, tils tisdagen etc. begynte här löpa omkring. J följe där af reser jag, om Gud will, nästa fredag; och om menföret skulle hindra tidig ankomst, är du wäl så god, och beställer hästar åt mig til lögerdags morgon til Drotningholm. För hwarjehanda syslor kan jag icke resa förr än i fredag.

Förbl:r din trogne fader,

(Ilman päiväystä. — Utan datum.).

C. F. Mennander.

Giör dig ledig, at följa med til Drotningholm.

602.

Min Käre Son.

Sidsta sammanwarelsen war wäl kårt; men tillika angenäm. Gud förläne dig och de dina hälsa och långt lif!

Jag kom förgårs qwäll lyckel:n hem; fast wäglaget war swårt, och knapp tillgång på hästar.

Alt står här wäl till. Största delen af denna wecka förnötes med parentationer, och den nästa med Frögdebetygelser.

P. Mathesii bref från London fann jag för mig, hwari han, näst hälsningar til dig, berättar, at de bestälte Chartorne afgå med Capit. Browell. Continuationen af Monthly Rewiew för mig följer då med, som jag genom din försorg wäntar hijt.

M. Hambræus tilställer dig en på auctionen för min räkning inropad bok, som kostar 20. Dr dem du betalar honom, hwileket oss emellan validerar. Jag trodde, at mit exemplar af Opfostrings Sällsk. Tidningar nu wore komplett. Men det är icke så wäl. Åter felas N:o 146—149. Sedan har jag N:o 150. 151. som äro nu för tiden de sidsta i min ägo. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 4. 8bris, 82.

C. F. Mennander.

603.

Min Käre Son.

J nu warande ställning kan det wara owist, om direct recommendation från mig skulle mera skada än gagna Collin. Jag giör altså bäst, at innehålla därmed. Men skrifwer likwäl om hela saken

närlagda bref til RR. Fr. Sparre. Ellies är Collin en curieus man. Han wil, at des wänner skola giöra alt; men sielf giör han intet, utan sticker händerne i barmen, och sätter sig i en wrå, med tyst philosophisk opsyn. Han prætenderar wisshet i saker, som, innan de hända, icke kunna stiga öfwer någon grad af probabilitet. Han sade mig sielf, at den enda competitor han fruchtade före, wore M. Carenius. Denne är utom förslag sökande, och tillika, effter det som från Åbo berättas, i så högt mått hypochondrisk, at han icke kunnat förestå sin reg.pastors sysla, utan warit twungen at afstå lönen til andra. Han trodde och sig kunna hålla S.—m wid humeur.

V.Pastor Arenius i Åbo, den med meriter belastade martyren, söker utom förslag Caris pastorat och har flera resor begärt mit biträde. Men jag kan icke något för honom uträtta. Kunde du finna utväg til hans hielp, wore ganska Christeligit och wäl.

Assignationen dröjer nog länge. Wid tilfälle och oförmärkt på anständigt wijs kunde du wäl påminna Schröderheim därom, så framt den icke redan ligger i StatsContoiret eller är på wägen dijt.

Jag gläder mig åt dit löffte, at snart komma hijt, och tackar för inlösen af Boken, hwarmed Spangenberg ännu icke hijtkommit. 2 RDr följa härhos til des betalning, samt at ophandla 3die delen af nya Adelsmatrikeln; den du tager med dig, jämte continuationen af Opf. Sällsk:s tidningar. Hälsa Syster och lilla Gubben, samt dina Swärföräldrar. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 11. 8bris, 82.

C. F. Mennander.

In margine: Förra weckan wore wi nästan dagel. sysselsatte med parentationer, och i denna med gratulationer. J måndags höll jag en collation för härw. staterne, i synnerhet den Academiska. Wår nya Landshöfdinge är swåra siuklig.

604.

Min Käre Son.

Denna tiden har jag icke ens wågat wänta något angenämt besök af din K. Gumma i des wälsignade tilstånd. Men om du kunnat afbryta några dagar därtill, hade det warit mig mycket kärt.

Spårhugg Collin, at sielf i sin sak något röra sig, och instruera honom, huru det bör ske, och at han för alting håller Sch—m wid humeur.

Unge Lizelii berättelse om Brygger kan icke äga grund. Kyrkböckerne från hans tid finnas näppeligen någorstädes; och Probsten Lizelius på min tilspörjan weste icke en gång om namnet. Möjligit kan wara, fast icke probabelt, at i privata gömmor något kunde finnas om honom i den församlingen. Den just nu ankomna påsten gifwer mig anledning at tacka dig för de på vägen warande portrainerne och Böckerne. Jag har sedt, at estamperne öfwer keiserl. Högheterne i Ryssland där någorstädes äro til salu. Jag önskade äga dem, förnämligast som hörande på sidan til vår Kungl. Familie.

De åstundade papperen skola återställas, så snart jag hinner söka dem igen. De ligga wäl förwarade, men bland andra skriffter blandade. Kan ock hända, at något är redan förstört. Hälsa Syster. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 25. 8bris 1782.

C. F. Mennander.

605.

Min Käre Son.

Åter et bref. Anledningen därtill är en ganska trägen begäran af Brefhafwaren, extrord. Theol. Adjuncten och Licentiaten Mag. Johan Winbom, at jag måtte recommendera honom hos dig til krafftigt bijstånd i hans tiltänckta klagomål öfwer Consistorium i Skara, som gått honom förbi wid et Theol. Lectorats besättande, änskönt han är ganska skickelig, förtjänt, samt stadd i et medel- och lönlöst tilstånd. Jag ber altså, at du wille för honom härutinnan giöra alt hwad möjligit är, och bijstå honom med råd och dåd. Acad. Cancellaren har jag ock härom tilskrifwit.

Nu får jag bref från D. Lüdecke, hwari han berättar det, som ock af aviserne redan är kunnigt, at Swenska Legations Predikanten i Wien, Sucke, är död; tillika med det nya at Conrectoren wid Tyska Scholan i Stockholm Süsemihl, täncker söka successionen effter honom. Men han wet icke, hwar han skall entamera och begynna ansökningen. Han skall hafwa rådfrågat sig hos Hans Exc. Falkenberg och Grefwe Barck; men de hafwa icke kunnat gifwa honom säkert råd. Casus i Wien har icke eller tildragit sig på mer än 40. år. Ingen förfatning, inga præjudicater finnas här, om methoden är den samma, som wid Americanska Prästesyslornas och Constantinop. Missionens besättande, at ArchieBisk:n oprättar förslag; eller ock någon annan. Underrätta mig härom tilförlåte-

ligen så snart som möjligt är, at jag må kunna swara Tyskarne. Hälst önskade jag, at någon skickelig ung Landsman sökte och erhöille denna syslan, hwarwid han kan finna utkomst, och godt tilfälle, at evertuera sig.

Glömm icke eller Americanska sakerna. De usle Prästerne därstädes måste ännu lefwa i förryckt tilstånd. Ei et ord har på lång tid hörts ifrån dem. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 2. Nov. 82.

C. F. Mennander.

606.

Min Käre Son.

Nu är Skepparen Stangenberg framkommen; men på flera beskickningar påstår han, at icke fått något från dig, at til mig öfverföras. Betjanten måste altså icke hafwa riktigt bestält saken, eller ock lefwererat papperen på någon annan Jagt. Sök härom under rättelse, och lät mig weta huru saken sig förhåller. Wore Sändningen ännu där qwar, kunde den säkrast komma hijt med Mag. Winbom, som lærer hälsat på dig med mit bref, och som snart återreser. Då kunde han ock få med sig de kopparstick, som du åter berättar dig hafwa för min collection i beredskap.

Med honom skref jag omständeligen om Sukes succession. Ingen uplysning finnes här, men måste kunna hämtas ur Cancellieacterne. War så artig och se därefter, samt instruera mig, om formeligit förslag här behöfwes, och om mig tilkommer, at det oprätta. Då kunde jämwäl någon Swensk, men i Tyska språket wäl inkommen, härwid få anmälas til consideration. Syslan lærer wara för en ung karl lönande och artig.

Anvisningen följer härhos quitterad tillbaka. Uttag pennin-garna, och skicka snart til mig en sedel på 80. RDr. Det öfriga, 115. D. 40 sch., kan du använda til dina förestående behof. Ritningen på Bälinge kyrkas reparation har jag redan fått, med hög-wederbörlig approbation.

Monthly Rewiew, som Browell har med sig, torde ock lämpeligast kunna affölja med Winbom.

Under önskan om din och de dinas wälgång, framhårdar din trogne fader,

Upsala, d. 5. Nov. 82.

C. F. Mennander.

607.

Min Käre Son.

Sakerne äro nu, fast med en annan Skeppare ankomne, och tacksamlingen handfångne. Upfostrings Sällskapets Tidningar hafwa ock sin richtigkeit, til N:o 161. hwarifrån continuation wäntas. Men Görwell gifwer ock et Bijhang till Sällskapets Tidningar för 1781. Däräf har jag til pag. 452. och wet, at något mer redan är tryckt. Completera för mig jämwäl dessa papper. Med Mag. Winbom torde det, hwarom tilförene är skrifwit, få hijtfölja. Med nästa påst lärer den Sedeln, som jag sidst determinerade, med posten blifwa til mig styrd, och jag tillika få underrättelse om alt det mina förra bref innehålla. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 8. Nov. 1782.

C. F. Mennander.

608.

Min Käre Son.

Det war oförmodat, at Ducaterne fallit så lågt. Jag hade trodt, at man altid åtminstone i Banquen skulle kunna effter den utstakade relationen omsätta dem til RiksD:r. Jmellertid ber jag, at den mig förbehålne summan måtte nu strax, antingen i Ducater eller annat mynt hijtsändas. Betalningen för estamperne och prænumerationen hos Fyrberg bör likwäl förut afdragas. Nu wid årets slut storma på mig köpmanna och handtwärkare räkningar från alla sidor, och därtil behöfwas dessa penningar, och ännu mera till.

Rätt nunas fick jag estamperne; men Engelska Journalen är ännu icke ankommen.

Jag har låtit i Consistorii handlingar söka effter någon oplysning om Legations Predikants syslan i Wien, men ännu är ingen funnen, J Kungl. Cancelliet måste kunna hämtas redo där på, om allenast dina andra syslor tilläte dig, at se däreffter.

Någorstädes har jag läst, at Schinmejers Bibel versions historie nu är komplett utkommen. Hielp mig til den del däräf, som jag ännu saknar. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 15. 9bris, 82̄.

C. F. Mennander.

609.

Min Käre Son.

Ducaterne kommo, genom din goda och all tacksamhet wärda anstalt, riktigt fram. Jag lefwererade dem strax til min hufwudcreditor, Handelsm. Bonnivier, som förde dem mig til räkning för 35¼ D.K:mt. Jag är wäl nögd därmed, at Süsseohl fått legations Prästesyslan, och man sluppit bekymret at ytterligare söka effter, huru därmed förut förhållits. Icke et ord finnes därom i Consistorii handlingar, icke ens under det dato som du för mig opgifwit.

Skepparen, som har Engelska Journalen med sig, ligger nu in frusen wid Sigtuna.

Gud wälsigne dig och dit hus! önskar din trogne fader,

Upsala, d. 22. 9bris, 82.

C. F. Mennander.

610.

Min Käre Son.

Hans Maij:t öfwerhopar mig, långt öfwer det jag kunnat förmoda, med nådebetyg. Den ankommande medalien blir åter i familien et ewärdeligt minnesmärke däraf. Men männe därmed icke följer, som förra gången, et nådigt bref från Hans Maij:t. Sker det icke, så tag effter befallning penningen hos Riksmarschalken, och skicka den hijt genom säker wäg med det första, at jag snart måtte kunna inkomma med min underdåniga tacksäjelse. Lät ock då et litet utkast til brefwet medfölja. Nam plus vident oculi quam lus.¹

Hör jämwäl effter, huru det lider med Credenzet.

Estamperne öfwer Påfwarne skola mig kärkomne.² Jag har wäl förut 2. a 3. suiter af dem; men denna måste likwäl wara den ypperligaste; som tillika fås för en så liten betalning, den jag gärna består. Men kunde man icke tillika få från Rom Senatoren Gr. Bielkes portrait, samt några där stuckna öfwer drottning Christina?

En ny edition af B. Görtzens förswars skriffit är utkommen med hans portrait. Jag har den äldre, som är utan kopparstick. Om du eller någon din wän äger den sednare, torde wäl mannens effgies kunna därifrån skiljas, och affärdas til Upsala.

¹ *Scil. oculus.*

² *Jokin sana kait jäänyt pois. — Något ord torde ha blivit bortlämnat.*

Det är ledsamt, at den så sorgfälligt föranstaltade parentationen ändå icke blifwit til nöjes. Om portraitet är i något större format, kan det tämmel:n hielpas genom en afwikning, som jag flera gånger sedt wara brukat. Men sant är det, at bladet med tiden därigenom skadas.

Huru lider det med Collins befordran? Han lærer redan wara hängfärdig. Kommer unge Herr Adams hijt, skall jag gärna tjäna honom och hans ReseCamrat så långt jag kan. Men den ledsamheten möter mig med sådane peregrinanter, at jag icke har öfning i, at tala Fransöska, och andra mig kunniga språk äro dem okända.

Gud wälsigne dig och de dina, och i synnerhet din Gumma, som nu snart lærer wara til Tyskland resefärdig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 29. Nov. 82.

C. F. Mennander.

611.

Min Käre Son.

Jag begynner blifwa orolig däröfwer, at nästa års Bönedags placat ännu icke utkommit. Befalningen är, at det skall tidigt på gamla året utgifwas, at den kan hinna i tid kring hela Riket spridas. Därföre insände jag mit underdåniga förslag til Texter redan med posten, som gick härifrån d. 25. Octobr. Icke må jag tro, at det brefwet blifwit förlagt, och således någon skuld til dröismålet mig kunna tilwitas. Hör oförmärkt effter denna saken, och lät mig weta sammanhanget.

Jag har sedt, at Bihanget til 1781 års Opfostrings Sällskapets Tidningar nu är komplett utgifwit, och jämwäl det årets titelblad. Lät taga dessa papper ut, och i förwar, tils tilfälle yppar sig, at skicka dem hijt. Af bijhagen har jag redan til och med pag. 452.

Jnnev. år 1782 löper ock nu snart til slut. Af dessa Tidningar finnas här redan til och med N:o 161 af d. 17. Octobris. Resten wäntas strax på Nyåret.

Ännu har Skepparen icke skaffat op Engelska Journalen. Stockholms posten lærer komma nog seent, och jag måste nu fara på en begrafning. Far wäl!

Ups. d. 3. Dec. 82.

C. F. M.

612.

Min Käre Son.

Förenom vår tacksäjelse til den Högste, som åter så nådeligen och wäl förlossat din K. Hustru. Han låte bägge gossarne opwäxa i Sin fruchtan, och ware vår och vår Säds Gud ewinnerliga! Jag finner både heder och förtroende däri, at J utsedt mig til Fadder: och skall innankårt skrifftel:n tacka Br. Hebbe, samt (*sic!*) hafft beswäret därwid, at repræsentera mig.

J lögerdags qwäll tillstälte Prof. Hydrén mig medaillen. Nu hinner jag omöjel. infinna mig med tacksäjelse. Det torde icke eller komma ann på någon wecka; så at det utkast jag sidst begärte wäl kan hinna hijt, när Barnsöls osset litet hinner gå förbi.

Han hade ock med sig par Italienska Stenarter; men de woro så små, at den, som gifwit dig dem, måste wara antingen nisk eller fattig.

Den Skepparen, som skulle hafwa med sig den Engelska Journalen, har flera gånger nekat högel. at han något sådant paquette från dig mottagit. Drängen måste altså häruti hafwa begått något misstag. Hör däreffter. Det wore en harm för suitens skull, och dessa delar wore förkomne.

Hälsa Syster och dit Swärfolk. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 10. Dec. 82.

C. F. Mennander.

613.

Min Käre Son.

Jag hoppas, at de käre dine må så wäl, som omständigheterna någonsin kunna tillåta. Längre har jag icke wågat opskiuta tacksäjelsebrefwet til Hans Maij:t, som nu härhos afgår under bref och couvert til RR. Fr. Sparre: det du wäl så snart och riktigt kan skaffa först, som om jag affärdade det med posten directe.

Giörwell har nu försedt mig med alt det, som af förledne års Opf. Sällskapets Tidningar ännu saknades. Detta års har jag til och med N:o 173. Det öfriga wäntar jag af dig wid årets slut. Engelska Journalen är ock omsider kommen til rätta. Med nästa påst skall jag skrifwa Hebben til. Denna wecka har warit af de beswärligaste och arbetsfullaste jag på lång tid hafft. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 13. Dec. 82.

C. F. Mennander.

In margine: Jag blir allt oroligare öfwer Bönedags placatet. Så seent har det icke utkommit på några år. Hör entel. däreffter.

614.

Min Käre Son.

Dit bref war mig så mycket kärkomnare, som, då en och annan postdag icke hade med sig någon underrättelse om tilståndet i dit Hus, jag redan begynte befara, at Systers och barnets siukdom och spädhet ännu skulle continuera. Nu har jag dubbel orsak at tacka Gud, som så snart återstält bägge til hälsan. Hwad mig angår, har Gikten, som nu några år denna årstiden skedt, nog plågat mig, tyckes doch nu bli lindrigare, så at jag hoppas til nyårsdagen kunna resa til Bälinge.

Porthan berättar, at han öfwersändt til dig några exemplar af parentationen. Jag hoppas innan kårt få ett, at begynna med.

Så måste ock Credencet nu wara färdigt. Lät altså afhämta det från Gullsmeden och skicka det hijt med någon säker resande, wäl inlagt och förwarat, at det hwarken på wägen stötes, eller får handteras och betrachtas. Prof. Murray reser på några dagar til Stockholm. Han lærer wid återkomsten gierna tjäna i detta och andra sådane mål.

Men huru står det til med den fattiga Collin, om hwilcken jag aldrig det minsta hört? Är han ännu där qwar, och huru står det til med hans befordrings hopp? Et ord i RR. Sparres bref tyckes likasom giöra saken ännu owiss. Då wore han utställd för en fatal olycka.

Från Finland har jag fått en underlig berättelse, at Majoren Lode skall stå i accord med Paléen om des Lagmanssysla för fiorton tusende plåtar. Men är det wäl möjeligit? Ehrenmalms prejudicat wore då för Militairen hugneligit.

Gud wälsigne dig och hela din omwårdnad med alt som nyttigt och saligt är i det snart ingående året och långa följande tider. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 27. Dec. 82.

C. F. Mennander.

Tack för den nu ankomne Americanske expeditionen. Copian skall snart återsändas.

615.

Min Käre Son.

Min önskan och bön til Gud för din och de dinas wälgång är dagelig, och binder sig icke wid tidskifften och calendern. Doch är det billigt, at den i synnerhet yttrar sig wid den förändring af år, som den Högste åter låtit oss af sin nåd erlefwa. All wälsignelses Gud utgiute i rikt mått öfwer dig och din omwårdnad i långa tider alt det, som kan göra menniskor lyckeliga; så at J, effter en lång och förnöjd lefnad på jorden, måtten hamna i den sälla ewigheten!

Jag bör tilstå, at Hans Maj:ts nåd mot våra martyrer, de fatige Prästerne i America warit ganska stor. Föredragaren bör ock hafwa tacksäjelse. Det är jämwäl et prof af förtroende, at Fullmagterne blifwit mig tilskickade. Men frågan blir, hwad jag skall göra med dem, och huru de, samt mit bref kan komma fram til wederbörande? Om Kungl. Cancelliet icke har därtil utwäg, mycket mindre kan den wäntas af mig. Twå utwägar kunde wara därtil; men bäge, så länge kriget wahrar, owisse och osäkre. Den ena wore, at skicka brefwet til London, at genom Ministern framskaffas. Men näppel:n är därifrån någon communication nu förtiden med America, hwilket jag ock sluter däraf, at Mathesius, som ellies har jämn correspondence med Prästerne därstädes, nästan på hela par år icke hört det ringaste af dem. Så få ock privatas bref, som gå på London, icke wara öfwer et arck, och det utan couvert.

Det andra medlet kunde wara, at expeditionen ginge til Marstrand, at tilställas någon dijtkommande Americansk Skeppare. Men det är ock twifwelachtigt, om några i innewarande år komma dijt, om de äro från den provincen, och riktigt bestyra en sådan commission. In summa: Jag är härutinnan rätt brydd och rådwill.

Nu faller mig likwäl inn en wäg som expedition kunde taga med probablaste säkerhet: om neml. den blefwe adresserad til Gref Creutz i Paris, med befalning, at den framskaffa. Som Fransoserne och Americanarne nu äro gentes amicissimæ, måste mycken communication wara dem emellan, och aldrig tryta tilfalle, at få bref fram och åter. Lät mig ju förr des helre weta, om detta förslaget, som i mit tycke det enda antagliga, gouteras, och om expeditionen på förenämnde sätt, får med Cancellie brefwen gå til Gr. Creutz, då jag strax skall skicka den til dig. J den händelsen täncker jag ändå

affärda duplicata af mit bref antingen på London eller Marstrand.
Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 3. Jan. 83.

C. F. Mennander.

In margine: Warer mycket tackade för Eder kärkomne Nyårs lyckönskan, som posten just nu medbragte. Hwad jag så wäl förra gångerne, som ock nu, skrifwit i affairer, wäntar jag swar uppå. Guds nåd hwile och öke sig öfwer Eder!

616.

Min Käre Son.

Ehuru omständeligit dit sidsta bref i mina förfrågningars beswarande war, glömde du doch berätta om parentationen, och huru-wida jag snart kan få et exemplar däraf.

Americanska expeditionen hinner jag knapt få färdig förr än i nästa wecka, då den skall dijskickas. När man på så lång tid icke hafft tilfälle at correspondera, förekomma åtskilliga små oeconomica wid Församlingarne, som de behöfwa påminnas om. Flera Präster äro nu icke där än de som i expeditionen (*sic!*) nämnas; och om Församlingarne gifwer D. Acrelii bok den bästa oplysningen.

Jag kan icke påminna mig, at Mathesius nämndt om några Kennicottska exemplars öfwersändande förledne sommar. Jcke eller har från Åbo någon påminnelse skedt, at de sakna det dem tilhöriga.

Går Paleen in i det projecterade accordet friwilligt, eller twungen? Hans långa tjänstfrihet torde omsider wälla afskedstagandet. Gud ware ärad, at de dina må wäl! Jag håppas ock, at din hälsa alt mer stadgar sig. En resa hijt, när wägarne blifwa opkörde, torde därtill bijdraga. Just då jag som bäst skulle behöfwa hans hielp i oeconomien, har min Magister siuknat i en gängse swår feber, legat redan några weckor till säng, och hans tilstånd begynner se wädeligit ut.

Hälsa alla dina. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 14. Jan. 83.

C. F. Mennander.

617.

Min Käre Son.

Mit dröjesmål i skrifwande har däraf härrördt, at jag hwarje postdag trodt mig kunna öfwersända den Americanska Expeditionen.

Men här intil har hoppet bedragit mig. Det har fordrat sin tid, at gå igenom de gamla handlingarne, och renskrifningen jämwäl sin; hälst jag här har nog swag och otilräckelig betjäning. Men nu twiflar jag icke, at nästa torsdags post skall hafwa den med sig, då jag får tillfälle, at skrifwa widlöfftigare.

Jmellertid önskar jag Eder alla nåd och wälsignelse! Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 28. Jan. 83.

C. F. Mennander.

618.

Min Käre Son.

Nu följer härhos Americanska expeditionen. Som ingen af våra Präster bor i Philadelphia, så är yttre couvertet på deras begäran adresserat til en där wistande Svensk, Gustav Risberg, som lærer aflewerera det til Pr. Collin, til hwilcken det inre är stält. Afskrifft af altsammans går ock nu til Magistraten i Marstrand, at med något skepp dijtförsändas.

Drag för Guds därom försorg, at detta genom ambassadeuren i Paris måtte frambefrämjas. Det sker säkert och snart, om Hans Exc. Scheffer behagar det honom, som en angelägen sak, med några ord ålägga. Jag skulle hos Hans Exc:e supplicera därom; men det behöfwer (*sic!*) icke, då jag har där en så god Advocat. Dit bref, jämte et från mig til samma man, ligger i convolutet. Lät mig weta, när det afgår, med den åstundade recommendationen.

Hiertel. fagnar det mig, at jag får se Er här i distingen. Jag hoppas, at föhret, som nu är eländigt, til dess förbättrar sig; och låter imellertid opwärma rummen.

Jag gratulerar til bekantskapen i Rom, och de därifrån förwäntade granlåter. Effter mit tycke har gravüren därstädes, hwad portraiter angår, tappat emot den Engelska.

Parentationen, och slutet af fiolårs Upfostrings Tidningar wäntar jag, om icke förr, så wid din hijtkomst. Detta års skickar Görwell partiewis til mig. Hälsa Stora och Små. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 31. Jan. 1783.

C. F. Mennander.

In margine: Risberg skall wara en bekant handlande i Philadelphia, Stockholms bo, Adv.Fiscalen Risbergs Son.

619.

Min Käre Son.

Om den ganska oförmodeliga präktiga skäncken, tacksäjelsen därföre, och sättet at däremot wisa erkänsla, få wi wäl talas wid, då jag under instundande distingen för wisso wäntar dig hijt. Med den saken har det ingen brådska; och den förefaller mig sådan, som bör med en wiss delicatessa och effter öfwerläggning handteras. Som en gåfwa af sielfwa Konungen kan och bör den icke anses, utan man håller sig wid Gürtler som gifware.

Mycken tacksäjelse för de Swenska estamperne. J synnerhet är RR. Scheffers portrait det mästerligaste jag sedt. Han står där lefwande och andas.

Då du kommer hijt, hoppas jag at du har med dig parentationen, det som återstår af fiolårs Lärda Tidningar, samt något sedermera utkommit portrait.

Jag hoppas, at Syster gör ock följe hijt, kan ske jämwäl sielfwaste Herr Gustav, om föhret blir godt, och wintern lindrig. Gud wäl-signe Eder Alla! Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 11. Febr. 83.

C. F. Mennander.

P. S. Du har icke med et ord underrättat mig, om Americanska brefwet är afgångit, och fått Hans Exc. prem. Ministerns recommendation til richtig och snar framkomst.

Detta bref war redan förseglat, då posten har med sig hijt dit angenäma af i går. J synnerhet i de stora werldens wälfningar är ordstäfwet sant: homo proponit, Deus disponit. Skulle Keis:n hafwa sådane tankar som föregifwes, finner han wäl motstånd och medtäflare. Förändringen med förmanskapet i Canc:t om den går för sig, måste wäl blifwa dig nog bekymmersam. Men Gud kan ock styra den saken til det bästa. Din egen dygd, capacitet och flijt äro, i all händelse, de bästa recommendationer. Jag gratulerar til Salviska Samlingen och de ital. gravürerne. Men lägg icke mycket penningar i estamper. De roa ögat en stund; läggas å sido, och därmed är det alt. På slutet ångrar man depencen. Jag skrifwer af min egen lilla erfarenhet. Wälkommen snart hit.

620.

Min K. Son.

Det gör mig ondt, at med hijtresan så länge måste opskiutas, och at derpå slutet åter kan blifwa omöjelig.

Som du pröfwar skyndsamt swar til Biskopen i Tiene wara nödigt, så skall jag afsända i instundande wecka. Hwarje dag i denna har sina tildelta syslor. Det skall blifwa kårt och in generalibus terminis. Som Biörnståhl berättar, at Schürer förskaffat honom jettonerne öfwer de Swenske Konungarne, så kan det wäl hända, at han jämwäl tilsändt honom åtminstone några af medaillerne öfwer wår nu regerande nådige Konung. Den omständigheten kan han oplösa (*sic!*). Distingen är folckrik; men wahrorne ganska dyre. Vale cum Tuis. Förbl:r en trogen fader,

Upsala, d. 18. Febr. 83.

C. F. Mennander.

621.

Min Käre Son.

Jag har nu på ålderdomen swårt wid, at komma ut med complementer. Jmellertid följer härhos tacksäjelse brefwet til Biskopen af Tiene, och en afskriftt, allenast til dit bruk, utan at optes för andra. Men Biskopens bref lærer du wid tilfalle opwisa för Hans Majj:t, och tillika begära lof til det förestående gåfwobytet.

Skulle wid mit bref wara något at påminna och behöfwa ändras, så skicka mig det tillbaka at omskrifwas. Tidens utdrägt kan icke hindra din och Schürers correspondence, som likkafult går strax sin gång, då man allenast tillägger, at jag skall innankårt infinna mig med bref. Jbland gengåfworne til honom måste jämwäl läggas von Celses Bullarium, min oration de Synodis, och annat sådant, som kan i något mål interessera Italienska Prästerne.

Men kan du icke genom Agenten André jämwäl skaffa mig för godt köp någon samling af Italienska mineralier, förnämligast marmor och Lava arter, på hwilcka orten omkring Neapel är ganska rijk.

Omorgen om dr. Christinas, Bielckens etc. portraiter är förut recommenderad.

Jag begynner twifla, om du denna winter får tilfalle at resa hijt. Tillät mig altså, at få förnya min begäran om parentationen, och slutet af Opfr. Sällskapets fiolårs Tidningar, hwilcka kunde med

någon resande hijtförsändas. Nu får jag lägga den begäran til, och högeligen recommendera, at jag wid samma tilfälle kunde få Schinmejers Bibelhistories sidsta del, eller des vierdten stücks zwte Beijlage, som hos mig ännu saknas, och utom hwilken hela wärcket blir defect och et maculatur. Äger du detta stycket icke sielf, torde det stå at erhållas af Görwell. Under trogen hälsning framhårdar din trogne fader,

Ups. d. 25. Febr. 83.

C. F. Mennander.

622.

Min Käre Son.

Extraord. Adjuncten och v. Observatorn Nordmark har riktigt framfört de papper, som han hade i commission. Denne mannen är flinck och munter, hwarföre jag i bästa måtto recommenderar honom, at få njuta dit bijstånd i sin ansökning om Mathem. professionen i Grypswall. Wi hafwa wäl här en Landsman, Adj. Wallenborg, också ex professo Mathematicus, som jämwäl skulle förtjäna assistence. Men han har förfallit i en swår hypochondrie; är tillika så siuklig, at han näppel. här effter kan göra någon tjänst. Sidsta delen af Schinmejer ber jag måtte få wara i godt minne, at jag finge låta inbinda detta hans opus. Ingen ting är förtretligare, än strödda papper. De smutsas, kringspridas och förkomma. Jag tyckte sielf, at brefwet til Bisk. af Tiene war i et och annat nästan öfwerflödigt complaisant. Men wid sådane tilfällen är bättre göra för mycket än för litet. Hans giärning mot mig war ock så besynnerlig, at den förtjante en utmärkt compliment. At förtiga de Italienske prælaternes äredryghet, som man ju kan i oskyldiga mål litet kitla. Nu har jag förkärtat och omskrifwit brefwet, så at däri finnes hwarken honor, eller favor, eller cultus nominis; och icke religio en gång.

Slå därom couvert, eller ock, som torde wara bättre, lägg det, sådant som det är, in i dit bref. Det förra wäntar jag tillbaka.

J morgon slutes marknaden, som warit folkrik, men fattig på wahror. Nästan ingen fogel har man sedt. Under önskan om alt godt framhårdar en trogen fader,

Upsala, d. 3. Mars, 83.

C. F. Mennander.

623.

Min Käre Son.

Academie Fogdarnes tillsättande kan icke föras bland de res gravioris momenti, öfwer hwilka ProCancellarens utlåtande är effter Constitutionerne nödigt. Det sker allenast då, när vota råka blifwa paria; som jag icke tror wid närwarande tilfälle inträffa.

Pastor Berg är en beskedelig man; men nyss blefwen kyrkoherde. Jag skulle altså förtörna hela corpsen af hans äldre och til en del med mera drifft begåfwade medbröder, om han nu skulle til Probst utnämnas.

Insulin är i alla delar Probstemässig. Men aldrig kan han begära af mig den anomalien, at blifwa därtill constituerad, innan han tilträdt sit pastorat, och jämwäl någon tid därwid giordt tjänst. Jag kan försäkra, at ingen ytterligare del af Schinmejers bibelarbete står at wäntas. Han säger det sielf i den sidst utkomna. Jag ber altså ytterligare, at du wille förskaffa mig den ju förr des helre.

Någon tid har jag warit plågad icke allenast af mina wanliga krämpor, utan ock af en owanlig hufwudwärk. Gud uppehålle dig och de dina wid läglig hälsa och wälmåga!

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 11. Martii, 83.

C. F. Mennander.

624.

Min Käre Son.

Åter, sedan lufften oplarnat, har min hälsa fått något lucidare tilstånd. Jag har en tid bortåt förmärkt, at dessa bägge emellan är hos mig nog nära förbindelse; och så lærer det stå til med alla valetudinarier. Hiertel. gläder jag mig åt det hoppet, at du innankårt hälsar på mig. Det stycket du har af Schinmejer torde just wara det samma, som hos mig saknas. Tag det altså med dig wid hijtkomsten. Hälsa de dina från din trogne fader,

Ups. d. 14. Martii, 83.

C. F. Mennander.

625.

Min Käre Son.

Jag ser, at Neapolitanska sakerna åter tagit en ny ställning. Skicka mig altså brefwet til Biskopen tillbaka, som måste förändras, när hans bref til mig hinner ankomma. Anser du nödigt, at Konungen

skall med tacksäjelse opwaktas, och Marq. Tanucci tilskrifwas? Mig tyckes det wara nog, at Biskopen anmodas, at å mine wägnar wärkställa denna skyldigheten. Åtminstone måste det wara sufficient mot Tanucci. Ogiärna skrifwer jag compliments bref i synnerhet nu på sena ålderdomen, då den qwicka tournuren, som de böra hafwa, aldeles saknas. Om äntel. så skall wara, så kasta ut något artigt därtil tjänande.

Kyrkh. Carlsson är wisserligen alt medlidande wärd. Hans långwariga swära siukdom lærer hindra honom, at begära flyttning til något annat pastorat. Hwad Consistorium imellertid kan giöra, är, at i nästutgående circulaire på det ömmaste recommendera honom til sammanskott af Stiftets Prästerskap, hwartil de altid wid sådane tillfällen warit willige, och giordt det hederligen. Om något ceremonial wid Prinsens begrafning utkommit, så skicka mig et exemplar.

Om det saknade i Schinmejers Bibelhistorie har jag skrifwit Görwell til, som låfwat skaffa det hijt i währ. Redan för par år bad jag dig, at genom någon bekant i Pomern låta samla för mig de estamper, som öfwer Lärda och andra där äro utgifne. Du swarade, at samlare wore utsedd; hwilken likwäl alt sedan icke låtit höra af sig. Dessa Swenska undersåtare wille jag gärna lägga til min portraitsamling; hwarest rätt fåå af dem förut finnas.

Gud wälsigne dig och dit Hus! Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 28. Martii, 83.

C. F. Mennander.

P. S.¹

Brefwet war skrifwit innan posten kom. Däri har jag redan swarat angående Carlsson. Det skulle fägna mig, om jag kunde hielpa Dahlström för intercessionens skull. Men mig är sagt, at en Collega här från domscholan söker samma sysla, och han lærer hafwa flera meriter. Saken dependerar mycket af Consistorii Holmensis förslag.

Tack för Ceremoniellet och Grafskrifften; jämwäl för den omsorg du låfwat hafwa om kannan. Jag har wäl ännu icke fått stort in af min löpande års lön; skall doch se til, at med nästa post kunna med något bijspringa dig.

¹ *Fredenheim lisännyt: — Fredenheim tillagt: 28. Mars 1783.*

626.

Min Käre Son.

Härhos följer tils vidare i fyra sedlar 200. RDr eller 3600. Dr K:mt, om hwilkas riktiga framkomst jag torde blifwa underrättad.

Nu har jag med efftertäncka genomläsit Hasselska parentationen, och finner den, så wäl som Bilmarks programme, behörigen wäl skrefwen, så at Porthan förtjänar icke bannor, utan tack. Jag märker, at det exemplaret du mig tillskickat, är dit egit, och sluter däraf, at du ännu icke är ägare af flera; ehuru, som jag wil påminna mig, Porthan i höstas berättat at han öfwersändt några. När de ankomma, ber jag om 6. a 8. st.

Jämwäl är du så god, och skickar tillbaka brefwet til Bisk. af Tienne, som måste, effter sakens nu förändrade beskaffenhet, förnyas och omskrifwas. Något löffte om medaillerne tyckes nu icke behöfwas, då gåfwan icke kommer på hans depeuce. Skulle bref til Konungen och prem. Ministern anses oundgängeliga, och complimenten icke kunna genom Biskopen afläggas, så kasta dem ut på Fransyska. Pocalen lär nu innankårt kunna wäntas. Framhärdar en trogen fader

Ups. d. 1. Apr. 83.

C. F. Mennander.

627.

Min Käre Son.

Tack för Dowald och underrättelserne. Därjämte gratulerar jag til AdlerSalviska Samlingen, hwilcken, så framt ei quintessencen däraf redan är utdragen och tryckt, wissertl. är af högt wärde. Jag torde bland mina papper äga et och annat orig. bref af den tiden, som, när du kommer hijt och får se dem, gärna skola stå til din tjänst, om så behagas.

Jag kommer på den inbilningen, at du sätter för stort pretium affectionis på Herculanska wärket. Det är ock kostbart; men hwarcken till tryck, gravüre eller saker oförlikneligit. De fläste trouvailerne hafwa wi förut rätt så wäl kunnige och beskrifne. När det altså hinner hijtkomma, och jag fått det påögna, i synnerhet de sidsta tomerne, kan det wäl hända, at jag strax lämnar til dig wärket. Åtminstone står dig fritt, när Gud hädankallar mig, at göra därmed hwad dig behagar. Jag ser ingen möjelighet, at Carlsson i sit närwarande tilstånd kan winna flytning til annat pasto-

rat, icke eller har han sielf bedt därom. Han säjes hafwa fallande soten; och hwilken församling skulle då kalla honom? Och hwad utwäg ser han, at erhålla något Regalt gäll?

Med all min högaktning för din K. Swärmoder, och oprichtiga hog, at i alla mål tjäna henne, fruktar jag, at Dahlström wid det förestående tilfället swärligen kan hielpas. Twänne colleger här wid CathedralScholan hafwa förklarad sin hog, at blifwa hans competitorer. Bägge ganska fattige med hustrur och barn. Bägge Magistrar, aflagt dessutom specimina i Academien, och nu i några år med beröm förestått sina innehafwande syslor. Om Dahlström, som är mig aldeles obekant, icke någorlunda swarar mot dessa i meriter och skickelighet, tillåter icke mit samwete, at föredraga honom dem. Friherrinnan Taube, som nu på stunden reste genom staden, lät hälsa mig från dig, och de dina. Det giör ock jag tillbaka, förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 4. Apr. 83.

C. F. Mennander.

In margine: P. S . Jag litar fullleligen på dit löffte om utkast til brefwen quæstionis på Fransyska, så framt ei compliments anmälande genom Bisk:n giör til fylles.

628.

Min Käre Son.

Min Sal. Swärfaders orationer har jag med samma nöje genomläsit, som mit sinne försorde, då jag en och annan af dem åhörde. De witna om hans diupa och ordenteliga tanckekrafft, och manliga wältalighet. Icke det minsta har jag wid dem at påminna. Några små skriffer och interpunctionen äro snart rättade. Om Hans caractere har jag mig ei eller något bekant, som du icke förut långt bättre wet. Jag hade sällan tilfälle, at omgåås med honom, och det merendels ganska kårt.

Tre af orationerne följa härhos tillbaka, och de öfriga skola snart komma effter.

Wi hafwa bägge funnit, at dessa orationers tryckande här hemma skulle fordra altför stor och sig icke lönande kostnad. Men det stode at försöka, om icke någon bokhandlare i Tyskland skulle på sit äfwentyr åtaga sig förslaget. Genom Schinmejer i Lybeck, och

någon din vän i Pommern, kunde man i den delen känna sig före, och til sådant ändamål skicka dem afskriffter.

Men nu kommer jag til en annan sak, som i innersta hierta be-
dröfwar mig; den är din framhårdande opasslighet. Här är intet annat
råd, än ett, det jag hiertel. ber du wille widtaga, at neml. nu til
sommaren begära och nyttia några månaders tjänstfrihet, och förnöta
den tiden under all sorgfällighet på landet. Jag minnes wäl, huru
min kårta sommarsejour på Lemo bekom mig. En hel annan men-
niska på hälsans wagnar blef jag där. Men alt bekymmer, ända in
til böcker, papper och pennor, måste man skilja sig wid, och allenast,
just som växterne i trädgårdarne, vegetera.

Här är rätt siukligt, och en feber, som begynt blifwa smittande,
går i swang. Man hoppas, at den genom Guds nåd förswinner, när
währen hinner något längre framskrida. Hälsa Syster och de små.
Jag föreställer mig, at Gustav redan kan redeligen både gå och
tala; och önskar at de bägge i hela sin lifstid måtte behålla den
goda egenskapen!

Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 11. Apr. 83.

C. F. Mennander.

629.

S. T.

Härhos följa de återstående två orationerne.¹ Mig tyckes at dessa
äro ännu bättre, och mer pragmatiska, än de förra.

Här blifwen J hiertel. wälkomne. Lät innan afresan höras åt hos
Notar. Hambræus, om han fått någon bok för mig på auctionerne,
som då kunde få medfölja. It. kannan, om den blifwit färdig. T.t.

Ups. d. 15. Apr. 83.

C. F. Mennander.

630.

Min Käre Son.

Det gläder mig, at resan warit snar och lyckelig, samt at de små
äro wid hälsan.

När skilnaden sker effter så kårt sammanwaro, blir en tomhet
och ledsnad qwar, som icke så snart öfwerwinnes.

¹ *Fredenheim* lisünnyt tälle kohdalle reunaan: — Här har *Fredenheim* tillagt
i *mariginalen*: 5:te och 6:te.

Fiolårs titelblad och register har jag nu in duplo; ty Giörwell har ock försedt mig därmed. Pennknifwen ligger här, och skall innan kårt afskickas. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 25. Apr. 83.

C. F. Mennander.

631.

Min Käre Son.

Af din kärkomna skrifwelse förnimmer jag, at du fått recepisse på den Neapolitanska skäncken, och at den förmodas snart framkomma. Hwad återgåfwan angår, har jag redan gifwit dig, hwad härifrån tyckes passa sig och kan aflåtas. Du har låfwat, at af dit förråd öka dessa repressalier. För öfrigit måste man köpa et och annat, som kan wara Biskopen til nöje. Du har bästa tilfället, at utse sådant. Lät mig weta, hwad du därtil pröfwar tjänligt, och hwad det kåstar.

Fåfängt hafwa wi wäntat på Bisk:s bref. Jag tycker nu, at mit til honom hade bordt strax afgå.

Förmäl min respect hos Baron Taube. Jag har giordt all attention på des recommendation, men har icke kunnat swara honom, emedan utgången är ännu owiss, och för skiljachtighet i rösterne adjunction blifwer nödig. Flere beswär föreställer man sig ock. Fru von Celse kan wäl til en tid förnedra sig til Pastorska. Sådant är werldens wäsende; och man kan åtnöjas därmed, när man har at åter i sinom tid wänta ophøjelse. För all ting skaffa mig den boken som står på närlagde lapp.

Jag ärnar wäl giöra en visitations resa i sommar åt Roslagen; men wet ännu icke, huru därmed kan gå; ty mina wanliga krämpor hafwa åter swårl. ansatt mig. Men jag hoppas med Guds hielp, at de torde gå öfwer. RR. Gr. Bielcke war här i går, och hälsade mig från dig. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Maji, 83.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Min Stiuflbroder jag sidst talte om, Handelsmannen Lars Bachman i Wasa, är nyl. död. Han war Son af min Stiuflmoder Maria Ross, af des förra giffte med Kyrkoherden Bachman i Laihela. Han war 3. år äldre än jag.

Nu kommer posten, med det effterlängtda Biskopens bref. Det är både wäl och complaisant skrifwit. J titulaturen har hwart rike sin

sed. Misstaget i namnet underrättar wäl du honom om. Så snart jag någonsin hinner, skall jag skrifwa honom och Schürer til. När bokkistan anländer, lät den komma oopbruten hijt.

632.

Min Käre Son.

Härhos följer brefwet til Schürer.

Jämwäl utkast til swaret åt B. Gürtler. Lät weta, sedan det nu effter de nya omständigheterna är ändrat, hwad du därom tycker, och hwad som dig synes böra däri ändras. Med nästa post begär jag det tillbaka ty jag har icke något annat concept.

Dessutom bijlägges afskrifft af Gürtlers bref, som du öfwersätter på Swenska, i fall så befallles. Mig faller inn, at nödigt torde wara, innan man skrider längre, at du på mina wägnar hos Hans Maij:t i underdånighet anhåller om nödig tillåtelse, at få emottaga denna utrikes skänken, och til Konungen i Neapel därföre aflägga tack-säjelse.

Et sådant bref ser jag nu blifwa oundgängeligit. Som det måste skrifwas på Fransyska, hwari jag är swag, men du dagel. öfwad, så kasta det strax ut, så at någonsin möjel:t det kunde komma hijt med nästa post, och således denna correspondence komma til slut.

Ibland gengåfworne til Gürtler torde icke eller illa passa sig, om et exemplar medföljer af mit på Engelska öfwersatta Synodal Tal. Jag wil minnas, at jag gifwit dig et sådant, som kunde brukas, och et annat fås här i stället. Hwar och icke, skall et med posten skickas. Jag begärte sist, at kistan, då den kommer, skickas hijt ööpnad. Ty som den förmodel. affärdas med någon Upsala Jagt, har jag erfärit, huru klådfingrigt folk giöra på paquetterne skada, om de icke äro wäl förwarade.

Detta skref jag förmiddagen. Och som posten icke har något bref från dig, då du ofelbart warit hindrad af andra syslor, har jag ei eller något at tillägga, utan förblifwer din trogne fader,

Ups. d. 16. Maji, 83.

C. F. Mennander.

P. S. Skaffa mig den sidst omnämnda boken. Et litet paquet från London wäntar jag innankårt med den wanl. SkepsCapitainen. Lät höra däreffter. Jämwäl något längre på sommaren kommer en låda med coraller från Gottland til mig adresserad. Huru lider det med pocalen?

633.

Min Käre Son.

Jag afbidar dit bref med Torsdags posten. Jmellertid förefaller mig RR. Scheffers råd som det bästa, at Biskopen anmodas muntel. frambära tacksäjelsen för Hans Sicilianska Majestet. Det är ganska wäl, at vår Konungs tillåtelse at emottaga prézenten erhållits. Sedan medaillen är färdig, skyndar du wäl på pocalens förfärdigande.

Giörwell berättar, at han tillstålt dig det hos mig saknade slutet af Schinmejers Bibelhistorie. Detta önskade jag snart få hijt. Så snart tillfälle yppas, som jag endera dagen wäntar, skickar jag til dig et litet paquet, at bestyras Mathesius i händer til London. Jäm-wäl et exemplar af Engelska Synodal Talet åt Gürtler. Lät mig weta, hwad andra gåfwor du utsedt för honom, och hwad de kosta? Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 20. Maji, 83.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Jag har denna tiden rätt mycket arbete, knapt förmå kroppens och sinnets kraffter stå ut därmed. Men Guds krafft är mächtig i de swaga.

634.

Min Kära Son.

Jag glömmmer Herculanium, samt höga och låga i Sicilien, då jag får den ängsliga underrättelsen, at du af din gamla passion är swärl. ansatt. Du giör wäl och rätt, at du kastar dig i Försynens händer, men man måste ock bruka naturl. medel, bland hwilcka är sinnets ledighet. Någon tids tjänstfrihet kan wäl icke wägras dig, i synnerhet om du kommer fram med Acrells attest i handen. Lät mig nästa post weta dit tilstånd, och hwad slut Neap. saken bör stadna uti.

Hessen Darmstadtka Prinsen war här par dagar. Betedde sig mycket munter och populair. Han reste i qwälls, sedan han som snarast besedt bibliothequet, etc. J förgårs affton blef Bibliothe-carien Frondin rörd af slag ganska hårdt, så at han altsedan legat i slummer.

Sök tillfälle, at skicka hijt resten af Schinmejer, och den lilla boken jag förra gången skref om. Förbl:r din trogne fader,

Ups. 23. Maji, 83.

C. F. Mennander.

Plåga af sömnlöshet har nu förenat sig med mina förra krämpor.

635.

Min Käre Son.

Gud låte din landtresas, som offta bör itereras, dig wäl bekomma! Det har kommit mig wäl till pass, at Neapel. expeditionen ännu icke i denna wecka fordras. Dessa dagar, då währterminen nalkas til slut, äro nästan de arbetsdrygaste i hela året. Och, då man blifwit gammal och siuklig, är arbetet dubbelt tyngande.

Så snart utkastet ankommer, skola brefwen strax til dig affärdas. Tack för god anstalt om böckerne.

Gud wälsigne dig och de dina! förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 27. Maji, 83.

C. F. Mennander.

636.

S.

Härhos ligger et exemplar af det på Engelska öfwersatta Talet, som torde få följa med til Neapel. Jämwäl et litet paquette til Mathesius i London, som lefwereras til någon beskedlig Skeps-Capitain. Så effterhöres ock, om något convolut för mig därifrån ankommit. Hade du ellies något at skicka til mig, t.ex. den begärta boken, är denna resande pålitelig. Vale!

d. 28. Maji, 83.

C. F. M.

637.

Min Käre Son.

Hiertel. gläder det mig, at din hälsa redan känt förstärkning af det kårta wistandet på landet. Hwad då, om man längre tid, och fri från alt bekymmer, finge wistas där?

Med nästa post wäntar jag utkastet til Neap. brefwet, ända til underskriften. Man lærer nu icke längre få dröja med swar och tacksäjelse. J dag parenterade Prof. Hageman rätt wackert öfwer Hertigen af Småland. Til det lediga Bibliothecariet (*sic!*) lära oräkneliga sökande sig infinna. Det är ock en bland de lättaste och angenämaste syslor.

Lät höra effter, när et litet til mig destinerat paquette från London dijt ankommer. Jag får wäl ock weta, när Neapol. lädan lyckeligen arriverar.

Gud wälsigne dig och hela dit Hus. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 30. Maji, 83.

C. F. Mennander.

638.

Min Käre Son.

Jag kommer nu ifrån Biblioth:n Frondins graföl, och hinner icke mer, än at tacka för din skrifwelse. Med fredags posten hoppas jag kunna expediera altsamman, ehuru den nu påbörjade watndrickningen gör mig oskickelig til alt arbete. Icke wet jag, om närlagda skriffit förtjänar rum bland dina genealogiska samlingar; men det wet jag, at wi bägge lofwat förhielpa Tälpo, som är gifft med en Mennander, til caractere af Acad:e Camererare. Han är pickhogad därpå, och genom mångårig trogen tjänst wid Academien nogsamnt förtjänt därtil. Bed Cancelleren därom, så går det för sig. Vale!

d. 3. Junii, 83.

C. F. Mennander.

In margine: Hosgående programme eller sidsta Lections catalogue kan wäl skickas til Biskopen, at han och andra måtte se däraf våra Acad. inrätningar och göremål. Dalbergs Suecia hos Giörowell til 300. Dr. är nog dyr. Jag menar at man får exempl. på kl. Bibliothecet för 100.

639.

Min Käre Son.

Härhos följa omsider brefwen, neml. Konungens i Biskopens. Afskriffter följa härhos. Wore något wäsentel:t i dem at ändra, skickas de åter tillbaka. Men jag förmodar det icke, utan torde de nu få til sin ort afgå. Konungens är aldeles effter förmulairret, wid Biskopens är någon ändring skedd. Ju längre man jämnkar på sådant, ju mer ledsnar man, och ställningen blir offta wärre än förr. Lät mig weta, när du expedierar Neap. sakerne, och gif mig förteckning på de dijt ämnade gengåfworne. Jag har trodt, at du länge sedan flyttat, derföre adresserade jag nyl. til förra huset Synodaltalet på Engelska, samt et paquette til Mathesius i London. Hoppas, at de kommit dig til handa, och at det sednare med säker Skeppare dijt ut bestyres. Men lät höra effter, om icke någon packa til mig därifrån anländt. Sueciæwärket skall jag innankårt betala. Lät mig få den utlofwade boken, åtminstone til låns. J går opwaktade Acad. staten Pr. Carl på sielfwa campements platzen. Tälpos befordran gick fermt och flinkt. Collins däremot

så långsamt, at jag begynte därom desperera. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 6. Junii, 83.

C. F. Mennander.

640.

Min Käre Son.

Jag önskade weta, när du afskickade den Neapolitanska expeditionen. Wore i brefwen något wäsenteligt at ändra eller tillägga, får jag wäl dem ännu en gång tillbaka. Jbland genskäncken dijt tyckes mig, at Catteau Bibliotheque kunde intaga et litet rum.

Siutton Rdr. följa härhos til betalning för Sueciæwäret. Köp op för mig och skicka hijt med första Lüdeckes Schw. archiv.

Min hälsa är mycket i aftagande. Jämte de wanliga krämporne hafwa sömnlöshet och kraffternas minskning infunnit sig. Här löper et rykte, at vår Cancellor Gr. Rudensköld antingen redan afsomnat, eller är in agone. Det wore en ganska bedröfwelig och bekymmerfull händelse, i synnerhet nu, då Hans M:t lærer wara bortrest, och man således icke kan inhämta Des nådiga tancka om successionen. Vale!

Ups. d. 10. Jun. 83.

C. F. Mennander.

641.

Min Käre Son.

Hans Exc. Cancellarens dödsfall har förorsakat Academien och i synnerhet mig mycken afsaknad och stort bekymmer. Jag och flera med mig önska den förlusten snart ersatt. Man lærer wåga wända sig til Hans Maij:t, och anhålla, at få CronPrinsen til Cancellor. Känn dig före på någon säker hand, om detta skulle nådigt optagas, om och det förmodas taga lag. Underrätta dig ock, om man med ansökning härom skall wänta til Hans Maij:ts återkomst, eller ock bör strax opsätta och affärda kallelsebrefwen. För alt som til är lät mig få swar härom nästa post. Lät mig ock då weta, om jag borde härutinnan förut förfrågningswis konsultera RR. Fr. Sparre?

At Åbo wäljer RR. Gr. Creutz däruppå twiflar jag icke stort, har ock redan gifwit en eller två wink därom. Sådan, som du beskriwer honom, känner jag honom af gammalt, så at Frankrike icke lærer giordt på des humeur synnerlig förändring. Mig tyckes ock, at Edra sinnelag nog sympathisera, så at jag förmodar dig

blifwa förtrogen med den Förmannen. Skicka mig det utlofwade projectet. Jag wil innankårt opwakta honom.

Om de Neapolitanska sakerne får jag wäl underrättelse så snart de ankomma; jämwäl om mit lilla paquette från London.

Men swar wäntar jag nödwändigt i den förstnämnda omständigheten nästa postdag. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 20. Jun. 83.

C. F. Mennander.

642.

Min Käre Son.

Förleden tisdag hant jag för Rectorats ombytets och andra hinders skull icke skrifwa dig til. Imellertid, som med Rectoratets förändring terminen sluter sig, och Ledamöterne af Consistorium Academicum då krinspridas (*sic!*) och resa på landet, samt icke återsamlas förr än wid höstterminens början, då man altför länge hade måst ombära Cancellor, skredo wi i måndags til enhälligt utnämmande af Hans Kungl. Höghet CronPrinsen därtil. Som för Hans Kungl. Maj:ts bortowaro wår underdåniga önskan icke kunde strax anmälas, skref jag på Consistorii åstundan Etats Secret:n Schröderheim til, och begärte få weta, när framdeles läglig tid til denna underdåniga opwaktningen kan yppas. Äfwen berättade jag för egen räkning Hans Exc. Fredr. Sparre denna saks förlopp, som ock redan ganska gratieust swarat mig.

Fägnesamt är, at wårt göremål härutinnan synes instämma med publicquens tanka och förmodan.

Hans Maj:ts olyckliga fall är ganska bedröfweligit. Genom Guds nåd hoppas man likwäl, at skadan öfwerwinnes innankårt. Lät mig flitigt weta, hwad därifrån förliudes.

J dessa dagar war en kläckare från Längelmäki i Tawastland här, och klagade, at han utan bewis, och *pahan hudon cautta*, blifwit, som otrogen, skild wid sin kläckare sysla. Jag hade swårt wid at öfwerlyga honom, at saken aldeles icke hörde til min befatning. Ei den minsta skriftel. underrättelse om saken hade han med sig. Kuningallinen Sikteri Fredenheimi trodde han kunna all ting uträtta, och dijt förwiste jag honom.

Gjörwell berättar sig hafwa lämnat et paquette til dig, som wid första tilfälle hijtförwäntas, jämte et convolut från London, som torde nu wara framkommit. Kanske ock kistan från Neapel.

Jag råkade se Kl. Lifmedici Hoffmans portrait, som står framför parentationen öfwer honom. Besörj mig et exemplar däraf.

Jag håller på dricka watn. Sömn- och maktlöshet tyckes hos mig mycket taga til, och ordentelig podager wara på färde. Nackrey är rätt swag.

Hälsa hustru och barn. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 20 Junii, 83.

(*Nimi puuttuu. — Namnet saknas.*)

643.

Min Käre Son.

Jag har warit mycket road af de documenter, som du mig til genomläsande meddelt. De gå nu härhos med samma brefbärare, som tyckes wara en ganska artig man, tillbaka, jämte copierne af Bisk. i Tienne bref til Schürer. At vårt Canc. wahl wunnit approbation är fägnesamt; men oändeligen glädjefullare, at Hans Maij:ts dyra hälsa dagel. förbättrar sig. Gud hielpe honom snart lyckel. tillbaka! Just i dag ankommo Giörwells och Mathesii paquetter. Commissionen til den sednare skall i nästa bref icke glömmas.

Neapel skäncken och kannan med sin medaille ber jag, när tiden blir, icke måtte glömmas. Icke eller Hoffmans portrait, och andra sådane. Framhårdar en trogen fader,

Ups. d. 26. Junii, 83.

C. F. Mennander.

644.

Min Käre Son.

Er wälmåga och lyckel. hemkomst gläder mig hiertel. hwarjämte jag tackar för det kårta men angenäma omgänget.

CX:n wil jag skrifwa til; men skicka med torsdags posten et utkast, huru du wil hafwa det.

En Christelig giärning sker, om för Mathesius kan utwärcas icke allenast permission, som torde falla lätt, utan ock resepenningar. Jag har här ännu ingen, som wore hogad och skickelig, at bli hans vicarius. Bar. Taube giorde mig altså et wänskaps stycke, om han kunde gifwa förslag på någon sådan. Det kunde wäl se egennyttigt och utstuderat ut, at Forquet adresserat sig til Bisk. Gürtler angående Lava arterne. Jmellertid wisar den Biskopen jämwäl härutinnan, at han är en gyllene man. Och skada är, at man icke begärte,

utom Lava slagen, jämwäl andra Italienska marmor och stensorter. Det torde icke skada, at påminna Cantzou wid tilfälle om sit löffte.

Med otålighet wäntar jag Herculanska arbetet, et från Giörwell dig tilstält paquette, samt Billmarks från Åbo, jämte annat, som kan förefalla.

Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Upsala, d.¹ Julii 1783.

C. F. Mennander.

In margine: Om det passar sig, så fråga Hans Exc. Fr. Sparre, om han haft tilfälle, at anmäla hos H:s Majj:t Academiens åstundan, och huru därmed wil låta.

645.

Min Käre Son.

Härhos följer brefwet til H:s Ex. Gr. Creutz, och des ganska hastiga utkast. Jag menar likwäl, at det så kan gå ann, som det nu är. Alt det jag från dig wäntar, hoppas snart blifwa hijt bestyrdt, då ook pocalen torde följa med. It. Hoffmans portrait.

Collin är nu här, och reser tillbaka i qwäll. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 18. Julii, 83.

C. F. Mennander.

Tit.

Jag kan icke inom mig dölja den innerliga glädje, hwaraf mit hierta är opfykt, öfwer Ed. Ex:s lyckeliga återkomst til Fäderneslandet, och des ophøjelse på det Rum, som jag redan i ungdomen såg och spådde Försynen hafwa för E. Exc. beredt.

Den Högste förläne Ed. Ex. en så lång och lyckelig, som ärofull lefnad!

Jag har skridit långt fram i ålderdom, under det Ed. Ex. hunnit manna åren; men jag har en Son, som ärfwer min wördnad för Ed. Ex. då jag icke mera kan den ådaga lägga. Hans fortkomst har genom en til utseende förmånlig men i sielfwa wärket hinderlig ställning hwilat snart i tio års tid. Men jag tror mig nu märka den Högstes afsichter, hwarfore hans lycka til denna tidpunct skulle wara senfärdig. Den blir nu giord, om Ed. Ex. täckes blifwa en Far för honom, så wist som han följer sin fars tankesätt emot Ed. Exc. Hans Majj:t har altid täckts anse honom med jämn och stadig nåd. Men för mycket trågit arbete, som til hela sin widd icke är Konungen bekant, har förswagat hans

¹ Aukko. — Tomrum.

hälsa. Och Ed. Ex. dömme sielf i sinom tid bäst, huruwida han kunde mera gagna det allmänna i en annan ställning än den, hwaruti han sig nu befinner. J Ed. Ex:s ömma omwårdnad innesluter jag honom; och med oprichtigaste wördnad framhärdar etc.

646.

Min Käre Son.

Som jag icke wet adressen, så skickar jag til dig närlagde bref til Prins Fredric; med begäran, du wille det ju förr des helre til handa befordra. Det angår en hans HåfPredikant.

Jag längtar weta, huru mit sidsta bref blifwit ansedt, samt om och hwad det uträttat.

Tack för sändningarne med Skepparen. Et litet paquette från Åbo och Bilmark måste du redan hafwa fått. Det wäntar jag hit, jämte alt det öfriga, med nästa tilfälle.

Återskäncken til Biskopen lærer redan wara samlad och afgången. Jag önskade närmare weta des beskaffenhet.

Til godt minne recommenderar jag ytterligare Hoffmans portrait, och den åstundande boken, åtminstone til genomläsande.

Höres icke något om vårt Cancellariat?

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 22. Julii, 83.

C. F. Mennander.

647.

Min Käre Son.

Mot förmodan märker jag, at du icke haft kunskap därom, at Hans Maij:t nådigst utnämnt nästa Söndags efftermiddag kl. 4. då Han på Drotningholm wil afhöra wår underd. ansökning om ny Cancellar. Jag kan icke undgå, at resa dijt med de öfrige, ehuru hälsan är nog ostadig, och syslorne här många, i anseende til det nu begynnande sammanträdet af Bibelcommissionen, och snart tilstundande Prästemötet. Men så skall ock, om Gud wil, wistandet i Stockholm icke sträcka sig öfwer par dagar. Beställ mig nu för all ting tjänliga husrum för den kårta tiden, och lät mig nödwändigt weta med nästa post, hwar jag skall åka inn. Så snart påsten kommit nästa fredag, sätter jag mig i wagnen, och reser för den odrägeliga hettans skull genom natten. J qwarteret måste tilsäjas, at någon är waken, som öppnar porten, i fall jag skulle ankomma, innan folcket opstått.

Jag har hufwudet nu så fullt med hwarjehanda, at där icke är rum för efftertanka på den åstundade inscriptionen. J hast faller mig in, om den icke kunde blifwa sådan: Justæ libertatis civilis et conscientiae assertor.

Gud wälsigne Gref Creutz som kommer mig ihog! Jag påminner mig ock ofta hans ungdom, som war owanligen flitig, qwick och dygdig; samt således låfwade alt det som honom nu är händt.

Ståhlberg är nu rent af galen. Men han har ju altid warit så.

Jag ber ytterligare och rätt trögitt om logements beställande åt mig, och underrättelse därom nästa post, hwars hijtkomst jag just därför afbidar. Sielfwaste Påfwens commissioner böra icke ligga dig därwid i vägen. Wagn til Drotningholm i Söndag lærer wäl hinna effter min dijtkomst beställas, fast jag nog föreställer mig, at det torde bli ondt och trångt effter sådan fordonskap. Men beställ all ting til det bästa. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 29. Julii, 83.

C. F. Mennander.

648.

Min Käre Son.

Tack för sidst. Resan war angenäm nog, men dijt — och återfärden swår. Den förra skedde under owanligt dunder och blix; den sednare på en rätt kall dag, och som jag war nog tunt klädd, måste jag hafwa förkylt mig, ty alt sedan har jag känt en plågsam diarrhée.

Jag glömde tilställa dig sielf betalningen för Hamiltons bok. Och som ingen annan hos dig war ännu oppe om morgonen då jag afreste, än KöksJungfrun, lät jag tilställa henne de 5. pl. som jag icke twiflar at hon aflewererat.

Giörwel sade sig skola tilställa dig 5:te tomen af Biörnståhls resa, inbunden, den jag med första tilfalle hijtförwäntar.

Åfwen så pocalen. Sedan medaillen är färdig, lærer intet annat saknas til des förfärdigande, än flitiga påminnelser.

Nu får jag bref af Giöösskan. Hon berättar sin Son Jacob Johan wara af Prins Fredric Adolph antagen til Sergeant under des regemente, men behöfwa uniform, innan han kan wisa sig för honom, hwartil hon begärer hielp. Om så är, ty jag tror henne icke på et hår, och så framt något hopp är om Gässen, så lät honom för min

räkning få til detta behof hundrade elr. 120. Dr. K:mt. Det öfriga må andra bijdraga. Jag har flera, än man tror, här och där at hielpa.

Hälsa Swärföräldrar, hustru och barn. förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 8. Aug. 83.

C. F. Mennander.

P. S. Glöm icke den stackars Mathesii saks föredragande, och at procurera resepeng. åt honom. Schinmejer skall hafwa utgifwit en bok om Reformatorerne i Swerige. När du skrifwer honom til, så skaffa mig et exemplar däraf.

649.

Min Käre Son.

Jag skall oförtöfwadt berätta Mathesius om des permission; men hwar jag skall taga vicarius åt honom wet jag ännu aldeles icke. Ny förbindelse har du försatt mig uti därigenom, at du påmint RR. Sparre om Gr. Bielckes portrait, och skrifwit til Schinmejer om et exemplar af des nyss utgifne bok. Skepparen med Herculanska antiquiteterna är ännu icke ankommen, så at jag begynner blifwa orolig öfwer fartygets öde.

Misswäxten på Råg har häromkring varit så stor, at jag på Bälinge prästgård knapt får $\frac{1}{4}$ mot det, som där wanligen plägar falla, och på Fiby aldeles intet. Ganska litet i tionde från Soknen och på lönen. Jag skall doch se til, om jag kan tjäna med den åstundande Säden. Wet doch icke ännu låfwa något wist. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 15. Aug. 83.

C. F. Mennander.

650.

S. T.

Mig tyckes, at närlagde disputationer icke passa sig illa, at blifwa afskickade til Biskopen af Tienne, icke eller hosföljande lilla bok, som begynner blifwa rar. Mot det fartyget kommer at afgå, ber jag blifwa underrättad om alt det, som til honom försändes, på det jag med bref måtte kunna prævenera honom därom.

Min hälsa är bräcklig. Förbl:r t.t.

Ups. d. 18. Aug. 83.

C. F. Mennander.

Ännu är icke fartyget med Herculanska Böckerne hijt anländt.

651.

Min Käre Son.

J fall unge Göösen gier godt hopp om sig, och har, som det förefwes, apparence til någon liten befodran, så använd til hans bästa närlagde 6. Rd. Men i annat fall kunna de flyta in i våra öfriga räkningar. Ännu är ingen säd tröskad, så at jag kan weta huru långt jag se til, at tjo tunnor rågmöl, 8. sammanmalt och två skrädt, kan i höst afsändas. Jag wet icke, om någon tome saknas i Herculanska arbetet. Jag wil påminna mig, at jag sedt och läst en, som handlar om de gamlas där fundna utensilier. Men någon sådan finnes icke bland desse, utan de angå alla de gamlas målningar och sculpturer. Doch kan det wäl hända, at jag misstager mig på någon annan bok.

Tomen af Biörnståhls resa wäntar jag med första tilfalle; jämwäl annat nytt, som kan sysselsätta och roa. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 22. Aug. 83.

C. F. Mennander.

Nästa Söndag begrafwes Landsh. Nackrey, effter des egen anstalt, på Hospitals kyrkogården. J dag afgår et mycket grannt bref til vår nye Cancellor från Consist. Acad:m.

652.

Min Käre Son.

Som jag på några postdagar icke fått fägna mig åt någon skrifwelse från dig, ökas dagel. min fruchtan, at du råkat i någon betydande siukdom. Dämpa med et ord denna min oro. Kan ock hända, at Hans Maj:ts förestående resa öfwerhopar dig med arbete. Men underrätta mig ändå, om detta eller det förra är orsaken därtil, at jag saknat dina bref.

Det åstundade miölet är nu färdigt, och wäntar på fahrtyg.

Med någon resande eller siölägenhet wäntar jag Dahlbergs Suecia, och Biörnståhls 5:te tome, samt den nu förmodeligen färdiga blefna pocalen. Min hälsa är klen; men jag hielper mig därmed fram under det dagel. påstående Bibelarbetet; och hoppas genom Guds nåd jämwäl kunna komma til rätta under det annalkande Prästmötet.

Gud utgiute sin wälsignelse öfwer dig och dit hus. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 9. 7bris, 83.

C. F. Mennander.

P. S. Mathesius har jag twänne gånger averterat om hans erhålne permission, och torde han altså snart nog wara här. Men ingen vicarius, som wore til nöjes, har jag ännu hittat på. Lät mig entel. weta, om någon beskedelig Prästman från Stockholm wore hogad för denna resa.

653.

Min Käre Son.

Jag har nu fått förslag på en beskedelig och jämwäl af mig förut något känd ung Prästman, Mag. Israel Geringius, som nu för tiden är Bar. Taubes Adjunct. Han har förklarat sig nögd at resa til London, och där förestå Mathesii station. Med denna post skrifwer jag honom til, och påyrkar skyndsamhet. Tillika ber jag honom stiga til dig, at blifwa ytterligare instruerad. Skulle nu han, som jag hoppas, finna sig därwid, lärer någon vidare min handläggning wid denna sak icke behöfwas, utan torde du utwärka åt honom med det snaraste resepass. Bar. von Nolckens apostille återgår härhos.

Effter din goda anstalt wäntar jag snart Biörnståhls femte del; samt Dahlbergs wärk och pocalen icke långt däreffter.

J nästa wecka slutes Bibel Commissionen, och Prästmötet tager wid weckan därpå.

Skulle Geringius icke snart infinna sig, så skicka effter honom, och skynda på hans resa.

Under önskan af Guds beskydd framhärdar din trogne fader,

Upsala, d. 12. 7bris 83.

C. F. Mennander.

654.

Min Käre Son.

Det gör mig besynnerlig fägnad, at du denna tiden haftt hälsa och munterhet. Mig har ock den Högste giordt bijstånd, at både Bibel-Commissions arbetet och Prästemötet nu är förbi. Första dagen af mötet, wid nedkomsten från Academien fick jag dit bref. Mag. Geringius sätter mig i bekymmer, då han med denna post aldeles afsäger sig resan til London. J hopp på hans löffte har jag hwarcken wetat eller kunnat se mig om effter någon annan, kan icke eller i sådan hast finna den, som jag med full öfvertygelse därtill wågade utnämna.

Utom dess är Stifftets Prästerskap, bland hwilcka jag kunnat höra mig före, från mötet redan skingrat. Från Stockholm måste altså något tjänligt ämne utses. Geringius gier förslag på åtskillige skickelige menn därstädes; men huru wida de wilja företaga sig denna något beswärliga men fördelachtiga resa, wet jag icke; ei eller tillåter församlingens behof och årstiden länge därom fram — och åter correspondera. Jag ber altså på det högsta at du oförtöfwat kallar til dig Eberhardt och Geringius, låter dem opgsina förslager, utwäljer däraf det bästa, samt låter mig få weta, hwilken som blifwer utsedd, och wil med det snaraste anträda resan. Geringius nämner bland Candidaterne twänne extraord. Theol. Adjuncter, Winbom och Falk, men den förre är ock i Stockholm, och den sednare strax inwid, hos Just. Cancell. Liljenstråle. Frälsa mig ju förr des helre från detta bekymmer, och hälsa Geringius, den jag ei nu hinner swara, för syslor och öfwerlopp som qwarlefwor af Mötet. Någon, som håller till godo anbudet, måste ju där finnas, sedan du ock utwärkat så hederlige resepeningar. Tack ock för god anstalt om försändningarne til Neapel.

Jag skall låta weta om förslaget til Alfta. J den tryckta samlingen finnes Helmfelts eller des Frus disposition til stipendier i Upsala, men är något widlöfftig at afskrifwas, som doch skal ske, så framt du icke där någorstädes, t.ex. hos RR. Höpken, kan öfwerkomma det tryckta exemplaret. Då de Gerska busten kommer här at opsättas, har jag redan fogat anstalt, at all handräckning skall wara til reds.

Tillät mig, at åter få påminna om Credentzet och Dahlberg. Förbl:r din trogne fader,

Upsala den Septembr. 1783.¹

C. F. Mennander.

P. S. Nog kunde förswarlige ämnen finnas til Londonska Missionen; men jag önskade få någon stadig och öfwad man, som kunde där giöra Nationen heder. Och dem är ondt effter. Jag hoppas, at du där finner och utser någon sådan. De återsände säckarne witna, at miölet måste wara framkommit.

¹ Paikka ja kuukausi Fredenheimin käsialaa; päivän kohdalla aukko. — Ort och månad med Fredenheims handstil; datum saknas.

655.

Min Käre Son.

När Hans Maj:ts Resa nu är börjad, den Gud göre lyckosam! hoppas jag, at du äger tid, til at oftare, än nu skedt, skrifwa mig til.

V. Pastoratet i London bekymrar mig ännu. Sedan Geringius oförmodel. afsagt sig denna resa, skrifwer i dag en Mag. Gabriel Printz mig til, och förklarar sig wilja emottaga syslan; men begär åter fiorton dagars betänkningstid. Lät höra effter denna mannen, och hans beskaffenhet, och lät mig weta din tanka. Här har ingen anmält sig, som wore öfwad in Ministerio, och skickelig til denna granlaga sysla. Underligt är, at icke det minsta ännu höres från våra Präster i America, och de til dem afgångna brefs framkomst.

Hwad jag förut skrifwit, kommer du wäl ihog. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 30. 7br. 83.

C. F. Mennander.

656.

Min Käre Son.

Stationen i London, som wäl torde, antingen genom Mathesii död eller befordran här hemma blifwa perpetuel, är så förmonlig, at jag wid yngre år icke skulle hafwa minsta betänckande wid, at den sielf antaga. Men nu hafwa wi sådane tider, at de fåå, som wilja underkasta sig beswäret at resa dijt, ändå betarfwa flera wekors betäncketid. Så giorde Geringius; och en Mag. Gabriel Printz, som sedan är mig föreslagen och recommenderad, har ock förbehållit sig fiorton dagar, at idisla på saken. Denna tiden löper nu snart til slut, och med denna post skrifwer jag honom, som ock wistas i Stockholm, til, at han strax infinner sig hos dig, och ofördröjel. skyndar med resan. Infinner han sig icke, så skicka effter honom, at jag måtte ofördröjel. slippa denna förtretel. commissionen. Lycka är imellertid, at til' detta vicariatet icke behöfwes formeligit förslag; ty därtil hade jag icke haft tjänliga ämnen. Ännu lärer icke något höras om Neopolitanska Stenarternas framkomst. Gud wälsigne dig och de dina. Förbl:r trogen fader,

Upsala, d. 3. 8bris, 83.

C. F. Mennander.

657.

Min Käre Son.

Jag är förwissad därom, at det skall tjäna til din hälsas befastande, åtminstone til vår glädje bäggesides, om du någon dag i nästa vecka kastar dig i wagn och reser hijt. Hösten är angenäm och wägarne goda. Då kunde Credentzet, Sweciewärket och Bielekens portrait beqwämligast följa med. Då kunde wi ock få conferera om et och annat. Kantzows bref och Biskopens Nota följa härhos tillbaka. Hwad jag förestält mig det händer med den förra, at neml. Brasilianska mineralier äro ganska swåra at få, äfwen som chinesisiska, af hwilka jag, oaktat all använd möda, knapt erhållit 1 elr. 2. especer. Upägga likwäl Kontzow (*sic!*) at använda härwid all sin flit.

Biskopen, som åter kommer mig ihog, gör sig berättigad til all tacksäjelse i ord och gierning. Men den Londonska saken gör mig mycket bekymmer. Under förlitande på Geringii och andras fagra löfften, har jag här icke hört mig om någon, som til det vicariatet kunde föreslås. Wore det ock skedt, twiflar jag, om någon funnits, som någorlunda warit mig til nöjes. En har wackra egenskaper, men är aldeles oförfaren och oöfwad i Prästeämbetet. Den, som äger förfarenhet, saknar åter omgänges gåfwor, som behöfwas på det stället. Den tredie rubbar intet sin beqwämlighet för en sådan resa. Etc. Min enda resource är altså, at ytterligare anmoda dig, at i samråd med Geringius och Eberhardt, där från Stockholm, hwarest finnes tillgång på alla slag, utse något härtil tjänligt ämne. Och det ju förr des helre, ty församlingens behof och årstiden fordrar det. Mathesius torde redan wara död eller til hälsan återställd; så wida man ingen ting hört af honom.

Hans Maij:t skall jag innankårt i underdånighet opwakta.

Dig wäntar jag hijt i dessa dagar. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 10. 8bris, 83.

C. F. Mennander.

Wår nya Cancellor låter icke höra af sig. Åtminstone är han icke så scribax som Rudenschöld. Twå gånger har jag opwaktat honom, utan swar. Nog finner jag, at andra syslor wälla det.

J går begrofs Prof. Eckerman, 86. år, af DomProbsten, på det 90:de. En sällsynt händelse.

658.

Min Käre Son.

Jag gjorde mig full räkning på din hitkomst. Gödeboskapen woro slagtrade, rummen tilpyntade och wärmd, och al ting war til reds. Men jag finner åter, at Ministrers löfften icke är stort at lita på.

Jmellertid hade jag nödigt, at ju förr des helre få conferera med dig, i synnerhet Londonska i Prästesaken (*sic!*); hwarmed går så långt ut, at jag blyges därföre. Nu har jag fått twänne Candidater därtill härstädes; den ena öfwertald; men den andra sielfmand och fullhogad. Denna är Mag. Wikman, som hade sakerne hijt med sig; och honom täncker jag hålla mig wid; han säger sig och strax kunna wara färdig.

At Hans Maij:t skall därom i underdånighet verteras är otwifwelachtigt. Men om man skal wänta på swar innan den utsedde får härifrån afresa, är wintern då redan inne, och han kommer dit mot den tiden, då Mathesii permission expirerat. Männe altså icke premier Ministern kunde likafullt strax ablegera honom? Formligt förslag på 3. til detta vicariat lærer icke behöfwat, utan lærer wara nog, at en nämnes. Gif mig din tancka härom tilkänna.

Brefwet til Gürtler skal jag ock tänka på. Jag ser, at bland gåfworne til honom äro Steinbarts system och Swedenborgs de la nouvelle Jerusalem opford. Tag et exemplar af dem med dig hijt, bland annat nytt, som kan roa din gamle fader,

Ups. d. 21. 8bris 83.

C. F. Mennander.

Sur les 3. Rois glömmes icke.

659.

Min Käre Son.

Nu är extraord. Bataillons Predikanten wid Dahlregementet och vicarius Pastor futurus i London, Mag. Anders Leufwenius härifrån expedierad. Jag gier honom i dina händer, at ytterligare skyndsamt befrämja hans bortresa. Stig sielf med honom til Gr. Creutz, och procurera för honom alt til det bästa. Mit bref til Hans Exc:e följer härhos. Se ock till, at han straxt får ut de honom anslagne penningar. Därpå tänker han oförtöfwat resa til Götheborg. Men jag bör likwäl därwid hemställa, om icke, i fall något skepp låge wid Stockholms brygga segelfärdigt för London, det wore rätt

så godt, at sätta sig därpå. Siöwägen är något längre; men det säger icke stort, om vinden fogar sig; men däremot winner man i beqwämligheten och kostnaden. Men detta är så et . . . fälle.¹ Skaffa allenast mannen swar på resan, och se honom i alt du kan til godo.

Tack för böckerne med Murray. Den stora torde komma effter wid något tilfälle. Hälsa alt dit Husfolck. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 3. Nov. 83.

C. F. Mennander.

660.

Min Käre Son.

Jag gratulerar til lyckel. och wäl fullbordad resa, och önskar, at det kalla wädret icke måtte hafwa några ledsamma fölgder, utan at hälsan måtte blifwa alt jämnare och starkare!

Mag. Leuvenius undergår i morgon examen Pastorale, och nästa fredag reser han til Stockholm, försedt med bref til Hans Exc. Gr. Creutz och dig.

Jmellertid följer härhos brefwet om honom til Hans Majj:t, hwilcket jag hoppas at du benäget befordrar. Höres något från Italien eller Götheborg, är jag wiss på, at få del däraf. Med R. Magn. wäntar jag i dag böckerne.

Den just nu kommande påsten wisar at så sker. Påfwens handstil, som icke är för wacker, följer härjämte til baka. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 4. Nov. 83.

C. F. Mennander.

661.

Min Käre Son.

Nu längtar jag weta två ting, 1:o huru det lider med Mag. Leufvenii afresa, och 2:o om man hörer något om Neapolitanska Stenarternas ankomst til Götheborg, eller om Bisk. af Tiene skickat något bref? Skepparen med boken och Gothländska corallerne är ei ännu anländ. Prof. Boethius höll i dag sin introduction. Sådant wäder som detta är trycker mig under jorden. Skicka mig

¹ *Tämän sanan ensimmäiset kirjaimet peittyneet sitomisen takia. — De första bokstäverna av detta ord hava blivit undanskymda genom inbindningen.*

wid nästa tilfälle några exemplar af Porthanska parentationen. Gud förläne hela Familien alt godt. Förbl:r en trogen fader,

Upsala, d. 11. Nov. 83.

C. F. Mennander.

662.

Min Käre Son.

De flera goda underrättelser denna post hade med sig, är jag mycket förbunden före; i synnerhet den, at Mag. Loefvenius blifwit så wäl och sorgfälligt expedierad. Underligt är, at man icke får höra något tilförläteligt om Mathesii tilstånd. Jag kommer på den tankan, at med honom icke måtte stå rätt till, då han på så lång tid icke, åtminstone genom andra, låtit weta af sig, eller swarat på två mina bref. Händelsen med Wilde beklagar jag hiertel:n.

Så snart jag någonsin hinner, skall jag skrifwa til Biskopen af Tienne, och tycker nästan, at det bordt redan förut ske.

Skepparen med Boken och Stenarne anlände omsider i dag til Flötsund. Men som dessa wahror äro dyra och tullbara, kunna de icke fås opp förr än i morgon, sedan visitationen skedt.

Åter råkar jag i bekymmer om Böndags placatet. Innan Hans M:t afreste, fick jag befallning at inkomma med förslag til Texterne, hwilket ock strax skedde, änskönt den wanliga tiden ännu icke war inne. Nu är den tiden förhanden, då placatet plägar utgifwas, om hwilket ännu icke höres. Jag må icke tro, at den saken kunnat blifwa förgäten eller förlagd. Förnimm därom oförmärkt hos SS. Schröderheim, och lät mig med det snaraste weta härom.

Hörer man icke något om Prästerna i America. Med önskan om alt godt framhärdat en trogen fader,

Upsala d. 17. Nov. 83.

C. F. Mennander.

663.

Min Käre Son.

Boken, som du förskaffat mig, i fall den är så qwickt skrefwen som mig är berättat, är rätt wälkommen; kan ock för raritetens skull wara sina penningar wärd, som jämte min öfriga räkning skola blifwa tacksaml. clarerade.

Alfta förslag, hwarom du sidst sielf förfrågade dig, är längesodan oprättat och jämwäl insändt. Kom för all ting ihog, at wid första tilfället höra effter och förfråga dig om Bönedagsplacatet.

Jag är däröfwer bekymrad; ehuru skulden icke står hos mig. Lätt har texteförslaget där kunnat förläggas. Rychtet höjer sig alt mer om B. Taubes Biskopskap och resa til Italien. Jag har ännu däri några twifwelsmål, och önskade något närmare weta om den saken. Gud wälsigne dig och din omwårdnad! trogen fader,

Ups. d. 21. Nov. 83.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Dödande koppor gå här och skola i Stockholm ännu wärre grassera. Gud beware dina gåssar! Glömm icke Schröderheim.

664.

Min Käre Son.

Wisserligen mycket nytt hade denna posten med sig. Men jag saknar ändå det för mig angelägnaste at weta, neml. om Bönedags placatet. Fråga äntel. Schröderheim därom. Skärper wintern så till som den nu begynt, slipper det knapt i tid öfwer til Finska sidan. Skulle något häruti studsas, fruchtar jag, ehuru oskyldig, skuld och tiltal. Förslag til texterne expedierade jag redan d. 12. Septembr.

Bisk. Bar. Taube har redan skrifwit mig til om des Biskopswigning här i Upsala ju förr des helre, och hälst nästkommande Söndag. Jag swarar honom i närlagde bref, at jag är färdig därtil när som hälst; men at, som jag icke ännu erhållit Hans Maj:ts nådiga bref och befallning därom, jag ännu icke kan utlåta mig om tiden därtil. Skicka strax til Honom detta bref. Kommer han hijt med en sådan befallning redan i denna wecka, kan ordination strax gå för sig. Med önskan om Guds nåd och wälsignelse förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 25 9br. 83.

C. F. Mennander.

665.

Min Käre Son.

Det är en fatalitet, at altid wid Terminernes slut de drygaste arbeten förefalla. Så är det ock nu; och de förefalla så mycket tyngre och beswärligare, ju mera krafter och munterhet förswinna. Jngen tid har jag altså, at skrifwa Bisk. af Tienne til, innan just wid årets slut; och är det ganska wäl, at du præwenierat honom

om Kungens skänck. På din berättelse gaf jag Tolpo wid handen, at Camerers fullmagt för honom wore utfallen; desto oförmodeligare är at nu få höra, at så likwäl skedt. Får jag be dig, som drifwit hela saken, och fått Hans Exc:s löffte, at påminna honom därom. Det torde beqwämligast kunna ske i Nyårs gratulation.

Jag längtar få tilfälle, at se de Påfwiska rariteterne, som måste wara rätt betydande. Men därtill lärer icke så brått bli tilfälle. Misstyck icke om jag ber dig, at imellertid, och til dess man kan utse, huru bästa och för dig hederligaste bruket af dem kan göras, icke låta andra handtera dem, som til äfwentyrs hafwa den afsicht, at draga musten och mærgen ur dem, och så lämna dig skalet. Förwara dem för dig allena tils vidare. Som du berättat, och det jämwäl står i Hans Maij:ts dictamen, at jag skulle få bref om Bar. Taubes inwigning, kunde jag icke innan det sker, företaga denna förrättning, som han wille nästa Söndag skola för sig gå. Med tisdags posten låfwar han, at Schröderheim därom skall bestyra. Påminn ock du därom. Funnes ei något Hans M:ts egenhändigt underskrifwit bref, kan jag wara nögd, om Schröderheim försäkrar, at Herrens wilja så är. Men denna nya sak tycker jag mig böra hafwa något document i handen, at appuera mig på. Pater tuus

Ups. d. 28. Nov. 83.

C. F. Mennander.

666.

Min Käre Son.

Jbland de många prof af sonlig wänskap och förtroende jag af dig erlefwat, är ingalunda det minsta, at du hijtskickat och betrodit mig den från Rom ankomna samlingen. Med nygirighet skall jag söka första tilfället, at läsa den igenom, och sedan anstalta, at Samlingen afskrifwes, på sätt som du åstundat. Jag hade önskat, at icke Nordin en gång hade fått göra registratur däröfwer; ty om det är til innehållet circumstantierat, och kommer ut förr än sielfwa wärket, får almänheten i förtid weta innehållet, och des wärde tappar därigenom. Mera om hela saken framdeles.

Bar. Taube har jag wisserl. budit at bo hos mig. Hoppas ock at han gör mig den äran, ehuru jag intet swar erhållit. Anmoda ock du honom därom. Emellertid fägnar det mig at af dit bref

förnimma, at han wist i lögerdag är til wäntande, så at jag wet giöra alla anstalter om Wigningen til Söndag, Gud wil. Konungens bref har jag nu fått. Förbl:r en trogen fader

Ups. d. 2. 10br. 83.

C. F. Mennander.

667.

Min Käre Son.

Ehuru opfylde dessa dagar warit och ännu äro med arbeten och distractioner, har jag ändå icke kunnat tämja min nyfikenhet ifrån, at genomlöpa den mig tillskickade collectionen; och är mit enfaldiga omdöme därom sådant: den är wisseligen curieus, och wärd, at wäl conserveras, i synnerhet G. (*sic!*) Gustav den 1:s bref. Men innehåller likwäl icke något hufwudsakeligen oplysnande i politiska omständigheter; något mer i ecclesiastiska; men icke eller där af synnerligt wärde, doch sådant, hwaraf, särdeles i Stiffts historierne, kan wid tilfällen göras bruk.

Mit råd blifwer således, at et kårt innehåll af hwarje Bulla författas och tryckes, aldeles så, som von Celse giordt i sit Bullario; och hwilcket så mycket lättare kan ske, som ofwanskrifften på hwart document redan innefattar innehållet, som doch här och där torde behöfwa litet förlängas. Men K. Gustavs bref, och, kanske, en och annan Bulla förtjänar in extenso tryckas, i samma format och med samma stil som von Celses, at kunna därmed i et band sammanfogas. Mig tyckes, at et sådant wärck icke kan stiga öfwer 10. a 12. trykta ark.

En i sådane saker wäl bewandrad man måste utses, at effter chronologien författa utdraget, och besörja om correcturet. Här känner jag icke mer än två sådane, men hwilka äro genom andra arbeten hindrade. J Stockholm torde finnas nog tilgång af Archivi och Bibliotheks Betjänter.

Sedan detta är bestält, kunde, om dig så synes, Collectionen föräras til publicum, at förwaras på det stället, där de andre Bullarierne Örnhielms etc. stå. Någon dedication til Påfwen tycker jag icke om; men på titelbladet kunde nämnas, at samlingen skedd på hans befallning, och i et kårt företal anföras anledningen därtill. Mig tyckes, at ytterligare compliment til honom skickar sig bäst i et bref, som kommer at följa det trykta exemplaret.

Sådan är min oförgripeliga tanka. Jag längtar få dit utlåtande häröfwer. Jmellertid ligger Msc:t här i godt förwar. Bullorne hafwa wällit, at jag nästan förgätit högel. tacka för de sköna och rara drufworne. Aldrig lærer man i Upsala hafwa ätit så långwäga frukt af det slaget. Jag tänckte i Söndags, då B. Taubes wigning skedde, wid middagen skryta med dem. Men som jag icke fick behålla R. Råderne och Adlercrantz här, tyckte jag wara bättre, at spara dem för egen och några fåå härwarande wänners mun. Hörer man något från America, Italien eller London?

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 9. Dec. 83.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Då jag fått swar på detta bref, och du jämnfördt dit förslag med mit, samt pröfwat, hwilketthera är antageligare, skall jag strax återsända förteckningen, och Schönbergs bref. Jag tycker wara bäst, at samlingen utkommer icke under någon annans än dit namn.

668.

Min Käre Son.

Härhos följer Schönbergs bref tillbaka. Jag har trodt mig attraperat din mening, då jag skickat den Swenska förteckningen til Canc. R. v. Celse, med et bref, hwaraf copia här bijlägges.

Man får icke mycket skynda med opläggandet af detta nya Bullarium; ty Schönbergs bref wisar, at åtskillige Bullor äro af el. förbigångne, som nu borde samlas. J förra wecka skref Porthan mig til, at han i en gl. Domkyrkan i Åbo förr tilhörig men nu i Ant. Archivo förwarad bok funnit flere sådane Finland angående, dem jag bedt honom afskrifwa och mig tilsända.

Trycket här är wäl så dyrt som i Stockholm. Just nu faller mig en utwäg til förslaget inn; det wore, at anförtro det åt Giörwell at trycka arbetet med samma stilar och på samma facon, som det Celseska Bullarium, så at det blefwe lijka som andra delen däraf. Jag wet wäl, at för hans medellöshets skull går med förslagen hos honom långsamt och krångligt til; men det finge icke hielpa, om man bestode honom något förskått därtill, som effter contract sedan kunde med exemplar betalas. Det wore et sätt, at jämwäl hielpa den hederl. mannen til bättre afsättning af förra delen. Gud gifwe

dig och de dina en frögdefull Helg, gladt slut på det gamla och wälsignad början af det nya året. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 16. Xbris, 83.

C. F. Mennander.

In margine: Lät mig effter dit löffte få några exemplar af Has-selska parentationen.

Tit.

Jag har den äran, at härhos afsända en af Hr Lector Nordin giord förteckning på de Påfwiska Bullor, som nu warande Påfwen skickat til min Son; och ber, at när den blifwer påsedd och brukad, få den tillbaka.

På N. kommer det ann, om denna recension, öfwersatt på Latin, som et bihang kan tagas til N:s under trycket warande antiquariska arbetes andra del; då i et kårt företal Påfwen torde med beröm nämnas, och jämwäl sättet, huru dessa papper kommit til Fäderneslandet.

Skulle N. ännu sakna och åstunda från Romerska Archiverne någon uplysning antingen i denna eller någon annan del af Medeltidens Historie, torde genom samma canal, som nu blifwit brukad, den kunna erhållas. Etc.

669.

Min Käre Son.

Härhos följer Canc. R. v. Celses bref til mig, hwaraf du inhämtar, hwad han desidererar och promitterar. Framdeles torde correspondencen med honom bäst kunna ske genom Giörwell. Jag ser mig icke kunna eller hinna wara i denna saken til någon tjänst; will doch, om så åstundas, gå med mina enfaldiga råd til handa. Bland dem är redan det första, at man icke går inn i något dyrt förlag, som säkert icke betalar sig, hwarcken hemma eller utrikes.

Som tilfället med unge Borgström nu synes wara godt och säkert, återsänder jag hela samlingen. Här är rätt så dyrt om icke dyrare tryck än i Stockholm, hwarest man har tilfälle, at wälja och pruta.

Jag är ännu af den mening, at circumstantierat utdrag af de fläste bland dessa skrifter kan göra tilfyllest; om sielfwa documenterne lefwereras i förwar på et publikt rum, där den kan inhämta närmare kunskap om innehållet, som sådan behöfwer. Härhos följa 100. RDr. i 2. Bancosedlar, och i mårgon med posten skall lijka mycket afgå. In til denna stund har jag icke fått en styfwer inn af det nu förflutne årets lön. Den lærer och knapt

til en tredie del inflyta, för den allmänna nödens och missväxtens skull, som trycker landet.

Jag finnes alltid en trogen fader,

Upsala, d. 22. Dec. 83.

C. F. Mennander.

In margine: Hörer man icke något från Götheborg om Stensamlingen? Löfwenii utlåtelse, som han ock brukat til mig, är nog mörk. Den som skaffar och lådan, borde warnas, at icke låta den mycket skakas; ty en del Lava-arter äro nog sköra.

P. S. Härhos följer et i hast rafsats utkast til bref åt Tienska Biskopen. Se det igenom, och lät mig få, om möjel:t är, nästa post weta, hwad som behöfwer ändras och tilläggas. Conseptet wäntas ock då tillbaka.

Här går et rychte, at Konungen wore snart hemförwäntande. Lät mig weta, om sådant har någon grund?

670.

Min Käre Son.

Här bijlägges åter en Sedel på 100. RDr. sp. En dylijk summa i 2. sedlar afgick denna morgon i bref til dig med unge Borgström, som ock hade at framföra det mig communicerade Bullarium. Hwilken commission jag tror honom hafwa wärkstält, innan detta mit bref kommer dig tilhanda. Conceptet til brefwet angående Osten glömde jag då, som nu härhos följer. Men har på lång tid icke sedt något nytt af Martins och Akrells grafstiklar. Tack för Almanachorne. Hälsa wederbörande. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 23. Dec. 83.

C. F. Mennander.

671.

Min Käre Son.

Min bön och önskan til Gud, om din, din kära Hustrus och Barns sällhet och wälmåga opstiger til himmelen, icke allenast wid årliga tidsskifften, utan hwarje dag; och det af så mycket oprichtigare hierta, som den lilla del af jordisk förnöjelse jag ännu äger, beror på Eder wälgång och trefnad.

Canc. R. von Celse har nu swarat mig, och återsändt opsätzen. Den, jämte hans bref, bijlägger härhos.

Önskeligit wore, om du hade någon bekant i Götheborg, af hwilken man kunde förnimma, om Stensamlingen wärkel. kommit dijt, och rådlägga om sättet, huru den kan hijtskaffas. Prænumerations Sedeln för detta år på Uppfostrings Sällskapet (*sic!*) Tidningar, som Giörwell låtit dig tilställa, hörer mig til; och håppas jag, at du låter uttaga numrorne, och den (*sic!*) förwarar, til des tillfällen yppas, at den partiewijs hijtförsända. Lät ock taga ut det, som ännu för sidsta året resterar. Jag har til och med N. 91.

Gud wälsigne dig och hela dit Hus! Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 6. Jan. 1784.

C. F. Mennander.

In margine: Borgström är ei ännu återkommen; imellertid tackar jag mycket för portraitet han har med sig. Mig är sagt, at Martin graverat och i färgor aftryckt CronPrinsen, hwilket hans arbete för likhetens skull mycket berömmes.

672.

Min Käre Son.

Det war mig en glädjefull tidning, at Vesuvianska Sten- och Lava arterne äro riktigt framkomne. Jag skickar altså nu Michel, at dem afhämta. Wällustigt blifwer det för mig, at dem ransaka och i ordning ställa; i synnerhet, när det, genom din försorg, kan ske under et glas Madera, och et dussin ostron, så at både ögon och gom kunna smaka förnöjelse. Den kunde stiga til ännu större högd, om ibland de estamper, du ofelbart wid samma tilfalle fått från Italien, några wore, som i din Samling kunde anses för om-bärliga, och bättre passa sig i min, och altså nu finge hijtfölja. Framför alt wäntar jag et exemplar af le Groupe de Papius, som wi kunna anse som et familiestycke.

Rätt litet är det, som drängen ellies har för mig at beställa och ophandla. Skulle han därwid behöfwa bijsånd af någon din dräng, wet jag, at han på en liten stund får därtill låf.

Om något större skrifpapper, än det wanliga formatet, icke så fijnt och dyrt som regal papper, men tjänligit, at däruppå opdraga kopparstick, wore til fångs, såge jag gärna, om han hade med sig en eller annan bok til prof. Förmäl min respect hos dina K. Swärföräldrar. Din Maka och Gåssar icke til förglömmande. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 7. Jan. 84.

C. F. Mennander.

Brefwet til Gürtler skall komma med tisdags eller fredagsposten. Jag fructar redan, at det är för sent, och at Hans Maij:t redan är borta, innan det kommer fram. Jmellertid är det wäl, at du prævenierat honom om Konungens skänk han fått.

673.

Min Käre Son.

Tack och ära för skänckerne, och god anstalt i alt det öfriga.

Första classen af Stenarne, som skulle bestå af petrificerade och vitrificerade Salter, och förwaras i glas, är aldeles bortlämnad. Träd boiterne äro til en del söndergångne, och de crystallicerade Salterne til största delen oplöste och förswundne.

J alt det öfriga hoppas jag samlingen hafwa sin richtighet. Ty ehuru wäl några sedlar äro bortkomne; tror jag mig doch kunna föra Stenarne til sina wederbörliga rumm.

Wärsta skadan har det ståtliga portraitet lidit. Som dagen, då Michel kom tillbaka, war stormig, så har tupèn kommit i olag. Nu har jag stycket hos Bokbindaren, som låfwat så frisera håret at olyckan icke skal märkas. Någon spik af kistan, hwari det låg, har förmodeligen rifwit däruppå et litet hål. Under önskan om all sälhet framlefwer din trogne fader,

Ups. d. 13. Jan. 84.

C. F. Mennander.

674.

Min Käre Son.

Jag kommer nu snart til slut med Vesuvianska coloniens inqwarterande i mit Cabinet. Alt har sin richtighet; utom några försmälta arter af Salterne; dem jag icke eller mycket regretterar, emedan Saliæ äro ledsamma at förwara.

Som brefwet til B. Gürtler nu kommer at aldeles omstöpas, har jag icke haft tid at skrifwa det. Icke eller kan därmed wara någon brådska.

Hälsan har warit rätt ostadig. Täncken J icke hälsa på mig i winter? Föhret blir nu rätt godt. Förbl:r en trogne fader,

Ups. d. 20. Jan. 84.

C. F. Mennander.

675.

Min Käre Son.

Jag hade omöjel. kunnat gissa mig fram til originalet af det kopparstick, som du åter behagat förära mig, om icke kedjan, och i synnerhet Benzelstiernska wapnet hade warit min wägledare. Martin har härwid icke warit lyckelig. Ännu har jag icke hunnit swara Bisk. af Tiene. När han är, som du försäkrat mig, genom dig prævenierad, och underrättad, om de Kungl. skänckerne, är icke heller något försummat. Fråga kunde ock blifwa, fast än icke Theologisk emellan Biskopar af särskilta religioner: om icke jag har rätt, at förut wänta något bref af honom?

Nu ber jag mycket om din assistence i två mål. Det ena Academiskt hos Cancelleren. Prof. Berch åstundar afsked med lön, och Secr. Flygare, at komma i hans ställe. Den förre har wäl icke tjänt fullt ut så länge, som til den förmånens erhållande wanligen fordras. Imellertid skulle Academien profitera på bytet. Tala med Hans Excellence härom. Flygaren är oförmodel. ännu i Stockholm, och lærer i detta ärendet hafwa besökt dig.

Det andra är Scholastikt. Til Rectoratet wid Catharinæ Schola har bland andre Collegan wid Domscholan härstädes Mag. Kihlmark sökt, som är ofelbart den förtjänstaste, ganska skickelig, och tillika i ömkanswärde omständigheter stadd. Sebald har funnit honom berättigad til förslag. Men Tauben och Brander, på i mit tycke nog underliga grunder, utslutit honom därifrån. Häröfwer har Kihlmark klagat hos Hans Maj:t. Tala med några deras Excellencer, som komma at sitta öfwer saken, at Mannen måtte ske rättwisa.

Rudbecken blir alt mer tiltagsen och oroande, så at rättegång med honom lærer blifwa oundwikelig. Hans mod lærer ökts därigenom, at han nu skall hafwa nog tilgång på penningar. Men hwarifrån de komma, wet ingen; om han icke öfwertalt några, at participera i sin tilltänkt och mycket berömda Fabrik. Gud wäl-signe dig, och de som dig tilhöra!

Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 27. Jan. 84.

C. F. Mennander.

676.

Min Käre Son.

Omsider följer härhos brefwet til Gürtler, om hwars befordrande til sin ort jag mycket anhåller, så framt icke något wore därwid at påminna. Afskrifft finnes här bijlagd.

Jag har råkat i samma bråk med Gürtlers namn, som han för en tid sedan med dit och mit. Hos Biörnståhl heter han Bernard; men sielf kallar han sig Antonius, som wäl måste wara det rättaste.

Hörer man icke något från America och våra därwarande Präster? Från London, och Mathesius, Loefwenius?

Den just nu ankommande posten fägnade mig med Hamburgska Berättelsen om Hans Maij:ts wälmåga. Den går härhos tillbaka.

Icke har jag hört något om Ilmola, Raumo eller Birckala. Kreanders löfften äro icke at lita på. Han har förbundit sig, och äfwen tagit wackra penningar på handen, at utgifwa de återstående delarne af Sal. Prof. Kalms resa. Men jag frucktar, at det sker ad calendās Græcas.

Caviaren är ganska skön, och förtjänar mycken tacksäjelse. Jag trodde, at det war i synnerhet en skänck från Frun i huset, emedan ock påskrifften war med Fruntimmers stil. Delicerne för min gom i ungdomen ser jag icke passa ihop med min åldriga maga. Min hälsas tilstånd och Medicorum råd hafwa twungit mig, at en tid hålla mig innom huset; men nu wågar jag åter, när wäderleken är lindrig, at röras ut. Gud wälsigne eder alla! Förbl:r pater tuus,

Ups. d. 3. Febr. 84.

C. F. Mennander.

677.

Min Käre Son.

J brefwet til Bisk. Gurtler underlet jag at berätta, at hela N:o A. 36 *Especies differentes de sels petrifies ou dissous, avec de souffré vitrifie, qu'on garde dans des fioles de verre*, saknas i den hijtkomna samlingen, förmodel. af förgätenhet, eller af fruktan, at glasen skulle under resan gå sönder. Jag wille icke då påminna därom, at jag ei skulle beskyllas, at se en skänkt häst för diupt i munnen. Men nu ångrar denna blygsamheten mig. Du lærer ofelbart, då mit bref afgår, skrifwa Agenten Angré¹ til. Jag får hemställa, om det skulle passa sig, at han hos Gürtler anständigt på

¹ Sic! Vrt. s. 473: — Jmfr s. 473: André.

minte om denna bristen, och föresloge, at den kunde medfölja, i fall Biskopen framdeles skulle hijsända någon Mineralsamling.

J dag är marknaden begynt, och nog mycket folck hafwa dragit sig hijt fram, ehuru föhret är miserabelt.

Lät mig weta dit videtur om brefwet. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 6. Febr. 84.

C. F. Mennander.

678.

Min Käre Son.

CronPrinsens portrait war mig så mycket kärkonnare, som det är förträffeligen wäl graverat, och ganska lijkt. Stiger gravüren hos oss framdeles så, som den nu på några år giordt, behöfwe wi innan kårt icke gifwa därutinnan någon annan Nation effter. Den nu påbegynta Swenska Parnassen opräcker jämwäl säkerligen täflan, så wäl däri, som i de öfrige wackra wetenskaperne och konsterna. Din eloge p. 13. har mycket gladt mig, hälst alla kännare lära tillstå, at den är wäl förtjänt. Jag har likwäl länge wäntat något artigt skaldestycke af din hand. Jag är wiss på, at försöket skulle lyckas. Från första ungdomen har du warit därtill fallen. Så äre wi ock af en poetisk familie; fast icke just härstammande från den Grekiska poëten Menander.

Glöm icke, at låta uttaga, förwara och wid tilfälle hijsända OpfostringsSällskapets Tidningar. Registret och titelbladet för i fiol wäntar jag i synnerhet, at den årgången måtte kunna inbindas. De mig länge låfwade exemplar af parentationen öfwer din Sal. Morfader och hans portrait komma wist hijt härnäst. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 10. Febr. 84.

C. F. Mennander.

Posten med dit bref ankommer just nu. Adlerbeths går härhos tillbaka.

679.

Min Käre Son.

Herr Cancell.Rådet v. Celse war nu på stunden hos mig, och bad, at han måtte få rubriquerne på Latin af hwarje Bulla, som blifwit til dig skickad från Rom. Han will jämnföra dem med det Swenska af Nordin författade innehället. En sådan Latinsk rubrique står

framför hwar och en af dem, som man kan låta någon skrifwa af, och så dem mig tilsända. Jag skall då præveniera v. Celse om nödwändigheten, at förut opwisa Förtalet, samt det hoppet man har at öka samlingen, om med utgifwandet något dröjes. Men denna sidsta omständigheten lærer wäl Görwell, wår bön förutan, draga försorg om.

Magistern och Collegan här wid Cathedral Scholan Kihlmark, reser i morgon til Stockholm. Jag har förr skrifwit om honom, såsom den, hwilcken wid förslaget til Catharinæ Schola blifwit förbigången, ehuru han är den mästförtjante och förmodel. den skickeligaste. Han lærer be dig om assistance; och i en så billig sak lät honom den i råd och dåd wederfaras.

Det mig communicerade ganska gratieusa Brefwet följer härjämte tillbaka. Utländsk Orden, ehuru från alierat Hus, får wäl icke emottagas utan Hans Maij:ts specielle tillåtelse. Men, uprichtigt sagt, jag wet icke, hwad någon sådan skulle båta dig.

Personalierne skall jag igenomläsa, så snart jag får tid, och jämwäl tillägga de anmärkningar som nödiga synas. Förbl:r din trogne fader,

Upsala, d. 13. Febr. 84.

C. F. Mennander.

680.

Min Käre Son.

Med ömmaste tacksamhet erkänner jag din sorgfällighet för min åminnelse, at den icke måtte strax med kroppen slutas i grafwen.

Jag har icke något synnerligt at tillägga det härhos återgående utkastet; men wäl mycket at taga därifrån. En del har jag strukit ut, och ännu mera förtjänar borttagas. Wi stämme däri tilhopa, at alla eloger böra gå ut, och blotta facta bibehållas, i fall Schinmejer får tilfälle, at å nyo utgifwa denna lefwernes beskrifning, tillika med de öfriga Bibelarbetarens; hwarpå jag likwäl mycket twiflar. Åtminstone äro Aurivillius och Floderus enwise däri, at icke subministrera subsidier, som likwäl burit och ännu bära tyngsta ändan af arbetet.

Hwad som tilläggas kunde, men allenast för familiens under rättelse, är, at som jag i barndomen merendels upfostrades i enslighet och under min Sal. Faders ögon, så har en slags blyghet, at tala och conversera i stora Sällskaper, welat hänga wid mig; som,

ehuru offta jag det sedan fått giöra, swärl. kunnat öfwerwinnas. De twänne Swenska och Latinska Tal, som med et ord hos Schinmejer nämnas, äro de förre öfwer dr. Ullrica Eleon. död och wid Åbo Academies Jubelfest; och de sednare wid Pr. Fridric Adolphs födelse samt öfwer Gr. Tessin.

Twänne synodal Disputationer här i Upsala komma at läggas til. Probst. Olov Högmans: De homine integro, 1782. och Theol. Adjunct. Doct. Olov Domeys De Peccato, 1783. Jämväl twänne Swenska Opmuntrans Tal, hålne wid samma tilfällen, af hwilka det sednare nu kommer på trycket.

Ordens Bisk. Bar. Taube inberäknad, har jag nu consecrerat 7. Biskopar. Jag wet icke, om skänckerne af Hans Maij:t behöfwa särskildt nämnas; emedan de äro wid sådane förrätningar wanlige. Huru de Neapolitanske tilkommit, wet du sielf bäst. Nu til annat: Mathesii belägenhet, i synnerhet om därmed hänger så tilhopa som berättas, beklagar jag af alt hierta. Underligt är, at Leufvenius ännu icke låtit oss weta om sin framkomst. Under önskan om alt godt och hälsning til de dina, förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 24. Febr. 84.

C. F. Mennander.

Nyl. hade jag bref af Tälpo, med mycken tacksäjelser för erhållen caractere, hwarom jag på din berättelse honom förwissat. Nu wet han icke, hwar fullmagten skall erhållas. Den torde icke eller wara opsatt, så wida resolution för honom lærer utfallit de sidsta dagar af RR. Scheffers cancellariat. Sök tilfrids honom, och tillika hedra min honom gifna försäkran. Berätta saken för Hans Exc. Fr. Sparre, så gier han wäl befallning om fullmagnens expedierande. Härom ber jag rätt trägit.

Jag har i dag prænnumererat på Giörwells snart weckowis utkommande Historiska Bibliothek. War så god, och lät uttaga nummerne samt skicka dem tillika med Opfostr. Bibliothekets Tidningar wid tilfälle hijt. Dessas titelblad och Register för i fiol wäntar jag i synnerhet wid första tilfälle.

681.

Min Käre Son.

Förseendet med Sturtzenbechers brefs qwarhållande är wäl icke en aldeles oförlätelig synd. Jag skickar det nu innelykt i hos-

följande nya, och anförer til ursäkt, at man wäntat på sig företeende säkert tillfälle. Lät den afgå til sin destination. Owist är likwäl, när och hwarest brefwen kunna träffa Sturtzenbecher; ty han berättar, at han just då war färdig, at anträda en lång resa genom Grekland, Archipelagen, Aegypten, förlofwade Landet etc. Men vår Minister torde wäl kunna dem til honom framskicka. Om SturzB. icke fått något publikt understöd til denna sin kästamma resetour, så förtjänar han åtminstone det, och recommendera honom därtill hos prem. Ministern på det ömmaste. Jag hoppas, at han skaffar så mycket större nytta, som han under sit treåriga wistande i Constantinopel lärdt sig det öfwer hela Orienten mäst brukel. Arabiska språket, ända til talande, så at han icke behöfwer tolck, hwilken förmån fåå elr. inga resande förut ägt.

Tag någon qwäll, i stället för Afftonbladet, för dig mina sednare bref. J dem är åtskilligt hwaruppå jag icke fått swar, och som jag redan sielf glömt. Det nyaste kommer jag ihog, at du nödvändigt måste skaffa Tälpo Acad. Camrers caractere, til at sauvera både din och min ordhällighet, och vår credit hos fattiga fränder i Finland.

Giörwell skrifwer, at han låter tillställa dig några mig tillhöriga piecer. Skicka dem, jämte Upfostrings och Historiska Tidningarne hijt wid första tillfälle.

Det har då gått altför fatalt med Loeufvens resa. Jag hoppas, at han snart framkommer; ty detta owanliga wädrer kan icke blifwa långwarit. Med oro wäntar jag underrättelse om Mathesii tilstånd. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 5. Martii, 84.

C. F. Mennander.

682.

Min Käre Son.

Jag har roat mig med de Ital. Bokregisternas påögnande; och finner, at Cathaloguerne nu blifwit mera tolerante än förr, så wida åtskilliga böcker, som Puffendorf de jure imperantium circa sacra, a Marca de convenientia imperii et Sacerdotii etc. nu hållas offentligen til salu, som förut stodo på indice librorum prohibitorum.

För min del hogfälles jag icke synnerl. för någon däribland. Boken de utensilibus Sacris torde wara artig nog. Men då jag ser, at auctorens arbete i et så inskränckt ämne består af 2. tomer

in folio, sluter jag naturl. at däribland måste wara mycket onyttigt prat. På Frondinska auctionen har Borgström som commissionair för dig ophandlat några böcker, på hwilka förtekning och priset bijlägges. Som han sagt sig strax behöfwa de utlagde penningarne, har jag dem betalt.

Giörwells prænumerationer är ock af mig betalte.

Jag hoppas i nästa wecka få tilfälle at afsända böckerne. Då skola ock Ital. cataloguerne tacksaml. återgå.

Tack för de nu meddelta nyheter. Effter dem, som Rosenstein har med sig, längtar jag mycket. J Odensdags utnämnde jag Widberg til Contracts- och Biörk til honorarie Probst. Hans Kungl. Höghet Pr. Carl åstundade wäl denna sednare til HäradsProbst; men på Hans Exc. Gr. Brahes supplication har han sedan ändrat sig. Widberg är jämwäl äldre, och har redan någon tid til nöjes förestått syslan. Gud wälsigne dig! Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 12. Martii, 84.

C. F. Mennander.

In margine: Portraiter öfwer Swenska, som dr. Christinas intog i Rom, etc. wore det, som jag i synnerhet därifrån skulle önska mig. Näst Mineralier och Marmor arter likwäl.

683.

Min Käre Son.

Helwig skall få fylla sin hand, när penningarne för min genom hans omsorg försålda säd inflyta, som ännu icke skedt. På långt när har jag icke eller i år kunnat föryttra hälften af det ellies wanliga quantum. Til bewis tjänar, at jag från Fiby för total misswäxts skull icke fått in en enda kappa, utan måste på köpet underhålla landboerne, och i währ förse dem med utsäde.

Jag får icke tilfälle, at afsända Böckerne, förr än mot slutet af weckan. Som hända kunde, at Major Rosenstein genom den wid amiralitetet timade oförmodel. och bedröfliga förändringen antingen i Stockholm länge qwarhålles eller måste resa ner til Carlscrona, är nödigt, at höra effter paquetterne at de icke måtte blifwa förlagde.

Biörkbom, som förut warit en redig man, synes nu på ålderdomen nog starkt radotera. Hans bref följer härjämte tillbaka.

Haf för all ting Tålpo i minne. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 19. Martii, 84.

C. F. Mennander.

684. Min Käre Son.

J förgårs mottog Mag. Starck Böckerne, at dem dig wid framkomsten tillställa, jämte et convolut, hwari Ital. Cataloguerne lågo, som jag icke twiflar redan wara skedt. Nu är jag i stånd, at härhos foga en anwising på 200. Rdr. hwaruppå, sedan Hellwiks fordran hos dig, och din hos mig, blifwit afliquerade, öfwerskättet til dina behof blifwer 167. Rdr. Jag hoppas således, at vår räkning i denna delen för det löpande året är sluten; och wäntar berättelse om sedelns riktiga framkomst.

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 19. Martii, 84.

C. F. Mennander.

685. Min Käre Son.

J går afftons, då M. Rosenstein kom in til staden från sin familiegård, tillstältes mig Rullan och de twänne paquetterne. Jag tackar högel. både för skänckerne, och jämwäl för det öfriga du bestyrt om.

Mag. Kihlmark är nu i Stockholm, och lærer opwakta dig. War honom behielpelig i des ganska rätmätiga sak. När han reser tillbaka, blir tilfälle, at med honom hijtskicka continuationerne.

Men huru går det med parentationen öfwer Swärf. Hassel, och när blifwa exemplaren til utdelning färdige? Har Porthan nyl. låtit höra af sig? På flere bref til honom har jag icke fått swar. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 26. Mars 84.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Jag önskade, at Kihlmark toge med sig hijt en liten bunt gamla Predikningar från Gahmen.

686. Min Käre Son.

Det gläder mig, at din Romerska corespondence blir för vår Historie alt mera interessent. Man måste däraf draga all fördel som möjelig är. Sådant tilfälle, som nu yppar sig, förefaller sällan. Utkastet til brefwet, som är rätt wackert, följer härhos tillbaka. Titeln Sanctitas vestra, i synnerhet af en protest. ÄrkeBiskops Son, behagar mig likwäl icke. Kunde icke någon annan wacker caracter gifwas honom?

Alphabeterne får jag i dag eller morgon hem inbundne. Jag skall strax giöra öfwer dem förtekning. Dit anbud, at genom Piranesi anskaffa de öfriga, är så mycket kärkommare, som jag är wiss på, at et stort antal af dem ännu felas. Ekholms gunst, at anbiuda mig *Gelehrter Männer Briefe* är effter så många års stilla tigande owäntad. Du måste wäl för min räkning köpa dem. Typotius har jag in 12:o men icke Richers memoires. Förbl:r en trogen fader,
Ups. d. 30. Martii, 84. C. F. Mennander.

687.

Min Käre Son.

Jag bijlägger förtekning på de Alphabeter från Propaganda, som nyl. hijtskickades. Artigt wore, om man kunde få den samlingen helt komplett. Ellies hafwe wi långt flera slags Alphabeter colli-gerade i andra wärck.

J det sidst utkomna bladet af *Swea Rikes stat*, som Giörwell ut-gifwer, står, at Biskop Wingård begrafwit Enkedrotningen. Då lik-wäl, sanningen enligit, borde säjas, at han hållit Lijkpredikan, men begrafningen på hög befallning förrättades af ArcheBiskopen, hwar-wid B. Wingård och ÖfwerhåfPr. Bar. Taube woro assistenter.

Se til, at detta genom dig eller helre någon annan, blir påmint, och rättat genom en liten nota i något påföljande blad. Jag wil icke synas häri. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 2. Apr. 84.

C. F. Mennander.

688.

Min Käre Son.

Mag. Kihlmark tillstälte mig i dag dit kärkomna bref, jämte de öfrige skrifferne. Förmäl min wördnad och tacksäjelse hos Hans Exc. Gr. Creutz för det wackra nymodiga portraitet af Crillon. Jag erkänner ock tacksamt din sorgfällighet i bestyrande om alt-sammans.

Kihlmarks öde ömmar och oroar mig. Hans (*sic!*) war ofelbart den förtjäntaste och skickeligaste til syslan quæstionis. Sitter och i armod med hustru och barn. Månne icke saken kunna hielpas wid protocollets justering, som säges ske nästa måndag. Om RR:na Hierne och Sparre ändrade sig, wore saken wunnen. Kan du därtil något bijdraga, eris mihi magnus Apollo.

Med Bullorne är jag illa brydd. v. Celse är nu i staden, men måste för siukdoms skull, hålla sig inne. Han kunde wäl i det tilståndet kunna sielf gå documenterne igenom; men du har nekat mig at släppa dem i någon främmande hand. Jngen har jag som här hos mig wille och kunde gifwa af dem excerpter. Och när v. Celse blir snart frisk, som jag hoppas, kan jag icke göra honom den propositionen, at i sådant afseende förnöta en och dag på min Cammare.¹ J mårgon skall jag hälsa på honom, får se, hwad råd då widtages. Jag tror det bästa blir, om han dröjes i staden, at gifwa honom några stycken i sender til hastigt genomögnande och excerpterande. Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 13. Ap. 84.

C. F. Mennander.

689.

Min Käre Son.

Förledne fredag skref jag icke; ty posten, som wäntades, kom nog seent, och jag sielf ännu sednare hem från Gen. Wrede, med hwilken jag spisade middag. Ellies är jag utsatt för wåhrbrytningar och krämpor, som twinga mig, at effter all möjlighet hållas i Cammaren.

Nu bör jag åter mycket tacka för Jettonen öfwer Prinsessan. Den är rätt wäl graverad, och Prinsessan står där sig ganska lik.

Canc. Rådet von Celse ligger här i staden ganska illa siuk, så at twiflan är, om han wederfås. Han är inemot 80. år gammal. Åtminstone lærer han knapt återfå sin förra styrka. Jag har icke fått tala med honom, än mindre kunnat meddela honom någon del af Bullorne. De, som här wore skickelige at af dem göra bruk och recension, äro fåå, och med andra syslor öfwerhopade. Jag har altså med dem icke annat råd, än at til dig återsända dem med nästa säkra tilfälle. Där finnes Muhrberg, Gahm, etc. som wäl kunna gå ut med den saken, i conformité med v. Celses förut utgifne summarier. Pii lefwerne skall ock då gå tillbaka. Rart är det icke; ty ehuru på titelbladet står Cesena som trycknings ort, är det doch säkerligen utgifwit i Tyskland. En man här har ock läsit boken för 1½ år sedan. Jmellertid, som den är artigt skrefwen, och auctoren låfwar däraf continuation, då den interressantaste tiden förekommer,

¹ Sic! Tarkottanee: en och annan dag. — Torde avse: en och annan dag.

om Påfwens resa etc. så ber jag, at du wid första tillfälle ophandlar åt mig et exemplar. 9. Dr. til Ekholm för hans mindre betydliga bok följer härhos.

Jag längtar mycket effter bref från Biskopen af Tiene, (om hwilken Pii lefw:s beskrifware säger at han är ExJesuit) men ännu mera effter de Calabriska mineralierne. Doch aldramäst, at se dina med så dryga steg til fullkomlighet avancerade samlingar. Men dessa får jag wäl betrachta om och när jag någon gång kan komma til Stockholm. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 20. Apr. 84.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Hälsa hiertel. din Gumma och gossarne. Om desse skrifwer du aldrig. Jag hoppas, at de må och trifwas wäl. J synnerhet lærer Gustav snart kunna draga stöflor på sig, at resa til Upsala.

690.

Min Käre Son.

Jag ber dig wara så god, och lefwerera närlagde bref i Pr. Carls egna händer. Det angår tre Hans Extraord. HåfPredikanter, som Han nådigt recommenderat. Hans wilja har jag kunnat effterkomma med de två; men med den tredie, nyssblefne HåfPr. Fant, har icke något stått at uträttas. Han söker Knutby pastorat, et af de bättre i Stifftet, effter sin Fader. Är allenast 24. år gammal, och två års Präst. Alla sökanderne wida förtjäntare. En så ung man har Consistorium icke, emot befordrings lagarne i Ståndet, vågat på förslag opföra; icke eller opskiuta med sakens företagande på förelagd tid, änskönt han ingifwit bewis därom, at han wändt sig til Konungen. Ursäkta på dessa grunder hos HK. Höghet mig, som wärckel. härutinnan förut kände mig före; men förmärkte allestädes motstånd, och sielfwa vox populi icke benägen. Sådane ynglingar giöra illa, då de tilskantza sig de Högas föreskriffter. Inter nos: mig är sagdt, at Exp. Scr. Sch . . . m skall wara dennes synnerliga protector. Lät mig weta, hwad Prinsen utlåter sig.

V. Celses hälsas tilstånd blir alt sämre, så at man mycket twiflar om han mer opstiger af sängen. Nuw. Rector M. Låstbom säger sig resa til Stockholm i nästa wecka. Med honom torde blifwa tillfälle, at afskicka det skrefna Bullarium, och Pii lefwerne. Jag

skrifwer nu till Giörwell, at skaffa mig det i währ, så at din åtgärd härutinnan, som jag sidst begärte, nu icke behöfwer (*sic!*). Gud inneslute dig, och hwad dig tilhörer, i Sit wanliga beskydd!

Förbl:r en trogen fader,

Upsala, d. 23. Apr. 84.

C. F. Mennander.

P. S. Nu kl. 5. kom posten. K:s bref skal gå tillbaka i Tisdag.

691.

Min Käre Son.

Då jag skickar tillbaka afskrifften af det mig communicerade Brefwet, följer tillika et original til mig i et ärende, som förut lærer wara dig bekant. Om den Mannen kan jag intyga, at han warit en bland mina första och qwickaste auditorer i Åbo, och nu äger långliga förtjänster, nedlagde i en den beswärligaste församling. Åtminstone gå däruti de af Consistorio i Åbo til Kemi föreslagne däruti icke opp emot honom. Torneo, som han nu utom förslag söker, är ock til största delen Finskt, och på sådane, som kunna det språket, är i Hernösands Stiftt sparsam tillgång. In summa: jag önskar högel. at han kunde blifwa hulpen. Gör alt hwad du kann: tala ock härom med EtatsSecret. Schröderheim; samt lät mig weta, hwad utsicht til god framgång härutinnan wisar sig. Förbl:r en trogen fader,

Ups. 27. Apr. 84.

C. F. Mennander.

692.

Min Käre Son.

Hans Kungl. Höghets nådiga declaration är ganska ädel, och mig högst wälkommen. Jag skulle önska, at mindre folck, af hwilkas recommendationer man ibland obrueras, hade lijka raisonnabelt sinne. J dag förnamm jag, at CancR. von Celse mår något bättre än förut. Jngen kan bättre giöra extracterne än han, i conformitet med des redan utgifna Bullarium. Papperen må så länge ligga här, til des man ser, om han återwinner hälsa. Wille man åtnöjas med simpla innehållet af hwar Bulla, står det redan främst på hwart blad, och behöfwer allenast afskrifwas. Gäller resan hijt, som jag hiertel. önskar, kan du äga tilfälle at sielf tala med v. Celsé, och

rådlägga om editions sättet. Gud gifwe sin wälsignelse til Gåssarnas förestående koppypmning! Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 30. Apr. 84.

C. F. Mennander.

693.

Min Käre Son.

B. af Tienne hedrar sig åter och fägnar mig med en wacker samling af Calabriska mineralier. Jag önskar de måtte snart lyckel framkomma, jämte A. S. Mazochii Commentariorum tomi 2:o. Du skrifwer icke, om lådorne redan afgått därifrån, eller icke?

Adlerbeths bref återkommer härjämte.

J mårgon, då wi råkas i hospitalet, får jag tilfälle, at fägna v. Engeström med underrättelsen om Bar. Taubes ankomst til Rom.

Gullkalken är en donation til Domkyrkan, och lærer icke kunna därifrån disponeras. Domkyrko Rådet, som af ålder här warit inrättat, och hwaraf jag allenast är en medlem, har den i förwar.

Med Rector M. Lostbom, som för par dagar reste til Stockholm, skickade jag i et convolut Pii lefwerne. Wore något at expediera hijt, tager han det med sig. Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 7. Maji, 84.

C. F. Mennander.

In margine: Höres icke något om Americ. Prästerne, Mathesius, Leuvenius?

694.

Min Käre Son.

Med sidsta post behagade Hans Exc. Sparre tilsända mig den ypperl. skrifften öfwer Hans Maij:t hwilken til Honom återgår med denna.

Så mycket jag kunnat wid jämnförandet förmärka, felas mig bland de Alphabeter, som jag förut genom din wänskap ärhållit, följande: Alphabetum Armenicum, Bulgaricum; Colchicum, Curdistanicum; Hibernicum; Russicum, Ruthenicum; Servianum; Sinicum; Tunchinicum; Turcicum och Vallachicum. Hemställes: om icke Giörwell borde få en kårt recension af denna skrift, jämte versen på Swenska, Latin och Fransöska, at införas i des Tidningar. En omständighet har något förargat mig; at neml. ehwad höflighet Italianarne synas wisa Hans Maij:t, Påfwens namn likwäl står på sidsta sidan af Skrifften med mycket större bokstäfwer än Konungens.

Det ämnade brefwet til Wichman sändes härhos tillbaka. Jag har swarat honom på bægges våra wägnar, och gifwit adresse på Kl. Secret:n Biörnram. Men kom ihog Acad. Camererare fullmagten för Tålpo af förre eller nu warande Cancelleren.

Mig berättades i går, at RR. C. Sparre, B. Taube jämte de fläste af Konungens suite skola redan wara stadde på hemresan. Har det någon grund? RR. Fridr. Sparres gifftermål med Fröken Wrede omtalas almänt.

Då frid är öfweralt i Europa, begynner kriget för alfware utbrista emellan två små potentater, Öfwerjägm. Rudbeck och mig. Ehuru resolverat är, at alt skulle förbli i sit förra stånd, til des hemmans utbytet kunde för sig gå, har han nu likwäl egenwilligt och med wäld intagit Qwarnen wid Fijby, och rummen i en bygning, kastat på backen bondens saker, släpat stockar och lerhögar på åkern, och, då Landbonden skulle den stänga och tilreda, illa slagit honom, etc. Och ehuru man sökt mota ytterligare wäldswärckan, lærer han doch opröra himmel och jord. Nu säjes han wara i Stockholm, där jag hoppas honom icke erhålla någon tröst. Tag imellertid wahra på den oroliga mannens wägar, och lät mig weta, hwad han där kan försöka. Här måste jag nu enkom hålla en Advocat, at naggwärja mig mot hans försök.

Som Frimurare medailen öfwer Prinsessan icke finnes til köps, har jag i dit namn gifwit det exemplaret du mig förärade, til Aca-
demiens mynt cabinet; i hopp, at om så lägligit är, jag får et annat igen.

Jag längtar hiertel. effter angenämt besök från Stockholm ju förr des helre. D. 22. hujus samlas Bibelcommissionen. Då blir jag wäl något trångboddare, men har ändå nog rum för så kära gäster.

Förbl:r en trogen fader,

Upsala, d. 14. Maji, 84.

C. F. Mennander.

Då detta bref redan war skrifwit, förseglat och just skulle afsändas, kom posten. Jag hinner altså icke mera, än hastigt genom-
ögna de Romerska nouvelles, och dem återsända.

695.

Min Käre Son.

Tack för den tidiga noticen om Palénskans död. Jag sörjer och saknar Henne. Hon war menniska som wi alla; men hade åtskilliga berömmelige egenskaper, och war i mångt en sällsynt och respec-tabel Fru.

Tyska avisorne lägger jag härhos. Reflexionerne öfwer England skola återgå med nästa post. Hans Maij:ts resetour har varit artig at weta, och des snart förmodade hemkomst glädjefull.

Porthan har nu ur et gammalt så kalladt Registrum Aboënsé låtit utdraga och skickat til mig åtskillige Bullæ Papales; men flere återstå ännu. V. Celses hälsa är ibland något bättre; med hans restitution är mycket owiss. Han tros nu hafwa hydrops pectoris, som merendels är incurabel. Förbl:r trogen fader,

C. F. Mennander.

(Päiväystä vailla; sidottu 14. V. 1784 ja 28. V. 1784 p:tytjen väliin. — Utan datum; inbundet mellan de 14. V. 1784 och 28. V. 1784 daterade breven).

696.

Min Käre Son.

De i London gjorde Nordenskölds anmärkningar följa härhos tacksamligen tillbaka.

Tilfällen förefaller under wår Bibelversion, då wi skulle höge-ligen hafwa af nöden dina utwalda Chartor öfwer Pälastina (*sic!*) och de nästgränsande länder. Jag skulle altså begära dem til låns, om jag finge någon möjelighet, at få dem owikne och oskrynkade fram och tillbaka. Jag påminner mig, at för par år sedan taltes om en suite af Frälsarens lefwernes historier i kopparstick, och Påfwarnes portraiter, som skulle komma från Rom. Den förra wore artig; men den sednare ganska ombärlig. Deraf har jag ock förut 2. a. 3. suiter.

Det är ännu allenast en början af de ur Swartboken extraherade Bullor, som Porthan communicerat mig. Han säger sig hafwa jämn-fördt dem med v. Celses collection, och at ingen af dem finnes där. Om de stå i Påfwens donation, som jag ännu icke hunnit effter-söka.

Inga Rudbeckens klagomål äro mig ännu communicerade. Jekke eller har jag fått wärkställighet på Landshöfdinge ämbetets här falna resolutioner. Den mannen har tusende krokar. Hör åt, huru saken nu står i Håfrätten. Af Paleen har ganska sensibelt sinne. Jag fruktar äfwen som du, at han icke gör långt, då han får weta den andra tillstötta puffen genom den Friskaste och bäste Sonens död. Om du finner det tjäna til någon hans opmuntran, så öfwertala honom til at med dig resa hijt på några dagar. Förbl:r trogen fader,

Upsala, d. 28. Maji, 84.

C. F. Mennander.

697.

Min Käre Son.

Åter är jag skyldig mycken tacksäjelse för de med v. Engeström hijtkomne Chartor och saker, som skola restitueras, när du ännu någon gång kan komma hijt. Wi skola imellertid bruka dem. Men det håller jag onödigt, at du så ädelmodigt offererar de dyrbare chartorne åt BibelCommissionen. Den har icke något enskildt Bibliothek; och ingen kan weta, i hwars gömmor de sedan stadnade.

Canc.R. von Celse säges åter blifwa något bättre, och gifwa hopp om restitution. Men hwad däruppå är at lijta, wisar tiden. Jmellertid ligga Bullorne wälförwarade hos mig. Porthans ur Swartboken äro ännu rätt fåå, och allenast en början. Har den långsamman mannen ännu icke öfwersändt färdiga exemplar af Hasselska parentationen?

Om afftonen i måndags tilstältes mig Rudbeckens beswär i Kungl. Håfrätten, opfylte med idel osanningar, och bespäckade med de gröfsta försmädelser, icke allenast emot mig, utan ock alt det Prest heter i hela werlden. Innom 14. dagar skall förklaringen wara inne i Håfrätten. Jag täncker altså, för säkerhets skull, ty den mannens konster äro mångfaldiga, skicka den med nästa tisdags post til dig i recommenderat bref. Men som hända kan, at du då råkade wara på landet, så lät mig weta, om du då träffas i Stockholm? Anlita imellertid wederbörande, at de, då den (*sic!*) inhämtat saken, söka tygla den obändiga mannen.

För det myckna och artiga nya som det nu ankomna brefwet innehåller, är jag mycket förbunden. Fåfångt är, at anlita den

Avanturieren Ståhlberg om mineralier eller annat. Hans duell har jag icke förut hört af. Men huru är det med dem, som skulle komma från Spanien och södra America?

Här berättas, at v. Engeström skall äga fullt hopp at blifwa vår beständiga Landshöfdinge. Har det någon grund? Salutatis salutandis förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 4. Junii 84.

C. F. Mennander.

698.

Min Käre Son.

Min fullmäktig har icke hunnit få förklaringen mot Rudbecken färdig med denna post; men om någon ära och tro ännu finnes i landet, afgår härifrån med torsdags posten, som ock är den sidsta; ty måndagen måste documenterne wara inne i Kungl. Håfrätten. Jag skall då åter skrifwa dig til, och recommendera saken.

Med Ståhlbergs bref, som återgår, följer et annat til dig från America, som nu på stunden kom under mit couvert. Mera härnäst. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 8. Jun. 84.

C. F. Mennander.

P. S. Jag hafwer några gånger skrifwit Hans Exc. Gr. Creutz til; men icke fått swar. Wågar således icke vidare opwakta honom med recommendation för en wid Bibliotheket tjänande, i synnerhet i Svenska historien ganska snäll Magister Knös, som åstundar blifwa extraord. Philosophiæ Adjunct. Fäll wid tillfälle, äfwen å mina wägnar, et god (*sic!*) ord för honom.

699.

Min Käre Son.

Härhos följer nu förklaring til Kungl. Håfrätten på Rudbecks beswär. Den skickas volant, at du måtte lära känna saken, och kunna prævenera andra därom. J nästa måndag måste den ingifwas i säkra händer. Då går communications terminen ut. Lät weta at så skedt, och på hwad Division målet kommer at handteras. Bed och Præs. Rosir, at sielf se uppå sakens beskaffenhet, och, om möjligit är, den öfwerwara. Wål wore, om den mannens tiltagsenhet kunde afwarsamlingen tyglas, ellies blir han en spik i min kista. Han

har redan några flera lijka wäl grundade processer emot mig på bahnen. Jbland annat har han af Landbonden accorderat gården, husen och grödan mig ohörda. Jag kan icke annat förmoda, än at Adv.Fiscalsämbetet skaffar wederbörlig näpst på honom för den i dessa beswär öfwer mig och hela Ståndet utgutna försmädelse. Mera härnäst. Glöm ingalunda, at i rättan tid ingifwa documenterne, om så behöfwes, couverterade, och jag wäntar dit swar. Pater tuus,

d. 11. Jun. 84.

C. F. Mennander.

In margine: Jag beklagar händelsen med Tandén. Men hwad skall då jag säga, som bättre behöfwes vocem sonoram; men för-
lorat nästan hela Tandsystemet? Det wore artigt, om Bilmark komme med dig hijt, och ännu artigare, om du jämwäl förut hälsade på Upsala. Tack för anstalter om Böckerne från Giörwell. Han kan wid tilfalle allenast rätta tryckfelet wid drotn:s begrafning utan alla eloger och personalier.

A tergo: Kungl. Exped:s Secreteraren
Fredenheim.

700.

Min Käre Son.

Du har just mycket fagnat mig med den underrättelsen, at saken med Rudbecken är i goda händer, kommer snart före, samt at obillighet och owett få sin förtjänta lön. Nya prof af mannens wältalighet och complaisance kunna läsas i närlagda dess inlaga. War ytterligare waksam, at följa denna saken til slut. Han torde därigenom tillbaka hållas ifrån sina andra försök.

Icke så mycket på Tälpos, som på vår ordhällighets wägnar wore det wäl, om han omsider finge den efftersträfwade characteren.

Jag kan icke wist säga, om Mennäis hörer til Letala eller Pyhämaa eller Nykyrko sokn. Men wist är det, at gården ligger icke långt ifrån sidst nämnda kyrka.

Wälkommen med första hijt med wälförrättade ärender! Med fredags posten torde jag wäl få höra därom. Vale! Pater tuus,

Ups. d. 15. Junii.¹

C. F. Mennander.

¹ Vuosiluku puuttuu. — Årtalet saknas.

701.

Min Käre Son.

Jag kan icke fyllest tacka dig för all din möda och waksamhet i Rudbeckska saken, och du skall wara dubbelt wälkommen, då jag får omfamna dig här, rebus bene gestis. Jmellertid måste man nog se på hans wägar, som äro många och krokiga.

Nu har Landshöfdingens utslag fallit, at han skall wräkas ur den intagna qwarnen och husen; jämwäl har han i Härads Rätten tappat i alla de omständigheter, som dijt warit instämde. Wäl wore, om han en gång besinnade sig, och jag kunde få fred för honom.

Tag med dig, ibland annat roande, et exemplar af Moselii nyss hálna tal i Wet.Ac. om nyttan af Topographiska och Chorographiska chartor.

Du har Wäl obserwerat i Swenska Parnassen et stygt tryckfel p. 157. då där står Samaritanerne för Samniterne.

Gud ware med dig och de dina!

Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 18. Junii, 84.

C. F. Mennander.

702.

Min Käre Son.

Wist är det, at de Nationers och Alphabeters namn, som jag anteknat såsom saknade i den collectionen du gifwit mig, icke finnas där. Men det kan wäl hända, som jag glömde at effterse, at två eller flere Nationer hafwa et och samma alfabet; så at dessas antal ändå kan wara fullt.

Academiens Myntcabinets Skattmästare tackar högel. för medail- len; och för doupletten; samt ännu mer för den artiga och sinn- rika förädlingen af vårt stål. Inventionen förtjänar opmuntras, och arbeten däraf exporteras. Wåra Resandes oförtöfwat förwäntade hemkomst gier oss gladt hopp därom, at ock snart få wörda Hans Maj:ts, som til oss återkommen. Resor måste kunna förbyta folcks sinnelag; ty icke hade RR. Sparre här hemma den wanan, at för- störa sin egendom.

Om Rudbecken i Stockholm rörer sig, lærer det förnämligast ske i Håfrätten. Här i LandsCancelliet har jag fått favorable utslag til hans deposserande från sina inkräkningar, men saknar ännu

wärkställighet. Han har en trut och et handlag, at det ser så ut, som alle fruktade för honom. Hwad han är för en karl, kan följande historie wisa i mignature: Wänge församling, hwari Fiby ligger, hade giordt lån från sin kyrka. Wid återbetalningen treskade några, i synnerhet Stånds personer; men begåfwo sig strax på förestälning om sakens billighet. Rudbecken allena protesterade genom en inlagd owettig skriffit på et litet Sätteris wägnar, som han säger sig äga. J det samma kommer krukFabriqueur, betalar andelen af penningarne och påstår sig wara Sätteriets ägare. Qwarnby säges han redan hafwa pantsatt. J en olyckelig stund gaf den ellies hederlige ArchiB. Henric Benzelius först tilstånd, at där oprätta et kruk-makeri.

Jag tycker mig se din wänskap med Påfwen wäxa til den högd, at, om du icke wore af annan religion och af annat stånd, du wäl kunde blifwa en annan Trolle eller Johannes Magnus.

Gud med dig och de dina! Förblifwer en trogen fader,

Ups. d. 25. Junii 84.

C. F. Mennander.

P. S. Jag skrifwer nu om fullmagts opsättande för Mag. Humble. Aldrig har man sedt makan menniska, at opröra himmel och jord, höga och låga til sin fördel. Lycka är, at emellan de på förslag förde icke är synnerlig skilnad hwarken i förtjänster eller wilkor. Berätta för alting deras Exc. Bunge och Sparre, at jag effterkomit deras åstundan.

703.

Min Käre Son.

Så stor fägnaden war under Er härwaro, så tung är ledsnaden, sedan en så angenäm visit åter slutat sig. Jmellertid fägnar det mig, at resan gått fort och lyckeligen, ehuru wädet war strängt, din hälsa wacklande, och Stor Bror tunt klädd.

Jag wäntar underrättelse om Hans Maij:ts effterlängtade hemkomst, samt alt annat, som kan interessera och fägna mig. Rudbecken och hans anstaler släppas icke ur synen. Hos mine Gynnare, i synnerhet Gr. Creutz, B. Sparre och Rosir förmäles min respect.

Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 6. Julii, 84.

C. F. Mennander.

704.

Min Käre Son.

Jag tackar hiertel. för brefwet och all god anstalt. Relation om Rudbecks fabrik och förhållande följer härhos in triplo, til förefallande bruk; i synnerhet hos RR. Scheffer, i fall man skulle förmärka honom wara prævenerad. Rudbecken sielf har jag sedan icke hört af; men hans Son har, som du sielf såg, warit hos mig, och förklarar sig hogad för billig composition.

J hoppet gläder jag mig redan öfwer revisionen af de annalkande Calabriska mineralierne, och Bisk. af Tienne snart ankommande bref.

J nästa wecka skall jag skrifwa til Hultgrén i Philapelfhia, och anlita dig om brefwets befrämjande til den långwäga orten. Men jag har i det ärendet en angelägen bön til dig. Den sidsta expeditionen til Americanske Prästerne, som jag gaf til Notarien Schick i förwar, har icke kunnat genfinnas. Den torde under des siuklighet wara någorstädes förlagt och framdeles komma til rätta. Jmellertid wore den mig nu nödig. War därföre så god, och lät afskrifwa åt mig alt hwad i den saken och angående Americanska Missionen hos Hans Maij:t är passerat, så wäl mina underdåniga bref som Hans Maij:ts nådiga swar och förfatningar.

J nästa wecka skall Amer. Chartan öfwersändas, samt utdraget af Gürtlers bref. Skicka mig wid tilfälle *Plantins inträdes Tal i Wet.Acad. om Geometriens oprinnelse, wisshet och gränsor*, a 2. s. Jämwäl wäntas et paquette disputationer från Åbo.

Under trogen önskan om all sällhet förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 9. Julii, 84.

C. F. Mennander.

705.

Min Käre Son.

Härhos följer den åstundade chartan öfwer Nya Swerige, jämwäl Hultgrens bref til dig. Bägges våra skrifwelser til honom skulle ock nu infinna sig; men mellankomne hinder fordra opskof til nästa fredag. Det är werkel. bäst, at du, som nu fuller. underrättad om saken, berättar den ock des omständigheter muntel. för Hans Exc. Scheffer, at han icke må ytterligare taga däri del på Rudb. sida. Jag är icke eller nögd, med den skrifftel. deductionen, ehuru 3. lärda hufvuden däri lutit sig tilsamman.

Så snart jag hinner skal jag skrifwa för Knösen, fast jag fruktar at det ingen ting uträttar. Khd:n Carsson (*sic!*) kan sielf giöra sig underättad, när något honom tjänligt pastorat blir ledigt, och så lägga därom in. Men om hans swåra siukdom ännu continuerar, som hindrade honom från alla prästerliga syslor, är han ohjelpelig. Wid inlagan kan han förmåla om sit nuwarande tilstånd. In præsentii är i Stichtet ingen honom tjänlig ledighet.

Lägg til Plantins tal de twänne nyligaste utkomne delarne af Catteaux Journal, och för dem mig til räkning. Kraftman skall hafwa utgifwit en afhandling om Finska Cammarwärket, den jag önskade äga; men wet ei hwar den finnes.

Det gläder mig ännu i nästa natts dröm at skepparen med våra saker redan ligger på strömmen. Jag behöfwer icke be om mina Stenars etc. skyndsamme och säkra framskaffande. Jmellertid tages förut ur Stenarts lådan en liten, med Sicilianska Confiturer; men däremot följer med Stenlådan hijt Mazochii Commentariorum Tomi 2:o som ligga i Schürers låda.

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 13. Julii 84.

C. F. Mennander.

706.

Min Käre Son.

Tack för så berömmelig sorgfällighet om mina saker, dem jag med mycken åtrå nu snart hijtförväntar. Brefwet til Philadelphia, hwari dit ligger inneslutit, följer härhos, om hwars befrämjande genom säker hand, jag mycket anhåller. Ehuru mycket jag älskar Knösen, hwilket ock hans flit och lärdom förtjänar, har jag doch swårt wid at skriffitel. recommendera honom, i anseende til några förut misslyckade försök. Jag tycker, at du som dagel. råkar wederbörande, kan wäl och wigt i mit ställe uträtta den saken. Angående Allén skall jag framdeles utlåta mig. Vale! P.t.

Ups. d. 16. Julii, 84.

C. F. Mennander.

707.

Min Käre Son.

Den nu ankomna posten har gladt mig med twänne skrifwelser från dig, som äro witnen om din sorgfällighet at roa mig under

ännu påstående Brunscur, som icke wil under detta olustiga wädrät och hwarjehanda bekymmer och syslor synnerligen arta sig.

Stangenberg är ännu icke ankommen, och torde Wiberg arrivera hijt rätt så snart som han.

Bland de til mig ämnade estamper sätter jag i synnerhet wärde på de 2 öfwer dr. Christina. 2. a 3. suiter af Påfwarne har jag redan. Men denna, som nyare, lärer ock wara wackrare.

Jag har glömt begära portraiter af Helgonen, Brita och hennes dotter, på hwilka därstädes lärer wara got tillgång.

Prof. Bergmans död har mycket bedröfwat mig. Han war en man af sällsynta talanter. Både på förståndets och hiertats wägnar; och jag saknar i honom min redeligaste vän i Upsala. Under det du bewakar Knosens (*sic!*) lycka så glömm icke den gl. Tälpos sak. Ellies beskyllas wi för mindre ordhållighet, och förakt af fattige anhörige. Framlefwer en trogen fader,

Ups. d. 20. Jul. 84.

C. F. Mennander.

708.

Min Käre Son.

Nu är altsammans riktigt framkommit, wäl förwarat och oskadt; så at anstalten warit god och lyckelig. Om de calabriska Stenarterna kan man wäl säja; parturiunt montes. Största delen äro vulgaire, och ej olijke våra; men så äro ock däribland några wackra och sällsynta. Alla hafwa wärde däraf, at de äro långwäga komna. Par suiter af Påfwarne har jag wäl förut; men äldre än denne. Kommer nu det präcktiga nu warande Påfwens portrait til, ökas den collections wärde. St. Brigittas och Catharinas kopparstick skola finnas flera i Rom. Så många man kan öfwerkomma önskade jag få. Jag har ingen annan grund til præntion på Mazochii comment. in Fabulas Heracleenses än at de stå bland förteckningen af calabriska mineralierne; och at de oplysa det Herculanska större wärket, och sålunda synes hänga därmed tilhopa. Det må härmed wara huru det will, ser jag, at du icke täncker låta saken oss emellan komma till process, utan ädelmodigt cederar mig detta wärket. At på min sida däremot wisa någon wälwilja, skall du wid tillfälle få de gamla elfenbens basrelieffs, som du sidst betygade nöje före.

J går afsomnade Canc.R. v. Celse. Unge Rudbecken och hans Swärmoder, som lærer wara en ny härtills okänd interessent, arbeta med force på composition i Quarnbergska saken. Gubben höres intet af.

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 23. Jul. 84.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Tack jämwäl för de små piecerne. Kraftman war icke däribland. Jag wore nyfiken at få se den; men wet icke anwisa, hwar den är trykt och finnes til köpes. RR. Fersen berättas hafwa anstaltat om tryckandet.

När wäntas Hans Maij:t?

709.

Min Käre Son.

Ännu är Skepparen icke framkommen. De basreliefs, som skola tjäna til gengåfwa, skola följa mig åt, och wäl omläggas, så at de icke skadas. Men som en stor mängd ämbetsmänn wid Hans Maij:ts hemkomst lära infinna sig i Stockholm, så at swårt torde blifwa om audience, önskade jag weta din tancka, om icke rådeligare wore, at opskiuta någon wecka med dijtresan, och helre någon hwar- än Söndag infinna sig til opwaktning på Drottningholm.

Af de mig communicerade documenterne i Americanska saken skall jag med egen hand afcopiera hwar mig nödigt blifwa kan, och sedan, så snart möjel. blir, dem återsända.

Rudbecken skall nu skryta, som hans sed är, at så snart Konungen hemkommer, skall han i alla omständigheter winna full triumph. Du finner altså angelägenheten, at man är waksam, och prævenirar dem, som han genom falska berättelser kunde söka förleda. Skulle någon skriffit af honom hos Herren sielf insinueras, måste man söka få den communicerad, då hela sakens förlopp kan i underdånighet läggas för en dag.

Nu på stunden hade jag visite af Majoren Wallwik, och fick höra, at han nu är ägare af AlaLemo, och gifwit Ass. Wallen därföre 35:m Dr. samt, altså $\frac{1}{3}$ mer, än jag fick för den gården. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 30. Julii 84.

C. F. Mennander.

J morgon täncker jag i Jesu namn sluta Watneuren; hwaraf jag härtils rönt mer ondt än godt.

710.

Min Käre Son.

Härhos åtfölja de mig communicerade documenterne, som angå Swenska Prästemissionen i norra America, med mycken tack-säjelse för lånet. Lijkaledes tackar jag för portraitet af nuw. Påfwen. Jag har twänne förut af honom in 8:vo. Han är i alla sig mycket lik; men tyckes i den andra hafwa en magis ingenuam faciem; då hans mine i detta synes mera inbunden och Jesuitisk.

J dag hade jag et mycket gratieust bref af RR. Creutz, med löffte om Knösens ihogkomst.

Acad. Secreteraren Flygare reser nu til Stockholm, at yrcka på sin befordran til Juris profession. War honom til tjänst hos illustrisimus i det du förmår åstadkomma. Vale! Trogne fader,

Upsala, d. 3. Aug. 84.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Af en och annan berättas, at Hans Maij:t wore redan i dag i Carlsrona. Men rychtet lærer wara ogrundat; effter jag icke blifwit af dig därom averterad.

711.

Min Käre Son.

Hästarne kommo så bittida, at jag icke, utan at förstöra sömnen, kunde taga afsked; hwilket jag ber måtte ursäktas. Jag får altså nu tacka för wanlig kärlek och benägenhet. Resan gick icke dess fortare. Ty i Märsta och Alsike måste jag länge wänta på fordonskap, så at jag först kl. 5. om afftonen kom, Gudi låf, lyckeligen hem.

Nu på stunden lägger Skepparen Samuel Wahlström ut, som har med sig det kosteliga Marmor stycket, altid wärdt at bära en Titus. Jag har warnat honom, at det icke stötes. Han har fraktsedel med sig.

Jag gör mig säker däruppå, at du icke, ehuru hufwudet nu för tiden kan wara fullt med andra angelägnare saker, ändå glömmer de ärender, som du lofwade för mig uträtta. T. ex. anmäla min compliment och ursäkt hos H. Exc. Gr. Creutz och Grefwinnan

Fersen; men i synnerhet, at både sielf och genom andra bewaka Qwarnbergiska saken, at därwid icke måtte någon surprise kunna hända.

Mot Michaelis, när nya Hushållerskan kommer at resa därifrån, så tillställ henne närlagde 3. Rdr. til resepenningar hijt, och at förse sig med kåst under vägen på någon jakt.

War så god och bota följande brister. J *Historiska Bibliotheket* felas för mig numrerne 36 och 40. Har til och med N:o 44.

Af *Upfostringssällskapet*s *Tidningar* äger jag til och med 56. Numer; men N:o 53 saknas.

Swea Rikes stat är ellies komplett; men pagg. 81—84 brister. Detta $\frac{1}{4}$ dels ark ber jag om med det första, at wärket måtte kunna blifwa inbundit.

Hälsa hiertel. både unge och gamle, från din trogne fader,

Ups. d. 13. Aug. 84.

C. F. Mennander.

712.

Min Käre Son.

Det fagnar mig, at Marmorblåcken omsider framkommit, passar sig wäl til sin destination, och är til behags. Men framför alt är det mig en glädje, at du och hela omwårdnaden har hälsan och mår wäl.

Guds nåd giör, at ock jag är nögd med mit tillstånd; fast än skiffteewis nog swåra krämpor infinna sig.

Tack för god anstalt om det Americanska brefwets fortkomst. Jämwäl för de med Upsala Skepparen hijtsända saker, som nu snart torde hijtkomma. J mina bref måste jag wara kårt. Ty hwad kan man wäl hafwa at berätta härifrån? Men från dig, som är stadd på en stor theater, wäntar jag både långa och många skrifwelser.

Gud wälsigne dig och hela dit hus!

Förbl:r trogne fader,

Ups. d. 20. Aug. 84.

C. F. Mennander.

713.

Min Käre Son.

Omsider har Skepparen infunnit sig med petrificatet, som är wackert men icke aldeles sällsynt. Jmellertid blir det artigt at få weta des locus natalis.

Baron Mörners befordran wid detta tilfället war mången oförmödad. Wi hafwa fått i honom en redelig ämbets- och artig omgånges man. Canc. R. v. Engeström har under sin förvaltning förwärfwat sig mycken kärlek och aktning, samt saknas af många. Han lärer innankårt resa härifrån, och säges redan hafwa tagit afsked på Rådstugun.

Jag har fullgiordt min förbindelse til Ståhlberg, då jag anmält hos dig hans åstundan. Förhåll emot honom effter samwete och förefallande omständigheter. Du måste känna honom bättre än jag. Hwad Tälpos fullmakt angår, tyckes mig wara bäst, at du averterar honom, at den är utfallen, och hwad den kåstar; då han sielf må draga försorg om des erhållande.

Förbl:r trogne fader,

Upsala, d. 21. Aug. 84.

C. F. Mennander.

714.

Min Käre Son.

J morgon stunden kom Secret. Flygare til mig; berättade din wälmåga, och berömde den assistance han njutit i sit ansöknings mål. Men Skepparen med asken måste ännu hafwa några krogar häremellan obefarne. Man wäntade med denna post mycket nytt och många befordringar. Men aviserne ådagalägga, at folcket ännu misräknat sig.

När RR. Scheffer och Gr. Gyllenstolpe blifwa tagne ur sin favorabla tancka för Rudbecken, mister han två stöder; och fruktan för hans obehöriga tillgrep förminskas. Följ den saken vidare på spåren.

Nästan all Råg ligger nu på slag; så at regnwäder är för Landtmannen ganska wädeligit; hälst såningstiden äfwen påskyndar, och det omogna währsadet behöfwer sol och värma.

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 24. Aug. 84.

C. F. Mennander.

715.

Min Käre Son.

Ännu är den sölige Skepparen icke hijtkommen, så at jag fått förnöja min nyfikenhet med det wackra petrificatets betrachtande. J förwäg önskade jag få weta stället, hwarest det blifwit tagit, och genom hwem det blifwit dig förärat.

Jag har härtills förglömt en Adj. Ståhlbergs wid Finska församlingen bön, som han under mit wistande i Stockholm anmälte, därom neml. at du wille, som Ledamot af KyrkoRådet, ihogkomma honom, när Sacellans beställningen skall besättas. Jag wet at du giör det, om ei förtjäntare och skickeligare sökande infinna sig, som knapt lærer ske wid en så liten sysla.

J de omförmälta omständigheter skall jag söka hielpa dig. Men huru snart och huru långt det kan ske, wet jag ännu icke säja. Ännu har jag icke et korn säd i logan, mindre i jorden utsått til nästa år; så at jag icke kan öfwerslå, hwad min inkomst kan tillåta. Det ser jag, at den blir föga bättre om icke sämre än i fiol. Hagel har för några weckor totalt förderfwat wäxten på halfwa Fiby egendomen. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 27. Aug. 84.

C. F. Mennander.

716.

Min Käre Son.

Du har giordt en god giärning däruti, at Hans Exc. Scheffer är desabuserad hwad Rudbecken angår. J ro kan den mannen lämna mig. Nu skall åter på LandsCancelliet ligga en hans skriffit och klagomål om afkastningen från Qwarnby för detta år, hwars innehåll jag icke ännu fått se.

Skäliga utgiffter för Tälpos fullmagt kan du wäl fordra af honom, effter han warit så angelägen om en tom character. Han är ock i sin belägenhet bättre mående, än du och jag i vår.

Jag önskade, at af Paleens humeur kunde återställas, då han af optekningen får förmärka sit wälstånd. Men inbiten hypochondrie är swår at bota.

Jmot mennisko förmodan har Gud nu gifwit oss härligt bergnings wäder. Jag har giordt anstalt om säds förmalande åt ditt hushåll. Jag torde ock med nästa post kunna skicka litet pg:r, som mit wärkel. trånga förråd kan tillåta.

Nu följer härhos 9. D. K:mt hwarmed opköpes och wid tilfälle hijtsändes 2:dra delen af Lüdekes Schwed. Gelehrsamkeits Archiv. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 7. 7bris, 84.

C. F. Mennander.

717.

Min Käre Son.

Effter nogaste öfwerslag med min cassa, kan jag nu, och innan lönespanmålen i wåhr blir i penningar förwandlad, icke mera til din tjänst åstadkomma, än i 3. transporterade sedlar hosgående 60. Rd:r, eller 1080. dr. K:mt. Nu ändrar sig til någon del Rudbeckska theatern. Sonen et compagnie, som jag icke känner, framträder; och begärer hos Landshöfdingen, at blifwa förordnad til Landbonde på Fiby. Til säkerhet för räntan inlägger han icke allenast sin Swärmoders Friherrinan Lübeckers och Farbrodens HåfMarsk. Rudbecks caution, utan ock insätter i Ränteriet en summa penningar. Kan wäl alt detta gå ut på något annat, än at winna ändamål utan någon gengifft, och at tillika få tilfälle, at utsprida mig som ogijn, processiuik, och mot Kungl. resolutionen genstörtigt?

Af wår Italienske Biskop höres ju icke något? Jag lärer altså blifwa dispenserad från ytterligare tacksäjelse til honom för de sidsta sändningarne, då han icke wålar med et ord tacka för mina bref, och den gengåfwa han härifrån fått.

Rector wid Maria Ekorn, åstundar högel. blifwa Kungl. Håf-Predikant. Innan Öfver HåfPr. Bar. Taube reste ut, recommendera-des han på des begäran af mig hos honom, och har fått, effter des egen berättelse gunstigt swar. Nu åstundar han et ostensibelt bref til Etats Secret:n Schröderheim. Men jag kan icke vidare lägga mig i den saken än jag redan giordt, hälst jag (inter nos) aldeles icke känner hans Präste- och predike gåfwor. Skulle han begära dit förord hos Tauben och Schröderheim, så gif honom det, som en förtjänt och beskedelig man.

De i nu ankommit bref begärta afskriffter af Rudb:s inlagor skola ankomma med nästa post. Fahnehielm har icke försåfwit sin lycka, icke eller Rosenstein; men denna har almänt beröm om insichter och stadighet, samt altså jämwäl effter mit ringa omdöme ganska tjänlig på den platsen han ställes. Gud gifwe, at af Ekenbergar och Sten-

männer kunde blifwa folck! Wist kommer förtroende af personel beskaffenhet och aktning. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 10. 7bris, 84.

C. F. Mennander.

718.

Min Käre Son.

Effter begäran med förra posten följa nu afskriffter af Rudbeckens inlaga hos HåfRätten och Landshöfdingeämbetet; och önskar jag, at något godt bruk kunde göras af dem. Jag bijlägger lijkaledes Hans Maij:ts twänne utslag i Qwarnby saken; af hwilka Rudbecken förmodel. förteगत den förra, då han utwätkade sig den sednare, hwilket torde, doch med försigtighet och i all underdånighet kunna anmärkas, i fall målet ytterligare kommer under Konungens egna ögon. Jag lämnar alt på din mogna efftertanka. Swar på den mig nyss communicerade Sonens begäran om Landboskap skal i morgon til Landshöfdingen inlewereras, och skall jag yrka på utslag, samt strax låta weta, huru det liuder. Nog är jag snål och närgången hwad min Mineraliesamlings ökande angår; men at begära sådant af RR. B., en Herre, med hwilken jag icke så synnerligen är bekant, understår jag mig doch icke. Skulle min begäran bijfallas, förorsakade jag ock Gifwaren kåstnad, i fall jag finge dem slipade; ty den manevren hos oss, som ännu icke hafwe inrättade slipwärk, faller nog dyrt.

De ytterligare förbättringar på versionen, som Prof. Floderus giordt, ligga ännu hos honom; äro altså icke företedde och öfwer-sedde, samt så länge incommunicable.

Då du skickar något med Prof. Acrell, så glöm icke at låta Dahlsbergs præses. Tal i Wet.Acad:n medfölja *Om Luftens beskaffenhet i folkrika Städer*. 3 s. Alt torde då få hijtkomma under Titi wärd.

Jag får nu bref, at Mathesius från London är ankommen til Sköfde, opasslig til sinne och kropp. Men hoppas doch restitution. Han lærer någon tid förbli där. Den begärte permissions tiden är nu ute. Leufwenius klagar, at han icke kan draga sig fram med halfwa lönen; Hwem tilkommer, at anmäla härom? Ministern förmodeligen. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 14. 7bris, 84.

C. F. Mennander.

719.

Min Käre Son.

Genom min K. Sons goda anstalt fick jag i dag af Prof. Thunberg continuationen af Swenska Parnassen, Historiska Bibliotheket och Opfostrings Sällskapets Tidningar. Bibliothecarien Neikter lärer ännu wara qwar i Stockholm. Åtminstone har jag icke sedt til honom. Han torde få med sig den lilla mig låfwade Titus, samt Lüdekes Lärdoms Archivs andra del, som lärer stå til fångs icke på någon boklåda; utan hos honom sielf.

Försöket at blifwa Landbo på Qwarnby eller den sidsta hittils förelupna acten af Rudbeckska comedien följer härhos. v. Engeström har i denna saken ganska hederl. opfört sig; och är detta utslaget det sidsta, det han som v. Landshöfdinge afgifwit.

Lät tillsäja nya Jungfrun, at hon til Michaelis infinner sig, at hushållet då kan af den gamla tilinventeras, och hon få afresa.

Jag önskar Eder alla Guds nåd och wälsignelse, samt förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 21. 7bris, 84.

C. F. Mennander.

720.

Min Käre Son.

Af dit kärkomna bref ser jag, at arbetet warit mycket trågit: men alt är wäl, så länge Gud beskär däremot swarande hälsa. Tack för Jungfruns utrustande, och Lüdekes boks opköp, men hwarken dera äro ännu framkomne. Tacksäjelse pränumereres jämwäl på den Italienska Mappa Ecclesiastiska. Bitarne af den sönderslagna Ecritoiren d'Albatre Orientale äro all annorstädes odugelige, men kunna i min samling komma til nytta. Den wackra Estampen öfwer Vesuvii brand skulle göra skön effect öfwer skåpet, som innesluter mina Vesuvianæ. Effterskrif et exemplar för mig, och beställ om des encadrering.

En altför besynnerlig nyhet wore det om Påfwen skulle härstamma från Swerige. J den händelsen är det nog likt, at han descenderar af samma familie med Bisk. Brask.

Får se, huru det går med vårt etablissement på Barthelemy. Är den förut aldeles opeuplerad?

Simingsköld har rätt mäterligen giordt sina friponnerier. Jag ansåg honom för godhiertig och enfaldig; men finner nu, at phy-

sionomien är bedrägelig. Adj. Afzelius har berättat mig, at han haft en ganska präktig samling af gl. graverade äkta stenar; men som varit Spanska Ministern tillhörig. Den torde ock hafwa wandrat sin kos. Förbl:r trogen fader,

Ups.¹

C. F. Mennander.

In margine: Det lönar wissertl. icke mödan, at skicka Stenar til Italien at slipas. Man kan åtminstone för samma pris få sådant giordt i Tyskland, och jag hoppas, at wi genom Hans Exc. Bielkes försorg få snart en Slipwärc här hemma.

Det bestälta Miölet gick i dessa dagar med en Skeppare härifrån, som oförtöfwat lærer komma dijt.

721.

Min Käre Son.

Sedan jag sidst skref, har jag fått fägna mig åt twänne dina angenäma skrifwelser. Men Skepparen, som har Lüdekes bok med sig, är ännu icke ankommen. Också skall han wara en af de flitigaste krogbesökare.

Får se, hwad som kan giöras i Eneroths sak. J sådane mål får man icke för mycket skynda. Coutumen är, at BancoFullmäktige anmäla dödsfallet, och begära, at en ny ledamot förordnas i stället.

Med denna post hafwa redan Murray och Brander förklarad hos Consistorium sin beredwillighet, at åtaga sig det beswäret. Påminn Eneroth, at han ock hijtsänder i denna delen sin inlaga. Lüdeke har jämwäl förfrågat sig om råd hos mig, antingen han skulle söka detta lediga rummet, eller icke. Men jag kan icke swara honom däruppå, utan må han giöra hwad honom lyster. Lät honom förstå det. Jag wet icke något exempel, at någon af Tyska Prästerskapet varit en gång Riksdags Fullmäktig; mindre någonsin wid det angenägna Bancowärket employerad. Skrif mig flitigt til om förefallande icke hemligheter utan händelser.

Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 5. 8bris, 84.

C. F. Mennander.

¹ Päiväys puuttuu. Sidottu 21. IX. 1784 ja 5. X. 1784 p:tyjen kirjeitten väliin. — Datum saknas; inbundet mellan de 21. IX. 1784 och 5. X. 1784 daterade breven.

722.

Min Käre Son.

Jag måste nu resa til Bälinge, och får icke afbida postens ankomst. Om mit minne icke bedrager mig, bad jag dig sidst tilsäja Eneroth, at infinna sig i Consistorio med formelig ansökning om Banco Fullmäktigskapet. Så hafwa Brander och Murray redan giordt. Enskildt bref til mig, som han skrifwit, gör icke tilfylles. Så snart Banco Fullmäktigas bref ankommer, afgiöres saken. Utgången kan jag ännu icke se. Berätta ock för Lydeke de honom i vägen liggande swårigheter. A Dieu

Ups. d. 8. 8bris, 84.

C. F. Mennander.

723.

Min Käre Son.

Bägge brefwen, som sidst hijtkommo under dit couvert, återgå nu härhos. Miödens innehåller wäl icke något om Slipnings machinens construction och bruk, utan allenast et löffte om des förbättrande framdeles; doch kan du, om så behagas, wisa det, tillika med sielfwa Machinen, åt Hans Exc. RR. Bielke. Sedan får jag brefwet och sielfwa qwarnen hijt. Askelin och des hustru äro godt enfaldigt folck; och är wäl möjligit, at dem kunnat ske förnär. Se altså på inlagan i Cancelliet, och, om han är lidande, sök hielpa saken till rätta. Om wederbörande förtjäna någon skrapa, unnar jag den dem wäl.

Nu är Eneroths inlaga kommen, och jämwäl Asplunds från Kungsholmen.

Banco Fullmäktige hafwa ock yttrat sin åstundan om ny Ledamot. Saken torde icke hinna i morgon afgiöras; så at man ännu har en weckas tid at correspondera, om något nytt skulle förspörjas. Wallenius hinner och dessemellan lägga inn, i fall han ser för sig någon dag. Skickeligare är, at han gör det sielf, än at jag skulle giöra det för honom. Imellertid önskar jag hiertel. hans swaga wilkors förbättring; och skall mycket fägna mig däråt, om jag wid tilfalle kan något därtill bijdraga.

Flygaren, som nu war hos mig, gaf jag tilkänna orsaken, hwarföre du icke ännu kunnat hos Cancelleren ingifwa hans memorial. Uprichtig, men oss emellan sagt, tycker ock jag, at med saken är

ingen brådska. Icke eller intresserar jag mig vidare för mannen. Hela Släkten säges wara inbunden och konstig. Någon har welat gissa til, at dennes broder, en nyssblefwen Stadssecreterare härstädes, wore fader för de wackra Rudbeckska inlagorne; men det tror jag icke.

J dag äro min Fullmächtig och Magistern ute på Fiby, sedan des ägors contour är af Landtmätare aftagen, at höra grannarne, om wid rälinierna något är at påminna. Man får se, om jag är så lyckelig, at förwärfwa mig nya processer, til nöjsamt tidsfördrif på ålderdomen.

Idéen af fetèn är rätt artig, men hwilkens hierna har hafft den capaciteten, at kläcka et så stort ägg!

Nu kommer posten. Hwad Mathesii sak angår, wil jag fråga, om icke hans permissions tid kunde börja räknas från den tid, han nu mot hösten kom på Swenskt botn? Förut gjorde han wäl icke tjänst, men förmodel. sielf lönte danska Prästen, som gjorde syslan. Med et sådant beräknings sätt hade man ännu tid til godo, at få erfara, hwad ändring Gud gör med honom, innan man i denna saken beswärar Hans M:t. Jag har redan af Probsten Ferelius i Sköfde, som warit Mathesii företrädare i London, och hos hwilcken han nu wistas, hört mig före om hans tilstånd, som ännu skall wara swagt, men icke utan hopp om restitution och at Leufvenius någon tid wäl skall kunna berga sig med de wilkor, han nu har. Brefwet wäntar jag snart tillbaka, jämte dit ytterligare råd, huru man säkrast sig härutinnan förhåller, utan at oroa eller förwirra Mathesius. Kan icke med honom sielf något i detta målet öfwerläggas. Om du så tycker, så lät taga en afskrifft af Ferelii bref, och skicka den til Ministern, som torde behaga tranquillisera Leufvenius för någon tid, om han, som jag hoppas wara af församlingen älskad, kan så länge begå sig med half lön. ArchiB:s förteckningen är mycket curieux. Jag wet icke, hwar du gräfwer up alt sådant. Trogen fader,

Ups. d. 12. 8bris, 84.

C. F. Mennander.

I margine: Lydeke har icke afbidat mit begärta råd, utan har nu ökat hopen af sökande.

724.

S. T.

Det begynner se så ut, som skulle någon i den bekanta saken söka bereda sig en cheval de bataille.

En winskänck har begärt ut til trycket alla protocoller, och alt som i målet förelupit är. Mig tyckes, at han därtill ingen rättighet äger. Ty tryckfrihets förordningen, så mycket jag kan påminna mig, gifwer ingen anledning, at utfordra sådane handlingar som dessa äro, och som angå förtroendes syslors förgifwande effter Ständernas förfatning. Sådane mål kunna wäl icke på källare och krogar publiceras, utan, om något wore illa giordt, tyckes wederbörande för sina principaler därwid stå til ansvars.

Rådgiör härom med någon förfaren och wälmenande wår wänn och lät mig i alt förtroende nödwändigt med nästa eller måndags posten weta din och hans tanka, hälst i recommenderat bref. J dag hade jag icke något ord från dig.

Om sökanden någonwart skal förwisas at klaga, quo? antingen til Just. Cancelleren, eller Konungen directe? Tuus ut nosti.

d. 15. 8bris 84.

(Nimi puuttuu. — Namnet saknas).

725.

Min K. Son.

Jag är i tusende bekymmer om B. fullmägtigen, hwilken sak alt mer embrullerar sig, så at jag icke wet, hwar den i morgon stadnar. En och annan torde redan hafwa gifwit sin parole, så at jag föreställer mig dissensioner.

Gud låte Mathesius snart åtminstone så wida restitueras, at han sielf kunde decidera sit öde, antingen han wil resa tillbaka, eller blifwa hemma och med hwad wilkor?

Någon ytterligare suite af Cardinalerne åstundar jag icke; men wäl af andra slag, t.ex. af nu regerande Husen. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 19. 8bris, 84.

C. F. Mennander.

726.

Min Käre Son.

J menen wäl, gode Herrar, at man här kan uträtta alt hwad man sielf wil. Men det är icke så. Jbland måste man foga sig, och

jämka så, at det kan blifwa någon expedition af, hwartil fordras ordin. Ledamöternes unanimité, som äro allenast fyra; ty far och son giöra en; På sådan grund är utslaget i B.F:s skapet tilkommit, sådant, som det obeskrifl. fort til Stockholm komna ryktet för-mäler.

Nästa odensdag jouteras expeditionen. Får då se, om något kan hielpas. Jag skall biuda til, men twiflar om reussiten.

Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 22. 8bris, 84.

C. F. Mennander.

727.

Min Käre Son.

Härhos återgår conceptet, hwaraf jag snart wäntar originalet tilbaka. Meningen lär wäl wara, at et enda exemplar af de nödigaste kyrkoböckerne anskaffas. Det blir din omsorg; ty nästan ingen af dem finnes här til salu. Härhos följer nu i hast författad kårt förteckning på dem. Wisa den förut åt Hans Exc. premier Ministern, och rådlägg, om den bör ökas eller minskas. J fall de dijtgående skola här inbindas, måste wäl banden blifwa något snygga. Bæren, men är han död eller afskedad? har wäl låtit utgå til den församlingens tjänst en Tysk Psalmbok. Men om någon på Fransyska blifwit ingifwen, eller om de betjänt sig af den Stockholmska, har jag mig icke bekant. RR. Creutz wet sådant bäst.

Jag önskar hiertel:n at Gud wärdes snart förbättra Mathesii tillstånd, så at han kunde sielf utlåta sig, hurudant öde han önskar sig för framtiden. Man wet, at sådane hypochondriaci merendels förwärras, då något dem oåtsporadt går i verkställighet. Jag har ock anledning at tro, at han hwarken tänker gå tilbaka til England, eller begära någon befordran här hemma. Men jag tycker, at han, om han återwinner full saänsning, bör sielf få decidera. Ätminstone hoppas jag, at han, som har ganska berömmeliga egenskaper, samt länge och wäl tjänt, måtte få de fördelachtigaste wilkor och den rundeligaste pension, som wid sådane tilfällen kan bestås. Du älskar honom så wäl som jag; och lærer i alt som möjligt är, se honom til godo.

Nu har jag kommit i stånd, at föranstalta om brefs afgående i dag til Banco Fullmägtige, angående HåfPredik. och Kyrkoh. Ene-roths associerande ibland dem; som ock extractum protocollii til

honom sielf därom blir expedierat. Gratulera honom jämwäl på mina wägnar. Wallenii lapp återställes härhos. Dahlm. infann sig här ånyo. Nästa post skall jag opwakta H:s Exc. De sidsta våra fartyg för i år äro nu i Stockholm, laga så, at med något af dem Miöds Slipmachin hijt följer. Mycket papper och nytt wäntar jag ock af dig innan kort, som antingen wid samma tilfälle, eller ock med Prof. Thunberg, torde få komma hijt. Med hälsningar til de dina förbl:r trogen fader,

Ups. d. 29. 8bris, 84.

C. F. Mennander.

Det på stunden ankomna brefwet fordrar intet annat swar, än tack-säjelse. Påfågels fjädrarne äro af drängar och pigor dissiperade. Nya Jungfrun lagar wäl mat.

728.

Min Käre Son.

Närlagde bref til Hans Exc. Gref Creutz är du så god och affärdar honom til handa. Det angår allenast B. Fulmäktigskapet.

Sidsta posten tilbragte mig hosliggande underrättelse från Pr. Ferelius om Mathesii nu warande tilstånd och fattade beslut; at neml. rent af begära afsked utan all expectance och pension. En sådan resolution synes mig aldeles orådelig. Ty ehuruwäl han nu befinnes oskickelig, at förwalta något ämbete, är han ännu wid den äldren, at man genom Guds nåd kan förmoda restitution; och erfarenheten wisar, at de, som så studerat i tentations scholan som han, sedan blifwit de erfarnaste och opbyggeligaste Lärare. Och hwarföre skulle han, om än han ägde sielf et litet förråd, afsäja sig all pension, den han genom mångårigt, offta nog förtreteligit men alltid redeligit arbete framför många andra så wäl förtjänt. Min tanka och önskan wore altså, at han blefwe nådigt rappellerad, at Leufwenius finge hela lönen, men Mathesius en wacker pension. Rådgiör med våra och hans wänner, huru härmed bäst bör tilställas. Lät mig snart få brefwet tillbaka; ty jag har ei ännu swarat Ferelius.

Drag därom försorg, at alt hwad som i höst från Stockholm hijt ärnas, måtte få afgå med något af de nu därwarande fartyg, emedan navigationen häremellan oförtöfwat afstadnar. Några fiedrar hörer jag nu at pigorna tagit til wahra. Hälsa hela huset!

Upsala, d. 2. Nov. 84.

C. F. Mennander.

729.

Min Käre Son.

Så är jag åtminstone någon tid fri från alt bekymmer om böckerne til Minister Capellet i Paris. Ty sedan H. Ex. Gr. Creutz på dit anmälande stadgat, hwilka de skola blifwa, är du så god, och anskaffar dem, samt låter dem inbindas i swart chagrin, som vårt wanliga Kyrkoliverie. Däruppå får jag wäl räkning, och om altsammans underrättelse.

Men om Mathesii sak är jag ännu i bekymmer och willrådighet. Jag wet icke, om Baron Nolckens tilstyrkande om permissionens förlängande på et år kommer från honom sielf eller från någon annans åstundan. Jmellertid wore det däremot stridande, om jag nu komme in med underd. ansökning om total rappel och pension för honom. Tycker du det så passa sig, skall jag oförtöfwat anmäla saken. Jmellertid wäntar jag Ferelii bref tillbaka, och Nolckens apostille återgår härhos.

Sturtzenbecher war skapt och skuren til den syslan han innehade; så at det blir konst at utfinna någon successor, som något så när fyller hans ställe. Åtminstone fordras tid, at se sig om. Jag torde därom förut få Hans Maij:ts nådiga befallning.

Kan då Porthan aldrig få titel bladet färdigt til Hasselska pane-yriquen? Många längta få den. J dessa dagar afgick med en Skeppare et litet knippe Påfågels fiädrar.

Förledne odensdags resolverade Consistorium, at i underdånighet underställa Banco Fullmägtigs quæstionen: huruwida protocollerne därom skola extraderas, Hans Kungl. M:ts egen decision; men saken kan icke justeras förr än nästa odensdag, och expedieras sedan med fredags posten. Detta har jag bordt i förwäg gifwa wid handen. Sök imellertid præparera afslag på extraditionen. Bed och RR. Creutz om assistance, den jag ock skall opwakta. Jag ser wäl icke något olagligt wara begångit; men tycker oförgripel. at sakens natur så fordrar, och unnar icke owännen den fägnaden, at winna sit ändamål. Tack för god anstalt om sanningarne med Löthman. Nog hade jag likwäl helre önskat äga Vesuvius, för connexionens skull med mina mineralia Vesuviana, än Raphaels Theologie. Doch är jämwäl detta stycket förträffeligit. Vale!

Ups. d. 12. Nov. 84.

(Ilman allekirjoitusta. — Utan underskrift).

730.

Min Käre Son.

Jag ber ytterligare och ganska trågt om B.F:s sakens bewakande, at den begärte extradition måtte afslås eller nedläggas. Som jag sidst berättade, afgår underd. hemställande därom med nästa post eller nu i fredag. Det blir författat i helt kårta terminis. Tala ytterligare därom med Just. C. och RR. Cr. samt förekom all surprise. Cr. skall jag då skrifwa til. Han är wäl förbunden at bijså mig. Jag oroas mer af denna händelsen, än hela saken är wärd. Res sielf åter om så finnes nödigt. Jag skulle skicka exped:n til dig; men någon torde jämwäl däruppå hafwa at klandra. Til RR.H. skref jag om Wal. sub expressa rosa silentii. Hwem skal man nu tro? Skepparen med Böckerne och granlåterne är ännu icke ankommen. Jmellertid prænunererar jag min myckna tacksäjelse så wäl för omaket med detta, som för det öfriga jag ännu har at wänta. Vesuvius, som är nog dyr och ändå en slätt copia, wil jag icke hafwa.

Mathesius lærer knapt wara i stånd at skriftteligen uttrycka sin mening, hwad han åstundar eller icke. Med nästa post skal jag ytterligare skrifwa Werelius til. Men lät mig hans bref tillbaka. Du ser däraf at han wäl skall hafwa något soutien; men huru stort det är, huru säkert, huru länge han lefwer? etc. wet ingen. Så at pension i all händelse kommer wäl til pass. Och om han i anseende til sin långa och troгна tjänst kunde därtil få Professors caractere, wore det dess bättre.

Ingen har ännu anmält sig, at resa til Constantinopel. Den Printz du skref om, skall wistas i Stockholm, och wara på förslag til St. Johannis Scholemästerskap. Legat. Prästesyslan är wäl många gångor bättre. Kalla honom til dig, och förnimm hans utlåtelse.

Fråga Gen.Dir. Acrell wid tilfälle om godt råd wid min obstruction, som tager alt mer till, så at afförande behöfwes ständigt. Jag har en god tid på Sidrens råd intagit hwarannan dag et stycke Rhabarber. Men ock det hielper icke altid.

Hälsa Syster och de Små, från din trogne fader,

Ups. 16. 9br. 84.

C. F. Mennander.

731.

Min Käre Son.

Jag kan aldrig nog tacka för din ömhet om min hälsa, hwaruppå jag fått et nytt prof genom flaskans hijtskickande. Effter föreskrifften skall jag bruka det medicamentet. Men et gammalt hus kan man litet lappa och reparera på. Det ramrar ändå i kull innan man wet ord af. När det sker i en salig stund, är all ting wäl.

Nu afgår, doch icke utan några nya försök och wändningar, underd. hemställandet, sådant, som jag sidst berättade at det torde blifwa. Gör nu genom våra wänner all flit, at extradition förbiudes, eller ock saken hwilar. J antingen Justitiæ eller civil exped:n fås det wäl igen. Jag hoppas, at det faller i goda händer på båda ställen; men har för wiss orsak icke welat fråga däreffter. Hos Just.Canc. är jag så godt som aldeles okänd. Förmäl hos honom min respect. Jag wet dig wara hans wän. Lät ock weta, huru det begynner låta. Hans Ex. Cr. skrifwer jag härhos til. Wäl wore, om han nu komme til staden. Men med saken lærer ei gå så fort, om ei desto favorablare wind blåser i seglen. Rudbecken har nu en tid hwilat på ärorne, så länge Landtmätaren refwat hela Fiby egendomen. Men som därmed snart torde komma til slut, så lærer kriget snart åter begynnas för alfware, huru stor del Qwarnby tilkommer, och hwad gengåfwa Biskopsstolen tilkommer. Måste icke menniskan altid wara i strid på jordene? Jag hör mig om effter tiänl. ämnen til Constantinopel. Ännu är den slarfwiga Skepparen med sakerne icke ankommen. Hälsa hiertel. de dine förbl:r trogen fader,

d. 19. Nov. 84.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Mag. Thorberg, som några år bodt här i huset, och den jag känner för en beskedlig och stadig ung man, är i andra rumet på förslaget til Linguarum professionen i Åbo. Han reser nu til Stockholm, och lærer anlita dig om recommendation hos RR. C. Sparre. Se honom til godo i hwad du kan. Som han effter få dagar reser hijt tillbaka, kan han få med sig hwad til mig är destinerat.

732.

Min Käre Son.

Det nådiga utnämmandet til Orden war ganska oförmodat, och et synnerligt prof af en mild Konungs åtanka; och gläder mig så

mycket på hela vårt Stånds Seniors och min redeliga wäns Hydréns, som på egne wagnar. Hwad som begäres skall jag söka effterkomma. Jag är så okunnig i dessa grannlåter, at jag icke wet, om korsset strax bör beställas och brukas, eller någon slags dubbning gå förut.

Expeditionen i det bekanta målet, som ytterligare til den ömaste bewakning recommenderas, afgick til inrikes civil departement, och lærer således wara i St. S. S. händer. RR. Cr:s hade jag et nådigt bref ifrån men in generalibus terminis.

Ferelius skref jag i måndags til, at oförtöfwat i Mathesii namn inkomma med ansökning om rappell, och recommendera sig i nådig åtanka. J förgårs kom den odugel. Skepparen til Flötsund. J går skickade jag dit, och fick op Giörwells paquette och en stor låda med encadrerade estamper, men som mig icke tilhöra. J dag åter kom äntel. den rätta lådan opp; men den mindre lösa pappersbunten och brefwet saknas ännu.

Jag har ondt wid, at få här någon, som wil resa til Constantinopel. De täta dödsfall, som händt våra utskickade, afskräcka alla. Hör dig om i Stockholm effter skickeliga ämnen!

Gud ware med dig och dit Hus!

Ups. d. 23. Nov. 84.

C. F. Mennander.

A tergo (eri küsialalla: — med annan stil:)

58 blad från Büsching.

27 blad från Paris.

2 Estamper öfwer Gibraltar.

9 öfwer Aerostatische Machine.

733.

Min Käre Son.

Mit sigill, som ock är giordt af en klåpare, är jämwäl, som du ser altför trångt, at däruppå sätta en Nordstierna. Enda rådet torde altså bli, at du beställer mig et nytt litet rymligare, så at, om Kungen framdeles ger och man erlefwer någon ytterligare decoration, jämwäl den kan stickas däruppå. Boken, ormen och dufwan wil jag gärna hafwa conserverade. Doch torde en annan stälning finnas bättre. War altså så god, och gör sielf eller lät någon annan giöra et utkast, som jag torde få se, innan Stickaren skrider til arbetet.

Hydren war utom sig af glädje. Kunde ock hafwa orsak därtil. Hela Ståndet frögdar sig åt Hans Maij:ts så ädelmodigt och owäldigt utdelta nåd.

Ophandla åt mig et exemplar af Riddare Statuterne. Om Mag. Thorberg ännu är där qwar, kunde han få det med sig, jämte de Portugisiska estamperne, som du sidst nämnde om; utom annat, som du pröfwar kunna roa mig i min enslighet. Något nytt måste ju wara utkommit ifrån Martins hand?

Raphaëls gravure är ståtelig, och giör encadrerad god effect. Jag önskade få taflans underskriftt.

J dessa dagar war Sturtzenbechers yngre broder hos mig, som skall wara engagerad wid fortificationen. Han opwijste et muntret broderns bref til honom, skrifwit förmodeligen kårt för hans siukdom och död. Han war i bekymmer om hans qwarlåtenskap; men jag anwiste honom, at taga goda råd af dig.

Nu kommer omsider posten. Först och sidst recommenderar jag B. saken til ytterligare sorgfälligt bewakande. Hos Sch:n är den i ganska goda händer. Men huru skall han befalla D:n at återtaga ansökningen om prot:s extraderande, då han därutinnan icke synes, utan brukar Winsk:n til sin skotthäst?

Förekom all surprice, och bed G. Cr. at hafwa däruppå attention. Bäst wore, om den rent af blefwe afslagen.

Brefwet om St:bechers död skall återkomma med nästa post. Jag hörer mig nu på alla sidor om effter ämnen at föreslås til successionen.

Påstens sedna ankomst giör, at jag nu omöjel. hinner swara H:s Exc. Scheffer, hwars gratieusa bref nu ankom. Med tisdags posten skall det ske; och äfwen Hans M:t då opwaktas.

Nu på stunden träder äldre Borgström in, och berättar, at han i något sin disputation rörande ärende i qwäll reser til Stockholm. Jag gier altså honom brefwet, och jämwäl de begärte Taflorne; ehuru de icke äro så pittoresque, som många andra vüer i Finska skärgården, och i synnerhet oppe i landet. Lät mig snart få dem tillbaka. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 26. Nov. 84.

C. F. Mennander.

734.

Min Käre Son.

Jag glömde i går at afsända med Borgström de begärte Taflorne. Nu följa de med en Mag. Hiertstedt, som låfwat om dem wäl beställa. Datum och innehållet på de bref, som från din expedition til mig ankommit, bijlägges jämwäl härhos. Optime Vale!

Ups. 27. 9bris, 84.

C. F. M.

735.

Min Käre Son.

Härhos följer underdåniga tacksäjelse brefwet til Konungen, som du wid första tilfälle afskickar. RR. Scheffer swarar jag nu directe. Jag har i det mästa följt din idé. Men det har blifwit en half predikan, och hade behöft mycken rafinering. Bägge concepten bijläggas, och sedan förstöras. Mit är knapt läsligt.

Jag glömde skicka Taflorne med Borgström. Med en Mag. Hiertstedt följde de strax därpå, och måste nu wara framkomne. Estamperne, som Bergström hade med sig, woro mycket wälkomna.

Banco saken recommenderar jag alt ytterligare til önnaste bewakande både i egen person och genom andra.

Det har några gånger händt, at posten kommit då jag warit halfwägen i mit bref. Så sker det jämwäl nu; och jag fågnas på en gång med twänne dina bref; hwilka ehuru de icke innehålla något synnerl. wiktigt, äro doch altid glada märken af Sonlig kärlek och attention.

Ganska wäl wore, om dina omständigheter tillåte dig, at ju förr dess helre resa til Gripsholm, at conferera med Gr. Creutz, jämwäl i Dahlm. saken, at Consistorii hemställande blefwe bijfallit, eller ock ärendet länge och wäl liggande. Därwid ser jag wäl icke något wara at befara. Men ålderdomen har det med sig, at den är otålig, och skygg för det minsta tilfället at underkastas chicane, då man den undsluppit under nu snart 50. tjensteår. D'Albedil hade warit hiertel. wälkommen. Heidenstams bref följer härhos tillbaka. Tuus

Ups. d. 30. 9bris, 84.

C. F. Mennander.

Apost. J. händelse af resa til Gripsholm kunde brefwet til Konungen beqwäml. medfölja och præsenteras.

736.

Min Käre Son.

Wikman ankom först denna mårgon; så at jag i går icke weste i mit då afgångna bref nämna något om hans medhafda commissioner, för hwilkas sorgfälliga bestälning jag är mycken tacksäjlse skyldig.

Det sednare brefwet är mycket bättre än det förra, och därmed afsänder jag nu genom natten trotjänaren Michael, at dig tillställas och i mårgon insinueras med wederbörlig wördnads förklarande.

Härhos följer en 50. Rd:rs sedel, hwaraf du är så god, och först betalar Ordens utgiffterna 28. Rdr. 44 Sch. och sedan låter opköpa något af hwart slag som stå på en förtekning som Michel har med sig. De sakerne hämtar han hijt, jämte Slipnings modellet från Nagu, om det icke är för stort och tungt. Omständeligit bref får jag ock då af dig om altsammans. Jämwal om Banco Fullmägtigs saken. Förbl:r en trogen fader,

Upsala, d. 8. Dec. 1784.

C. F. Mennander.

In margine: Nu först får jag en scrupel: om jag skrifwit rätt då brefwet är in 4:to. Men jag menar, at så går ann. Lät mig wid detta tilfället få Ordens statute. Ståhlbergs bref följer tillbaka. Curieust wore, at weta den avanturierens öde. Jag trodde honom längesedan wara antingen hängd, eller på något dårhus, eller som lyckeligast wore för honom, sotdöd.

737.

Min Käre Son.

Nu har Mathesius bedt mig inlägga för sig om nådig rappel. Det sker i närlagde supplique. Jag skrifwer ock därom til RR. Creutz. Den lærer wäl communiceras med Canc. Collegium. Men jag kommer icke ihog, antingen det bör ske förut eller effteråt, sedan skrifften blifwit Hans M:t præsenterad. Sök til, at han får hederligit afsked, tilräckelig pension, och, om någonsin möjel:t är, Professors character. Han har, i sin wälmagt, förtjänt den bättre än mången annan. Jag wet, at den skulle mycket flattera och, kanske til någon del restituera honom. Leuvenii fullmagt och fulla lön lærer sedan följa af sig sielf.

Rudbecken, hwarom du nyl. frågade, har icke eller denna tiden warit orckeslös. Han har utwärvat sig hos Landshöfd:n befallning

til Häradshöfd:n om Skattläggning på Qwarnby, ehuru prælimenariene icke äro afgiorde, eller hela egendomen på charta lagd. Dessutom förbiuder sielfwa årstiden nu en sådan förrätning. Jag begynner rätt ledsna wid dessa oändel. tracasserier, som hafwa med sig blott kåstnad och förtretligheter; och på slutet det namnet, at man är enwis och trätodryg, som likwäl aldrig hört til min caracter.

Under mina bekymmer har jag roat mig med Pii V discursur. De äro artiga nog, i synnerhet berättelsen om hans Vienska resa. Men aldrig går han opp i grundelighet och tänckekrafft emot Ganganelli; så at du måste låta något prutas af den högaktning du hyser för den förre.

Någon sökande til Constantinopelitanska resan begynna nu infinna sig. Men ännu har jag ingen, med hwilken jag wore fulleligen nögd.

Posten som just kommer, har intet bref från dig. Icke eller den förra. Detta är i denna siukliga och stränga wäderleken oroande. Gud låte dig hafwa hälsan och må wäl samt hela dit hus wara wälsignadt! — Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 8 Xbris, 84.

C. F. Mennander.

Du omslår wäl suppliquen til Hans Maij:t med couvert, om så behöfwes.

738.

Min Käre Son.

Michels vis inertia har denna gången warit satt i synnerlig och owanlig activitet; ty han war i god tid här tillbaka i går qwälls. Doch har han på wägen tappat bort et stycke af Slipnings Machinen, så at jag i anseende därtil, och emedan ingen beskrifning medföljer, föga förstår mig därpå.

Mycken tack hembär jag för så god bestälning af mina ärender, samt de sändningar jag fått. J synnerhet war den silhoueterade Familien mig obeskrifligen kärkommen, och skal förwaras bland mina pretiosa.

J dessa dagar har jag fått, förmodel. öfwer England, bref och berättelse om Församlingarnas tilstånd i America af wårt Prästerskap därstädes, och i synnerhet Mag. Hultgren. Jag fördröjer likwäl något, innan jag inkommer med underd. berättelse härom; ty mig

låfwas et, förmodel. omständeligare duplicatum med Swenska Briggen Eliza, som Capit. Lundberg förer på Götheborg. Hör effter, när detta fartyget dijt ankommer, och foga anstalt om paquettets opsändande, som til mig är destinerat. Ty ellies torde det länge och wäl få där ligga.

Brefwet om Mathesius skall, med den förändring, som åstundas, effter någon tid inkomma. Jag skulle hoppas, at den an...¹ saken är hos Schr..d. m i goda händer. Ligg allenast flitigt effter honom och andra wederbörande. Tack för löfftet om staterne. Hälsa de dina. Förbl:r trogen fader,

Ups. 10. Dec. 84.

C. F. Mennander.

739.

Min Käre Son.

Rätt wäl är det, at du förhållit brefwet til RR. Creutz, då Mathesii sak kommer litet an på tiden. Det innehöll också en liten academisk omständighet, som nu wore för sent, at honom berätta. Lät altså mig få brefwet tillbaka med nästa post.

Til Prästesyslan i Constantinopel här (*sic!*) jag redan flere sökande, än därwid behöfwat. Men ändå ingen, den jag tilträckel. känner, eller wore fullel. nögd med. Twänne, Wiebe och Ståhlén, hafwa just i det ärendet i dessa dagar warit här, och hälsat från dig. Känner du dem? Hwad namn hafwa de om sig i publiquen? Wikman lærer jag swärligen kunna undgå at opföra på förslaget, så wäl för des skickelighet, som at han är den enda sökande af eget Sticht, hwilket, om wäl skall wara, icke får förgätas. För menföhrets skull kommer posten nu först, neml. kl. mot 6. så at jag knapt hinner titta på dit bref, mindre beswara det, som skall ske nästa torsdag. Jmellertid ser jag med mycken fägnad B. sakens goda utgång, och tackar högel. alla wederbörande. Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 14. Xbris, 84.

C. F. Mennander.

¹ *Sanan loppuosa sitomisen takia peitossa.* — Genom inbindningen har slutet av ordet blivit undanskymt.

740.

Min Käre Son.

Suppliquen för Mathesius och Leuvenius följer härhos. Bägge längta de effter godt och önskeligit slut. Den förres Prof:s caractere hoppas jag icke förgätes, om någonsin möjligt är.

Strax effter helgen skall jag inkomma med förslag til Constantinopolitanska missionen, ehuru swårt wahlet blifwer bland de flere inkomne sökande, som alla äro unge män, och nästan jämgoda. Men jag törs icke opskiuta länge mine göremål; ty de kunna lätt förfalla ur mit minne, som dagel. mycket aftager.

Om KyrkoBibliothequet i Paris är jag bekymmerlös, sedan du åtagit dig at samla hwad därtill hörer. När det skedt, får jag wäl weta däraf.

Jag kan icke, i anseende til än utestående hela årets lön, nu åstadkomma mera, än närlagde 1000 Dr. K:mt.

De (*sic!*) liknar sig till godt föhre i helgen. Får man fägna sig med det hoppet, at se Herrskapet här til Juhl eller Nyåret?

Tack för Almanachorne. Chartorne öfwer gamla werlden skola följa med någon resande; men de öfwer Palästina ligga rätt wäl här förwarade. Med hälsning förbl:r M. K. Sons trogne fader,

Ups. d. 17. Dec. 84.

C. F. Mennander.

741.

Min Käre Son.

Den åstundade Danvilles Charta öfwer Italia antiqua skall, effter den icke tål wikas och skickas med posten, med första resande dijtkomma, och tör hända redan i morgon med unge Petrejus, som ännu lærer wara här.

Wår lilla Gustavs siuklighet oroar mig hiertel:n. Doch har jag hopp til Gud, at han, som en robust och lifachtig pilt, öfwerwinner sina krämpor.

Gud wälsigne eder alla. Förbl:r trogne fader,

Ups. d. 21. Dec. 84.

C. F. Mennander.

742.

Min Käre Son.

Detta exemplar af parentationen öfwer RR. Rudenschöld har Prof. Lindblom bedt mig offerera dig.

Chartan följer härjämte.

Du har låfwat mig få se Gr. Ehrenswärds minnespenning öfwer ammir. Trolle. Som den skall wara besynnerlig til ämne, figur och pregel, önskade jag tillika få en kårt beskrifning därpå.

Lät mig flitigt weta om lilla Gustavs tilstånd. En frögdefull Juhlehelg önskas af d. k. fader,

Ups. d. 22. Xbris, 84.

C. F. Mennander.

743.

Min Käre Son.

Så långt war det därifrån, at jag Juledagen reste til Bälinge, at jag hela Helgen hållit mig inne, ganska ömtålig mot köld, och ellies icke wälstående. Någon resa til Stockholm denna årstiden skulle icke synnerl. passa sig för mig. Apropos. Wår Cancellor måste ju någon gång hälsa på oss. Skulle icke då dubbningen, eller hwad man skall kalla det, kunna här för sig gå? Et långwäga bref bijlägges, kommit genom Götheborg. Innan kårt skall jag inkomma med berättelse om Americanska missionen, Gud wet, huru därmed i framtiden går. Det ser ut, som des nytta på Theologiska sidan skulle aftaga. Hwad politisk båtnad däraf flyter måga andra dömma.

Gud hielpe Gossarne åter på raska fötter igen! och läte Eder alla må wäl! Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 28. Dec. 84.

C. F. Mennander.

744.

Min Käre Son.

Då den Högste af Sin nåd och långmodighet åter beskär oss et nytt år, är min innerliga önskan, at allsköns wälsignelse måtte förnyas och ökas öfwer dig och hela dit Hus! Din och de dinas wälgång är mig den angenämaste tidning på jorden, som förmår lätta min tunga och til grafwen tryckande ålderdoms börda.

Bland andra krämpor synes obstructionen blifwa ööfwerwinnelig. Dråpporne gjorde i början skäligen effect; men sedan ingen. Nu har en härwarande Medicus, effter sin egen erfarenhet, rådt mig, at om afftnarne äta kokade cathrinPlommon. Därmed fortfar jag nu. Men måste understundom späda under med torr Rabarbers tuggande.

Litet längre fram få wi ytterligare correspondera om de Americanska affairerna. Aldrig styrker jag til den missionens ophäfwande. Där är likwäl ännu en, ehuru redan nog liten Swensk stam qwar, som behöfwer wårdas.

Förslaget til Constantinopel skall icke eller länge dröja. Sökanderne äro redan 10. så at wahlet til förslaget blir nog swårt, hälst de äro nästan jämnåldrige och jämn gode.

Wäl är det, at kyrkoböckerne til Paris genom din omsorg äro samlade. Nu faller mig in, om icke kyrkolagen på Tyska borde wara däribland?

Jag oprepar min önskan om alt godt öfwer eder alla, och förbl:r
Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 31. Xbris, 84.

C. F. Mennander.

745.

Min Käre Son.

För det kärkomna nyårs brefwet ber jag at du anmäl. min hiertel:a tacksäjelse. Nu hinner jag icke swara; men det skall ske, om möjeligit blifwer, med nästa post. Ellies hoppas jag, at J bägge, utan widare bref och insegel, kännen mit Eder tilgifna och med önskan för Eder wälgång opfylta sinnelag.

Gud gifwe framgång til dina desseiner, och styre alt til Sin ära, och din sanskyldiga fördel och båtnad!

Med nästa post hoppas jag kunna sända til dig en förklaring at ingifwas til Kungl. HåfRätten emot Rudbecken. Han wil hafwa Landshöfdinge ämbetets utslag häfwit, hwari hans handel med Qwarnbergs landbonden om grödan och hemmanets afstående förklaras olaglig. Det är utstält mig til communication redan i Nov. men gafs mig i nästledna wecka, så at under det uppehållet lærer ligga någon konst, antingen at få saken til någon ny division, eller annan speculation. Under sit vicariat fälte von Engeström det nu öfwerklagade utslaget. J nästa wecka hoppas jag kunna inkomma med Constantinopolitanska förslaget. Som i den nu ankomne brefwen icke nämnes om Gossarnes tilstånd, hoppas jag, at de äro stadde utom all fahra. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 4. Jan. 85.

C. F. Mennander.

746.

Min Käre Son.

Åter kommer jag dig til besvär. Härhos följer Rudbeckernes inlaga i Håfrätten, och min replique. Den skall wara ingifwen nästa onsdag i Kungl. Hofrätten och då med couvert, om så behöfwes. Gör dig däraf imellertid kunnig om saken, och effter berömlig sedwana recommendera den til det bästa hos wederbörande. Den tyckes hafwa all rättwisa med sig på min sida. Är Præsidenten i staden, så tala ock för all ting med honom. Någon har welat skrämma mig för Linderstedt; men jag har ännu om honom en annan tanka. Lät mig weta om brefwets framkomst, och på hwad division den faller.

Jag förestälte mig icke, at posten i detta hiskeliga urwädreret skulle hinna fram förr än i natt. Den kom doch kl. mot 6. Det mig communicerade brefwet följer altså härhos tillbaka. Mycken probabilitet företedde sig för mig, at den idéen skulle lyckas. Men Guds Försyn har med oss menniskor sina horas et moras, som måste tålmodigt afbidas.

Förbl:r en trogen fader,

Upsala, d. 7. Jan. 85.

C. F. Menmander.

747.

Min Käre Son.

Rudbeckens närwarande försök kunde synas wara underligt; men därunder kan den konst ligga förborgad, at i fall han finge förlängd fahrdag, sätta sig i full possession af egendomen, utan at tänka på gengifft, och där så mycket lättare utwidga sina gränsor, som ingen rå och rörlägnung ännu är skedd. Jag twiflar icke, at Wederbörande inse obilligheten på hans sida, och gör mig wiss, at du härwid använder all waksamhet.

Med fredags posten skall Constantinopolitanska förslaget til dig insändas at insinueras. J dag remitterar jag til Giörwell prænumeration på Upf. Sälskapets Tidningar och Hist. Bibliotheket. War effter wanligheten så god, lät småningom afhämta dem, och så wid tilfälle hijt öfwersända. J synnerhet ber jag om titeln och registret af fiol års Tidningar, så snart de utkomme.

Om så wara hör, måste jag wäl åter wara beredd på en kårt Stockholms resa. Se til, at den icke kommer mig för hastigt uppå.

Gud gifwe drägeligit wäder och wägalag! Jag är ganska ömtålig mot köld och owäder. J den händelsen beställer du wäl rum åt mig. Götheborgska räkningen skall då följa med. Huru går det wed (*sic!*) v.præsidskapet i Wasa Håfrätt? Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 11. Jan. 85.

C. F. Mennander.

748.

Min Käre Son.

Härhos följer Constantinopolitanska förslaget, som jag recom-menderar til föredragande och godt slut. Jag har ingen prædilection för någondera. Doch är den förstnämnde, Mag.docens Scarin, så recommenderad af sin Cancellor, och med så goda betyg om besynnerlig insicht så wäl i de usuelle Europeiske språken, som de Österländska af Prof. Norberg och Auriwillius, som här infor-merat honom, försedd man, at han effter alt utseende får denna station, hwarest han förmodel. gör största nytta. Han skall redan tämmel. forstå skrifwa och tala Arabiska. Den i andra rummet opförde Mag. Nordwall är ock en käck karl, och för honom inter-esserar sig alt, hwad Östgöthe heter, Hellwig inberäknad. Han lærer doch icke gå opp emot Scarin, som äfwen skall äga den gåfwan, at wara en munter omgänges man, sådan, som Ministern på den orten wäl behöfwer. Jag underrättar nu Hans Exc. Gr. Falkenberg och Gen. Gr. Meyerfelt om förslagets insändande.

Tack och ära för bewakande af Rudb. saken. Jag håppas, at det icke brådskar med resan. J dag reste Adj. Knös til Stockholm. När han opwaktar dig, torde han få med sig hijt hwad för mig samlat är. Giörwell berättar sig hafwa skickat något til dig til den ändan. En trogen fader,

Ups. d. 14. Jan. 1785.

C. F. Mennander.

749.

Min Käre Son.

Jag tackar käriligen för all mig åter ärtedd kärlek och sorgfällig-het, och ber om min erkänsofulla hälsnings förmälan til din Hustru, Barn och Swärföräldrar.

All ting stod här hemma wäl til. J går morgons hade likwäl Prof. Steincour lemnat vårt jordiska sällskap.

Kl. 4. effter middagen kom jag hem. Jswägen, som jag tog, war i öffrig god nog, men hade stöp på några ställen, så at den synes, i synnerhet för Fruntimmer, nog obeqwäm. Landswägen är nu förbättrad, groparne fyllte och stielpige ställen lagade.

War snart hierteligen wälkommen hijt. At någon af Sönerne nu i wintertiden följe Er hijt, wågar jag wäl önska men icke begära.

Rummen wärmas dagel:n.

Jag förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 21. Jan. 84.¹

C. F. Mennander.

750.

Min Käre Son.

Jag förestälte mig, at, när föhret begynte blifwa krassligt, distings resan skulle antingen opskiutas, eller aldeles afstadna. Jmellertid stå rummen tilredde och opwärmde för så kärkomna gäster.

Constantinopolitanska, Mathesii och Rudbeckska sakerne recommenderar jag til skyndsamt och godt slut. De Americanska skola snart effterkomma.

Tack för Riddarebrefwets hijtsändande. DomProbsten giör med nästa post anstalt om penningars öfwerremitterande. Han är rätt lysten effter sit kors; och så framt den förrätningen, at tilställa det honom, mig skulle anbefallas, som Ordens Cancelleren behagade förmoda, wore det en gloriuus sysla, den jag på högwederbörligit förordnande strax skall werkställa.

Trycket i Rez och Gu. .² är så fijnt, at mina gamla och förswagade ögon föga komma med dem til rätta. Jag war altså sinnad, at skicka dem tillbaka. Men då nya exemplar redan äro opköpte följa härhos de determinerade 3. RD:r.

Ingångne års prænumerations sedel på Opfostrings Sällskapets Tidningar bijlägges. Den förra på de Historiska räcka ännu et ¼ år. Lät effter wanligheten bägge slagen småningom tagas ut, at wid tilfälle hijtsändas. En förtekning på några böcker, dragen ur Fyrbergs register, följor härhos. Lät honom, i brädden tekna

¹ Pitänee olla 1785. — Torde böra vara 1785.

² Epäselvää. — Otydligt.

närmaste priset på hwar och en. När jag så får den tillbaka, skal jag låta weta, hwilka däribland jag åstundar äga. Folck och wahrer tyckas här wid marknaden nog wanckas; men all ting skall wara dyrt. Hälsa de dina. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 25. Jan. 85.

C. F. Mennander.

751.

Min Käre Son.

War hiertel. wälkommen hijt. Jag skall söka tillställa alt bäst jag kan. Härwarande kåpan är jämmerlig slätt, så at jag önskade wid det tillfället få wara den förutan. Consistorii Academici stora salen tyckes wara til den solenniteten tjänligast.

Jag behöfwer icke påminna, at du för all ting har Constitutorialet för mig och Stiernan för DomProbsten med dig. Item de åtkomne skriffterne. Fidus pater,

Ups. d. 28. Jan. 85.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Et nytt portrait öfwer Gr. Tessin skall wara utkommit; som jag önskade få. Jämwal weta priset på de böcker, som stå på den sidst öfwersända förtekningen.

752.

Min Käre Son.

Högeligen fagnar det mig, at resan gått fort och lyckeligen, och jag önskar beständig hälsa och wälmåga!

Jag har ännu icke fått min DomProbsts ed och personalier; måste altså opskiuta jämwal mina documenters öfwersändande til nästa post. Jmellertid gör wäl du berättelse på wederbörliga ställen om acten i tisdags, och uttyder alt til det bästa. Några ord komma därom inn i mårgondags Upsala Tidning.

Kl. Secret:n Paykul reser i mårgon bittida til Stockholm, och har med sig det Romerska Qwinnohufwudet.

Han har låfwat wara behielpelig, at utse något säkert tilfälle, då de därifrån wäntade böckerne kunna hijtsändas.

Nya utkommande portraiter ber jag ock måtte för min räkning ophandlas. Gr. Tessins bild måste wara däribland. Framhärda trogen fader,

Ups. d. 4. Febr. 85.

C. F. Mennander.

753.

Min Käre Son.

Tack för dit kärkomna och med åtskilliga glada ämnen opfylta bref, på hwilcka jag med nästa post skall omständeligen swara. Nu hinner jag icke mera, än at recommendera följande Americanska Prästerskapets saker til föredragande och til godt slut. Förbl:r trogen fader

Ups. d. 8. Febr. 85.

C. F. Mennander.

754.

Min Käre Son.

Härhos följer acten ur Kungl. Håfrätten tillbaka, jämte bondens saknade förklaring. Drif nu på godt slut, och förekom sakens ytterligare utdragande, som torde på alt möjeligit sätt försökas.

Det är ganska hugneligit, at Kl. Mt. med nåd ansedt förrätningen med DomProbsten. Berättelse därom i Upsala Tidningarne följer härhos. J Posten är en annan, icke aldeles enlig med sanningen. Hade du tid at låta inrycka en, som wore något omständeligare, i Opf. Sällskapet Tidningar, kunde det icke skada.

Jag wore längesedan nedertryck (*sic!*) af onödigt pappers myckenhet, om jag icke par gånger i året utmönstrat, och förstört en hop skriffter och bref om obetydeliga och förbigångna saker. Så lærer ock hafwa händt med åtskilliga Min K. Swärfaders bref. En del måste doch wara i behåll, i synnerhet sådane, som angå dig. Men de äro icke så lätt igenfundna. Et och annat, som härhos följer, har doch fallit mig under ögonen. Tillika bijfogar jag par Gr. Tessins skrifwelser, som förtjäna förwaras, så wida de witna om den sal. Herrens synnerl. ynnest och förtroende emot mig.

Lindblom har jag ännu icke råkat; men skall innankårt underätta honom om det, som du skrifwer angående hans Broder. At Adj. Scarin fått Constantinop. missionen gläder mig; ty jag tror honom wara på det stället den skickeligaste. Jag bad RR. Falkenberg påminna honom om Präste ordination och pastoral examen. Han låfwade det; men om så skedt, wet jag icke. Har du tillfälle så hör därefter. J tisdag tänker jag skrifwa honom til.

Stats Contoiret lærer knapt kunna finna något præjudicat, som swarar mot Mathesii. Här gäller det Konungens nåd och medlidande mot en utan sit förwällande olyckelig medborgare. Hielp denna så wäl som den Americanska saken til snart och godt slut.

Jag tror mig icke äga af Martins Swenska gallerie mer än första lefwerantsen. Lefwernes beskrifningar dijhörande har jag platt inga. Tessins portrait ber jag ytterligare om. It. om de hos mig liggande böckerne, så snart tillfälle gifwes. Med Guds hielp blir lilla bror Berndt långlifwad, allenast man icke i barndomen för mycket qwaklar med honom.

Gud låte Eder alla må wäl! Önskar en trogen fader,

Ups. d. 11. Febr. 85.

C. F. Mennander.

755.

Min Käre Son.

Jag skall tala med min fullmäktig, angående den projecterade ändringen i bondens förklaring. Men han är, som långt härifrån boende, icke så lätt at få igen.

J dag skrifwer jag til Mag. Scarin, at giöra sig resefärdig, och i synnerhet at skynda med sin ordination, så framt den icke redan wore för sig gången.

Jag har sagt Secret. Flygare til, at opsätta omständelig beskrifning öfwer den sidsta solenniteten. Men huru långt han dermed hunnit, wet jag icke. Roligt är, at Lectionerne om den Romerska vestalen så mycket variera. Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 15. Febr. 85.

C. F. Mennander.

756.

Min Käre Son.

Bonden Per Janssons förklaring går härhos tillbaka. Juris Adj:n Lundström säger, at om han skulle frälsas från böterne för des försummelse i förklaringens afgifwande, ingen annan utwäg kunnat tagas, än den tagen är, och den bonden påstår wara sannfärdig.

Onskan går wäl i vår tid långt; men jag ser doch icke, at den kan fästa sin tand wid et så oskyldigt göremål som detta är, at neml. då jag önskat sakens snara slut, men af bondens uteblifwande långt öfwer förelagd tid med sin förklaring, befarat sökt utdrag på tiden, at då Kungl. Håfrättens utslag honom blifwit communicerat.

Men om förklaringen nödwändigt skall annorlunda ställas, lærer ingen annan utwäg därtil blifwa, än at Kungl. Håfrätten under förnyat wite å nyo infortrar den af bonden. Han finge då få stå sit kast för fördubblade böter, dem han ock, i fall han ei warit för-

ledd, wäl förtjänt; men saken torde ock då få konstigare utseende, då af den förmodel. enfaldiga mannen tredie gången skulle infordras förklaring i en och samma sak.

Rådgjör härom med någon af våre pålitelige wänner, och lät mig weta, i hwad slut man stadnar.

R. skall hafwa tagit attest om communicationen af sina utskickade.

En snäll och stadig studerande Adelsman, Hierta benämnd, som bor hos mig, reste i dag til Stockholm, at söka Chemiæ Adjuncturen. Han är därtill både förtjänt och skickelig, och lærer anmoda dig om bistånd och recommendation. Gadolins son lærer wara hans strängaste medtäflare, som ock är, jämwäl i dessa studier, ganska qwick; men i anseende til Hierta nog ung. Med denne, om icke förr, blir tilfälle, at skicka böckerna etc. hijt. Par din Morfaders bref, skrefne den tiden då han höll på med sit sednare gifftermål, bijlägges härhos.

Kl. är redan 6. och nu först kommer posten hindrad af det gräsli-gaste owädet, som warat dessa dagar. Tack för det Ital. papperet, och lät weta, huru bondens förklarings sak bäst.

Skrif sielf par ord til Scarin och, om Hans Ex. därmed hinner skicka honom de instructioner han bör hafwa med sig.

Gud gifwe dig god hälsa och alt annat godt! — Förbl:r trogne fader,

Ups. d. 18. Febr. 85.

C. F. Mennander.

757.

Min Käre Son.

Jag håppas genom din waksamhet snart få höra godt utslag på den i Håfrätten liggande saken.

Ännu torde jag wäl af händelse komma öfwer något din Morfaders bref. De ligga, som mit öfriga cancellie, i fullkomlig oordning.

Du har en vigilant Correspondent i Rom, som så offta och omständeligen berättar hwad som där passerar. Men har Schürer hela tiden icke haft något bref af sin Cousin?

Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 22. Febr. 85.

C. F. Mennander.

Skicka äntel:n sakerne med Hierta.

758.

Min Käre Son.

Wäderleken har wäl denna tiden warit så sträng och owanlig, at den starkaste hälsa däraf kunnat brytas. Jag wil doch håppas, at du och de dina må wäl; ehuru denna posten icke hade bref med sig. Jag behöfwer icke oprepa de flere mål, som komma an på dit waksamma besörjande, dels hos Kl. Maij:t dels ock Kl. Håfrätten. Jag wäntar allenast, at snart få förnimma lyckelig utgång på dem alla.

Endast får jag nu påminna om Böckerne til Legations Capellet i Paris, dem du läfwat samla. Tiden tilstundar, då de torde böra wara samlade, och färdiga at afgå.

Bland de saker, som Mag. Hierta förer med sig hijt, ber jag, at ock målningarne öfwer Corois etc. måtte läggas.

Inter nos. DomPr. fortfar, at mycket glädia sig öfwer sit undfängna nådetekn. Denna mårگون, i et hiskeligit wäder, kom han til mig, at öfwerlägga, om icke han, såwäl i anseende därtil, som at han i brefwet kallas Troman, borde hafwa rangen för Academiens Rec-tor?

Man förspörjer, at siukdomar nog inrita sig. Borgströms död är wäl redan notificerad. De stackars Sönerne woro förut i gäld insänckte, och ingen anstalt är ännu giord til deras hielp. Jag har sökt wara dem til någon assistance. Huset skall icke wara så för-mögigt, som man sig förestält.

Förbl:r en trogen fader,

Ups. 24. Febr. 85.

C. F. Mennander.

759.

Min Käre Son.

Nu komma wi til de nyaste Swenska kopparstick, dem jag i min samling ännu saknar, och hwilcka jag ber du wille för mig opköpa låta, och tillika med det öfriga, hijtförsända.

Det sednare häfftet af Martins portraiter har jag icke; ei eller lefwernes beskrifningarne för hwarkendera delen.

Biskop Johannes Matthiæ i Stregnäs (*sic!*) är nyl. graverad, och finnes hos Runemark.

Et nytt stycke öfwer Gr. Tessin är ock utkommit, ämnat at stå

framför nya edit:n af des bref; men säljes ock särskildt. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 28. Febr. 85.

C. F. Mennander.

Posten är ännu icke ankommen.

760.

Min Käre Son.

Jag begynner rätt längta effter Mag. Hiertas hemkomst, och at få något nytt med honom. Hwarigenom de ledsamma afftonstunderna kunna fördrifwas. Däribland blir wäl ock Historiska Bibliotheket, hwaruppå ny prænumerations sedel, som tager begynnelse med denna månad, härhos följer.

Lät icke Gr. Hessenstein få borttaga all din tid, at icke någon stund öfrig blifwer til mina angelägenheter besörjande, i synnerhet processens bewakande mot Rudbecken. Får Mathesius 400. Rdr:s pension, kan han wara hulpen. Nog wore det wäl för vår hemlängtande Präst från America, om den saken kunde snart blifwa föredragen och afgjord, samt han således få lof at anträda resan til fäderneslandet.

Borgström har sökt wärkställa commissionen på von Celsiska auctiionen, och lærer med denna post sielf berättat därom. Jag har låfwat honom penningar, när han dem requirerar. Hälsa Hustru och barn. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 4. Martii, 85.

C. F. Mennander.

761.

Min Käre Son.

Hierta sielf är wäl icke ännu kommen til Staden; men böckerne han hade med sig, äro mig riktigt tilstälte, så at jag har orsak at tacka för god anstalt. Doch saknar jag ännu åtskilligt af det jag därifrån wäntar, som continuationerne af Görwells weckoskriffter, Grandison, de nyaste portraiter etc. Altså ber jag, at den fohrmanen, som har detta bref med sig och snart retournerar, måtte få sådant, effter wanligheten wäl omlagt, med sig hijt tillbaka. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 7. Mars, 85.

C. F. Mennander.

762.

Min Käre Son.

En Stadsens Fohrman, som i dag rest til Stockholm, har med sig dina genom Borgström på von Celseska auctionen opköpte böcker. Jag har budit honom penningarne; men han säger sig dem ännu icke behöfwa. War nu så god, och lät med samma mannen hijt återfölja alt hwad jag därifrån ännu wäntar, och du låfwat besörja om. Hiertas paquet är framkommit; men sielf har han ännu blifwit synlig i staden.¹ Han lærer wistas hos sin discipels Swåger ei långt här ifrån.

Det skall mycket fägna mig, om jag i Nessilianska testaments saken kan göra H:r HRR. Norell behagelig tjänst.

Det wore så mycket önskeligare, om den i Håfrätten liggande Rudbeckska twisten kunde blifwa snart och wäl afgjord, som den, effter alt utseende, snart får en annan effter sig; ty nu² han genom inlaga hos Landshöfdingen och egen handläggning sökt skilja mig wid watndraget åt en til ämbetet skattlagd qwarn; under föregifwande, at den är hans glasur qwarn hinderlig.

In summa: jag som i all min tid älskat och fått njuta frid, måste nu på ålderdomen wara utstæld för hwarjehanda oro och bekymmer, som tära på de swaga qwarwarande lifskrafterne. Sed dabit Deus his quoque finem. P.t.

Ups. d. 8. Martii, 85.

C. F. Mennander.

763.

Min Käre Son.

Min Bokbindare har i den hos Fyrberg opsamlade Sheridan funnit en defect af 5 ark, enl:t närlagde Nota; den jag ber du wille hos honom uttaga, och med posten hijtskicka.

Ellies har du förbundit mig til mycken tacksäjelse för så god bestälning på alla mina desiderata. Om ock Tessins nyare portrait wore illa graverat, önskade jag doch få det med; ty i en samling bör ondt och godt wara. Med nästa post skall jag, som nu omöjel. medhinnes, swara på de mig meddelte frågor, och äskade under rättelser. Jmellertid följa nova Anglica tillbaka. J mig har du altid en trogen fader,

Ups. d. 11. Martii, 85.

C. F. Mennander.

¹ *Kieltosana jäännyt pois.* — *Nekningsordet har blivit bortlämnat.*

² *Sana "har" jäännyt pois.* — *Ordet "har" utelämnat.*

764.

Min Käre Son.

Du gjorde wäl däri, at jag påmintes om formulairerne til Kyrkoböcker och flytnings betyg. De följa härjämte; så at jag nu icke ser något återstå, som horde skickas til Capellet i Paris; så framt icke Prinsens abc. bok, som du ännu lærer anskaffa, så framt den finnes. När alt är tilhopa, så lät wederbörande bok-handlare och bindare opgifwa på mig stälte räkningar och quittencer, som sedan kunna bijläggas mit bref til Hans Exc. prem. Ministern. Utläggningarne kan du wäl gå in i, så wida de af Cronan restitueras. Skicka ock mig en afskrift af räkningarne. Den med blyertspenna skrifna förteckningen har jag swårt at läsa.

En stor fägnad är det mig, at åter hafwa wunnit seger mot min ledsamma contrapart, och oändelig tacksäjelse är jag dem skyldig, som til et så rättwist slut bijdragit. Norenska saken ligger mig mycket om hiertat; men jag twiflar, om den nu mera här kan hielpas. Man åberopar sig försutne fatalier, at intet original och wederbörligit testamente i den delen blifwit optedt etc. Slutet torde blifwa, at Cancelleren måste hielpa saken til rätta.

Härhos följa i en sedel 3000. Dr. Kmt; med förbehåll, at därmed slippa alla requisitioner til nästa år denna tid, om man då lefwer. Penningar blifwa alt mer sällsynte. J proportion behöfwat hushållning och sparsamhet.

Mag. Ekorn, Rector wid Mariæ schola, har giordt mig några små tjänster, och jag önskade kunna wara honom til wiljes. Han har stark inwärtas kallelse at blifwa Kungl. HofPredikant. Den utwärtas wäntar han genom Bar. och B. Taubes bijstånd, som ock skall hafwa låfwat honom sin intercession. Bed honom på dina och mina wägnar därom, och at han söker därutinnan hielpa honom. Ekorn lærer strax i detta ärendet besöka dig.

Dit just nu ankomna bref gläder mig därmed, at jag med nästa post får wänta expedition från Häfrätten. J Americanska och Londonska Prästesakerne häppas jag ock innan kårt utslag.

Så wäl Holmbergs som Bokbindarens räkningar skickar jag härhos tillbaka, som torde kunna blifwa til sin ändamål valable och brukelige, om du låter hwardera med egen hand undertekna, at räkningen är för och betalningen af mig. Så måste wäl ock de öfrige, hos hwilka man något hijthörande handlat, giöra. Haf omak härmed så snart du hinner.

Meningen med Laih:s bref, som ock tillbaka går, måste wara, at begära recommendation hos och af den omnämnde mannen. Laih:r är en skickelig, slug och drifwande man. Men i denna saken lærer du hafwa betänkande wid at blanda dig. Först denna förmiddag återkom Fohrmannen. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 15. Mars 85.

C. F. Mennander.

765.

Min Käre Son.

Det rättwisa utslaget jag åter fått i Kungl. Håfrätten emot Rudbeckens obilliga försök har mycket fagnat mig, och fordrar tacksäjelse för den waksamhet du därwid användt. De utlagde 9. Rdr. följa härjämte.

När wi härnäst råkas, hoppas jag, at vår åter opkomna oeconomiska twist skall kunna med mindre omgånger bijläggas, än dem Rudbecken förorsakar mig.

Jag ber om hälsning til wederbörande, och förbl:r trogen fader,

Ups. d. 18. Martii, 85.

C. F. Mennander.

766.

Min Käre Son.

Jag har icke eller nu något, som härifrån skulle förtjäna berättas. En tid har jag warit opasslig, och måst, så långt möjeligit warit, hålla mig inne. Norenska saken har jag likwäl sökt giöra mig underrättad om, och skall åtminstone låta weta, när den härifrån afgår.

Nu lærer jag kunna, om du så tycker tid wara, skrifwa til prem. Ministern, at böckerne til Paris äro färdiga, då du kunde bijlägga förteckningen på dem. Men bör man tillika opwakta Hans Maij:t med bref därom. Gif mig råd härj. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 22. Mars, 85.

C. F. Mennander.

767.

Min Käre Son.

För de twänne små piecer, som Proberaren Geyer hade med sig, tackar jag mycket. La vie privié etc. har jag förut; men denna, fast än under samma titel på Tyska, är en helt annan bok, och

mera Voltaires lefwernes beskrifning; har ock alla tekn därtil, at den af honom sielf är författad.

Det skulle giöra mig ondt, om Mathesius wid afskeds tagandet icke blefwe på något sätt soulagerad; åtminstone med någon carac-ter, som icke graverar StatsContoiret.

Sök ock befrämja de Americanska sakerne til slut, at den hem-längtande Prästmannen måtte i tid få weta sit öde, om han får komma tillbaka, eller längre skall bli där ute.

Mot slutet af weckan reser Geyer tillbaka. Kom med expedi-tionen i fickan. Som redan i Cronans tjänst stadd äger han wäl icke full rättighet til något stipendium; men af wördnad för Hans Exc. och Collegium och anseende til hans almänt kända synnerliga skickelighet har Rector Magnificus och jag bewiljat honom sin begäran.

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 29. Martii, 85.

C. F. Mennander.

768.

Min Käre Son.

Härhos följer nu brefwet til Hans Exc. Gref Creutz om böckerne, jämte en copia däraf. War så god, och aflewerera det sielf, och bijlägg då förteckning på alt det som til Amb. Capellet är destinerat. En dylijk förteckning, men med verificerade prijser, wäntar jag hijt, och så stäld, at däruppå utläggningarne kunna af Stats-Contoiret återfås, som jag skall quitterad til dig öfwersända, at uttaga penningarna. Jag wet icke, om det skall wara nödigt, at beswära Hans Maj:t Sielf med berättelse om befallningens wärk-ställighet; utan tyckes mig wara nog, om du anmodar Gr. Creutz, at wid tilfälle därom förmäla.

Understöd til sin Bergsmans resa i sommar är Proberaren Geyer bewiljat, och swar därom afgångit så wäl til BergsCollegium, som enskilt af mig til Hans Ex. Gr. Bielke.

Resanden, som tagit med sig de trykta skriffterne, har ännu icke infunnit sig. Däribland torde wara de felande arken af Scheridans Geschichte. Ellies tillät mig at få påminna om denna defecten. Jämwal om de twänne Lemo stycken. Stora mästare kasta med tiden sina Finska bönhaserier i sopwrån. Men jag sätter wärde

på alt det, som påminner lefnaden på den orten. Prof. Solander är ganska illa siuk, och säges wara utom hopp af restitution.

Americanska och Londonska sakerne recommenderas ytterligare til waksam och wärkande åtanka. Laga för alting så, at den usla Mathesius icke blir för mycket lidande. Icke är han wällande til sit obestånd. Kl. är rätt nu siu, och än är ingen post kommen. Har den något med sig, som fordrar swar, måste det hwila til nästa påstdag. Förbl:r en trogen fader,

Upsala, d. 1. Apr. 85.

C. F. Mennander.

Cop.¹

Hans Exc. Gr. Creutz.

Hans Kl. Mt. har under d. 15. 8br. förledit år behagat i nåde befalla mig, i anseende til den wård öfwer Swenske församlingar utom Riket mig blifwit anförtrodd, at förse Kl. Ambassade Capellet i Paris med de hufwudBöcker, som innehålla Swenska Evangelsk Lutherska Församlingens grundsatser, och de den samma wedertagna kyrk.ceremonier, såsom Upsala Mötets beslut, Swenska kyrkolagen och Ritualen, Wilskmans Ecclesiastique wärk, m.m. Dessa äro nu samlade och inbundne. Jag wägar ödmiukast anhålla, at få låta dem, effter medföljande opsats,² til Ed.Exc:e aflämnas; då Ed.Ex. torde tackas gifwa därom befalning, at de wid någon siölägenhet til sin destination afskickas. Med oaf. etc.

C. F. M.

769.

Min Käre Son.

Effter begäran återföljer härhos den med blyertspenna skrefna Bokförtekningen. War så god, och lät skrifwa den ren, och tillägg, om några flera sedan tilkommit, samt utsätt prisen, och lät wederbörande bokhandlare den quittera. När jag får den hijt, skall den underskrifwen och quitterad återsändas, på samma sätt, som nu sker med Statländers räkning. Och så lærer det wara bestält med den saken, så långt på oss ankommer.

Solanders död har satt våra Jurister i rörelse. Lönen hörer wäl nuw. Rector Hernbergh effter des fullmagt til; men om effter honom, Solander näml., förslag skall uprättas, kommer an på

¹ *Koko kirje kirjoitettu K. F. Mennanderin käsialalla. Päiväys puuttuu. Liitteenä 1. IV. 1785 p:tyyn kirjeeseen. — Hela brevet skrivet med K. F. Mennanders handstil. Datum saknas; bilaga till brevet av den 1 apr. 1785.*

² *Tällä kohdalla reunassa: N B. — Här i marginalen: N B.*

Illustrissimus. Flygare är redan i Stockholm, och Lundström kommer i dessa dagar dijt. Bägge hälsa de på dig, och begära samt förtjäna din assistence. Mot slutet af weckan skall jag skrifwa widlöfftigare. Jag har åter haft anstöt af gikt i armen; men hoppas at den går öfwer.

Förbl:r din trogne fader,

Ups. d. 5. Apr. 85.

C. F. Mennander.

770.

Min Käre Son.

Juris Adjuncten Lundström, som har detta bref med sig, är en snäll karl både in theoria och praxi; har ock giordt mig godt bijstånd i mina oförskylda processer. Han reser nu til Stockholm, at bewaka sin fördel wid den existerande öppningen genom Solanders bortgång. Det tyckes wara utom twifwelsmål, at han då Prof. Hernberg, enligt sin fullmakt, tilträder prof. lönen, Lundström bör få effter honom ordin. Adjuncts lönen, som han härtils måst sakna. Men på Cancelleren kommer det an, om professionen bör anses som vacant, och förslag dertil oprättas, på hwilket han då effter alt utseende han däruppå får (*sic!*) rum. In summa: tala med Canc:n om honom, jämwäl å mina wägnar, til det bästa, och war honom, i alt hwad du kan, behielpelig. Vale! Pater tuus,

Ups. d. 8. Apr. 85.

C. F. Mennander.

771.

Min Käre Son.

Jag önskar hälsa och munterhet under nu påstående dryga arbete! Min gikt plågar mig ännu, men håller sig mästandels i handlofwen; och torde, om den Högste snart gifwer oss värma, kunna öfwerwinnas. Ellies befarar man, at den stiger högre opp. Tack för löfftet om sorgfälligt besörjande om de af mig recommenderade mål, och för all ting laga så, at Mathesius får wid afskedstagandet något nådetecken. Jag tycker, at han det förtjänt. Gud wälsigne dig och de dina! Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 12. Apr. 85.

C. F. Mennander.

772.

Min Käre Son.

Denna tiden har varit och är ännu rätt ledsam genom mehnföre och ijsläsning, som gör, at man knapt kan komma ut ur porten. Doch hoppas man, at häruppå nu snart blir slut, och at wåhren åter förfriskar kropp och sinne. Min gikt, som denna gången hållit sig i högra handen, tyckes redan blifwa lindrigare.

Wist är Påfwens bref rätt besynnerligt och gratieust; men hans föräringar kunna icke skattas wara synnerligen magnifique. Continuationen af Bullorne blir wäl det bästa. Hwad utwäg tänker du taga med dem? Åtminstone måste du sielf utgifwa på dem en förteckning. Förlåt mig, om jag åter påminner om Americ. och Londonska sakerne. Et rykte löper, at H:s Maj:it i wåhr reser til Finland eller Säkne. Wäl wore, om dessa mål förut expedierades. Förbl:r trogen fader,

C. F. Mennander.

(Ilman kirjeenkirjoittajan päiväystä. Fredenheim jälkeenpäin lisännyt: — Utan något av brevskrivaren antecknat datum. Fredenheim tillagt: Upsala mellan den 12 och 22 Apr. 1785.)

In margine: P. S. Det lärer icke blifwa nödigt, at inställa sig wid Capitlet. Åtminstone lärer man i den händelsen få därom befallning. Min hälsa skulle knapt rå därmed.

773.

Min Käre Son.

Om det härrörer af systornas myckenhet, men icke af någon tillstött opasslighet, at jag åter med denna post icke fått något bref, gifwer jag mig ändå någorlunda till freds. Min hälsa är rätt kraslig, och det står i Guds hand, om den, då wärman infaller och man kan röra sig samt bruka watndrickning, står något at hielpas. Mag. Wendgren will nu skiljas wid mig, och därtill samtycker jag gierna. Får se, hwarifrån en ärlig och pålitelig man fås i ställe; ty en sådan blir mig, ju längre det lider, ju outhärligare.

Jbland de mål, hwilka jag genom din åtgärd wäntar blifwa snart och wäl afgiorde, är ock CapellBöckernas afsändande til Paris. Jag hoppas, at anstalt därtill redan är fögad (*sic!*). Och när jag får

förteckningen på hela utgifften, skall jag underskrifwa anwising til Stats Contoiret. Härifrån är intet nytt, utan jag förbl:r på gammalt wijs din trogne fader,

Ups. d. 22. Apr. 85.

C. F. Mennander.

774.

Min Käre Son.

At du mår wäl, och förmår arbeta, är mig hiertel. kärt. Jämwäl i sin mån fägnar det mig, at böckerne riktigt afgå til Paris, och at man har hopp om snart och godt slut i Mathesianska saken. Ach! om ock den Americanska hunne afgiöras!

Det enda lappris nya jag har härifrån at berätta, är, at en ung Steinius, som warit til siös, stryker här om i alla hus och tigger. Och som han tillika skryter af swägerlaget med oss, är den gossens comportement rätt förtreteligit. Jag har gifwit honom något, med alfwarsam tillsäjelse, at packa sig hädan. Hälsa alla. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 26. Apr. 85.

C. F. Mennander.

775.

Min Käre Son.

At du icke fick af mig med sidsta post något bref, härrörde wäl af indisposition; men förnämligast däraf, at jag icke hade något at skrifwa om. Och nästan så är det jämwäl nu. Doch kan det förtjäna berättas, at Mag. Wendgrén nu snart skiljes wid mit hus. Köpt sig egen gård, inrättar hushålning och förmodel. giffter sig. Denna förändring har jämwäl för mig bekymmer med sig, ty det blir swårt at finna en man, som har de här erforderliga egenskaper, at han neml. är god och opbyggelig Präst, angenäm och redelig omgänges man, drifwande och förståndig hushållare, m.m. Hade han ock hälfften af nödig skickelighet, wore jag ändå nögd.

Jag wet icke, i hwad tilstånd Borgström lämnat sit bo. Sönerne berätta, at de långt innan hans död skrifwit hem effter penningar, med hwilka de wärkel. förnufftigt och sparsamt hushålla, och jämwäl sedan om det samma trägit påminnt sina anhöriga och medarfwa; men härintill icke fått något swar. De skulle således lidit nöd, om jag icke gripit dem under armarne. Hela deras wälfärd kan bero däruppå, då den ene täncker ännu denna termin magistrera, och den andra, som tänker blifwa medicus, disputera. Men jag håpas, at huset är säkert.

Med denna post hade jag bref af H. Exc. Gr. Creutz, hwari Han låfwar draga försorg med det första om böckernas öfwersändande til Paris. Tack för god anstalt härom, och för de meddelte Nova Vaticana. Lät mig ock snart få tacka för Americanska och Londonska affairernes goda slut. Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 3. Maji, 85.

C. F. Mennander.

776.

Min Käre Son.

At du och de dina må wäl, är mig alltid den gladaste tidning, hwarom jag aldrig för offta kan blifwa underrättad. Men därom läser jag knapt kunna giöra mig hopp, at J til Pingesthelgen hälsen på mig. Ännu i dag war marken här nästan hwit af hagel.

Giör alt hwad du kan ytterligare til de utrikes målens föredragande och afgiörande, uti hwilka jag har en liten del. Tack för de skriffter jag får wänta med Kl. Secr. Paykull. Tåget öfwer Bälten har jag redan läst. Förbl:r M. K. Sons trogne fader,

Ups. d. 10. Maji, 85.

C. F. Mennander.

777.

Min Käre Son.

Twå poster hafwa ankommit utan bref. Ännu ställer jag saken på dina trägna syslors räkning, och förmodar, at opasslighet ingen del har i detta uppskofwet, som jag wäntar wid nästa tilfälle blifwa ersatt.

Jmellertid, som nu två låfdagar infalla, så har jag ock par mål at beswära med. Jag tror mig hafwa berättat, at Rudbecken giordt prætion på Watndraget i Fiby, och welat sig det tilwälla, änskönt där är en under ABstolen af ålder skattlagd Watnqwarn. Jag har replicerat på hans inlaga hos Landshöfdingen. Min skriffit är honom communicerad; men han dröjer nog länge med sit utlåtande. Nu har man fallit på den tanken, at han imellertid torde gå til Hans Majj:t med anhållan om förklaring på des resolution, om icke Watndraget bör jämwäl tilhöra honom och således, mig ohörd, söka förkärta processen oss emellan. Saken, hwarom jag högel. ber, är, at du effter wanligheten wille wara waksam och så begå, at, i fall något sådant wore på bahnen, jag, innan någon hand widlägges, måtte få del däraf, och att all surprise förekommes.

Det andra jag ber om, är, at du ytterligare använder alla dina bona officia hos B. B. Taube för Rectorn Ekorn, at han kunde blifwa HåfPredikant. Han är en förtjänt och skickelig man.

Mathesius, Loefvenius och Americanska Församlingar äro förut wäl kände och noggsamt recommenderade. Det skadar doch icke at med et ord nämna dem. Gud ware med dig och de dina! Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 13. Maji, 85.

C. F. Mennander.

P. S. Jag är ålagd, at nu strax begynna watndrickning. Här säjes, at Cancelleren kan innankårt hijtwäntas. Har sådant någon grund?

778.

Min Käre Son.

Osäjeligen kärt är det mig, at du under mångfaldiga arbeten fått äga hälsan, och at hela dit Hus mår wäl. Fägnesamt är ock det, at Mathesiuska och Loeveniuska saken kommit til så godt slut, som man kunnat förmoda. Det hafwa de at tacka din activitet före. Om den förra har jag på lång tid ingen kunskap haft; och nyl. spargerades, at han blifwit död, som likwäl icke sedermera blifwit bekräfftat. Americanerne kunna wäl wänta til Hans M:ts återkomst.

Hultgrén är det likwäl ynka med, som så innerl:n längtar til Fäderneslandet. Men Scarin måste wara en underlig menniska, som så försummar sin skyldighet och egit bästa. Jag skall med första skrifwa honom til.

J mårgon parenterar Prof. Fant på Jämtlands Nations wägnar öfwer vår sagnade Wargentin. Wid midsommars tiden bli promotioner i Medicinska och Philosophiska faculteterne, då wi hoppas få besök af vår Cancellor och andra Främmande från Stockholm. Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 24. Maji, 85.

C. F. Mennander.

779.

Min Käre Son.

Bar. Taubes död har mycket rördt mig, och opwäkt i mit sinne opbyggeliga reflexioner öfwer den Högstes hushållning med men-

niskors barn. Bönedagen predikade jag i Bälinge; men märker, at kroppens och sinnets kraffter nu mera icke offta stå ut med den öfningen. J går begynte jag med watndrickning; men måste förmodel. snart, i synnerhet för den ännu fortfarande kalla luftens skull, därmed afstadna, til des man får i år påfyllt watn inn.

Nu är waksamhet mot Rudbecken ganska nödig. Nyl. lade han inn hos Landshöfdingen om inrymmande af watndraget i Fiby. Då den inlagen communicerades mig, wjstes på min sida, at qwarnen däri är skattlagd, ämbetet på lön anslagen, och har ingen connexion med bytet, som icke eller watndraget i Kungl. Resolutionen nämnes. Watnet är ock knapt tillräckeligit, at wissa tider på året drifwa qwarnen, och tål icke delas til andra wärck. Däruppå förwijste Landshöfdingen saken till Tinget. Rudbecken, så snart han det förnam, berättes hafwa rest til Stockholm utan twifwel, at få någon favorabel förklaring på Hans Majj:ts utslag. Dijt skall ock hans Son, som ellies denna tiden residerat på Fabriquen, hafwa nu förfogat sig. Sök mota detta oroliga folckets anläggningar. Framhärdar en trogen fader,

Ups. d. 31. Maji, 85.

C. F. Mennander.

780.

Min Käre Son.

Jag ärnade just nu med denna påsten biuda dig och Familien hijt, på en medicinsk promotion d. 14. hujus, och en philosophisk d:o d. 17. Rectorats ombytet s. 20., samt Prästeordination d. 19. Men nu förmärker jag, at du tänkt företaga en resa i helt annat wäderstrek, som kan wara angenäm nog, och jag önskar blifwa til alla delar lyckelig! Jag ber om min hälsning til alla bekanta på den orten.

Men för all ting måste et ärende beställas i Stockholm, innan afresan sker därifrån, och så tidigt, at swar kan wara här nästa post.

Cancelleren Gr. Creutztes bref, at å hans wägnar gifwa Philosophiska Faculteten venia promovendi Magistris, fick jag nu men Hans Exz:e utlåter sig icke angående Medicinska promotionen, som likwäl förr än den andra, eller nästa tisdag, kommer at gå

för sig, och hwartil et dylijkt bref til mig, at företräda Cancellereus ställe, nödwändigd fordras.

Laga nu så, at jag får det med näst hijtförwäntade post. Detta är så angelägit, at den promotionen ellies kommer at studsa, Noreen borde opåmint komma sådant ihog. Hans Exc. har mycket annat och wigtigare saker at täncka på.

Nu är jag i dagelig strid med Rudbeckarne, dels hos Landshöfdingen, dels i Häradsrätten, dels ock hos Landtmäteriet. Gud låte den saken komma til någorlunda billigt slut. Jag ledsnar hiertel. wid det myckna tracasseriet. En tämmel. pålitelig fullmägtig tycker jag mig äga. J går slöts yttra linien omkring hela egendomen. Hälsa hiertel. Syster och de Små. Ännu wäntar jag et bref innan affärden sker. Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Upsala, d. 7. Jun. 1785.

C. F. Mennander.

781.

Min Käre Son.

Jag är dig mycket förbunden, som hwarje påst gifwit mig underättelse om din Finska resa. Men wet icke, hwad du tycker därom, at jag hela denna tiden icke infunnit mig med något bref. Wärligen har jag hafft mycket at sysla, samt dessemellan warit opasslig, matt och ledsen.

Hijt tils war jag kommen, i et bref, som jag tänckte lägga i förwäg mot dig i Stockholm. Men i det samma medförer påsten slutet af dit Finska diario, och tillika glad kunskap om lyckelig hemkomst. Gudi låf! Resan har gått rätt geschwindt och nöisamt.

Nu komma wi åter til våra affairer. Hielp Americanska sakerna til slut. J synnerhet den fattiga hemlängtande Prästmännens. Kan man nu genom Cancel. Collegii påst få bref til Philadelphia? Jag må tro, at Scarin redan är förrest til Constantinopel?

Gud wälsigne dig och din wårdnad!

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 5. Julii, 85.

C. F. Mennander.

782.

Min Käre Son.

Wi hafwa först i denna wecka, hindrade af hwarjehanda, begynt vår Bibelsession för detta året. Flere äro wi nu icke, än Aurivillius,

Floderus och jag, samt vår Secreterare, Lect. Eberhardt från Stockholm. Döden har bort plåckat de fläste, och de fåå ännu lefwande hafwa förfall, och kunna icke här infinna sig. När detta arbetet effter någre weckor sluter sig, får jag omsider tänka på watndrickning. Det blir nog sent på året, och imellertid plågas jag af bröstwärk, catharhe, lomhördhet, samt den oöfwerwinnerliga obstructionen.

Qwarnbärg saken tyckes nu taga en ny och oförmodad wändning, som i fall oprichtigt handlas, kan befrämja et slut, hwarwid Biskopsstolen blir skadelös. Sedan charta öfwer hela egendomen blifwit oprättad, woro i förra weckan domaren och wederbörande Skattlägnings menn tilhopa, at förrätta Skattläggning til utbytet mellan Qwarnbärg och Agerstad. Men som chartan ännu icke är lagligen stadfäst, kunde denna förrättning icke gå för sig. Men Rudbecken inkom då med et anbud, at gifwa bägge hemmanen i Agerstad mot Qwarnberg, och de ägor, som det i proposition mot de öfriga hemmanen kan tilfalla, samt wattudraget och qwarnen, som Biskopsstolen tilhört och äro därunder skattlagde. Detta tilbud är nu utstält til mit och Domkapitlets utlåtande, som innan kårt skall falla.

Af Opf. Sällsk. Tidningar har jag til och med N. 34, af Hist. Bibl:s 5:te del N. 19. Det följande, jämte annat smått nytt, wäntas wid första tilfälle. Förbl:r trogen fader,

Upsala, d. 8. Jul. 85.

C. F. Mennander.

Närlagde ansökning i Höglofl. Kungl. HåfRätten ber jag högel. at du låter inlefwera i morgon innan kl. 12. eller aldrasidst innan måndags middagen, och sedan uttager samt mig tilsänder communications resolutionen. Om den nu förewarande föreningen går i land, hoppas jag, at vidare omgång härutinnan icke behöfwes. Men min fullmäktig har ansedt denna prévoyance nödig, at reservera sina rättigheter, i fall fredlig composition skulle misslyckas.

In margine: J dessa dagar flyttar Mag. Wengrén från mig, och en ung Prästman Rehmark, är redan kommen i stället.

783.

Min Käre Son.

Tack för beswäret med beswärens inlämnande i Kungl. HåfRätten. När saken warit före, och remitterats til communication med wede-

börande och förklaring, så tag den ut och skicka til mig, då jag effter omständigheterna kan förhålla mig därmed.

Wi hålla flitigt och dagel. uppå med Bibelarbetet; doch lærer det ännu räcka någon tid, så at jag sednare än någonsin tilförene kan komma til min watndrickning. Jag röner redan mycken olägenhet däraf, dels genom nya krämpors yppande, dels ock genom de gamlas tiltagande.

Här är nog ledsamt, ty alla nyttja sommarferierne på landet. Skulle dina omständigheter tillåta, at på kårt tid rycka hijt, wore du ganska välkommen.

Åbo Biskopsgårds wackra och sunda belägenhet förlorar mycket, om åkern förwandlas i Begravnings plats. Den blir då ohngefär sådan, som dennes är, hwilken ligger emellan två kyrkogårdar, domkyrkans och Borde (*sic!*) församlingens. Bälunge kyrka utwidgas nu som bäst med kors på bägge sidor, men jag hinner håller icke se effter arbetet. Mina twänne Finska vüer ber jag måtte snart komma tillbaka. Hörer man icke något från Neapol. Biskopen? Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 12. Julii, 85.

C. F. Mennander.

784.

Min Käre Son.

Jag håppas, at BibelCommissions arbetet slutes med denna wecka; så at jag i den tilkommande blifwer något ledigare, at begynna brunscuren, som är mig ganska angelägen; men olyckligtwis är ännu icke Watn hijtkommit. Icke eller ser jag mig kunna wänta den fägna- den, at få dig och din K. Familie hijt.

Härhos följa tusende Dr. K:mt. Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 19. Julii, 85.

C. F. Mennander.

785.

Min Käre Son.

För några weckor sedan behagade Hans Kl. Maij:t förklara Sin nådiga önskan, at Prästmannen på Lofö Gustav Eric Bodman måtte opföras på förslag til Färentuna och Hilleshögs Sacellanie. Det är nu skedt, och står han effter förtjänst i första rummet. Jag har trodt mig skyldig, at i underdånighet gifwa utslaget wid handet (*sic!*).

Det har skedd i närlagde bref, som jag ber du wille wid tillfälle insinuera.

Med Scarin är det bäst, at han af dig eller någon annan i Cancelliet får efftertryckelig befallning om sina skyldigheter. Förbl:r M. K. Sons trogne fader,

Ups. d. 22. Julii, 85.

C. F. Mennander.

786.

Min Käre Son.

Giör alt som möjligt är, at få slut på de Americ. sakerne, i synnerhet rappell för Hultgrén. Jag blyges, när det gått så långt ut, at skrifwa dem til. Måste doch innankårt giöra det. Under rättelsen om Brascki(?) är ganska curieux. Några anecdoter om den Familien har jag icke.

Aflewederade du sielf det sidsta brefwet til Konungen? Tack för bewakandet i Häfrätten. Jag håller på med watndrickande, som icke synnerligen artar sig.

Önskar alt godt, och förbl:r trogen fader,

Ups. d. 29. Jul. 85.

C. F. Mennander.

787.

Min Käre Son.

At enthera dagen slut ankommer i Americanska Prästesaken, fagnar mig mer, än jag lätteligen kan utsäja. Mig sker ock en synnerlig wänskap, om jag får påögna RR. Committerades öfwer Statswärdet underd. bref om dessa syslor af d. 13 Febr. 1775. och Wiksells til Cancelliet ingifna berättelse om Församlingarna därstädes, såsom hwilka documenter jag icke härtils hört omtalas, mindre sedt.

Wäl är ock det, at Scarin kommit til rätta. Han må wäl aldrig resa af, utan at förut wara ordinerad. Jag skref honom därom til, och samtyckte, at det til kåstnadens besparing kunde ske i Lund.

Finnes Celsii kyrkohistorie i Stockholm, så skicka mig et exemplar. Nu med Påsten fick jag närlagde bref och documenter från Öfwersten Jegerhielm. Hwarken känner jag tillräckeligen saken, eller wet, hwilcka nu sitta öfwer Justitie ärender; kan altså därwid icke något giöra. Men för dig, som ock älskar fattiga slättingar,

faller det lätt, at bijbehålla Askelins erhållna rätt. Målet synes ock mig så besynnerligt, at hans Contraparter icke lära kunna undgå nepst. Jmellertid recommenderar jag saken til ömt bewakande.

När Rudbeckska målet förewarit i Håfrätten, får jag det wäl til communicerande med honom. Watndrickningen gör mig matt och confus. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 9. Aug. 85.

C. F. Mennander.

Tils i mårgon middag äro Landshöfd:n, jag och flere budne til middag hos Cam.R. af Wetterstedts på Kungshamn. Men när han i går skulle resa ur staden, stielper wagnen, och han, samt des Son, som sutit däri med honom, stöta sig nog illa, doch, som Prof. Acrell försäkrat mig, utan något benbrätt och befarade wådeliga påföljder. Doch är det owist, om han i mårgon kan se främmande hos sig.

788.

Min Käre Son.

De omständigheter, som det nu återgående brefwet omnämner, har jag nog brydt min hierna med; men är än i denna stunden owiss, hwad utwäg kan wara den bästa. Min tanka är ock onödig, sedan saken tyckes hafwa förwandlat sig mer i politisk än theologisk.

Wist är det, at effter vårt Presterskaps berättelse wåra Americaner til största delen förgätit Fäderneslandet och dess språk, samt föga sätta värde på den förmonen, at få med publici kostnad Präster härifrån. Men så torde ändå inrätningens bijbehållande hafwa åtskilligt skäl för sig, emedan Prästerne til sin subsistance hafwa nästan allestädes kyrkoägor, och de fläste församlingarne jämwäl låfwat contribuera til Prästens dijtresa. In summa: jag wet icke, hwilketthera bättre wore. Et oförgripeligit förslag faller mig inn: at alt det öfriga kunde få förblifwa tils widare som det är, och allenast Hultgrén nu får dimission at komma hem. Då kunde tiden wisa, huru församlingarne äro sinnade.

Jag är helt confus under en twär watndrickning och andra krämopor. Tack för löfftet om communicationen från Håfrätten. A Dieu! — trogen fader,

Ups. d. 12. Aug. 85.

C. F. Mennander.

789.

Min Käre Son.

Tack och ära för communications resolutionen från Håfrätten. Nu gäller det, at låta söka opp Rudbecken, som icke är så lätt sysla. Spöringska skriffterne äro tokroliga nog. Den sal. Mannen brukade roa sig med sådane imitationer af de gamla Literæ obscurorum virorum. Han hade en wacker samling af det slaget, den ock jag något ökte; men mat (*sic!*) wet icke, hwart den wid des dödsfall tagit vägen.

Ännu återstår för mig at tacka för den Portugiska penningen. Mycket sämre medailleurer äga de än wi. Men om Gr. Ehrenswärd råkas, så påminn honom om jettonen öfwer Trolle, den han låfwade mig.

Oändeligen kärt wore det mig, at se dig och din hustru ju för des helre här, och så länge som möjligt är. Det wore et härligt recept mot ensligheten, som ibland, då ögonen icke stå bij wid läsning och skrifning, gör tiden nog ledsam. Då kunde den Cagliarska boken wigast följa med, och jämwäl den Turinska. De Finska Landskaps väerne icke til förglömmande.

Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 16. Aug. 85.

C. F. Mennander.

J går dog DomPr. dotter Probstinnan Arenia i Funnbo. Och sorgen hos Gubben är wäl så stor, som glädjen war öfwer Nordstiernan. Menniskan är doch et swagt Creatur!

790.

Min Käre Son.

Såsom krafftig påminnelse, at hielpa fattiga och enfaldiga anhöriga, skickar jag härhos et i dag ankommit bref från Askelins hustru. Då jag icke kan göra det minsta til deras tjänst, hwilar deras och mit hopp på dit sorgfälliga bewakande. Saken synes ganska rättwis, och contrapartens näswisheit förtjänar näpst.

Jag wäntar högel:n slut i Americanska Prästesakerne, och förbl:r Min Käre Sons trogne fader,

Ups. d. 19. Aug. 85.

C. F. Mennander.

Tag med dig, när du kommer hijt, som jag håppas snart sker, det på Wet. Academien nyl:n hålna åminnelse Talet öf:r RR. Rudenschöld.

791.

Min Käre Son.

Med mycken tacksäjelse för den uplysningen följer conceptet om Americana Præstesakerne härhos tillbaka. Jag hoppas, at du ofördröjigen præsenterar det til underskrift, så at det kan expedieras. Jag wet icke, om det är en liten contradiction eller misskrifning, at Hultgrén lofwat allenast 100. Rdr. i pension; men Giselius och Collin, när dem behagar hemkomma, hwardera 133. Rd:rs 16 ss. Eller kanske denna skilnaden härrör däraf, at dessa hafft Probstecaracteur (*sic!*), och längre tid däruti tjänt.

Nog ser jag, at i fall församlingarne framdeles requirera Präster härifrån, Ärkebiskoparne swårligen få någon som will resa dijt. Härtil har det icke warit lätt, at få skickeliga ämnen til denna mission; men häreffter, då de icke få hemifrån något understöd, eller wid återkomsten äga försäkran om befordran här hemma, lär swårigheten än mer ökas.

För Guds skull skaffa nu denna saken til skyndsamt,¹ at jag ju förr des helre måtte kunna gifwa wederbörande den underrättelsen de betarfwa och länge wäntat uppå, och i synnerhet Hulgrén (*sic!*) kunna anträda hemresan.

Med sidsta post hade jag den glada underrättelsen från Sköfde at pastor Mathesius begynner komma sig före til sinne och kropp, så at man begynner giöra sig hopp om hans någorlunda restitution. Et wäl sammanhängande bref har jag redan hafft af honom. Dig och dina anförtror i Guds nådiga wård, och förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 26. Aug. 85.

C. F. Mennander.

792.

Min Käre Son.

Den Italienska Boken, som jag fått ifrån en aldeles okänd gifware, och målningen öfwer Pargas Prästegård, har jag fått genom Gen-Directeurs dräng; men honom sielf har jag icke hafft den lyckan at träffa; ty både wid fram- och återfärd dröjdes han ganska kårt i staden. Jag hade således ei tilfälle, at wid det tillfället återsända de mig communicerade papperen; och som jag icke eller wet någon, som nu snart reser til Stockholm, tager jag wid rådet, at härhos

¹ Sana poissa. — Ett ord bortlämnat.

skicka så wäl de sidst ankomna som de äldre Spöringiana bijlagda med posten.

Men du lofwade mig ock en annan ny Italiensk bok, som torde komma wid nästa tilfälle, äfwen som ritningen öfwer Corois, så snart den där icke mera behöfwes. Doch längtar jag framför alt effter expeditionen i de Americanska affairerne.

Jag ärnar i Herrans namn nu snart sluta watndrickningen. Hwad gagn jag där af har wet jag icke; men olägenhet nog har jag där under haft under den swåra och bistra wäderleken. Förbl:r
Min K. Sons trogne fader,

Ups. d. 2. 7bris, 85.

C. F. Mennander.

793.

Min Käre Son.

Med glädje återgår härjämte conceptet i Americanska Prästesaken; ty sielfwa höga originalet ankom jämwäl med denna post. Jag skall således se til, at med nästa torsdags post expeditionen til Philadelphia kan komma dig tilhanda, at warda genom din benägna omsorg dijt befrämjade. Jag hoppas, at duplicat nu mera icke behöfwes, utan at framkomsten är säker.

Naturl. längtar jag effter de Italienska saker du åt mig destinerat, och som äro redan lyckel:n dijt ankomna. Men låter wår Biskop i Neapel icke det ringaste höra af sig. Jag begynner förtwifla om Er ankomst hijt denna höst. Förbl:r trogen fader,

Upsala, d. 6. 7bris, 85.

C. F. Mennander.

794.

Min Käre Son.

Här följer nu brefwet til America, om hwars skyndsamma och säkra fortskaffande jag på det högsta ber. Sättet kan wara något wanskeligigt; men du kan bäst finna det. Jag har stält untanskrifften til Hultgrén, som bor i Philadelphia. Men dijt måste det likwäl komma antingen genom Ambassadeuren i Paris, eller wår Consul in loco, eller på hwad sätt du utwäljer. Får medels personen weta at det är angelägit, lärer bästa omsorg användas.

Lät mig weta, hwad utwäg som tages. Vale!

(Ilman allekirjoitusta ja kirjeenkirjoittajan merkitsemää päivystä. Fredenheim lisännyt: — Utan underskrift och av brevskrivaren antecknat datum. Fredenheim tillagt: Upsala, den 9. Sept. 1785).

795.

Min Käre Son.

Den utwäg du funnit och utwaldt at få brefwet fram til Philadelphia, synes wara bland de säkraste. Gud gifwe, at det komme snart dijt fram! J dag hijtkom Skepparen Holström med Jesuiter Generalerne, och Magnans bok om Frälsarens födelseår. Denne har jag begynt bladra uti, och finner hos honom mycken lecture, men tillika et hos flere denna tidens Italienare nog brukeligt fel, at utdäna sina afhandlingar genom litet eller intet til hufwudändamålet hörande sakers anförande, och på det sättet uttrötta läsaren. Jmellertid är jag för denna præsenten mycket förbunden, och skall med lijka tacksamhet emottaga, hwad til mit Bibliotheks och Samlingars förökande framdeles kan ankomma. Men icke åstundar jag, at Italien skall i den wägen mycket profitera.

Så snart säden hinner inbergas, införas och malas, skola några tunnor blifwa afskickade. Men täncken J då aldrig komma hijt, at äta salt och bröd med mig?

Förbl:r Min K. Sons trogne fader,

Ups.¹

C. F. Mennander.

796.

Min Käre Son.

Jag har hos Lüdeke subscriberat på hans *Schwedische Gelehrsamkeits Archiv*, hwars tredie del nu är utgifwen, och hos honom finnes. Skicka närlagda 12. Dr. K:mt dijt, som är priset, och på mina wägnar begär et exemplar. Det kunde hijtsändas med Mag. Wikman, som nu är där, och låfwat opwakta dig, innan han hijt-reser. Med honom kunde *Upf. Sällskapets Tidningar* etc. få följa. Säg honom tillika, at det nu är onödigt ophandla för mig parentationen öfwer RR. Rudensköld, sedan du försedt mig därmed. Borgströms bokräkning bijläggas.

Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 23. 7bris, 85.

C. F. Mennander.

¹ Päivämäärä puuttuu. Sidottu 9. IX. 1785 ja 23. IX. 1785 p:tyjen väliin. — Utan datum; inbundet mellan de 9. IX. 1785 och 23. IX. 1785 daterade breven.

797.

Min Käre Son.

Jag har försyn wid, at med mina bref beswära Hans Exc. Cancelleren, som är med wigtiga göremål altid öfwerhopad. Dig vågar jag wäl, som dagel. opwaktar honom, be, at du anmäler hos honom min intercession för Prof. Solanders dotter, det måtte henne nådär effter sin fader bewiljas, hwarutom tiggarestafwen tyckes henne förestå.

Romerska Gratulationen til Hans Maj:t som du förskaffat mig, väntar jag, om icke förr, så likwäl med Borgström. Jag har sedt 2:ne graverade portraiter öfwer Konungen nämnas, en i Rom, den andra i någon annan stad af Italien. Kunde man icke af dem få exemplar? Jämwäl af gamla berömda Romare, dem jag sätter större värde på, än hela suiten af Páfwar och jes. Generaler.

Nu snart en hel månad har jag mycket plågats af gikt i foten, som betar mig sömn, och är nog smärtande.

Rudbecken och jag äro nu på en compositions wäg, som ser nog möjelig ut, så framt därmed är alfware. Hälsa Hustru och Barn. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 30. 7bris, 85.

C. F. Mennander.

798.

Min Käre Son.

Redan för par veckor inlastades miölet hos en Skeppare, Stangenberg, om jag rätt minnes, som skulle strax lägga ut. Han passerar för en af de waksammaste, så at jag ei begriper, hwad som wällar honom dröismål. Nu wid pass måste han likwäl wara framme.

Borgström har riktigt aflewererat hwad han hade med sig. Firmräns (?) catalogue skall med första tilfälle återkomma. Collin hade jag bref af med sidsta post. Han har en tid legat illa siuk; men är nu så restituerad, at han i dessa dagar träder i brudsäng. Bruden är en Borgström. Rådmans dotter i Borgo. Han gör oss således den äran, at träda i aliance med oss. Michaelis dagen lystes första gången.

Min krämpa i foten har icke warit obetydelig. Öfwer en månad har den plågat mig med mycken wärk, och i synnerhet sömnlöshet om nätterne. Nu tyckes, Gudi låf! alt lindra sig. Tack för löfftet

om de sköna Estamperne. Encardreringen bör icke blifwa kåstbar, utan en snygg liten förgylld ram, såsom på mina förra.

Jag bör swara Prof. i Cagliari, Hyacinthus Hintz, som skickade mig de sidsta böckerne, och äfwen gifwa honom någon gengåfwa. Lät mig weta, om något tillfälle därtill blir med något skepp från Stockholm? De våra pläga ju där lasta salt.

Förbl:r med kärlig hälsning en trogen fader,

Ups. d. 14. 8bris 85.

C. F. Mennander.

In margine: Af Opfostrings Sällsk:s Tidningar har jag til och med N:o 54. Af Hist. Bibl:t 6:te del N:o 40. d. 22. Julii.

799. Min Käre Son.

Owanligt länge har jag nu wäntat på bref, så at jag begynt befara, at någon siuklighet skulle wara därtill wällande. Den nu ankomna skrifwelsen war altså dess kärkomnare.

Foten gör mig ännu mycken olägenhet, och i synnerhet betager mig rolig och wederqweckande sömn. Det ser ut, som gikten wille taga sig där et beständigt herberge.

Konungens utlätelser äro nådiga. I sinom tid följa wäl ock däruppå réelle förmåner.

Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 28. 8bris, 85.

C. F. Mennander.

Än är Borgström icke ankommen.

800. Min Käre Son.

Dina reflexioner öfwer RR. Gr. Creutzers hastiga affärd äro ganska riktiga. Hufwudsaken är, at Gud wärdes altid hålla oss beredde til den stora snart förestående förändringen. Som han war en af mine älste bekante, och jag kände hans rätt stora egenskaper, så är hans bortgång mig rätt saknadsfull, antingen jag anser Riket, Academien eller mig sielf.

Nu blir fråga: hwem wi skola få til Successor i Cancellariatet? Jag tycker mig märka, at några önskade strax skrida til wahl. Men ingenting är som brådskar, och saken fordrar, at man bör förut weta Hans M:ts tanka.

Sök skaffa mig med all försiktighet ju förr des helre därutinnan någon underrättelse. Den torde bäst kunna i förtroende inhämtas af StatsS. Schröderheim.

Wore jag så frisk, infunne jag mig sielf incognito på en dag i Stockholm. J mårgon skola wi samråda om Parentator. Men sal. Herrens lefnads omständigheter torde blifwa swåra at tillgå; så framt icke något dijt hörande finnes bland des papper.

Räkningen öfwer ÄrkeBiskoparnes ålder är curieus. Men de äro icke alla på långt när optagne, t. ex. de Engelske. Nästan i samma proportion förhåller sig longæviteteten här hemma, at jag neml. bland Prästerskapet i detta Stifft har wid pass 12., som äro äldre än jag.

Hwem tros blifwa Pastor i Storkyrkan? Äro några nya artiga böcker inkomne på boklådonne. Må wäl med hela omwårdnaden! Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 4. Nov. 85.

C. F. Mennander.

P. S. Miölsäckarne äro icke tilbakakomne, och Michel på sit rotwälska språk bulrar däröfwer, ty han säger sig behöfwa dem dagel. Om något fartyg är ännu där qwar, så skicka mig $\frac{1}{2}$ ankare rätt godt Portugis muscot, och lät mig tillika weta priset, som strax skall remitteras.

801.

Min Käre Son.

Tack för meddelande af så mångahanda nytt, som det nu ankomna brefwet innehåller. Men icke et ord står däri om det för mig nu som bäst angelägnaste målet, neml. när och huru wi skola ställa til med vårt Cancellers wal? Lät mig för alt som till är, med nästa måndags post få därom tilförlitelig kunskap: Om det skall opskiutas, eller huru man därutinnan bör sig förhålla. Af Schröderheim kan du få den säkraste noticen. Bed honom därom jämwäl på mina wagnar. Här äro quot capita tot sensus. Några synas åstunda at man förut skall förfråga sig, och åter anbiuda syslan åt Cronprn. Andra: at man strax skall slå til. En del tyckas råda, at man skall wänta til des Rådspromotion gått för sig, och man fått premier minister. Andre tro sig hafwa den uplysningen, at häreffter icke blifwer någon premier min. och Canc. Præsident på gamla foten.

Utom des lærer hwar och en hafwa sin Deus tutelarior, som han önskar godt. In summa: här behöfs snar oplysning.

Ibland Upsala nyheter är ock den, at Sal. Gr. Creutz skall hafwa genom testamente hafwa (*sic!*) skänkt sit bibliothek åt Hans Kl. M:t med underdånigt förbehåll, at däremot des gälder måtte blifwa betalte. Om Hans Bror wet jag aldeles intet. Icke eller om des föräldrar. Ty ehuru jag i deras lifstid par år hade honom om handen, skedde doch all correspondence ned Wredarne, RiksRådet och Landsh:n och icke med dem.

Jag låter strax elda rummen, och väntar din hijtkomst. Haf då med dig allehanda böcker och skriffter, samt opköp för mig det förut begärta winet, samt et litet parti af den kosteliga Tobaken. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 11. Nov. 85.

C. F. Mennander.

Hinna Estamperne blifwa färdiga, så tag ock dem med.

P. S. Hwad som står i början af brefwet, återkallas och blir onödigt. Denna post har bragt kunskap til någre, at Hans M:t låfwat nästa måndag eller tisdag gifwa en deputation härifrån i det ärendet företräde, som ock lærer i Söndag afresa. Jag kan icke, för min opasslighets skull, wara däribland. Ty ehuru såret nu är läkt, är doch foten swag, och kroppen icke wäl til pass.

802.

Min K. Son.

Consistorii Academici ledamöter äro nu så mangrant afreste, at knapt någon enda är qwarblefwen, som icke är invalid genom ålder eller siukdom. Gud gifwe dem en snar och lyckelig återkomst. War mycket wälkommen hijt, i torsdag. Jag liter på det löfftet. Haf då med dig, hwad jag tillförene skrifwit om. Föret torde wara något beswärligit; men så är icke eller wägen lång. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 15. Nov. 85.

C. F. Mennander.

803.

Min Käre Son.

Jag förargar mig öfwer de hinder, som altid mellankomma, då resan skall gälla hijt. Får se, huru det går i måndag. Nog skola

rummen hållas värmd. Skulle jämwäl då obstacler möta, och hälsan, som noga bör skötas denna årstiden, wara krasslig, så skicka åtminstone med någon af våra resande continuation af Upf. Sällsk:s Tidningar och Historiska Uplysningarne. Det lyckeligaste utslaget för vårt wärck wore om det skulle gå därmed, som du hördt gissas. S:r Hedvig, som nu är här, helsar mycket. Hennes gubbe har åter en tid mått nog illa. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 18. 9bris 85.

C. F. Mennander.

Prof. Wallerius har aflidit, 77 år gl.

804.

Min Käre Son.

Wäl wore, om syslorne til lördagen så skulle minskas, at åtminstone en weckas wistande i Upsala kunde blifwa tillåten. J går war för swårt resewäder; likwäl hant D. Kinmark hijt hem til qwallen. Doch äro skälwestgöthar härdigare än andra. Han säger sig hafwa mött dig twänne gånger, utan at känna personen. Acrell och de öfrige höres ännu icke något om. Jag är beständigt en trogen fader,

Ups. d. 22. Nov. 85.

C. F. Mennander.

805.

Min Käre Son.

Jag har ifrån början förestält mig det som nu händer; at swårigheter och hinder möta wid hijtresan; i synnerhet denna årstiden, då föhret är som sämst. Doch låter jag ännu rummen hållas beredde och eldade. Godt hopp har jag giordt mig om sådan restitution som mina år kunna tillåta, men skiffewis wil åter plågsam wärk infinna sig. Herren göre med oss som Honom behagar Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 25. Nov. 85.

C. F. Mennander.

806.

Min Käre Son

Det wil icke hielpa, at man måste wänta på hijtkomsten; allenast den, så snart möjligt blifwer, kommer at gå för sig. Den är i högsta måtto effterlängtd.

Correspondencen i Cancellers syslan är ännu icke reglerad. Man gissar, at den skall ske med CronPrinsen, och at Canc.R. Rosen-

stein blir den, som föredrager ärenderne. Men ännu wet man icke något wist, så framt icke denna post, som nu på stunden ankom, hafft något med sig, hwarpå jag likwäl twiflar.

Jag skall söka litet hielpa Leche; men är omgifwen af oräkneliga tarfwande, så från Finland, som på denna orten.

Hälsa hiertel. egit Hus, och Swärföräldrarne. Unge Herr Gustav lærer wäl redan kunna axla kappan blå, och i en päls inswept hälsa på Upsala. Trogen fader,

Upsala, d. 29. Nov. 85.

C. F. Mennander.

In margine: Bekant lærer wara, at Acad. Camerer:n Tålpo är afsomnad, så at han icke länge fick niuta sin caractere.

807. Min Käre Son.

Det profwet du sedt, som skall wara tilwärcat af Gustavsbergs lera, lærer äfwen så litet wara därifrån, som en Caffé och miölkkanne, han härom dagen trugade på mig. Desse äro hwite, half genomskinlige, och ofelbart af utländsk ämne. Nästa fredag skola Rudbeckarne här i staden sammanträda med min Fullmächtig, at rådlägga om någon compositions wäg, som jag högel. önskar blefwe möjelig.

Ännu hafwa wi icke fått någon förfatning om correspondence-sättet med vår nya höga Cancellor; icke eller, hwem som kommer at föredraga Academiska ärenderne. Detta blifwer något brydsamt. Ty Rectorats ombytet tilstundar i dessa dagar, hwartil Cancellarii bijfall behöfwes. Consistorium Academicum har skrifwit mig til därom; men jag aktar mig wäl, at därwid eller något annat, som Cancellarii ämbetet tilhör, lägga handen, sedan wi fått en så hög Herre därtil.

Förbl:r trogen fader,

d. 2. Dec. 85.

C. F. Mennander.

808. Min Käre Son.

Tack för god anstalt om Tidningarne. Flygaren kom först hem lögerdags qwäll.

Den af von Schlaff procurerade utwägen til Preusiska mineralier är rätt ståtelig. Men wilkoret, som af mig fordras, är jag icke i

stånd at opfylla, ty komplett catalogue öfwer mit cabinett äger jag icke sielf. Och at nu wintertiden i det kalla rummet oprätta en sådan, wore för hälsan alt för wädeligit. Men wore Statsministern von Heintz betiänt med en mindre opsatz af det bästa jag äger, skall jag, om Gud gifwer hälsa och lifstid, i währ gierna tjäna därmed. A propos: det torde löna mödan, at åter påminna Kantzau om Portugisiska mineralier. Nu lærer han wäl där hafwa bekante både i nya och gamla werlden. Min hälsa är wäl ännu mycket osäker; i förtröstan på Guds bijstånd tycker jag likwäl under nästa distings tiden hålla Prästemöte. Du torde wäl då hälsa på mig.

De 200. Rdr.¹ om hwilka du skrifwer i förra brefwet, är jag omöjel. i stånd, at anskaffa. Wäl nog, om jag kan småningom åstadkomma, hwad förut årligen wanligt warit. Jag har ock förut gifwit wid handen, at jag icke får min förflutne års lön för spanmålen wid bruken, för än i Mars eller April. Du måste altså hafwa tålmod.

Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 3. Dec. 85.

C. F. Mennander.

809.

Min Käre Son.

Jag skall se til, at til nyåret kunna förskaffa dig närwa (*sic!*) penningar, ehuru ondt effter dem är. Jag skickar dem i orecom-menderat bref; ty det förefaller mig säkrare.

Det förefaller mig, som den fantastistigska (*sic!*) skrefwaren wore Helberg, det är underligt, at, då man på alt sätt söker lefwa i stillhet och ro, man likwäl måste wara tustält för förargelser och förtretligheter.

Gud wälsigne dig och dit Hus med godt! Förbl:r trogen fader,

C. F. Mennander.

(*Kirjeenkirjoittaja ei ole merkinnyt päiväystä. Fredenheim jälkeinpäin lisännyt: — Utan brevskrivarens datum. Fredenheim tillagt: Upsala, den 20. Decembr. 1785.*)

¹ *Tässä on alkujaan ollut 2000. Viimeinen 0 on pyyhitty pois, ja Fredenheim on reunaan sulkumerkkien väliin lisännyt sanan Twähundrade. — Här har ursprungligen stått 2000. Den sista nollan har blivit bortstruken, och Fredenheim har i mariginalen antecknat emellan klammer: Twähundrade.*

810. Min Käre Son.

Härhos följer en sedel på tre tusende daler. Tack för portrainerne. De äro wackra, men hafwa ingen likhet, som likwäl är deras förnämsta dygd.

Gud förnye med detta nya året sin nåd och wasignelse (*sic!*) öfwer dig och dit hus i mynigt (*sic!*) mått! Förbl:r en trogen fader,

d. 31. Dec. 83.¹

C. F. Mennander.

811. Min Käre Son.

Du måste denna tiden icke undra på, om jag mera sällan skrifwer, ty hog och styrcka felas därtil. Ellies förhåller sig siukdomen lijka for (*sic!*) förr. Med spanska flugor continueras, och enthera daden (*sic!*) lärer jag ei kunna undwika fontanell.

Ellies fagnar det mig, at så offta som ske kan, få höra om Ert tilstånd, som jag trogit ber Gud om wälsignelse öfwer eder alla. Förbl:r en trogen fader,

Upsala, d. 6. Jan. 1786.

C. F. Mennander.

812. Min Käre Son.

Det rörer mig på det ömmaste, at se dig så bekymrad öfwer mit tillstånd. Snart är det bestält med menniskans lif, i synnerhet då man hunnit at emot det hörsta (*sic!*) henne förelagda målet. Doch begynner det åter se så ut, som skulle den Högste på lifssäijaren draga något streck til baka.

Tack för löfftet om sändningar med Borgström. Jag hoppas, at uret, Wiens beskrifning, och annat, som kan roa en patient under sömnlösa stunder, icke glömmes. Til Giörwels Opfostrings och Stats Tidningar öfolja (*sic!*) här 2. Rdr.

Några små kopperstick skola wara utkomne genom Swederi för-

¹ *Fredenheim* lisännyt sanan *Upsala* sekä päivämäärän *yläpuolelle* luvun 23 ja vuosiluvun viimeisen numeron *yläpuolelle* 5. — *Fredenheim* tillagt ordet *Upsala* samt ovanom datum siffran 23 och ovanom årtlets trea siffran 5.

sorg, som Juslenii, Höpkens etc. Skicka et exemplar af dem hijt med Wikman. Förbl:r trogen fader,

C. F. Mennander.

Det gläder mig, at Syster är restituerad. Hon och hela Huset hälsas.

(Päiväys tästä kuten seuraavastakin puuttuu. Sidotut 6. I. 1786 ja 26. I. 1786 p:tyjen väliin. — Här liksom i det följande brevet saknas datum. Båda inbundna mellan de 6. I. 1786 och 26. I. 1786 daterade breven.)

813.

Min Käre Son.

Sinnet har varit oroligaste, samt kroppen mattare dessa dagar, än de näst föregående. Mycket äro wi och oroade geom (*sic!*) Prof. Aurivillii dödsfall, som hiertel. saknas af alla redeliga, och hwars talenter icke brått igenfinnas.

Prænumerations sedlarne, som Giörwell hijtskickat, följa härhos. Lät betjänten då och då uttaga dem. Jag gratulerar Signoren til des nya wärdighet, och förbl:r Min K. Sons trogne fader,

C. F. Mennander.

814.

Min Käre Son.

Din angenäma ihogkommelse gläder mig, samt det löfftet, at i distings tiden se effter, huru jag mår. 2 Rdr. skickade jag til dig, som prænumeration på Giörwells arbete. Gustav Wasa har jag redan fått genom Borgström. Förbl:r en trogen fader,

Ups. d. 26. Jan. 1786.

C. F. Mennander.

815.

Min Käre Son.

De sig hijt ämnande resande blifwa rätt wälkomne. Men jag hade önskat weta, huru många de blifwa? För anstaltens skull om rumen, deras antal och opwärmande. Kunde man genom Hornstedt få rågna (*sic!*) mineralier, wore det wist önskeligit. Men huru står det til med våra Americanska Prester, som aldrig det ringaste låta höra af sig? Brefwet til dem måste icke wara framkommit. Och jag ångrar, at jag icke in duplo skrifwit dem til. Vale!

C. F. M.

(Päiväys puuttuu. Fredenheim lisännyt: — Datum saknas. Fredenheim tillagt: Upsala den 3. februari 1786.)

816. Min Käre Son.

Det kommer ann på dig sielf, at antingen resa hijt til distingen eller icke. Nog wore du mig wälkommen; men wid det tilfället förefaller sådan mängd af visiter och syslor, at man icke har tilfälle, at i förtroende omgås. Så ser jag ock af dit bref, at syslor effter wanligheten wänta på dig i Stockholm. Jag hade likwäl trodt, at Syster hade behöft resa hijt i Lijn och jördel handel.

Ännu har jag mycken olänhet (*sic!*) af min fot; men HH:r Medici gifwa godt hopp om snar restitution. Vale!

Tystä kuten seuraavasta puuttuu sekä allekirjoitus että päiväys. Molemmat sidotut 3. II. 1786 ja 14. II. 1786 p:tyyjen väliin. — Utan underskrift och datum. Inbundet mellan de 3. II. 1786 och 14. II. 1786 daterade breven.

817. Min Käre Son.

Obehageligt nytt härifrån är, at Borgström fallit i en swår hitsig siukdom med yrsel, så at Medici äro om honom rätt bekymrade, och anse utgången som ganska owiss. Jmellertid har man togat (*sic!*) anstalt, at honom, hwåd wård och skötsel angår, intet tryter.

Ännu ser man icke till hwarken Prästmöts eller marknads gäster. Par gånger har jag åkt ut, doch med swaga kraffter. Vale!

Allekirjoituksesta ja päiväyksestä kts. edell. — Utan underskrift och datum: jmf. ovan.

A tergo: a Monsieur, Monsieur le Secretaire des Oxpéditions (sic!) Etrangeres, de Fredenheim, a Stockholm.

818. Min Käre Son.

J går afsomnade den wälartade yngre Borgström. Siukdomen war häfftig, om (*sic!*) gjorde, oaktadt all ömm skötsel och wård, snart slut på hans lif. Hans qwarlätenskap anteknas och förwaras. J dag äro notificationer skedde, och i söndag tänker jag låta begrafwa honom. Det skall ske med all anständig sparsamhet. J mellertid följa härhos några notifications billetter, dem du är så god och låter strax utdela til de därwarande närmaste anhörige och bekante.

Siukdomen synes han hafwa ådragit sig genom förkylning under sina sidsta resor. Jag hoppas at med nästa post kunna berätta om

detta dödsfallet til Borgo. Detta ökar mina utom dess nog många bekymmer, då jag här ingen har, som däruti med mig deltagar. Förbl:r trogen fader,

Ups. d. 14. Febr. 86.

C. F. Mennander.

819.

Min K. Son.

Nu är genom Guds nåd, som jag så offta, och jämwäl wid detta tilfället erfarit, Prästemötet öfwerståndit. Gadolin och Krogius hafwa fägnat mig med sin härwaro, och återreste denna mårgon.

Förbl:r en trogen fader,

C. F. Mennander.

(*Fredenheim lisännyt: — Fredenheim tillagt:*
Upsala, den 24. februarii 1786.).

Med min siukdom går det långt ut, och är utgången ännu owiss.

820.

Min Käre Son.

Mit tilstånd, på hälsans wägnar, är som förr, utan synnerlig bätt-ring eller förwärring, så at med den siukdomen synes gå nog långt ut.

Du har aldeles glömt det Finska språket, så at jag icke kan ledigt fatta din mening. Derföre är bäst, at framdeles skrifwa på ren Swenska. Et sådant bref wäntar jag nästa post, så framt icke, som bättre wore, du wille och kunde hälsa på mig i dessa dagar. Förbl:r en trogen fader,

C. F. Mennander.

(*Fredenheim lisännyt: — Fredenheim tillagt:*
Upsala, den 28. februarii 1786.).

S.t. Den Elephants tanden, som du nyl. berättade dig hafwa sedt i Wet. Acad:s samlingar, med dit namn påteknat, är wärkel. från mig. Jag gaf den dijt för många år tillbaka, då antingen Faggot eller Elwius woro Secreterare. Den är funnen i Österbotn, wid Ijo elf i en sandbäcken. Mer erhindrar jag mig nu icke så långt effter om det (*sic!*) historie.

Något nytt, at roa mig med, har löfften på; men härintil owärkstälte. Penningen öfwer Tolle, etc. wäntar jag.

821. Min Käre Son.

Wi hafwa hafft den lyckan, at Hans Maj:t warit här, effter wanligheten glad och nådig emot alla. De wid det tilfället utgifne Theser följa härhos.

Som jag med denna post icke hade något bref, förstår jag meningen wara, at du i dessa dagar tänker hälsa på mig. Haf då med dig ibland annat ritningen öfwer Corois, samt 3. a 4. exemplar af Hasselska parentationen.

Gud wälsigne dig och dit Hus! Förbl:r en trogen fader,
Ups. d. 7. Martii, 1786. C. F. Mennander.

822. Min Käre Son.

Min hälsas tilstånd är icke synnerl. förändrat. Murray går ännu dagel. hos mig. Jbland är pågan (*sic!*) lingridare, (*sic!*) ibland åter pinsammare. Den långsamt framskridande wåhren giör ock bekymmer. Om något skall hielpa, är det tidig wärma och tilfälle til motion.

Är hijtkomsten omöjelig, så skrif åtminstone flitigare än härtils. Skicka ock de längesedan låfwade piecerne hijt med första.

HåfPred. Borg har bedt mig adressera til dig hosliggande bref. Laga så, at har det med aldra första framkomer (*sic!*). Far wäl!
(Ilman päiväystä. — Utan datum.) C. F. Mennander.

823.¹ Min Käre Son.

Effter sorgfällig öfwerläggning har jag fattat det beslutet, at i Herrans namn resa til riksdagen; ehuru många skäl och i synnerhet så kroppens swaghet som sinnets matthet mig därifrån afråda, och Consistorii nästan totale ödesmål skulle fordra mit qwarblifwande.

Den trofaste Guden, som så ofta hulpit mig, litar jag ock nu uppå. Afresan lærer altså härifrån ske d. 27. elr. 28. April. Tjänligit husrum blifwet första omsorgen, och den hwälfwer jag på dig. Med par rum är jag til fullo betjänt, ty drängarne kunna behielpa sig i någon afstängsel. Det förstår sig, at boningen blir när Ståndets sammank:ts rum, icke öfwer en trappa om, ty längre förmår jag icke

¹ Kirjeet N:ot 823—827, varsinkin N:o 825, ovat täynnä kirjoitusvirheitä. On näyttänyt tarpeettomalta huomauttaa jokaisesta erikseen. — Breven N:ris 823—827, isynnerhet N:o 825, äro fulla med skrivfel. Det har synts onödigt att skilt göra läsaren uppmärksam på vart och ett.

klifwa. Önskeligast wore, om jag blefwe inberbergad i något Prestahus, som i Capellanernes wid Storkyrkan, Fransöska kyrkoherdens, som snart flyttar sielf bårt, Riddarholms Pastors eller Capellans huset etc.

Tör hända, at och Wallenius har de rum ännu oborthyrde, som des swärfader lyligen innehafft.

Lät omfördröjel. höra åt på alla dessa ställen, och betinga på öppet köp wilkåren. Jag wäntar med tisdags eller sidst fregans påst swar, och skall gifwa mit ultimate utlåtande nästa påstdag därpå. Skulle ingen annan utwäg finnas som doch på flitigt effterhörande torde stå at tilgå, lærer man åter wara twungen, at lägga om bort med den ochristeligen dyra Börkman, eller nogaste betingning.

Den ingår på wecka, och längkläder inberäknas. Mat låter jag hämta; och när man kan behöfwa någon liten tractering, kan därom men någon Källarmästare accorderas.

Hwad widare kan behöfwas och nödigt wara, skal härnäst wid handen gifwas. Jmellertid wäntar jag swar häruppå.

Giör effter löffte alt som någonsin ske kan för Prof. Hageman til des ansöknings bewakande och befrämjande. Vale!

Upsala, d. 10. Apr. 86.

C. F. Mennander.

824.

Min Käre Son.

Jag är dig mycket förbunden för din ömhet om mitt lif och hälsa, som wärkeligen kan genom resan til Stockholm, i det tilstånd jag mig nu befinner, äfwentyras. Och hade jag förut wetat af Hans Maj:ts nådiga utlåtelse, hade jag gärna blifwit hemma. Men nu är redan så långt skridit i anstalterne, at jag icke gärna och med anständighet kan ändra mig, så framt icke krämporne, som lätt kan hända, dessförinnan öka sig. Lät mig dess hinnan och med nästa post weta din tacka om denna saken, samt hwad utwäl du finner wara den bästa at få sig tjänliga husrum, hwarom jag med Prof. Hageman omständeligen skref. Lät ock weta, hwad annat som förliudes.

Förbl:r en trogen fader,

Upsala

C. F. Mennander.

Fredenheim lisännyt: — *Fredenheim* tillagt: den 11. Apr. 1786.

825.

Min Käre Son.

Jag har effter mångfaldigt betraktande, och sorgfälligt öfwerläggande af mina swara krops kraffter, som snare dagel. aftaga än förökas, följt dit råd, och i närlagde underdånigst anhållit, at blifwa från Riksdagsresan denna gånget dispenserad. Du har gifwit mit godt håpp därom, och at det ställes i . . . elerligade¹ måtto. J synnerhet skrämmer mig både den framwadande swindeln, och fötternas swaghet wid opwaktningar.

At winna tiden, skickar jag altså drängen Holmberg med skiutz til staden med befallning, at han strax på stunden lefwererar til dig brefwet om Riksdagstexten, och som du strax befwordrat til wedbörande, det andra om nådigt låf för mig, at få blifwa hemma.

Du finner, at ingendera tåla någon minuts dröjsmål, hwarföre jag för all ting ber, at du strax på stunden låter lefwerera, i säker hand det brefwet om Riks texts försag och det sedare äfwen så skyndsamt infinerar du sielf, och väntar och utvärkar godt slut, och utvärkar mig nådigt swar uppå.

Jag kunde anföra många flere skäl däruppå, at anhålla om dispençe från resan, hwaribland är, at Consistorium Ecclesiasticum är så godt som öde genom fläre Ledamöters siuklighet; men de lära icke behöfwat, kunna likwäl med tilfälle och undes discusser brukas.

Du ser, huru illa och förinat jag skrifwer. Det wisar, at sinnes och kroppens stycka af icke effter önskan. Innehållet och upsåtet til brefwet til H:s M:t ligger härjämte.

Jag tämtar innerligen skyndsamt swar, såm jag wist väntar få i morgon med några ord med gässen, och omständeligen i båda ärenden med fredags posten.

Bijstyr om all ting til det bästa och aldra kynsammaste.

Caffé bönor berättas där wara bättre och til lindradare pris på där än här. Lät altså strax opköpa dem för mig. Jämwäl op-handla rätt . . .¹ katrinplåmor. Til dessa bägge behofwen följa härhos 30. plåtar. Hälsa Famien! Framhårdar din trogne fader,

¹ Epäselvää. — Otydligt.

Ups. d. 13. Apr. 86.

C. F. Mennander.

P. S. Kungens bref är jag wäl 20. gånger omskrifwit, altid lijka . . . ankligt¹ som nu. Ursäkta det, om så behöfwes, samt gif mig straxt och omständeligt swar.

Ankom den 13. April 1786. Skärtorsdags aftonen: med betjanten Holmberg.

826.

Min Käre Son.

Jag föreställer mig, at du redan wet min tanka angående Riksdagsresan, at jag ämnar den i underdånighet afbedia. Jag nyttiar ingen prætext utan min fot blir sannerl. wärre, kraffter swagare och tankekraftten matt. Til öfwerflöd har ock Murray sielf siuknat, och jag utan Medicus. J går för middagen afskickade jag altså til Stockholm med skiutz betjanten Holmberg, som är lätt och rörlig; och nu måste du wäl redan hafwa i händer jämte mit bref brefwet til Konungen om licentierandet från Talmansskapet, och det andra om Riksdags text. Alla äro angelägna, och jag föreställer mig, at du med wanlig vigilance redan til fult nöje bestält om altsammans. J synnerhet tåla Riksdagstexterne ingen hamtwännings upskof, innan de komma til Schröderheim.

Det är sant, at gossen Holmberg är fjäskig, icke aldeles pålitelig. Men jag har mycket warnat honom, och tror, at han beställer alt til nöjes, och jämwäl har med sig tillbaka det som begiärt är. Skulle til olycka hända, at han låte brepackan förkomma, är icke annat råd, än at du hals och warhufwud i mit namn sätter och inlefwererar ansökningen och permission, jämwäl låter någon t.ex. Wallenius i förtoende projectera Riksdagstexterne, och dem meo nomine ingifwes. Men jag hoppas i mårgon få höra, at Holmberg wäl bestält sit ärende.

Sök bewärkra alt på det bästa och anständigaste; och jag är rätt orolig, til des jag får höra utgånget. Lät din beskädliga hushållerska köpa caffè och catrinPlommon, som äro rätt goda. T.t.

C. F. Mennander.

Fredenheim lisännyt: — Fredenheim tillagt:
Upsala den 14. April 1786.

¹ Epäselvää. — Otydligt.

P. S. Jag har redan fått löffte på husrum i Riddarholms Kyrkoherderde huset, de gladaste i hela Stockholm. Men nu håppas jag, at de intet behöfwas.

827.

Min Käre Son.

Jag är rätt orolig däröfwer, at jag med denna posten måste sakna bref. Ty ehuru den munteliga tillåtelingen, at få bli hemma, kan ställa sinnet tilfrids, är man doch säkrare, i anseende til hwarje-handa som förefalla kan, när man har skriftelig perission. För alt som til är, ber jag, at jag med nästa post måtte få en sådan in optima forma. Ellies måste jag i lögerdag, som jag kan, klinka fram til Stockholm.

Prof. Murray är ganska illa därän, och begynner man twifla om hans restitution. Broden kom hijt i går, mycket bedröfwad och nedslagen. Prof. Acrell har nu beswärat med mit skötande.

På flere weckor har jag icke warit utom staden, förr än i går, då jag fast wägarne äro betestable, tog mig en motion år Flötsund. Kraffterne äro stela och swaga.

Jag wäntar förwisso med nästa post få säker och skriftelig perission från resan, såsom ock ellies få förnimma, hwas som förliudes. I synnerhet önskade jag weta, hwilka som af Presteståndet blifwa Riksdagsmän. Jag liter därpå, at jag får omständeligit bref härnäst; förr är jag icke tranquilliserad. Vale!

Ups. d. 18. apr. 86.

C. F. Mennander.

828.

Min Käre Son.

I dag fick jag Hans Maij:ts ganska nådiga bref¹ och tillåtelse, at från Riksdagen få bli hemma. Tack för dit bijdragande därtil, och anmäl wid tilfalle min underdåniga tacksäjelse, hwarmed jag inan kårt skall inkomma.

Det war för din förmåns skull ganska wäl, om det, hwarom du skrifwer, skulle hända d. 28. hujus. Om då befinnes, wore dit (*sic!*) wärdt at tala därom med Gr. Höpken och andra, som wilja oss

¹ Tälle kohdalle on Fredenheim reunaan merkinnyt: — Här har Fredenheim antecknat i mariginalen: af den 17 april.

wäl, at fälla något ord i den saken. Skäl nog, *ceteris paribus*, är på vår sida.

Skicka mig alt, som *nomine Regis et ordinum* utkommer, och skrif tilitigt (*sic!*). Tuus,

Ups. d. 24. apr. 86.¹

C. F. Mennander.

Ännu äro icke många Probsterier wäl sina Riksdagsmans kallelser informne. Man har skyndat på effter all möjelighet at weta, hwem som blir Presteståndets Talman?

829.

Min Käre Son.

Effter begäran öfwersändes härjämte kl. Bref, under det mig låfwde förbehåll, at jag får det in originali tillbaka.

Wi skynda, alt hwad möjeligit är, på våra Riksdagsmän; men hafwa ännu icke mera än en färdig, neml. D. Arenius i Funbo. Torde likwäl få innan qwällen två til, ty wi gå rättnu at opbryta voteringarne. Skicka med Prof. Hageman, som ännu lærer wara där, några artiga piecer, at roa mig med. Nu yrka medici ofördröjligen Brunsdrickning. Prof. Murray synes mot all mennisko-förodan (*sic!*) åter komma sig före. Gud wälsigne Er alla!

Ups. d. 25 ap. 86.

C. F. Mennander.

¹ Päivämäärän alapuolelle on Fredenheim kirjoittanut: 21. — Nedanfö datum har Fredenheim skrivit: 21.

Christina Elisabeth Hebbelle, sittemmin Fredenheimille. — Till Christina Elisabeth Hebbe, gift Fredenheim.

1. Adle Mademoiselle, Min Högtärade Kära Syster.

Med sidsta post blef jag underrättad icke allenast af min Son, utan ock genom min Systers egen Wärda hand, at hans begäran om Min Systers ägande af alla wederbörande blifwit bijfallen, och förlåfningen redan under den Högstes åkallande för sig gådt; hwartil jag af alt hierta önskar lycka och wälsignelse!

Min Systers allmänt berömda dygd, qwickhet och alfvarsamma opfostran gifwer mig det fasta hopp, at denna förening ländert icke allenast Contrahenterne til inbördes nöje och sällhet, utan ock deras Föräldrar och anhöriga på ömse sidor til mycken fägnad och glädje.

Jag har den äran at framhärda Min Högtärade kära Systers hörsamste och trognaste tjänare

Upsala, d. 8. Maji, 1778.

Carl Fridric Mennander.

2. Min Gunstiga och Kära Syster.

Då min hälsas swaga tilstånd och andra omständigheter betaga mig den glädjen, som jag skulle skatta för en af de största mig i timmelig måtta kunna wederfaras, at närwarande bijwista min Systers äktenskaps förbindelse med min K. Son, fordrar min skyldighet, at, änskönt bortastadd, likwäl af innersta hierta önska därtill den Högstes milda nåd och alsköns wälsignelse!

Min Systers Gudsfruchtan, dygd och alfvarsamma opförande redan wid så unga år, gifwa mig det glada hoppet, at Min Son genom denna lyckeliga förening erhåller alt som af en förnufftig

man här på jorden sällt och angenämt skattas kan. Jag hoppas jämwäl, at genom Eder angenäma sammanlefnad min ålderdoms tyngd warder lättad och gladare giord. Framhärda offläteligen Min Gunstiga Kära Systers hörsamste och trognaste tjänare,

Upsala, d. 3. Dec. 1779.

C. F. Mennander.

3. Min Käraste Syster.

Som ingen hwarcken bör eller kan högre fägna sig åt min Systers nyligen fullbordade äktenskaps förbund än jag, så finnes ock näppeligen någon, som af uprichtigare hierta önskar därtill nåd och wälsignelse. Gud förläne Eder Bägge därunder allsköns andelig och timmelig wälgång!

Han giöre Eder sammanlefnad lång, och i alla måtto säll och lyckelig, samt låte hela Eder lifstid förflyta under idel glädje och förnöjelse!

Jag har den äran at framhärda Min Käraste Systers förbundnaste tjänare,

Upsala, d. 17. Dec. 1779.

C. F. Mennander.

4. Min Käraste Syster.

För den ömma felicitation är jag högeligen förbunden, och önskar däremot af alt hierta at den Högste wärdes i det nu påbegynta året och många följande tidskifften tildela Min K. Syster all den lycksalighet, som kan falla på de dödeligas lått! Min K. Systers Hus och Boo blifwe bekrönt med rågat mått af all den wälsignelse, som Gud sina barn lofwat och ertedt! At få förnimma det, blifwer den största fägnad jag i min ålderdom kan lofwa mig, och som förmår lätta tyngden af år och krämpor.

Med offlätelig ömhet framhärda Min Käraste Systers förbundnaste tjänare

Upsala, d. 4. Jan. 1780.

C. F. Mennander.

5. Wälborna Fru. Min Kära Syster.

Min Syster har hehagat wid det nyss ingångna året fägna mig med des kärkomna lyckönskan. Mig åligger, at däremot betyga min

tacksamhet, och försäkra, at mit hierta är altjämnt opfyllt med böner och wälsignelser öfwer Min Syster, des Mann och Barn, såsom de yppersta ämnen för min jordiska förnöjelse, och hwilkas wälgång mycket lättar den börda, som bekymmer och en siuklig ålderdom med sig föra. J samma hierteliga önskan om allsköns sällhet innesluter jag ock Min Systems kära Föräldrar, och ber at min hör-samsta hälsning hos dem måtte förmälas. Framhärddar Min Kära Systems ödmjuka tjänare och trogne swärfader,

Upsala, d. 7. Jan. 1785.

C. F. Mennander.

Gudmund Jöran Adlerbethille. — Till Gudmund Jöran Adlerbeth.¹

1. Wälborne Herr Kungl. Secreterare.

Herr Kungl. Secreteraren är jag högel. förbunden för under-rättelsen om min Sons siuckliga tilstånd. Ty ehuruwäl den tidningen warit mig nog oförmodad och ganska bedröfwelig, hälst utgången ännu kan wara owiss, finner jag likwäl min sorg och oro något lättad, då jag af Herr Kungl. Secreterarens gunstiga skrifwelse inhämtat, at han ännu icke är stadd utom hopp om restitution, som Directeuren Ross här behagar utsprida; utan at twärt om goda tekn til förbättring skola wisa sig.

Jag anhåller hörsammast, at Herr Kungl. Secreteraren tächtes än vidare besörja, at honom all möjelig wård och skötsel wederfares. Tillika ber jag, at med par ord blifwa underrättad, huru hans siuk-dom nu förhåller sig. Men som i anseende til min i dessa dagar förestående resa något bref icke kan nu mera här träffa mig, kunde det ställas på Grisselhamn.

Jag har den äran at wara Wälborne Herr Kungl. Secreterarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 13. Sept. 1776.

Carl Fridric Mennander.

¹ *Vrt. edellä K. F. Mennanderin kirjettä N:o 337 pojalleen (siv. 300). — Jmfr i det föregående K. F. Mennanders brev N:o 337 till sin son (pag. 300).*

Juhana Bilmarkille. — Till Johan Bilmark.

1. Högådle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Aldrig förnimmer jag Herr Professorens hälsa och wälmåga utan hiertelig fågnad, och önskar om des framhårdande in til sednaste ålderdomen.

Jcke af öfvertygelse om någon rättwisa och billighet på Bisk. Haartmans sida, utan af längtan at få en så lappris twist sluten, medgifwer jag hans påstående, och följer den prætenderade betalningen härhos, den Herr Professoren behagade honom tilstålla, och däröfwer under återgående räkningen taga des tydeliga quittance. Sådant som den mannens sinnelag och opförande är, sådant är ock des anseende och aktning både hemma och bårta.

Öfwer Prof. Tunander skall icke någon formelig parentation wara utgifwen, utan hans lefwerne finnes, effter den tidens bruk, kårtel. anfördt uti et af dåw. Rectore Magnifico utgifwit programme; hwilcket jag skulle önska man kunde öfwerkomma.

För mina synders skull är nu den oroliga Rijtmästerskan hijt-flyttad, som dagel. plågar mig med sitt gnällande och Jeremiader. Jbland annat berättar hon, at des barns Förmyndare, som skal wara någon af HH:r Professorerne, åtagit sig, at utsöka någon fordran hos en dylik Dame, doch af annan facon, Thesslevskan, och at hon lämnat därtill hörande documenter honom i händerne. Hon önskar weta, huru med den saken nu tilstår, och hwad därutinnan uträttas kunnat. Jag ber högel. at Herr Professoren behagade därom inhämta och mig meddela underrättelse, at den oroliga menniskan kunde, åtminstone för en stund, tranquilliseras.

Hwi hafwa Åbo Tidningarne ophördt, och det mitt i året? De woro likwäl artiga, och begynte nu blifwa mera kända. Får man icke wänta deras fortsättning? Eloquentiæ professor effter Ekerman, som erhållit afsked, hafwa wi ännu icke fått. Quinta professio Theologica har warit ganska när at blifwa indragen; men ännu är icke hoppet ute om des bijbehållande. Twänne promotioner, i Theologiska och Philosophiska Faculteten, förestå innan kårt, då wi wänta wår Cancellar hijt. Med uprichtig högaktning framhårdar Högådle och Widtberömde H. Professorens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 21. Maji, 1779.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Om wi icke få de exemplar af utgifne skrifter och disputationer, som äro destinerade til commercium literarium Academierna emellan, snart hijt öfwer, ber jag, at Herr Professoren behagade skicka til mig de betydligaste däribland. Huru mår min Swärmoder, CancellieRådinnan Hassel? Jag har flere gånger skrifwit henne til, utan at få swar, eller någon underrättelse om des tilstånd.

2. Högdle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Den Högste förnye med det påbegynta nya året Sin nåd och wälsignelse öfwer Herr Professoren! Alt sannskyldigt godt, som menniskohiertat sig önska kan, blifwe i långliga tider Herr Professorens del!

Slutet på gamla året war för mig ganska siukligt, och flera häfftiga anstötter underkastat, som nu åter synas wara öfwerwundne. Detta klimatet, ehuru ellies föga skildt från Åbo, är likwäl tätare wäderlekens omskifften underkastat; och de bekomma min hälsa nu på ålderdomen icke rätt wäl.

Jag tackar för brefwet af d. 28. Nov. Gräl och oenighet på de ställen, där sådant minst borde finnas, är altid bedröfwelig. Men hwaraf härrörer det, at så ganska fåå bereder sig til instundande promotion? Herrar Docentium och Discentium flit är ju den samma som förr. Har dessas antal så aftagit; eller hindrar fattigdomen dem, at söka den hedern? Eller hafwa de blifwit sådane philosopher, at de sätta sig öfwer en sådan timmelig och offta nog litet lönande ära?

Nyligen skickade Prof. Kreander til mig registret öfwer Sal. Prof. Kalms Bibliothek. Det circularar nu här, och skall sedan afsändas til Secr. Wargentin. Jbland en myckenhet mindre betydliga böcker äro där några sällsyntare. J förtröstan på Herr Professorens benägna löffte wågar jag bijlægga en förteckning på sådane, som jag skulle åstunda, och dem Herr Professoren tächtes låta för min räkning inropa, om de gå bort för skäligit prijs. Så snart jag får räkningen, skall betalningen följa.

Canc.Rådet Ihre saknas högel. och knapt kan hans rum opfyllas. En ung Professor Lindblom menes blifwa af RiksR. Gr. Gyllenstierna, som är exsecutor testamenti Skyttiani, til professionen utnämnd. Prof. Floderus skall parentera öfwer Ihnen.

En underlig visitations tour har Biskopen företagit sig. Jag kan täncka, at alt skall wara nytt, och förbättra det som företrädarena giordt. Men ehuru lätt hans corpusculum är, ser jag doch icke, huru han i de obanade vägarne för mycken snö skall komma fram.

Jag utber mig gammal ynnest och wänskap, samt framhårdar oaflåteligen Högädle och Widtberömde Herr Professorens hörs. och trognaste tjänare

Upsala, d. 9. Jan. 1781.

C. F. Mennander.

Jag tager mig effter sedwänjan frihet, at beswära med närlagde bref.

3. Högädle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Många och swåra krämpor hafwa denna tiden anfallit min hälsa, och giöra det til skifftes ännu. Därunder har det fågnat mig, at af Herr Professorens skrifwelse förnimma des wälmåga, samt des mot mig framhårdande ynnest och wänskap. Et prof däruppå är den lyckeliga möda och anstalt Herr Professoren behagat hafwa om de åstundade böckers inropande på Kalmska auctionen. De benägit utlagde penningarne följa tacksaml. i två små sedlar. Hwad som öfwerskiuter 206. Dr. 5. ·/. ber jag måtte anses som betalning för den i fiol erhålna snygga Lucanus. Böckerne ber jag måtte wäl omslås, och med en säker Skeppare til Min Son adresseras. Effter wanlig ynnest håppas jag, at alt hwad af disputationer och programmer detta Academiska år där utgifwits, får då följa med.

Wår Historiarum Professor Georgii är i fullt begrep at begära afsked lærer ock därmed hugnas. Hierteligen önskade jag, at wid et sådant tilfälle få Herr Professoren hijt närmare. Men måste föreställa mig, at Herr Professoren, som på flera sätt är där befäst, icke så lätt lærer företaga sig någon flyttning. Jag kan ock i förtroende säja, at i anseende til orternas beskaffenhet HH:r Philosophiæ Professorer i Åbo komma bättre ut med sina löner, än de här i Upsala.

Under trogen önskan om all sällhet och wälgång, har jag den äran at framhärda Högädle och Widberömde (*sic!*) Herr Professorens förbundne och hörsamste tjänare,

Upsala, d. 25. Apr. 1781.

C. F. Mennander.

4. Högdle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Herr Professorens sidsta bref har åter fagnat mig med under rättelse om des wälmåga, och medfört försäkran om des framhårdande wänskap för mig. Et prof däraf har jämwäl paquettet med Nova literaria Aboënsia warit, som min Son hade hijt med sig, hwars jämte des Swärfaders omgånge jag har den fagnaden at ännu här njuta. Hwad vidare wid Academien därstädes til nästa wårh och framdeles utgifwes, hoppas jag, om man lefwer, genom Herr Professorens benägna anstalt blifwa delaktig af.

Illa är, at commercium literarium Rikets Academier emellan så aldeles afstadnat; jämwäl at Åbo Tidningarne, af hwilcka förändringarne där i landet kunde inhämtas, afsomnat. Men männe icke dessa förtjante, at ur sin dwala åter opwäckas.

Min hälsa har nu genom Guds nåd tämmeligen repat sig. Starcka qwarlefwor af den complicerade siukdomen kännas likwäl ännu, och man är ingen stund säker för recidiver.

Långlig saknad af regn har ock här swärligen medtagit sädes- och gräsväxten. Mången skattar sig lyckelig, om han kan öfwer wintern conservera sina dragare. Ladugården får han icke stort täncka uppå. Nattfråster hafwa ock på sina ställen giordt skada. Jämwal et starckt hagelfall, som hos åtskillige, och jämwäl hos mig och mine grannar i Bälinge, i förtid nedtröskat säden.

Ellies har årstiden på denna orten warit hälsosam, och föga andre, än gamle och barn, blifwit hädankallade. Pr. Haartmans hastiga dödsfall har mycket rördt mig. Hans häftiga sinne lærer hafwa därtill mäst bijdragit.

Under önskan om all sällhet har jag den äran at framhärda Högdle Herr Professorens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 23. Julii, 81.

C. F. Mennander.

Min Son låter ganska flitigt hälsa, det gör ock jag til alla wänner och bekante. Just nu kommer Capit. Mellercreuts inn; som har med sig hälsningar från Åbo, och glad tidning om Herrarnes wälmåga.

5. Högädle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Ganska kärkommen war mig både Herr Professorens egen skrifwelse af d. 2. hujus, och Hr. Prof. Lefréns bref til Rijtmästerskan. Jag har icke sedermer sedt henne. Hoppas således, at hon därigenom är någorlunda tranquilliserad. Fulleligen blir hon det aldrig, förr än i grafwen; och knapt nog då. Jmellertid giöra Herr Professoren och Prof. Lefrén wäl däri, at de söka bringa dessa besynnerliga Damers twistighet til slut.

Jag ser icke, at H:r Biskop Haartman kan behöfwa något quitte på Biskops åkerns öfwerbyggnad. Ty sedan samtel:e husesynerne så slutat sig, at jag blifwit honom och han icke mig skyldig, absorberas och försvinner det öfwerskättet, som jag genom Rijeradens byggnad fått mig tilerkändt. Af Herr Professorens skrifwelse inhämtar jag, at Magisterpromotionen åter är opskiuten, och at promovendum antal ännu är ganska litet. Samma högtidelighet förestår jämwäl här nästa sommar. Med gradual disputationerne går det effter wanligheten ännu något långsamt; men så litet finnes någon brist på skickel. ämnen, at Faculteten torde wara i beråd, at begära tilökning på det utsatte antalet. Det kunde ock synas, som så framt man anser de Studerandes antal wid våra Academier och den hwarjestädes tillätne numerus promowendum, Upsala torde kunna tåla något augment.

Med mycken fägnad förnimmer jag, at samtel. HH:r Professorerne må wäl och at jämwäl Prof. Kreander är tämmel. restituerad. Man har på olijka sätt talat om hans siukdom. Jag skulle önska och hoppas, at han icke fått något olyckeligit arf af melancholie. Skada wore, om den wackra Mariæ Prästgård skulle lida intrång. Men så plägar det gå under vacancerne. Mellan hwilcka roullerar twisten om Academiens trädgårdshus beboende? Wår trädgård står wäl på sig, sedan förra trädgårdsmästaren, med hwilcken Prof. Linné icke kunde wäl förlikas, blifwit återtagen. Prof. Thunberg är i natural historien en excellent man.

Med beständigt nöje, under all sällhets förönskan framhärddar Högädle och Widtber. H:r Professorens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 28. Nov. 1781.

C. F. Mennander.

In margine: Förlåt mig, at jag åter beswärrar med närlagde bref.

6. Högädle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

För benägen ihogkomst genom lyckönskan wid det i Herrans namn nyligen för sig gångna årsskiftet tackar jag hörsammast, och igenkänner däruti Herr Professorens gamla och på mångfallt sätt bepröfwade ynnest och wänskap för mig, om hwars beständiga framhårdande i tilkommande tid jag anhåller. Gud förläne Herr Professoren i detta och många följande alsköns både andelig och timmelig lycka och wälsignelse! Han meddele alt hwad Herr Professorens egit hierta sig önskar, och som kan giöra des tilstånd i alla delar sällt och lyckeligt! Jag önskar mycken lycka til det förestående parentations arbetet öfwer Framl. Hans Excellence Gr. Liewen. Om han giordt någon testamentarisk förfatning til Aca-
demiens eller Bibliothekets förmån, däruppå twiflar jag mycket, ehuru en sådan omständighet skulle prydeligen stå i hans äreminne. Skall likwäl söka giöra mig i den delen närmare underrättad, och gifwa wid handen, i fall emot min förmodan någon så fördelachtig disposition wore giord. Mot de fattige war Herren i löndom mycket hielpsam, som han ock skickade til mig några hundra daler, at utdelas bland dem som mäst lidit wid branden i Åbo, och utan at optäcka, från hwars hand de kommit.

Promotionen därstädes lærer nu tilstunda. Jag bygger på Herr Professorens gunstiga löffte, at för mig samlas och i währ hijt öfwersändas alla utkommande disputationer, och jämwäl ströskriff-
ter och programmer, ända til gratulationer.

War effter wanligheten så god, och lät tilställa närlagde bref sina ägare. Det till Hr. Prof. Lefrén är från Rijtmästerskan, och angår hennes bekanta fordran hos Fru Thessleff. Luter edra hufwuden tilhopa, at få omsider slut i den saken. Herr Professoren gaf sidst något hopp därom. Ellies utröttas wi alle med hennes öfwerlopp. Framhårdar Högädle Herr Professorens hörs. och trogne tjänare,

Upsala, d. 9. Jan. 1782.

C. F. Mennander

7. Högädle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Med Herr Prof. Kreander, hwilken för en tid sedan som snarast hälsade på oss här i Upsala, har jag wäl redan beswarat Herr Professorens sidsta angenäma skrifwelse, och tackat för de disputa-

tioner han tilstälte mig. Men som owist wara kan, huru snart han anträder återresan til Åbo, får jag härigenom förnya min tack-säjelse.

Dagel. utkomma nu här gradual disputationer, i anseende til den nästa sommar skeende promotionen, och som samma högtid förestår i Åbo, lära icke eller där saknas sådane arbeten. Et gammalt löffte lijtar jag uppå, at genom Herr Professorens benägenhet få et exemplar af de utkommande disputationer, programmata och gratulations skriffter. Jämwäl et af en förklädd Malach Luræus utgifwen skriff.

Min hälsa är dagel. ombytlig. Gikten har nu tagit sit hufwudsäte i högra handen, til mycket meen och ibland totalt hinder i skrifwande.

Rijtmästerskan har jag på en tid icke hört af. Männe hon äger hopp om fördelaktigt slut i sin process? Jag tager mig den friheten, at åter beswära med närlagde bref, och framhårdar Högädle Herr Professorens hörs. tjänare,

Upsala, d. 20. Martii, 1782.

C. F. Mennander.

8. Högädle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Herr Professorens wälmåga fagnar mig hierteligen. Min hälsa, ehuru ännu på swag och owiss fot, har doch så wida genom wåhrens ankomst förbättrat sig, at jag nyligen kunnat, utan synnerlig känning däraf, giöra en kårt resa til Stockholm, så i andra ärender, som at se min Soneson, som liknar sig at blifwa en frisk och rask poicke.

Philos. promotionen härstädes är beramad til d. 18. Junii, och Rectorats ombytet til dagen däreffter. Flere Candidater äro här öfwer den bestådde numern så at, om tilökning af promovendi icke kan winnas, Faculteten måste utsluta någon del af dem, som altid är et obehageligt arbete.

Min Son fagnade mig med det hoppet at wi torde i sommar få se Herr Professoren på wår botn. J en så önskad händelse hoppas jag, at Upsala ingalunda blifwer förglömt. Jcke eller min förra bön och det benägna löfftet, om del af alt det, som til promotionen därstädes af trycket utkommer.

Förbl:r Högädle Herr Professorens trogne och hörs. tjänare,

Upsala, d. 26. Maji, 82.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. De catharraliska febrer, som effter berättelse warit i Finland gängse, hafwa nu flyttat hijt, så at näppeligen något hus är, där ei någon af dem plågas. De hafwa likwäl warit hwarken långwarige eller dödande.

A tergo: a Monsieur, Monsieur le Professeur Jean Bilmark, à Åbo.

9. Högädle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Jag har länge efftersatt min skyldighet, at skrifwa Herr Professoren til, och tacka så wäl för des angenäma bref, som de nova litteraria Aboënsia, som mig benägit blifwit tilskickade. En sådan försummelse hoppas jag doch blifwa ursäctad, så wida jag, utom wanliga syslors skötande härstädes, warit denna sommar föranlåten, at några gångor, på längre och kårtare tid, resa til Stockholm. Därunder har min hälsa någorlunda begått sig, åtminstone bättre än i fiol, fast wäderleken nu warit mycket olustigare och tyngre än då; jag icke eller fått tilfälle at använda wanlig tid til hälsowatns bruk. Åtskilliga krämpor följa mig doch åt, förmodeligen in til grafwen.

Ellies förefaller här icke något, som skulle förtjäna berättas. Denna höst har BibelöfwersättningsCommissionen icke något sammanträde; dels för några ledamöters förfalls, dels för min frånwaros skull. Jmellertid är Jeremias med klagowisorne färdig, och wäntar allenast på revision. J währ torde man komma til hopa, och då, om så medhinnes, tillägga proph. Ezechiel. War så gunstig och underrätta Hr. Prof. Lefrén härom. Han torde ock få bref om denna saken.

Mig är berättat, at nu alt skall likna sig til stillhet och lugn innom Consistorierne därstädes. Det wore wäl; och är jag försäkrad, at i synnerhet Herr Professoren med mig instämmer i den önskan, at frid måtte wara i våra dagar!

Trötta icke wid correspondencen; icke eller wid, at aflägga för mig et exemplar af alt det som där af trycket utgifwes. Det skulle fagna mig, om jag härifrån kunde göra någon gentjänst. Framhärda S. T. Herr Professorens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 18. 7bris, 82.

C. F. Mennander.

10. Högdle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Åter har jag fått glädja mig åt Herr Professorens skrifwelse, och berättelse om Nova Åboënsia. Men kan icke Professorernes Linqvists (*sic!*) och Kreanders förestående bröllop opmuntra Herr Professoren, at lijkaledes söka ersättning för Sin lidna smärtefulla förlust? Til ytterligare motiv bör jag anföra, at äfwen hos oss unge Professorerne hafwa samma sed, och at Prof. Murray innankårt ingår marriage med ungsta (*sic!*) dottren i Prof. Aurivillii hederliga och alfvarsamma hus. Detta är nästan det enda nya, som härifrån förtjänar berättas. Ellies går alt sin wanliga gång, och mine Camerater äro alle wid hälsan. Wår nya Landshöfdinge, Bar. Nackrey, kom hijt nyligen ganska siuk och af Medicis öfwergifwen; men lefwer ännu, mellan fruktan för döden och hopp om lifwet.

J fiol war jag på grafwens brädd; men nu är hälsan tämmeligen återställd, så långt som wid min ålder och förslitna kraffter kan wäntas. Detta har Herren giordt, til Honom behagelig tid. Hans namn ware för mot- och medgång ewinnerligen låfwat!

Fortfar benägit, at skrifwa mig til, och aflägga åt mig utkommande skriffter, i synnerhet alla Programmer och Disputationer; dem jag sedan får hijt antingen med någon resande eller siöledes. Tänker Herr Professoren ytterligare continuera historien öfwer Åbo Academie? Jag kan icke låta den inbindas, innan jag wet, om fortsättning står at wäntas.

Åter beswärar jag med hela min Åbo correspondence. Brefwet til Prof. Lefrén innesluter et annat från RijtmästarÄnkan, om slut i des process. Luten edra hufwuden tilhopa, at befrämja finalt utslag däruti, at man en gång måtte slippa des öfwerlopp och lamentationer.

Med oaffläteligt nöje framhårdar Högdle Herr Professorens hörs. och trogne tjänare,

Upsala, d. 13. Nov. 1782.

C. F. Mennander.

11. Högdle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Per Divinam gratiam vivo, at mediocriter valeo. Jag önskar at detta måtte träffa Herr Professoren wid hälsa och all sielfbegärlig wälmåga. Sällan går någon winter förbij, at icke postgången här-

emellan til en tid hindras; men ännu sällsyntare är, at den nu snart et helt fierdedels år warit tillstängd. J hopp om snart tilstundande öpning wågar jag likwäl nu skrifwa, och om Herr Professorens samt andra därwarande wänners tilstånd giöra mig underättad. Något nytt, som förtjante berättas, wet jag icke, utom det som Aviserne innehålla, hwilka om icke förr så likwäl tillika med detta bref, komma Herr Professoren tilhanda. Här i Upsala har ingen förändring skedt, utom den at twänne Academien tillhörande Fruar, en gammal Archiat. Rosensteins änka, och en ganska ung, Prof. Lindbloms maka, dotter af Biblioth. Frondin, nyl. blifwit begrafne. Wid den nu påstående distingen är rörelse nog af folck under wahorne ganska dyra. Academiska lectionerne continuera under sielfwa Marknads bulret, och Ungdomen är talrik, flitig och sedig.

Min Son, hans hustru och två gossar må wäl. Jag wäntar, åtminstone de gamle, hijt i dessa dagar, fastän föhret är skröpligt.

Fortfar i gammal gunst, at berätta mig därifrån hwad som händer; och ursäkta, at jag effter wanligheten beswärar med hoslagde brefs afsändande. Med beständig förbindelse och alt nöje framhärdar H.Hr. Professorens hörsamme tjänare,

Upsala, d. 17. Febr. 83.

C. F. Mennander.

12. Högdle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Herr Professoren har åter ökat min mångfaldiga förbindelse genom des benägna nyårs lyckönskan, icke allenast samfält med Consistorio, utan ock enskildt. Och ehuruwäl brefwet för den owanligen tröga postgångens skull nu först framhunnit, har det warit mig lijka kärkommit. Gud förläne Herr Professoren i det löpande året och många följande, all den så andelig som timmelig sällhet, som des egit hierta sig önska kan!

Men förmå icke de flera exempel af sig där gifftande Professorer åter opwäcka hogen, at träda inn i det ståndet, som hyser i sig en stor del af detta lifwets lycksaligheter?

Prof. Nääfs död lærer til någon del assopiera de om lönerne wid staten åter opkomna twister.

Rijtmästerskans sak recommenderar jag på det angelägnaste i Herr Professorens och Prof. Lefréens bewakande. Herr Professo-

ren känner människans sinnelag, och kan föreställa sig, hwad öfverlopp och förtretligheter jag har af henne. Jag hinner nu icke skilfwa Pr. Lefréen till, och beswara des bref, som synes gifwa godt h. op om sakens slut, så snart Fullmäktigen kommer til staden.

Sist beswärar jag i två wanliga mål, neml. at effter gammal benägenhet få exemplar af de under förflutne winter utgifna academiska arbeten, och at närlagde bref måtte til sin ägare befrämjas.

Jag har den äran at framhärda Högädle Herr Professorens hörs. och trogne tjänare,

Ups. d. 22. Apr. 83.

C. F. Mennander.

P. S. Währen är här, effter wanligheten dessa år, trorr, med mycken köld och blåst; så at brodden, som i höstas war ganska kleen, tyckes stå i äfwentyr, äfwen som gräswäxten. Den Högstes hand kan allting förändra.

Min Son, som nu med des hustru är här, ber mig förmäla sin respect.

13. Högädle Herr Professor och Rector Magnifice. H.Y.K.

Under denna tiden har jag hafft at fägna mig af twänne Herr Professorens och Rectoris Magnifici angenäma skrifwelser, samt, genom des benägna försorg, så wäl af continuationen på Tidningarne från Åbo, som de där utgifna disputationer och programmata. Om min gamla förbindelse kunde ökas, skulle det sannerligen ske genom sådane framhårdande wänskaps prof. Jag önskade, at något tillfälle wille yppå sig, då jag kunde i sielfwa wärket ådagalägga den tacksamhet, som i mit hierta ligger.

Jag gratulerar Åbo Academie til ny, drifwande och rättwis Cancellar. Förledne Söndag opwaktade jag med största delen af Consistorio Academico Hans Maij:t på Drotningeholm i samma ärende, och at få wår förlust ersatt. Wi emottogos med mycken nåd, och anhöllo om Hans Kungl. Höghet CronPrinsen til wår Cancellar, fingo ock nådigt löffte på Honom; men då först, när han fyllt myndiga år. Jmellertid finge wi befallning, at wälja någon af Herrar Riksens Råd til det ämbetet. Sådant skedde strax, och föll enhälligheten på prem. Ministern Grefwe Creutz, som ganska nådigt agréerades. Alla gladdes däråt, men i synnerhet jag, som ifrån

ungdomen hafft tilfälle, at nära känna Hans stora egenskaper. Jag har nu händerne fulle med arbete. Nästa måndag begynnes Bibel-Commissions Session, och äro Ledamöterna redan samlade. Men hafwe wi at wänta Hr. Prof. Lefrén hijt, eller åtminstone någon utarbetning af honom? D. 23. sq. Septembr. hålles här Prästmöte, och är Synodal Disputationen i dessa dagar färdig blefwen från trycket.

Jag ber om min hälsnings förmälan til alle gamle Bekante, i synnerhet Prof. Pryss, och framhårdar Magnifici Herr Rectoris hörsammaste tjänare,

Upsala, d. 8. Aug. 83.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Nu på stunden kommer Finska posten med bref från Prof. Lefrén, och hans pensum til BibelCommissionen. Hälsa honom.

14. Ädle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Hwarjehanda sysslor och förhinder hafwa åstadkommit, at jag så seent beswarar Herr Professorens sidsta angenäma skrifwelse, och infinner mig med skyldig tacksäjelse för continuationen af Åbo Tidningarne. Som jag hoppas, at detta dröjsmål benägit ursächtas, så lefwer jag i den förmodan, at Herr Professoren icke tröttas wid, at äfwen framdeles låta mig weta sit tillstånd, samt meddela kunskap om det, som sig på den orten kan tildraga, och jämwäl effter gammal plägsed aflägga för mig exemplar af de från trycket utkommande disputationer och andra skrifter, at wid tilfälle genom min Son hijtförsändas. Min hälsas tillstånd har, Gudi lof! denna sommar och höst warit drägeligit, och bättre, än de par nästföregående åren.

Ellies har icke något synnerligit nytt sig här tildragit. Förändringar genom dödsfall, gifftermål, befordringar etc. gifwa awisarne kunskap om.

Under trogen önskan om den Högstes wälsignelse, och allsköns sällhet, framhårdar Ädle och Widtberömde Herr Professorens hörsamste och trogne tjänare,

Upsala, d. 15. 8bris, 83.

C. F. Mennander.

A tergo: a Monsieur, Monsieur le Professeur Jean Bilmark à Åbo.

15. Högådle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Herr Professorens skrifwelse har högel. fägnat mig genom under rättelse om des wälmåga. Jag har ock, ehuru besynnerlig denna winter warit, med någorlunda hälsan dragit mig fram, doch måste jag på det nogaste achta mig för förkylningar. Ellies är här i landet bristen på menniskoföda och boskaps foder ganska stor. Ehuru man genom allehanda anstalter, som arbetshus inrättande etc. sökt förskaffa den fattiga hopen förtjänst, och effter all förmåga bijspringer dem, är doch fahra wid, at betydande hungersnöd förestår, innan ny skörd infaller. Jmellertid bijspringer Cronan de torfftigaste landtbrukare både med brödföda och sädeskorn. Foderbristen är ånda (*sic!*) nästan swårare; ty ganska många hafwa redan afbetat alla sina halmtak, och om med wåhren går långsamt, lära icke många Creatur komma på gröngräset. Gud ware wår hielp, och straffe oss icke, som wi förtjänt hafwe!

Den tilstälning, hwarom Herr Professoren förmäler, wisar, at under de wackraste blomster kan en orm ligga fördold. Beklageligt wore, om Ass. Bergman således skulle utstängas från sin wälförtjänta befordran. Jag önskade weta förloppet af Bisk. visitations resa, samt få et exemplar af Synodal disputationen, när Herr Professoren i wåhr kommer mig ihog med nova Aboënsia.

Icke wet jag, om Prof. Porthan är lefwande eller död. På flera bref har han icke swarat. Jmellertid skrifwer jag åter honom til i närlagde. Icke eller har jag fått någon Åbo Tidning för i år. Fiolårs titelblad och Register saknas ock. Porthan har lofwat besörja den saken. Har jämwäl längesedan både prænum. och postpengar. Kan hända, at Tidningen afstadnat, som wore skada. Förbl:r Herr Professorens hörs. och trogne tjänare,

Ups. d. 14. Apr. 84.

C. F. Mennander.

In margine: Om Gyllenstolpen har jag icke någon underrättelse. Hans lijkpredikan äger jag; men ock den utan personalier.

16. Högådle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Med mycken tacksäjelse erkänner jag Herr Professorens wanliga benägenhet, som mig är betygad så wäl genom des angenäma skrifwelse, som det convolutet af disputationer och programmer,

hwilket för några weckor kommit mig til handa. Jag stod då på resande fot til Stockholm, at aflägga min opwaktning, och betyga undersätelig glädje öfwer Hans Maj:ts Konungens lyckeliga hemkomst. Därigenom, samt påföljande andra hinder, har mit swar härintil blifwit opskutit. Imellertid, och i dessa dagar, erhöit jag genom Herr Professorens ytterligare försorg den i Österbotn ventilerade synodal disputationen.

Jag beklagar högel. at den tilämnade öfwerresan nu i sommar icke kunnat gå för sig, då jag förmodat mig det nöjet, at få på någon tid här i Upsala herbergera en så kär och angenäm gäst. Men jag hoppas, at hwad nu icke skedt, åtaåret, om Gud will, winner sin fullbordan. Man måste så länge åtnöja sig med correspondence, hwarwid jag hoppas, at Herr Professoren icke tröttnar. Som jag i Åbo förnött min mästa lefnadstid, så är jag nyfiken at weta, hwad sig där tildrager.

Wi wänta enthera dagen ny Professor effter Sonen Linnée. Ryktet wil doch säja, at den professionen torde blifwa delt. Til syslan effter den aldrig nog saknade Bergman är förslaget icke ännu oprättadt. Twänne ifrån Åbo äro därtill sökande.

Rijtmästerskan, ehuru nu boflyttad hijt, underlåter doch icke, at ihogkomma och beswära Herrar Aboenses. Hon har i speculation, at söka någon pension. Säger sig ock äga hopp om god framgång. Tillika berättar hon, at för någon tid hennes bref afgått til Herr Professoren om recommendation därtill, och betygs erhållande om hennes torfftighet med des två små barn. Nu har hon bedt mig härom påminna och intercedera. Wid bijfall härutinnan torde icke möta någon betänckelighet.

Under älsköns sällhets förönskande framhärdar i all min tid Högädle Herr Professorens trogne och hörsamste tjänare,

Upsala, d. 8. 7bris, 84.

C. F. Mennander.

17. Högädle och Widtberömde Herr Professor. H.Y.K.

Flera poster på en gång, som denna årstiden plägar wara wanligit, hade til mig sig Herr Professorens angenäma skrifwelse, som underrättat mig om des wänwåga (*sic!*), den jag af hiertat önskar måtte blifwa långwarig och beständig! Mit tilstånd har denna tiden warit ganska siukligit; doch har den Högste härtils så bijstådt mig

med sin nåd, at icke något wältänkeligit i syslan blifwit försummat. Jag är wäl något bekymrad för et Prästmöte, som kommer at hållas i nästa wecka; men fäster ock därutinnan full förtröstan på Guds krafft i min swaghet.

En tillökning af bekymmer har jag fått genom Med. Studiosi Borgströms den yngres hädankallande. Han måste hafwa förkyllt sig under sina resor i wintras, och dog effter några dagars hitsig siukdom, ehuru skötsel och wård icke saknades. Han war en ganska wälartad och synnerl. godt hopp om sig gifwande yngling. Men som ingen anhörig här nu finnes, måste jag hafwa hela omsorgen för hans begrafning, som jag tänker anställa nästa söndag. Wi, och i synnerhet BibelCommissionen, hafwa lidit en oersättelig förlust genom Prof. Aurivillii bortgång. Han war, både til insichter och hiertat, en sällsynt menniska.

Tröttna icke wid, at då och då låta mig weta, hwad där passerat; icke eller, at til wåren aflägga för mig exemplar af de där utkommande academiska arbeten. J bägge dessa omständigheter har jag redan gammal häfd.

Min lilla balance följer härhos.

Med oprichtigaste hierta framhårdar Högädle Herr Professorens hörs. och trogne t:re

Ups. d. 16. Febr. 1786.

C. F. Mennander.

Axel Fredrik Cronstedt. — Till Axel Fredrik Cronstedt.

1. Wälborne Herr Geschworner. K.V.A.B.

Mina sysslor hafwa effter hemkomsten warit så mångfaldiga och trägna, at jag warit twungen, til at härtills sätta all enskijlt correspondence å sido. Ellies hade jag längesedan giordt det som jag nu har den äran at giöra, neml. at hörsamt tacka Wälborne Herr Geschwornern för all den ynnest, förtroende och wänskap jag i Stockholm fick ärfara. Continuation däraf utber jag mig på det högsta.

Närmare mot hösten förmodar jag mig någon ledighet, och skall då efterse hwad i min lilla samling kan tjäna för Min Herres

cabinet, och det strax öfwersända. Jag lijtar aldeles på det gunstiga löfftet mig gafs om vår Acad:s Graveurs Seligers förhielpande till proberare här på orten framför någon annan. Ärfordelig skickelighet äger han därtil, och hans torfftighet förtjenar medlidande. Det wore wäl, om han redan kunde blifwa därtil antagen, om ock ingen lön wore strax för honom at tilgå. Därom lærer han anhålla i närlagde bref, som han redan för några weckor mig tillstälte.

Framhårdar med nöje och högaktning Wälborne Herr Geschwornerns hörs. tjänare,

Åbo, d. 4. Aug. 1757.

Carl Fridr. Mennander.

A tergo: Geschwornen i Öster och Wäster Bergslagen Wälborne Herr Axel Fridric Cronstedt, i Stockholm.

2. Wälborne Herr Geschwornen. K.V.A.B.

Jag kan icke tillfyllest tacka för den gunstiga ihogkommelse jag åter rönt genom de öfwersände wackra mineralier.

Den förut ganska stora förbindelsen jag står uti, ökas således; och gör det mig härwid ondt, at jag för ständiga syslors skull icke hunnit effter mitt löffte utse och öfwersända några Finska och Ryska mineralier till Herr Geschwornerns tjänst, och någon ringa tack-samhets betydelse. Nu har siöfarten häremellan ophördt, så at där med effter utseende måste anstå till nästa währ, då sådant säkert skall ske.

Et annat tacksäjelses ämne hade jag så när förglömt. Nyligen undfick vår Graveur Seliger fullmagt på Stempelmästare syslan wid controlwärdet, och jag wet, at det förnämligast härrördt af Herr Geschwornerns benägna recommendation.

Jag utber mig, at alt framgent få niuta Herr Geschwornerns gunst och wänskap, samt framhårdar med högaktning Wälborne Herr Geschwornerns hörsame tjänare,

Åbo, d. 5. Nov. 1757.

Carl Fridric Mennander.

A tergo: Geschwornen, Wälborne Herr Axel Fridric Cronstedt, i Stockholm.

3. Wälborne Herr Geschworner. K.V.A.B.

Omsider afsände jag i går under adresse til Hr. Dir:n Salvius en liten påse med Finska och Ryska stenarter, dem jag hörsammast anhåller, at Wälborne Herr Geschwornern tächtes för denna gången hålla till godo, ehuru de till ingen del swara emot min mångfaldiga skuld, och hwarken till antal eller beskaffenhet äro sådane, som jag sielf giärna önskade. Något mer håppas jag framdeles kunna åstadkomma, och i synnerhet skola de åstundade större stuffer af våra Blyerts anledningar icke glömmas. Men därmed går något på tiden. Ty våra Studerande, genom hwilcka våra fattiga samlingar ske, då de i detta widsträckta landet resa till sina hemort, bli gemenl. et år och däreffter borta från Academien.

Det harmar mig, at jag wid detta tillfället glömt bijlägga wår Rapa Kiwi, så wäl förwittrad som fast. Den finnes nog häromkring staden men har ej ringaste spår till blyerts eller swafwelkies. Jag twiflar ock högel. om något saltpetters närwaro; så at orsaken till dess förwittring lærer ännu wara helt och hålLEN okänd.

Aldrig få wi rätt lius i wårt Finska mineralrike, innan Wälborne Herr Geschwornern eller någon dess make, som likwäl icke torde wara lätt at finna, gör sig mödan, at resa hela landet igenom. Nyttan för det almänna wore däraf otrolig, och jag menar at Höglöfl. BergsCollegium har fond till resepenningar. Det wore en af mina gladaste dagar, om jag wore så lyckelig, at se Min Herre i det ärendet hos oss.

Framhärddar med fulkomlig högaktning Wälborne Herr Geschwornerns hörsamste tjänare,

Åbo, d. 30. Maji, 1758.

Carl Fridric Mennander.

Förlåt mig, at jag under owisshet hwarest ägaren finnes, wågar omaka med närlage bref.

4. Wälborne Herr Bergmästare. K.V.A.B.

Wälborne Herr Bergmästarens gunst och wänskap emot mig, hwaraf jag, ifrån wår första bekantskap, årligen fått ärfara förnyade prof, försätter mig i alt större obligation. Jag wore otacksam, om jag icke i all min tid skulle sätta däruppå et synnerligit wärde, och till all gentjänst, som af mig kan åstadkommas, finnas färdig

och redobogen. Samlingen af estamper war rätt kärkommen, i synnerhet för de Swenske herrars skull, som finnas däribland, men hwilcka hos mig förut saknades. Clemens XI med sin tids Cardinals Collegium har ock genom Herr Bergmästarens och Herr Assessor Tersmedens förenade godhet redan hållit i min portraits samling sit inträde.

För gunstigt löffte om några doupletter ur mineral cabinettet framdeles, tackar jag jämwäl hörsammast. Jag är icke i stånd at säja, hwad som i min lilla samling förnämligast kan saknas. Men det är rätt mycket. Från de fläste inrikes grufwor och brott har jag något, men ingenstädes ifrån komplett. Bland utrikes mineralierne röjer sig där en långt större fattigdom.

Sant är wäl det, som Wälborne Herr Bergmästaren omförmäler, at åtskilliga obehageliga teckn synas förebåda oss, så i Malmkänningen som andra Wetenskaper et annalkande barbarie. Men just et hufwudmedel, at skynda på detta ohyggeliga spökets ankomst, wore, om Herr Bergmästaren och andra, i hwilka Gud lagt gåfwor, at stadfästa och utwidga Wetenskaperne, skulle låta händerne falla, och af tidernes utseende i förtid lämna fältet. Snarare bör därigenom rättsinte och grundelige mänsns bearbetande opwäckas och fördubblas. Då hoppas jag, at de lutande wetenskaperne ännu länge stå oprätthälne.

Under all sällhets förönskan framhärddar med oafflätelig högaktning Wälborne Herr Bergmästarens hörsamste tjänare,

Stockholm, d. 8. Aug. 1761.

Carl Fridric Mennander.

E. Ekholmille. — Till E. Ekholm.

Ädle och Högaktade Herr Secreterare.

U.U.B.
Nordin 985.

Den skänck af kopparstycken, hwarmed Herr Secreteraren åter behagat mig ihogkomma, ärkänner jag med mycken tacksäjelse, önskande mig tilfälle, at i något mål kunna ådagalägga min ärkänsla och mycket förbundna sinne.

Omsider har jag den äran, at effter mit i Stockholm giorda löffte härjämte öfwersända, hwad i Consistorii protocoller om Prästmannen Henric Forssius finnes. Sielfwa ransakningen öfwer honom är för-

kommen; finnes icke heller i Kongl. Håfrätten, hwarest jag låtit höra därefter. Hans dom finnes där, *at han skulle järnslås, och wid Åbo Slott arbeta med kalckebaljan, eller uti annat grofft och hårdt arbete, och alla nätter incarcereras, och det et helt år igenom till vidare besked, som orden lyda.*

Skulle Herr Secreteraren tackas, då betydande bokauktioner förefalla, och cataloguerne i tid utgifwas, et exemplar däraf till mig öfwersända och sedermera lijka benägit inropa, hwad jag däraf skulle åstunda, skedde mig en ganska angenäm tjänst. Omkåstningarne och mödan förskyller jag gärna.

Lijkaledes förbindes jag till tacksamhet och ärkänsla, om Herr Secreteraren wille besörja om min kopparstycks samlings completerande, öfwer Swenska, Lärda och Konstnärer.

Wid tilfälle torde jag blifwa underrättad därom, huruwida Herr Secreteraren nu wille skilja sig wid den nätta och selecta samling i detta ämnet, som jag hos Herr Secreteraren en gång påögnade, men hwilcken nu lærer hafwa fått ansenlig tillväxt.

Under all sällhets förönskan framhärdar med nöje Ädle och Hög-lärde Herr Secreterarens hörsamme tjänare,

Åbo, d. 8. 7bris, 1759.

C. F. Mennander.

Pehr Elviukselle. — Till Pehr Elvius.

Upläst den 23 Julii 1748 och remitterat til Herrar Linnæus Archiatern Ribe, Rosen och Faggot. K.V.A.B.

1. Ädle och Widtberömde Herr Secreterare.

Min skyldighet, at inkomma til Kungl. Wetenskaps Academien med några observationer, har jag igenom hwarjehanda förhinder en rund tid blifwit efftersatt, hwilket jag håppas gunstigast ursäktas. Jag förmodar framdeles få tilfälle, at ärsätta denna försummelsen. Nu har jag den äran, at införsända par små och ringa berättelser, i ödmiukt hopp, at de gunstigt uttydas.

Som jag wet, at Kungl. Wetenskaps Academien med benägne ögon anser större och smärre rön, af mera eller mindre wigt, så wågar jag mig ock, at omorda följande:

Hr. Archiatern Linnæus har observerat om *Lycoperdon subtundum lanceolato dehiscens*, eller *Bovista* off. den Finnarna kalla Tuskuri, at dess damm öfweralt tros skada ögonen. En ännu skadeligare wärkan därutaf har man här blifwit warse, neml. at den så kallade likmasken torde däruti hafwa sit tillhåll. Gemene man här på orten tror den wara nyttig at stilla näsblod och andra hæmorrhagier. En ung piga från Yläjoki i St. Mariæ sockn här när wid staden skulle för några år sedan bruka samma cur, men med så bedröfwelig wärkan, at hon ifrån den stunden fått dragas med den ömkeliga skadan.

Formica rufa, som har sit tillhåll under sand, stenar och grus, har et artigt sätt at conservera sina ägg. Hon sweper tilhopa af *Veronicæ* blad en fast strut, ei olik et spunnit tobaksstycke, som doch ser wackert ut, därigenom at de krusige bladen ligga ordenteligen på hwarannan äfwen wid ytan. J ändan häraf är en liten fast säck, hwaruti äggen gömmas.

Åtskilliga sympathetiske eller widskepelige curer gå hos almogen i swang. Wid den så kallade Tråskan, då spenabarns gom blir hudlös, at de ei kunna dij, har man tilreds andstrupan eller någon annan del af en biörn, därigenom slås miölken hwarmed barnet matas, som strax skall blifwa friskt. Men härtil behöfwes icke så mycket engång. Man har allenast namn i byalaget på någon person, som handteradt biörns inelfwor. Denne skulle hälla miölcken af och an på sina händer, som gifwes barnet. Man påstår at denna cur aldrig slagit felt. Derföre äro pigorne icke sena, at då någon biörn är fäld och opskäres, infinna sig och röra i dess inelfwor på det de med tiden må kunna wara sina barns doctorer. Likaledes påstå de, at qvesan eller torrwärk i någon led skall botas därigenom, at en, som förr haft samma plåga, kramar eller handterar det siuka stället med det finger, som förr warit ansatt af samma slags wärk.

En hederlig Prästman J. G. har berättat mig, at, då han i den skarpa wintern 1709. skulle resa öfwer Ålandshaf, han förkylt sina fötter, hwilka strax blifwit fullleligen botade därigenom, at han på en gummas råd hållit dem i saltgrönt Köts spad. Wid siökanten, där brist på nödig spanmål är, i synnerhet i Österbotn fås om wåhren i bäckar och annorstädes en myckenhet små fisk, i synnerhet mört och abbor. Dessa ränsas, läggas i sallaka öfwer en natt, opträdas på widior, och hängas ut at wäl saltorkas. Sedan hållas de i bad-

stuguhetta et dygn, hwaraf de blifwa möre och wälsmakelige, samt ätas sedan med smör eller miölck. Mången har intet annat bröd under hela sit sommararbete.

J Österbotn hafwa de offta sina Kytöland i ängsskatarne, som merendels ligga wid åbräddar, och offta så låglänt, at währflöden går öfweralt. 1745. hände sig, at detta währwatnet lyfftede op jämt med botn af diket twänne Uppala hemman af Seinäjoki by och Ilmola sokn tilhöriga åkerstycken, som hösten tilförene woro med råg besädde. Det ena drefs af wädret på andra sidan åhn, stadnade där wid buskar, lade sig jämt på ången och bar riktigt sin råg, som om hösten opskars. Men det andra stycket, som war långt och smalt, flöt $\frac{1}{4}$ mil utföre, ändarne fastnade där på ömse sidor, som ännu kunna ses, men den medlersta delen sänkte sig til botn.

Framhårdar med all högaktning Ädle och Widtberömde Herr Secreterarens hörsamste tjänare,

Åbo d. 10. Martii. 48.

Carl Fridric Mennander.

2. Ädle och Widtberömde Herr Secreterare. K.V.A.B.

Til följe af Herr Secreterarens gunstiga skrifwelse af d. 29. Aug. har jag strax warit bekymrad om Sal.Professor Spøerings personaliers samlande, och til den ändan flere gånger warit hos Prof. Hasselbom, som tagit de därtill hörande documenter ur sterbhuset til sig. Men så wida bem:te Professor haft sit hus under reparation, och sina skrifter i oordning om hwarannan nedlagde, har jag icke kunnat få de åstundade underrättelser för än nu på stunden, hwarwid jag dock finner ännu ganska mycket desidereras. Dock skall det blifwa färdigt och afgå med nästa påst. Och så wida Hans Höggrefl. Excellence Academie Cancelleren äfwen med denna påst behagat påminna om detta ärendet, lærer det då genom Consistorium Hög: bem:te Herre tillsändas. Hwad Finska almanachorne angår, så skall förlaget däraf årligen icke warit större än til 2000. exemplar, som näppel. och med möda kunnat föryttras. Skulle Herr Secreteraren behaga adressera et partie af de för nästa år genom Kungl. Wetenskaps Academiens försorg oplagde, wil jag gärna tjäna därmed, at effter all möjelighet befordra deras debit; kan dock icke låwa, at de alla, i synnerhet om partiet blir något stort, och bokbindarne

i landet dessutom förse sig med något quantum därpå från Stockholm, kunna blifwa försålde, utan förbehåller mig, at få återställa hwad som kan öfwerblifwa.

Recommenderar mig i Herr Secreterarens beständiga gunst, och med all högaktning framhärdat Ädle och Widtberömda Herr Secreterarens hörsamste tjänare,

Åbo d. 22. 7bris, 1748.

Carl Fridric Mennander.

Erik Michael Fantille. — Till Erik Michael Fant.

1. Högädle Herr Kungl. Bibliothecarie. UUBG.70a.

Härhos har jag den äran, at öfwersända första Boken af Querela Suedica. Det som återstår af Manuscriptet, neml. 2:a och 3:ie Boken som likwäl är wid slutet defect, gör ohngef. lijka arcktal.

Herr Kungl. Bibliothecarien behagade pröfwa huruwida detta Poëmet förtjänar komma ut af trycket. J den händelsen behöfwer det ännu höfsas och jämnckas, samt några ord, som förefalla oläslige eller twetydige, af gransynt öga utrönas. Til hwilcken ända nödigt blifwa lärer, at den gamla skrifften blifwer än nogare undersökt, och med afskrifften jämnförd, den jag wid hastigt påögnande nu finner wara nog viteus. Sielf har jag icke hunnit lägga någon hand därwid.

Framhärdat Högädle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare

Upsala, d. 12. Dec. 1780.

C. F. Mennander.

Sigfrid Gahm Perssonille. — Till Sigrid Gahm Persson.

1. Ädle och Högaktade Herr Secreterare. K.B.G:2.

Det är mig ganska kärt, at Herr Secreteraren med hälsa och lyckelig förrättning är til Stockholm återkommen, samt at jag ännu bijbehåller det gamla stället i des wänskap, hwarom icke allenast Herr Secreterarens benägna skrifwelse, utan ock convolutet med

åtskilliga artiga skriffter, som til mig blifwit öfwerstyrt, gör mig förwissad.

Så wäl för denna benägenhet aflägger jag min hörsamma tacksäjelse, som för Herr Secreterarens gunstiga löfte, at meddela mig B. Justens berättelse om des Ryska resa, hwilcket Manuscript jag mycket längtar at få se. Skulle Herr Secreteraren täckas tilstålla det min Son, fogar wäl han anstalt, at det antingen med posten eller något annat säkert tillfälle, snart hijtkommer. Jag äger förut några små kriffter af Justens egen hand, och skall strax låta weta, om denna skrifften är original och egenhändig.

Mycket skulle det fägna mig, om jag emot så mångfald ynnest kunde i något mål ådagalägga mit förbundna sinne.

Min lilla Gudson lärer, jämte Herr Secreterarens öfriga familie, må wäl, och redan wara en hel student.

För min swaga hälsa måste jag nyttja Pyrmonterwatn, och wistas til den ändan merendels på landet ännu par weckors tid.

Under all sällhets trogna förönskan framhärdar Ädle och Högaktade Herr Secreterarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 2. Aug. 1774.

C. F. Mennander.

A tergo: Secreteraren, Ädel och Högaktad Herr
Sigfrid Gahm Persson, i Stockholm.

Eri käsialalla: — Med annan stil:

Anlände på Stockholms Slott den 22 Aug. och beswarat den 28 Ejuds: samt öfwersänt då tillika den begärta handskriften med H:r Assessor Pehr Juslén i Kongl. Åbo HofRätt.

2. Ädle och Högaktade Herr Secreterare. K.B.Ep.G:2.

Jag är högeligen förbunden til tacksäjelse för det documentet, som Herr Secreteraren behagat genom Hr. Ass. Juslén til mig öfwersända. Det är rätt curieust, och förtjänar komma i dagsliuset. På utvägar därtil skall jag wara omtänckt; ty i Åbo Tidningarne, som utgifwas på Swenska, kan denna Latinska skrifften icke få rum. Det liknar nog, at wara original, åtminstone en samtida afskrift. Jag har ännu icke haft tillfälle, at jämföra stilen med den, som finnes i Justens Postilla, som Academiens Bibliothek äger, och hwilcken tros wara skrifwen med Gubbens egen hand. Några hans små

manuscripter äger jag sielf; men de äro på Swenska, så at af dem til handstilens lijkhet icke kan med säkerhet dömmas.

Så framt ibland Herr Secreterarens redan förut ansenliga, och under des sidsta resa ofelbart mycket förökta Samlingar, ännu skall finnas några andra documenter, som angå Finlands fordna tilstånd, i synnerhet i Kyrckiosaker, så behagade Herr Secreteraren fortfara i sin ynnest, och låta mig få weta beskaffenheten och innehållet af dem. J synnerhet wore jag angelägen at blifwa underrättad, om i Konung Gustav den 1:s och Hans Söners tid någon kunglig förfatning skedt om KyrkoBöckernas öfwersättande och utgifwande på Finska språket.

Den begärta disputationen, såsom ock några andra nyligen här utgifna, skola följa med min Son, som endera dagen anträder återrasen til Stockholm.

Under all sällhets förönskan framhärdar med mycket nöje och et förbundit sinne Ädle och Högaktade Herr Secreterarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 16. 7bris, 1774.

Carl Fridric Mennander.

In margine (eri käsialalla — med annan stil): Anlände i Rikens Archivo den 22 sept:br och beswarat d. 31 Decembr. 1774.

Carl Christoffer Gjörwellille. — Till Carl Christoffer Gjörwell.

1. Högädle Herr Kongl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:3.

Som et nytt prof af ynnest och förtroende anser jag Herr Kongl. Bibliothecariens anbud om deltagande i de Franska Anecdoter, hvilka som Prof. Numern synes utwisa, torde blifwa rätt curieuse och interessante. Dock, som ämnet är nog wida skildt ifrån de mig egentel. tilhörande göromål, vore jag mera betjänt med någon liten artig Journal Literaire.

Men huru går det med vår litterature? Oförmodat och bedröfveligit var det, at Herr Kongl. Bibliothecarien sedt sig föränlåten, at nedlägga sina Almänna Tidningar, som gjort Publicquen så stort nöje och nytta. Om Herr Kongl. Bibliothecarien jämwäl

drager sin hand ifrån Bokhandeln, vet jag rättnu icke, hvar och huru någon reel ny Bok utifrån kan erhållas.

Med högaktning framhärdar Högädle Herr Kongl. Bibliothecariens hörsamste tjänare

Åbo, d. 14. Sept. 1773.

C. F. Mennander.

2. Högädle Herr Assessor och Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:7.

Det ändamål, hwartil Upfostrings Sällskapet sammanträdt, är så berömmeligit, och låfwar så mycken nytta, at det bör winna Allmänhetens fullkomliga approbation. Hwad mig angår, räknade jag både för skyldighet och heder, om jag förmådde i detta angelägna arbetet deltaga, och det med någon handläggning befrämja. Men en siuklig ålderdom har knappast lämnat så mycket krafter öfrige, som behöfwas at sköta det angelägnaste af min sysla. Jmel- lertid skall det alltid wara mig en synnerlig fågnad, at förnimma upsåtets lyckeliga framgång, och at wid tillfälle kunna med råd eller dåd därtill bijdraga. Om altså Herr Kungl. Bibliothecarien behagar i något mål äska min enfaldiga och oprichtiga tancka, skall jag den strax meddela.

För de bijlagda lärda Nyheterne tackar jag hörsammast. Därigenom ökas min gamla förbindelse, hwarmed jag har den äran at wara Högädle Herr Assessorens och Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare

Upsala, d. 18. Febr. 1780.

C. F. Mennander.

3. Högädle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:7.

Sedan Herr Kungl. Bibliothecarien behagat genom Rector Wenström förse mig med samtliga sina redan utgifna Opfostrings böcker, har jag, så mycket andra hinder kunnat tillåta, dem påögnat; och i mit tycke äro de til sit ändamål lämpade, wäl utarbetade, och således för ungdomen ganska tjänliga. Ehuruwäl jag icke twiflar, at så nyttiga böcker finna afsättning, skola de, om Herr Kungl. Bibliothecarien så behagar, i näst utgående Circulaire til detta Stifftets Prästerskap blifwa i bästa måtto recommenderade.

Jag hoppas, at Herr Kungl. Bibliothecarien framdeles sträcker Sin berömliga omsorg för underwisingns wärket jämwäl til den publique informationen i Scholorne och Gymnasierne, hwars i åtskilliga delar ännu saknas tjänliga handböcker, och jämwäl Grekiska och Latinska auctorer, dem man med Nationel förlust warit twungen at af utlänningen til dyrt prijs införskrifva, och ibland icke ens kunnat erhålla. För de wackra estamperne tackar jag hörsammast, och framhårdar Högdle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsammaste tjänare,

Upsala, d. 23. Maji, 1780.

C. F. Mennander.

4. Högdle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:7.

Åter har Hr. Kungl. Bibliothecarien behagat lämna mig prof af den ynnest och wänskap jag står uti, så wäl genom des angenäma skrifwelse, som den Patriotiska tractaten. Jag önskar tilfälle, at på något sätt kunna bemöta så mångfaldig benägenhet.

K. Carl Knutsons portrait är målat med oljefärg på duk, och föreställer Honom i sina yngre år, med wackert ansichte; som jag ock minnes mig någorstädes hafwa läst, at Han skall haft et angenämt utseende. Han står med tiokt och knorrligt hår, icke olikt en peruque. Den, af hwilken jag för några år sedan fått portraitet, berättade, at det kommit ur någon kyrka i Roslagen, som han likwäl icke weste namngifwa; men K. Carl Knutson skall i den församlingen hafwa warit af några gods ägare. Mer härom har jag mig icke bekant, kan ei eller stå för afbildens authencitet. Jag har hört, at Birger Jarls portrait, som ock står i Consistorii Academici rum, skall wara kommit från samma ställe. Kunde icke HH:r Kungl. Bibliothecarien på någon dag rycka hijt, at bese dessa och flera gamla målningar som Academien äger? J sådan händelse anhåller jag, at qwarter måtte tagas hos mig, som oaf-läteligen framhårdar Högdle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsammaste tjänare,

Upsala, d. 12. 7bris, 1780.

C. F. Mennander.

5. Högdle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:7.

Hr. Conrector Susemihl har tilstält mig twänne tomer af Sal. Prof. Biörnståhls bref, dem H:r Kungl. Bibliothecarien behagat

mig förära. Med mycken tacksäjelse erkänner jag detta förnyade profwet af ynnest. Men bör likwäl gifwa wid handen, at jag, som subscribent, förut ägde den första delen, och et godt stycke af den andra. HH:r Kungl. Bibliothecarien behagade tillåta mig, at härhos få insända prænurationen på de följande delarne af detta angenäma och nyttiga arbetet.

Herr Kungl. Bibliothecarien skall blifwa här hiertel:n wälkommen. Man längtar få se registraturen öfwer Warmholtzka Samlingarne, jämwäl Ekholmska förteckningen på Swenska Scholeböcker. Genom Herr Kungl. Bibliothecariens outtrötteliga omsorg lærer Opfostrings Sällskapets förråd af intresserande documenter blifwa rätt ansenligit. Huru skall man få ut af trycket von Celses Bullarium och öfriga färdiga liggande arbeten?

Med oafflätelig högaktning framhärdar Högädle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare

Upsala, d. 29. 7bris, 80.

C. F. Mennander.

6. Högädle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:7.

Med mycken erkänsla och tacksamhet har jag åter undfått, och med än större nöje genomögnat Herr Kungl. Bibliothecariens nyligen utgifna twänne wackra tractater i Opfostrings wägen. Jag önskar Herr Kl. Bibliothecarien hälsa och kraffter, at än ytterligare i så betydande sak tjäna och gagna det almänna; och har all anledning at hoppas, at, genom så nyttiga skriffters utspidande, tillika lius och dygd utbreder sig.

Med högaktning och nöje framhärdar Högädle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsammaste tjänare

Upsala, d. 20. 8bris, 1780.

C. F. Mennander.

P. S. Just nu på stunden kommer posten, och har med sig et nytt exemplar af första begrepen för Barn, hwarföre tjänstligast tackar; som ock för det benägna löfftet, at förwara mina prænurations sedlar på Encyclopædien, och hijtförsända delarne, alt effter som de utkomma. Dessa sedlar följa härhos, samt fyra RiksDr för de nu ankomna tomerne, dem Herr Kungl. Secreteraren behagade wid lägligit tilfälle hijtsända.

7. Högädle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:7.

Förlåt mig, at jag, som i dag är återkommen från en visitations resa, så sent beswarar Herr Kungl. Bibliothecariens angenäma skrifwelse, och aflägger skyldig tacksäjelse för de flera oförtjanta nya förbindelser.

Först och främst erkänner jag det för en synnerlig heder, at Upfostrings Sällskapet behagat utse mig til des ledamot; och önskar, at kunna i något mål wisa, huru högt jag skattar Sällskapets föremål, och huru stor min fågnad wore, om jag förmådde til des winnande något bijdraga.

Jcke utan synnerlig glädje har jag sedt Thesaurus Sueo-Gothicus nu wara lyckeligen börjad at utgifwas. Jag är wiss däruppå, at Herr Kungl. Bibliothecarien af egit och andras förråd icke tryta ymniga ämnen, at länge därmed til Nationens heder continuera. J synnerhet kan Hr. Canc. Rådet von Celse därtil fournera betydeliga stycken. Jag har som bäst i händer hans apparatus ad historiam Sueo-Gothicam de scriptis Ecclesiasticis post Reformationem, et ståteligt wärk, som wisseligen förtjänar utgifwas.

Skulle där blifwa rum för det hos mig befintliga gamla men defecte poëmet: *Querela Suedica*, som Herr Kungl. Bibliothecarien redan behagat omnämna, och införa något prof af i *Sit Förråd eller Samling* pag. 266. seq., skall jag oförtöfwat låta det afskrifwas. Om framdeles orationen de Synodis komme at inryckas, kunde, som mig tyckes, däraf mycket utelämnas och allenast det anföras, som är historiskt, hwarwid jag sedan öfwerkommit en liten tillägning.

Torde hända, at jag längre fram kan inkomma med något smått til Samlingen tjänande, och däribland med et utdrag af en i Åbo hållen Synodal Oration, om de äldste Finske Bibel versionerne, och kyrkoBöckerne på det språket. Et ämne, som både inom- och utomlands är nog okänt. Jag wet icke, om närlagda kårta Sal. CammarRådets Löfwenschiölds skriffit finnes förut i Herr Kungl. Bibliothecariens samling. Genom min försorg är den tryckt; men allenast fåå exemplar afdragne, så at den begynner blifwa sällsynt. Förtjänar likwäl, både på poësiens och historiens wägnar, at wara almännare. Herr Kungl. Bibliothecariens wänskap är en sak af mycket wärde. Det wisar Biörnståhls minne, som Herr Kungl. Bibliothecarien på så mångfalt sätt söker hedra och bibehålla, at

näppeligen något annat makan exempel gifwes. För jettonen tackar jag hörsammast; jämwäl för keisarens estampe, som jag dageligen hijtförwäntar.

Probsten Nyrens bref följer tillbaka. Alla komme wi därutinnan öfwerens, at en wacker och med mästerlig hand utarbetad Orbis pictus bör räknas bland de nyttigaste Scholeböcker. Men om hans Grammaticaliska förslag, ehuru stort värde han sielf sätter på dem, kan man icke dömma, innan de blifwit sedde och granskade.

Med oaffläteligit nöje och högaktning framhärda Högdle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 17. Nov. 1780.

C. F. Mennander.

8. Högdle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:8.

Gud förnye och föröke med det ingångna nya året alsköns nåd och wälsignelse öfwer Herr Kungl. Bibliothecarien! Han stärcke des kraffter, at ännu länge med wanlig drifft och munterhet kunna arbeta på dygds och nyttiga wetenskapers utspridande!

Mycket förbunden är jag för Herr Kungl. Bibliothecariens benägna nyårs lyckönskan och de medlagde portraiterne. Herr Kungl. Bibliothecariens reflexioner öfwer dem äro ganska riktiga. At han draperat Nex cierne effter sit seculum, kan wara godt; men någon mine af de äldre portraiterne hade likwäl bordt conserveras.

Det gläder mig, at Lärda Tidningarne fast än under annat namn, ännu continueras; Och Sedolärande Betrachtelserne hoppas jag genom Guds nåd göra nytta. På bägge dessa Blad tager jag mig friheten at härhos bijlägga prænumeration.

Med oaffläteligit nöje framhärda Högdle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare

Upsala, d. 2. Jan. 1781.

C. F. Mennander.

9. Högdle och Widtberömde Herr Kungl. Bibliothecarie.

K.B.Ep.G.7:8.

Ibland flera krämpor har jag warit plågad af en swår Gikt i armarne, som betagit mig handens bruk til skrifwande. Derföre har jag icke på en tid kunnat infinna mig med skyldig tacksäjelse för all H:r Kungl. Bibliothecariens mig ertedda ynnest och wänskap; hwaribland jag räknar dagbladets och Sällskapet Tidningars benägna öfwersändande.

Jag är anmodad at anhålla, det måtte närlagde kårta notification få inflyta i bem:te Tidningar.

Har den äran at framhärda Högädle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 24. Apr. 1781.

C. F. Mennander.

10. Högädle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:8.

Jag finner mig mycket hedrad genom diplomet, som associerar mig med Opfostrings Sällskapet och aflägger därföre min hörsamsta tacksäjelse.

Men ehuru nu snart i et halft seculum varit förnämligast syssel-satt med Ungdomens Opfostring, ser jag mig doch litet eller intet, under min närwarande siukliga ålderdom, förmå bijdraga til den nu inrättade Sositetens angelägna ändamåls vinnande; utom en oprichtig önskan, at inrätningen måtte hafwa lyckelig framgång!

Herr Kungl. Bibliothecarien har varit både ophofsman til detta Samhället och redan i denna vägen mycket och gagneligen arbetat. På des drift beror jämwäl framdeles wärkets bestånd. Det har altså varit mig ganska fägnasamt at förminna des hälsas åter-ställande, den jag önskar häreffter måtte blifwa stadig och lång-warig!

Med oaflåteligit nöje framhärdar Högädle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 19. 8bris, 81.

C. F. Mennander.

P. S. Herr Kungl. Bibliothecarien har tid effter annan försedt mig med artiga Böcker och Estamper. Jag är altså des geldenär; och ber, at närlagda lilla sedel hålles til godo.

11. Högädle Herr Assessor och Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:8.

Åter har Herr Assessoren ökt min förbindelse til tacksamhet och gentjänst, så wäl genom jettonens förärande öfwer den mycket berömmeliga Hr. Canc. R. Lagerbring, som exemplars hijtförsändande af Geschichte des Protestantischen Lehrbegriffs. Som denna, effter det jag af et hastigt påögnande kan dömma, är rätt wäl skrifwen, önskade jag weta des auctor, och ber tillika, at continuationen däraf,

alt effter som den utkommer, måtte åt mig förskrifas. Samma begäran tächtes Herr Assessoren tillåta mig få yttra angående Semlers lefwerne, och Doederleins Theol. Bibliothek.

Angående Wexionius har jag mig icke något bekant, som ei tilförene almänt künigt är. J Gyllenstolpiska archivo och hos Hr. Prof. Bilmark torde wäl något om honom finnas. Härwid erhindrar jag mig hafwa läst i Consistorii Acad. Aboënsis protocoller, icke långt effter Academiens inauguration, at en Bok skulle anskaffas, hwari vitæ Professorum af Historiarum Professores skulle antecknas. Boken blef färdig; men ännu finnes ei däri et enda lefwerne. Som Wexionius war den första Historiarum Professor därstädes, blifwer det altså hans egen skuld, om des lefwerne omständigheter icke äro til oss conserverade. Des, effter den tidens omständigheter, ypperliga arbeten wisa noggsamt mannens arbetsamhet, lärdom och förtjänster.

Har den äran at framhärda Högädle Herr Assessorens hörsamme tjänare,

Upsala, d. 23. Nov. 81.

C. F. Mennander.

12. Ädle och Högaktade Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:9.

Jag bör åter hörsammast tacka för de benägit hijsände continuationerne af de genom Herr Kungl. Bibliothecariens anstalt under prässen warande wärk, som giöra mig både nöje och nytta.

Från London är jag anmodad, at låta i någon wår Tidning inflyta notification om en där under händer warande edition af den i Museo Britannico förwarade Codex Alexandrinus, som C. G. Woide besörjer; jämte underrättelse om subscriptions wilkoren. Herr Kungl. Bibliothecariens Lärda Tidningar är därtil den tjänligaste; och torde wid tilfälle några ord härom däruti få inflyta.

Jag har den äran at wara Ädle och Högaktade Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 28. Junii, 1782.

C. F. Mennander.

13. Högädle och Widberömde Herr Kungl. Bibliothecarie.

K.B.Ep.G.7:11.

Åter bör mig (*sic!*) hembära hörsam tacksäjelse för continuationen af Tidningarne, samt Keisarens bijlagde portrait.

Notarien Schick har effter gammal wanlighet, och då sådane accidentier giöra en god del af des ellies snäfwa lön, satt sig, och det med M. Wikmans samtycke, i possession af Herr Kungl. Bibliothecariens förlags Böckers debiterande; hwilket han ock kan bäst befrämja, som ägande den widsträcktaste correspondence öfwer Stifftet. Herr Kungl. Bibliothecarien finner härhos, at jag nu däruti swärligen kan giöra någon ändring. Skall likwäl söka tillhålla honom, at så snart något betydelligt inflyter, det strax öfwerremittera. Jmellertid hindras icke, utan snarare befrämjas afsättningen, om Herr Kungl. Secreteraren skulle behaga jämwäl til Mag. Wikman afsända några exemplar af hwarje, som på sin sida finge besörja om deras afsättande.

Jag fruchtar, at Mag. Espling skurit för mycket til i wäxten, då han så mycket ophöjer Underwisnings werkets tilstånd i Danmark.

Under trogen önskan om alsköns sällhet har jag den äran at framhärda Högädle och Widtberömde Herr Kungl. Bibliothecariens hörsammaste tjänare,

Ups. d. 11. Febr. 83.

C. F. Mennander.

14. Högädle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:13.

Den Högste förnye med det nyss ingångna året öfwer Herr Kungl. Bibliothecarien och des Familie Sin nåd och wälsignelse i andelig och timmelig måtto!

Därjämte tackar jag hörsammast för des bijlagde wackra Predikan. En sådan mig flera gånger förut ertedd benägenhet skall jag wid tilfälle söka med all tacksamhet aftjäna.

At icke blifwa öfwerhopad med papper, plägar jag förstöra de private bref, som icke äro dess betydelligare. Är altså icke i stånd, at effter begäran återsända den correspondence, som warit oss emellan.

Prænumeration på detta års Upfostrings Sällskapets Tidningar samt det Historiska Bibliotheket tager jag mig den friheten at härhos bijlägga. Min Son lærer effter wanligheten om deras uttagande och hijtförsändande besörja.

Med beständig högaktning framhärdar Högädle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 11. Jan. 85.

C. F. Mennander.

P. S. Tänker icke Hr. Kungl. Bibliothecarien continuera *Anmärkningarne i Svenska Historien*? Det wore en den agreablesta lecture.

15. Högädle Herr Kungl. Bibliothecarie. K.B.Ep.G.7:13.

Jag wore så skyldig som willig, at effterkomma Herr Kungl. Bibliothecariens begäran. Men, i fall detta Företal nu snart skulle behöfwas, måste jag beklaga, at min tid därtil är ganska knapp. Währen är hos oss den arbetsfullaste årstid. Examina, Ordination, BibelCommissionens Sammanträde, m.m. borttaga den hel och hållen. Hälsan fordrar ock då någon sin skötsel, hälst på ålderdomen och under många krämpor, när alt går tungt och långsamt.

Skulle åter med bokens opläggande hafwas anstånd til hösten, wil jag söka, om Gud förlänar lif och hälsa, at därwid, effter mit ringa pund, wara til tjänst. Men, jämwäl i den händelsen önskade jag förut få genomögna som snarast hela detta Feddersens arbete, som jag icke sedt.

Framhårdar Högädle Herr Kungl. Bibliothecariens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 17. Maji, 85.

C. F. Mennander.

Kustaa III:lle. — Till Gustaf III.¹

1. Stormächtigste Allernådigste Konung. UUB, Y:1.

Då alla Swea inwånare med sina böner förena tacksäjelser til den Högste öfwer Eders Kungl. Majestets effter flera farligheter lyckeligen fulländade resa, wärdes Eders Kungl. Majestet allernådigst tillåta mig, som, jämte den almäna undersäteliga skyldigheten, har så många enskilta förbindelser, at bedia Gud för Eders Kunglige Majestets höga wälgång, och prisa Hans Namn för de wälgärningar, som Eders Kungl. Majestet, och genom Eders Majestet hela Riket wederfaras, at få i all underdånighet förklara de innerliga glädjerörelser, som mit hierta är opfyllt med. Gud, genom hwilken Konungarne regera, stärcke Eders Kungl. Majestets kraffter

¹ *Kts. myös edellä K. F. Mennanderin pojalleen kirjoittaman kirjeen N:o 252 liitetä. — Se även i det föreg. bilagan till C. F. Mennanders brev N:o 252 till sonen.*

under den tunga Regements bördan! Han göre Eders Kungl. Majestets lefnadsår många, lyckeliga och förnögda!

J sådan önskan framhärdar allerunderdånigst til sidsta andedrägten Stormäktigste Allernådigste Konung, Eders Kungl. Majestets allerunderdånigste troppliktigste tjänare och undersåte,

Upsala, d. 20. Octobr. 1780.

Carl Fridric Mennander.

Carl von Linné. — Till Carl von Linné.¹

1. Högtförfarne och Widtherömde Herr Archiater Min gunstige Herr Broder.

Till en anledning, at få släcka den brinnande åtråån jag har at opwacha min gunstige Herr Broder, skall närlagda oration tjäna, som har alt sit värde af dess stora ämne. Och så wida jag wet, at min Herr Broder täflar med oss i dess wördande, så gör jag mig ock försäkrad, at tålkens swaga wälmening til det bästa uttydes.

Hans Kongl. Maj:t har nyligen behagat flytta mig till en theologisk profession, hwarigenom jag för framtiden skiljes ifrån de philosophiska Wetenskapernas egenteliga handterande och sådana små hastwärks utgifwande, som härtils under mit præsidio i de saker framkommit. Men den naturliga hogen jag har för historia naturali, hwilken Min Herr Broder i ungdomen så ömt och trågit opammade, kan icke genom sådana förändringar dämpas, utan tänker jag framdeles använda de stunder, som af ämbetsystemen kunna wara ledige, på något ämnes utarbetande i egit namn. Hwarwid likwål min ödmuika bön wore, att Min Herr Broder, så wäl tächtes föreslå mig något sådant behageligt ämne, som ock bijspringa mig med råd och hielpredor, hwaruppå man har stor brist härstädes.

¹ *Alkuperäiset kirjeet ovat Lontoossa Linnean Society'n hallussa. Tohtori J. R. Åhrling jüljensi ne siellä jättien 1836 jüljennöksensä Tukholman Kunink. Kirjastolle. Näitten korjauslukua ei ole voitu suorittaa alkuperäisiin vertaamalla. — Originalen finnas i Linnean Society i London, och de där tagna avskrifterna skänktes 1836 till K. B. av avskrivaren Dr J. R. Åhrling. Möjlighet har icke förelegat, att jämföra korrekturet med originalen.*

Som min böjelse i synnerhet är för Mineralogien, så har jag tänckt om min gunstige Herr Broder så skulle finna för godt, at vindicera Min Herr Broders Systema Lapideum ifrån de observationer, som jag ser en och annan däremot hafwa giordt. Deras ogrund inser jag i det mästa, och, hwaräst min kundskap är otilräckelig, där skulle jag ödmiukast utbe mig oplysning och underrättelse.

Et gammalt och gunstigt Min Herr Broders löfte har jag ock om de ombärliga doupletterne i dess dråpeliga Stensamling. Skulle någon stund till deras urskiljande wara ledig, lærer Herr Haartman om en så angenäm skänks öfwerstyrande draga försorg.

Förlåt gunstigast, at jag, tör hända, missbrukar ungdoms förtroendet. Det kan jag heligt försäkra, at Bror ingen har, som ifrigare anropar Försynen för Brors sällhet och långwariga lefnad, eller som med fullkomligare wördnad kan wara Min Gunstige Herr Broders ödmiuke tjenare

Åbo, d. 9 Martii 53

Carl Fridric Mennander.

2. Wälborne Herr Archiater och Riddare af NordStjerne Orden Min Gunstige H:r Broder.

Förlåt mig, at jag så ganska sent beswarar M. H. Broders gunstiga skrifwelse, och gifwer underrättelse om det understöd, som den snälle Martin för denna gången härifrån kan wederfaras. Orsaken till mit drögsmål har warit, at den nya Stipendii inrättningen fordrat åtskilligt jämkande, som gått längre ut jämwäl därigenom, at wi äro så många förwaltare därwid, neml. utom Cantzlern, som har här sin Fullmäktig i den saken, hela HåfRätten och Consistorium Academicum.

Nu kan jag hafwa den äran at berätta, at jag med denna påst öfwersänder til H:r Secret:n Wargentin anwijsning på Riksens Ständers Banco på Martins första halfwa års stipendium, 300 d:r k:mt, hwilcken summa han härefter hwart halft år kommer at åtnjuta.

Jag utber mig alt framgent H:r Broders gamla gunst, och med oflåtelig högaktning framhårdar Min Gunstige H:r Broders hörsamste tienare

Åbo, d. 10 Junii, 1760.

C. Fr. Mennander.

3. Stockholm 23 Nov. 1761.

Med fult nöje för mig sielf, kan jag i förtroende berätta, att wi äntel. hafwa haft i afton sammanträde; efter många fåfänga anslag el. kallelser med ledamöter af secret. Utskottet, hwileka, ehuru starcka förut i sin otroo, blefwo så öfwerlygade på $\frac{1}{4}$ timma om sanningen af H:r Archiaterns upgifwande, så att præmium af 5 el. 6000 Pl. blif:r till Secret. Utskottet projecterat, med det mera rörer saken. Jag håppas att det nu skall gå wäl, fast början warit trög. Behåll detta för Er sielf; jag håppas snart slut, warandes altid H:r Arch. och Riddarns hörsamste och trognaste

C. F.

Detta är i hast skrifwit då påsten skall gå utaf.

A tergo: Till H:r Archiatern et Riddarn Linnæus detta Upsala.

4. Wälborne Herr Archiater och Riddare Min Gunstige Herr Broder.

J går qwäll war omsider Min H:r Broders sak före i secrete Utskottet, och stadnade i det slut, at Min H:r Broder bekommer för inventionen om Pärlorne 3000 plåtar, hwilka Götheborgska Baggen sielfkraft åtog sig at betala, emot secretessens ärhållande, den han tror sig äga tillfälle at kunna använda och nyttig göra.

Därjämte beslöts, at till plena afgår bifall och tillstyrkande, at Min Herr Broder får, när honom så godt synes, afstå beställningen till sin Son, eller någon anna skickelig successor. Ehuru knapp tiden är, emedan Riksdags arbetet räcker allenast denna weckan till slut, och måndagen är till Riksdagspredikan, som mig är ålagd, och sammankomst på Riks Salen utsedd, skall man dock på alt sätt söka, at få denna saken igenom hos respective Stånden.

Mine angelägenheter fordra, at jag i nästa weckas slut anträder hemresan. Det blir altså omögeligit, at hafwa den hiertel. fågnaden, till at, innan det sker, se Min H. Broder i Upsala. En obeskrifwelig glädie wore det altså för mig, om Min Herr Broders omständigheter skulle tillåta, at wi dessförinnan finge omfamna hwarannan här, kanske för sidsta gången i detta lifwet.

Inga acquisitioner af Mineralier har jag denna gången kunnat göra. Skulle Min Herr Broder hafwa tid, at genomgå och utsofra

sina doupletter, samt dem mig tillsända, wore alt för wäl. Likaledes wågar jag anhålla, om Påfågle afweln står wäl på sig, om ett pars århållande, till en colonies inrättande på Finsk botn af dessa naturens skönheter.

Gud utgiute öfwer Min Herr Broder och dess hus all wälsignelse! Jag är till grafwen Min H:r Broders trognaste och lydigaste t:re

Stockholm, d. 17 Junii 1762.

C. Fr. Mennander.

5.

S. T. Min Herr Broder.

J största hast får jag berätta at Secrete Utskottets tillstyrkande om cessions friheten af sysslan gick i förgår igenom alla Stånden, med fullkomligt bifall hos de tre, hwarefter expeditionen sker, men hos Adeln med den förändring, at formeligit förslag ändå casu existente skulle oprättas. Jag har icke nyligen smakat den wällust, som jag rönt af M. K. Broders bref, i det Min K. Broder förklarar sig fulleligen nögd och glad öfwer dessa små och till ingen del emot Brors förtjänster swarande förmåner. Hwad glädie är det för mig, at hafwa kunnat något bidraga till en gammal och wördad wäns nöje.

J slutet af weckan tänker jag resa, och som jag således måste sakna det nöjet, at personl. taga afsked af Min K. Broder, så sker det härmedelst. Gud wälsigne Bror och dess familie med alt godt i långliga tider. Han är mächtig nog, at uppehålla oss till en annan sammankomst. J synnerhet håppas jag, at som hans Försyn utsedt Min Herr Broder till et redskap för Wetenskapernes tilwäxt, Han ännu länge låter werlden få af Brors lefnad lius och båtnad.

Tusende tack för löftet om Påfåglarne och mineralierne. Hanen kan wäl wänta, tils han får sin seraille med sig öfwer.

Så länge jag lefwer skall jag finnas Min Gunstige Herr Broders trognaste och hörsamste t:re

Stockholm d. 21 Junii 1762.

C. F. Mennander.

Johan Möllerille. — Till Johan Möller.

KB.Autografer.

1. Wälärewördige och Höglärde Herr Magister
och Kyrckoherde.

Jnrättningen af ett Theologico-Homiletiskt Sällskap har nu mera börjat komma till någon stadga, och om dess bestånd i längden företer sig så mycket mera hopp, som de af trycket utgifne försöken wunnit bifall. Men de här warande Ledamöter äro altför få, för att medhinna granskningen af de Skrifter, hwilcka, dels af Concurrenter till de utsatte belöningarna, dels och af anonyma författare, uti åtskilliga ämnen, inkomma, och som med egne grundeliga arbeten bidraga till ändamålet. Man har altså måst wara omtänckt på flera Ledamöters associerande, hwartill Sällskapet med dess wal jämwäl fallit på Herr Kyrckoherden, i anseende till dess allmänt kända insichter, goda smak och lyckliga gåfwor. Af detta Sällskapets förtroende för Herr Kyrckoherden har jag icke bordt underlåta att gifwa behörig del, i den säkra förmodan, att Herr Kyrckoherden icke förwägrar med sitt goda biträde understödja en inrättning, som har både allmän uppbyggelse och i synnerhet våra unge medbröders handledning uti Predikowägen till syftemål. Förblifwer Wälärewördige och Höglärde Herr Magisters och Kyrckoherdens tjänsthörsamme tjänare,

Upsala d. 4. Iulii, 1783.

Carl Fr. Mennander.

KyrckoHerd. Mag. Möller.

./. Iohan Ek.

A tergo: Kyrckoherden Wälärewördige och Höglärde Herr Magister
Johan Möller. Stockholm och Westerhaninge.

Fredrik Sparrelle. — Till Fredrik Sparre.

UUB.F427.

1. Högwälborne Herr Baron, Kungl. Maj:ts och Rikets
Råd, Hans Kungl. Höghets CronPrinsens Gouverneur,
Riddare och Commendeur af Kungl. Maj:ts Orden,
Nådige Herre.

J ödmjukhet tror jag mig böra gifwa wid handen, at Consistorium Academicum i går enhälligt stadnat i den underdåniga önskan, at få Hans Kungl. Höghet CronPrinsen til sin Cancellar.

Man hade wäl bordt afbjuda Hans Kungl. Maij:ts förwäntade lyckeliga återkomst, at strax kunna denna sin begäran i underdånighet anmäla; men som lections terminen nu är til slut, och Consistorii ledamöterne, som likwäl alla bordt och önskat taga del i denna wigtiga öfwerläggning, til en stor del resa på landet, och icke åter samlas förr än wid höstterminens början, hade tiden blifwit nog lång, på hwilcken Academien måst ombära Cancellers wården. Så snart Hans Kungl. Maij:t förnimmes hafwa slutat Sin resa, tänker Consistorium genom deputerade inför thronen nedlägga denna sin trägna och underdåniga anhållan.

Med beständig wördnad framhärdar Eders Excellences ödmjukaste tjänare,

Upsala, d. 17. Junii, 1783.

Carl Fr. Mennander.

Johan Christopher Strickerille. — Till Johan Christopher Stricker.

1. Wählärewördige och Höglärde Herr Kongl. K.B.Ep.S.52:2. HåfPredikant.

Härjämte har jag den äran, at öfwersända några få äldre Swenska predikningar, hwileka ännu torde saknas i Herr HåfPredikantens ansenliga Samling, jämte en och annan nyare. Så snart jag får någon ledighet ifrån de syslor och förhinder, som i synnerhet nu effter hemkomsten öfwerhopa mig, häppas jag kunna tjäna med några flera. Jmellertid längtar jag och många med mig, at snart få se Herr Kongl. HåfPredikantens wackra, och med mycken möda och kåstnad samlade arbete af trycket utkomma.

Jag utber mig, at alt framgent få wara i Herr HåfPredikantens ynnest och wänskap innesluten, samt under all sällhets förönskan framhärdar Wälärewördige och Högl. Herr Kongl. HåfPredikantens hörsamme tjänare

Åbo, d. 23. Sept. 1766.

Carl Fridric Mennander.

P. S. Det rara kopparsticket öfwer Rådmannen Olov Larsson, som Herr HåfPredikanten kårt för min afresa förärte mig, har jag i den bråskan emot min plägsed så wäl förwarat, at det icke kunnat här igenfinnas. Wäl wore, om något annat exemplar däraf åter

kunde falla Herr HåfPredikanten under händerne, samt af de öfrige portraiter, på hwilcka jag tog mig den friheten, at lämna förteckning.

2. Wälärewördige och Höglärde Herr Kongl. K.B.Ep.S.52:2.
HåfPredikant.

Herr HåfPredikantens skrifwelse af d. 26. sidstl. innehåller så många wedermälen af des ynnest och wänskap emot mig, at jag finner mig til all ärkänsla och gentjänst högt förbunden, hwilcken jag wid alla tillfällen skall söka at ådagalägga.

J synnerhet tackar jag hörsammast för det andra arcket af Herr HåfPredikantens catalog, samt det benägna löfftet om förstärckning i min Predike- och Kopparstickssamling. Den omnämnde Hagerts predikan äger jag icke; wet mig ei heller hafwa sedt den; så at, om den kan aflåtas, sker mig åter en angenäm tjenst.

Jag har jämnfört min lilla Samling med den delen af Herr HåfPredikantens catalog, som nu är utkommen; men icke funnit et enda arbete, som icke wore däruti optagit.

De specificerade här utgifne disputationerne skall jag tjäna med, och samla af Predikningar hwad som kan öfwerkommis, hwilcka, om de icke kunna öka Herr HåfPredikantens eget förråd, likwäl torde til byten med andra wara nyttige. Men med öfwersändandet måste nu til wahren anstånd hafwas, emedan inga fartyg häreffter dijtåt afgå.

Det wore mig ganska kärt, om Herr HåfPredikanten skulle täckas, samt des tid och omständigheter tillåta, at då och då låta mig weta, hwad nytt som i den lärda werlden så in- som utrikes sig kan tildraga. Wi bo här så afsides, och få gemenligen nog sent sådane kunskaper.

Under all sällhets förönskan framhårdar Wälärewördige och Högl. Hr. Kongl. HåfPredikantens hörsamste tjänare

Åbo, d. 9. 8bris, 1766.

Carl Fridric Mennander.

3. Wälärewördige och Höglärde Herr Kongl. K.B.Ep.S.52:2.
HåfPredikant.

För Herr HåfPredikantens gunstiga skrifwelse af d. 10. hujus, samt de til mig destinerade och förmodel. nu snart hijtkommande

arbeten, tackar jag hörsammast; och skall winnlägga mig, at nu under wintermånaderna samla alt hwad jag kan öfverkomma af sådant, som i Herr HåfPredikantens ansenliga förråd ännu saknas.

Wid detta tilfället tager jag mig allenast den friheten at anföra en och annan liten anmärkning, som wid defectlistans hastiga genomögnande mig infallit. *Hammars predikan öfwer B. Gezelii Barn* äger jag; men den är på Finska, och som Herr HåfPredikantens samling icke lærer sträcka sig til sådane arbeten, som på det språket äro utgifne, torde den ur förtekningen blifwa framdeles uttagen. Jag är ock i okunnighet därom, huruwida Herr HåfPredikanten äfwen samlar sådane Prediko-arbeten, som på Latin äro författade. Sådan lærer den anförda *Æsch. Petrei förklaring öfwer Evangelierne* wara, ty af honom har jag sedt förklaringar på Latin i Disputationer så wäl öfwer Evangelierne som Epistlarne och jämwäl öfwer Bönedagstexterne för några år.

J går ankom Gen. Gref Hessenstein hijt til Staden och de öfrige Herrarne af Militairen, som besedt gränzeorterne och defensionen på denna sidan. De täncka med första wind fortsätta resan til Stockholm.

Under all sällhets förönskan har jag den äran at framhärda Wälärewördige och Höglärde Herr Kongl. HåfPredikantens hörsamste tjänare

Åbo, d. 24. 8bris, 1766.

C. F. Mennander.

A tergo: Kongl. HåfPredikanten, Wälärewördige och Höglärde Herr Mag: Johan Christopher Stricker, i Stockholm.

4. Wälärewördige och Höglärde Herr Kongl. K.B.Ep.S.52:2.
HåfPredikant.

Åter har jag haft den fågnaden, at ärhålla Herr HåfPredikantens gunstiga skrifwelse med hwarjehanda angenäma underrättelser, hwarföre min härsamma tacksäjelse aflägger. Gladaste tidningen war likwäl den om Herr HåfPredikantens föreslående til Ladugårdlands församlingen. Och som i mit tycke de därwid yppade beswär icke stort betyda, så önskar jag hiertel. snart få höra sakens lyckeliga utgång.

Den mig tillsända doupletlistan följer härhos tillbaka, och har jag nyttiat den mig gifna friheten, at sätta kors för de predikningar, som i min lilla samling saknas. Jag går med den icke vidare, än til Lijkpredikningar, och sådane, som wid wissa besynnerliga tilfällen äro hålne, eller ock för sin ålders och andra omständigheter skull kunna wara märckwürdiga.

Jag tackar hörsammast för mödan om de mig felande kopparstycken, och bör gifwa wid handen, at Rådm. Olov Larssons är nu igenfunnit. Det låg instuckit i en oinbunden tractat.

J dessa dagar fick jag hem från bokbindaren 4:de tomen af Carpovs (*sic!*) theologie, hwaruti jag finner, at han behagat föra och angripa mig ibland sina adversarier, för en 15. år sedan här under mit præsidio utgifwen disputation: de interitu mundi. Han hade likwäl kunnat spara sig den mödan, så wida han näppel. är nämnd i hela disputationen, hwilcken ock war Respondentens arbete.

Jbland annat smått samlar jag ock theologiska samt til den lærdoms grenen hörande disputationer. Men har ingen utwäg, så framt icke Herr HåfPredikanten wet öppna mig någon, at få de nyare utländska. För 20. och flera år sedan reste en conversus Judæus som disputations handlare årligen omkring til våra Academier med det kramet. Men nu har det afstadnat, och sällan finnes något sådant på våra boklådor. Sedan min Son wändt sig från studierne til annat vitæ genus, och jag ser min lilla boksamling det ödet förestå, at den en gång skal skingras, har jag i dessa dagar förärt til Kongl. Academiens bibliothek härstädes några rarare böcker, at där blifwa i förwar.

Jag skall göra all min flit, at öfwerkomma några af de hos Herr HåfPredikanten ännu saknade Predikoarbeten. Torde hända, at under en strax effter Nyåret mig förestående visitations resa till Tawastehus lähn något sådant kan falla mig under ögonen.

Under all sällhets förönskan framhärdar med oafläteligit nöje Wälärewördige och Höglärde Herr Kongl. HåfPredikantens hörsamste tjänare

Åbo, d. 12. Dec. 1766.

Carl Fridric Mennander.

5. Wälärewördige och Höglärde Herr Kongl. K.B.Ep.S.52:2.
HåfPredikant.

Under min resa hade jag den äran, at i Tavastehus ärhålla Herr Kongl. HåfPredikantens gunstiga skrifwelse af d. 30. Jan. och tackar nu hörsammast, sedan jag genom Guds nåd är hemkommen, fast med en genom den stränga kölden och det trägna arbetet nog bruten och wacklande hälsa, för de många däruti meddelta angenäma underättelser.

J synnerhet bör jag aflägga min tacksäjelse för continuationen af Herr HåfPredikantens wackra Arbete, och den Hamburgska Lärda Tidningen, som härjämte återföljer.

För öfrigit måste jag med missnöje gifwa wid handen, at jag under denna min nog widlöfftiga kringfärd icke kunnat i minsta måtta öka hwareken Herr Kongl. HåfPredikantens eller min egen samling, ehuru jag därom winnlagt mig, så mycket den knappa tiden och andra omständigheter det kunnat tillåta. J detta landet äro sådane saker mig sällsynte. De äro förkomne under fiendtlige invasionerne, då hwar och en warit nögd, om han kunnat rädda det redbaraste. Jag skall ytterligare söka samla hwad som kan öfwerkommast, och giöra mig en fägnad däraf, om däribland något fynd yppade sig, hwarmed jag kunde tjäna Herr Kongl. HåfPredikanten.

Registret öfwer Sal. Prof. Clewbergs bibliotheque är nu här under trycket. Det skall auctioneras nästa sommar och höst. Samlingen är ansenlig i synnerhet i philologicis och exegeticis. Professoren war måg til Sal. Biskop Fahlenius, och en god del af hans bibliotheque är nu med detta incorporerat.

Sylv. Phrygii portrait wet jag mig aldrig sedt. Herr HåfPredikanten kan däraf sluta, hwad angenäm skänck et exemplar däraf skulle blifwa för mig. Nu hafwa wi i flera weckor warit stängde från communication med den stora werlden genom påsternas uteblifwande, som borde komma öfwer hafwet. Norr om få wi wäl påst hwar wecka, men den har rätt fåå bref med sig, och inga aviser.

Jag innesluter mig i Herr Kongl. HåfPredikantens beständiga ynnest och wänskap, och ber om min respects förmålan hos alle bekante, samt framhårdar Wälärewördige och Högl. Herr Kongl. HåfPredikantens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 31. Martii, 1767.

Carl Fridric Mennander.

6. Wälärewördige och Höglärde Herr Kongl. K.B.Ep.S.52:2.
HåfPredikant.

Med mycken fågnad har jag hafft den äran at bekomma Herr Kongl. HåfPredikantens gunstiga skrifwelse af d. 14. sidstl. jämte continuationen och slutet af des med mycken accuratesse förfärdigade arbete. Härwid bör jag först och främst så mycket mer tacka Herr Kongl. HåfPredikanten för den utmärckta heder mig i Förtalet är wederfaren, som den är aldeles oförtjant; ty til Wärcckets fullständighet har jag ingen ting förmått bijdraga, ehuru jag hiertel. önskat och ännu önskar, at så i detta som alla andra mål kunna wara til någon tjänst.

Wid hastigt genombladrande har jag funnit, at närlagde B. Gezelii Bref til Prästerskapet i detta Stifft ännu saknas i Herr HåfPredikantens samling. Så snart jag får några lediga stunder, skall det blifwa mig et angenämt arbete, at emot detta Bibliotheket jämnföra min Samling, då något torde finnas, hwar med jag kan gå tilhanda. Mycket kan det wäl icke blifwa; ty huru fattig mit förråd är, behagade Herr Kongl. HåfPredikanten däraf sluta, at, ehuru jag förnämligast samlat Predikningar öfwer besynnerliga tilfällen, och sådane, som antingen här äro tryckte eller angå denna orten, så hwarken äger jag eller har någonsin sedt B. Rothovii predikan wid vår Academies inwigning.

För benägit löffte om Phryggii portrait och Prof. Brings Oration är jag mycket förbunden.

Twänne Tal, af de wid sidsta höga Förmälningen här hålna, äro af trycket utkomne, et på Swenska och det andra på Finska, och skola innankårt, jämte något annat smått, blifwa öfwersände.

Under all sällhets förönskan framhärdar Wälärewördige och Höglärde Herr Kongl. HåfPredikantens hörsamste tjänare

Åbo, d. 7. Maji, 1767.

Carl Fridric Mennander.

Daniel Tilakselle. — Till Daniel Tilas.

1. Högwälborne Herr Landshöfdinge och K.B.T.13:2.
Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden.

För Högwälborne Herr Landshöfdingens och Riddarens gunstiga skrifwelse, samt den myckna ynnest jag under mit wistande i Stockholm fick åtnjuta, tackar jag wördsammast.

At kunna något bijdraga til det nyttiga och så wäl Fäderneslandet som sin Författare så mycket hedrande arbetet, som Herr Landshöfdingen och Riddaren har under händer, skall wara mig en synnerlig fågnad. Alt det ringa bijträde, som jag effter den mig gunstigast meddelade utstakningen kan åstadkomma, skall altså sorgfälligt användt blifwa.

J gemen måste jag doch förut beklaga, at de gamla här utgifna piecer i vår historie äro, genom de små förlag som då skedde, genom fiendtlige invasionerne, och flere orsaker, så sällsynte och osynlige blefne, at, ehuru jag i flere år budit till at samla sådane tractater, åtskillige likwäl ännu äro, dem jag aldrig fått under ögonen, mindre kunnat blifwa ägare utaf. Åtskillige i Högw. Herr Landshöfdingens och Riddarens specification opförde tractater har jag ock antingen wisshet eller skälig misstancka om, at de aldrig blifwit tryckte.

Doch tror jag mig kunna ingenfå åtminstone titeln af de fläste äldre arbeten; och de nyare piecer, som saknas, håppas jag kunna anskaffa exemplar utaf. J synnerhet, som den förledna årstiden gifwer mig godt utrymme at besörja om denna samlingen; så wida icke tillfälle gifwes at öfwersända något förr än i wåhr.

Jag utber mig, at altframgent få wara innesluten i Högw. Herr Landshöfdingens och Riddarens gunst, och under all sällhets förönskan med oafslätelig högaktning framhårdar Högwälborne Herr Landshöfdingens och Riddarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 12. Nov. 1762.

Carl Fridric Mennander.

2. Högwälborne Herr Baron och K.B.T.13:2.
Landshöfdinge, samt Riddare och Commendeur af Kongl.
Nordstjerne Orden.

At jag på så lång tid icke låtit höra af mig, tächtes Högwälborne Herr Baron, Landshöfdingen och Commendeuren tilskrifwa till

någon del hwarjehanda förhinder, och stundom åt en wacklande hälsa; men förnämligast det hoppet jag giordt mig, at kunna tillika fylla någon af de brister, som Högw. Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens ellies talrijka Topographia Finnica ännu torde widkännas; och således ådagalägga något ringa prof af den fullkomliga högaktning, som emot Hr. Baron och Landshöfdingen jag af mångfaldig grund hyser, och i all min tid i et wördnadsfult sinne förwarar.

Men då jag, sielf och genom andra, förgäfwes winnlägger mig, at opspana dessa saknade, och, som jag begynner fruchta, från denna ort aldeles förswundna små tractater, har Högwälb. Herr Baron, Landshöfdingen och Commendeuren på et Honom wanligt ädelmodigt sätt, behagat opwäcka mig ur min Lethargie, genom den föräring, som till mig är skedd genom Hr. Secret:n Gahm af några gamla och sällsynta orationer i Swenska historien, för hwilcka jag aflägger min ödmjuka tacksäjelse.

Ellies är härifrån intet nytt at berätta. Af de allmänna ärenderne weta wi icke stort; men hwar rättsinnig önskar, at den Högste wärdes styra alt till det bästa. J vårt enskylta hafwe wi orsak at tacka Honom för en annalkande fast icke ymnig, doch tarfwelig sådesbärgning.

Gud wälsigne Högwälb. Herr Baron, Landshöfdingen och Commendeuren i alla delar, och giöre des dagar många och glada!

Framhårdar med wördnad Högwälborne Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens ödmjuka tjänare,

Åbo, d. 12. Aug. 1768.

Carl Fridric Mennander.

3. Högwälborne Herr Baron och K.B.T.13:2.
Landshöfdinge, samt Riddare och Commendeur af Kongl.
Nordstjerne Orden.

Med mycken glädje har af Högwälborne Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens gunstiga skrifwelse jag inhämtat kundskap om des lyckeliga återkomst til Stockholm, och framhårdande i den gunst jag warit så lyckelig at förwärfwa mig.

Glädjefullt är ock för alla Swea inwånare, at höra om de stora egenskaper, med hwilcka vår dyra CronPrins är begåfwad, och dem H. Baron, Landshöfdingen och Commendeuren hafft tillfälle,

at under resan närmare ärfara. Et stort prof af Herrens penetration anser jag det före, at Han wid denna sin Bergslagsfärd walt Sig den til Sällskapare, som, så wäl på Kunskapens som hiertats wägnar, warit den nyttigaste.

Under Högwälb. Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens bortowaro aflade jag i bref min wördsamma tacksäjelse, den jag nu förnyar, för några gamla och sällsynta orationer i wår historie, hwilcka jag genom Hr. Secret:n Gahm ärhållit. Men måste på min sida beklaga, at jag, oachtat all använd sorgfällighet, ännu icke kunnat öfwerkomma något enda af de i H.H. Barons, Landshöfdingens och Commendeurens dråpeliga samling saknade arbeten. De nyare piecer i historien, som här utgifwas, wet jag at H. Prof. Bilmark öfwersänder.

Det äskade betyget ur Pargas Kyrkiobok öfwer Fröken De la Walls ålder, följer härjämte.

Den Högste giöre det annalkande slutet på gamla året och inträdet i det nya för H.H. Baron, Landshöfdingen och Commendeuren, och des förnäma Familie til alla delar wälsignat! Med oafwärdig högaktning framhärdar Högwälborne Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens ödmjuka tjänare,

Åbo, d. 13. Dec. 1768.

Carl Fridric Mennander.

4. Högwälborne Herr Baron och K.B.T.13:2.
Landshöfdinge, samt Riddare och Commendeur af Kongl.
Nordstjerne Orden.

Då jag nu omsider skall aflägga min ödmjuka tacksäjelse för all den gunst Högwälborne Herr Baron, Landshöfdingen och Commendeuren så wäl mig under wistandet wid Riksdagen som min Son låtit wederfaras, finner jag den så mångfaldig, at jag icke wet, hwar jag skall begynna eller sluta; utan innefattar alt i den wördsamma försäkran, at jag i all min tid skall förwara sådan godhet i et tacksamt minne, och winlägga mig, at om icke förtjäna, doch åtminstone icke giöra mig owärdig Högwälborne Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens ytterligare ynnest.

J synnerhet bör jag högeligen tacka för de Disputationer och Lijkpredikningar, som genom Hr. Secr. Gahm icke länge sedan åter kommit mig tilhanda.

Oaktat all använd flijt har jag ännu icke kunnat öfwerkomma någon enda af de äldre Skriffter, som Högw. Herr Baron och Landshöfdingen i Sin Samling ännu saknar från denna Landsorten. Hwad åter de några här utkomne Disputationer i Fäderneslandets historie angår, wet jag, at Hr. Prof. Bilmark dem öfwersänder, som de ock till största delen äro utgifne under hans præsidio.

Min Son reser nu effter en kårt härwaro til sin lilla sysla. Och som han redan varit så lyckelig, at förwärfwa sig Högwälborne Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens protection, så anhåller jag ödmjukast, at han alt framgent måtte wara däri innesluten.

Under trogen önskan af all sällhet, framhärdar Högwälborne Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens ödmjuka tjänare

Åbo, d. 14. Sept. 1770.

Carl Fridric Mennander.

5. Högwälborne Herr Baron och K.B.T.13:2.
Landshöfdinge, samt Riddare och Commendeur af Kongl.
Nordstjerne Orden.

Et nytt wedermäle af Högwälborne Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens gunst gifwer mig des gratieuse skrifvelse af d. 5. hujus, hwarföre wördsammast tackar, samt tillika gratulerar til den skedda städningen med Samlingarne, som wid et så rijkt och mångfaldigt förråd icke aflupit utan mycken möda.

Den Högste förläne Högwälborne Herr Baron och Landshöfdingen hälsa och lifstid, at fullborda alt, hwad Han til Wetenskapernas befrämjande samt Fäderneslandets nytta och heder under händer tagit!

Nog kunde det låta giöra sig, at vår Rjtmästare, som är därtill skickelig nog, skulle småningom afrita några Finska Antiquiteter. Men wärst är, at wi inga äga i behåll. Ty at förtiga några wapn i kyrckorne och vulgaire grafstenar, så, om jag undantager St. Henrics Grafwård i Nousis, Tottiska och Ståhlhandska GrafChoren här i domkyrkan, samt Flemingska grafwen i Wirmo, wet jag icke något betydeligt Monument här i landet. Det första bland dessa är ock, som ofelbart bekant är, genom Antiquitets Collegii försorg,

både afritat, och, fast uselt nog, i koppar stuckit. Och de öfriga torde Brenner, då han i slutet af förra seculo til den ändan reste härigenom, hafwa afrijtat, jämte annat, som i landet då kunde wara märkeligit; hwileka hans rijtningar ännu lära finnas i Anti-quitets Archivo, ehuru jag icke hafft tillfälle, at dem få se.

Den sagnade Prof. Planmans disputation tager jag mig den friheten at bijlägga.

Med oafflätelig högaktning framhärdar Högwälborne Herr Barons, Landshöfdingens och Commendeurens ödmjuke tjänare,

Åbo, d. 19. Octobr. 1770.

Carl Fridric Mennander.

Pehr Wargentinille. — Till Pehr Wargentin.

1.

Min Herre.

K.V.A.B.

At den förlust, Herr Secreteraren Elvii saliga död förorsakat det almäna och Kungl. Wetenskaps Academien, blifwit genom en så wärdig efterträdare ärsatt, det fägnar mig af hiertat; och har, till Min Herres inträde på denna stora wädiobahn, jag bordt aflägga min opriktiga lyckönskan. Ärsätt wår sagnad i stort och smått; ock, så wida jag i Secret:n Elvius enskyldt förlorat en förtrogen och redelig gynnare och wän, så sök jämwäl at giöra mig skadelös, därigenom, at I, Min Herre, unnen mig Er gunst och förtroende.

Mina trägna ämbetes syslor och af sorger nedslagna sinne hafwa icke tillstadt mig, att, så ofta som sig bordt och min önskan warit, gå Kungl. Wetenskaps Academien med några observationer i ödmuikhet tillhanda. Nu har jag den äran, at härjämte införsända och till det bästa anmäla par små och ringa anmäreckningar. Wid den Österbotnske saltarten har jag icke welat förspilla det lilla profwet jag fått genom flere röns anställande, utan helre öfwer-skicka det, at undersökas af oplystare ögon. Doch skall jag framdeles införskaffa därom närmare kundskap, som ock om den i negden warande saltkällan.

En petrification har jag ock fått från samma province, som är den första Finland kunnat framtee, och mycket besynnerlig. Dess beskrifning och afritning skall innan kårt inkomma.

Då jag förnamm, at en ung piga i Österbotn blifwit almänt beryctad därföre, at hon gifwit oemotsäjeliga teckn af lekamlig obsession, war jag strax sorgfällig om, at begära de prästmänns berättelse öfwer hennes tillstånd, som med henne haft at sysla. Jag fann däri mindre än jag förmodat och rychtet warit, men tror mig doch icke giöra någon obehagelig tjänst, då jag bemälte berättelse, sådan som den är, in originali införsänder, underskrefwen af Pastore och Sacellano loci.

Jag tackar hörsammast för Herr Secreterarens gunstiga skrifwelse, och har bordt berätta, at Prof:r Gadolins bref strax blef honom tillståndt. Framhårdar med all högaktning Min Herres hörsamste tjänare,

Åbo, d. 17. Nov. 49.

Carl Fridric Mennander.

2. Adle och Wittberömde Herr Secreterare. K.V.A.B.

Mångt förträffeligit arbete är på mindre tid förfärdigat, än den warit, som Kongl. Wetenskaps Academien mig till närlagde parentation öfwer Sal. Domproben Lauræus så tålmodigt förunnat. Desto mer orsak har jag at blygas, då den omsider framteer sig så ohysad och ofullkommelig. Men tiden, som däruppå blifwit använd, har i sielfwa wärcket warit kårt. Ty största delen har förflytit i dertill hörande ämnens och omständigheters samlande genom correspondens med den Aflednas forna bekanta; så wida ur huset, utom magra wid Ljkpredikan oplästa personalier, ingen hielpreda stått at ärhållas. Då jag omsider fått lägga handen wid wärcket, hafwa distractioner af andra syslor stundeligen förstördt det sinnets lugn, som Herr Secreteraren bäst wet sådana arbeten behöfwa, om de skola få sin snygghet och smak.

Herr Secreterarens gunstiga granskning och rättelse underkastar jag i fult förtroende altsammans; och skall det wara mig ett desto större prof af gunst och wännskap, ju flera af mig begångna fel Herr Secreteraren täckes förbättra.

Förtalet i synnerhet är jag sielf icke nögd med. Det har ock blifwit för widlöftigt. Derföre såge jag giärna, om Herr Secreteraren skulle täckas antingen förkärta eller aldeles bortlämna det.

Framhårdar med beständig högaktning Ädle och Widtberömde Herr Secreterarens hörsamste tjenare,

Åbo, d. 28 Junii 1755.

Carl Fridric Mennander.

3. Högaktade och Widtberömde Herr Secreterare. K.V.A.B.

Efter en lycklig hemkomst hafwa så många sysslor och förhinder warit mig till mötes, at jag warit nödsakad, till at härtills åsido sätta all enskijlt correspondence. Däraf händer, at jag så seent gör det som längesedan bordt ske, neml. hos Herr Secreteraren inkomma med min hörsamma tacksäjelse för den ynnest, förtroende och wännskap af Herr Secreteraren under mit långa wistande i Stockholm jag wid alla tillfällen fick ärfara. Min högel. önskan är, at framgent få wara däruti innesluten.

Därjämte bör jag berätta, at jag hafft den äran at ärhålla Herr Secreterarens benägna skrifwelse; och skall det wara mig rätt kärt, om omständigheterne wilja så foga sig, at jag i det omförmälta målet kan giöra H. Mag. Planman den tjänst, som han, så wäl för sin qwickhets skull som det goda låford han af Herr Secreteraren förwärfwat, förtjänar.

Framhårdar med nöje och högaktning i all min tid Ädle och Widtberömde Herr Secreterarens hörs. tjänare,

Åbo, d. 4. Aug. 57.

C. F. Mennander.

4. Högädle och Widtberömde Herr Kongl. K.V.A.B. Wetenskaps Academiens Secreterare.

Ganska ofta har jag påmint H. Prof. Kalm om dess Resebeskrifnings fortsättande, och jämwäl nu, i anledning af Herr Secreterarens gunstiga skrifwelse, giordt det på det eftertryckeligaste. Han har härtills skiutit skulden till sin senfärdighet på dess öfwriga sysslor, och är det sant, at i synnerhet academiska trädgårdens anläggande och i ståndsättande tagit mycken tid för honom bårt. Nu är det omsider så långt kommit, at han arbetat sig et godt stycke fram i den tredie tomen, som säkert till Påsk blifwer färdig. Jag skall icke underlåta, at jämwäl skynda på de följande.

Det gör mig hiertel. ondt, at H. Prof. Heinricius är i beträngt tilstånd; och ännu mer grämer det mig, at här wid academien nu

ingen utväg till hans räddning finnes. Då han skilde sig wid Adjuncturet härstädes, förestälte man sig, at antingen hans lefnadstid med en så förswagad hälsa skulle wara ganska kårt, eller ock han taga sin tillflykt till sina tämmel. wäl mående anhöriga i Borgo Stifft, hwarest lefnaden hade warit lindrig, och han wid återställd hälsa kunnat hafwa tillgång till någon Ecclesiastique eller Gymnasii bestälning. Men däremot har han icke låtit någon höra af sig, och genom lefnad på en dyr ort bragt sig i detta obestånd. Genom böckers skrifwande, i synnerhet i historicis, som han förnämligast lagt sig uppå, torde någon förtjänst för honom imellertid kunna öpnas, om han blefwe därtill opmuntrad.

Jag utber mig, at alt framgent få äga Herr Secreterarens gunst och wänskap, samt med mycken högaktning i all min tid lefwer Högädle och Widtberömd Herr Secreterarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 27 Febr. 1759.

Carl Fridric Mennander.

5. Högädle och Widtberömd Herr Kongl. K.V.A.B.
Wetenskaps Academiens Secreterare, samt Riddare af
Kongl. Nordstjerne Orden.

Jag är nu stadd på en widlöftig inn emot fyra månaders tid påstående visitations resa till de yttersta Finska Norrländerna; hwarest jag under trögit arbete i Kyrckiorne och beswärlige resor fått i sielfwa Köldens fädernesland ärfara all dess stränghet.

Herr Secreterarens gunstiga skrifwelse kom mig altså nu först tillhanda. Det fagnar mig, at H. Martin gör så wäl besked för sig, och opfyller det hopp som jag länge om honom haft. Stipendium Ekestubbianum, som han i höstas ärhållit, är af hundrade plåtar årl. Wid min afresa från Åbo war tiden till dessa stipendii medels utdelande ännu icke fastställd. Effter utseende falla de ut på en gång, och kanskie wid årets slut. Den begärta attesten följer imellertid härhos.

Prof. Henricii nød grämer mig, och hans enwijschet opwäcker förundran. Jag ber, at Herr Secreteraren på alt wijs förmår honom at resa hem till sina egna, och wid tillfälle gier honom närlagda lilla penning, doch utan at nämna, hwarifrån den kommit. Då Gud hielper mig hem, skall jag tilse, om något mer till hans undsättning kan åstadkommas.

Jag utber mig aftframgent Herr Secreterarens gunst och wänskap, och skall finnas i all min tid med högaktning Min Herres hörsamste tjänare

Uhleo, d. 11. Febr. 60.

C. F. Mennander.

Kirjeeseen liitetyllä lapulla: — På en i brevet inlagd lapp:

At Studiosus H. Anton R. Martin förleden höst ärhållit et Stipendium Ekestubbianum wid Kongl. Academiem i Åbo, om hundrade plåtar årligen i fem års tid, sådant warder uppå berägan härmedelst betygat.

Uhleo, d. 11 Febr. 1760.

Carl Fridric Mennander.

6. Högdle och Widtberömde Herr Secreterare K.V.A.B.
och Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden.

Af Herr Archiatern Linnæus är jag åter nyligen påmint om den penningenöd, hwaruti Martin i Norge skall wara stadd; hwarföre det mycket fägnar mig, at nu få härjämte till Herr Secreteraren, som så ädelsint wårdat sig om honom, och bäst wet, hwarest han nu wistas, öfwersända anwjsning på hans första halfwa års stipendium Ekestubbianum, 300 Dr. Kopp:mt. Hwarjämte jag hörsammast anhåller, at Herr Secreteraren tächtes wid dess hemkomst tillställa honom närslagde protocolls utdrag, som innehåller någon instruction för honom, så länge han detta stipendium njuter. Om benägit quittance på dessa penningar på Martins wägnar ber jag ock tjänstligast, så wida det är nödigt wid räkenskaperne.

Med beständig högaktning framhårdar Högdle Herr Secreterarens och Riddarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 10. Junii, 1760.

C. F. Mennander.

7. Högdle och Widtberömde Herr Kongl. K.V.A.B.
Wetenskaps Academiens Secreterare och Riddare af
Kongl. Nordstjerne Orden.

Af Herr Secreterarens och Riddarens gunstiga skrifwelse har jag med nöje inhämtat, af (*sic!*) Sal. D. Leches sidsta afhandling, den jag låtit öfwersätta, wäl passar sig till Finska almanachan för nästa år. Jag skall besörja därom at årl. någon tjänlig liten oconomisk underrättelse i god tid blifwer till detta behofwet öfwersänd.

Altför mycket saknar jag sal. Prof. Leche, jämwäl för des moraliska egenskapers skull. Han war wäl något hypochondrisk, men

desto fastare och tillförläteligare vän och omgängesman. Gud gifwe oss en god och pålitelig successor i stället! Antingen wi få Ass. Haartman, den wi bäst känna, eller Prof. Martin, hwilka bägge söka och synas säkra om förslaget, har Academien orsak at wara nögd. Dessutom hafwa sig anmält Dd. Hast, Hiortzberg och Kehler; men denne medelst Kongl. Ammiralitets Collegii recommendation, och icke ännu genom egen ansökning.

Nog ser jag på den ena sidan de swårigheter, som i synnerhet för mig möta wid parentationen öfwer framl. ArchiBiskopen. Men på den andra wore det obilligt, om jag, som wärkel. njutit af den Sal. Mannen mycken ynnest och förtroende, och som, för andra trängna syslor, nödgas wara en nog onyttig medlem, skulle wid detta tillfället strandsätta Kongl. Academien, och undandraga min ringa tjänst. Jag will altså giöra så godt jag kan, om Gud förlänar hälsan och lifwet, tils jag kommer dijt; hwilket jag för flera orsakers skull önskar icke måtte ske förr, än om hösten åtare. Doch åtager jag mig denna sysla med det förbehåll, at Herr Secreteraren, effter sit gunstiga löffte, ju förr des helre förser mig med H. Cancel. Rådet Ihres parentation, och jämwäl de wid begrafningen opläste personalier, samt andra hielpredor, om de stå at ärhållas.

Bedröfweligit är det, at vårt instrumentmakeri råkat i sådant lägerwall. Mig är sagt, at den konsten jämwäl utrikes skall ligga i siältåget. När vexelkursen tillika kommer i consideration, lærer man få slå tanckan om någon Luftpump och andra physic. instrumenter för oss aldeles ur hogen.

Under all sällhets förönskan framhärddar med oaflåtelig högaktning Högädle och Widtberömde Herr Secreterarens och Riddarens hörsammaste tjänare,

Åbo, d. 3. Sept. 1764.

Carl Fridric Mennander.

8. Högädle och Widtberömde Herr Secreterare K.V.A.B.
och Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden.

Den Högste förläne Herr Secreteraren och des förnäma Familie all sällhet och wälgång i det snart börjande nya året, och många följande tider! Därjämte åligger mig, at, ehuruwäl nog sent, doch af alt hierta tacka Herr Secreteraren för den gunst och wänskap jag åter wid alla tilfällen under mit sidsta långwariga wistande i Stock-

holm fått ärfara; om framhårdandet hwaraf Herr Secreterarens nu ankomna gunstiga skrifwelse lämnar mig försäkran.

Jag kan oprichtigt betyga, at de timmar jag under det för mig merendels nog tunga och ledsamma Riksdagsarbetet fått förnöta antingen i Kongl. Academiens sammankomst, eller i enskijlt förtroligit omgänge med Herr Secreteraren, warit mig just wedergwäckelse stunder.

När Herr Secreterarens tid så kan tillåta, och då i synnerhet något betydande nytt i wetenskaperne torde förefalla, anhåller jag hörsammast, at blifwa med gunstiga skrifwelser ihogkommen. Wi lefwa här på yttersta kanten af lärda werlden, hålla fåå journaler, hwilka ock merendels seent hijtkomma, så at det ofta blir för oss nytt, som hos andra redan är gammalt. Wårt Academiska bibliothek är ock rätt litet och illa försedt; i anseende hwartil jag i dessa dagar af mit ringa förråd förärt dijt några böcker och manuscripter, ibland hwilka sednare den Latinska Bibeln, som af Herr Secreteraren jag fick mig tilbyta, i synnerhet figurerar. Så förlora wi åter oförmodel. wår Cancellor genom Hans flyttning til Pommern. Gud gifwe oss i stället den, som god är! Näppeligen få wi den afträdandes make.

Wåra snälla Professorer, Bilmark och Planman, för hwilka twänne Extraordinarier wunnit rättighet til tour och lön, äro at beklaga.

Med oafslätelig högaktning framhårdar Högädle och Widtberömde Herr Secreterarens och Riddarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 23. Dec. 1766.

C. F. Mennander.

9. Högädle och Widtberömde Herr Secreterare K.V.A.B.
och Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden.

För communication af Herr Secreterarens och Riddarens med mycken möda och accuratesse författade tabell öfwer födde och döde i detta Sticht från 1721. til 36. tackar jag hörsammast, som för et nytt prof af dess ynnest och wänskap mot mig. Den följer härhos tilbaka, sedan jag tagit däraf afskrifft.

Så snart jag får ledighet, skall jag jämföra, effter Herr Secreterarens förslag, 10. år af dessa emot äfwen så många af de nästförflutna, och draga däraf så wäl för hwart Probsteri särskilt som Stichtet i gemen fölgder och anmärckningar, så godt jag kan. Arbe-

tet blir både nyttigt och angenämt, så framt jag förmår gå ut därmed.

Några swårigheter ser jag redan möta, och i synnerhet den, at denna förtekning för en och annan församling icke sträcker sig til fulla 10. år. Frågan blir altså, om man kan wåga supplera denna defecten i jämnlighet med det nästgräntzande året eller om man för denna lilla omständighetens skull måste med wederbörande Pastores correspondera, hwilcket i detta widlöftiga Stichtet skulle gå nog långt ut.

Den Högste förläne Herr Secreteraren och des förnäma Familie all sällhet och wälgång!

Med oafflätelig högaktning framhärdar Högädle och Widtberömde Herr Secreterarens och Riddarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 19. Junii, 1767.

Carl Fridric: Mennander.

10. Högädle och Widtberömde Herr Kongl. K.V.A.B. Wetenskaps Academiens Secreterare, och Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden.

Det är ganska fågenesamt, at Ständernes första steg warit publiquen til behag. Jag hoppas ock, om den Högste bijbehåller den owanliga enigheten, som nu är samtel. Stånden emellan, och förlänar Sin wälsignelse til deras företaganden, at alt lærer med wederbörlig rättwisa på den ena, samt moderation och försigtighet på den andra sidan handteras; samt således mycket godt til det almänna bästa kunna uträttas.

Tabellerne har jag den äran, at härhos återsända. De visiter och öfwerlopp jag i Stockholm war utställd före, samt de syslor som här stundeligen möta, hafwa icke tillåtit mig, at författa wid dem några anmärckningar. Jag måste ock tillstå, at ehuruwäl jag warit i alla Soknar af Stichtet, känner jag likwäl icke det widlöftiga landet så noga, som til reflexioners anställande öfwer populationens olijka tillwäxt på särskilta orter skulle behöfwas. Wore jag på hemorten, och finge nyttja andras lius i de omständigheter, som jag sielf saknar kunskap om, torde något i den delen kunna uträttas.

Til Herr Secreteraren och Riddaren hemställer jag altså hörsammast, antingen dessa tabeller nu, sådana som de äro, kunna utgifwas: eller om med dem bör anstånd hafwas, til des de med

några oplysnande anmärkningar framdeles torde kunna accompagneras.

J det förra fallet underställes jämwäl, om icke den altför grofwa missproportion, som är i Sjkajoki Probsteri, och som måste härröra af någon antingen de första extrahenternes, eller min missskrifning, kunde rättas til större jämlikhet emot de nästgräntzande Probsterierne, hwilcka äro med detta, i belägenhet och hushålning, aldeles lijka beskaffade. Mig tyckes, at om et helt 1000. lämnas bort, at proportionen per medium blifwer 1000. til 1885., så blifwer förhållandet tämmel:n riktigt.

Österbotn, som består af Wasa, Wöro, Calajoki, Sjkajoki, Paldamo och Kemi Probsterier, synes förtjäna särskild opmärksamhet, så wida tillväxten af folcket är där ögonske(n)l. större, än i de andre provincerne. Denna landsort härjades under det förra Ryska kriget långt swårare, än den öfriga delen af Finland. En myckenhet folck mördades, och ungdomen bortsläpades til Ryssland. Orten har sedermera hastigt repat sig, så genom hemfödingar af de qwarblefne, som utifrån kommande.

Där hafwa warit ymniga tillfällen til hemmans klyfningar och nybyggen, så bijdrager ock den införda seden mycket til populationen, at de fläste drängarne gifta sig.

Efftter all liknelse gråna icke Ständerne på denna dyra och trånga orten. Dock är ännu owist, huru snart flyttning kan företagas. Jag längtar därefftter jämwäl och af den grunden, at jag då får muntligen försäkra, med hwad oprichtig och beständig högaktning jag framhårdar Högädle och Widtberömde Herr Secreterarens och Ridharens hörsamste tjänare,

Norrköping. d. 11. Maji. 1769.

Carl Fridric: Mennander.

11. Högädle och Widtberömde Herr Kongl. K.V.A.B. Wetenskaps Academiens Secreterare och Riddare.

Herr Secreteraren tackar jag hiertel. för all den ynnest, wänskap och förtroende jag åter wid alla tilfällen under mit sidsta wistande därstädes fått ärfara, och anhåller, at alt framgent få wara i gunstigt minne innesluten. Jag kan ock göra mig därom så mycket gladare hopp, som jag redan däruppå har wedermäle i Herr Secreterarens skrifwelse af d. 15. sidstl.

Herr Secreterarens benägna anbåd, at med Kongl. Wetenskaps Academiens Doupletter öka vårt publice Bibliothek, ärkänner jag med mycken tacksamhet. Det behöfwer ock hielp, så wida antalet af böcker där är nog ringa, at figurera och giöra nytta för en hel Academie. Men wid effterseende finnes likwäl, at nästan alla, som på specificationen stå opförda, äro här förut, om man undantager in fol. Wingii Astronomia Britannica, in 4:to, Stretii Astronomia Carolina, och Linnæi Flora Lapponica in 8:vo. Altför wäl är det, at Herr Secreteraren behagat betinga för oss en Antlia Pneum. at wi icke måtte wara aldeles tomme på redskaper af det slaget, i fall Hans Maij:t, som man håppas, i sommar kommer hijt. När Herr Secreteraren och H. Prof. Wilcke se konstnären på fingarne, måste den blifwa af bästa slaget. Man skall giöra anstalt, at penningarne äro i beredskap, när de requireras. Nyl. öfwersände jag til Herr Secreteraren på H. Martins begäran en hop des observationer, wid hwilcka den usle mannen anwändt mycken flijt och möda. Han gör sig alt framgent räkning på Kongl. Academiens hielpsamhet.

Alla omständigheter wid den nyligen för sig gångna stora förändringen i vår politiska ställning utmärka Guds egit finger, huru Hans wijshet kan i et ögnablick göra många menniskoanslag til intet, och huru Han i nåde ännu wil hielpa oss ur wanmagt och dependence til sielfständighet och anseende.

Icke får man likwäl häreffter så offta tilfälle som härtils, at från provincerne besöka sina wänner i Stockholm. Men syslorna blifwa bättre och jämnare skötte; och personliga närwarelsen, som då war opfyld med Riksdagsgräl, kan nu ärsättas genom correspondence. Strax effter hemkomsten begynte jag dricka Pyrmonterwatn. Men som wäderleken därunder warit sträng och olustig, samt syslorne trägne, tycker jag mig röna däraf större skada än nytta.

Ellies må alla bekante här på orten wäl; undantagande Prof. Wallenius, hwars tilstånd är ynckeligit, utan minsta hopp til restitution.

Under trogen önskan om Guds beskydd, framhårdar med högaktning Högädle och Widtberömde Herr Secreterarens och Riddarens hörsamste tjänare,

Åbo, d. 6. 8bris, 1772.

C. F. Mennander.

12.¹

Min Herre.

K.V.A.B.

Min Herres gunstiga lyckönskan til min nya sysla har varit så mycket kärkonnare, som jag af långlig erfarenhet wet, at den är bland de oprichtigaste. J mellertid hade jag högel:n önskat, at denna lotten tilfallit någon annan, och jag, som noga känner min swaghet, samt ser, huru den med ålderdomen dagel. tiltager, fått i mit stilla lugn qwarblifwa. Men Guds Försyn, Hans Maij:ts nådiga behag, och medbröders förtroende har annorlunda skickat.

För den wackra skäncken, som Min Herre utwärcat för vårt Academiska Bibliothek tackar jag hörsammast. — — —

Efter Min Herres förslag har Herr Carl Lindegren i London jämte Tottieska Contoiret i Stockholm fått i commission, at indraga Spiekerska Testaments medlen. Någon början är redan skedd och finner man däraf, at wi råkat i ganska goda händer; ty det sker med all redelighet och hästa hushållning. Wårt Lazareth, som förut stod på ganska wacklande fötter, och Åbo Stads fattige, få härigenom et ansenligit understöd.

Lät mig alltid få wara i gammal gunst och wänskap innesluten. Under trogen önskan om all sällhet framhårdar med högaktning i all min tid Min Herres hörsämeste tjänare

Åbo d. 26. Sept. 1775.

Carl Fridric Mennander.

13.

Högädle och Widtberömde Herr Kungl.

K.V.A.B.

Wetenskaps Academiens Secreterare och Riddare af
Kungl. Nordstjerne Orden.

För Herr Secreterarens gunstiga skrifwelse och benägna lyckönskan til min nya bosättning på denna orten tackar jag hörsammast. Den ynnest och wänskap mig här på alla sidor möter gifwer mig anledning at hoppas, at kunna angenämt tillbringa den lilla delen af lefnaden som återstår. Bedröfweligit är, at min älste wänn, Archiatern von Linné, synes, til Literaturens oboteliga skada, luta til grafwen. — — —

Min Herres hörsamste och trognaste tjänare,

Upsala d. 22. Octobr. 1776.

C. F. Mennander.

¹ N:ot 12 ja 13 ovat jäljennöksiä Ruotsin Tiedeakat:n kirjastossa. — N:ris 12 och 13 finnas som avskrifter i K.V.A.B.

14. Högädle och Widtberömde Herr Kungl. K.V.A.B.
Wetenskaps Academiens Secreterare, och Riddare af
Kungl. Nordstjerne Orden.

Angående det lediga rummets besättande bland Stiglerska stipendiaterna hafwa wederbörande i början fallit på skiljachtliga tanckar. Men nu är saken så jämnkad och bijlagd, at unge H. Gissler til detta understöds åtnjutande är antagen.

Det är ganska fågnesamt, at Kungl. Wetenskaps Academiem, sedan hon lång tid bodt inhyses, och warit twungen flera gånger at flytta, nu fått et anständigt och ganska wackert egit hus öfwer hufwudet.

Jag innesluter mig i gammal gunst och wänskap, samt med oaf-lätelig högaktning framhärda Högädle Herr Secreterarens och Riddarens hörsammaste tjänare,

Upsala d. 3. Julii, 1778.

Carl Fridric Mennander.

15. Högädle och Widtberömde Herr Kungl. K.V.A.B.
Wetenskaps Academiens Secreterare, och Riddare af
Kungl. Nordstjerne Orden.

Til hörsamt swar på Herr Secreterarens och Riddarens gunstiga skrifwelse har jag bordt gifwa wid handen, at den tredje eller så kallade Stånds tabellen i detta Stiftt plägar af Pastorerne oprättas wid slutet af det året, för hwilket den bör ingifwas, och således ankommer til Consistorium i början på det följande. Härom äro wederbörande förut tilsagde, och skola til yttermera wisso å nyo därom påminnas. Huru man härutinnan förhåller sig i Åbo Stiftt kan jag icke påminna mig; men skrifwer nu dijt, at få därom underrättelse.

Med oaf-lätelig högaktning framhärda Högädle och Widtberömde Herr Secreterarens och Riddarens hörsammaste och trognaste tjänare,

Upsala d. 12. Sept. 1780.

C. F. Mennander.

16. Högädle och Widtberömde Herr Kungl. K.V.A.B.
Wetenskaps Academiens Secreterare, Riddare af
Kungl. Nordstjerne Orden.

Angående tiden, då Stånds tabellen plägar i Åbo Stiftt oprättas, kan jag nu meddela den underrättelsen, at det sker af Prästerskapet i början på det följande året, på det, at tabellen måtte kunna utwisa antalet på folcket wid slutet af det året, som står på tabellen anteknat.

Emedan Stifttet är widlöfftigt, förflyter sedan en wacker tid, innan alla tabellerne hinna til Consistorium inkomma.

Med beständig högaktning framhärdar Högädle Herr Secreterarens och Riddarens hörsammaste tjänare,

Upsala, d. 29. 7bris, 80.

Carl Fridric: Mennander.

17. Högädle och Widtberömde Herr Kongl. K.V.A.B.
Wetenskaps Academiens Secreterare.

Gud föröke och förnye asköns nåd och wälsignelse öfwer Herr Secreteraren och Des Familie med det nu ingångna året!

Jag tackar för gunstig nyårs önskan. Hussen är stadig och munter, som då han får njuta Herr Secreterarens goda råd och anwisingar, under den Högstes bijstånd säkert gör lycka, och blir en gagnelig arbetare i Ståndet.

Just nu får jag från Åbo registret öfwer Sal. Prof. Kalms Bibliothek, med anwising, at låta det här circulera, och så afskicka det til Herr Secreteraren. Sådant skall innankårt ske. Inga betydeligare böcker blir jag däribland warse.

Med oaflåtelig högaktning och oryggelig wänskap framhärdar Högädle och Widtberömde Herr Kungl. Acad:s Secreterares hörsamste tjänare,

Upsala, d. 2. Jan. 1781.

Carl Fridric: Mennander.

Samuel Alfille. — Till Samuel Älf.

1. Högwördige Herr Doctor och Professor. U.U.B.G.350h.

Min erkänsla och tacksamhet för HH:r Doctorens och Professorens wackra och ynnestfulla skrifwelse samt des Bilagor, kan jag icke med ord nogsammt uttrycka. Helre wil jag taga wara på tilfällena, då i något mål prof af mit förbundna sinne kan i sielfwa wärket ådaga läggas.

Unge Hr. Törner skal jag söka wara til tjänst i hwad jag förmår. Stipendium Regium skulle nu i början komma honom i dess knappa omständigheter wäl til pass. Men som Stipendiaternes antal som bäst förminskas, på det de qwarblifwande måtte framdeles få rundeligare understöd, är på någon tid föga hopp, at kunna bland dem erhålla rum.

Högwördige Herr Doctorens och Professorens K. Son skall wara til oss hiertel. wälkommen, och det blifwa mig en synnerlig fägnad, om jag i råd eller dåd kan se honom til godo. Därtil förbindes jag så wäl af Herr Doctorens och Professorens mig ertedda ynnest och förtroende, som af den högaktning, hwilken jag des Moderfader och Modersmoderfader ewärdeligen skyldig är, hwilka bägge i lifstiden warit mine synnerlige gynnare.

Jag ber, at min gamle wän Herr Prof. Lidéen, måtte wid tilfälle högel:n hälsas, jämte betygande af mit innerliga medlidande öfwer des långwariga siukdom. Gud förläne denne sin korsdragare beständigt tålmod, och förnöisamhet med Hans Faderliga wilja!

Under all sällhets förönskan framhärdar Högwördige Herr Doctorens och Professorens hörsamste tjänare,

Upsala, d. 23. Octobr. 1781.

Carl Fridric Mennander.

Tuntemattomille. — Till okända.

1. Ädle och Höglärde Herr Magister. U.U.B.G.360.

Någon sådan förfatning, hwarigenom Ephori påskriffit skulle fordras til de testimoniens bestyrckande, hwilcka Rectores wid de nedre Lärosäten gifwa sine Dimittendis, har icke kommit til min kunskap. Bruket i Åbo Stifft är, at Rector förut anmäler hos Ephorus, eller i des frånwaro, hos Consistorium Ecclesiasticum, den

eller de, som han täncker til Academien förafskeda, jämte deras framsteg och öfriga omständigheter; och, uppå ärhållit tilstånd, utfärdar han sådant testimonium, som de kunna förtjäna. Som jag icke kan föreställa mig, at Hr. Rector Remahl skulle wid detta tilfället hafwa ur akt låtit en sådan sin skyldighet, at neml. söka och ärhålla i Consistorio Ecclesiastico frihet, at til Academien förpassa denne Mannenström, om hwilcken nu fråga är, så kan jag wid des antagande til Academiska förmånernas åtnjutande icke hafwa något at påminna. Förblifwer Ädle och Höglärde Herr Magisterns hörsamme tjänare,

Stockholm, d. 30. Octobr. 1769.

C. F. Mennander.

In margine: P. S. Mannenströms testimonium följer härhos tillbaka.

2. Wälärewördige och Höglärde Herr K.B.
Kyrckioherde, Min Högtärade Käre Broder. Autografer.

Herr Assessor Furuhielm, som är sorgfällig om sin genealogies förfärdigande, berättade mig under det Han sidst war här i Staden, at Min Käre Broder skall hafwa utlåtit sig för honom, det jag skall sagt, at en Naucerus warit Professor i Upsala, och begärte i den omständigheten genom M. H. Broder närmare under rättelse.

Jag kan nu icke minnas, om jag så utlåtit mig. Förmodel. lärer jag hafwa nämndt en Doctor Medicinæ och provincial Medicus, Naucér, som Herr Assessoren redan har sig bekant. På nogare effterseende har jag funnit, at ingen af det namnet warit i Upsala Professor.

Men i Tyskland har redan mit uti det 15:de seculo en Johan Naucerus, ellies kallad Verge, som berättas härstammat af en adelig Slägt i Schwaben, warit Theol. och Iuris Doctor, samt Professor Juris Canonici, och den förste Rector Magnificus wid Academien i Tübingen. Underrättelse om honom finnes i Jöchers Gelehrten Lexicon och flerstädes. Det kommer an på Herr Assessoren, som sade sin Familie härstamma från Tyskland, huruwida han härutaf kan hämta til sit Slägtregister någon oplysning.

Under all sällhets förönskan framhärdar Min Högtärade K. Broders hörs. och trogne tjänare,

Åbo, d. 7. Maji, 1771.

Carl Fridric Mennander.

Henkilö- ja paikannimistö. – Person- och ortnamn.

Kirjeenkirjoittajien ja -saajien nimiä (ne näkee sisällysluettelosta) ei tähän ole otettu yhtä vähän kuin kirjeitten lähetys- ja osoitepaikkojen nimiä. Nimet ovat tässä siinä muodossa, kuin ne esiintyvät hakuteoksissa ja historiallisessa kirjallisuudessa. Useita henkilönimiä ei lainkaan ole voitu identifioida, ja epävarmoissa tapauksissa on asianomaisen nimen jälkeen pantu sulkujen sisälle kysymysmerkki.

Vain siinä tapauksessa, että jonkun henkilön *nimi* esiintyy tekstissä, on hänet luetteloon otettu, siis ei silloin, kun joku henkilö on mainittu ilmaisemalla hänen sukulaisuussuhteensa (esim. eno, setä, isoisä j.n.e.).

Varken brevskrivarnas eller adressaternas namn ha medtagits, ej heller namnen på avsändnings- och adressorterna. Namnen äro återgivna i den form, vari de förekomma i nutida uppslagsböcker och historisk litteratur. Flera personnamn ha alls icke kunnat identifieras, och i osäkra fall har ett frågetecken inom klammer blivit satt efter det ifrågavarande namnet.

Endast då en persons *namn* finnes i texten, har det medtagits i förteckningen, således ej i de fall, då personen i fråga nämnts endast genom angivande av släktskapsförhållandet (t. ex. farbror, morbror, morfar o.s.v.).

<p>Achrelius, kts. se Akrell, Fredrik. Achrenius, Anders, pappi, präst, fil.mag. 287 Acrelius, Israel, rovasti, teol. tohtori, prost, teol.doktor .. 362, 470 Acrell, Olof, lääk.prof., med.prof. 366, 375, 390, 427, 482, 537, 546, 581, 590, 601 Adams 466 Adlerberg, Göran, valtionkomissaa- ri, statskommissarie 63 Adlerbeth, Jöran Gudmund, kunin- kaall. sihteeri, kungl. sekrete- rare 300, 510, 520</p>	<p>Adlercrantz 503 Adler Salvius, Johan, valtiomies, statsman 208, 447, 448, 477 Afzelius, Joh., yliopiston apulainen, sittermin professori, univ. adj., sedermera professor 539 Agander 46 Agerstad 578 Agricola, Georg Andreas, dr med. 17 Agricola, Henrik, Rauman pormes- tari, borgmästare i Raumo 151 Agricola 267 Agrippa, Cornelius, saksal. luon- nonfilosofi, tysk naturfilosof 431</p>
---	---

- Ahlqvist, stud. 66
- Ahlward, professor 435
- Ahrnberg, Henrik, Lemun kappalainen, kapellan i Lemo 71, 72
- Akaa — Akkas, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42
- von Aken, Carl Philip, Turun hovioikeuden asessori, assessor i Åbo hovrätt 152, 244, 248, 257, 258
- Akrell, Fredrik, kaivertaja, gravör 192, 238, 306, 309, 312, 342, 345, 364, 367, 372, 505
- Alfta, seurakunta Upsalan arkkihiippakunnassa, församling i Uppsala ärkestift 494, 499
- Ala-Lemu, kts. se Lemu.
- Allén 529
- Alopaecus, Magnus Jakob, lehtori, lektor 235, 240, 434, 437
- Alsike, seurakunta Upsalan arkkihiippakunnassa, församling i Uppsala ärkestift 532
- Alströmer, Jonas, ruotsal. teollisuuden harjoittaja, svensk manufakturidkare 192, 395
- Amerika 314, 329, 409, 452, 463, 468, 469, 470, 471, 472, 495, 499, 503, 509, 520, 524, 528, 531, 532, 533, 552, 555, 559, 561, 565, 567, 569, 570, 572, 573, 574, 575, 577, 580, 581, 582, 583, 584
- Andersson, Gabriel, valtiopäivämies, riksdagsman 154
- Andre (Angre?), asioitsija, agent 473, 509
- Aningais, kaupunginosa Turussa, stadsdel i Åbo 254
- Anstén, laivuri, skeppare 57, 59, 66
- Appelroth, tukkukauppias, grosshandlare .. 198, 200, 201, 202, 213
- Arckenholtz, Johan, valtiomies, historiantutkija, statsman, historiker 47, 74, 160, 169, 215, 230, 233, 246, 250, 329, 331
- Arenius, Martin, varapastori, vicepastor 126, 128, 166, 180, 296, 297, 461, 582
- Arius(?) 79
- Arkipelaagi 513
- Armenia 520
- Armfelt, Magnus Vilhelm, eversti, vapaaherra, överste, baron .. 68, 287
- Arnell, Axel, valtaneuvos, riksråd 313
- Arrhenius, Pehr, Funbon kirkkoherra, teol.tri, kyrkoherde i Funbo, teol.dr. 602
- Arrhenius, kuninkaall. sihteeri, kungl. sekreterare 156, 160, 168, 177
- Arvidson, konsuli, konsul .. 345, 358
- Askainen, pitäjä Varsinais-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 292
- Askelin, Johan Henrik, Virtain kappalainen, kapellan i Virdois 540, 581, 582
- Askergren, Anders, kirjakauppias, bokhandlare 88, 105, 134, 138
- Asp, Petrus, varapastori, vicepastor 306
- Aspegren, Gabriel, Pietarsaaren kirkkoherra, rovasti, kyrkoherde i Pedersöre, prost 143
- Asplund, pappi, präst 540
- Augustin, laivuri, skeppare 3, 11, 131, 136
- Aurivillius, Karl, kielentutkija, professori, språkforskare, professor 376, 392, 402, 431, 432, 446, 511, 558, 577, 594, 614, 629
- Avellan, Mikael, teol. adj. 168, 177, 206
- B**achmain, kirjailija, författare .. 399
- Backman, Daniel, Finströmin kirkkoherra, hovisaarnaaja, kyrkoherde i Finström, hovpredikant 153
- Backman, Lars, kauppias, handelsman 480
- Backman, Samuel, Laihian kirkkoherra, kyrkoherde i Laihela .. 480
- Badinage 209
- Baelter (Bälter), Sven, teol. kirjailija, teol. författare 21
- Baer 543
- Bagge, luutnantti, löjtnant .. 408, 410

- Baner, Gustaf, valtaneuvos, riksråd 436
 Baner 208
 Barck, kreivi, greve 462
 Barry, du (Dybarry), Jeanne Bécu,
 kreivitär, grevinna 127
 Barthel 404
 Barthelemy, Saint-Barthélemy, saari Länsi-Intiassa, ö i Väst-Indien 538
 Bartholin, Thomas 18
 Bastholm, tohtori, doktor 423
 Bawell, laivankapteeni, sjökaptan¹ 337
 Beckholmen 176
 Beckman, Carl Johan, Taivassalon kirkkoherra, kyrkoherde i Töfsala 255, 295
 Beckman, maisteri, magister .. 63, 71
 Bejer, tohtori, doktor 138
 Benthem, Henrik Ludolf, jumaluusoppinut, teolog 71
 Benzelius, Henrik, arkkipiispa, ärkebiskop 331, 332, 527
 Benzelstierna, Mattias, valtiosih-teeri, statssekreterare 54
 Benzelstierna .. 163, 255, 293, 362 508
 Berch, Anders, professor 333, 508
 Berch, Karl Reinhold, numismatiko, kanslianeuvos, numismatiker, kansliråd 115, 118, 120, 135, 161, 201, 205, 348, 352, 439, 440, 443
 Berg, Carl Gust., laivankapteeni, sjökaptan 395, 396, 399
 Berg, pappi, präst 475
 Berggren, manttaalikomissaari, mantalskommissarie 331, 341
 Bergius, Anders 16
 Bergius, pankinkomissaari, bankkomissarie 82, 84, 92, 95
 Bergia 18, 88
 Bergia, rouva, fru 212
 Bergman, Torbern, professor 328, 334, 335, 413, 530, 618
 Bergqvist, Carl, kaivertaja, gravör 209
 Bergstedt 374
 Beronius, Magnus, arkkipiispa, ärkebiskop 290, 293
 Bielfeld, Jakob Friedrich, poliittinen kirjailija, poliittisk författare 94
 Bielke, Nils, Rooman senaattori, kreivi, senator i Rom, greve 128, 139, 208, 238, 292, 306, 317, 465, 473, 491, 496
 Bielke, Nils Adam, valtaneuvos, kreivi, riksråd, greve 159, 363, 480, 539, 540
 af Bierchèn (Bjerken), Per, kanslianeuvos, tohtori, kansliråd, doktor 157, 185, 213, 220, 312
 Bilanz, Jakob Johan(?), kapteeni, kapten 245, 250
 Bilmark, Johan, professori, professor 3, 14, 20, 33, 41, 57, 66, 69, 72, 86, 96, 98, 274, 275, 307, 321, 322, 345, 401, 404, 425, 477, 488, 489, 525, 636, 652, 653, 660
 Birgitta 530
 Birkala, se Pirkkala.
 Biskopsåker 88
 Bitz, Konrad, piispa, biskop 226
 Björck, Johan, rovasti, prost 514
 Björckbom, akatemiankamreeri, akademikamrer 130, 204, 206, 208, 209, 262, 263, 264, 267, 268, 270, 273, 275, 277, 279, 280, 281, 283, 285, 287, 288, 289, 290, 295, 316, 350, 351, 514
 Biörklind, pappi, präst 408
 Björklund, maisteri, magister 186
 Björckman 262, 292, 598
 Björneborg, se Pori.
 Björnkou 208
 Björnram, Gustaf, kuninkaall. sihteeri, kungl. sekreterare 521
 Biörnstierna (Beronia) .. 293, 321, 349
 Biörnstähl, Jakob Jonas, professori, professor 369, 378, 385, 388, 390,

¹ Cfr Browell. Tarkoitettaneeko samaa? — Männe härmed avses Browell?

- 391, 400, 401, 402, 414, 439, 450,
 473, 490, 492, 493, 509, 631, 633
- Blomberg** 263
- Bodman, Erik, pappi, präst** 579
- Boëthius, Daniel, professori, professor** 498
- Boije, maaherra, landshövding** .. 49
- Bolmstedt, rovasti, prost** 140
- Bomarsund** 156, 260
- Bonanni, Philippus, fysicus** 17
- Bonde, Carl** 439
- Bonde, Gustav, valtaneuvos, riksråd** 89
- Bonnavier, kauppias, handelsman** 465
- Bonsdorff, Peter(?), lehtori, lektor** 178
- Borde (församling?)** 579
- Borellus** 30
- Borgström, Gustaf, raatimies Porvoossa, rådmän i Borgå** 586
- Borgström, Johan, lehtori, lektor** 165, 242, 565
- Borgström, Johan, ”äldre B.”, sittemmin lukion lehtori, sedermera gymnasielektor** 549, 550, 564, 566
- Borgström, Lars Gabriel, ”unge B.”, med. stud.** 504, 505, 506, 514, 573, 585, 586, 587, 593, 594, 595, 620
- Borgå, se Porvoo.**
- Borstock** 38, 125, 162, 205, 305, 335, 358, 380
- Boudrie, Gustaf Anton, akatemian sihteeri, ylimäär. professori, akademisekreterare, e.o. prof.** 189
- Braganza, herttua, hertig** 237
- Brahe, kreivi, greve** .. 77, 78, 100, 514
- Brahe, suku, ätt** 183
- Brahestad** 71
- Brander** 508, 539, 540
- Brandt, kihlakunnantuomari, häradshövding** 65, 314
- Brant, Sebastian, humanisti, humanist** 440, 443
- Brascki(?)** 580
- Brasilia** 496
- Brask, Hans, piispa, biskop** 538
- Brehmer, Jakob(?), kauppias Turussa, handelsman i Åbo** 130, 230, 285
- Breitholz, Carl Edvard, hovioik. notario, hovrättsnotarie** 282
- Brenner, Elias, muinaistutkija, fornforskare** 654
- Bring, Sven (cfr Lagerbring), historiankirjoittaja, hävdatecknare,** 72, 201, 649
- Brokmer** 438
- Broman** 140
- Bromell, Jakob(?), kapteeni, kapten** 304, 308
- Brotterus, Carl, hovioik. neuvos, hovrättsråd** 124, 178
- Browallius, Johan (junior), hovioikeuden ylimäär. notaari, sittemmin asessori, hovrätts extra notarie, sedermera assessor** 71
- Browallia, Catharina Margareta, neiti, fröken** 71, 86
- Browell, laivankapteeni, sjökaptän** 259, 353, 354, 355, 356, 383, 387, 389, 398, 399, 453, 454, 455, 456, 460, 463
- Bruckman** 18
- Brunnerus, Johan(?), maist., mag.** 203, 205, 209, 215
- Bruun, Kaarle Juhananpoika(?), kauppias Haminassa, handlande i Fredrikshamn** 284
- Brändström, maist., mag.** 458, 459
- Brögger, Brygger, Bröcker, Brucken, pommerilainen suku, pommersk släkt** 365, 390, 392, 396, 420, 421, 463
- Bröyer** 47
- Bulgaria** 520
- Bunge, Carl, kamarineuvos, vapaa-herra, kammarråd, friherre** 91, 92, 95, 314, 527
- Burgman, maaviskaali, landsfiskal** 219
- Büsching** 92, 98, 99, 140, 159, 162, 207, 214, 221, 417, 450, 548
- Bussila, se Pussila.**

- Byholmarne 32
- Båld, Anders, kirkkoherra, kyrkoherde 161
- Bång, Gustav, varapastori Liedossa, vicepastor i Lundo 337, 342
- Bälinge, seurakunta Upsalan arkkihiippakunnassa, församling i Uppsala ärkestift 257, 319, 320, 355, 359, 362, 369, 424, 463, 468, 491, 540, 555, 576, 579, 609
- Cagliari, samannimisen italial. maakunnan pääkaupunki, huvudstad i provinsen C. 446, 582, 587
- Cairenius, Mikael, Kurun kappalainen, kapellan i Kuru 120, 128, 141, 144, 145
- Cajalen, laivuri, skeppare 92
- Calabria 518, 520, 528, 530
- Calonius, Matias, lainoppinut, jurist 179, 183, 187, 188, 207, 212, 230, 232, 327, 335, 350, 351, 353
- Cantzon (Kantzow), mineralogi(?), mineralog(?) 488, 496, 596
- Carenius, magister 461
- Carlborg, Jakob Henrik, Pohjan kirkkoherra, hovisaarnaaja, kyrkoherde i Pojo, hovpredikant 126, 187
- Carlshamn, se Karlshamn.
- Carlsköld 96
- Carlsson, Abraham, kirkkoherra, maisteri, kyrkoherde, magister 476, 477, 529
- Carpelius, Henrik, Korppoon kirkkoherra, maisteri, kyrkoherde i Korpo, magister 149
- Carpzow, Joh. Benedictus, jumalussoppinut, teolog 647
- Catharina, p. Birgittan tytär, hl. B:s dotter 530
- Catharina, seurakunta, församling 385, 448, 508, 511
- Catteau-Calleville, Jean Pierre Guillaume, ranskal. kirjailija, fransk skriftställare 485, 529
- Cederström, Bror, maaherra, landshövding 244
- Cederström, everstiluutn., vapaa-herra, överstelöjtnant, friherre 313
- von Celse, Magnus, hitoriantutkija, historiker 473, 502, 503, 505, 510, 511, 517, 518, 519, 522, 523, 531, 365, 565, 632, 633
- von Celse, Anna Eleonora, edellämainitun puoliso, den förutnämndes maka 480
- Celsing, Ulrik, Ruotsin ministeri Konstantinopolissa, Sveriges minister i Konstantinopel 393
- Celsius, Olof, piispa, historioitsija, biskop, historiker 49, 51, 53, 67, 68, 79, 201, 230, 237, 358, 359, 364, 580
- Ceres 399
- Cerestes 399, 402
- Cesena, kaupunki Pohjois-Italiassa, stad i norra Italien 517
- Cheilanus, Mikael, Keuruun pitäjänapulainen, sockenadjunkt i Keuru 209
- Christiernin, Per Niklas, lakitiet. profess., juris professor 327, 444
- Chytraeus, Henrik, tuomiokapit. notaari, domkapitelsnotarie 53
- Clara, seurakunta, församling 382
- Clemens XI, paavi, päve 623
- Clevberg, Kaarle (Karl) Abraham, professori, professor 308, 345, 648
- Clutius, Augerius, kasviopin tutkija, botanist 17
- Collin, Fredrik, Helsingin kirkkoherra, lääninrovasti, maisteri, kyrkoherde i Helsingfors, kontraktsprest, magister 96, 144, 161, 238, 241, 242, 253, 255, 383, 384, 390, 437, 458, 459, 460, 461, 466, 468, 471, 484, 488, 583, 586
- Collin, Lars, hoviapteekkari, hovapotekare 357
- Corp(o)lander, laivuri, skeppare 21, 22, 23, 26, 27, 34, 35, 36, 37,

- 38, 43, 49, 50, 53, 56, 75, 76, 82,
83, 84, 86, 93, 94, 97, 98, 114, 115,
117, 121, 122, 123, 124, 125, 126,
127, 131, 132, 155, 161, 166, 169,
201, 223, 224, 234, 236, 237, 239,
..... 243, 249, 259, 285, 286
- Corois, se Koroinen.
- Creutz, Gustaf Philip, kreivi, dip-
lomaatti, runoilija, greve, diplo-
mat, skald 405, 469, 485, 488, 490,
497, 498, 516, 524, 527, 532, 543.
544, 545, 546, 547, 548, 549, 550,
551, 553, 569, 574, 576, 587, 588, 616
- Crillon 516
- Crusell, Nils, rykmentin pappi, sit-
ten Espoon kirkkoherra, mais-
teri, regementspastor, sedermera
kyrkoherde i Esbo, magister .. 241
- Cygnell 70
- Dahlberg, henkilääkäri, tohtori,
livmedicus, doktor .. 251, 322, 537
- Dahlbergh, Eric, kreivi, sotilas,
greve, krigare .. 484, 492, 493, 494
- Dahlgren, Jonas(?), Turun ruots.
tuomiokirkkoseurakunnan kap-
palainen, maisteri, kapellan vid
Åbo svenska domkyrkoförsam-
ling, magister 120
- Dahlman 544, 549, 550
- Dahlström 476, 478
- D'Albedil 550
- von Dalin, Olof, runoilija, histo-
rioisija, skald, hävdatecknare 192
- Danmark, se Tanska.
- Dannemora, rautakaivos, järn-
gruva 72
- Danviken, sairaala, sjukhus 372,
..... 373, 378
- D'Anville, Jean-Baptiste, ranskal.
maantieteilijä, fransk geograf .. 554
- De Geer, Charles, vapaaherra, ento-
mologi, friherre, entomolog 170,
..... 245, 345, 494
- De Geer, Charles(?), vapaaherra,
politikko, friherre, politiker .. 306
- Degerman, luutnantti, löjtnant 380, 405
- De Laet, Joh., Länsi-Intian komp-
panian johtaja, direktor för West-
Indiska Companiet 17
- De la Myle, Eleonora Elisa-
beth(?), lahjoittaja, donator .. 100
- De Laval, neiti (joku laamanni, sit-
temmin maaherra Per Patrik De
Lavalin tyttäristä), fröken (nä-
gon av lagm., sedermera lands-
hövd. Per Patrik De Lavals döt-
rar) 652
- Demosthenes, kreikkal. puhuja,
grekisk retor 243
- De Palude, Brucker I. Brygger
(kts. tätä) suvun kantaisä, stam-
fader till släkten Brucker I.
Brygger (se d.) 392
- Deutsch, David, Turun koulun
konrehtori, maisteri, konrektor
i Åbo skola, magister 210, 222,
..... 223, 225
- Dietelmair, Johan August, teol.
profess. 51, 112
- Djurberg, Daniel, maantieteilijä,
geograf 382, 402, 423, 429, 438,
..... 443, 445, 449
- Djurberg, Matts 215
- Doederlein, Johan Christoph(?),
teologi, teolog 636
- Domey, Olov, teol. apul., teol.
adj. 512
- Dowald 477
- Drottningholm, kuninkaall. huvi-
linna, kungligt lustslott 459, 460,
..... 489, 490, 531, 616
- "Dufvan", kapakka, källare 359, 361
- von Düben, Carl Wilhelm, diplo-
maatti, kreivi, diplomat, greve 38
- Dähnert, professori, professor .. 247
- von Döbeln, Johan Jakob, kanslia-
neuvos, kansliråd 213
- Eberhart, Johan Hartman, lehtori,
lektor 404, 431, 432, 433, 494, 496,
..... 578
- E(c)kerman, Petrus, professori,
professor 496

- Eckerö, pitäjä Ahvenanmaalla, socken på Åland 260
- Edman, Johan, Upsalan akatemian kirjanpainaja, akademiboktryckare i Uppsala 318
- Edner, Erik, Lempäälän kirkkoherra, kyrkoherde i Lempälä 153, 158, 161
- Eek, Johan, Turun hovioik.-neuvos, hovrättsråd i Åbo hovrätt 291
- Egypti 513
- Ehrenmalm, Samuel Magnus, Turun hovioik.-neuvos, hovrättsråd i Åbo hovrätt 117, 410, 411, 416, 468
- Ehrenstrahl, cfr Klöcker-Ehrenstrahl.
- Ehrensvärd, Augustin, kreivi, kenraali, greve, general 160, 166
- Ehrensvärd, Carl August, kreivi, amiraali, greve, amiral 555, 582
- Ekberg, Carl Gustaf, kirjailija, författare 239, 250
- Ekeblad, Claes, kreivi, valtaneuvos, greve, riksråd 113, 116, 127, 148, 150, 152, 164, 225
- Ekenberg, tanssimestari, dansmästare 248, 262, 263, 264, 298
- "Ekenbergar" 536
- Ekenäs, se Tammisaari.
- Ekerman, Petrus, eloquentiae professor 606
- Ekestubbe, Erik, lahjoittaja, donator 108, 125, 179, 183, 187, 188, 200, 212, 214, 327, 657, 658
- Ekholm, Erik, kielentutkija, Tukholman kirjahuutokauppakamarin notaari, språkforskare, notarie vid bokauktionskammaren i Stockholm 126, 135, 164, 166, 229, 231, 239, 243, 248, 250, 307, 308, 325, 326, 327, 328, 516, 518, 632
- Ekman 225
- Ekolsund, maatila Uplannissa, gods i Uppland 72, 255, 292
- Ekorn, koulun rehtori, skolrektor 423, 536, 567, 575
- Elimaeus, Olavi, piispa, biskop .. 449
- Elimäki, pitäjä Uudellamaalla, socken i Nyland 209
- Elvius, Pehr, tiedekat. sihteeri, vet.-akad. sekreterare 596, 654
- Enander, sihteeri, sekreterare 188, 189, 192
- Enckell, Henrik (?), maist., mag. 14
- Enebom, Daniel, ylihovisaarnaaja, överhovpredikant .. 58, 78, 84, 89
- Eneroth, Olof, hovisaarnaaja, kirkkoherra, hovpredikant, kyrkoherde 539, 540, 543
- von Engelbrecht, Johan Gustaf Fredrik, varapresidentti, vice-president 435
- von Engeström, Jakob, kanslianeuvos, kansliråd 520, 523, 524, 534, 538, 556
- Engeström, Johan, Lundin piispa, biskop i Lund 395
- England 157, 191, 206, 228, 235, 285, 321, 322, 334, 357, 362, 373, 401, 430, 522, 543, 552, 566, 588
- Engman, kapteeni, kapten 69
- Enköping, kaupunki Upsalan läänissä, stad i Uppsala län .. 328, 413
- Enlund, Anders(?), mag. 193
- Enman, kirjanpainaja, boktryckare 319
- "Erik" 52
- Erik XIV, kuningas, konung 115, 201, 230
- Ernesti, Johan August, saksal. teologi, tysk teolog 35
- Erskein, varapresidentti, vicepresident (Pommern) 435
- Ervast, Isaac, fil.mag. .. 27, 155, 188
- Esbo, se Espoo.
- Espanja 524, 539
- Espling, O.(?), maist., mag. 637
- Espoo, pitäjä Uudellamaalla, socken i Nyland 241, 242
- Etzholtz 17
- Eugubinus, kirjailija, författare 164, 166, 203
- Eura, pitäjä Satakunnassa, socken i Satakunda 235

- Expilly, Claudius(?), sanakirjantekijä, ordbokförfattare 158
- Faggot, Jakob, isonjaon alkuunpanija, storskiftets upphovsman 596, 624
- Fahlenia, Sara Charlotta (synt., född Teppati), piispatar, biskopinna 154
- Fahlenius, Jonas, piispa, biskop .. 648
- Fahnenhielm, Anders Lars, pappi, präst 311, 313, 409, 536
- Falander, Jacobus Erici, kirkkoherra, kyrkoherde 219
- Falk, Matthias, ylimäär. teolapul., extraord. teoladj. 494
- von Falkenberg, Melkior(?), kreivi, valtaneuvos, greve, riksråd 462, 558, 561
- Fant, Erik Mikael, professori, professor 575
- Fant, Mikael Erici, hovisaarnaaja, hovpredikant 518
- Feddersen 638
- Ferelius, Lontoon ruotsal. seurakunnan kirkkoherra, pastor vid svenska kyrkan i London 157, 168, 185, 190, 541, 544, 545, 548
- Ferlander 41
- Fernow, Eric, kirjailija, författare 436
- von Fersen, Fredrik Axel, kreivi, greve 152, 181
- von Fersen, kreivitär, grevinna .. 533
- Fiby 269, 314, 315, 318, 341, 346, 397, 401, 428, 435, 491, 514, 521, 527, 535, 536, 541, 547, 574, 576
- Filenius, Petrus, piispa, biskop .. 431
- Finström, pitäjä Ahvenanmaalla, socken på Åland 153
- Firmrän(?) 586
- Fjärdhundra 371
- Fleming, Claes, eversti, vapaaherra, överste, friherre 38
- Fleming, Henrik Klaunpoika, Claesson, soturi, krigare 653
- Fleming, Johan Casimir(?), vapaaherra, hovimarsalkka, friherre, hovmarskalk (kenr. Wreden lanko, kts. tätä, gen. Wredes svåger, se d.) 302
- Floderus, Johan, professor 376, 427, 511, 537, 578, 607
- Flodin 163
- Floding, Pehr Gustaf, kaivertaja, kopparstickare 80, 89, 90, 115
- Flottsund, kts. se Flötsund.
- Flygare, Gustaf, akatemian sihteeri, akad. sekreterare 350, 351, 418, 508, 532, 534, 540, 562, 571, 591
- Flötsund (nyk. numera Flottsund) 324, 370, 499, 548
- Fornjot, muinaisskandinaavinen tarunomainen jättiläinen, fornordisk jätte 449
- Forquet 487
- Forseen, Fredrik, kihlakunnantoumari, häradshövding 78
- Forsius, Henrik, Mikkelin kirkkoherra, tohtori, kyrkoherde i S:t Michel, doktor 437
- Forsius, Sigfrid Aronus(?), tähtitieteilijä, astronom 88
- Forssius, Henrik, pappi, präst 623
- Forssmannius, Torbernus Simonis, rykmentin pastori, regementspastor 436
- Forstén, pormestari, borgmästare 230, 233, 246
- Forström, laivuri, skeppare 233
- Fortelius, Gabriel, piispa, biskop 107, 252, 364, 406
- Fortelius, rovasti, prost 421
- Fougt, Henrik, kirjainkustantaja, sihteeri, bokförläggare, sekreterare 224, 239, 286, 404
- Foya 332
- Franck, Gustaf Gabriel(?), kuninkaall. sihteeri, kungl. sekreterare 323
- Frankfurt 404
- Fredenheim, Berndt 562
- Fredenheim, kunink. sihteeri, kungl. sekreterare 486
- Fredenheim, Gustav 445, 472, 479, 518, 554, 555, 591

- Fredensköld 248, 249, 302, 411
 Fredrik, Ruotsin prins, prins av Sverige 489
 Fredrik Adolf, kuningas Aadolf Fredrikin nuorin poika, Itägöötanmaan herttua, yngste son till konung Adolf Fredrik, hertig av Östergötland 23, 97, 490, 512
 Fredrikshamn, se Hamina.
 Frenckell, kirjanpainaja, boktryckare 215
 Friedlieb, kenraalisuperintendentti, generalsuperintendent 435
 Frondin, Birger, kirjastonhoitaja, bibliotekarie 482, 484, 514, 615
 Funbo, seurakunta Upsalan läänissä, församling i Uppsala län 582, 602
 Furuhielm, Enok, assessori, assessor 668
 Fyrberg, Anton Adolf, kirjakauppias, bokhandlare 289, 310, 323, 324, 325, 326, 327, 333, 334, 335, 342, 356, 464, 559, 566
 Färentuna, pitäjä Uplannissa, socken i Uppland 579
 Gabriel, K. F. M:n palvelija, C. F. M:s tjänare 32
 Gadd, Pehr Adr., professori, professor 95, 159, 161, 165
 Gadolin, Jakob, prof., politikko, sittemmin piispa, prof., politiker, sedermera biskop 153, 161, 165, 169, 257, 265, 266, 267, 269, 270, 271, 272, 282, 406, 596, 655
 Gadolin, Johan, kemian ja fysiikan tutkija, kemist och fysiker 563
 Gahm Pehrsson, Sigfrid Lorenz, kokoilija, samlare 36, 49, 51, 53, 54, 55, 60, 61, 63, 67, 68, 71, 75, 87, 88, 94, 97, 98, 105, 135, 140, 144, 197, 202, 204, 206, 226, 230, 232, 286, 322, 331, 348, 352, 358, 360, 377, 397, 409, 433, 515, 517, 651, 652
 Gammaläng, pieni tila, litet hemman, 338, 376, 383, 385, 386, 387, 388, 398, 400, 403, 405, 408
 Ganganelli, kardinaali, sittemmin paavi Clemens XIV, kardinal, sedermera päve Clemens XIV .. 552
 Garman, Christian Friedrich, fysi-cus 17
 Gedda, laivuri, skeppare 139
 Georgii, Carl Fredrick, historiarum professor Upsaliensis 608
 Geringius, hatuntekijä, hattstofferrare 115, 133
 Geringius, Israel, pappi, präst 493, 494, 495, 496
 Gerner, Jakob, everstiluutnantti, överstelöjtnant 413, 414
 Gezelius, Joh., piispa, biskop 646, 649
 Geyer, koettelija, proberare 568, 569
 Gibraltar 548
 Gillberg, J., kaivertaja, gravör 89, 115, 132, 192, 231, 245, 345, 395
 Giselius, pappi, präst 583
 Gissler 665
 Giös (Göös), Christina Catharina (synt. född Rennerfelt) .. 327, 490
 Giös (Göös), Jakob, Turun hovioikouden notaari, notarie i Åbo hovrätt 187, 219, 286, 327, 328
 Giös, Johan Jakob, upseeri, officer 490
 Gjörwell, Carl Christoffer, kirjailija, publicist 74, 100, 112, 116, 119, 120, 121, 123, 124, 127, 128, 133, 140, 145, 158, 163, 164, 168, 170, 180, 182, 192, 196, 197, 199, 207, 231, 239, 242, 243, 249, 253, 309, 310, 313, 314, 316, 319, 323, 325, 328, 340, 343, 356, 390, 400, 401, 402, 414, 418, 421, 439, 447, 455, 463, 467, 471, 474, 476, 480, 482, 484, 486, 487, 488, 490, 503, 504, 506, 511, 512, 513, 514, 516, 519, 520, 525, 548, 557, 558, 565, 593, 594
 Gmelin, Johan Georg 18

- Goeze, Johan Melchior(?), luteril. teologi, luthersk teolog 37
- Gottland 167, 481
- Gottmarck 9
- Gran, seurakunta Upsalan arkkihiippakunnassa, pastorat i Uppsala ärkestift 315
- Grandi(n)son 565
- Greifswald (Gripswall, Grypswall), kaupunki Pommerissa, stad i Pommern 247, 365, 431, 434, 442, 474
- Grekland, se Kreikka.
- Grew, Nehemias, medicus 17
- Grevesmühlen, C. A.(?), tukku-kauppiaa, grosshandlare 319
- Grillen, kauppahuone, handelshus 60, 61, 191, 197, 228, 246, 259, 285, 319, 383, 440
- Gripenberg, Magnus Vilhelm, kihlakunnantuomari, häradshövding 60, 103, 193
- Gripenberg 405
- Gripenstråle, Jakob, lakimies, jurist 214
- Gripsholm, linna Mälärin saarella, slott på ö i Mälaren .. 302, 303, 550
- Grisslehamn, satama Ruotsin puoleisella Ahvenanmeren rannalla, hamn vid Ålands hav på svenska sidan 234, 260, 288, 300, 301, 302, 458, 605
- Grooth, Gustaf, Pohjanmaan maaherra, landshövding i Österbotten 331
- Grubbe, Carl Gustaf(?), meriväenupseeri, officer i marinen 197
- Grunerus, Johan, Hammarlannin kirkkoherra, ylihovisaarnaaja, kyrkoherde i Hammarland, överhovpredikant 153, 260, 262
- Gunnarsnäs, satama- ja lastauspaikka Paraisilla, hamn och lastageplats i Pargas 34, 36
- Gustav, se Kustaa.
- Gustavsberg 372, 591
- Gyldenstolpe, Nils Filip(?), hovimies, hovman 534
- Gyllenborg, Fredrik(?), kanslianeuvos, kansliråd 330
- Gyllenskepp, Adolf(?), kapteeni, kapten 154
- Gyllenstierna, Nils Göransson, vapaaherra, valtakunnandrotsi, friherre, riksdrots 209, 607
- Gynterfelt 405
- Gürtler, Antonius, italial. piispa, italiensk biskop 472, 481, 482, 487, 497, 507, 509, 528
- Gälros, Turun akatemian kurssori, kursor vid Åbo akademi 68
- Gädda, laivuri, skeppare 140
- Gävle (Gefle), kaupunki Gästriklandissa, stad i Gästrikland .. 41
- Göransson, rovasti, prost 409, 410, 412, 413
- Görtz (Goertz), Georg Heinrich, parooni, friherre 465
- Göteborg 47, 124, 134, 138, 389, 408, 423, 429, 436, 497, 498, 505, 506, 553, 555, 558, 641
- Göös, suku, ätt, (kts. edelleen Giös, se vidare Giös) 405
- Haartman, Jakob, prof. sittemmin piispa, prof. sedermera biskop** 168, 170, 267, 269, 270, 272, 273, 278, 279, 290, 294, 296, 297, 299, 301, 314, 364, 382, 606, 610
- Haartman, Johan, med. prof.** 159, 160, (170 ?), 199, 276, 286, 345, 609, 659
- Hageman, Johan Niklas, professori, professor ..** 374, 483, 598, 602
- Haartman, "Herr H."** 640
- Hagert, Daniel(?), Finströmin kirkkoherra, maisteri, kyrkoherde i Finström, magister** 645
- Hagert, Gabriel, Porvoon pormestari, borgmästare i Borgå** 40

- Halikko, pitäjä Varsinais-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 408
- Halldin, Johan Gustaf, kirjailija ja kirjakauppias, skriftställare och bokhandlare 209, 214, 248
- Hallenborg, Carl Arvid, hovioikeudenneuvos, hovrättsråd .. 248
- Hallencreutz, Lars, lehtori, lektor 322, 347
- Hallenius, Gregorius, maist., mag. 144
- Hambraeus, Lars, Tukholman konsistorin notaari, maisteri, notarie vid Stockholms consistorium, magister 460, 479
- Hamburg 439, 441, 509, 648
- Hamilton 490
- Hamina, kaupunki Viipurin läänissä, stad i Viborgs län 284
- Hammar, Ericus(?), Lemlannin kirkkoherra, kyrkoherde i Lemland 646
- Hammarland, pitäjä Ahvenanmaalla, socken på Åland 260
- Hans, kuningas, konung 119
- Haraldsholm, rälssitila Paraisilla, frälshemman i Pargas 77
- Harris, John, englantil. pappi, engelsk präst 334, 337
- Hartson, kapteeni, kaptän 200
- Hassel, Anna Sara, prof. Henrik Hasselin tytär, tuomiorovasti, sittemmin piispa Paul Krogiuksen puoliso, prof. Henrik Hassels dotter, domprosten sedermera biskopens Paul Krogius' maka 275
- Hassel, Caisa Lotta, lehtori Johan Borgströmin puoliso, lektor Johan Borgströms maka 84
- Hassel, Carl, tuomari, häradshövding 60, 103, 112, 126, 131, 145, 146, 147, 150, 199, 242, 274, 286, 294, 295, 324
- Hassel, Fredrik, upseeri, officer 64, 68, 139, 207, 242
- Hassel, Henrik (senior), Turun akatemian professori, prof. vid Åbo akademi 19, 20, 33, 35, 84, 93, 244, 274, 275, 294, 297, 402, 407, 454, 455, 477, 504, 515, 523, 545, 597
- Hassel, Henrik (junior) 19, 20, 33, 35, 84, 93, 191, 244, 245, 294, 295, 297, 298
- Hassel, Kristina Margareta (synt. född Palén), prof. H. Hassellin leski, prof. H. Hassels änka 336, 607
- Hasselbom, Nils, professori, professor 626
- Hast, medicus 659
- Hastfer, Bernt Johan(?), vapaa-herra, Turun läänin rykmentin eversti, friherre, överste vid Åbo läns regemente 260, 261
- Hastfer, Ulrika Helena, Joh. Bilmarkin puoliso, Joh. Bilmarks maka 274
- Hattula, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42
- Hauswolff, Justus Christopher, Klaran kirkkoherra, kyrkoherde i Klara 35, 41, 75, 148
- Haveman 232
- Hebbe, Christina 376
- Hebbe, Simon Bernhard, kauppias, handelsman 47, 349, 350, 363, 364, 380, 382, 397, 422, 467
- Heden, Nils, Laitilan kirkkoherra, rovasti, kyrkoherde i Letala, prost 258
- Hedman, Claudius, pappi, präst .. 187
- Hedmanin stipendi, Hedmanska stipendiet 212, 230, 232, 253
- Hedström 423
- Heidenstam 550
- Heinricius, Gabriel, professori, professor 656, 657
- von Heintz, valtioministeri, statsminister 592
- Helandt, Johan, kanslianeuvos, kansliråd 126, 148
- Helberg 592
- Hellenius, Karl Niklas (sittemmin, sedermera von Hellens), professori, professor 397

- Hellmansson, Isak Johan, Svean hovioukeden asessori, asessor i Svea hovrätt 385
- Helvig 304, 386, 394, 514, 558, 590
- Hellvik, Jonas(?), linnanvouti, slottsfogde 268, 269, 270, 274, 275, 277, 294, 301, 302, 314, 315, 341, 360, 515
- Helmfelt, Simon Grundel-H., sotamarsalkka, fältmarskalk 494
- Helsingberg, Johan, sittemmin Laitilan kirkkoherra, maisteri, sedermera kyrkoherde i Letala, magister 242
- Helsingfors, se Helsinki.
- Helsingius, Daniel(?), kunink. kirjastonhoitaja, valtioll. kirjailija, kungl. bibliotekarie, politisk skriftställare 439
- Helsinki 155, 158, 183, 229
- Henrik, piispa, biskop 653
- Henrik, Preussin prinssi, prins av Preussen 111, 123, 124, 225
- Henrik, piispan (K. F. M:n) renki-poika, biskopens (C. F. M:s) dränggosse 153, 154
- Herculanum, muinaisital. kaupunki, fornitaliensk stad, 477, 482, 488, 491, 492, 530
- Hermann, Paulus, botanicus 18
- von Hermansson, Mattias, kreivi, valtaneuvos, greve, riksråd 63, 66, 159, 345, 378, 401
- Hernberg, Anders, professori, professor 385, 418, 419, 422, 423, 570, 571
- Hernodh, majuri, major 376, 396
- Herten, Johan (?), yliopp., stud 109
- Herweghr, Daniel, piispa, biskop 252, 377
- Hesekiel 613
- Hesselberg 170
- Hesselgren, Erik, Härnösandin piispa, tohtori, biskop i Härnösand, doktor 364, 367
- Hessen-Darmstadt 482
- Hessenstein, Fredrik Vilhelm, ruhtinas, kenraali, furste, general 36, 37, 365, 565, 646
- Hibernia = Irland 520
- Hierta, aatelinen ylioppilas, adlig studerande 563, 564, 565, 566
- von Hierten 405
- Hierstedt, mag. 550
- Hilleshög, pitäjä Tukholman läänissä, socken i Stockholms län 579
- Hintz, Hyacinthus, professori, professor 587
- Hirn, maist., mag. 200, 201
- Hising, Carl (sittemmin, sedermera Hisinger), Turun hovioikeuden asessori, asessor i Åbo hovrätt 84, 345
- Hjelt, Niclas, Turun tuomiokapitulini varanotaari, maisteri, viconotarie vid Åbo domkapitel, magister 262
- Hjortzberg, Lars, medicus 659
- Hjärne, Gustaf Adolf, vapaaherra, valtaneuvos, friherre, riksråd .. 516
- Hjärne (Hiärne), Urbanus, arkiateri, arkiater 372, 373, 414
- Hoffman, Anton, kuninkaall. henkilääkäri, kungl. livmedicus 487, 488, 489
- Holland 96
- Hollström, sihteeri, sekreterare .. 168
- Holmberg, Johan Christopher, kirjakauppias, bokhandlare .. 254, 567
- Holmberg 166, 599, 600
- Holmberg, kirjakauppias, bokhandlare 334, 356
- Holmén, ylioppilas, student .. 371, 378
- Holström, laivuri, skeppare 585
- Horn, kreivi, greve 155, 156, 157, 159, 240, 264, 345, 546
- "Hornarne" 208
- Hornborg, chirurgiae studiosus 92, 93, 95
- Hornborg 33

- Hornstedt 594
- Huittinen, pitäjä Satakunnassa, socken i Satakunda 207
- Hull 357
- Hultgren, Matthias, Pohjois-Amerikassa toiminut ruotsal. pappi, maisteri, pastor vid svenska missionen i Nord-Amerika, magister 314, 528, 552, 575, 580, 581, 583, 584
- Humble, maist., mag. 527,
- Huss 666
- Hvittis, se Huittinen.
- Hübner, Otto (?), saksal. tilastotieteilijä, tysk statistiker 450
- Hydrén, Lars, teol. prof., tuomirovasti, domprost 91, 548, 549
- Hydren, Erik, teol. adj., teol. professor 326, 327, 467
- Hägg, pappi, präst .. 263, 266, 268, 270
- Hämeenlinna 30, 36, 41, 42, 203, 221, 648
- Häme 37, 41, 293, 453, 486, 647
- Härnösand, kapunki Ångermanlannissa, stad i Ångermanland, 364, 519
- Högman, Olov, rovasti, prost .. 512
- Högström, Per, Lapin pappi, präst i Lappmarken 239
- Höpken, And. Joh., valtaneuvos, riksråd 208, 215, 237, 448, 494, 594, 601
- dman, Gustaf Nils, pappi, maisteri, präst, magister 263, 287, 330(?)
- Idman, Gustaf, Turun hovioikeuden neuvos, laamanni, hovrättsråd i Åbo hovrätt, lagman 278
- Idman, Niklas, Huittisten kirkkoherra, teol. tohtori, kyrkoherde i Hvittis, teol. doktor 203, 205, 206, 208, 258, 263, 265, 266, 267, 269, 271, ?72, 290, 330
- Ingerström, pankinkomissaari, bankkommissarie 311, 313
- Ignatius, Johan, Turun hovioikeuden varapresidentti, vicepresident i Åbo hovrätt 20, 25, 191, 234, 248, 291, 292, 293, 294, 297, 298, 300, 302, 303, 304, 410, 411, 416
- Ihre, Johan, professori, professor 309, 607, 659
- Ii = Ijo, pitäjä Pohjanmaalla, socken i Österbotten .. 128, 143, 596
- Ilmajoki, pitäjä Etelä-Pohjanmaalla, socken i Syd-Österbotten 509, 626
- Ilmola, se Ilmajoki.
- Imperatus, Ferdinandus (Ferrandus) 17
- Ingermanland, se Inkerinmaa.
- Ingman 163
- Inkerinmaa 89
- Insulin, notaari, notarie 450, 451, 475
- Iserhielm 125
- Ispoinen — Ispois, kartano Kaarinassa, gods i S:t Karins socken 175, 298
- Italia 473, 474, 488, 498, 500, 503, 506, 513, 514, 515, 536, 538, 539, 554, 563, 583, 584, 585, 586
- Jahm 285
- Janakkala 42
- Jansson, Per, talonpoika, bonde 562
- Japan 275
- Jegerhjelm, Samuel, eversti, överste 580
- Jeremias 613
- Johannes Magnus, Ruotsin viimeinen katol. arkkipiispa, historioitsija, Sveriges siste katolske ärkebiskop, hävdatecknare 527
- Johansson, Christian, Turun tuomiokapitulin notaari, notarie vid Åbo domkapitel 45
- Jomala, pitäjä Ahvenanmaalla, socken på Åland 120, 126, 128, 166
- Julinscköld, Per, rahastonhoitaja, hovi-intendentti, räntmästare, hovintendent 91, 94, 97, 99, 101

- Jung, komissaari, kommissarie 260, 301
 Junti, talo Uudellakirkolla, lantegendom i Nykyrko socken 198
 Jusléen, Abraham, raatimies Turussa. rådman i Åbo 52, 103
 Jusléen, Carl, kontra-amiraali, konter-amiral 102, 233, 240
 Jusléen, Fredrik, hovioikeudenneuvos Vaasassa, sittemmin Korkeimman tuomioistuimen jäsen Tukholmassa, hovrättsråd i Vasa, sedermera medlem av högsta domstolen i Stockholm 102, 145, 167, 233
 Jusléen, Johanna (synt. född Paléon), Pehr Jusléen seniorin puoliso, Pehr Jusléens (seniors) maka .. 210, 261, 275, 276, 303, 322
 Jusléen, Pehr (senior), hovioikeudenneuvos Turun hovioikeudessa, hovrättsråd i Åbo hovrätt 15, 20, 25, 27, 40, 41, 42, 46, 112, 140, 155, 178, 191, 234, 261, 272 274, 275, 434
 Jusléen, Pehr (junior), revisionisihteeri, revisionsekreterare 67, 121, 161, 162, 172, 189, 192, 193, 194, 196, 276, 277, 285, 294, 298, 299, 303, 304, 307, 322, 329, 330, 628
 Juslenius, David, piispa, biskop 594
 Juusten, Paavali (Paul), piispa, biskop 449, 628
 Juvelius, Erik, Kruununkylän kirkkoherra, maisteri, kyrkoherde i Kronoby, magister 179
 Jöcher, Christian Gottlieb, saksal. oppinut, tysk lärd 668
 Kaarle Knuutinpoika 631
 Kaarle, prinssi, prins 124, 137, 221, 422, 452, 484, 514, 518
 Kaarle XI, kuningas, konung 79, 130
 Kakskerta (kts. myös Satava, se även Satava) 46, 55
 Kalajoki, pitäjä Pohjanmaalla, socken i Österbotten 662
 Kalm, Pehr, professori, professor 15, 23, 41, 44, 163, 164, 254, 265, 266, 267, 269, 271, 272, 274, 277, 278, 279, 284, 290, 381, 390, 392, 393, 509, 607, 608, 656, 667
 Kalvola, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42
 Kangasala, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 41, 42
 Kantzau, Kantzow, mineralogi, mineralog, kts. se Cantzou.
 Karis, se Karjaa.
 Karjaa, nyttemmin kauppalala Länsi-Uudellamaalla, numera köping i Västra-Nyland 461
 Karjalan laamannikunta — Karelska lagsagan 167
 Karl XI, se Kaarle XI.
 Karl, prins, se Kaarle.
 Karl Knutsson, se Kaarle Knuutinpoika.
 Karlshamn, kaupunki Blekingen läänissä, stad i Blekinge län .. 68
 Karlskrona, Ruotsin laivaston pääasema Blekingen läänissä, Sveriges örlogshamn i Blekinge län 420, 514, 532
 Karuna, pitäjä Varsinais-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 175
 Kask, Lars(?), asianajaja, advokat 46
 Kehler, medicus 659
 Kellman, johtaja, direktor 223
 Kemi, kaupunki Pohjanmaalla, stad i Österbotten 519, 662
 Kemiö, pitäjä Vars.-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 293, 296, 337
 von Kemphen 252
 Kennicot, Benjamin, engl. raamatuntutkija, tohtori, engelsk bibelforskare, doktor 206, 213, 216, 224, 434, 454, 470
 Kepplerus, Didrich, raatimies, oikeuspormestarin varamies, rådman, justitievicesborgmästare .. 40
 Kettenbrink 448

- Keuru, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42
- Kickovius, Olaus, Uudenkaarlepyyn kappalainen, kapellan i Nykarleby 113
- Kihlmark, maist., mag. 508, 511, 515, 516
- Kiikala, pitäjä Vars.-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 42
- Kiina 496
- Kimito, se Kemiö.
- Kinmark, Erik, professor 590
- Klein, Jacob Theodor 17
- Klingenstierna, Carl(?), protokollasihteeri kuninkaall. kanslissa, protokollsekreterare vid kungl. kansliet 216, 228, 280, 305
- Kloth, kirkkoherra, kyrkoherde .. 139
- Klöcker-Ehrenstrahl, David, muotokuva- ja historiall. aiheitten maalari, porträt- och historiemålare 192
- Knigg(en) 451
- Knutby, pitäjä Uplannissa, socken i Uppland 518
- Knös, Carl Johan (?), maist., mag. 524, 529, 530, 532, 558
- Kock & Wendelius 81, 147
- Konstantinopel 263, 266, 391, 392, 462, 513, 546, 547, 548, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 561, 577
- Koroinen (Corois), Turun piispanistuimelle kuuluva tila Maariassa, biskopstolen i Åbo tillhörig lantegendom i S:t Marie 564, 584, 597
- Korpo ström, salmi K:n saaren eteläpuolella Turun saaristossa, sund söderom Korpo ö i Åbo skärgård 139
- Korppoo, Korpo 260
- Kraftman, Johan, taloustieteell. kirjailija, nationalekonomisk författare 529, 531
- Kreander, Salomon, professori, professor 299, 300, 301, 303, 328, 334, 350, 381, 390, 391, 393, 396, 404, 405, 441, 442, 509, 607, 610, 611, 614
- Kreikka 513
- Kriander, maisteri, magister 255
- Kristian I, kuningas, konung 119
- Kristian II, kuningas, konung 119
- Kristina, kuningatar, drottning 64, 87, 465, 473, 514, 530
- Kristinehamn, kaupunki Vermlannin läänissä, stad i Vermlands län 78
- Krogius, Paul, sittemmin Porvoon hiippakunnan piispa, sedermera biskop i Borgå stift 165, 184, 212, 242, 364, 450, 596
- Krook, Carl, laamanni, lagman .. 291
- Krusell, kts. se Crusell.
- Krüger (Kröger), pr.(?) 112, 113, 121
- Kumlinge, pitäjä Ahvenanmaalla, socken på Åland 32
- Kungshamn, seurakunta Bohusläänissä, förs. i Bohuslän 363
- Kungsholm, kaup.-osa Tukholmassa, stadsdel i Stockholm 540
- Kurck 405
- Kurdistania, vuoriseutu Kaakkois-Turkissa, bergland i s.ö. Turkiet 520
- Kustaa I, kuningas, konung 90, 100, 192, 502, 594, 629
- Kyrkobrincken 413
- Küsell, preussil. luutnantti, preussisk löjtnant 338, 376, 383, 385, 387, 388, 395, 396, 397, 398, 400, 403, 408
- Königsmark 208
- Ladugårdslandet, kaup.-osa Tukholmassa, stadsdel i Stockholm 161, 290, 646
- Lagerborg, Carl, Turun hovioikeuden varapresidentti, vicepresident i Åbo hovrätt 79, 96, 107
- Lagerbring, Sven (cfr Bring), historioitsija, historiker 176, 308, 635
- Lagerflycht, Johan, Turun hovioikeuden presidentti, president i

- Åbo hovrätt 24, 26, 77, 79, 83,
..... 88, 112, 194, 293
- Lagerflycht 402
- Lagerlöf, Petrus(?), runoilija, yli-
opiston opettaja, skald, universi-
tetslärare 455
- Lagerström, laivuri, skeppare .. 422
- Lagus, Georg, sotapappi, sittem-
min Vihdin kirkkoherra, rege-
mentspastor, sedermera kyrko-
herde i Vichtis 203
- Laihia — Laihela, pitäjä Etelä-
Pohjanmaalla, socken i Syd-
Österbotten 480
- Laihiander, Joh., lääninrovasti,
teol.tohtori, kontraktsprost, teol-
doktor 568
- Laitila, pitäjä Vars.-Suomessa,
socken i Egentl.-Finland 525
- Lamberg, Erik, piispa, biskop .. 49
- Lang, Jakob, Narvan, sittemmin
Linköpingin piispa, biskop i Nar-
va, sedermera i Linköping 88
- Lange, Johan Georg, kirjakaup-
pias ja kirjansitoja, bokhandlare
och bokbindare 313, 439, 440
- Langenberg, junior 358, 359, 360, 361
- Lannaeus 219
- Lannerstierna 261
- Lappvesi (= Lappee), pitäjä Kar-
jalassa, socken i Karelen 211
- Larsson, Olof, raatimies, rådman
..... 644, 647
- Lauraeus 193, 197, 655
- Lavater, Johan Casper, saks-
sveitsil. asketis-mystill. kirjailija,
tysk-schweitzisk asketisk-myst.
författare 325, 328, 443
- Laxman, Erik, tiedemies, veten-
skapsman .. 275, 281, 282, 284, 357
- Le Bas 209
- Le Bas, Jacques-Philippe, ranskal.
kaivertaja, fransk gravör 445
- Lebell, Fredrik, maist., mag. 263
- Lebell, Mikael, Ulvilan kirkko-
herra, rovasti, kyrkoherde i Ulfs-
by, prost 235
- Lebell, sihteeri, sekreterare 176
- Leche, Johan, lääkäri, läkare, 330,
..... 591, 658
- Lefren, Lars Olof, professori, pro-
fessor 97, 171, 236, 237, 238, 610,
..... 611, 613, 614, 615, 616, 617
- Leijonmark, Gust. Ad., vuorineu-
vos, bergsråd 309
- Leijonhufwud, Axel Gabriel, Tu-
run hovioikeuden presidentti,
president i Åbo hovrätt 244
- Leipzig 214, 372
- Lemu (= Ala-Lemu), rälsstila
Kaarinassa, frälshehman i S:t
Karins 20, 23, 29, 32, 33, 34, 53,
54, 69, 71, 72, 76, 83, 84, 87, 97,
115, 116, 156, 157, 161, 162, 175,
195, 197, 205, 218, 226, 231, 233,
243, 252, 253, 255, 262, 273, 283,
... 288, 289, 290, 295, 479, 531, 569
- Lempäälä, pitäjä Hämeessä, socken
i Tavastland 42
- Lencqvist, Erik, pappi, historian-
tutkija, präst, historiker 197
- Letala, se Laitila.
- Leufvenius (Leuvenius, Loefvenius,
Löfvenius, Loefwenius), Anders,
pappi, präst 497, 498, 499, 505,
509, 512, 513, 520, 537, 541, 544,
..... 551, 554, 575
- Levan, Erik Johan, Porin kapp-
alainen (oltuaan sitä ennen Sau-
von varapastorina), maisteri, ka-
pellan i Björneborg efter att dess-
förinnan hava varit vicepastor i
Sagu, magister 251, 281
- Levanten, Välimeren itäosan ran-
nikkoseudut, Främre Asiens kust-
trakter 47
- Lexelius (Lexell), sairaalan saar-
naaja ja taloudenhoitaja, hospi-
talspredikant och syssloman 315, 316
- Lexell (Lexaell), Anders Johan,
matemaatikko, matematiker 27,
..... 186, 234, 433

- Liden, Johan Henrik, ruotsal. op-
pinut, tohtori, svensk lärd, dok-
tor 343, 455, 667
- Lieto, pitäjä Vars.-Suomessa,
socken i Egentl.-Finland 337
- von Lieven, Hans Henrik, junior,
kreivi, valtaneuvos, greve, rik-
sråd 166, 252, 265, 266, 292, 296,
..... 306, 309, 317, 330, 443, 611
- Lilius, Johan, Turun hovioikeuden
neuvos, hovrättsråd i Åbo hov-
rätt 28, 40, 167, 177, 275
- Lillienberg, Jean Georg, kreivi,
vuorikollegion presidentti, greve,
president i bergskollegium 166, 411
- Lillienstedt, Johan, kreivi, runoili-
ja, valtiomies, greve, skald, stats-
man 88, 402
- Liliestråle (Lillienstråle), Joachim
Wilhelm, oikeuskansleri, justitie-
kansler 309, 310, 494
- Lilljegren, Helena, assessori Lars
Malmin vaimo, assessor Lars
Malms maka 298
- Liminka, Limingo, pitäjä Pohjan-
maalla, socken i Österbotten 181,
..... 182, 183
- Lind, Johan Gabriel, Porvoon lu-
kion lehtori, sittemmin Lapp-
träskin kirkkoherra, gymnasie-
lektor i Borgå, sedermera kyrko-
herde i Lapträsk 451, 452
- Lindblom, Jakob Axel, professori,
professor 554, 561, 607, 615
- Lindgren, Carl 664
- Linderstedt, Johanna (synt., född
Meurman), hovioik.-neuvos J.
L:n puoliso (kts. seur.), hov-
rättsrådet J. L:s maka (se efter-
följ.) 18
- Linderstedt, Johan, Svean hovi-
ikeuden neuvos, hovrättsråd i
Svea hovrätt 74, 78, 557
- Lindström, pappi, präst 392
- Lindheim 402
- Lindqvist, Johan Henrik, Turun
akatemian matematiikan profes-
sori, professor i matematik vid
Åbo akademi 235, 245, 280, 285,
..... 345, 614
- von Linné, Carl, luonnontutkija,
naturforskare 303, 304, 305, 306,
.. 380, 610, 624, 625, 658, 663, 664
- von Linné Carl, junior, professor 315
- Linnunpää, säteri Piikkiössä, säteri
i Pikis 89
- Litzelius, Anders, Mynämäen kirk-
koherra, kyrkoherde i Virmo .. 462
- Litzelius, Gabriel, akatemian kon-
sistorion amanuenssi, sittemmin
Helsingin oikeuspormestari, mais-
teri, consist. academici amanuens,
sedermera justitieborgmästare i
Helsingfors, magister .. 204, 209, 288
- Litzelius, "unge L." 463
- Livius 23, 90
- Lochner, Johan Fredrik, kirja-
kauppias, bokhandlare 48, 51, 56,
64, 68, 73, 78, 85, 86, 92, 94, 101,
..... 112, 114, 118, 161
- Lode, Herman, kapteeni, sittemmin
Kyminkartanon läänin maaher-
ra, kapten, sedermera landshöv-
ding i Kymmenegårds län 272,
..... 273, 284, 381, 468
- Lofö, seurak. Uplannissa, församl.
i Uppland 579
- Lohja, nyttemmin kauppala Uudel-
lamaalla, numera köping i Ny-
land 219
- Loimaa — Loimijoki, pitäjä Vars.-
Suomessa, socken i Egentl.-Fin-
land 42
- Loimijoki, se Loimaa.
- Lojo, se Lohja.
- Lontoo, London 119, 157, 168, 172,
174, 185, 190, 202, 223, 224, 233,
249, 258, 259, 310, 314, 319, 320,
321, 328, 329, 330, 331, 334, 337,
339, 344, 351, 352, 353, 354, 356,
373, 383, 384, 395, 396, 408, 409,
410, 416, 418, 433, 434, 451, 452,
453, 454, 460, 469, 470, 481, 482,

- 483, 484, 486, 493, 494, 495, 496,
497, 503, 509, 522, 537, 541, 567,
..... 570, 572, 574, 636, 664
- Louhisaari, allodiaalisäteri Askai-
sissa, allodiaalisäteri i Askais 38
- Lovisa, kaupunki Uudellamaalla,
stad i Nyland 27, 126
- Lowth, Robert, engl. teologi, en-
gelsk teolog 399
- Lucanus 608
- Lund (henkilö, person) 413
- Lund, kaupunki Skånessa, stad i
Skåne .. 194, 236, 255, 395, 434, 580
- Lundberg 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39,
43, 44, 45, 55, 58, 59, 60, 61, 62,
66, 70, 71, 74, 75, 77, 80, 81, 82,
.... 84, 86, 87, 93, 104, 105, 106, 141
- Lundberg (junior) 288
- Lundberg, puutarhuri, trädgårds-
mästare 35
- Lundberg, merikapteeni, sjökaptän 553
- Lunderberg, Christina 249
- Lundo, se Lieto.
- Lundström, Anders, juris adj. 562, 571
- Luræus, Malach 612
- Lübeck 404, 478
- Lübecker, vapaaherratar, friherrin-
na 536
- Lüdecke, Johan August (?), saksal.
seurakunnan pastori, teol.tohtori,
pastor i tyska församlingen,
teol.doktor 433, 462, 485, 536,
..... 538, 539, 540, 541, 585
- Lütkekan, Gabriel Timoteus, Vis-
byn piispa, biskop i Visby 167
- Låstbom, Joh. And., professori,
professor 518, 520
- Längelmäki, pitäjä Hämeessä,
socken i Tavastland 42, 486
- Löfwenskiöld, Alexander, kamari-
neuvos, kammarråd 633
- Lönbom 48
- Löthman, laivuri, skeppare .. 402, 545
- Löwenhielm, Carl Gustaf, kreivi,
kansliapresidentti, greve, kansli-
president 48, 53, 66, 78, 81, 84
- Maaria, pitäjä Vars.-Suomessa,
socken i Egentl.-Finland .. 610, 625
- Madan, kirjailija, författare? 413
- Magnan (Maignan, Emanuel?, rans-
kal. minoriittiveli, fransk mino-
rit), kirjailija, författare 585
- Mallet, Fredrik, professor 314, 316,
..... 373, 374
- Malm, Lars, asessori, assessor .. 298
- Malmberg, Johan, Pyhämaan kap-
palainen, kapellan i Pyhämaa
..... 182, 193
- Malmerfelt, Olof, kihlakunnantu-
mari, häradshövding 78
- Mannerheim, Lars August, kunink.
sihteeri, vapaaherra, kungl. sek-
reterare, friherre 333
- Mannerström 668
- a Marca, Pierre, espanjal. oppinut,
spansk lärd 513
- Margaretha, kuningatar, drottning 192
- Maria, seurakunta Tukholmassa,
församling i Stockholm .. 536, 567
- Marienberg 302
- Marmontel, Jean Francois, ranskal.
kirjailija, fransk författare 323, 334
- Marstrand, kaupunki Gööteporin
länissä, stad i Göteborgs län
..... 469, 470, 471
- Martin, Anton Roland, lääkäri,
läkare 440, 505, 506, 508, 549,
..... 562, 564, 640, 657, 658, 663
- Marttila, pitäjä Varsinais-Suomessa,
socken i Egentl.-Finland 42
- Mathesius, Aron, lähetystöpappi
Lontoossa, maisteri, legations-
präst i London, magister 157,
168, 172, 174, 185, 187, 188, 189,
190, 191, 193, 197, 199, 200, 202,
203, 206, 207, 208, 209, 210, 213,
223, 224, 228, 310, 311, 319, 320,
321, 329, 330, 338, 339, 340, 344,
348, 349, 350, 351, 352, 353, 354,
355, 356, 357, 359, 363, 373, 387,
389, 430, 434, 451, 452, 453, 454,
460, 469, 470, 482, 483, 484, 487,

- 491, 493, 495, 496, 497, 509, 512,
513, 520, 537, 541, 542, 543, 544,
545, 546, 548, 551, 553, 554, 559
561, 565, 569, 570, 571, 573, 575, 583
- Mathesius, Per Niklas(?), Pyhä-
joen kirkkoherra, rovasti, kyrko-
herde i Pyhäjoki, prost 78, 161
- Matthiae, Johannes, piispa, biskop 564
- Mayer, Johan Friedrich, kenr. su-
perintendentti, gen. superinten-
dent 435
- Mazochius, kirjailija, författare
..... 520, 529, 530
- Mejer 448
- Meldercreutz (Mellercreutz), kap-
teeni, matematiikan professori,
kapten, professor i matematik
..... 265, 336, 418, 609
- Menander, kreikkalainen runoilija,
grekisk poet 510
- Mennander, Anders, Pälkäneen
kappalainen, kapellan i Pälkäne 274
- Mennander, Jonas Henrik, Turun
linnasaarnaaja, sittemmin Urja-
lan kirkkoherra, maisteri, slotts-
predikant i Åbo, sedermera kyr-
koherde i Urdiala, magister 235, 342
- Mennander 484
- Messukylä — Messuby, pitäjä Hä-
meessä, socken i Tavastland .. 42
- Mesterton, Karl, Turun akatemian
filosofian professori, filosofie-
professor vid Åbo akademi 210, 235
- Meurman 323
- Mevius, David, professor 435
- Meyer, Anna 403
- Meyer, tykinvalaja, styckgjutare 403
- Mejerfelt, Johan August, kenraali,
kreivi, general, greve 558
- Michaël, saksal. pappi, kirjailija,
tysk präst, författare 289
- Michailis, Johan David, saksal.
teologi, tysk teolog .. 180, 197, 316
- Michel, K. F. M:n renki, C. F.
M:s dräng 288, 290, 293, 294,
324, 340, 361, 369, 394, 395, 413,
..... 506, 507, 551, 552, 588
- Michelessi, Domenico, italial. kir-
jailija, apotti, italiensk författa-
re, abbot 179, 189
- Mikkeli, kaupunki Savossa, stad i
Savolaks 434, 437
- Mjöd, Abraham(?), Nauvon kirk-
koherra, kyrkoherde i Nagu .. 291
- Mjöd 540, 544
- Mjöd, vänrikki, fänrik 38
- Mollerus, Carl Fredrik, Korppoon
kappalainen, maisteri, kapellan
i Korpo, magister .. 181, 182, 183
- Mondelin 219
- Monselius, Jonas(?), rykmentin
pastori, regementspastor 268
- Montalambert, Marc René, markii-
si, markis 354
- Monthley, kirjailija, författare 354,
..... 454, 455, 456, 460, 463
- von Morian, Johan Christoffer, ku-
nink. kanslian virkailija, anställd
vid kungl. kansliet 211
- Moselius 526
- Mozelius, Fr.(?), laamanni, lag-
man 233
- Mu(h)rberg, Johan(?), rehtori,
rektor 517
- Multavieru, kaupunginosa Turussa,
stadsdel i Åbo 254
- Murén, Erik, laivuri, skeppare .. 361
- Murray, Adolf, med. prof. 206, 208,
308, 309, 310, 312, 315, 318, 321,
328, 374, 410, 411, 444, 468, 498,
.. 539, 540, 597, 600, 601, 602, 614
- Mynämäki, pitäjä Vars.-Suomessa,
socken i Egentl.-Finland 653
- Mälaren, järvi Ruotsissa, insjö i
Sverige 105
- Männäinen, kylä Undellakirkolla,
by i Nykyrko socken 525
- Märsta, asutuskeskus Sigtunan itä-
puolella, bebyggelsecentrum öster-
om Sigtuna 532
- Möller 36

- Möller, laivuri, skeppare 335
 Mörck, posteljooni, postiljon .. 260
 Mörner, Carl Claes, Upsalan läänin maaherra, vapaaherra, landshövding i Uppsala län, friherre 534
- Naantali, kaupunki Vars.-Suomessa, stad i Egentl.-Finland 20, 71, 119, 261
- von Nackreij, Olof, Upsalan läänin maaherra, vapaaherra, landshövding i Uppsala län, friherre 458, 487, 492, 614
- Nagu, se Nauvo.
- Naucler, doktor med., piirilääkäri, provincialmedicus 668
- Nauclerus, Johan, teol. et juris doktor, professor juris canonici .. 668
- Nauclerus, Upsalan professori, professor i Uppsala 668
- Nauvo, pitäjä Vars.-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 551
- Neander, Joh., medicus 17
- Neapel 473, 475, 480, 481, 482, 483, 484, 486, 487, 494, 495, 498, 512, 579, 584
- Nehrman (Ehrenstråle), David, professor 25
- Neikter, Jakob Fredrik, kirjastonhoitaja, bibliotekarie 538
- Nenzen, doktor 47, 393
- Nessilius (? Isr. Nesselius, linqvarum professor) 566
- Neuholm, Anders, substitutus paedagogi 108
- Neuman, Jakob, Turun hovioikeuden neuvos, hovrättsråd i Åbo 29
- Neuman, Adolf Jakob, Naantalin varapormestari, viceborgmästare i Nådendal 69, 71, 86
- Niebuhr, Carsten, saksal. löytöretkeilijä, tysk upptäcktsresande 199, 201, 202, 243
- Nitzar (Nitzaar), Tukholman saksal. koulun rehtori, rektor vid tyska skolan i Stockholm 164, 166
- Noak, "Gumman Noak" 177
- von Nolchen, Gustaf Adam, Ruotsin ministeri Lontoossa, Sveriges minister i London 186, 337, 356, 409, 493, 545
- Noodt, Tukholman saksal. seurakunnan kirkkoherra, kyrkoherde i tyska församlingen i Stockholm 376, 377
- Norberg 264, 292, 558
- Nordenankar, Johan Corvin, kenr. adjutantti, gen. adjutant 124
- Nordencrantz, Anders, kansantalousmies ja politikko, national-ekonom och politiker 130
- Nordenskjöld, Otto Henrik(?), kaleerieskaaderin luutnantti, amirallöjtnant 139, 522
- Nordin, Carl Gustaf, tutkija, piispa, politikko, forskare, biskop, politiker 501, 504, 510
- Nordvall, Jonas(?), maisteri, magister 558
- Nordmark, Zacharias, ylimäär. apul., observaattori, extraord. adj. och observator 474
- Nordstedt, Lars Magnus, Turun hovioikeuden neuvos, hovrättsråd i Åbo 178
- Nordsten, laivuri, skeppare 50, 135, 136
- Noreen, Johan Erik, kanslerin sihteeri, kanslers sekreterare 57, 58, 59, 567, 568, 577
- Norell, asessori, assessor 262, 566
- Norge, se Norja.
- Norja 288, 289, 658
- Norrköping 105, 106
- Norrmalm 147
- Nousiainen, pitäjä Vars.-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 168, 170, 186, 287, 333, 337, 339, 342, 653
- Nummelin, Johan(?), maisteri, pappi, magister, präst 209
- Nyby, se Marttila.
- Nykyrka, se Uusikirkko.
- Nyland, se Uusimaa.
- Nymansson, kirkkoherra, kyrkoherde 161, 306

- Nyren, rovasti, prost 664
 Nystad, se Uusikaupunki.
 Nysätra, pitäjä Upsalan läänissä,
 socken i Uppsala län 340
 Nådendal, se Naantali.
 Näf, Rob. Wilh., professor aboen-
 sis 262, 266, 275, 615
 Nötö, saari Nauvossa, ö i Nagu
 skärgård 260
- von Oelreich, Niclas, kauppakol-
 legion presidentti, politikko,
 president i kommerskollegium,
 politiker 92, 448
 Oldenburgska huset 127
 Olivercreutz, Johan, laamanni, lag-
 man 97, 174, 177, 183, 186
 Omais 259
 Orivesi, järvi Savossa, insjö i Savo-
 lax 42, 197, 199
 Orreus, akatemian pedelli, pedell 274
 Osten 505
 Ottomanska riket, se Turkki.
 Oulu, kaupunki Pohjanmaalla,
 stad i Österbotten .. 67, 72, 88, 188
 Oxenstierna 208
- Paavali 267, 316
 Paleen, Anna Johanna (synt.
 född Forseen), laamanni Erik
 Johan Paleenin vaimo, lagman
 Erik Johan Paleens maka 13,
 189, 522
 Paleen, Carl Fredrik, kapteeni,
 kapten .. 9, 11, 13, 18(?), 155, 400
 af Paleen¹, Erik Johan, laamanni,
 lagman 13, 18, 27, 32, 34, 35, 37,
 39, 43, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52,
 53, 55, 56, 57, 58, 61, 62, 63, 65,
 71, 72, 76, 77, 83, 87, 93, 94,
 97, 101, 104, 113, 126, 130, 141,
 147, 149, 151, 153, 155, 165, 168,
 174, 189, 191, 192, 194, 196, 210,
 219, 220, 222, 234, 248, 291, 363,
 400, 418, 468, 470, 523, 535
- af Paleen, Erik Johan, hovioikeu-
 den asesori Vaasassa, hovrätts-
 assessor i Vasa 9, 13, 61, 63, 65,
 78, 248, 303, 400
 Palestina 522, 555
 Palmqvist, Fredrik(?), vapaaherra,
 upseeri, matematikko, friherre,
 officer, matematiker 314, 316
 Paltamo, pitäjä Kajaanin kihlakun-
 nassa, socken i Kajana härad .. 662
 Palthenius, professor 435
 Palmsköld, Erik, arkistomies, ko-
 koilija, arkivman, samlare 85
 Panelia, kylä Kiukaisissa, by i Kiu-
 kais socken 235
 Parainen, pitäjä Vars-Suomessa,
 socken i Egentl.-Finland 34, 40,
 54, 76, 77, 78, 89, 93, 100, 103,
 116, 143, 195, 226, 234, 259, 272,
 298, 583, 652
 Pargas, se Parainen.
 Paris 129, 380, 469, 545, 548, 554,
 556, 564, 567, 572, 573, 574, 584
 Paulinus Gothus, Laurentius, ark-
 kipiispa, ärkebiskop 208
 Paulli, Simon, anatomus et bota-
 nicus 18
 Paulus, se Paavali.
 Paykul, Gustaf(?), kuninkaall. sih-
 teeri, kungl. sekreterare .. 560, 574
 Pedersöre, församl. i Österbotten 143
 Peitzius, Martin, Kälviän kirkko-
 herra, maisteri, kyrkoherde i
 Kelviä, magister 68, 72, 183
 Pelander 96
 Pennsylvania, valtio Yhdysvalloissa,
 stat i Förenta staterna 314
 Petersburg, se Pietari.
 Peterson, rovasti, prost 127
 Petraeus, Eskil, piispa, biskop .. 646
 Petrejus 340, 554
 Pettersson, eversti, överste 402
 Pfeiffer, tohtori, doktor 250
 Phaëton 164, 220

¹ Usein on vaikea ratkaista, ketä Paleenia tekstissä tarkoitetaan. — Det är ofta svårt att avgöra, vilken av Paleenerna texten avser.

- Philadelphia, kaupunki Yhdysval-
loissa, stad i Förenta staterna
.. 409, 471, 528, 529, 577, 584, 585
- Phrygius, Sylv. 648, 649
- Pietari 284, 324, 357
- Pietarsaari, maaseurak. Pohjan-
maalla, landsförsaml. i Öster-
botten 143
- Pietilä, talo Uudellakirkolla, lant-
egendom i Nykyrko socken .. 198
- Pihlgren, laivankapteeni, sjökapt-
ten 416, 433, 434
- Pihlman, Johan, conrector, mag.
(Pori, Björneborg) 186
- Pipping, Katarina Margareta
(synt. född Kiihl), hovioikeud.
neuvoksetar, hovrättsrådinna .. 100
- Pipping, kauppias, handelsman .. 151
- Piranesi, Francesco, italial. graa-
fikko, italiensk grafiker 516
- Pirkkala, pitäjä Hämeessä, socken
i Tavastland 42, 509
- Pius V, paavi, päve 552
- Planman, And., physices prof.
aboensis 168, 170, 177, 179, 186,
..... 238, 339, 654, 656, 660
- Plantin, Zach. Z., painojen ja mit-
tojen tarkastaja, inspektor för
mätt och vikt 528, 529
- Plinius 94
- Plomenfelt, seremoniamestari, ce-
remonimästare 312, 447
- Plomgren, Thomas, liikemies, po-
litikko, affärsman, politiker 413,
..... 414, 417
- Pohja, pitäjä Uudellamaalla, socken
i Nyland 108, 126, 210
- Pohjanmaa 47, 72, 143, 151, 181,
187, 244, 269, 290, 291, 299, 400,
.... 596, 619, 625, 626, 654, 655, 662
- Pojo, se Pohja.
- Polhe(i)m, Christopher, ruotsal.
mekaanikko, keksijä, svensk me-
kaniker, uppfinnare 133, 142, 209,
..... 254, 309
- Pommern 240, 365, 435, 476, 479, 660
- Poppius 165
- Pori, kaupunki Satakunnassa, stad
i Satakunda 65, 154, 186
- Porthan, Henr. Gabr., professori,
historiantutkija, professor, histo-
rieforskare, 146, 165, 168, 192,
196, 238, 245, 251, 252, 253, 254,
284, 293, 297, 299, 324, 326, 327,
328, 333, 336, 352, 373, 378, 381,
383, 450, 453, 454, 455, 456, 468,
.. 477, 499, 503, 515, 522, 523, 545
- Porthan, Sigfrid, lehtori, lektor,
..... 451, 452
- Portugal 549, 582, 588, 592
- Porvoo, kaupunki Uudellamaalla,
stad i Nyland, 47, 178, 184, 240,
252, 275, 286, 292, 297, 364, 434,
..... 450, 451, 586, 596, 657
- Poss 194
- Printz, Gabriel, maist., mag. .. 495, 546
- Printzell, raatimies, rådman, 398
- Prosperin, Erik, professor .. 373, 374
- Pryss, Fredr., maisteri, magister 57, 63
- Pryss, Olov, juris prof. 149, 229,
327, 328, 329, 333, 334, 336, 350,
..... 351, 352, 353, 617
- Pryss, tuomiorovasti, domprost 382
- Pryss, "mademoiselle Olofsdotter" 242
- Prästgatan, katu Tukholmassa,
gata i Stockholm 413
- Pufendorf, Samuel, juristi, jurist 513
- Punkalaidun — Punkalaitio, pitäjä
Satakunnassa, socken i Sata-
kunda 42
- Puolala, kaup. osa Turussa, stads-
del i Åbo 254
- Pussila, allodiaalisäteri Piikkiössä,
allodiaalisäteri i Pikis 4, 12, 14,
29, 33, 34, 42, 65, 89, 139, 142,
143, 156, 175, 178, 184, 197, 240,
..... 242, 295
- Pyhäjoki, pitäjä Pohjanmaalla,
socken i Österbotten 107, 219
- Pyhämaa, pitäjä Vars.-Suomessa,
socken i Egentl.-Finland 182,
..... 198, 525

- Pyrmont**, kaupunki Preussissa, stad i Preussen 194, 195, 225, 226, 228, 279, 285, 288, 324, 353, 378, 399, 413, 422, 455, 663
Pälkäne, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42, 274
Pöytyä — **Pöytis**, pitäjä Vars.-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 42
Qvarnberg, maatila, hemman 317, 331, 341, 343, 344, 345, 346, 347, 372, 375, 391, 396, 401, 418, 428, 429, 440, 521, 527, 531, 533, 535, 556, 578
Qvarnby 341, 385, 387, 397, 414, 415, 435,, 535, 537, 538, 547, 552
Quast, kauppias (apteekkari?), handlande (apotekare?) 195, 199, 226, 228, 230
Raab, Adam Johan, maaherra, landshövding 47, 56, 102, 123, 129, 288, 317
Raab, Johan Erik Augustin(?), capit.lieutn. 125
Raahe, kaupunki Pohjanmaalla, stad i Österbotten 71
Rabenius, Olof, professori, professor 73
Rafael (Raphaël), italial. maalari, italiensk målare 545, 549
Rahm, inspehtori, inspektor .. 43, 87
Raibaud, Gaspar, kielenopettaja Upsalassa, språkmästare i Uppsala 209, 445
Ramsay, Anders Henrik, kenraali, Savon ja Kyminkartanon läänin maaherra, general, landshövding i Savolax och Kymmenegårds län 112, 126, 131, 241, 286
Ramström, hovisaarnaaja, hovpredikant 333
Rangell, Pehr, Svean hovioikeuden assessori, assessor i Svea hovrätt 385
Rappe, Tomas Carl, Kalmarin läänin ja Öölannin maaherra, landshövding i Kalmar län och på Öland 321
Rappe, apulainen, adjunkt .. 127, 261
Rath, luutnantti, löjtnant 26
Rauma, kaupunki Turun ja Porin läänissä, stad i Åbo och Björneborgs län 151, 509
Raumanus, suku, släkt .. 402, 419, 421
Rehbinder, Margareta Magdalena, Pohjan kirkkoherran Erik Sannholmin vaimo, kyrkoherdens i Pojo, E. Sannholms maka 210
Rehbinder, vapaaherra, friherre 154, 155, 178, 190, 191, 219, 417, 418
Rehn, hovi-intendentti, hovintendent 209, 445
Rehnmark, pappi, präst 578
Remahl, Elias, Oulun triviaalikoulun rehtori, rektor vid Uleåborgs trivialskola 188, 668
Rennerfelt, Christina Catharina, kts. se Giös, C. C.
Rennerfelt, Gustaf Henrik, upseeri, officer 219, 221
Retzius (Rhezius), And. Joh.(?), prof. Lund 366
Reuterholm, Esbjörn Christian, kreivi, valtaneuvos, greve, riksråd 440, 443
Ribe, arkiaatteri, arkiater 624
Richer, Christopher, ranskal. kirjailija, fransk författare 516
Riddarholm, kaup.-osa Tukholmassa, stadsdel i Stockholm .. 598, 601
Ridderstad, Peter, hovijunkkari, hovjunkare 18
Rimito, se Rymättylä.
Ringius 149
Risberg, Gustav, kauppias Filadelfiassa, handlande i Filadelfia 471
Risberg, kanneviskaali, advokatfiskal 471
Risell, Nils, professor 395
Robertsson, kirjailija, författare .. 304
Rom, se Rooma.
Roman, kapellimestari, kapellmästare 402
Rooma 471, 510, 520, 521, 530, 563, 586

- Roselius, varapresidentti, revisi-
sihteeri, vicepresident, revisions-
sekreterare 58, 212
- Rosen 624
- Rosenadler, Carl Albrekt(?), val-
tiosihtheeri, statssekreterare 307,
..... 311, 312, 317
- von Rosenstein, Nils, kanslianeu-
vos, kansliråd 590, 591
- von Rosenstein, arkiateri, arkiater
..... 615
- Rosenstein, majuri, major 211, 311,
..... 514, 515
- Rosenstein, pappi, präst 536
- Roslagen, Uplannin rannikko saa-
rineen, Upplands kust och skär-
gård 78, 480, 631
- Ross, Herman, lehtori, lektor 55
- Ross, Herman Isacsson, kihlakun-
nantuomari, härads hövding 242,
..... 277, 278, 279, 289
- Ross, Isac Hermansson, professori,
professor 222, 223, 265, 269, 270,
271, 272, 273, 276, 277, 278, 279,
..... 282, 284, 291, 292, 294
- Ross, Isac Isacsson, johtaja, direk-
tör 205, 605
- Ross, Maria 480
- Ross, Wilhelm, orientalisti, orien-
talist 47
- Ross 88, 129, 173, 174, 175, 176
- Rothlieb, Filip Fredrik, kamarineu-
vos, kammarråd 63
- Rothovius, Isak, piispa, biskop .. 649
- Rozir (Rosir), Johan, valtiosihtheeri,
oikeuskansleri, statssekreterare,
justitiekansler 32, 33, 53, 57, 59,
60, 61, 62, 67, 101, 111, 159, 380,
383, 398, 400, 403, 404, 408, 409,
..... 419, 436, 524, 527
- Rudbeck, Olof Fredrik, ylijahntimes-
tari, överjägmästare 269, 331, 343,
372, 373, 376, 377, 378, 379, 380,
383, 385, 387, 388, 391, 395, 396,
397, 398, 401, 414, 415, 418, 419,
420, 422, 428, 435, 436, 437, 440,
444, 508, 521, 523, 524, 525, 526,
527, 528, 531, 534, 535, 536, 537,
538, 541, 547, 551, 556, 557, 558,
559, 563, 565, 566, 568, 574, 576,
..... 578, 581, 582, 586, 591
- Rudbeck, Thure Gustaf, ylimaa-
herra, vapaaherra, överståthålla-
re, friherre 328, 366, 409, 436
- Rudbeck, hovimarsalkka, hovmar-
skalk 536
- Rudbeckius, Petrus, opettaja, pap-
pi, runoilija, lärare, präst, skald 208
- Ruden, Torsten, professori, profes-
sor 88
- Rudenschöld, Carl, kreivi, valta-
neuvos, greve, riksråd 192, 258,
303, 315, 365, 418, 419, 422, 423,
..... 496, 554, 582, 585
- Runbom, rykmentin pastori, rege-
mentspastor 340, 342
- Runemark, G.(?), kirjakauppias,
bokhandlare 366
- Rungius, rykmentin pastori, rege-
mentspastor 202, 205, 206, 209,
..... 211, 213
- Ruovesi, pitäjä Hämeessä, socken
i Tavastland 42
- Ruthenia 520
- Ruth 376
- Rutström, Anders Carl, pappi,
präst 48, 51, 79, 81
- Rydélius, Anders, vihdoim Lundin
piispa, slutligen biskop i Lund
..... 237, 238, 455
- Rymättylä, pitäjä Vars.-Suomessa,
socken i Egentl.-Finland 181, 182,
..... 337, 339, 342
- Ryssland, se Venäjä.
- Rönigk, rehtori, rektor 53
- Saaris, everstin virkatalo Mynä-
mäellä, översteboställe i Virmo 160
- Saarman 56
- Sabbatsberg, sairaala-alue Tukhol-
massa, sjukhusområde i Stock-
holm 318

- Sachs von Löwenheim (Sachse de Lewenheimb), Philip Jacob, botanicus 18
- Sack, suku, ätt 363
- Sacklen, pormestari, kihlakunnantuomari, borgmästare, häradshövding 28, 30, 154
- Sacklinius, Adam Gerhard, Rauman kirkkoherra, rovasti, kyrkoherde i Raumo, prost 420
- Sagu, se Sauvo.
- Sahalahti — Sahalaks, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland .. 42
- Sahlgren, Nicolaus, Itä-Intian kompanian johtaja, direktör för Ost-Indiska kompaniet 321
- Sahrman, laivuri, skeppare 97, 98, 230, 232
- Sala, kaupunki ja hopeakaivos Keski-Ruotsissa, stad och silvergruva i mellersta Sverige 157
- Salovius, Anders, Oriveden kirkkoherra, maisteri, kyrkoherde i Orivesi, magister 197
- Saltvik, pitäjä Ahvenanmaalla, socken på Åland 108
- Salvius, Lars(?), kirjanpainaja, kustantaja, boktryckare, förläggare 48, 53, 71, 129, 159, 170, .. 180, 182, 239, 248, 448, 472, 622
- Sarström, insinööri, ingeniör 435
- Sandel(s), kirjailija?, författare? 167, 176
- Sannholm, Erik, linnan pastori, maisteri, slottspastor, magister, 210, 213
- Satava, Kaks Kerrassa, i Kaks kertä socken 54
- Sauter, (? ehkä — möjligen Suther, Souther, kts. t., se d.) 110
- Sagu, se Sauvo.
- Sauvo, pitäjä Vars.-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 34, 53, 65, 76, 103, 115, 142, 143, 174, 202, 251, 257, 281, 296
- Savo(lax) 107, 434
- Scarín, Algot, professori, professor 433
- Scarín, maist., mag. 558, 561, 562, 563, 575, 577, 580
- Schalberg, Olaus(?), maist., mag. 96
- Schaye 107, 132
- Scheffer, Karl Fredrik, valtiomies, kreivi, statsman, greve .. 159, 315
- Scheffer, Ulrik, valtaneuvos, kreivi, riksråd, greve 130, 152, 164, 189, 237, 251, 258, 287, 300, 303, 313, 315, 316, 317, 394, 471(?), 472, .. 482, 512, 528, 534, 535, 549, 550
- Scheridan 566, 569
- Scheucher, Jo. Jacob, matematicus (1672—1733) 17
- Schick, notarius 528, 637
- Schinmeyer, tohtori, doctor 397, 404, 431, 432, 433, 444, 449, 454, 455, 464, 474, 475, 476, 478, 482, 491, 511, 512
- von Schlaff 591
- Schlüter, Carl, varakanneviskaali, viceadvokatfiskal 65, 116, 118, 119, 145
- Schmidt, kylvettäjä, badare 31
- Schreber, Joh. Christ. Daniel, Linnén oppilas, Linnés lärjunge (1739—1810) 17
- Schröder, Göran Clas, tohtori, pastor primarius, superintendentti, piispa, doktor, pastor primar., superintendent, biskop .. 41, 148, 179
- Schröderheim, Elis, virkamies, ämbetsman 122, 137, 261, 263, 333, 342, 373, 376, 423, 450, 461, 486, 499, 500, 501, 518, 519, 536, 548, 549, 553, 588, 600
- Schubert, ”kuuluisa tohtori Greifswaldista”, ”namnkunnig doktor från Greifswald” 365, 366, 431, 432, 433, 434, 442
- Schulten 232, 289
- Schultz, kauppias, handelsman .. 101
- Schürer 473, 481, 487, 529, 563
- Schützer, arkiateri, arkiater .. 164

- Schwaben, hallintoalue Baijerissa, område i Bayern 668
- Schwartze, professori Pommerissa, professor i Pommern 435
- Schön, kauppakonttori, handelskontor 206, 213, 217, 220
- Schönberg, Anders, historiantutkija, politikko, historiker, politiker 503
- Sebald 508
- Seel, kultaseppä, guldsmed 152
- Segercrona, Johan Fredrik, kuninkaall. kanslian virkamies, kungl. kanslitjänsteman 108, 112, 117, 120
- Segerdahl, David, kirjakauppias, bokhandlare 115
- Seinäjäki, pitäjä Etelä-Pohjanmaalla, socken i Syd-Österbotten ... 626
- Seleen, Johan Henrik(?), sittemmin Turun katedraalikoulun lehtori, sedermera lektor i Åbo katedralskola 222, 223
- Seliger, Turun akatemian kaivertaja, Åbo akademis gravör .. 621
- Semler, Johan Salomon, saksal. teologi, tysk teolog 136, 636
- Seneca 202
- Serbia 520
- Serenius, Jakob, piispa, biskop 161, 172, 175, 176, 189, 193, 200, 205, 213, 216, 217, 220, 224, 245, 246, 434
- Sernander (Sernsköld), Samuel, kuninkaall. sihtööri, kungl. sekreterare .. 46, 55, 71, 126, 148, 285
- Sicilia 482, 529
- Sidren, Joh., med. prof. 315, 409, 413, 427, 546
- Sigtuna, kaupunki Uplannissa, stad i Uppland 465
- Siikajoki, pitäjä Pohjanmaalla, socken i Österbotten 107, 662
- Silfversparre, Nils Harald(?), upseeri, officer 260, 261
- Silfverstolpe, pankinkomissaari, bankkommissarie 187, 192, 196, 238, 306
- Simmingsköld 538
- Simon, piispan (K. F. M:n) palvelija, biskopens (C. F. M:s) tjänare 235, 274
- Sinclair, Carl, valtaneuvos, kreivi, riksråd, greve 113, 116, 148
- Sinclair 405
- Skara, kaupunki Länsi-Göötanmaalla, stad i Västergötland .. 462
- Skarpans, kylä Sundissa Ahvenanmaalla, by i Sund på Åland .. 32
- Skee, seurakunta Bohusläänissä, församling i Bohuslän 139
- Skeppsbro, osa Tukholman satamaluetta, del av Stockholms hamnområde 105, 191
- Skokloster, maatila Upsalan läänissä, lantegendom i Uppsala län 72, 87
- Skrage 164, 220
- Skytte, Joh., valtiomies, vapaaherra, statsman, friherre 208
- Skåne 572
- Sköfde 537, 541, 583
- Slottsjärden 97
- Småland 483
- Snack, J., vaskenpiirtäjä, kopparstickare 376
- Solander, Daniel, professori, professor .. 200, 201, 202, 425, 570, 586
- Solitander, Petrus, lukion apulainen, sittemmin Helsingin trivikoulun reht., gymnasieadjunkt, sederm. rektor vid trivialskolan i Helsingfors 451
- Somero, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42
- Spangenberg, August Gottlieb, herrnhutilais-piispa, herrnhutisk biskop 316, 461
- Spanien, se Espanja.
- Sparre, Fredrik, valtaneuvos, riksråd 461, 467, 468, 485, 486, 488, .. 491, 512, 516, 520, 521, 526, 527
- Sparre, kanslianeuvos, vapaaherra, kansliråd, friherre 85, 128

- Sparre, hovkansleri, vapaaherra, hovkansler, friherre 208, 221, 237, 238, 278, 291, 292, 306, 313, 315, 317, 408
- Sparre, valtaneuvos, Turun yliopiston kansleri, riksråd, kansler vid Åbo akademi 547
- Spieker, Johan, kauppias, handelsman 249, 664
- Sprengtporten, Yrjö Maunu (Göran Magnus), politikko, vapaaherra, politiker, friherre 158
- Springer, Kristoffer, kauppias, poliittinen vehkeilijä, handelsman, politisk partigångare 338
- Spöring, Herman Diedrich, med. prof. 390, 582, 584, 626
- Stackelberg, B., kapteeni, kapten "Staden", osa Tukholman kaupunkia, del av Stockholms stad 105, 147
- S:t Klara, seurak. Tukholmassa, församl. i Stockholm 31
- S:t Marie, se Maaria.
- S:t Michel, se Mikkeli.
- Stangenberg, laivuri, skeppare 437, 463, 530, 586
- Stark, maisteri, magister 515
- Statländer, Fredrik Wilh., kirja-kauppias ja kirjansitoja, bokhandlare och bokbindare 570
- Steinbart, Gotthelf Samuel, protest. teologi, protest. teolog .. 497
- Steincour, professori, yliopiston rehtori, professor, universitetsrektor 371, 558
- Stenbäck, Pehr, kirkkoherra, kyrkoherde 290
- Stenius 573
- Stenman, Fredrik .. 11, 191, 298, 322
- Stenman, Georgius, professori, professor 438
- "Stenmänner" 536
- Stettin 305, 335, 358, 380
- Stierneld, Lars, Turun hovioikeuden varapresidentti, vicepresident i Åbo hovrät 162, 302
- Stierngranat, Carl Johan, kamari-neuvos, kammarråd 63
- von Stiernman, Anders Anton, hist. tutkija ja kokoilija, hist.forskare och samlare 183, 336
- Stiernvall, Erik Johan, everstiluutnantti, överstelöjtnant 263
- Stigler 665
- Stina, "Lemo Stina" 54
- Stina, "Gamla Stina" .. 110, 235, 281
- von Stockenström, Erik, Turun yliopiston kansleri, kreivi, kansler för Åbo akademi, greve 131, 146, 147, 149, 150, 158, 159, 160, 164, 196, 291, 401
- Stockholm, se Tukholma.
- Stora Kyrkobrincken, katu Tukholmassa, gata i Stockholm 157
- Stora Nygatan, katu Tukholmassa, gata i Stockholm 35
- Stora Wattugränden, katu Tukholmassa, gata i Stockholm 31
- Storkyrkan, kirkko Tukholmassa, kyrka i Stockholm 448, 588, 598
- Stortorget, tori Tukholmassa, torg i Stockholm 47
- Strand, aktuaari, aktuarie 103
- Stretius, kirjailija, författare 663
- Stricker, Johan Christoffer, hovisaarnaaja, hovpredikant 35, 36, 49, 68, 127
- Strängnäs, kaup. Södermanlannissa, stad i Södermanland 213, 406, 564
- Strömer, Mårten, professori, professor 159, 163
- Strömmer 432
- Strömsholm, kuninkaall. linna Västmanlannin läänissä, kungl. slott i Västmanlands län 72
- Sturzenbecher, Adolf Fredrik, lähetystön pappi, maisteri, legationspräst, magister 392, 393, 446, 512, 513, 545, 549
- Ståhlberg, Gregorius, yliopp. stud. 154, 167, 229, 240, 323, 325, 384, 385, 490, 524, 551
- Ståhlberg, Tukholman suomalais. seurakunnan apulainen, adjunkt vid

- finska församlingen i Stockholm 534, 535
- Ståhlén, Carl Petter, pappi, präst 553
- Stå(h)handske 278, 284, 653
- Sucke, lähetystösaarnaaja, legationspredikant 462, 463
- Suther (Souther), Petter, kaivertaja, gravör 192, 256, 336, 345, 346, 347, 348
- Svab, Anders, vuorineuvos, hovijunkkari, bergsråd, hovijunkare 70
- Swedenborg, Emanuel, luonnontutkija, mystikko, naturforskare, mystiker 37, 124, 133, 134, 138, 167, 208, 209, 438, 439, 440, 497
- Svederus, Martin, kirjakauppias, kirjansitoja, bokhandlare, bokbindare 341, 372, 375, 400, 404, 593
- Svederus, Nils Samuel, filmag., pappi, edellisen veli, präst, den föregående broder 440
- Synnerberg, varakihlakunnantuumari, vicehäradshövding 285
- Süsemihl, saksalaisen koulun konrehtori, konrektor vid tyska skolan 402, 462, 631
- Süsemihl, lähetystöpappi, legationspräst 462, 465
- Sääksmäki, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42
- Söderberg, rouva, fru 433
- Söderblom 43
- Söder(malm) 87
- Södermanland 142, 374, 448
- Sörling, Eric, pappismies, Sabbatsbergin koulumestari, prästman, skolmästare i Sabbatsberg 313
- Tacitus 90, 251, 286
- Tammela, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42
- Tammisaari, kaupunki Uudella maalla, stad i Nyland 108, 210, 213
- Tanska 637
- Tanucci, markiisi, markis 476
- Taube, Carl Edvard, upseeri, vihdoim ritarikunnan piispa, vapaa herra, officer, sedermera ordensbiskop, friherre 209, 211, 213, 437(?), 439, 446, 447, 448, 450, 480(?), 487, 493, 500, 501, 503, 508, 512, 520, 521, 536, 567, 575
- Taube, vapaaherratar, friherrinna 478
- Tavastehus, se Hämeenlinna.
- Teppati, Sara Charlotta, piispatar Fahlenius (kts. tätä), biskopinan Fahlenius (se denna).
- Ternell 161, 175
- Tersmeden 623
- Tessin, C. G. 23, 115, 125, 128, 129, 132, 136, 138, 140, 141, 144, 150, 209, 238, 404, 406, 417, 432, 512, 560, 561, 564, 566
- Tessin, kreivitär, grevinna 80, 89
- Thenstedt, Nathanael, hovisaarnaaja, hovpredikant 190
- Thiene, kts. se Tienne.
- "Theslevskan" (Thesleffskan) 606, 611
- Thomé 111, 142
- Thorberg, maisteri, magister 547, 549
- Thunberg, Carl Peter, professori, professor 538, 544, 610
- Tienne (? Thiene, kaupunki Venetsiassa, stad i Venezien) 473, 474, 477, 487, 491, 498, 499, 500, 505, 508, 518, 520, 528
- Tigerstedt 16, 112, 113
- Tilas, Daniel, vuoritieteilijä, sukututkija, vapaaherra, bergsvetenskapsman, genealog, friherre 35, 109, 113, 116, 122, 170, 176, 225, 236
- Tillman, laivuri(?), skeppare(?) 196
- Titus 531, 538
- Tolfta, seurakunta Uplannissa, församling i Uppland 458
- Tolle 596
- Tollstedt, Carl Gustaf, hovioikendenneuvos, hovrättsråd 64, 74
- Tolpo (Tälpo), oikeuspormestari, justitieborgmästare 38
- Tolpo (Tälpo), Henrik(?), Turun akatemian vouti, Åbo akademis fogde 484, 501, 512, 513, 514, 521, 525, 530, 534, 535, 591

- Tor (Thor), muinaisskandinaavinen jumala, nordisk gud 449
- Tornio, kaupunki Pohjanmaalla, stad i Österbotten 519
- Tott, Åke, sotilas, valtaneuvos, krigare, riksråd 653
- Tottie ("Tottiska contoiret") 258, 331, 334, 337, 354, 356, 358, 361, 383, 664
- von Troil, Fredrik Ulrik(?), sihteeri, sekreterare 53
- von Troil, Uno, pastor primarius, piispa ja arkkipiispa, past. prim., biskop och ärkebiskop 206, 208, 344, 364, 376, 377, 406, 407
- Troilius, Samuel, arkkipiispa, ärkebiskop 18, 405
- Trolle, Gustaf, arkkipiispa, ärkebiskop 527
- af Trolle, Henrik, amiraali, gen-amiral 437, 555, 582
- Tukholma 13, 15, 23, 38, 47, 50, 52, 57, 58, 63, 65, 68, 70, 71, 72, 74, 76, 77, 78, 79, 82, 88, 89, 93, 95, 98, 105, 109, 110, 111, 117, 119, 120, 122, 136, 141, 145, 157, 159, 160, 161, 167, 174, 179, 185, 186, 189, 190, 193, 197, 198, 199, 201, 203, 209, 214, 220, 224, 225, 231, 233, 239, 240, 253, 255, 257, 258, 261, 263, 265, 269, 270, 284, 285, 289, 293, 294, 295, 299, 302, 303, 304, 307, 308, 313, 314, 317, 318, 320, 321, 323, 324, 336, 337, 344, 351, 355, 357, 359, 360, 362, 363, 365, 369, 373, 377, 378, 382, 387, 389, 393, 395, 400, 401, 404, 406, 407, 408, 410, 411, 413, 418, 423, 435, 443, 448, 451, 458, 459, 462, 466, 468, 471, 489, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 500, 502, 503, 504, 508, 511, 514, 515, 518, 520, 521, 523, 526, 531, 532, 534, 538, 543, 544, 546, 547, 548, 549, 555, 557, 558, 560, 563, 566, 571, 575, 576, 577, 578, 580, 583, 587, 588, 595, 598, 600, 601, 612, 613, 619, 620, 623, 627, 628, 646, 650, 651, 656, 659, 661, 663, 664
- Tuna, usean Ruotsin seurakunnan nimi, namn på flere svenska församlingar 266
- Tunander, professori, professor .. 606
- Turin, kaupunki Italiassa, italiensk stad 582
- Turkiet, se Turkki och Konstantinopeli.
- Turkki (vrt. Konstantinopoli) 446, 520
- Turku 16, 38, 41, 45, 47, 77, 88, 91, 119, 157, 182, 183, 190, 192, 221, 224, 229, 246, 254, 260, 261, 266, 276, 298, 301, 302, 303, 305, 306, 311, 314, 316, 321, 322, 323, 324, 329, 330, 331, 334, 335, 336, 351, 353, 390, 391, 402, 408, 410, 411, 418, 419, 425, 432, 434, 443, 449, 461, 470, 485, 488, 489, 503, 512, 519, 522, 528, 547, 579, 607, 608, 609, 611, 612, 619, 628, 657, 664, 665, 666, 667,
- Tübingen, saksal. kaupunki, tysk stad 669
- Tynnelsö (tekstissä — i texten: Tynnefsöö), Mälarin saari, holme i Mälaren 366
- Typotius, kirjailija, författare .. 516
- Tyskland 214, 220, 539, 668
- von Törne 405
- Törner, maist., mag. 349, 667
- Törnqvist, Johan, Turun katedraalikoulun lehtori, mag., lektor vid katedralskolan i Åbo 434
- Tötterman, kirkkoherra, maisteri, kyrkoherde, magister 167, 249
- von Uffenbach 404
- Uggla, Clas, amiraali, vapaaherra, amiral, friherre 192
- af Ugglas, Samuel, virkamies, kreivi, ämbetsman, greve 450
- Uleåborg, se Oulu.
- von Uffenbach 404

- Ulf, Carl Gottlieb, kirjakauppias, bokhandlare 35, 37, 39, 48, 49, 50, 51, 56, 58, 64, 68, 73, 78, 79, 85, 87, 89, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 101, 112, 115, 116, 118, 122, 125, 128, 130, 131, 132, 135, 136, 138, 159, 162, 163, 164, 168, 169, 170, 201, 202, 204, 207, 214, 221, 234, 235, 236, 239, 247, 248, 249, 250, 254, 289, 304
- Ulrica Eleonora, kuningatar, drottning 512
- Ultuna, kuninkaankartano Upsalan läänissä, kungsgård i Uppsala län 436
- Unander, merikapteeni, sjökaptän 319, 320, 321, 331
- Ungern, se Unkari.
- Unkari 112
- Uppala, talo Seinäjoella, hemman i Seinäjoki 626
- Uppsala 9, 13, 73, 74, 94, 99, 101, 112, 122, 160, 164, 184, 185, 188, 189, 192, 194, 232, 236, 253, 255, 257, 265, 272, 274, 275, 277, 279, 281, 283, 288, 290, 293, 294, 295, 297, 300, 301, 303, 361, 363, 368, 370, 375, 378, 402, 410, 434, 465, 481, 494, 500, 503, 512, 518, 525, 530, 533, 589, 590, 591, 608, 610, 611, 615, 619, 641, 668
- Urjala — Urdiala, pitäjä Hämeessä, socken Tavastland 42
- Uusikaupunki, Vars.-Suomessa, i Egentl.-Finland 108
- Uusikirkko, pitäjä Vars.-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 198, 199, 525
- Uusimaa 219, 242, 263
- Uxkull 405
- Vaasa — Vasa, kaup. Etelä-Pohjanmaalla, stad i Syd-Österbotten 480, 662
- Wacklin 108, 117, 120, 234
- Wahl 183, 187, 188
- Wahlström, Samuel, laivuri, skepppare 532
- Walch, kirjailija, författare 309, 310
- Waldius, candid. 393
- Walheim, Anders(?), sotatuomari, auditör 284, 285
- Walla gård 368
- Valakia, Romanian eteläosa, södra delen av Romanien 520
- Wallen, Jeremias, asessori, Turun ja Porin läänin maaherra, assessor, landshövding i Åbo och Björneborgs län .. 255, 295, 304, 531
- Wallenborg, K., matematikko, matematiker 474
- Wallencreutz, Göran Otto(?), valtiosihteeri, statssekreterare 183
- Wallenius, Martin Johan, professor 83, 84, 85, 210, 235, 663
- Wallenius 540, 544, 546, 598, 600
- Wallenstierna, Ulrik, Karjalan laamanni, lagman i Karelen 167
- Wallerius, Johan Gottschalk, mineralogi, professori, mineralog, professor 170, 173, 590
- Wallis, Gustav Fredrik, merikapteeni, sjökaptän 326
- Wallman, laivuri, skeppare 192
- Wallvik, Nils Fredrik, majuri, major 339, 531
- Vanaja, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42, 259
- Wargentini, Pehr, tideakatemia sihteeri vetenskapsakademins sekreterare 70, 87, 92, 200, 358, 575, 607, 640
- Warmholtz, Carl Gustaf, kokoilija, hovineuvos, samlare, hovråd .. 632
- Wasa hovrätt 558
- Wasa orden 163, 164
- Wechter, Esaias, raatimies, rådman 101, 151
- Weckholm, pitäjä Upsalan läänissä, socken i Uppsala län 328
- Vehmaa—Vehmo, pitäjä Vars.-Suomessa, socken i Egentl.-Finland 154, 155
- Welin, Johan, professor 107

- Weman, Carl Gustaf, runoilija, Kemiön kirkkoherra, skald, kyrkoherde i Kimito 214, 222, 291, 292, 296
- Wendelius, cfr Kock & Wendelius
- Wen(d)gren, piispan (K.F.M:n) apul., biskopens (C.F.M:s) adj. 389, 572, 573, 578
- Wenström, Upsalan triviaalikoulun rehtori, rektor vid trivialskolan i Uppsala 387, 388, 630
- Venäjä 38, 183, 186, 225, 237, 262, 275, 282, 298, 462, 520
- Werelius 546
- Vergilius (Virgilius) 90
- Wermland 88
- Vesilahti—Vesilax, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42, 45
- Wessland, seurakunta, församling. 458
- Wesslo, Ruotsin konsuli Cagliariassa, svensk konsul i Cagliari .. 446
- Wessman (? Westman, Er.), leipuri, bagare 128
- af Wetterstedt, Erik, kamarineuvos, kammarråd 581
- Vesuvius 506, 507, 538, 545, 546
- Westzynthius 212
- Westzynthius, Johan Magni, Pyhäjoen kirkkoherra, kyrkoherde i Pyhäjoki 219, 230
- Wexionius, Mikael, (sittemmin, — sedermera Gyldenstolpe), professori, hovioikeudenasessori, professor, hovrättsassessor 54, 57, 89, 618, 636
- Wiberg, laivuri, skeppare .. 433, 530
- Wiborg, se Viipuri
- Wichman 521
- Widberg, rovasti, prost 514
- Widbom 49
- Widenius, maist., mag. 137, 270, 280, 287
- Wiebe, pappi, präst 553
- Wien 462, 464, 552?, 593
- Vihti—Vichtis, pitäjä Udellamaalla, socken i Nyland 203
- Viipuri, kaup. Karjalassa, stad i Karelen 449
- Viitasaari, pitäjä Hämeessä, socken i Tavastland 42
- Wijkman, Casper, maist., mag. 385, 445, 448, 449, 497, 551, 553, 585, 594, 637
- Wikberg 53, 62, 65, 87, 142, 143, 156, 296
- Wiksell 580
- Wilcke, Johan Carl (?), professori, tiedeakatemian sihteeri, professor, vetenskapsakademins sekretare 663
- Wilde 499
- Willnäs, se Askainen och Louhisaari.
- Winbom, Johan, ylimäär. teol. apul., lisensiaatti, extraord. teol. adj., licentiat 463, 464, 494
- Wingius, kirjailija, författare 663
- Wingård, Johan, hovisaarnaaja, Gööteporin piispa, hovpredikant, biskop i Göteborg 429, 456, 516
- Wirell, valtionkomissaari, statskommissarie 64, 108, 112
- Wirmo, se Mynämäki
- Wirzenius, Anders (?) sittemmin Tyrvään kirkkoherra, sedermera kyrkoh. i Tyrvis 52, 53, 108, 333, 337, 339, 342
- Witting, Fredrik, kirkkoherra, rovasti, kyrkoherde, prost 451
- Woide, C. G. 636
- Voltaire, Francois Marie, ranskal. kirjailija, fransk författare, 251, 569
- Wolter, arkiateri, arkiater 102, 105
- Wrangel, ylihovisaarnaaja, tohtori, överhovpredikant, doktor 157, 161, 163, 172, 176, 190, 193
- Wrede, kenraali, general 302, 517, 589
- Wrede, fröken 521
- von Würtemberg, Marks, kansliavirkamies, kanslitjänsteman 70, 92, 98, 99, 127, 135, 145
- Wånå, se Vanaja.

- Vänge, seurakunta Uppsalan arkki-
hiippakunnassa, församling i
Uppsala ärkestift 527
- Wärmland 436
- Västerås, kaup. Västmanlannissa,
stad i Västmanland 447
- Vörå, se Vöyri.
- Vöyri, pitäjä Pohjanmaalla, socken
i Österbotten 662
- Yläjoki (Maariassa, i St Marie) .. 625
- Yorick, kirjailija, författare 161
- York, kaup. Englannissa, stad i
England 389
- Yverdon, kaupunki Sveitsissä, stad
i Schweiz 129
- Zacharius, kirjailija, författare .. 340
- Zellbell, Ferdinand, kapellimestari,
kapellmästare 16, 18
- Zeseman, yliopp., stud. 389
- Zidén, maisteri, magister 47
- von Zinzendorf, Nikolaus Ludvig,
herrnhutilaisuuden perustaja,
kreivi, herrnhutismens stiftare,
greve 316
- Žiška, Jan soturi, hussilaisjohtaja,
krigare, en av hussiternasledare 87
- Zollin, Israel Johan, kämnari, kam-
nare 400
- Zweygberg, Fredrik Johan, Haus-
järven kappalainen, maisteri,
kapellan i Hausjärvi, magister
..... 120, 123, 141, 144, 145
- Åbo, se Turku.
- Åhman, laivuri, skeppare 303
- Åkerhielm, Samuel, valtaneuvos,
riksråd 192, 209
- Åkerö, säterikartano Södermanlan-
nissa, säteri i Södermanland .. 142
- Åland 9, 32, 108, 121, 153, 156, 174,
..... 199, 229, 250, 260, 262, 625
- Älf, Samuel, tuomiorovasti, profes-
sori, domprost, professor 421
- Örnhielm (Arrhenius), Claes, pro-
fessori, professor 502
- Österbotten, se Pohjanmaa.

Oikaistavaa: — Rättelser:

S. 257 r. 9 ylh., ovanifr. sana *sic!* poistettava;
ordet *sic!* bör uteslutas.

S. 627 r. 6 alh., nedifr. on: står: Sigrid Gahm Persson
lue: läs: Sigfrid Gahm Persson.